

28 במרץ, 2018

"בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

דוח תקופתי לשנת 2017

פרק א - תיאור עסקי התאגיד

פרק ב - דוח הדירקטוריון על מצב עסקי התאגיד

פרק ג - דוחות כספיים

פרק ד - פרטים נוספים על התאגיד ושאלון ממשל תאגידי

פרק ה - דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית

פרק א' (תיאור עסקי התאגיד) לדוח התקופתי לשנת 2017

פרק א' - תיאור עסקי התאגיד - תוכן העניינים

1	1.1	1. תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי הקבוצה
1	1.1	פעילות הקבוצה ותיאור התפתחות עסקיה
8	1.2	תחומי פעילות
9	1.3	השקעות בהון התאגיד ועסקאות במניותיו
9	1.4	חלוקת דיבידנדים
10	1.5	מידע כספי לגבי תחומי הפעילות של הקבוצה
16	1.6	תחזית ביחס לקבוצה
16	1.7	סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות הקבוצה
27	2.2	2. בזק - תקשורת פנים-ארצית נייחת
27	2.1	מידע כללי על תחום הפעילות
31	2.2	מוצרים ושירותים
33	2.3	פילוח הכנסות מוצרים ושירותים
33	2.4	לקוחות
34	2.5	שיווק, הפצה ושירות
34	2.6	תחרות
38	2.7	רכוש קבוע ומיתקנים
41	2.8	נכסים לא מוחשיים
41	2.9	הון אנושי
44	2.10	ציוד וספקים
44	2.11	הון חוזר
44	2.12	השקעות
45	2.13	מימון
47	2.14	מיסוי
47	2.15	סיכונים סביבתיים ודרכי ניהולם
48	2.16	מגבלות ופיקוח על פעילות החברה
55	2.17	הסכמים מהותיים
57	2.18	הליכים משפטיים
63	2.19	יעדים ואסטרטגיה עסקית
65	2.20	דיון בגורמי סיכון
68	3.3	3. פלאפון - רדיו-טלפון נייד (טלפוניה סלולארית)
68	3.1	מידע כללי על תחום הפעילות
71	3.2	שירותים ומוצרים
72	3.3	פילוח הכנסות ממוצרים ושירותים
72	3.4	לקוחות
72	3.5	שיווק, הפצה ושירות
72	3.6	תחרות
74	3.7	רכוש קבוע ומיתקנים
75	3.8	נכסים לא מוחשיים
75	3.9	הון אנושי

76	ספקים	3.10
77	הון חוזר	3.11
77	מיסוי	3.12
78	סיכונים סביבתיים ודרכי ניהולם	3.13
79	מגבלות ופיקוח על פעולות פלאפון	3.14
82	הסכמים מהותיים	3.15
82	הליכים משפטיים	3.16
84	יעדים ואסטרטגיה עסקית	3.17
84	צפי להתפתחות בשנה הקרובה	3.18
84	דיון בגורמי סיכון	3.19

4. בזק בינלאומי - תקשורת בין-לאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר

88	כללי	4.1
89	מוצרים ושירותים	4.2
90	הכנסות	4.3
90	לקוחות	4.4
90	שיווק, הפצה ושירות	4.5
90	תחרות	4.6
91	רכוש קבוע ומתקנים	4.7
91	הון אנושי	4.8
92	ספקים	4.9
92	מיסוי	4.10
93	מגבלות ופיקוח על פעילות בזק בינלאומי	4.11
93	הסכמי שיתוף פעולה	4.12
94	הליכים משפטיים	4.13
94	יעדים, אסטרטגיה עסקית וצפי להתפתחות	4.14
95	דיון בגורמי סיכון	4.15

5. די.בי.אס - טלוויזיה רב-ערוצית

97	מידע כללי על תחום הפעילות	5.1
101	מוצרים ושירותים	5.2
102	הכנסות מוצרים ושירותים	5.3
102	לקוחות	5.4
102	שיווק והפצה	5.5
103	תחרות	5.6
104	כושר ייצור	5.7
104	רכוש קבוע, מקרקעין ומתקנים	5.8
106	נכסים לא מוחשיים	5.9
106	זכויות שידור	5.10
106	הון אנושי	5.11
108	ספקים	5.12
108	מימון	5.13
109	מיסוי	5.14

109	מגבלות ופיקוח על די.בי.אס	5.15
111	הסכמים מהותיים	5.16
112	הליכים משפטיים	5.17
115	יעדים ואסטרטגיה	5.18
116	דיון בגורמי סיכון	5.19

פרק א' - תיאור עסקי התאגיד

"בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ ("החברה" או "בזק") ביחד עם החברות הבנות שלה, בבעלותה המלאה, שדוחותיהן הכספיים מאוחדים עם דוחות החברה, ייקראו בדוח תקופתי זה ביחד - "הקבוצה" או "קבוצת בזק".

לנוחות הקריאה, מובא בנספח א' לפרק זה מילון מושגים ביחס למונחים מרכזיים הנזכרים בו.

1. תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי הקבוצה

1.1. פעילות הקבוצה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1.1. כללי

לתאריך פרסום דוח תקופתי זה, קבוצת בזק הינה ספק מרכזי של שירותי תקשורת במדינת ישראל. קבוצת בזק מבצעת ומספקת מגוון רחב של פעולות בזק ושירותי בזק, לרבות שירותי תקשורת פנים-ארציים נייחים, שירותי רדיו-טלפון נייד (רט"ן - טלפוניה סלולארית), שירותי תקשורת בין-לאומיים, שירותי טלוויזיה רב-ערוצית באמצעות לוויין ושירותי טלוויזיה על גבי האינטרנט, שירותי תשתית וגישה לאינטרנט, שירותי מוקדים טלפוניים, אחזקה ופיתוח של תשתיות תקשורת, מתן שירותי תקשורת לספקי תקשורת אחרים, לרבות שירותי שוק סיטונאי, הפצת שידורי טלוויזיה ורדיו, הספקה ותחזוקה של ציוד ושירותים בחצרי הלקוח (שירותי נס"ר).

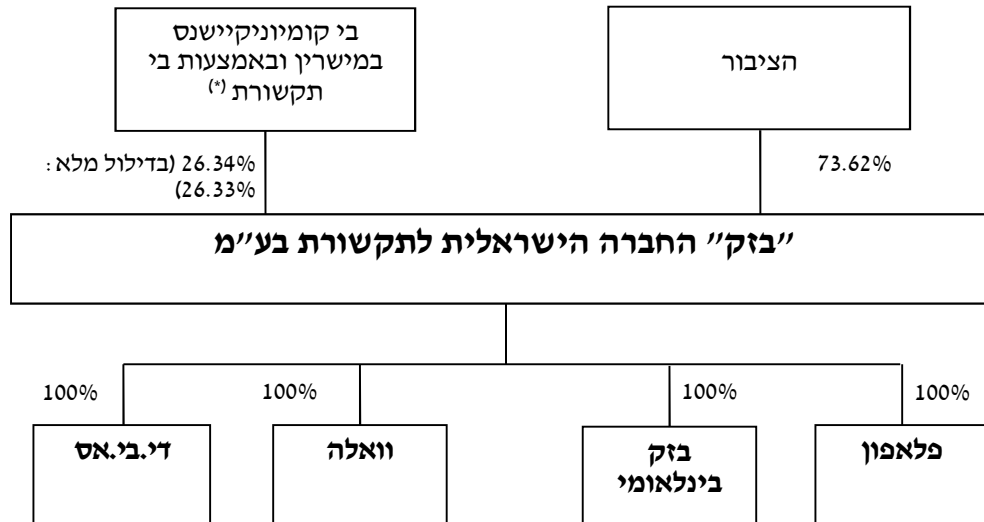
החברה הוקמה בשנת 1980 כחברה ממשלתית אליה הועברה פעילות בזק שהתקיימה עד אותו מועד במשרד התקשורת, והיא הופרטה במהלך השנים. החל משנת 1990 החברה הינה חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה.

החל מיום 14.4.2010 בעלת השליטה בחברה הינה בי קומיוניקיישנס, במישרין ובאמצעות חברה בשליטתה המלאה (בעקיפין) בי תקשורת (אס.פי.2) בע"מ ("בי תקשורת") (לעניין אישורים רגולטוריים שניתנו בקשר עם עסקת רכישת השליטה, ראו סעיף 1.7.6).¹ לעניין יורוקום תקשורת, בעלת השליטה בשרשרת בחברה, ראו סעיף 1.1.2.

לפרטים אודות מגבלות שעשויות לחול החל מחודש דצמבר 2019 על בי קומיוניקיישנס מכוח חוק הריכוזיות, בקשר עם שליטה בחברה, ככל שבאותו מועד תהיה בי קומיוניקיישנס חברת "שכבה שנייה" מכוח חוק זה, וכן מגבלות החלות על החברה בהקשר זה כחברת "שכבה שלישית", ראו סעיף 1.7.4.7.

¹ למיטב ידיעת החברה, בי תקשורת הינה חברה פרטית הרשומה בישראל, המצויה בבעלות ובשליטה מלאה של חברת בי תקשורת (אס פי 2) בע"מ המצויה בבעלות ובשליטה מלאה של בי קומיוניקיישנס. בי קומיוניקיישנס הינה חברה ציבורית ישראלית אשר מניותיה נסחרות בדרך של רישום כפול בבורסה ובבורסת ה - Nasdaq. בעלת השליטה בבי קומיוניקיישנס הינה אינטרנט גולד - קווי זהב בע"מ ובעלת השליטה באינטרנט גולד - קווי זהב בע"מ הינה יורוקום תקשורת, חברה בשליטת יורוקום אחזקות (1979) בע"מ, המצויה בשליטת מר שאול אלוביץ ואחיו יוסף אלוביץ. 714,169,560 ממניות החברה מוחזקות על ידי בי תקשורת. בנוסף, 14,204,153 ממניות החברה הינן בבעלות בי קומיוניקיישנס במישרין.

להלן תרשים מבנה ההחזקות בחברה והחזקות החברה בחברות הבנות העיקריות, נכון למועד אישור הדוח (28.3.2018):

(*) בנוסף לסך ההחזקות המתואר לעיל, 72,360 מניות מוחזקות ע"י הגברת איריס אלוביץ רעייתו של בעל השליטה בחברה בשרשור מר שאול אלוביץ ו-11,556 מניות מוחזקות ע"י הגברת אורנה אלוביץ-פלד דירקטורית בחברה ואשתו של אור אלוביץ, בנו של שאול אלוביץ, בעל השליטה בחברה בשרשור.

בנוסף, החברה מחזיקה ב-100% מהונה המונפק של חברת בזק און ליין, לה פעילות שירותי מוקדי לקוחות בהיקף שאינו מהותי לחברה.

1.1.2 השליטה בחברה - יורוקום תקשורת

יורוקום תקשורת הינה בעלת השליטה בשרשור בחברה (ראו הערת שוליים 1).

ביום 20.12.2017 הוגשה על ידי תאגידים בנקאיים בקשה לפירוק יורוקום תקשורת. יצויין, כי החברה צורפה, בהמשך לבקשתה, כצד להליך הפירוק של יורוקום תקשורת מאחר שהיא נושה מהותית של יורוקום תקשורת, בסך של כ-119 מיליון ש"ח (לעניין זה ראו סעיף 1.1.5).

בהמשך לכך, ביום 15.1.2018 הודיעה יורוקום תקשורת לחברה על הגשת בקשה על ידה, כמו גם על ידי חברות פרטיות נוספות מקבוצת יורוקום, לבית המשפט לקבלת צו לכינוס אסיפות נושים לצורך אישור הסדר לפי סעיף 350 לחוק החברות ובהתאם לתקנות החברות (בקשה לפשרה או להסדר), התשס"ב-2002 כאשר מטרת האספות הנה אישור הצעת הסדר נושים המבוססת על כניסת משקיע לקבוצת יורוקום, אגב הסדרת מערך החובות של עיקר החברות הפרטיות מקבוצת יורוקום. המשקיע המוצע הנו ישות אשר האחים נתי סיידוף ו/או עופר סיידוף ו/או תמיר כהן יחזיקו החזקה מהותית בו ("המשקיע").

לאחר קיום אסיפות נושים הודיעה יורוקום תקשורת לחברה ביום 23.2.2018 כי:

- ביום 23.2.2018 הוגשה על ידי יורוקום תקשורת, לרבות חברות פרטיות נוספות מקבוצת יורוקום ("החברות הפרטיות") בקשה לאישור הסדר נושים בהתאם להוראות סעיף 350 לחוק החברות ("ההסדר"), אגב הסדרת מערך החוב והנשייה של יורוקום תקשורת והחברות הפרטיות כאמור. נוסח הצעת הסדר הנושים צורף לדיווח מיידי של החברה מיום 25.2.2018 המוכלל בדוח זה על דרך הפניה.
- בקשת ההסדר הוגשה לאחר שאסיפת הנושים של יורוקום תקשורת אישרה את ההסדר.
- הצעת ההסדר מבוססת על כניסת משקיע ליורוקום תקשורת (SHAYMAINVESTMENTS S.A או כל תאגיד שיחליף אותה עד למועד ההשלמה שמר נתי סיידוף ביחד עם תמיר כהן יחזיקו בהחזקה מהותית בו) ("המשקיע"), אשר יקבל אופציה למימוש האחזקה ביורוקום תקשורת עד לשיעור אחזקה של 100% ביורוקום תקשורת ("האופציה").
- הצעת ההסדר מבוססת על הזרמת הון משמעותית מטעם המשקיע ליורוקום תקשורת וכן הסדרת מערך יתרת החוב של יורוקום תקשורת והחברות הפרטיות. כן כולל ההסדר אפשרויות לתקבולי הון נוספים לקופות ההסדר בעתיד לפי מנגנונים שהוגדרו.
- בהתאם להודעת יורוקום תקשורת, בכל מקרה בשלב זה לא יחול אירוע "שינוי שליטה" ביחס לחברה או יורוקום תקשורת, הואיל ומימוש האופציה כפוף לקבלת ההיתרים הרגולטוריים הנדרשים, וכן להשלמת מלוא התנאים המתלים להסדר, כמפורט להלן.
- ההסדר המוצע כפוף למספר תנאים מתלים, אשר עיקריהם: א. קבלת אישור בית המשפט להסדר, לרבות התאמות אפשריות להסדר אשר יכול ותידרשנה על פי החלטת בית המשפט; ב. קבלת פרה רולינג מרשויות המס בנוגע להיבטים שונים בהסדר; ג. תנאים

המתייחסים לאירועי הרעה או שינויים מהותיים; ד. קבלת כל אישור רגולטורי אשר יידרש על פי דין (ובכלל זה היתר לשליטה בבזק על ידי המשקיע הנדרש לצורך מימוש האופציה וכיו"ב).

7. בהתאם, עד למועד מימוש האופציה (הכפופה לאישור ההסדר והתקיימות התנאים המתלים האמורים), לא יחול שינוי במבנה האחזקות ביורוקום תקשורת. כמו כן, בהתאם להסדר המוצע, גם במידה ויאושר ההסדר, יתקיימו התנאים המתלים לביצועו והאופציה תמומש, יורוקום תקשורת תמשיך להחזיק בשליטה בחברה. עם זאת, ההסדר מתיר בחינת אפשרות לרכישה ישירה של נכסי הקבוצה על ידי המשקיע, בכפוף לכל הבחינות והאישורים הנדרשים על פי דין.

מובהר בזאת כי ההסדר טרם אושר וכפוף לתנאים נוספים, כמפורט לעיל.

בהמשך לאמור לעיל, ביום 11.3.2018, הודיעה יורוקום תקשורת לחברה כי המשקיע הגיש לבית המשפט הודעה על פקיעת הצעת ההסדר ובקשה למתן הוראות ("ההודעה") אשר בה נטען על ידי המשקיע, כי הצעת ההסדר פקעה נוכח העדר התקיימותם של תנאים מתלים בהצעת ההסדר. בכלל זה טוען המשקיע כי לא התקיים תנאי מתלה העוסק בקבלת פרה-רולינג מרשות המיסים וכי על רקע אירועים שונים ביחס לחברה (לבזק), חל שינוי מהותי לרעה לצורך ההסדר. כמו כן, מעלה המשקיע טענות הנוגעות לפנייתם של נושי חברת חלל תקשורת בע"מ על רקע הוראות ההסדר, המבקשים להגביל לכאורה את המשקיע. יורוקום תקשורת מסרה לחברה כי היא חולקת על עמדתו של המשקיע, ובין היתר, כי לא התקיים לדעתה שינוי מהותי לרעה כאמור. בהמשך אישרה אף אסיפת הנושים של יורוקום תקשורת כי אין ממש בעמדת המשקיע (החברה הצטרפה לעמדה זו) ויורוקום תקשורת הגישה הודעה בהתאם לבית המשפט ביום 15.3.2018. בדיון שהתקיים ביום 20.3.2018 בעניין זה הסכימו הצדדים, לנוכח טענות המשקיע בדבר שינוי בנסיבות, לבחון היתכנות למתווה של הסדר אחר עם המשקיע, וזאת מבלי לגרוע מטענות הצדדים ומתוך היענות להצעת בית המשפט. בהתאם, הדיון בתיק נדחה ליום 11.4.2018 תוך שנקבע, כי בית המשפט יעודכן על התקדמות המגעים עד ליום 29.3.2018.

יצויין, כי ביום 12.3.2018 הגישה החברה תגובה מטעמה לבקשה לאישור הסדר, ובה הודיעה על תמיכתה בהסדר המוצע, בכפוף להסתייגות לפיה יש למנות נאמן ניטרלי לביצוע ההסדר. החברה הודיעה במסגרת התגובה כי שינתה את עמדתה (אשר קודם התנגדה להסדר המוצע) לאחר שהוגשה הודעה מטעם יורוקום תקשורת לבית המשפט, בה פורטו, בין היתר, הערכות התקבולים שעתידיה לקבל כל קבוצת נושים בכל אחת מהחברות על פי ההסדר ולאחר שהחברה ניתחה את הנתונים שהוצגו בהודעה זו ובבקשה לאישור ההסדר והתרשמה כי חלופת ההסדר עדיפה על חלופת הפירוק. החברה הבהירה בתגובתה כי היא שומרת על זכותה לבחון מחדש את עמדתה ו/או להגיש תגובה משלימה מטעמה, ככל שיהיה צורך בכך, לאחר שיוגש פירוט הנשייה על ידי יורוקום.

לעניין זה ראו גם סעיף 1.1.5 וכן דיווחים מיידיים של החברה מיום 20, 24, 25 ו- 26 לדצמבר 2017, מיום 15.1.2018, מיום 8 ו- 25 בפברואר 2018 ומיום 12, 13 ו- 21 במרץ 2018 המוכללים בדוח זה על דרך הפניה.

1.1.3 פניות בעלי מניות

בחודש ינואר 2018 התקבלו אצל מ"מ יו"ר דירקטוריון החברה שתי פניות של גופים שונים² (בעלי מניות ו/או המייצגים אותם) אשר בהן הוצעו, בין היתר, פישוט מבנה הבעלות בחברה, התפטרותם של דירקטורים בחברה המושפעים מחקירת רשות ניירות ערך, או קשורים ליורוקום תקשורת והחלפתם בדירקטורים מקצועיים, שיפור הליכי מינוי דירקטורים (לרבות במקרה של שינוי שליטה בחברה) וזימון אסיפה מיוחדת שתעסוק בנושאי מינוי דירקטורים. וכן בחינת היבטי הממשל התאגידי בחברה.

מענה מ"מ יו"ר דירקטוריון החברה כלל, בין השאר, התייחסות למעורבותם המבורכת של בעלי מניות של החברה; להשקפתו ביחס לתפקודם התקין של דירקטוריון החברה וועדותיו; למועד הצפוי לבחירת דירקטורים לחברה (במסגרת האסיפה הכללית השנתית של החברה) ולכך שהוא צופה שינויים בהרכב הדירקטוריון וכן לכך שנושא מבנה השליטה בחברה אינו נושא המטופל על ידי דירקטוריון החברה.

בהמשך התקבלו אצל מ"מ יו"ר הדירקטוריון מכתבים נוספים מטעם אותם גופים וכן גופים נוספים אשר במסגרתם הביעו גופים אלה את דעתם, בין היתר, כי על החברה לפעול לשינוי הרכב הדירקטוריון, את הדרך לפיה יש לדעתם לפעול וזאת בהקדם האפשרי. מ"מ יו"ר הדירקטוריון השיב לפניות, כי בכונת הדירקטוריון לקיים הליך מסודר לבחירת מועמדים

² Elliott Advisors (UK) Limited ("אליוט") אשר לטענתה, יחד עם קרנות להן היא מייעצת, מחזיקה ב"אינטרס כלכלי בשיעור של 4.8% בחברה" וכן אנטרופי ייעוץ ממשל תאגידי בע"מ ("אנטרופי") בשם גופים מוסדיים המחזיקים באופן מצטבר בכ- 3.5% מהון מניות החברה.

לדירקטוריון החברה שיוצעו לבחירת האסיפה השנתית הקרובה (לעניין מינוי ועדת מינויים של הדירקטוריון לצורך גיבוש קריטריונים, איתור מועמדים והמלצה לדירקטוריון על רשימת מועמדים המוצעים מטעם הדירקטוריון לדירקטוריון החברה ראו סעיף 1.1.4).

ביום 6.3.2018 התקבל בחברה מכתב נוסף (מטעם אנטרופי, בשם בעלי מניות מוסדיים של החברה המחזיקים כ- 6.5% מהון המניות של החברה) ובו דרישה לכינוס אסיפת בעלי מניות מיוחדת בהתאם להוראות סעיף 63(ב) לחוק החברות שעל סדר יומה מינוי 3 דח"צים נוספים לחברה, בצירוף רשימה של 6 מועמדים שיוצעו לאסיפה. ביום 22.3.2018 פירסמה החברה זימון לאסיפה כללית אשר על סדר יומה, בין השאר, נושא זה.

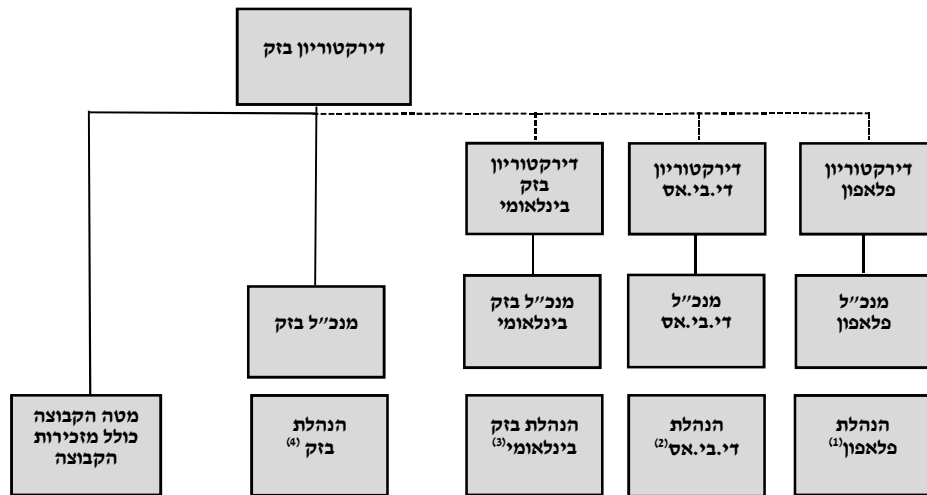
לעניין זה ראו גם דיווחים מיידיים של החברה מהתאריכים 28.1.2018, 17.1.2018, 30.1.2018, 7.2.2018, 7.3.2018 ו- 23.3.2018 המוכללים בדוח זה על דרך הפניה.

1.1.4 מבנה ארגוני - קבוצת בזק

ביום 4.9.2007 החליט דירקטוריון החברה, בהתאם לסעיף 50(א) לחוק החברות ובהתאם לתקנות 119 ו-121.1 לתקנון החברה, כי סמכויות המנהל הכללי בכל הקשור לתאגידים המוחזקים במישרין או בעקיפין, על-ידי החברה (לרבות פלאפון, בזק בינלאומי, די.בי.אס, וואלה ובזק און ליין) יועברו לדירקטוריון, והדירקטוריון קיבל החלטות לצורך יישום האמור לעיל.

ביום 22.3.2017 אישר דירקטוריון החברה את הרחבת מטה הקבוצה. המטה יסייע לדירקטוריון ביישום תפקידי התוויית האסטרטגיה והפיקוח המוקנים לו על פי חוק החברות, וכן בהפעלת סמכויות ביצוע וניהול מסוימות הנובעות מנטילת הסמכויות בנוגע לפעילות החברות הבנות ולפעילויות שתיקלטנה בעתיד, ככל שתיקלטנה, לתוך החברה במסגרת מיזוגים ורכישות. בכלל זה הוחלט על מינוי מנהל אסטרטגיה ופיתוח עסקי בקבוצה וכן מינוי יועץ משפטי למטה הקבוצה. כפועל יוצא של ההחלטות המתוארות לעיל, בנושאים הנוגעים לכלל הקבוצה, לדוחות המאוחדים, ולחברות הבנות מדווח סמנכ"ל הכספים ומנהל הכספים הראשי של הקבוצה לדירקטוריון, ואילו בנוגע לפעילות החברה בתחום תקשורת פנים ארצית נייחת הוא מדווח לסמנכ"ל החברה. מנהל יחידת הבטחון מדווח אף הוא לדירקטוריון החברה בנושאים הנוגעים לכלל הקבוצה ולחברות הבנות. כמו כן, נכללים במטה גם המבקר הפנימי ומזכירת הקבוצה והממונה על האכיפה הפנימית הכפופים ארגונית ליו"ר הדירקטוריון.

להלן תרשים ארגוני של הקבוצה (כולל חברות בנות מהותיות בלבד), נכון למועד פרסום הדוח:

(1) לתרשים ארגוני של פלאפון ראו סעיף 3.9.

(2) לתרשים ארגוני של די.בי.אס ראו סעיף 5.11.

(3) לתרשים ארגוני של בזק בינלאומי ראו סעיף 4.8.

(4) לתרשים ארגוני של בזק (קווי) ראו סעיף 2.9.

הרכב דירקטוריון החברה

לקראת האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות של החברה אשר על סדר יומה, בין היתר, בחירה של דירקטורים לחברה, מינה דירקטוריון החברה ועדת מינויים של הדירקטוריון לצורך גיבוש קריטריונים, איתור מועמדים והמלצה לדירקטוריון, על רשימת מועמדים המוצעים מטעם הדירקטוריון. ועדת המינויים הסתייעה בחברה מקצועית בתחום (עמדה ליווי ובניית הנהלות בע"מ, נציגי KORN FERRY בישראל). ביום 22.3.2018 פירסמה החברה זימון לאסיפה כללית שנתית ומיוחדת אשר על סדר יומה, בין השאר, קביעת הרכב

הדירקטוריון ומספר החברים בו, וכן מינוי דירקטורים. הדירקטוריון הציעלאסיפה הכללית למנות עשרה דירקטורים, וזאת בנוסף לשלושת הדירקטורים החיצוניים המכהנים כיום בדירקטוריון החברה, באופן שהדירקטוריון ימנה בסך הכל 13 דירקטורים. עשרת המועמדים האלו יכללו: דירקטור אחד מקרב עובדי החברה; שני דירקטורים בלתי תלויים אשר נבחרו ומומלצים ע"י דירקטוריון החברה לאחר קבלתו את המלצת ועדת המינויים; שני דירקטורים חיצוניים אשר יבחרו מתוך רשימה של 8 מועמדים, שניים מהם נבחרו ומומלצים על ידי דירקטוריון החברה לאחר קבלתו את המלצת ועדת המינויים, ושישה מהם מועמדים המוצעים ע"י אנטרופי; וחמישה דירקטורים אחרים (שאינם דירקטורים חיצוניים ואינם בהכרח בלתי תלויים שהוצעו ע"י בעלת השליטה בחברה ונכללו ברשימת המועמדים המוצעים, לאחר בדיקת ועדת המינויים את עמידתם בקריטריונים שנקבעו כאמור). בנוסף, נכללה בזימון לאסיפה, חלופה שניה שהוצעה לאסיפה הכללית בסעיף הרכב הדירקטוריון ומספר החברים בו הכוללת הצעה הנגזרת מפנייתו של אנטרופי מיום 6.3.2018, כפי שתוארה בסעיף 1.1.3, והיא מינוי של 12 דירקטורים בנוסף לשלושת הדירקטורים החיצוניים המכהנים כיום בדירקטוריון החברה, באופן שהדירקטוריון ימנה בסך הכל 15 דירקטורים. שניים עשר המועמדים, עפ"י חלופה זו, יכללו בנוסף לעשרת הדירקטורים כאמור לעיל דירקטור חיצוני נוסף (אשר יבחר אף הוא מתוך רשימת 8 המועמדים כאמור) ודירקטור אחר נוסף (שאינו דירקטור חיצוני ואינו בהכרח בלתי תלוי) שהוצע ע"י בעלת השליטה בחברה כאמור.

ביום 6.3.2018 אישר דירקטוריון החברה בהמשך לבקשת בעלת השליטה בחברה, בי קומיוניקיישנס, את מינוי מר שלמה רודב ומר דורון תורג'מן כדירקטורים בחברה במקום מר שאול אלוביץ ומר אור אלוביץ אשר התפטרו באותו מועד מדירקטוריון החברה.

לעניין זה ראו גם דיווחים מיידיים של החברה מיום 7.3.2018, 11.3.2018, 19.3.2018 ו- 22.3.2018 המוכללים בדוח זה על דרך הפניה.

1.1.5 מיזוגים ורכישות

מיזוג החברה ודי.בי.אס

עד ליום 25.3.2015 החזיקה החברה בכ - 49.78% ממניות די.בי.אס וכן היו בבעלותה כתבי אופציה אשר הקנו לה זכות לכ-8.6% ממניות די.בי.אס ואשר נמנע מהחברה לממשם. יתרת מניות די.בי.אס הוחזקה על-ידי יורוקום די.בי.אס³.

ביום 25.3.2015 מימשה החברה את כתבי האופציה שהוקנו לה, ללא תשלום, וביום 24.6.2015 השלימה החברה עסקה במסגרתה רכשה את מלוא החזקות יורוקום די.בי.אס בדי.בי.אס, וכן את כל הלוואות הבעלים אשר יורוקום די.בי.אס העמידה לדי.בי.אס (כ-1,538 מיליון ש"ח נכון ליום 31.12.14) ("עסקת הרכישה").

במעמד ההשלמה העבירה החברה ליורוקום די.בי.אס את תמורת המזומן בגין עסקת הרכישה בסך של 680 מיליון ש"ח. עם השלמת עסקת הרכישה כאמור הפכה די.בי.אס להיות חברה בת בבעלות מלאה (100%) של החברה.

יצויין, כי בהתאם לתנאי עסקת הרכישה בנוסף לתמורת המזומן בסך 680 מיליון ש"ח, כללה התמורה גם שתי תמורות מותנות נוספות כדלקמן:

א. תמורה נוספת אחת בסך של עד 200 מיליון ש"ח בהתאם לסינרגיית המס ("תמורה מותנית ראשונה"). מרבית התמורה המותנית הראשונה שולמה לאחר התקשרות החברה בהסכם שומה והחלטת מיסוי עם רשות המיסים בעניין הכנסות מימון, הלוואות בעלים, הפסדי די.בי.אס ומיזוגה (ראו גם סעיף 2.14.2 וכן ביאורים 7 ו- 12 לדוחות 2017).

ב. תמורה נוספת בסך של עד 170 מיליון ש"ח, על פי תוצאות העסקיות של די.בי.אס בשנים 2015-2017 ("תמורה מותנית שניה"). החברה שילמה מקדמות על חשבון התמורה המותנית השניה (אשר לא נרשמו כהוצאה בדוחות הכספיים) בסך של כ- 119 מיליון ש"ח.

בהתאם לתוצאות הכספיות של די.בי.אס לשנת 2017 מאחר שהסכום הסופי של התמורה המותנית השניה נמוך מסכום המקדמות ששילמה החברה ליורוקום די.בי.אס בגין אותה תמורה, על יורוקום די.בי.אס להחזיר לחברה את ההפרש.

לנוכח פרסומים בדבר מגעים שניהלו חברות מקבוצת "יורוקום" עם בעלי חוב שלהן, פנתה החברה עוד בחודש אוגוסט 2017 ליורוקום די.בי.אס (עם העתק לבנקים, בעלי החוב העיקריים של קבוצת "יורוקום", למיטב ידיעתה) בדרישה למידע בדבר יכולתה של יורוקום די.בי.אס להחזיר את ההפרש האמור לחברה וכן בדרישה להיות שותפה להתדיינות עם בעלי החוב של קבוצת "יורוקום", ולכל מהלך שיש בו שינוי במצבת

³ חברה בשליטתם (בעקיפין) של ה"ה שאול ויוסף אלוביץ, בעלי השליטה בחברה.

הבטחונות או הנכסים של קבוצת "יורוקום". בהמשך לכך, הצטרפה החברה להליך הפירוק של יורוקום תקשורת (ראו לענין זה סעיף 1.1.1). כמו כן, ביום 4.1.2018 פנתה החברה בכתב ליורוקום די.בי.אס בדרישה לשלם לחברה תוך 21 יום את סכום המקדמה על חשבון התמורה הנוספת השנייה בצרוף ריבית כקבוע בהסכם, וזאת לאחר שהיעדים המזכים את יורוקום די.בי.אס בתמורה זו לא הושגו. יצויין, כי דרישת החברה נשלחה גם לפי סעיף 1258(1) לפקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983, הקובע תנאים שבהתקיימם רואים בחברה כחברה חדלת פרעון הניתנת לפירוק על ידי בית המשפט. בהמשך לכך, ולאחר שיורוקום די.בי.אס לא נענתה לדרישה, הגישה החברה ביום 31.1.2018 לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה ליתן צו לפירוקה של יורוקום די.בי.אס מן הטעם שיורוקום די.בי.אס הינה חדלת פרעון ומן הצדק והיושר לפרקה.

בהתאם לתנאים שנקבעו באישור רשות ההגבלים העסקיים מיום 26.3.2014 למיזוג (כמשמעו בחוק ההגבלים העסקיים) בין החברה ודי.בי.אס, חלות המגבלות הבאות ביחס לחברה ולדי.בי.אס⁴:

א. החברה וכל אדם קשור בה (בסעיף זה - "בזק") לא יטילו כל מגבלה על צריכת שירותי תשתית אינטרנט קווי הנובעת מנפח הגלישה המצטבר של הלקוח, וכן לא יגרמו להגבלה או לחסימה של האפשרות הנתונה ללקוח לעשות שימוש בכל שירות או יישום המסופקים על גבי רשת האינטרנט.

ב. בזק תנכה מתשלומי ספק אינטרנט עבור חיבורו לרשת החברה סכומים בגין אספקת שירותי טלוויזיה רב ערוצית.

ג. בזק תמכור ותספק שירותי תשתית אינטרנט ושירותי טלוויזיה בתנאים שוויוניים לכל לקוחות בזק (מכירה של שירותי תשתית אינטרנט כחלק מסל שירותים כשלעצמה לא תחשב למכירה בתנאים לא שוויוניים).

ד. בזק ודי.בי.אס יבטלו את כל הסדרי הבלעדיות בנוגע להפקות שאינן הפקות מקור ולא יהיו צד להסדרי בלעדיות כאלה (למעט ביחס לצד שלישי שהוא בעל רישיון לשידורים במועד ההחלטה). כמו כן, במשך שנתיים מיום אישור המיזוג (שבינתיים חלפו) בזק לא תמנע מאף גורם (למעט מי שהינו בעל רישיון לשידורים במועד ההחלטה) מלרכוש זכויות בהפקות מקור (לא חל על הפקות חדשות).

לנוסח המלא של החלטת רשות ההגבלים העסקיים ראו דיווח מיידי של החברה מיום 26.3.2014, המוכלל בדוח זה על דרך הפניה.

לפרטים נוספים ביחס לאמור לעיל בסעיף זה ראו דוח העסקה המתקן מיום 12.3.2015 המוכלל בדוח זה על דרך הפניה.

בהמשך להודעת מנכ"ל משרד התקשורת מיום 21.12.2016 בדבר "ביטול חובת ההפרדה המבנית בקבוצת בזק" (ראו לענין זה סעיף 1.7.2), נחתם ביום 25.12.2016 הסכם מיזוג בין החברה לדי.בי.אס ("הסכם המיזוג") אשר בכפוף לתנאים המתלים המפורטים בו והמצויינים להלן, במועד השלמת המיזוג, ובתוקף למפרע מהמועד הקובע למיזוג (31.12.2016), תתמוזג כל פעילות די.בי.אס עם ולתוך החברה, ללא תמורה, בהתאם להוראות סעיף 323 לחוק החברות ובהתאם להוראות סעיף 103ב וסעיף 103ג לפקודת מס הכנסה⁵, ודי.בי.אס תחדל להתקיים כישות משפטית נפרדת, תתחיל ללא פירוק ורשם החברות ימחק אותה ממרשמו.

השלמת המיזוג כפופה להתמלאות התנאים הבאים:

א. קבלת אישור רשם החברות למיזוג (תעודת מיזוג).

ב. קבלת אישורים רגולטוריים שונים מאת משרד התקשורת, שר התקשורת וראש המנהל האזרחי.

ג. קבלת אישורים מצדדים שלישיים, אשר אישורם נדרש. דירקטוריון החברה, אם יסבור כי אישור כאמור אינו מהותי להשלמת המיזוג, יוכל על פי שיקול דעתו לוותר על קבלת אישור של צד שלישי כלשהו.

⁴ יצויין, כי תנאים דומים לתנאים המפורטים בסעיפים א', ב', ו - ד' הוחלו על הוט טלקום שותפות מוגבלת במסגרת אישורי מיזוג של הרשות להגבלים עסקיים.

⁵ לענין החלטת מיסוי שנתקבלה ביום 15.9.2016 ע"י רשות המסים במסגרת הסכם שומה שנחתם בין החברה לבין רשות המסים, הכוללת אישור מקדמי של רשות המסים לצרכי מס לביצוע מיזוג די.בי.אס עם ולתוך החברה בהתאם להוראות סעיף 103ב' לפקודת מס הכנסה, ראו דיווח מיידי של החברה מיום 18.9.2016. בהמשך להודעת משרד התקשורת האמורה, החברה קיימה מגעים עם רשות המסים ובשלב זה סוכם כי בסמוך למועד בו יתקבל אישור מיזוג ממשרד התקשורת, תיבחן התאמתו להחלטת המיסוי.

ד. הסדרת אי ההתאמה שתתקיים עם השלמת המיזוג בין שטר הנאמנות לאגרות החוב של די.בי.אס ושעבודים קבועים הרשומים על רכוש מסוים של די.בי.אס, לבין מסמכי המימון של החברה, אשר על פיהם קיימת התחייבות שלא ליצור שעבודים על נכסי החברה; הסרת המגבלות והתניות הפיננסיות הקבועות בהסכמי המימון של יס, באופן שלא יחולו על החברה הממוזגת והכל לשביעות רצונה של החברה וכפי שיאושר על ידי דירקטוריון החברה⁶.

תכליתו העיקרית של המיזוג, מבחינה עסקית וכלכלית, הינה ייעול פעילותן ותפעולן של החברה ושל די.בי.אס ואיחודן תחת יישות משפטית אחת באופן שיביא לחסכון בעלויות התפעול על ציר הזמן.

בהמשך לכך, הלוואות הבעלים הרשומות על שם החברה בספרי די.בי.אס, אשר יתרתן, הכוללת קרן וריבית צבורה ליום 27.12.2016, עמדה על סך של כ- 389 מיליון ש"ח, הומרו להון עצמי, וכן בוצעה על ידי החברה השקעה נוספת בהון של די.בי.אס כנגד פרמיה בסך של 130 מיליון ש"ח (יצוין), כי קודם לכן, בחודש ספטמבר 2016, בוצעה המרת הלוואות בעלים בסך של כ- 5.3 מיליארד ש"ח להון מניות כנגד פרמיה על מניות די.בי.אס).

החברה ממשיכה לפעול בהתאם לאמור לעיל לקידום המיזוג בינה לבין די.בי.אס. לפניית החברה לשר התקשורת מיום 6.2.2018 בעניין ביטול ההפרדה המבנית ראו סעיף 1.7.2.1.

לפרטים נוספים ביחס לאמור בסעיף זה ראו ביאור 12.2 לדוחות 2017. כן ראו גם דיווחים מיידיים של החברה מהימים 23.12.2016, 25.12.2016, 26.12.2016, 28.12.2016, ו- 29.12.2016 המוכללים בדוח זה על דרך הפניה.

1.1.6 חקירות רשות ניירות ערך ומשטרת ישראל

ביום 20.6.2017 החלה חקירה גלויה של רשות ניירות ערך ("החקירה"), אשר במסגרתה, בין השאר, נערכו חיפושים ונתפשו מסמכים במשרדי החברה ובמשרדי די.בי.אס. כפי שנמסר לחברה על ידי הרשות, החקירה עוסקת בחשדות לביצוע עבירות על פי חוק ניירות ערך וחוק העונשין, תשל"ז - 1977, הנוגעות לעסקאות הקשורות לבעל השליטה בעניין עסקת רכישת מניות די.בי.אס ע"י החברה מיורוקום די.בי.אס, בעניין עסקאות למתן שירותי תקשורת לווינית בין די.בי.אס וחברת חלל תקשורת בע"מ ("חלל"), חברה בשליטת בעל השליטה בחברה וכן לעניין התנהלות משרד התקשורת מול החברה.

במסגרת ההליך נחקרו יו"ר דירקטוריון החברה (במועד פתיחת החקירה), מנכ"ל החברה, מנכ"ל די.בי.אס וסמנכ"ל הכספים שלה, ולמיטב ידיעת החברה גם נושאי משרה ובעלי תפקידים נוספים בקבוצה ("הנחקרים").

במהלך תקופת החקירה נקבעו תנאי שחרור מגבילים לגבי חלק מהנחקרים הכוללים מגבלות חלקיות על מגעים עם עובדי קבוצת בזק ויורוקום ונושאי משרה בהן, וכן מגבלות נוספות. למיטב ידיעת החברה, ביום 1.11.2017 פקעו המגבלות שהוטלו על הנחקרים כאמור לעיל בגין החקירה, ובכלל זה פקעו המגבלות שהוטלו על יו"ר דירקטוריון החברה ועל מנכ"ל החברה כמפורט להלן. יצוין, כי במסגרת המגבלות שהוטלו ובוטלו כאמור באותה עת, על יו"ר דירקטוריון החברה הוטלו מגבלות הכוללות, בין השאר, הימנעות מעיסוק בעניינים הקשורים למשרד התקשורת ו/או בעניין די.בי.אס, וכן הימנעות מיצירת קשר עם חברי דירקטוריון, נושאי משרה ועובדי חברות הקבוצה. עיסוק בענייני חברות קבוצת בזק (למעט די.בי.אס) ייעשה באמצעות מנכ"ל אותן חברות (למעט מנכ"ל החברה ומנכ"ל די.בי.אס) ו/או באמצעות הדירקטור דוד גרנות, אשר מונה לתפקיד מ"מ זמני של יו"ר הדירקטוריון על ידי דירקטוריון החברה, וזאת בהמשך להסכמות שגובשו בין יו"ר דירקטוריון החברה לבין רשות ניירות ערך. כמו כן, על מנכ"ל החברה הוטלו מגבלות הכוללות, בין השאר, עיסוק בענייני רגולציה של החברה רק מול ובאמצעות מ"מ יו"ר הדירקטוריון, עיסוק בעסקאות עם בעל השליטה ופעילות מול בעל השליטה, עיסוק בעניין די.בי.אס (למעט ענייני שיווק הקשורים לחברת די.בי.אס, מול ובאמצעות סמנכ"ל שיווק של החברה), וכן איסור על יצירת קשר ישיר או עקיף עם חברי דירקטוריון החברה (למעט מ"מ יו"ר הדירקטוריון).

בישיבת דירקטוריון החברה שהתקיימה ביום 15.11.2017, קיבל הדירקטוריון את הצעתו של מר שאול אלוביץ, לפיה עד להודעה אחרת הוא אינו מבקש לחזור למלא את תפקיד יו"ר הדירקטוריון של החברה וכהונתו של מר דוד גרנות כמ"מ זמני של יו"ר הדירקטוריון תימשך. מר שאול אלוביץ חזר לכהן בתפקידו כדירקטור בחברה וכיו"ר הדירקטוריון של החברות הבנות בקבוצה, למעט בחברת די.בי.אס, וזאת עד למועד התפטרותו מדירקטוריון החברה והחברות הבנות ביום 6.3.2018.

ביום 6.11.2017 פרסמה רשות ניירות ערך הודעה לתקשורת בדבר סיום החקירה והעברת תיק החקירה לפרקליטות מחוז ת"א (מיסוי וכלכלה). בהתאם להודעה, רשות ניירות ערך הגיעה

⁶ הסדרת אי התאמה והסרת מגבלות ותניות פיננסיות - ככל שהדבר נדרש.

למסקנה כי קיימת תשתית ראייתית, לכאורה, המבססת את מעורבות החשודים המרכזיים בתיק בעבירות של (1) קבלת כספים במרמה בקשר עם זכאותו של בעל השליטה בחברה לתמורה בסך של 170 מיליון ש"ח במסגרת העסקה לרכישת מניות חברת די.בי.אס.מבעל השליטה בחברה על ידי החברה, תמורה שהותנתה בעמידת די.בי.אס.ביעדים; (2) הדלפת חומרי הוועדה הבלתי תלויה של דירקטוריון החברה אשר נדרשו לבחינת עסקאות בעלי עניין (עסקת רכישת מניות די.בי.אס. על ידי החברה והעסקה בין די.בי.אס. לבין חלל לרכישת מקטעי רווין עבור די.בי.אס.) לבעל השליטה בחברה ולמקורביו; וכן (3) קידום אינטרסים של החברה במשרד התקשורת תוך ביצוע עבירות על חוק העונשין, תשל"ז - 1977 וחוק ניירות ערך. עוד צויין בהודעה, כי היא מתייחסת להעברת תיק החקירה לפרקליטות, וכי לפרקליטות מסורה הסמכות להחליט על המשך הטיפול בתיק. יצויין, כי במסגרת זו ביום 20.11.2017 התקבל בחברה ובדי.בי.אס. "מכתב יידוע לחשוד" לפיו תיק החקירה בו נחקרו החברה ודי.בי.אס. כחשודות הועבר לעיון הפרקליטות.

בהמשך לפתיחת החקירה כאמור, נפתחו מספר הליכים משפטיים כנגד החברה, נושאי משרה בחברה וכן חברות מקבוצת בעלת השליטה בחברה, ובכללם בקשות לאישור תביעה ייצוגית ובקשות לגילוי מסמכים לפני הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת. לפרטים ביחס להליכים אלה ראו סעיף 2.18.

בנוסף, בהודעה משותפת לתקשורת שהוצאה ביום 18.2.2018 על ידי רשות ניירות ערך ומשטרת ישראל, נמסר כי נוכח ראיות שמצאה רשות ניירות ערך במסגרת חקירתה, אשר העלו חשדות לביצוע עבירות נוספות, נפתחה באותו מועד חקירה משותפת חדשה של חוקרי הרשות לניירות ערך והיחידה למאבק בפשיעה הכלכלית בלהב 433 ("החקירה החדשה"), במסגרתה נעצרו מספר חשודים ביניהם נושאי משרה בכירים בקבוצת בזק. במסגרת זו, מאז אותו מועד הוארך מספר פעמים מעצרו של מר שאול אלוביץ, דירקטור לשעבר ובעל שליטה בחברה (עד ליום 4.3.2018 בו שוחרר בתנאים מגבילים שכללו מעצר בית עד ליום 13.3.2018, הרחקה ממשרדי קבוצת בזק למשך 45 ימים, וכן אי יצירת קשר עם כלל המעורבים בפרשה הנחקרת בנושאים הקשורים בה למשך 90 ימים), וכן של מר אור אלוביץ, דירקטור לשעבר בחברה, גבי סטלה הנדלר, מנכ"ל החברה, ומר עמיקם שורר, מנהל אסטרטגיה ופיתוח עסקי בקבוצה (כולם עד ליום 26.2.2018 בו שוחררו בתנאים מגבילים). עיקרי התנאים המגבילים שנקבעו ביחס למנכ"ל החברה הינם: מעצר בית עד ליום 4.3.2018, הרחקה ממשרדי קבוצת בזק למשך 30 ימים, וכן אי יצירת קשר עם כלל המעורבים בפרשה הנחקרת בנושאים הקשורים בה למשך 45 ימים. למיטב ידיעת החברה וכפי שעולה מהחלטות בית המשפט נושאי המשרה חשודים ביחד עם אחרים בעבירות של קבלת דבר במרמה, עבירות מנהלים, שיבוש מהלכי משפט, שוחד, עבירות לפי חוק ניירות ערך, מרמה והפרת אמונים בתאגיד וחלקם גם בעבירות על פי חוק איסור הלבנת הון, התשי"ס - 2000.

לפרטים בעניין זה ראו גם דיווחים מיידיים של החברה מהימים 20, 22 ו- 23 ביוני 2017, 11, 14 ו- 23 ביולי 2017, 18.9.2017 ו- 6.11.2017 וכן מהימים 18, 20, 22, 24 ו- 27 בפברואר 2018 ו- 4.3.2018 המוכללים בדוח זה על דרך של הפניה.

לחברה אין מידע מלא בכל הנוגע לחקירות המתוארות בסעיף זה, תוכן, החומרים והראיות המצויים בידי רשויות החוק בעניין. כמו כן, לנוכח הוראות הדין הישראלי והחשש משיבוש הליכי חקירה, החברה מנועה ונמנעה, בשלב זה, מביצוע בדיקות בכל הנוגע לעניינים שעלו במסגרת אותן חקירות, והדבר מגביל את החברה בפעילותה, לרבות בכל הקשור לביצוע פעולות ביקורת ובבדיקות לצורך פרסום דוחות החברה. בהתאם, אין ביכולתה של החברה להעריך את ההשפעות של החקירות, ממצאיהן ותוצאותיהן ומניעותו של התאגיד מביצוע בדיקות כאמור, על החברה ועל נושאי משרה בה, על הערכת הבקרה הפנימית בחברה, וכן על הדוחות הכספיים ועל האומדנים ששימשו בהכנת דוחות אלה, אם בכלל.

1.2. תחומי פעילות

לקבוצה ארבעה תחומי פעילות עיקריים המקבילים לחלוקה התאגידית בין חברות הקבוצה ומדווחים כמגזרים עסקיים בדוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה (ראו גם ביאור 27 לדוחות 2017):

1.2.1. החברה - תקשורת פנים-ארצית נייחת

תחום זה כולל בעיקר את הפעילות המבוצעת על-ידי החברה כמפ"א (מפעיל פנים ארצי), לרבות שירותי טלפוניה, שירותי תשתית גישה לאינטרנט (ובכלל זה שירותי סיטונאי BSA), שירותי תמסורת ותקשורת נתונים ושירותי סיטונאי שימוש בתשתיות פיזיות של החברה. פעילות החברה בתחום התקשורת הפנים-ארצית הנייחת מתוארת בסעיף 2 לדוח זה.

1.2.2. פלאפון - תקשורת סלולארית ("רט"י")

שירותי רדיו-טלפון תאי נייד (תקשורת סלולארית), שיווק ציוד קצה, התקנה, הפעלה ותחזוקה של ציוד ומערכות בתחום התקשורת הסלולארית. פעילות פלאפון מתוארת בסעיף 3 לדוח זה.

1.2.3. בזק בינלאומי - תקשורת בינלאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר

שירותי גישה לאינטרנט (ISP), שירותי תקשורת בין-לאומיים ושירותי נס"ר. פעילות בזק בינלאומי מתוארת בסעיף 4 לדוח זה.

1.2.4 די.בי.אס - טלוויזיה רב-ערוצית

שירותי שידורי טלוויזיה דיגיטאליים רב ערוציים למנויים באמצעות לוויין (DBS) ואספקת שירותי ערך מוסף למנויים. פעילות די.בי.אס מתוארת בסעיף 5 לדוח זה.

יצוין, כי בנוסף, קיים בדוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה מגזר "אחרים" אשר כולל בעיקר שירותי תוכן וסחר בתחום האינטרנט (באמצעות וואלה, וואלה שופס ואתרים נוספים) ושירותי מוקדים ללקוחות (באמצעות בזק און ליין). מגזר "אחרים" זה אינו מהותי ברמת הקבוצה.

1.3 השקעות בהון התאגיד ועסקאות במניותיו

1.3.1 ביום 2.2.2016 נמסרה לחברה הודעת בי תקשורת לפיה היא השלימה באותו יום מכירת 115,500,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. של החברה (אשר היוו באותו מועד כ-4.18% מההון המונפק והנפרע של החברה) במחיר של 850 אגורות למניה (בסעיף זה: "המניות").

בי תקשורת מסרה לחברה, כי המכירה בוצעה בהתאם להוראות סעיף 3(א3) לצו התקשורת, בדרך של התקשרות בהסכם למכירת המניות מול "גורם מפיץ"⁷ (כהגדרת מונח זה בצו התקשורת) אשר התקשר עם צדדים שלישיים לשם מכירת המניות אליהם בעסקאות מחוץ לבורסה.

לאחר השלמת תהליך המכירה נותרו בידי בי תקשורת ובי קומיוניקיישנס ביחד כ-26.34% מההון המונפק והנפרע של מניות החברה.

בהתאם לדיווחיה של בי קומיוניקיישנס, ביום 25.10.2016 פרעה בי קומיוניקיישנס בפרעון מוקדם את אגרות החוב (סדרה דולרית 144A) אשר להבטחת פרעון שועבדו מרבית החזקותיה של בי קומיוניקיישנס בחברה (ואשר הוחזקו באמצעות בי תקשורת). בעקבות הפרעון כאמור הוסר השעבוד על מניותיה של בי קומיוניקיישנס בחברה.

לעניין זה ראו גם סעיף 1.7.6.3.

1.3.2 לעניין הסדר נושים בחברת ירוקום תקשורת ראו סעיף 1.1.2.

1.4 חלוקת דיבידנדים

1.4.1 מדיניות דיבידנד

ביום 6.3.2018 החליט דירקטוריון החברה לעדכן את מדיניות חלוקת הדיבידנד, באופן בו תחלק החברה לבעלי מניותיה, מדי כחצי שנה, דיבידנד בשיעור של 70% מתוך הרווח החצי שנתי (לאחר מס) על פי הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה, וזאת החל מהחלוקה הקרובה. יישום מדיניות חלוקת הדיבידנד כפוף להוראות כל דין, לרבות מבחני החלוקה הקבועים בחוק החברות, ולהערכת דירקטוריון החברה בדבר יכולתה של החברה לעמוד בתביעותיה הקיימות והצפויות, והכל בשים לב לתזרים הצפוי, צרכי החברה והתחייבויותיה, יתרות המזומנים של החברה, תוכניותיה ומצבה כפי שיהיו מעת לעת ובכפוף לאישור האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה לגבי כל חלוקה ספציפית וזאת כקבוע בתקנון החברה.

יצוין, כי בהתאם להחלטת דירקטוריון החברה מאותו מועד, רווחי הון בגין מכירת נכס סקיה (ראו סעיף 2.7.4.4) (להלן: "רווחי סקיה"), ככל שיוכרו בשנת 2018, לא יחולקו בשנת 2018, אלא אם תקבל כל תמורת העסקה במזומן במהלך השנה. כמו כן, דירקטוריון החברה יהיה רשאי להחליט על חלוקת דיבידנד בגין רווחי סקיה במועד מאוחר יותר בהתאם לנסיבות ובכפוף לכל דין.

לענין זה ראו גם דיווח מיידי של החברה מיום 7.3.2018 המוכלל בדוח זה על דרך הפניה.

1.4.2 חלוקת דיבידנד

לפרטים בנוגע לחלוקות שביצעה החברה במהלך השנים 2016-2017, והמלצת דירקטוריון החברה מיום 28.3.2018 לאסיפה הכללית על חלוקת דיבידנד, ראו ביאור 20.2 לדוחות 2017.

יתרת הרווחים הניתנים לחלוקה לתאריך הדוח: כ - 526 מיליון ש"ח (עודפים שנצברו בשנתיים האחרונות לאחר הפחתת חלוקות קודמות).

⁷ סעיף 3(א3) לצו התקשורת, עניינו: "מכירה או הקצאה פרטית לגורמים מפיצים (כהגדרתם בצו התקשורת), אחד או יותר, ובלבד שהרכישה לא נעשתה בעבור עצמם או בעבור גורמים בשליטתם או גורמים השולטים בהם, וכן הם התחייבו לא למכור אמצעי שליטה בשיעור אשר כתוצאה ממנו יחזיק רוכש, אחד או יותר, בשיעור הטעון אישור לפי צו התקשורת, אלא אם כן בידי הרוכש אישור בהתאם לצו...".

1.5. מידע כספי לגבי תחומי הפעילות של הקבוצה

כל הנתונים בסעיפים 1.5.1 עד 1.5.4 הינם במיליוני ש"ח.

1.5.1. שנת 2017

מאוחד	התאמות למאוחד (2)	אחרים	טלויזיה רב ערוצית	תקשורת בין- לאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר	תקשורת סלולארית (רט"ן)	תקשורת פנים ארצית נייחת	
							סך ההכנסות:
9,789	-	220	1,650	1,466	2,500	3,953	מחיצוניים
-	(425)	17	-	71	46	291	מתחומי פעילות אחרים בתאגיד
9,789	(425)	237	1,650	1,537	2,546	4,244	סך הכול הכנסות
							סך העלויות המיוחסות:
		179	626	805	1,319	690	עלויות משתנות המיוחסות לתחום (פעילות(1)
		78	860	559	1,155	1,583	עלויות קבועות המיוחסות לתחום (הפעילות(1)
7,679	(176)	258	1,486	1,364	2,474	2,273	סך הכול עלויות
7,679	249	250	1,477	1,144	2,362	2,197	עלויות אשר אינן מהוות הכנסות בתחום פעילות אחר
-	(425)	8	9	220	112	76	עלויות המהוות הכנסות של תחומי פעילות אחרים
7,679	(176)	258	1,486	1,364	2,474	2,273	סך הכול עלויות
2,210	(250)	(20)	163	174	72	1,971	רווח מפעולות רגילות המיוחס לבעלים של החברה
16,849	1,602	178	1,502	1,210	3,271	9,086	סך נכסים המיוחסים לפעילות ליום 31 בדצמבר 2017
14,705	1,350	54	1,154	410	536	13,901	סך ההתחייבויות המיוחסות לתחום פעילות ליום 31 בדצמבר 2017

(1) חברות הקבוצה, שהינן חברות המספקות שירותים (להבדיל מחברות יצרניות), אינן מנהלות מערכת תמחיר ייעודית המבחינה בין עלויות קבועות ומשתנות. החלוקה לעיל נעשתה לצרכי דיווח זה בלבד. עלויות משתנות הינן עלויות שיש לחברות גמישות בניהול ובשליטה בהן בטווח הקצר והשפעתן על התפוקה ישירה, לעומת עלויות קבועות שאינן גמישות בטווח הקצר ואינן משפיעות על התפוקה באופן ישיר (לעניין זה, ביחס להגדרת עלויות קבועות ועלויות משתנות, מובהר כי "טווח קצר" משמעו תקופה של עד שנה אחת).

(2) פירוט ההתאמות למאוחד - עסקאות בין תחומי פעילות.

1.5.2 .שנת 2016

מאוחד	התאמות למאוחד (2)	אחרים	טלויזיה רב ערוצית	תקשורת בין- לאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר	תקשורת סלולארית (רט"ן)	תקשורת פנים ארצית נייחת	
							סך ההכנסות:
10,071	-	198	1,745	1,478	2,587	4,063	מחיצוניים
13	(440)	20	-	70	43	320	מתחומי פעילות אחרים בתאגיד
10,084	(440)	218	1,745	1,548	2,630	4,383	סך הכול הכנסות
							סך העלויות המיוחסות:
		179	593	817	1,421	575	עלויות משתנות המיוחסות לתחום פעילות(1)
		73	888	555	1,177	1,732	עלויות קבועות המיוחסות לתחום הפעילות(1)
7,763	(247)	252	1,481	1,372	2,598	2,307	סך הכול עלויות
7,750	193	245	1,471	1,161	2,437	2,243	עלויות אשר אינן מהוות הכנסות בתחום פעילות אחר
13	(440)	7	10	211	161	64	עלויות המהוות הכנסות של תחומי פעילות אחרים
7,763	(247)	252	1,481	1,372	2,598	2,307	סך הכול עלויות
2,321	(193)	(34)	264	176	32	2,076	רווח מפעולות רגילות המיוחס לבעלים של החברה
15,947	2,124	204	2,026	1,188	3,294	7,111	סך נכסים המיוחסים לפעילות ליום 31 בדצמבר 2016
13,744	(730)	104	1,434	380	569	11,988	סך ההתחייבויות המיוחסות לתחום פעילות ליום 31 בדצמבר 2016

(1) חברות הקבוצה, שהינן חברות המספקות שירותים (להבדיל מחברות יצרניות), אינן מנהלות מערכת תמחיר ייעודית המבחינה בין עלויות קבועות ומשתנות. החלוקה לעיל נעשתה לצרכי דיווח זה בלבד. עלויות משתנות הינן עלויות שיש לחברות גמישות בניהול ובשליטה בהן בטווח הקצר והשפעתן על התפוקה ישירה, לעומת עלויות קבועות שאינן גמישות בטווח הקצר ואינן משפיעות על התפוקה באופן ישיר (לעניין זה, ביחס להגדרת עלויות קבועות ועלויות משתנות, מובהר כי "טווח קצר" משמעו תקופה של עד שנה אחת).

(2) פירוט ההתאמות למאוחד - עסקאות בין תחומי פעילות.

1.5.3 .שנת 2015

מאחד	התאמות למאחד (2)	אחרים	טלויזיה רב ערוצית	תקשורת בין-לאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר	תקשורת סלולארית (רט"ן)	תקשורת פנים ארצית נייחת	
							סך ההכנסות:
9,969	(440)	197	1,774	1,485	2,831	4,122	מחיצוניים
16	(445)	24	-	93	59	285	מתחומי פעילות אחרים בתאגיד
9,985	(885)	221	1,774	1,578	2,890	4,407	סך הכול הכנסות
							סך העלויות המיוחסות:
		174	606	837	1,469	522	עלויות משתנות המיוחסות לתחום פעילות ⁽¹⁾
		63	918	501	1,264	1,737	עלויות קבועות המיוחסות לתחום הפעילות ⁽¹⁾
7,415	(676)	237	1,524	1,338	2,733	2,259	סך הכול עלויות
7,402	(233)	230	1,507	1,177	2,540	2,181	עלויות אשר אינן מהוות הכנסות בתחום פעילות אחר
13	(443)	7	17	161	193	78	עלויות המהוות הכנסות של תחומי פעילות אחרים
7,415	(676)	237	1,524	1,338	2,733	2,259	סך הכול עלויות
2,570	(180)	(15)	220	240	157	2,148	רווח מפעולות רגילות המיוחס לבעלים של החברה
-	(30)	-	30	-	-	-	רווח מפעולות רגילות המיוחס לזכויות שאינן מקנות שליטה
16,679	2,586	676	1,667	1,170	3,269	7,311	סך נכסים המיוחסים לפעילות ליום 31 בדצמבר 2015
14,268	(5,494)	104	6,685	343	513	12,117	סך ההתחייבויות המיוחסות לתחום פעילות ליום 31 בדצמבר 2015

(1) ראו הערה (1) לטבלה בסעיף 1.5.1.

(2) פירוט ההתאמות למאחד - עסקאות בין תחומי פעילות ועסקאות בתחום טלויזיה רב ערוצית ברבעון ראשון (לפני עליה לשליטה ואיחוד די.בי.אס).

להסברים אודות התפתחויות הנתונים הכספיים המובאים בסעיפים 1.5.1 עד 1.5.3 ראו סעיף 1 לדוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד ("דוח הדירקטוריון").

1.5.4. עיקרי התוצאות ונתונים תפעוליים

להלן ריכוז נתונים אודות תוצאות כל אחד מתחומי הפעילות העיקריים של החברה בשנים 2016 ו- 2017.

1.5.4.1 בוק קווי (פעילות החברה כמפ"א)

רבעון ראשון 2016	רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016	רבעון רביעי 2016	רבעון ראשון 2017	רבעון שני 2017	רבעון שלישי 2017	רבעון רביעי 2017	שנת 2016	שנת 2017	
1,112	1,100	1,089	1,082	1,078	1,058	1,061	1,047	4,383	4,244	הכנסות (במיליוני ש"ח)
536	540	519	481	513	496	492	470	2,076	1,971	רווח תפעולי (במיליוני ש"ח)
183	185	188	161	180	177	186	185	717	728	פחת והפחתות (במיליוני ש"ח)
719	725	707	642	693	673	678	655	2,793	2,699	רווח תפעולי לפני פחת והפחתות (EBITDA) (במיליוני ש"ח) ⁽¹⁾
328	326	343	235	319	317	276	260	1,232	1,172	רווח נקי (במיליוני ש"ח)
539	517	526	482	600	465	573	587	2,064	2,225	תזרים מפעילות שוטפת (במיליוני ש"ח)
195	227	207	205	210	219	170	226	834	825	תשלומים עבור השקעות ברכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים והשקעות אחרות (במיליוני ש"ח)
41	54	22	15	10	16	46	22	132	94	תקבולים ממכירת רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים (במיליוני ש"ח)
385	344	341	292	400	262	449	383	1,362	1,494	תזרים חופשי (במיליוני ש"ח) ⁽²⁾
2,068	2,050	2,031	2,010	1,986	1,961	1,942	1,916	2,010	1,916	מספר קווי מנוי פעילים בסוף התקופה (באלפים) ⁽³⁾⁽⁸⁾
58	57	57	55	56	54	54	53	57	54	הכנסה חודשית ממוצעת לקו (ARPL) (במיליוני ש"ח) ⁽⁴⁾⁽⁸⁾
1,316	1,257	1,297	1,136	1,177	1,098	1,132	1,068	5,006	4,475	מספר דקות שימוש יוצאות (במיליונים)
1,348	1,314	1,383	1,252	1,281	1,220	1,266	1,205	5,297	4,972	מספר דקות שימוש נכנסות (במיליונים)
1,503	1,521	1,539	1,558	1,580	1,593	1,608	1,635	1,558	1,635	סה"כ מספר קווי אינטרנט בסוף התקופה (באלפים) ⁽⁷⁾
290	323	347	377	414	444	484	532	377	532	מתוכם מספר קווי אינטרנט בסוף התקופה - בסיטונות (באלפים) ⁽⁷⁾
90	90	88	90	90	90	90	92	89	90	הכנסה חודשית ממוצעת למנוי אינטרנט (ש"ח) – קמעונות ⁽⁸⁾
38.9	40.2	41.8	43.4	45.1	47.2	49.5	51.5	43.4	51.5	קצב חבילה ממוצע למנוי אינטרנט - קמעונאות (מס"ש) ⁽⁵⁾
2.8%	2.4%	2.6%	2.4%	2.7%	2.4%	2.3%	2.4%	10.2%	9.8%	שיעור נטישת מנוי טלפוניה (Churn Rate) ⁽⁶⁾

- (1) רווח תפעולי לפני פחת והפחתות (EBITDA) הוא מדד פיננסי שאינו מבוסס על כללי חשבונאות מקובלים. החברה מציגה מדד זה כמדד נוסף להערכת התוצאות העסקיות שלה היות ומדובר במדד מקובל בתחום פעילות החברה אשר מנטרל היבטים הנובעים משונות במבנה ההון, היבטים מיסויים שונים ואופן ותקופת ההפחתה של נכסים קבועים ובלתי מוחשיים. מדד זה אינו מהווה תחליף למדדים המבוססים על כללי חשבונאות מקובלים, ואינו משמש כמדד יחיד להערכת תוצאות הפעילות או תזרים המזומנים של החברה. כמו כן, המדד המוצג בדוח זה עשוי שלא להיות מחושב באופן זהה למדדים מקבילים בחברות אחרות.
- (2) תזרים חופשי הוא מדד פיננסי שאינו מבוסס על כללי חשבונאות מקובלים. תזרים חופשי מוגדר כמזומנים שנבעו מפעילות שוטפת פחות מזומנים לרכישת/ממכירת רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים, נטו. החברה מציגה תזרים חופשי כמדד נוסף להערכת התוצאות העסקיות ותזרימי המזומנים היות ולדעת החברה התזרים החופשי הינו מדד נטילת חשבון המשקף את המזומנים הנובעים לחברה מפעילותה השוטפת לאחר השקעת מזומנים בתשתית ובנכסים קבועים ונכסים בלתי מוחשיים אחרים.
- (3) מנויים שאינם פעילים הינם מנויים אשר קווי הבזק שלהם נותקו פיזית (למעט מנוי בשלושת החודשים הראשונים (בקיורב) של הליכי גבייה).
- (4) לא כולל הכנסות משירותי תמסורת ותקשורת נתונים, שירותי אינטרנט, שירותים למפעילי תקשורת ועבודות קבלן ואחרים. חושב לפי ממוצע קווים לתקופה.
- (5) בחבילות בהן קיים טווח קצבים, מובא בחשבון הקצב המירבי בחבילה.
- (6) כמות מנויי טלפוניה שנטשו (ברוטו) את בוק קווי במהלך התקופה חלקי הכמות הממוצעת של מנויי טלפוניה הרשומים בתקופה.
- (7) סה"כ מספר קווי אינטרנט כולל קווים בקמעונות ובסיטונות. קמעונות - קווי אינטרנט ישירים של החברה. סיטונות - קווי אינטרנט באמצעות שירותי סיטונאי לספקי תקשורת אחרים.
- (8) החל מהדוח התקופתי לשנת 2017 בוצע שינוי בסיווג הכנסות החברה באופן שהכנסות מסוימות מסווגות עתה תחת קטגוריית "ענן ודיגיטלי" (לענן זה ראו סעיף 2.2.5). בהתאם, בוצעו תיקונים רטרואקטיביים בסעיפים אלה (מספר קווי מנוי פעילים והכנסה חודשית ממוצעת לקו ולמנוי אינטרנט).

1.5.4.2 פלאפון

רבעון ראשון 2016	רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016	רבעון רביעי 2016	רבעון ראשון 2017	רבעון שני 2017	רבעון שלישי 2017	רבעון רביעי 2017	שנת 2016	שנת 2017	
455	456	468	439	435	449	461	437	1,818	1,782	הכנסות משירותים (במיליוני ש"ח)
216	202	181	213	193	183	174	214	812	764	הכנסות ממכירת ציוד קצה (במיליוני ש"ח)
671	658	649	652	628	632	635	651	2,630	2,546	סה"כ הכנסות (במיליוני ש"ח)
1	8	27	(4)	5	30	22	15	32	72	רווח תפעולי (במיליוני ש"ח)
104	95	92	89	94	99	100	90	380	383	פחת והפחתות (במיליוני ש"ח)
105	103	119	85	99	129	122	105	412	455	רווח תפעולי לפני פחת והפחתות (EBITDA) (מיליוני ש"ח) (1)
13	13	32	3	16	34	24	21	61	95	רווח נקי (במיליוני ש"ח)
185	180	152	65	117	193	209	86	582	605	תזרים מפעילות שוטפת (במיליוני ש"ח)
51	63	64	63	73	82	78	76	241	309	תשלומים עבור השקעות ברכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים והשקעות אחרות, נטו (במיליוני ש"ח)
134	117	88	2	44	111	131	10	341	296	תזרים חופשי (במיליוני ש"ח) (1)
2,692	2,260	2,348	2,402	2,430	2,410	2,475	2,525	2,402	2,525	מספר מנויים לסוף תקופה (אלפים) (2) (5)
57	68	68	62	60	61	63	58	63	61	הכנסה חודשית ממוצעת למנוי (ש"ח) ARPU (3) (6)
5.2%	6.2%	6.1%	6.3%	7.9%	6.3%	7.1%	6.9%	23.7%	28.2%	שיעור נטישת מנויים (Churn Rate) (4)

(1) לעניין הגדרת רווח תפעולי לפני פחת והפחתות (EBITDA) ותזרים חופשי, ראו הערות (1) ו- (2) בטבלת בוק קווי.

(2) נתוני המנויים כוללים את מנויי פלאפון (ללא מנויי מפעילים אחרים אשר מתארחים על רשת פלאפון) ואינם כוללים מנויים המחוברים לשירותי פלאפון במשך שישה חודשים או יותר אך אינם פעילים. מנויים שאינם פעילים הינם מנויים אשר בששת החודשים האחרונים לא קיבלו לפחות שיחה אחת, לא הוציאו לפחות שיחה אחת / מסרון אחד, לא ביצעו פעולת גלישה או לא שילמו עבור שירותים לפלאפון. יצוין, כי לקוח יכול להיות בעל יותר ממספר מנוי ("קווי") אחד.

(3) ההכנסה החודשית הממוצעת למנוי. המדד מחושב על-ידי חלוקת הממוצע החודשי של סך ההכנסות משירותי סלולאר הן ממנויי פלאפון והן ממפעילי תקשורת אחרים, כולל הכנסות המתקבלות ממפעילים סלולאריים העושים שימוש ברשת פלאפון, שירותי תיקונים ואחריות מורחבת בתקופה במצבת המנויים הפעילים הממוצעת באותה תקופה.

(4) שיעור נטישת מנויים מחושב על פי היחס של המנויים שהתנתקו משרותי פלאפון והמנויים שהפכו ללא-פעילים במהלך התקופה לממוצע המנויים הפעילים במהלך התקופה. שיעור הנטישה החל מרבעון שני 2017 אינו כולל את השפעת ניתוקם של 83 אלף מנויי ה-CDMA בעת סגירת הרשת וברבעון שני 2016 אינו כולל את גריעת מנויי ה-CDMA כמצויין בהערת שוליים 6.

(5) ב-2017.6.28 פלאפון הפסיקה את פעילות רשת ה-CDMA, מהלך שבעקבותיו 83 אלף מנויים חדלו לקבל שירות ונרעו ממצבת המנויים.

(6) רבעון השני של שנת 2016 גרעה פלאפון 499 אלף מנויי CDMA. השפעת גריעת מנויי ה-CDMA הביאה לגידול של 11 ש"ח ב-ARPU של פלאפון בממוצע לרבעון בכל אחד מהרבעונים החל מהרבעון השני של שנת 2016.

1.5.4.3 בוק בינלאומי

רבעון ראשון 2016	רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016	רבעון רביעי 2016	רבעון ראשון 2017	רבעון שני 2017	רבעון שלישי 2017	רבעון רביעי 2017	שנת 2016	שנת 2017	
395	377	384	392	384	407	367	379	1,548	1,537	הכנסות (במיליוני ש"ח)
37	47	45	47	49	45	39	41	176	174	רווח תפעולי (במיליוני ש"ח)
33	35	35	34	33	33	34	35	137	135	פחת והפחתות (במיליוני ש"ח)
70	82	80	81	82	78	73	76	313	309	רווח תפעולי לפני פחת והפחתות (EBITDA) (במיליוני ש"ח) (1)
26	33	33	33	36	33	27	31	125	127	רווח נקי (במיליוני ש"ח)
49	69	65	86	52	69	74	82	269	277	תזרים מפעילות שוטפת (במיליוני ש"ח)
37	33	24	25	29	46	29	35	119	139	תשלומים עבור השקעות ברכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים והשקעות אחרות, נטו (במיליוני ש"ח) (2)
12	36	41	61	23	23	45	47	150	138	תזרים חופשי (במיליוני ש"ח) (1)
5.2%	4.5%	5.5%	5.2%	5.3%	5.0%	6.3%	6.8%	20.4%	23.4%	שיעור נטישת מנויים (Churn Rate) (3)

- (1) לעניין הגדרת רווח תפעולי לפני פחת והפחתות (EBITDA) ותזרים חופשי ראו הערות (1) ו- (2) בטבלת בוק קווי.
 (2) הסעיף כולל גם השקעות בנכסים לזמן ארוך.
 (3) כמות מנויי אינטרנט שנטשו את בוק בינלאומי במהלך התקופה חלקי ממוצע מנויי אינטרנט הרשומים בתקופה.

1.5.4.4 די.בי.אס

רבעון ראשון 2016	רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016	רבעון רביעי 2016	רבעון ראשון 2017	רבעון שני 2017	רבעון שלישי 2017	רבעון רביעי 2017	שנת 2016	שנת 2017	
439	434	434	438	424	416	406	404	1,745	1,650	הכנסות (במיליוני ש"ח)
57	77	62	68	52	49	35	27	264	163	רווח תפעולי (במיליוני ש"ח)
76	74	75	71	70	71	72	72	296	285	פחת והפחתות (במיליוני ש"ח)
133	151	137	139	122	120	107	99	560	448	רווח תפעולי לפני פחת והפחתות (EBITDA) (במיליוני ש"ח) (1)
(71)	(114)	(142)	395	19	(151)	(123)	11	68	(244)	רווח (הפסד) נקי (במיליוני ש"ח)
158	110	154	207	51	169	115	95	629	430	תזרים מפעילות שוטפת (במיליוני ש"ח)
59	58	50	41	60	52	69	53	208	234	תשלומים עבור השקעות ברכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים והשקעות אחרות, נטו (במיליוני ש"ח)
99	52	104	166	(9)	117	46	42	421	196	תזרים חופשי (במיליוני ש"ח) (1)
629	623	618	614	608	603	597	587	614	587	מספר מנויים (בסוף התקופה, באלפים) (2)
231	231	233	237	232	229	226	226	233	228	הכנסה חודשית ממוצעת למנוי (ARPU) (בש"ח) (3)
4.2%	3.6%	4.5%	3.6%	4.3%	3.8%	4.8%	5.9%	15.9%	18.8%	שיעור נטישת מנויים (Churn Rate) (4)

- (1) לעניין הגדרת רווח תפעולי לפני פחת והפחתות (EBITDA) ותזרים חופשי ראו הערות (1) ו- (2) בטבלת בוק קווי.
 (2) מנוי - בית אב אחד או לקוח עסקי קטן. במקרה של לקוח עסקי בעל נקודות קליטה רבות או מספר מפענחים רב (כגון בית מלון, קיבוץ או חדר כושר), מחושב מספר המנויים כחלוקת התשלום הכולל המתקבל מהלקוח העסקי בהכנסה הממוצעת מלקוח עסקי קטן. מספר המנויים תוקנו למפרע כתוצאה משינוי לא מהותי בספירת מנויים בקרב לקוחות גדולים.
 (3) ההכנסה החודשית הממוצעת למנוי מחושבת על ידי חלוקת כלל הכנסות די.בי.אס (הכנסות מתוכן וציד, ערוצי פרימיום, מוצרים מתקדמים, ואחר) בממוצע הלקוחות.
 (4) כמות מנויי די.בי.אס שנטשו את די.בי.אס במהלך התקופה חלקי הכמות הממוצעת של מנויי די.בי.אס הרשומים בתקופה.

1.6. תחזית ביחס לקבוצה

בהתבסס על המידע הידוע לקבוצת בזק כיום, תחזית הקבוצה לשנת 2018 הינה כדלקמן:

- הרווח הנקי לבעלי מניות צפוי להיות כ - 1 מיליארד ש"ח.

- ה-EBITDA⁸ צפוי להיות כ - 3.9 מיליארד ש"ח.

- תזרים המזומנים החופשי⁹ של הקבוצה צפוי להיות כ - 1.5 מיליארד ש"ח.

נתוני התחזית האמורים כוללים השפעות של יישום המוקדם של תקן חשבונאי IFRS 16 החל מיום 1.1.2018 בסך של כ- 400 מיליון ש"ח על ה- EBITDA ובסכום זניח על הרווח הנקי (ראו ביאור 3.17.2 לדוחות 2017).

נתוני התחזית אינם כוללים השפעות ממימוש זכויות החברה בנכס המקרקעין "סקיה" (ראו סעיף 2.7.4.4 וכן ביאור 18.8 לדוחות 2017) אשר תלויות באופן התקיימות תנאים שונים בנוגע למכירת הנכס. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהערכות אלו, בתלות במועד רישום רווח ההון בגין מכירת הנכס, סכומו הסופי של רווח ההון אשר תלוי בסכומי האגרות וההיטלים שיחולו על החברה בגין מכירת הנכס, וכן במועד קבלת התשלומים בגין מכירת הנכס.

תחזיות החברה המפורטות בסעיף זה הינן מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך. התחזיות מבוססות על הערכות, הנחות וציפיות של החברה, ובכלל זה - התחזיות אינן כוללות גם השפעות, ככל שיתרחשו, של הפרשה לפרישה מוקדמת של עובדים ו/או חתימה על הסכמים קיבוציים בקבוצה וביטול הפרדה מבנית בקבוצה, ובכלל זה השפעות הליכי המיזוג עם די.בי.אס וכל הכרוך בהם (ראו סעיף 1.7.2). התחזיות מבוססות, בין היתר, על הערכות הקבוצה ביחס למבנה התחרות בשוק התקשורת ולהסדרה הרגולטורית של התחום, על המצב הכלכלי במשק ובהתאם לכך ליכולתה של הקבוצה להוציא אל הפועל את תוכניותיה לשנת 2018, וכן בשים לב לשינויים שיחולו באמור לעיל, בתנאים העסקיים ובהשפעות שתהיינה להחלטות רגולטוריות, שינויים טכנולוגיים, התפתחויות במבנה שוק התקשורת וכיוב' או ככל שיתממש אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בסעיפים 3.19, 4.15, 5.19-ו.

1.7. סיבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות הקבוצה

ענף התקשורת בעולם ובמשק הישראלי מתאפיין בקצב התפתחות מהיר, ובשינויים תכופים הן מבחינה טכנולוגית, הן מבחינת המבנה העסקי של הענף והן מבחינת הרגולציה החלה עליו. להלן יתוארו המגמות העיקריות והמאפיינים המרכזיים של שוק התקשורת בשנים האחרונות, שהינם בעלי השפעה מהותית על פעילות הקבוצה בכללותה.

בשוק התקשורת קיימת תחרות חריפה. כמו כן, ריבוי המפעילים בתחום הטלפוניה הסלולארית מביא לתחרות חריפה בתחום המביאה להוזלת מחירים ולניידות מוגברת של לקוחות, לירידה בצריכת דקות טלפוניה ניחת וכן לנטישת לקוחות (ובכלל זה ריבוי לקוחות ללא קו ביתי ניח), וכתוצאה מכך, לפגיעה בתוצאות הקבוצה. בעקבות חזירה נרחבת של שימוש באפליקציות חינוכיות ניכרת ירידה בהיקף דקות סלולאריות והעברת מסרונים. בתחום שירותי טלוויזיה ניכרת התגברות תחרות באמצעות העברת תכני טלוויזיה (שירותי VOD וערוצים ליניאריים) על גבי רשת האינטרנט (OTT), וכן קליטה של ערוצי "עידן+", אשר אינם נתונים לפיקוח רגולטורי ולחובות זהות לאלו של ספקי שידורים רב ערוצי לציבור. יישום השוק הסיטונאי (ראו סעיף 1.7.3) החריף את התחרות בתחום חבילות שירותי האינטרנט, והעמקת יישום שירותים סיטונאיים נוספים עשויה להביא להתגברות התחרות וניידות לקוחות. כמו כן, מתגברת התחרות מצד קבוצות תקשורת מתחרות המפתחות תשתיות עצמאיות, פועלות במסגרת השוק הסיטונאי הפאסיבי וכן משתתפות במכרזים רלבנטיים. על מנת לצמצם את הפגיעה בתוצאות כאמור, נוקטות חברות הקבוצה בצעדי התייעלות וכן במהלכים שונים לצורך שיפור השירותים שהן מספקות ובידולם מהמתחרים.

נוכח הגיוון בתחומי פעילות התקשורת של הקבוצה, התפתחויות רגולטוריות עשויות במקרים מסוימים להשפיע באופן שונה (ואף בכיוונים הפוכים) על תחומי פעילות שונים בקבוצה, כלומר - שינויים בהסדרה הרגולטורית אשר משפיעים לרעה על תחום אחד, עשויים להשפיע לטובה על תחום אחר. במקרים מסוימים עשויות השפעות מנוגדות על תחומי הפעילות להתקזז חלקית אחת למול האחרת ברמת הקבוצה.

1.7.1 קבוצות תקשורת בשוק הישראלי

בשנים האחרונות מתאפיין השוק בתחרות בין קבוצות תקשורת הפועלות במקביל במספר מגזרים של שוק התקשורת (טלפוניה ניחת וסלולרית, שירותי אינטרנט ניחת וסלולרי,

⁸ להגדרת EBITDA, ראו הערה (1) לטבלה בסעיף 1.5.4.1.

⁹ לעניין זה, תזרים מזומנים חופשי - מזומנים שנבעו מפעילות שוטפת פחות מזומנים לרכישת/ממכירת רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים, נטו, ובניכוי תשלומים בגין הכירות.

טלוויזיה רב-ערוצית ושיחות בינלאומיות)¹⁰, מתוך מטרה לתת מענה כולל לצרכי התקשורתיים המקיפים של הלקוח, כמפורט להלן:

1.7.1.1 קבוצת סלקום - למיטב ידיעת החברה, קבוצת סלקום מספקת שירותי סלולאר; טלפוניה ניידת באמצעות תשתית עצמאית; שירותי תמסורת ותקשורת נתונים באמצעות רשת התמסורת העצמאית של סלקום ללקוחות עסקיים; שירותי ISP וכן חבילות שירות קצה לקצה -ISP ותשתית אינטרנט על בסיס שירות סיטונאי; שירותי טלפוניה בינלאומית (מב"ל); שירותי טלפוניה ניידת בטכנולוגיית VoB; וכן שירות טלוויזיה מבוסס על רשת האינטרנט (OTT) הכולל בעיקר שירותי VOD וכן מספר ערוצים ליניאריים, ובנוסף שילוב קליטה של ערוצי "עידן +". כמו כן, פורסת סלקום תשתיות עצמאיות ועושה שימוש בתשתיות החברה במסגרת השוק הסיטונאי.

1.7.1.2 קבוצת פרטנר - למיטב ידיעת החברה, קבוצת פרטנר מספקת שירותי סלולאר; שירותי תמסורת ותקשורת נתונים; שירותי ISP, חבילות שירות קצה לקצה - ISP ותשתית אינטרנט על בסיס שירות סיטונאי; וכן שירותי טלפוניה ניידת בטכנולוגיית VoB, וכן שירות טלוויזיה מבוסס רשת האינטרנט (OTT). כמו כן, פורסת פרטנר תשתיות עצמאיות ועושה שימוש בתשתיות החברה במסגרת השוק הסיטונאי.

1.7.1.3 קבוצת הוט - למיטב ידיעת החברה, קבוצת הוט היא בעלת תשתית כבלים בפריסה ארצית, והיא מספקת שירותי טלוויזיה רב-ערוצית; שירותי סלולאר; שירותי טלפוניה ניידת, תשתית אינטרנט תמסורת ותקשורת נתונים; וכן שירותי ISP. על קבוצת הוט הוטלו מגבלות הפרדה מבנית מסוימות ומגבלות מסוימות על שיווק סלי שירותים משותפים הכוללים שירותי ISP.

1.7.1.4 הסכמי שיתוף רשתות - לפרטים אודות הסכמי שיתוף רשתות בין חלק מהמפעילים הסלולאריים, ראו סעיף 3.6.2.

1.7.1.5 יצוין כי בשוק פועלות גם מתחרות שאינן חלק מקבוצת תקשורת כמתואר לעיל (כגון גולן טלקום ומפעילי MVNO בתחום הסלולאר, מפעילים בינלאומיים ו- ISPs, ובכללם ספקים הנותנים שירות במסגרת השוק הסיטונאי).

התחרות בין קבוצות תקשורת באה לידי ביטוי בגידול בצריכת "סלי שירותים" (חבילות הכוללות צירופים שונים של מספר שירותי תקשורת שונים). קבוצות התקשורת משווקות, או עשויות לשווק בעתיד, סלי שירותים משותפים המורכבים משירותי תקשורת שונים של תאגידי כל קבוצה. ככלל, שיווק הסל המשותף מאפשר לקבוצת התקשורת להציע ללקוח תעריפים אטרקטיביים עבור הלקוח על פני תעריף רכישת כל שירות בנפרד (במקרים מסוימים תוך "סבסוד צולב" בין הרכיבים הכלולים בסל), וכן פתרון כולל המייתר את הצורך להתקשר במקביל עם מספר ספקים שונים. המגמות הללו התחזקו עם יישומו של שוק שירות סיטונאי BSA (ראו סעיף 1.7.3.2) המאפשר למפעילים שאינם בעלי תשתית, לרבות מפעילים שאינם חלק מקבוצת תקשורת, להציע חבילת שירותי קצה לקצה מלאה ללקוחותיהם (כולל תשתית).

על קבוצת בזק חלות, נכון למועד הדוח, מגבלות נוקשות יותר בשיווק סלי שירותים משותפים מאשר על הקבוצות האחרות, כמפורט להלן.

מתן שירות כולל ללקוח העונה על מגוון צרכיו נעשה קל יותר הן בשל מגמה של לכידות טכנולוגית (ראו סעיף 2.1.4) והן בעקבות שינויים רגולטוריים ומעבר לאסדרה באמצעות רישיון כללי אחוד אשר הוענק למפעילי תקשורת שונים ובמסגרתו ניתן לספק שירותי תקשורת שונים, שבעבר הצריכו רישיונות נפרדים, תחת אותו רישיון.

1.7.2 פעילות קבוצת בזק כקבוצת תקשורת ומגבלות ההפרדה המבנית

נכון למועד הדוח, כפופה הקבוצה למספר מגבלות רגולטוריות בהקשר של יצירת שיתופי פעולה בין חברות הקבוצה.

1.7.2.1 הפרדה מבנית

א) **חובת ההפרדה המבנית** - בחוק התקשורת נתונה לשר סמכות להורות על הפרדה חשבונאית בין שירותים שונים שניתנים על ידי אותה קבוצה/חברה, וכן סמכות לדרוש קיומם של תאגידיים נפרדים לצורך מתן שירותים שונים,

¹⁰ לעניין זה "קבוצה" מאופיינת ביחסי קרבה הנובעים מזהות בעלי מניות, אף שבחלק מהקבוצות קיימת הפרדה תאגידית, חשבונאית או שיווקית בין הישויות המשתייכות לקבוצה.

ובכלל זה הפרדה בין מתן שירותים לבעל רישיון לבין מתן שירותים למנוי, והוראות בדבר מימוש ההפרדה.

ברישיון המפ"א של החברה נקבע, כי על החברה לקיים הפרדה מבנית בינה לבין חברות הבת שלה¹¹. במסגרת זו, נדרשת, בין היתר, הפרדה מלאה בין הנהלות החברות.

מגבלות ההפרדה המבנית מציבות את הקבוצה בעמדת נחיתות תחרותית אשר הולכת ומחריפה עם הזמן מול קבוצות התקשורת האחרות אשר אינן כפופות למגבלות בהיקף דומה, ואל מול אפשרות המפעילים לספק למנויים שירותי קצה לקצה, תוך שימוש בשירותים הסיטונאיים, ובעיקר שירות BSA. בנוסף גורמות מגבלות ההפרדה המבנית לתקורות ניהול גבוהות.

(ב) **ביטול ההפרדה המבנית** - לעמדת החברה התקיימו לפני חודשים רבים התנאים לביטול ההפרדה המבנית כפי שנקבעו במסמך מדיניות מיום 2.5.2012 בנושא הרחבת התחרות בתחום התקשורת הנייחת - שוק סיטונאי ("מסמך המדיניות") (ראו גם סעיף 1.7.3.1). וזאת, בין היתר מאחר שבתחום שירותי הטלויזיה פועלות חברות המספקות שירותי טלויזיה על גבי רשת האינטרנט, לאחר שהחל מיום 17.2.2015 פועל בישראל שוק סיטונאי בתחום הפס הרחב ובו מגוון ספקים מעניקים שירות פס רחב מקצה לקצה על גבי תשתית החברה ללמעלה מחצי מיליון לקוחות, וכן לאור העובדה שקיימת תחרות עזה בשירותים הסלולריים

למיטב ידיעת החברה, במשרד התקשורת מונה צוות בהשתתפות נציגות ממשרד האוצר אשר תפקידו לקדם את ביטול ההפרדה המבנית והמרתה בהפרדה חשבונאית.

ביום 6.2.2018 שלחה החברה לשר התקשורת מכתב בו ציינה כי היא אינה יכולה להשלים עם המשך הסחבת בטיפול בנושא וביקשה את התערבותו הדחופה בביטול לאלתר של ההפרדה המבנית בינה לבין כל אחת מהחברות הבנות שלה.

1.7.2.2 שיווק סל שירותים משותף עם חברה בת כהקלה במגבלות ההפרדה המבנית

לחברה הותר להציע למנויים סלי שירותים משותפים (להלן גם: "**בנדלים**") עם החברות הבנות בכפוף לאישורם על ידי משרד התקשורת ובכפוף למספר תנאים הקבועים ברישיון המפ"א, ובכלל זה:

- הסלים יהיו "פריקים", כלומר - כל שירות הכלול בהם יוצע בנפרד שלא במסגרת סל שירותים, בתנאים זהים.
- במועד הגשת הבקשה לאישור הסל, קיים מקבץ שירותים במתכונת דומה המשווק למנוי כחבילה על ידי בעל רישיון שאינו חברה בת של החברה, או קיימת קבוצה הכוללת בעלי רישיון המספקים למנוי פרטי את כל השירותים הנכללים בסל השירותים המשותף.
- שיווק סלי שירותים משותפים על ידי החברות הבנות, הכוללים את שירותי החברה, כפוף גם הוא, על פי רישיונותיהן, למגבלות דומות, לרבות דרישת "פריקות" (למעט סל המשווק על ידי חברה בת והכולל רק שירות תשתית אינטרנט של החברה).

מגבלות אלו, ובעיקר חובת ה"פריקות", אשר מגבילה מאוד את יכולת הקבוצה להעניק הנחות על רכיבים שונים בסל השירותים, מציבות את הקבוצה בעמדה תחרותית נחותה ביחס לקבוצות התקשורת המתחרות אשר אינן כפופות למגבלות דומות בשיווק בנדלים (למעט מגבלה על שיווק סל משותף של הוט-נט וחברות נוספות מקבוצת הוט כאמור בסעיף 1.7.1). מוגבלותה של החברה באה לידי ביטוי משמעותי עוד יותר עם יישומו של שירות סיטונאי BSA, ואפשרותם של ה- ISPs לספק שירות מלא (תשתית + ספק) קצה לקצה ללקוחות במחירים מופחתים, אל מול הסלים הפריקים שהחברה יכולה לשווק. לעניין מגבלות על שיתוף פעולה עם די.בי.אס למכירת סלי שירותים משותפים מכח רישיונות החברה ודי.בי.אס ראו גם סעיף 5.15.9.

במהלך שנת הדוח דרש המשרד ביצוע שינויים במתכונת ובהסכמי מכירת הבנדלים (מכירת שירות תשתית האינטרנט יחד עם שירות ISP²), בעיקר העברת פרטי לקוח

¹¹ פלאפון, בזק בינלאומי, די.בי.אס ובזק און ליין.

בנדל לספק השירות הרלוונטי ופיצול הבנדל לאחר שנה, שאם לא כן יבוטל האישור שניתן לחברה לשווק סל שירותים משותף כאמור ברישיון. החברה בצעה את השינויים והמשיכה (באישור המשרד) לשווק את הבנדל עם ספקיות שירות שהתקשרו בהסכם עם החברה. ביום 27.3.2017 הודיע משרד התקשורת לחברה כי הוא אינו מאשר את בקשת החברה לשווק סל שירותים משותף עם די.בי.אס היות שבתקופה הקרובה עומד המשרד בפני השלמת מספר מהלכים רגולטוריים שיאפשרו ישום מלא יותר של רפורמת השוק הסיטונאי ובכלל כן אסדרת הטלפוניה במכירה חוזרת, אסדרה חדשה של התעריפים הקמעונאיים של החברה, אסדרת מנגנון של צמצום מרווחים ואסדרת תנאי שיווק של הבנדל ההפוך. ולפיכך, לפי הודעת המשרד, הוא נכון לבחון בקשות מסוג זה לסל שירותים משותף, הכוללות בנדל, טלפוניה וטלוויזיה, בעוד כששה חודשים לפחות, לאחר שיבחן את השפעת המהלכים דלעיל על השוק ויווכח כי החברה מקיימת את הוראות האסדרה. בהודעתו זו חזר המשרד וציין כי בכוונתו לבחון בכפוף לשימוע את ביטול חובת ההפרדה המבנית בקבוצת בזק ולבחון אסדרה שתחליף את משטר ההפרדה המבנית הקיים, באופן שעשוי להשפיע על שיווק סל שירותים משותף.

1.7.2.3 מגבלות נוספות על שיתופי פעולה והעדפה בין חברות הקבוצה

קיימות מגבלות נוספות על שיתופי פעולה בין החברה לבין חברות הקבוצה הן מכוח דיני ההגבלים העסקיים ותנאים שנקבעו על ידי הממונה על הגבלים עסקיים באישורי מיזוג בין החברה לבין חברות הקבוצה, האוסרים על הפליה לטובה של חברות הקבוצה במתן שירותים מסוימים (ראו סעיף 2.16.7) והן מכוח הוראות רישיונה של החברה, המחייבות אותה במתן שירותיה באופן שוויוני. להגבלות נוספות ראו גם סעיף 5.15.9.

הסרת מגבלות ההפרדה המבנית ויתר המגבלות החלות על שיתופי פעולה בין חברות הקבוצה כמפורט לעיל, ככל שתוסרנה, עשויה ליצור לקבוצה הזדמנויות שונות לניצול סינרגיות או להקל על ניצול סינרגיות כאמור.

יצוין כי בקבוצת בזק נבחנים באופן ראשוני היבטים סינרגטיים מסוימים בקרב החברות הבנות שלה. מדובר בעבודת מטה ראשונית בלבד במסגרת בחינה של מגוון אופציות, כאשר טרם התקבלו המלצות וטרם נדונו.

1.7.3 פיקוח רגולטורי ושינויים בסביבה הרגולטורית - שוק סיטונאי

בשנים האחרונות הוחל ביישום מודל של "שוק סיטונאי" בישראל, במסגרתו הוטלו חובות על בעלות תשתית הגישה הנייחות הכלל ארציות בישראל (החברה והוט) למכור שירותים סיטונאיים למפעילי תקשורת אחרים.

לקביעות הרגולטוריות ביחס לשוק הסיטונאי וכן ליישומן והתפתחותו בתקופת הדו"ח השפעה על חלק מהותי מפעילות הקבוצה.

1.7.3.1 מסמך המדיניות

השירותים הסיטונאיים נקבעו בהמשך למסמך המדיניות מיום 2.5.2012, בו אימץ שר התקשורת את עיקרי המלצותיה של הוועדה לבחינת מבנה תעריפי חברת "בזק" ועדכונם ולקביעת תעריפי שירותים סיטונאיים בתחום התקשורת (ועדת חייק). במסמך המדיניות נקבע, בין היתר, כי בעלי תשתיות הגישה הנייחות הכלל ארציות, המספקים שירותים קמעונאיים, ובכללם החברה, יחויבו במכירת שירותים סיטונאיים לבעלי רישיונות תקשורת, על בסיס תנאים בלתי מפלים וללא הנחות לגודל. במסמך נקבעו תנאים לביטול ההפרדה המבנית (1.7.2.1 ב) וכן, כי השר יפעל למעבר לשיטת הפיקוח על תעריפי החברה על ידי קביעת מחיר מרבי, בתוך 6 חודשים מפרסום "הצעת מדף" למכירת השירותים על ידי בעלי התשתיות, וכי המשרד יגבש בתוך 9 חודשים אסדרה שמטרתה הגברת ההשקעה בתשתיות התקשורת הנייחות בישראל ושדרוגן.

בהמשך למסמך המדיניות קבע משרד התקשורת תיקי שירות לשירותים השונים, הקובעים את מתכונת מתן השירותים על ידי בעלי התשתיות. התעריפים המירביים שרשאית החברה לגבות עבור שירותים אלה נקבעו על ידי שר התקשורת בהסכמת שר האוצר בתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (שימוש ברשת ציבורית של מפ"א), תשע"ה-2014 ("תקנות השימוש"). רק ביום 26.6.2017 פורסמו תעריפים עבור שירותים סיטונאיים של הוט. למיטב ידיעת החברה היקף המנויים הסיטונאיים על גבי רשת הוט זניח ביותר.

¹² על רקע פניית סלקום ופרטנר בתלונות למשרד התקשורת ולרשות ההגבלים העסקיים בנושא, ובהמשך אף הגישו סלקום ופרטנר תובענה על דרך המרצת פתיחה למתן סעדים הצהרתיים, בין היתר, בנושא זה (ראו סעיף 18.02).

1.7.3.2 שירות BSA

החברה החלה להעניק את השירות ביום 17.2.2015. שירות זה מאפשר לספקי שירות שאינם בעלי תשתית להציע ללקוחותיהם שירות אינטרנט מלא (מקצה לקצה) הכולל הן שירות קישור לאינטרנט והן את שירות התשתית של החברה. מאז השקת השירות מאות אלפי לקוחות עברו לקבל שירות באמצעות ספקי שירות כאמור, לעניין זה ראו סעיפים 1.5.4.1 ו-2.1.3.

בימים הראשונים למתן השירות, קיים המשרד הליך פיקוח בחברה שהוביל להטלת עיצומים בסך 8.5 מליון ש"ח. החברה שילמה את סכום העיצומים והגישה עתירה לבית המשפט כנגד הליך זה אשר נדחתה בחודש ינואר 2018. ערעור על דחיית העתירה הוגש על ידי החברה ביום 14.3.2018. בנוסף, בין החברה לבין ספקי השירות התעוררו מחלוקות ביחס ליישום תיק השירות. מחלוקות אלה נגעו, בין היתר, לתשלומים המגיעים לחברה בגין השירות, לחלוקת אחריות לעניין התקנה ותקלות.

המשרד מקיים שימועים במגוון נושאים הקשורים ליישום שירות זה. חלק מהשימועים הינו ביוזמת המשרד לצורך יישום מדיניותו, חלקם נובעים ממחלוקות ביחס ליישום השירות כאמור לעיל וחלקם נובעים מעתירת החברה לבג"צ שקדמה לתחילת מתן השירות (ראו סעיף 1.7.3.5). תוצאות השימועים עשויות להשפיע, בין היתר, על תעריפי השירות ועל מעמדה התחרותי של החברה בשוק.

עניינם של השימועים העיקריים בנושא, בין השאר: מנגנוני בדיקה ועדכון תחזית הביקושים לצורך עדכון תעריפי השוק הסיטונאי (בו התקבלה החלטה ביחס להפחתה בתעריפי רכיבים שירותי BSA), עדכון דרישות רמות שירות (SLA), נוהל מעבר בין מפעילים, ועוד.

כמו כן, ביום 29.8.2017 פרסם משרד התקשורת שימוע משני (לשימוע שפורסם ביום 17.11.2014), בעניין קביעת מתכונת לבחינת צמצום מרווחים¹³ (Margin Squeeze) על-ידי בעלי תשתית תקשורת ניחת בפס רחב, בהצעות שיווקיות, לפיו המשרד שוקל לאפשר מסלול בחינה עצמאית לשלילת צמצום מרווחים, באמצעות כלי בדיקה שיאפשרו על ידי המשרד (נוסף למסלול מוגבל של הבחינה מראש). בהתאם לנשקל, התעריף האפקטיבי של השירות הנבדק או מקבץ השירותים הנבדקים לא יהיה נמוך מרף המחיר המינימלי שנקבע לשיווק אותם שירותים נבדקים על ידי בעל הרשיון. "בעל רשיון" כולל בשימוע את החברה, בזק בינלאומי, די.בי.אס, הוט שידורים, הוט טלקום והוט נט. ביום 14.11.2017 הגישה החברה את התייחסותה לשימוע ולפיה אין מקום לקביעת מתכונת לבחינת צמצום מרווחים, אך ככל שתקבע, יש להרחיב את מנגנון הבדיקה העצמית שהוצע בשימוע. להערכת החברה, מתכונת לבחינת צמצום המרווחים, ככל שתופעל, עלולה לפגוע ביכולתה של החברה ושל חברות בקבוצה לשווק חבילות מבחינת עיתוי ההצעות ומחירים שיוכלו להציע.

1.7.3.3 שירות סיטונאי שימוש בתשתיות פיזיות

תיק השירות נכנס לתוקף ביום 31.7.2015 ובהתאם לו מאפשרת החברה לספקי חסרי תשתית להשתמש בתשתית פיזית של החברה זמינה למעבר כבלי תקשורת, וכן להשתמש בסיב אפל זמין מתוך כבל אופטי זמין של החברה, כאשר לשם ביצוע חיבור תשתית ספק השירות עם תשתית החברה על ספק השירות להקים מתקן תשתית פאסיבית בסמוך למתקן התשתית הפאסיבית של החברה.

במכתב מיום 6.7.2016 הודיע משרד התקשורת על החלטתו לפיה העבודות בתשתית יבוצעו על ידי החברה עצמה או מספר של חברות שהחברה נוהגת להיעזר בשירותיהן במקרים חריגים ובתיאום עימה, וזאת להבדיל ממצב בו ספקי השירות (או קבלנים מטעמם) מבצעים את העבודות. בענין זה יצוין כי במסגרת מכתב נוסף הובהר כי הוראות אלו יחולו גם ביחס לשימוש בתשתיות החברה על ידי בעלי תשתיות - ראו סעיף 1.7.3.4.

ביום 19.10.2017 הודיע משרד התקשורת לחברה כי עליה לאפשר לקבלנים מסויימים להיכנס לתשתיות החברה ולבצע בהן עבודות עבור ספקי השירות וזאת במקום עובדי החברה ולא רק במקרים חריגים (להלן: "ההודעה"). החברה חולקת על האמור בהודעה ועל נימוקיה, רואה בכך פגיעה בקניינה וחשיפה בטחונת, ביום 9.11.2017 הגישה החברה עתירה לבג"צ למתן צו על תנאי כנגד משרד התקשורת

¹³ מצב שבו בעל התשתית מוזיל את מחיריו הקמעונאיים ומצמצם את המרווח בין מחיריו הקמעונאיים לבין המחיר הסיטונאי של תשומות התשתית הנרכשות על ידי ספקי השירותים לרמה השוחקת את הרווח של ספקי השירותים לכדי חוסר כדאיות כלכלית בהמשך פעילותם.

והמנהל הכללי (בפועל) של משרד התקשורת לביטול החלטתו הנ"ל. החברה טענה בעתירה, כי ההחלטה נעשתה תוך הפרת חובת השימוע ופגיעה קשה בזכות הטיעון שלה, וכן כי ההחלטה היא בלתי סבירה ובלתי מידתית שכן היא תגרום לכאוס בתשתיות התקשורת ותחשוף אותן לסיכונים ללא כל מקום או הצדקה. העתירה נדחתה ביום 29.1.2018. נכון למועד פרסום הדוח ספקיות השירות מבצעות עבודות בתשתיות החברה באמצעות קבלנים וכן מתבצעים מהלכים להסדרת פעילות בתשתיות החברה גם על ידי בעלי תשתיות נוספים.

לסיכסוך עבודה ועיצומי עובדי החברה בענין זה ראו סעיף 2.9.6.

הואיל ומדובר בשירות במתכונת שלא היתה לפניו, מתעוררים מעת לעת חילוקי דעות, בחלקם המשרד הכריע ובחלקם, כגון מעבר בתשתיות שאינן תשתיות של החברה, המשרד טרם הכריע.

1.7.3.4 שימוש בתשתיות פיזיות של החברה על ידי בעלי תשתית

במסגרת תיקון חוק התקשורת כפי שבוצע בחוק ההסדרים, חויב בעל רישיון מפ"א לאפשר לבעלי רישיונות מפ"א אחרים (שהם לא בהכרח בעלי רישיונות ללא תשתית) שימוש בתשתית הפאסיבית שלו (למעט תשתית פאסיבית של מפ"א המוחזקת בידי חברת החשמל ודרושה לה לצורך פעילותה כבעל רישיון ספק שירות חיוני), לצורך ביצוע כל פעולת בזק ומתן כל שירות בזק על פי רשיונו. מדובר במתן אפשרות שימוש בתשתיות הפאסיביות של החברה ל- IBC, והחל מיום 1.10.2017 - גם לחברת הוט טלקום, בתעריפים שייקבעו על ידי שר התקשורת בהסכמת שר האוצר עד ליום 1.4.2018, כאשר עד לקביעת התעריפים כאמור יחולו התעריפים שנקבעו בתקנות השימוש. לאחר קביעת התעריפים כאמור תבוצע התחשבות רטרואקטיבית בין החברה לבין הוט טלקום בלבד. בין החברה לבעלות התשתית האמורות מתקיימים מגעים ביחס למתכונות יישום השירות. לתאריך הדו"ח טרם נקבעו תעריפים ותיק שירות מתאים, שבו נדרש לקבוע, בין היתר, את הסדרי העבודה ומקומות בהם יתאפשר שימוש בתשתיות, כאשר לעמדת החברה החובה חלה רק במקום שבו אין למבקש השימוש (הוט, IBC או החברה) תשתית. ביום 1.2.2018 הודיע משרד התקשורת לחברה ולהוט (בהתייחס לפניית הוט מיום 15.1.2018 שאינה בידי החברה), כי תיק השירות אמנם אינו מסדיר את אופן השימוש בתשתיות הפאסיביות של החברה בידי הוט, אולם אין בכך כדי לגרוע מחובת מפעיל פנים ארצי לאפשר שימוש בתשתיותיו על פי הוראות החוק, שאינן מגבילות (לפי הבהרתו) את השימוש שהוט רשאית לעשות רק לאזורים בהם היא אינה מספקת שירות כיום, וכי החברה אינה רשאית להתנות את מתן השימוש במגבלה כאמור, כל עוד לא נקבע אחרת. ביום 5.2.2018 השיבה החברה, כי עוד ביום 10.12.2017 נשלח מכתב החברה המפרט את עמדתה ואת התהליך שיש בדעתה לקיים, מכתב זה לא נענה או אוזכר כלל. החברה בקשה כי האמור ייבחנו וכי ייערך שימוע, וכי החברה ממתינה לתשובה על מנת שתוכל להתאים את אופן ההתקדמות עם הוט.

1.7.3.5 שירות סיטונאי טלפוניה

ביום 18.5.2017 ניתנה החלטה של מ"מ שר התקשורת דאו ולפיה החברה תספק, החל מיום 31.7.2017 ולמשך שנה, שירותי טלפוניה במתכונת מכירה חוזרת (Resale). אספקת שירות טלפוניה סיטונאית (בתעריפים סיטונאיים) ברשת החברה נדחתה למשך 14 חודשי ההסדר, כאשר האפשרות להאריך את ההסדר או להפכו לקבוע תיבחן (המלצה בעניין תועמד לשימוע). ביום 25.3.2018 פנתה החברה למשרד בבקשה, כי המשרד יאריך את תקופת ההסדר, במתכונתו ובמחיריו הקיימים, ויהפכו להסדר קבוע. ההחלטה האמורה הינה תולדה של עתירה שהגישה החברה לבג"צ כנגד החלטת שר התקשורת מיום 14.11.2014 בדבר מתן שירות טלפוניה סיטונאית (Wholesale). בעתירה נכללו, בין היתר, טענות בדבר העדר ישימות השירות במתכונת תיק השירות (BSA+ טלפוניה) וחוסר סמכות. גם לעניין חזרה לתיק שירות טלפוניה סיטונאית (בתעריפים נמוכים משמעותית מתעריפי הטלפוניה של החברה), הבהירה החברה כי מתכונת השירות שבתיק השירות אינה ישימה, נטולת צידוק וסותרת את המגמה העולמית. הדרך היחידה שתאפשר לחברה לספק את השירות במתכונת הקבועה בתיק השירות כרוכה בהחלפת מתג ולא ניתן להצדיק את חיוב החברה במהלך מורכב, בלתי מידתי בעליל, ומחוסר סמכות.

עוד נקבעו בהחלטה הנ"ל מיום 18.5.2017 תשלומים מרביים בעד השירות עוד בטרם הועמדו לשימוע, ובכלל זה תשלום חודשי קבוע של 16 ש"ח לקו ותשלום משתנה לשיחות יוצאות של 1.6 אגורות לדקת שיחה יוצאת. על פי ההחלטה, התשלומים המרביים הסופיים בעד השירותים ייקבעו לאחר שיבוצע שימוע, וככל שבשימוע יתברר כי יש לשנות את התשלומים יחול קיזוז רטרואקטיבי מיום ההחלטה בין המפעילים הרלבנטיים. ביום 28.6.2017 העבירה החברה את

התייחסותה לשימוע המאוחר במסגרתה טענה, בין השאר, כי נפלו פגמים קשים בתחשיבים המבססים את התשלומים המרביים המומלצים לשירות, וכי תעריפים אלה הינם נמוכים מן המתחייב. החברה ערוכה להספקת השירות החל מיום 31.7.2017.

ביום 29.10.2017 התקבל בחברה מכתב המנהל הכללי (בפועל) של משרד התקשורת ולפיו החובה שנקבעה בתקנות השימוע הן ביחס לשירות טלפוניה סיטונאי והן ביחס לשירות טלפוניה במכירה חוזרת מתייחסת לאספקת שירותי טלפוניה בידי מפ"א כשירותים העומדים כל אחד בפני עצמו (כלומר – חובה לספק שירות טלפוניה כאמור גם שלא על גבי שירות BSA).

להערכת החברה השירות עלול להשפיע לרעה על תוצאותיה הכספיות של החברה. יחד עם זאת, החברה אינה יכולה להעריך בשלב זה את היקף ההשפעה מאחר שהדבר תלוי במשתנים שונים, ובכלל זה, תוצאות השימוע המאוחר, מהלכי שיווק של המתחרים, היקף הביקוש לשירות מצד קהל הלקוחות, רמות המחיר של מוצרים תחליפיים הקיימים בשוק כיום (כגון שירות טלפון VOB), ועוד. נכון למועד פרסום הדוח מספר הלקוחות המנויים על השירות הינו זניח.

ביום 19.10.2017 שלח משרד התקשורת לחברה דוח פיקוח סופי של בנושא יישום שירות טלפוניה סיטונאית ("דוח הפיקוח") (לאחר שהחברה הגיבה על דוח פיקוח ראשוני במהלך חודש יוני 2015), בהתאם לדוח הפיקוח, החברה הפרה את ההוראות בכך שלא סיפקה את שירות הטלפוניה הסיטונאית ביום 17.5.2015. בד בבד עם דוח הפיקוח נמסרה לחברה הודעה אשר לפיה, לאחר שנמצא כי החברה הפרה את הוראות תקנות השימוש ורישיון החברה, ובהתאם לסמכות הקבועה בחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב - 1982 ניתנת לחברה הודעה על כוונה להטיל עיצום כספי על החברה בסך של 11,343,800 ש"ח. כן צויין בהודעה, כי על החברה לפעול בנחישות למילוי הוראות משרד התקשורת בנושא שכן משרד התקשורת שוקל לפתוח בהליך נוסף באותו נושא. החברה הגישה את טענותיה בכתב כנגד הכוונה להטיל עיצום כספי וכנגד סכום העיצום הכספי ולפיהן, בין היתר, לא בוצעה הפרה על ידי החברה ואין מקום להטיל עליה עיצום כספי. ביום 22.2.2018 הודיע משרד התקשורת לחברה כי הוא זקוק לפרק זמן נוסף על מנת לבצע בדיקות נוספות טרם החלטה סופית לעניין העיצום הכספי, וכי בהתאם לסמכותו החליט לדחות את מועד ההחלטה עד ליום 27.5.2018.

דוח מבקר המדינה מיום 12.7.2017

ביום 12.7.2017 פורסם דוח מבקר המדינה בעניין היבטים בפעולות משרד התקשורת לאסדרת מגזר התקשורת הנייחת. מעצם טיבו, דוח מבקר המדינה עוסק בביקורת על משרדי הממשלה (בעיקר ביחס לנושאים הקשורים לחברה) וממצאיו מכוונים כלפי אותם גורמים. הדוח כולל שלושה דוחות בנושאים הבאים: יישום רפורמת "השוק הסיטונאי", ההשקעה בתשתיות במגזר התקשורת הנייחת והיבטים מבניים לרבות התייחסות לפעולות משרד התקשורת בקשר עם ביטול ההפרדה המבנית/תאגידית בחברה וכן ניגודי העניינים של ראש הממשלה בתפקידו כשר התקשורת.

1.7.4 היבטים רגולטוריים נוספים שהינם רלוונטיים לכלל הקבוצה או למספר חברות בה

1.7.4.1 שינוי בתעריפי קישור הגומלין

חברות התקשורת בקבוצה (החברה, פלאפון ובזק בינלאומי) משלמות דמי קישור גומלין למפעילי תקשורת אחרים בגין שיחות המסתיימות ברשתות של אותם מפעילים וחלקן (החברה ופלאפון) מקבלות תשלומי דמי קישור גומלין בגין שיחות המסתיימות ברשתות שלהן וממפעילי תקשורת בינלאומיים בגין שיחות היוצאות ברשתות שלהן.

תעריפי קישור גומלין נקבעים כתעריפים מירביים על ידי הרגולטור בתקנות קשי"ג. לשינויים בתעריפי קישור גומלין השפעה מקזזת ברמת הקבוצה לאור השפעתם על הוצאות או הכנסות החברה והחברות הבנות באותו עניין.

1.7.4.2 הגבלת עמלת היציאה שרשאי בעל רישיון לגבות ממנו

בהתאם להוראות חוק התקשורת (שמרביתן משנת 2011) בעלי רישיונות מפ"א, מב"ל ושידורים (ובכלל זה החברה, בזק בינלאומי, די.בי.אס ובי איי פי) - אינם רשאים לגבות דמי יציאה בגין ביטול ההתקשרות על ידי מנוי, שסכום ממוצע החשבונות החודשיים שלו נמוך מ- 5,000 ש"ח, או לשלול ממנו הטבה שהיה מקבל

אלמלא סיים את ההתקשרות¹⁴. מפעילים סולאריים (ובכלל זה פלאפון) - אינם רשאים לגבות עמלות יציאה מלקוחות המחזיקים עד 100 קווי טלפון או לקשור בין התקשרות לקבלת שירותי סולאר להתקשרות לרכישה, השכרה או שאילה של ציוד קצה ("ניתוק זיקה"). ככלל, מגבלות אלו מקשות על שימור לקוחות בידי מפעילי התקשרות הכפופים להן.

1.7.4.3 איסור אפליה במתן הטבות ותוכניות תעריפים ייחודיות

לאור עמדות שונות שהובעו על ידי משרד התקשורת בעבר, חברות התקשורת עשויות להיות מוגבלות בנסיבות מסוימות ביכולתן להציע הטבות ותוכניות תעריפים ייחודיות ללקוחותיהן החדשים או למנוע ממנוי לעבור לתוכניות המשוקות ללקוחות חדשים. משרד התקשורת הודיע על כוונתו לבחון קיום שימוע ביחס לשינוי הוראות הרישיונות בעניין אפליית מחירים בין מנויים במגמה ליצור האחדה ברישיונות ובאופן שיעלה בקנה אחד גם עם שינויים ותמורות בשוק.

1.7.4.4 תיקוני רישיונות וחקיקה נלווית

א) שימוע בנושא זמני מענה במוקדים

ביום 18.8.2014 פרסם משרד התקשורת שימועים לבעלי רישיונות תקשורת, בנושא אסדרת המענה במוקדי התמיכה והשירות הטלפוניים, לרבות קביעת חובות מענה אנושי ושורה של הוראות נוספות וכן - תזכיר לתיקון חוק התקשורת, הקובע פיצוי ללא הוכחת נזק במקרה בו זמן המענה במוקדים גבוה מהקבוע, ופיצוי על חיוב יתר. הוגשו תגובות לשימוע המתנגדות לאסדרה המוצעת. ככל שהאסדרה המוצעת תאושר במתכונת הקבועה בשימועים, ייתכן גידול בעלויות הפעלת המוקדים של חברות הקבוצה. ביום 26.7.2017 עברה בקריאה ראשונה הצעת חוק הגנת הצרכן תיקון מס' 55 (מענה אנושי מקצועי במערכת לניתוב שיחות), התשע"ז-2017, לפיה העוסקים המפורטים בתוספת השניה לחוק הגנת הצרכן יחויבו במתן מענה אנושי לאחר האפשרות לבחירת השפה במערכת לניתוב שיחות, כאשר משך ההמתנה לא יעלה על מספר דקות שטרם נקבע והצרכן לא יופנה לשירות השארית הודעה. בדיון שהתקיים בוועדת הכלכלה של הכנסת ביום 21.11.2017 בהצעת חוק זו נקבע כי משרד התקשורת יגבש תוך זמן קצוב הסדר מתאים ברישיונות מפעילי התקשורת הרלוונטיים. ביום 21.1.2018 שלח המשרד שימוע לתיקון רישיונות מפעילי התקשורת, הקובע בין היתר כללים לעניין ניתוב שיחות במוקדי פניות למענה אנושי מקצועי, זמני מענה מחייבים ומכסות, מערך דיווחים ועוד. ביום 15.2.2018 הגישה החברה התייחסותה לתיקון האמור, היוצר ביטול דה פקטו של פיתוחי מערך שירות הלקוחות הקיים ולוקה בהעדר מידתיות. החברה פרטה שינויים הכרחיים בתיקון המוצע ובקשה כי יקויים שיח מקצועי ביחס לתיקון המוצע. ככל שהצעת החוק ו/או התיקון לרשיון יאושרו במתכונת הנוכחית, צפוי גידול משמעותי בעלויות הפעלת המוקדים של חברות הקבוצה.

ב) תיקון רישיונות בנושא הבטחת הרציפות התפקודית של חברות התקשורת במצב חירום.

ביום 1.3.2015 תוקנו רישיונות מפעילי תקשורת ובכללם החברה, פלאפון ובי איי פי. בהתאם לתיקון מחוייבים בעלי הרישיונות לעמוד בדרישות מינימום להבטחת הרציפות התפקודית (תכנית המשכיות עסקית ותכנית להתאוששות הרשת מאסון) במצב חירום.

ביום 1.11.2016 פרסם משרד התקשורת שימוע לתיקון נוסף ברישיונות הכולל הוראות בדבר התקנות תשתיות תומכות באתרי ליבה. החברה העבירה את התייחסותה לשימוע.

1.7.4.5 חקיקה צרכנית

שינויים בחקיקה צרכנית משפיעים על פעילותן של חברות הקבוצה באופן שוטף. בשנים האחרונות אושרו תיקונים שונים לחוק הגנת הצרכן ותקנותיו, בין היתר, בעניין ביטול עסקאות גם לאחר שהוחל במתן השירות, התנתקות משירותים מתמשכים, וצורך בהסכמה מפורשת להמשך עסקאות לאחר תום התקופה הקצובה שנקבעה לגביהן ומשלוח הודעות, הוראות לעניין החזר חיובים שנגבו ממנוי שלא בהתאם להסכם התקשרות בתוספת דמי טיפול קבועים על פי החוק, מגבלות על

¹⁴ בהתייחס לטענת מפעילים בשימוע שערך המשרד בקשר להוראה זו, לפיה הנחות או הטבות המותנות בתנאים אותם נדרש המנוי לקיים אינן מהוות הפרה של ההוראה, קבע המשרד כי ייבחן בכל מקרה האם התנאי אמיתי ורלוונטי גם כאשר המנוי נותר מנוי המפעיל.

הליכי גביית חובות, וכן זמן המתנה מקסימלי למענה אנושי והארכת שעות ביקור טכנאים בבתי לקוחות. כמו כן, על שולחנה של הכנסת הונחו מגוון הצעות חוק לתיקונים נוספים בחוק הגנת הצרכן, שעשויה להיות להן השפעה, בין היתר, על תנאי ההתקשרות וההתנהלות של חברות הקבוצה מול המנויים שלהן.

1.7.4.6 אכיפה ועיצומים כספיים

בשנים האחרונות תוקנו חוק התקשורת, חוק ההגבלים העסקיים, חוק ניירות ערך וחוק הגנת הצרכן והוענקו לרגולטורים מכוחם סמכויות אכיפה, פיקוח והטלת עיצומים כספיים מדורגים בגין הפרות של החוקים האמורים או תקנות והוראות מכוחם. הצעת חוק דומה לתיקון חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א - 1981, הכוללת גם שינויים בחלק העונשין של החוק, מצויה בהליכי חקיקה מתקדמים. כן חוקק החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה. לחקיקה כאמור השפעה על התנהלות חברות הקבוצה, בין היתר, מבחינת החשש להטלת עיצומים עליהן, יכולת ההתגוננות שלהן וכו'.

בשנים האחרונות עושה משרד התקשורת שימוש נרחב בסמכות הפיקוח ומתן הודעות על כוונה להטיל עיצומים כספיים על החברה בעניינים רגולטוריים שוטפים וכן בעניינים הקשורים ליישום השוק הסיטונאי. החברה העבירה למשרד את התייחסותה לדוחות הפיקוח ולהודעות בדבר הטלת העיצומים כאמור. בחלק מהמקרים דחה המשרד את עמדת החברה והטיל עליה עיצומים כספיים. לעיצום כספי בעניין יישום השוק הסיטונאי ראו סעיף 1.7.3.2 ולהודעה בדבר כוונה להטיל עיצום כספי בעניין שירות טלפוניה סיטונאי ראו סעיף 1.7.3.5.

כמו כן, בתיקון מוצע לפקודת הטלגרף במסגרת הצעת חוק ההסדרים, עוגנו הוראות המאפשרות אכיפה מנהלית בדרך של הטלת עיצומים כספיים או התראה מנהלית (ראו סעיף 2.16.8).

1.7.4.7 חוק הריכוזיות

בחודש דצמבר 2013 פורסם חוק הריכוזיות. להלן תמצית עיקרי הוראות החוק הרלוונטיות לחברה:

א) הגבלת השליטה בחברות במבנה פירמידלי

החוק קובע איסור על "חברת שכבה" (חברה ציבורית או חברת אג"ח שהינה תאגיד מדווח) שהינה "חברת שכבה שניה" (חברת שכבה שבעל השליטה בה אינו חברת שכבה), לשלוט בחברת שכבה אחרת. ביחס לחברות קיימות, נקבעו הוראות מעבר לפיהן, בין היתר, חברת שכבה שניה רשאית להמשיך ולשלוט בחברת שכבה אחרת בה שלטה במועד פרסום החוק, למשך תקופה של שש שנים מיום פרסום החוק (עד ליום 10.12.2019). כן נקבעו מנגנונים המאפשרים ביצוע הסדרים מסוימים לרכישת מניות ולפדיון מוקדם של אגרות חוב שהוצעו לציבור, על מנת לעמוד בהוראות החוק.

החברה נחשבת לחברת "שכבה שלישית" לצרכי החוק ובהתאם, ככל שעד ליום 10.12.2019 תישאר בי קומיוניקיישנס "חברת שכבה", יחול עליה איסור לשלוט בחברה החל מאותו מועד.

ב) הוראות מיוחדות לעניין דירקטורים בחברת שכבה שלישית בתקופת המעבר

בהתאם לחוק חלות כיום על החברה כחברת שכבה שלישית, הוראות מיוחדות לעניין הרכב הדירקטוריון ומינוי דירקטורים, וביניהן - רוב חברי הדירקטוריון יהיו דירקטורים בלתי תלויים, הדירקטורים החיצוניים ימונו ברוב מקרב בעלי מניות המיעוט בחברה (שאינם בעלי השליטה בה) ומספרם יעמוד על מחצית מחברי הדירקטוריון פחות אחד, וזאת - למעט אם ייקבע אחרת בתקנות שהסמכה להתקנתן נקבעה בחוק.

בהתאם לתקנות לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות (הקלות לעניין מספר הדירקטורים החיצוניים), התשע"ד - 2014, מאחר שנכון למועד פרסום הדוח, מכהן בחברה דירקטור אחד שהתמנה על פי הצעת ארגון עובדים, יפחת מספר הדירקטורים החיצוניים הנדרש לפי חוק הריכוזיות כמספר הדירקטורים שהתמנו על פי הצעת ארגון עובדים כאמור, ובלבד שמספר הדירקטורים החיצוניים לא יפחת משליש ממספר חברי הדירקטוריון. החברה עומדת בתנאי חוק הריכוזיות ותקנותיו לעניין זה.

ג) מגבלות על העמדת אשראי לקבוצות עסקיות

שר האוצר ונגיד בנק ישראל הוסמכו לקבוע תקנות והוראות לעניין מגבלות אשראי שיינתן בידי גופים פיננסיים בישראל, במצטבר, לתאגיד או לקבוצה עסקית (קבוצת חברות המצויות תחת שליטה משותפת ובעל השליטה בהן).

ד) שקילת שיקולי ריכוזיות כלל משקית בהקצאת זכויות - מגבלות על הקצאת זכויות בתשתית חיונית ל"גורם ריכוזי"

בחוק נקבעה פרוצדורה מיוחדת ומגבילה שבה על כל מאסדר (רגולטור) לנקוט בטרם הקצאת זכויות (כגון - רישיון, זיכיון, התקשרות בחוזה עם המדינה להפעלת תשתית חיונית ובנסיבות מסוימות גם הארכה של רישיונות קיימים) בתחומים שהוגדרו כתחומי "תשתית חיונית" לגורמים שהוגדרו כ"גורם ריכוזי". לעניין זה, הוגדרה רשימה של תחומים אשר ייחשבו ל"תחומי תשתית חיונית", וביניהם פעילויות בתחום שלגביו נדרשים רישיונות תקשורת מסוימים (מפ"א למעט מפ"א ייחודי (כגון מפעילי VoB) וסלולאר), רישיונות לשידורים ותחומים נוספים. החברה, תאגידים שבשליטתה ותאגידים בשליטת בעלי השליטה בה כלולים ברשימה שפורסמה על ידי הרשות להגבלים עסקיים ונחשבים ל"גורם ריכוזי". הפרוצדורה שנקבעה בחוק לגבי הקצאת זכות לגורם ריכוזי תחול גם על מתן אישור להעברת אמצעי שליטה בחברות המוחזקות בידי המדינה או שהיו בעבר חברות ממשלתיות (וביניהן החברה) בשיעורים הקבועים בחוק, לגורם ריכוזי.

הוראות פרק זה נכנסו לתוקף בחודש דצמבר 2014, ואולם לעניין הארכת תוקף רישיונות קיימים, חלות הוראותיו החל מחודש דצמבר 2017.

לחוק עלולות להיות השפעות לרעה על יכולת הקבוצה לפעול בתחומי פעילות חדשים ואף על פעילותה בתחומי הפעילות הקיימים שלה.

1.7.5. מגבלות על יצירת שעבודים על נכסי חברות הקבוצה

לשם הנוחות, להלן יובאו במרוכז הפניות לסעיפים בדוח התקופתי לשנת 2017 המתייחסים למגבלות החלות על חברות הקבוצה בשעבוד נכסיהן ועיקרי המגבלות:

1.7.5.1 מגבלות רגולטוריות - חוק התקשורת, צו התקשורת (החל על החברה) וכן חלק מרישיונות התקשורת של חברות הקבוצה כוללים מגבלות על הקניית זכויות לצד ג' בנכסים המשמשים למתן השירות החיוני או בנכסי הרישיון¹⁵, לפי העניין, וביניהן צורך בקבלת אישורים רגולטוריים ליצירת שעבודים על נכסים אלו. בחלק מהמקרים, דוגמת רישיון הרט"ן של פלאפון והרישיון האחד של בזק בינלאומי, קיימים חריגים המתירים יצירת שעבודים לטובת תאגיד בנקאי ללא צורך באישור רגולטורי מראש, ובלבד שהסכם השעבוד כולל הוראות המבטיחות כי מימוש השעבוד בידי התאגיד הבנקאי לא יפגע במתן השירותים לפי הרישיון. בנוסף, על פי הוראות הדין ורישיונות התקשורת, הרישיון והזכויות מכוחו אינם ניתנים להעברה, שעבוד או עיקול (בכפוף לחריגים). ראו גם סעיפים 2.16.3.7, 3.14.2.1 ו-5.15.8.

1.7.5.2 מגבלות הסכמיות - החברה התחייבה כלפי מממנים מסוימים בהתחייבות שלא לשעבד את נכסיה אלא אם כן תיצור לטובת אותם גורמים מממנים בעת ובעונה אחת שעבוד מאותו סוג, דרגה וסכום (שעבוד שלילי), בכפוף לחריגים מסוימים. ראו גם ביאור 13 לדוחות 2017.

1.7.6. אישורים ומגבלות במסגרת רכישת השליטה ב- 2010.

במסגרת העסקה לרכישת השליטה בחברה בידי בי קומיוניקיישנס שהושלמה בחודש אפריל 2010, הוענקו לחברה אישורים שונים כמפורט להלן:

1.7.6.1 אישורי משרד התקשורת לעסקה. האישורים הותנו בתנאים שעיקרם: קביעה כי עסקאות רכש ציוד קצה בין "קבוצת יורוקום"¹⁶ לבין פלאפון תחשבה עסקה חריגה לפי סעיף 4(270) לחוק החברות ותחייבנה, נוסף על הליך האישור המתקיים בפלאפון, גם הליך אישור בחברה (הוראה דומה נקבעה גם ביחס לעסקאות רכש ציוד קצה לוויני על ידי די.בי.אס מקבוצת יורוקום); קבוצת יורוקום לא תעביר לפלאפון מידע הנוגע לאספקת מוצרים ושירותים למתחרותיה; עובד ביורוקום תקשורת סלולארית בע"מ לא ישמש דירקטור בפלאפון ועובד פלאפון לא ישמש

¹⁵ הנכסים הדרושים להבטחת מתן השירותים בידי בעל הרישיון.

¹⁶ לעניין זה "קבוצת יורוקום": כל התאגידים הנשלטים, במישרין או בעקיפין, על ידי יורוקום אחזקות (1979) בע"מ ו/או יורוקום מדיה-נט אחזקות בע"מ, למעט החברה, פלאפון תקשורת בע"מ, בזק בינלאומי בע"מ ובי. אי.פי פתרונות תקשורת שותפות מוגבלת וכן העובדים בבזק ובתאגידים הנ"ל אשר אינם עובדים בחברות אחרות בקבוצה.

דירקטור ביורוקום תקשורת סלולארית בע"מ.

- 1.7.6.2 אישור הממונה על הגבלים עסקיים לעסקה. האישור הותנה בתנאים שעיקרם: הטלת איסור על "קבוצת יורוקום"¹⁷ להיות מעורבת בקביעת תנאים מסחריים שבכוונת חברת סלולאר הרוכשת מחברת יורוקום תקשורת סלולארית בע"מ מכשירי קצה, להציע לציבור הצרכנים בישראל, זולת השתתפות במימון מבצע המכירות של חברת הסלולאר.
- 1.7.6.3 אישור ראש הממשלה ושר התקשורת על פי הוראות חוק התקשורת - והוראות צו התקשורת, לרבות אישור לתאגידים מקבוצת בי קומיוניקיישנס וליחידים בעלי השליטה בה לשלוט בחברה ("היתר השליטה"). היתר השליטה הותנה, בין היתר, בכך ששיעור החזקותיה של בי תקשורת בחברה לא ירד אל מתחת ל - 30% ("השיעור המזערי"), בכפוף למספר חריגים הקבועים בצו התקשורת.
- ביום 2.2.2016 נמסרה לחברה הודעת בי קומיוניקיישנס לפיה, בהתאם להוראות הדין ובהתאם להוראות היתרי השליטה, רשאית בי קומיוניקיישנס לרדת מהשיעור המזערי בכפוף לתנאים מסוימים הקבועים בצו התקשורת, ובלבד שקבוצת בי קומיוניקיישנס מוסיפה לשלוט בחברה תוך ששיעור החזקתה בה אינו נמוך מ- 25%. לעניין עיסקה למכירת חלק ממניות בי תקשורת שבוצעה בהמשך להודעה זו ראו סעיף 1.3.
- 1.7.7. לתיאור התפתחויות רגולטוריות נוספות בתקופת הדוח ולתיאור עיקרי המגבלות החלות על תחומי הפעילות של הקבוצה, ראו סעיפים 2.16, 3.14, 4.11 ו-5.15.

¹⁷ לעניין זה "קבוצת יורוקום": כל התאגידים הנשלטים, במישרין או בעקיפין, על ידי יורוקום אחזקות (1979) בע"מ ו/או יורוקום מדיה-נט אחזקות בע"מ, וכן כל אדם הקשור לתאגידים אלה, ולמעט החברה והחברות בהן מחזיקה החברה בלמעלה מ- 50% מהמניות.

2. בזק - תקשורת פנים-ארצית נייחת**2.1. מידע כללי על תחום הפעילות****2.1.1. תחום הפעילות ושינויים החלים בו**

החברה היא בעלת רישיון כללי למתן שירותי תקשורת פנים-ארציים נייחים ומספקת שירותי תקשורת מגוונים כמפורט בסעיף 2.2, שהעיקריים שבהם הינם: שירותי תשתית גישה לאינטרנט, טלפוניה פנים-ארצית נייחת (טלפוניה קווית), שירותי תמסורת ותקשורת נתונים, שירותי ענן ודיגיטל ושירותים סיטונאיים (לענן השירותים הסיטונאיים ראו סעיף 1.7.3).

2.1.2. מגבלות חקיקה ותקינה ואילוצים מיוחדים**2.1.2.1. דיני התקשורת ורישיון המפ"א של החברה**

פעילות החברה נתונה לאסדרה שלטונית ולפיקוח מקיפים הנובעים ממעמד החברה כבעלת רישיון כללי לפי חוק התקשורת, הכפופה להוראות חוק התקשורת, להוראות, תקנות, צווים וכללים שהותקנו על פיו ולהוראות רישיון המפ"א וכן לחוקים נוספים. לעניין זה ולמגבלות על פעילות החברה בין היתר בעניין קביעת תעריפים, הפרדה מבנית, אישורים לשירותים חדשים וסלי שירותים ראו סעיף 1.7.2 וסעיף 2.16. לפרטים אודות אסדרת השוק הסיטונאי ראו סעיף 1.7.3.

בנוסף, החברה הוכרזה כנותנת שירותי בזק חיוניים על פי צו התקשורת. מתוקף הכרזה זו, מחויבת החברה לספק מספר שירותים בסיסיים על פי רישיון המפ"א ואינה רשאית להפסיקם או לצמצמם ללא אישור. עוד קובע הצו מגבלות על העברה ורכישה של אמצעי שליטה בחברה ומגבלות מסוימות על פעילותה של החברה. לפרטים ראו סעיף 2.16.3.

2.1.2.2. דיני ההגבלים העסקיים

החברה הוכרזה כמונופול בתחומים עיקריים של פעילותה, והיא כפופה גם לפיקוח ולמגבלות על פי חוק ההגבלים העסקיים (ראו סעיף 2.16.7).

2.1.2.3. דיני איכות הסביבה ודיני התכנון והבניה

חלק מפעילות החברה כרוך בשימוש בתדרי אלחוט ובהפעלת מיתקנים הפולטים קרינה אלקטרומגנטית, הכפופים, בהתאמה, לפקודת הטלגרף (ראו סעיף 2.16.8), לחוק הקרינה הבלתי מייננת (ראו סעיף 2.15.2) ולתמ"א 36 ותמ"א 56 (ראו סעיף 2.16.9).

2.1.3. שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחיותו והתפתחויות בשוק ובמאפייני הלקוחות

לנתונים מרכזיים אודות היקף הפעילות בתחום התקשורת הפנים הארצית הנייחת ורווחיותו בשנים 2016 ו-2017, ראו סעיף 1.5.4.1. להלן תיאור השינויים המרכזיים בהיקף הפעילות בתחום בתקופת הדוח¹⁸:

2.1.3.1. שוק סיטונאי - בתחילת שנת 2015 החלה החברה לספק שירותי סיטונאי BSA לספקי שירות, כאשר נכון לסוף שנת 2017 מספר קווי אינטרנט בסיטונות על גבי רשת החברה עמד על כ- 532 אלף קווים המהווים כ- 33% מסך מנויי האינטרנט של החברה. בהקשר זה, יצויין כי במסגרת קווים אלה מצויים גם קווים אשר לא היו מלכתחילה על רשת החברה (חדשים או מרשת מתחרה). להערכת החברה, כ- 23% ממנויי האינטרנט הקווי בישראל, הינם מנויים במסגרת שירותי סיטונאי BSA. לעניין שימועים בנושא מתן שירותי טלפוניה סיטונאית ושירותים סיטונאיים של שימוש בתשתיות פאסיביות ראו סעיף 1.7.3.

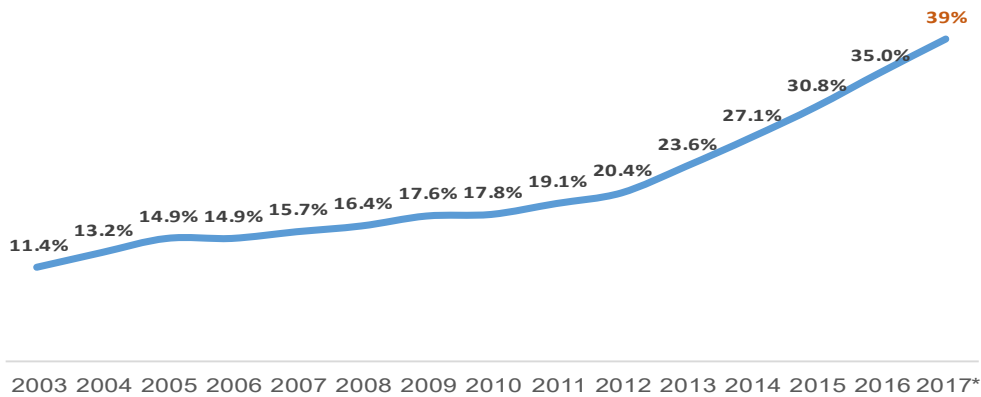
2.1.3.2. תחום הטלפוניה הנייחת - בשנים האחרונות, מתאפיין תחום הטלפוניה הנייחת בירידת ביקושים אשר באה לידי ביטוי בירידה בשיעור הבעלות על קו טלפון נייח ובשחיקה הדרגתית בכמות השיחות שמקורן ברשתות נייחות. להערכת החברה, מגמה זו נובעת בעיקר מהעלייה בהיקף השימוש בטלפונים סלולאריים לאור חבילות דקות שיחה רחבות היקף שהחברות הסלולאריות משווקות בשנים האחרונות באופן נרחב וירידת מחירים בתחום (להערכת החברה כ- 84% מכלל השיחות מקורן ברשת הסלולארית), וכן מעלייה בכמות השיחות על גבי רשת האינטרנט (ראו סעיף 2.1.4). בשנת 2017 נרשמה ירידה של כ- 4% במספר הקווים של החברה (לעומת ירידה של כ- 3% במספר הקווים בשנת 2016). כמו כן חלה

¹⁸ לפירוט הנתונים וכן הגדרות מנוי והכנסה ממוצעת, ראו הביאורים לטבלה שבסעיף 1.5.4.1.

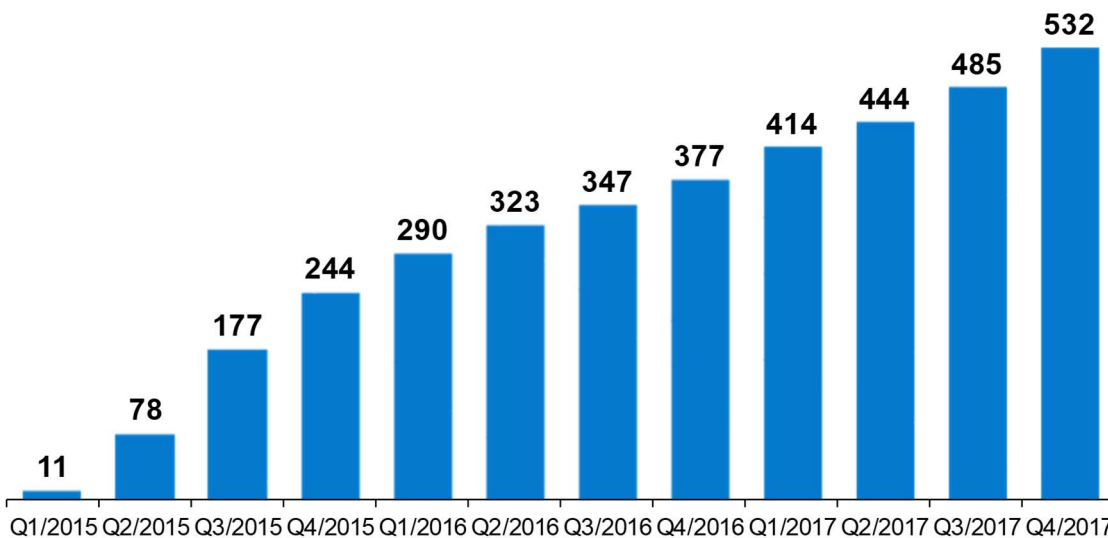
ירידה של כ-8% בהיקף דקות השיחה (יוצאות ונכנסות) בקווי טלפון נייד של החברה בהשוואה לשנת 2016. בהיקף ההכנסה החודשית הממוצעת מקו טלפון חלה ירידה של כ-3%.

תרשים - שיעור משקי בית ללא קו טלפון ביתי נייד¹⁹

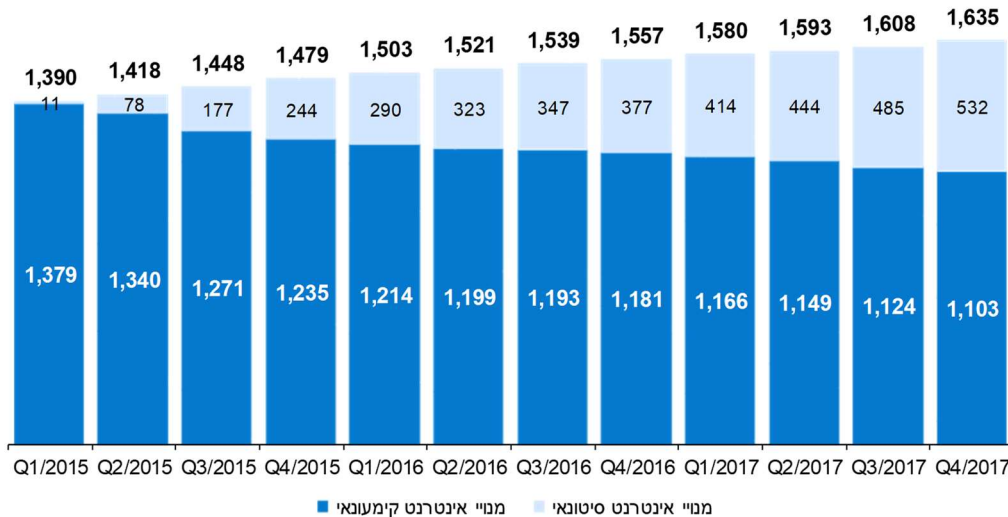
2.1.3.3 תחום הגישה לאינטרנט - בשוק האינטרנט נרשמה בשנים האחרונות צמיחה במונחי מספר הלקוחות. בנוסף, תחום האינטרנט מתאפיין בעלייה בקצבי הגלישה ובאימוץ שירותים מתקדמים ויישומי ערך מוסף. במהלך שנת 2017 חל גידול של כ-4% בכמות מנויי האינטרנט הקווי בישראל. בשנת 2017 על רקע כניסת והתרחבות שירותי האינטרנט בסיטונאות, נרשמה עליה של כ-5% במספר מנויי האינטרנט (קימעונאי וסיטונאי) של החברה בהשוואה לשנת 2016. ההכנסה החודשית הממוצעת למנוי אינטרנט (ריטייל) עלתה בכ-2% בהשוואה לשנת 2016.

תרשים - מצבת מנויי תשתית אינטרנט - שוק סיטונאי מאז השקת השירות ברבעון ראשון 2015 (רבעוני, באלפים):

¹⁹ הנתונים נלקחו מפרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הודעות לתקשורת, ממצאים ראשוניים מסקר הוצאות משק הבית 2016) מתאריך 16.11.2016 ו- 12.11.2017. ביחס לנתוני שנת 2017 – בהתאם להערכה של החברה על בסיס סקרי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה משנים קודמות.

תרשים - התפלגות קווי אינטרנט על גבי תשתית בזק (רבעוני, באלפים):

2.1.3.4 שירותי תמסורת ותקשורת נתונים

תחומי התמסורת ותקשורת הנתונים ללקוחות עסקיים וספקי תקשורת מתאפיינים בגידול מהיר בצורכי רוחב הפס של הלקוחות אולם באופן כללי בירידה במחיר לנפח תעבורה נתון, אשר נובעת הן מהתפתחות הטכנולוגיה המאפשרת הגדלת רוחב הפס בעלויות נמוכות מבעבר, והן מן התחרות בתחום (ראו סעיף 2.6.4). כמו כן, קיימת ירידה בשימוש ספקי תקשורת בשירותי תמסורת ותקשורת נתונים של החברה, בעיקר בשל מעבר לשימוש בתשתיות עצמיות של ספקיות התקשורת לרבות במסגרת שוק סיטונאי. לעניין זה ראו סעיף 1.7.3.3.

2.1.3.5 שימוש בתשתיות פיזיות - לעניין שירותי סיטונאי זה ולעניין מתן אפשרות שימוש למתחרים בעלי תשתיות בתשתיות הפאסיביות של החברה ראו סעיף 1.7.3.

2.1.3.6 סלי שירותים

לעניין גידול בצריכת סלי שירותים וחבילות ראו סעיף 1.7.1 ולעניין סלי שירותים משותפים של החברה ראו סעיף 1.7.2.

2.1.4 שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על תחום הפעילות

2.1.4.1 בשוק התקשורת התבסס מגמת מעבר לטכנולוגיות מבוססות פרוטוקול IP, אשר מקדם את תופעת "הלכידות הטכנולוגית" (convergence) בין מערכות התקשורת השונות (דוגמת טלפוניה ו-DATA). כמו כן, עלתה חדירתם של מכשירי קצה משולבים (integrated products) המאפשרים צריכת פתרונות תקשורת שונים באותו מכשיר (דוגמת שירותי סלולאר ו-Wi-Fi). שני אלה, יחד עם העליה בזמינותן של טכנולוגיות מבוססות פרוטוקול IP ועם המגמה הנמשכת של הגדלת רוחבי פס, מאפשרים ללקוח, לרבות הלקוח העסקי, מגוון רחב של יישומים ושירותים על תשתיות מבוססות IP, כגון: שירותי טלפוניה, לרבות שירותי מרכזיה פרטית, שירותי העברת וידאו, טלוויזיה, רשתות פרטיות, שירותי רשת עם אפליקציות ארגוניות על תשתית האינטרנט (ERP, CRM וכו') ושירותי ענן. התפתחויות אלה מובילות לגידול בביקוש לרוחב פס על ידי לקוחות תשתית האינטרנט, תמסורת ותקשורת נתונים של החברה. לפריסת כבלים אופטיים ולטכנולוגיית G.fast המאפשרות קצבי גלישה אולטרה מהירים ראו סעיף 2.7.2.

בנוסף, שינויים טכנולוגיים יכולים להוביל לקניבליזציה של שירותים.

התפתחויות אלה הן אחד הגורמים אשר הובילו לירידה בצריכת שירותי הטלפוניה הנייחת המסורתית של הקבוצה (לתחרות בתחום הטלפוניה באמצעות מתן שירותים על גבי תשתית האינטרנט של החברה (VoB) ראו סעיף 2.6.2). עם הגדלת תפוצת שירותי דור 4 חל גידול בקיבולת רשתות הסלולאר. גידול זה לצד שיפורים טכנולוגיים, לרבות הטמעה של רשתות LTE, מאפשרים למפעילי הסלולאר להתחרות בשירותי הטלפוניה והאינטרנט של החברה, ולשווק ללקוחותיהם רוחבי פס גדולים יותר במחירים נמוכים יותר מבעבר. להערכת החברה, נכון למועד הדוח, הגידול במספר הלקוחות הגולשים באינטרנט סלולארי לא השפיע באופן מהותי על היקף פעילות האינטרנט שלה. עם זאת, פוטנציאל הגידול של הרשתות הסלולאריות על חשבון נתח השוק של החברה קיים. המעבר של חברות הסלולר

- לדור 4 במהלך 2015 לא שינה משמעותית את מאזן התחליפיות של שירותי הסלולר לעומת השירותים הנייחים בתחום האינטרנט.
- 2.1.4.2 החברה עוסקת גם בפיתוח ומתן שירותים על בסיס טכנולוגיות אלחוטיות לפתרונות IOT (אינטרנט של דברים) עבור בתי, ערים ומתחמים חכמים ראו סעיף 2.2.5.
- 2.1.4.3 לעניין הקמת תשתית תקשורת נייחת מתחרה בתשתית החברה, על גבי רשת החשמל, ראו סעיף 2.6.5 ועל גבי רשת החברה - ראו סעיף 1.7.3.4.
- 2.1.4.4 התפתחויות טכנולוגיות וירידת מחירי הציוד עשויות לאפשר למפעילים אחרים לספק שירותים דומים לשירותים שמספקת החברה בעלויות נמוכות יותר.
- 2.1.5 גורמי ההצלחה הקריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בהם
- 2.1.5.1 היכולת להציע מערכות תקשורת אמינות במחיר תחרותי המבוסס על מבנה עלויות המותאם לשינויים התכופים בסביבה העסקית של החברה.
- 2.1.5.2 החלטות רגולטוריות והיכולת להתמודד עמן.
- 2.1.5.3 היכולת לשמר חדשנות ומובילות טכנולוגיות ולתרגמן ליישומים מתקדמים, אמינים ובעלי ערך ללקוח בזמני תגובה קצרים, וכן ראשוניות שיווקית.
- 2.1.5.4 שימור ערכי מותג והתאמתם לתנאי הסביבה התחרותית המשתנה לרבות שוק סיטונאי.
- 2.1.5.5 אפקטיביות של מערכי המכירה והשירות.
- 2.1.5.6 ניהול מדיניות מחירים מושכלת, בכפוף למגבלות רגולטוריות, לרבות מגבלות שינויים בעקבות יישום שוק סיטונאי.
- 2.1.6 מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של תחום הפעילות ושינויים החלים בהם פעילות בתחום התקשורת הפנים-ארצית הנייחת טעונה קבלת רישיונות מפ"א מתאימים.
- באופן מסורתי, חסם הכניסה העיקרי לתחום זה, נבע מהצורך בהשקעות כבדות בתשתית טכנולוגית ובמערכות עוטפות עד להשגת יתרונות לגודל, ומעלויות גבוהות הכרוכות בהקמת מערכי שיווק, מכירה, גבייה ותמיכה בלקוחות ובבניית מותג. לאורך השנים הופחתו באופן משמעותי חסמי הכניסה המסורתיים לתחומי פעילותה של החברה, כתוצאה מהגורמים הבאים: שיפורים טכנולוגיים, ירידת מחירי תשתית וציוד, הקלות רגולטוריות המוענקות למתחרים חדשים, חובה לאפשר שימוש בתשתיות ושירותים של החברה (והוט) - לרבות במסגרת שוק סיטונאי וכן שימוש בטכנולוגית VoB שמאפשרת מתן שירותי טלפוניה על גבי תשתית גישה רחבת פס של מפעיל אחר, ללא צורך בתשתית טלפוניה קווית עצמאית.
- חסמי היציאה העיקריים נובעים מאלה: מחויבותה של החברה, הקבועה ברישיונה, לספק את שירותיה על בסיס אוניברסלי (לכלל הציבור בישראל); כפיפותה להוראות צו התקשורת, תקנות מכוח חוק התקשורת, וכן הוראות מכוח סעיף 13א לחוק התקשורת בנוגע לפעילות בשעת חירום; מחויבותה לחלק מעובדיה המועסקים על-פי הסכמים קיבוציים; השקעות גדולות הדורשות זמן ארוך להחזר השקעה; ומחויבות לפרעון הלוואות לזמן ארוך שנלקחות למימון ההשקעות. חלק מחסמי יציאה אלה הם ייחודיים לחברה ואינם רלוונטיים למפעילים אחרים הפועלים בתחום הפעילות.
- 2.1.7 תחליפים למוצרי תחום הפעילות ושינויים החלים בהם שירותי התקשורת הסלולרית מהווים מוצר תחליפי לשירותי החברה, הן בתחום הטלפוניה (לרבות באמצעות אפליקציות) והן בתחום האינטרנט (ראו סעיפים 2.6.2 ו-2.6.3).
- טכנולוגיות IP כגון VoB (ראו סעיף 2.6.2) מהוות אף הן תחליף לשירותי החברה. בתחום שירותי האינטרנט, התמסורת ותקשורת הנתונים, התפתחויות טכנולוגיות (דוגמת דור 4 בסלולר, תשתיות מבוססות סיבים אופטיים ופרוטוקולים מתקדמים של אינטרנט בכבלים) מאפשרות הספקת שירותים חדשים בקצבים גבוהים ובמחירים תחרותיים.
- 2.1.8 מבנה התחרות בתחום הפעילות ושינויים החלים בו תחום התקשורת הפנים ארצית הנייחת מוסדר ומפוקח על-ידי משרד התקשורת, בין השאר, באמצעות מתן רישיונות לגופים הפועלים בתחום.
- בשוק התקשורת שלוש בעלי רישיונות כלליים למתן שירותי תקשורת פנים ארצית נייחת

חבים בחובת מתן שירות לכל דורש, בפריסה ארצית (שירות אוניברסאלי): החברה, הוט טלקום וכן - IBC, אשר רשיונה מוגבל בעקרון למתן שירותים לספקי תקשורת אחרים, ואילו חובות הפריסה שלה מדורגות על פני שנים (עד לשנת 2034 לערך)²⁰. החברות הללו מכונות "בעלות תשתית". בעלי רישיונות מפ"א אחרים (אחודים) אינם חבים בחובה זו. בעלות התשתית מתחרות ביניהן. יחד עם זאת, בחוק ההסדרים הורשו בעלות התשתית לעשות שימוש הדדי בתשתיות פיזיות, האחת של השניה (למעט תשתית בבעלות חברת החשמל הדרושה לה לצורך מתן שירות חיוני) ובתשתיות של מפ"א אחר, כך שלמעשה התחרות יכולה להתבצע באמצעות תשתיות פיזיות של בעל רשיון אחר, ובפועל, בעיקר על גבי תשתיותיה של החברה (ראו לעניין זה סעיף 1.7.3.4).

תחום הטלפוניה הקווית מתאפיין בדינמיקה תחרותית ערה. מתחרים בחברה: הוט טלקום, ספקי שירות VoB הפועלים על פי רישיונות ללא חובת שירות אוניברסלי מזה מספר שנים, ללא תשתית גישה עצמאית משלהם. החל מיולי 2017 רשאים בעלי רשיון אחוד שהורשו לתת שירותי מפ"א לרכוש מן החברה שירותי טלפוניה במתכונת Resale, ולספק שירות טלפוניה ללא תשתית משלהם. חלקם מתחרים בחברה במסגרת קבוצות תקשורת (ראו סעיף 1.7.1), ולעמדת החברה, חברות הסלולאר אף הן מתחרות שלה בתחום הטלפוניה (ראו סעיף 2.6.2.2).

תחום האינטרנט מתאפיין בשיעורי חדירה גבוהים, המיוחסת לפריסת תשתית גישה ארצית. המתחרה העיקרית של החברה בתחום זה היא הוט. עם יישום שוק סיטונאי הפכו ספקי שירותי גישה לאינטרנט (ISP) למתחרים בחברה המספקים חבילת שירותים הכוללת תשתית גישה רחבת פס לאינטרנט באמצעות תשתיות החברה בתעריפים סיטונאיים. בנוסף חשופה החברה אף לתחרות מצדן של חברות הסלולאר (ראו סעיף 2.1.4).

בתחום השירותים הסיטונאיים מתחרה הוט בחברה כבעלת תשתית המחויבת במתן שירותים סיטונאיים (אם כי לתקופת הדוח על אף שנקבעו תעריפים בתקנות לחלק משירותים סיטונאיים על גבי רשת הוט, הללו ניתנים, אם בכלל, בהיקף זניח). לעניין פריסת סיבים אופטיים על ידי סלקום ופרטנר ראו סעיף 2.6.5.

בתחום התמסורת ותקשורת הנתונים מתחרות בחברה בעיקר, הוט טלקום, סלקום ופרטנר הפועלות במסגרת של קבוצות תקשורת ומציעות פתרון תקשורת מלא ללקוח.

התחרות בענף תלויה בגורמים שונים כגון: החלטות רגולטוריות, שינויים אפשריים בתנאי הרישיונות של החברה ושל החברות הבנות ותנאי הרישיונות של מתחריהן; מיזוגים ושיתופי פעולה בין חברות המתחרות בחברות הקבוצה; השלכות אפשריות של חוק הריכוזיות; המשך התפתחות השוק הסיטונאי וחוסר הסימטריה בין יכולת החברה ליכולת המתחרים במכירת שירות כולל; השירותים החדשים שהחברה תורשה לספק; מדיניות התעריפים, ביטול ההפרדה המבנית ומידת הגמישות שתינתן לחברה בהצעת חבילות שירותים בלתי פריקות, לרבות עם חברות בנות והתפתחויות טכנולוגיות.

לתיאור התפתחות התחרות ראו סעיף 1.7 ו- 2.6.

2.2. מוצרים ושירותים

2.2.1. כללי

החברה מספקת מגוון רחב של שירותי תקשורת ללקוחותיה העסקיים והפרטיים כמפורט להלן.

2.2.2. טלפוניה

שירותי הטלפוניה של החברה כוללים בעיקר את שירותי הטלפון הבסיסיים באמצעות קו הטלפון הביתי, ושירותים נלווים כגון: תא קולי ושיחה מזוהה.

כמו כן החברה מספקת ללקוחותיה שירותי מספור ארציים לעסקים ("800-1", "700-1"), בתשלום מלא או חלקי של בית העסק לשיחות.

החברה מפעילה מוקד טלפוני אחוד²¹, בקוד (1344) שקבע משרד התקשורת גם עבור מפעילי הטלפוניה הנייחת והסלולארית, וכן אתר אינטרנט אחוד ללא תשלום, זאת בנוסף לשירות

²⁰ חובת שירות לכל דורש בכל הארץ חלה גם על בעלי רישיונות כלליים למתן שירותי רט"ן כדוגמת פלאפון, סלקום ופרטנר, וכן בתחום שירותי מבי"ל – כגון בבי"ל.

²¹ שירות מודיעין "אחוד" הינו שירות מודיעין המכיל נתונים לגבי מנויי כל המפעילים. מפעילי הטלפוניה הנייחת והסלולארית מחוייבים באספקת שירותי מודיעין אחודים מכוח רישיונות התקשורת שלהם. לפעילות ניתן פטור מקבלת אישור להסדר כובל אשר הוארך לאחרונה עד ליום 5.11.2023.

144 של החברה.

למתן שירות במתכונת מכירה חוזרת (Resale) ולעניין שירות טלפוניה סיטונאית (Wholesale) ראו סעיף 1.7.3.5.

2.2.3 שירותי תשתית גישה לאינטרנט

החברה מספקת שירותי תשתית גישה רחבת פס לאינטרנט בטכנולוגיית xDSL.

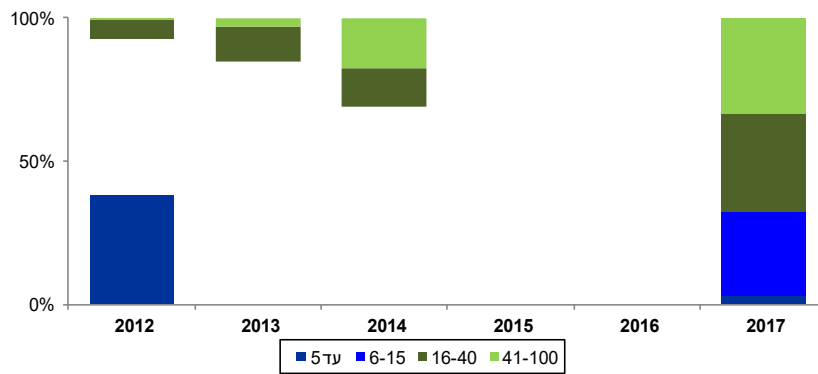
לפרטים אודות שינויים במספר מנויי האינטרנט של החברה והכנסה חודשית ממוצעת למנוי אינטרנט ראו סעיף 1.5.4. לפרטים אודות נתח השוק של החברה בתחום, ראו סעיף 2.6.3.

שירות האינטרנט הפך לאחד העיסוקים המרכזיים בחברה ולנתיב מרכזי בהשקעותיה בטכנולוגיות, בשיווק, בפרסום ובהרכשת לקוחות ושידרוגם. קצב החבילה הממוצע של מנויי האינטרנט של החברה בסוף שנת 2017 עמד על כ- 51.5 מס"ש, בהשוואה לקצב חבילה ממוצע של 43.4 מס"ש בסוף שנת 2016. קצב החבילה המינימאלי הניתן בשירות ללקוחות חדשים הוא בדרך כלל 15 מגה.

שירות xDSL ניתן גם על קו מנוי ללא טלפוניה ללא תשלום נוסף עבור קו הגישה. יצוין, כי בהתאם להחלטת משרד התקשורת, החברה אינה רשאית להפלות במחיר שירות ה-xDSL בין מנוי שצורך את השירות יחד עם שירות טלפוניה לבין מנוי שצורך רק את שירות ה-xDSL.

החברה מחוייבת לספק שירות גישה רחבת פס לאינטרנט במתכונת סיטונאית BSA לספקי שירות הנותנים ללקוחותיהם בדרך זו שירות אינטרנט קצה לקצה, כולל תשתית. לשירות זה ראו סעיף 1.7.3.

תרשים - שינויים בקצבי החבילה של מנויי האינטרנט של החברה בשנים 2012-2017 (במס"ש, נכון לסוף כל שנה):*

* בחבילות בהן קיים טווח קצבים, מובא בחשבון הקצב המרבי בחבילה

2.2.4 שירותי תמסורת ותקשורת נתונים

שירותי תקשורת נתונים הינם שירותי רשת להעברת נתונים מנקודה לנקודה, העברת נתונים בין מחשבים ובין רשתות תקשורת שונות, שירותי חיבור רשתות תקשורת לאינטרנט ושירותי גישה לעסק מרחוק.

החברה מציעה שירותי תמסורת, לרבות בקצבים גבוהים, למפעילי תקשורת וללקוחותיה העסקיים במגוון ממשקים (ראו סעיף 2.6.4).

קיימת ירידה בשימוש מפעילי תקשורת בשירותי תמסורת ותקשורת נתונים של החברה (ראו סעיף 2.1.3.4).

2.2.5 שירותי ענן ודיגיטל

החל מהדוח התקופתי לשנת 2017 מרכזת החברה את ההכנסות תחת קטגוריה זו בנפרד. שירותים אלה מוגדרים כשירותי מחשוב הניתנים למשתמש באמצעות מחשב מרוחק, אליו מתחבר משתמש דרך רשת האינטרנט או באמצעות קו תקשורת ייעודי. בענן המחשוב נמצאים הנתונים והלוגיקה העסקית של מערכות המחשוב בשרתים ובמרכזי מחשבים והם מופעלים מיחידות קצה מרוחקות. בהתאם, המשתמשים אינם נדרשים לרכוש ולנהל משאבי ומערכות מחשוב ובמקום זאת הם שוכרים אותם כשירות מספקים שמעמידים כוח מחשוב שהגישה אליו מבוצעת מרחוק באמצעות האינטרנט.

קטגוריה זו כוללת, בין השאר, שירותי שרתים וירטואליים ו-Bcloud, שירות Bcyber, שירותי "בית חכם", "עסק חכם" ו"עיר חכמה", שירותי מרכזת פרטית וירטואלית (IP Centrex), וכן שרות B144 שהינו פלטפורמת הפרסום של החברה לפרסום ושיווק דיגיטלי

לעסקים קטנים, WiFi, SMS, BCAM, וגיבוי מרוחק.

2.2.6. שירותים אחרים

2.2.6.1 שירותים נוספים למפעילי תקשורת

החברה מספקת שירותים למפעילי תקשורת אחרים, ובהם: מפעילים סלולאריים; המפעילים הבין-לאומיים; הוט; מפעילי נס"ר; ספקי אינטרנט (ISP); מפעילים פנים-ארציים; ספקי התקשורת הפלשתינאים.

בין השירותים שהחברה מספקת, כאמור, נמנים שירותי תשתית, שידרוג תשתית, קישור לרשת החברה, שירותי חיוב וגביה, השכרת שטחים ומתן שירותים במושכרים.

למתן שירותים סיטונאיים למפעילי תקשורת ולמתן אפשרות שימוש בתשתיות פיזיות של החברה גם לבעלי תשתית, ראו סעיף 1.7.3.

2.2.6.2 שירותי שידור

החברה מפעילה ומתחזקת משדרי רדיו, המופעלים, בין השאר, על ידי רשות השידור, גלי צה"ל ואת משדריהן של מספר תחנות רדיו אזוריות. כמו כן, מפעילה החברה את משדרי ה-DTT עבור הרשות השנייה. החברה אחראית אך ורק להפעלת המשדרים ולתחזוקתם לצורך הפצת שידור תוכניות הרדיו והטלוויזיה, ולא לתוכן השידורים. לעניין זה ראו גם סעיף 2.15.

2.2.6.3 עבודות כקבלן

החברה מבצעת עבודות הקמה ותפעול של רשתות או תת-רשתות עבור לקוחות שונים (כגון משרד הביטחון, הוט טלקום, חברות לשידורי רדיו וטלוויזיה, מפעילים סלולאריים, מפעילי תקשורת בין-לאומית, רשויות מקומיות, עירויות וגופים ממשלתיים).

בין החברה לבין הוט טלקום קיימים הסכמים למתן שירותי התקנה, תחזוקה ואירוח של רשתות, בתשתיות של החברה. למתן אפשרות שימוש בתשתיות הפיזיות של החברה להוט טלקום החל מיום 1.10.2017, ראו סעיף 1.7.3.4.

2.3 פילוח הכנסות מוצרים ושירותים

להלן נתונים אודות התפלגות הכנסות החברה על פי המוצרים והשירותים העיקריים בתחום פעילותה בשנים 2015-2017 (במיליוני ש"ח):

2015	2016	2017	
1,450	1,500	1,544	הכנסות משירותי תשתית אינטרנט
32.90%	34.22%	36.38%	שיעור מסך הכנסות החברה בתחום הפעילות
1,499	1,392	1,281	הכנסות מטלפוניה קווית
34.01%	31.76%	30.18%	שיעור מסך הכנסות החברה בתחום הפעילות
1,053	1,069	975	הכנסות משירותי תמסורת ותקשורת נתונים
23.89%	24.39%	22.97%	שיעור מסך הכנסות החברה בתחום הפעילות
184	203	230	הכנסות משרותי ענן ודיגיטל
4.12%	4.63%	5.42%	שיעור מסך הכנסות החברה בתחום הפעילות
221	219	214	הכנסות משירותים אחרים
5.08%	5.0%	5.05%	שיעור מסך הכנסות החברה בתחום הפעילות
4,407	4,383	4,244	סה"כ הכנסות מתחום התקשורת הפנים ארצית הנייחת

2.4 לקוחות

לחברה אין תלות בלקוח בודד, ואין לקוח שהכנסות החברה ממנו מהוות 10% או יותר מכלל הכנסותיה. הכנסות החברה מתפלגות לשני סוגי לקוחות עיקריים: לקוחות פרטיים (כ-53%) ולקוחות עסקיים (כ-47%)²². החלוקה האמורה הינה על-פי הכנסות, כמפורט בטבלה שלהלן (במיליוני ש"ח):

2015	2016	2017	
2,507	2,329	2,232	הכנסות מלקוחות פרטיים
1,900	2,054	2,012	הכנסות מלקוחות עסקיים
4,407	4,383	4,244	סה"כ הכנסות

22 כולל הכנסות מספקי השירותים בשיירות סיטונאיות.

2.5. שיווק, הפצה ושירות

לחברה מערכי שיווק, מכירות ושירות ללקוחות עסקיים וללקוחות פרטיים הכוללים מנהלי לקוחות לסקטור העסקי, מוקדי מכירות ושירות משולבים (לרבות מוקד 199) ברחבי הארץ, מוקדי תמיכה טכנית ללקוחות פרטיים וללקוחות עסקיים, 9 נקודות מכירה ושירות (רשת חנויות בזק) ברחבי הארץ, וכן חנות וירטואלית ברשת.

החברה משווקת את שירותיה בעיקר באמצעות פרסום באמצעי התקשורת ההמוניים, מוקדי מכירה טלפוניים, מנהלי לקוחות וכן באמצעות מערך משווקים הכולל מוקדי מכירות הפועלים בשיטת מיקור חוץ (Outsourcing), וכן ספקי האינטרנט (ISP) אשר עם כינונו של שוק סיטונאי משווקים ברובם בעיקר חבילות שירות קצה לקצה על בסיס שירות סיטונאי BSA של החברה. כמו כן, לחברה ערוצי שירות ומכירות עצמאיים מפותחים ומתקדמים באתר האינטרנט שלה (המותאם גם לגלישה מטלפון נייד), באפליקציה ייעודית (בזק שלי), וכן באמצעות מענה קולי ממוחשב.

2.6. תחרות

להלן תיאור התפתחות התחרות בתחום התקשורת הפנים-ארצית הנייחת:

2.6.1. שוק סיטונאי (ראו גם סעיף 1.7.3)

השוק הסיטונאי מאפשר לספקי תקשורת להתחרות בחברה תוך שימוש בתשתיות הפיזיות שלה, לרבות מקטעי תשתית, ובשירותים שלה, במחירים מפוקחים שלא נקבעו על ידי החברה. השוק הסיטונאי מאפשר לספקי התקשורת להציע למנוייהם, בין היתר, שירותים רחבי פס וחבילות שירות קצה לקצה, הכוללות תשתית גישה.

ביוני 2017 פורסמו תעריפי חלק משירותי השוק הסיטונאי על גבי רשת הוט. למיטב ידיעתה של החברה, היקף המנויים הסיטונאיים על גבי רשת הוט זניח, אם קיים בפועל.

2.6.2. תחום הטלפוניה

להערכת החברה, נכון לסוף שנת 2017 עמד נתח השוק שלה בשוק הטלפוניה הנייחת על כ- 53% בשוק הפרטי וכ-72% בשוק העסקי, ירידה של 2% לעומת 2016 בשוק הפרטי וירידה של 1% לעומת 2016 בשוק העסקי²³.

בתחום הטלפוניה הנייחת קיימת תחרות ערה:

2.6.2.1. תחרות מצד בעלי רישיונות מפ"א נוספים

החברה והוט טלקום שתיהן בעלות תשתית טלפוניה נייחת בפריסה ארצית, ומתנהלת ביניהן תחרות ערה, אשר באה לידי ביטוי, בין היתר, בכך שהוט משיקה "טריפל" (משלבת תשתית אינטרנט, טלפוניה וטלוויזיה בכבלים), ואפשר שגם שירותים סולאריים, בעיקר למשקי בית (לעניין שיווק סלי שירותים של קבוצת בזק ראו סעיף 1.7.2.2). בנוסף, משווקת הוט שירותי טלפוניה ללקוחות עסקיים.

כמו כן, קיימת תחרות מול בעלי רישיונות קיימים למתן שירותי תקשורת פנים-ארציים נייחים, לרבות VoB (ראו סעיף 2.1.8), המספקים את השירות (לרבות באמצעות "טריפל"), בין היתר, על גבי שירות גישה רחבת פס של החברה, לרבות שירות סיטונאי BSA.

החל מיולי 2017 החברה מספקת לבעלי רישיונות אחודים הרשאים לתת שירותי מפ"א, שירות טלפוניה במתכונת מכירה חוזרת (Resale) על גבי רשת החברה. נכון למועד הדו"ח מספר המנויים המקבלים שירות כאמור זניח ביותר. לעניין זה וכן לעניין שירות טלפוניה סיטונאי (Wholesale) ראו סעיף 1.7.3.

2.6.2.2. תחרות בטלפוניה מצד חברות הסלולאר

שיעור החדירה של הטלפוניה הסלולארית (רט"ן) בישראל הוא מהגבוהים בעולם המערבי (ראו סעיף 3.1.4). לדעת החברה, שיעור החדירה בשילוב עם תעריפי זמן אוויר נמוכים בהשוואה בין-לאומית וחבילות דקות רחבות היקף בתשלום חודשי קבוע הפכו את הטלפוניה הסלולארית למוצר תחליפי במידה רבה לזו הקווית. להערכת החברה, העמקת התחלופה בין קו נייח לנייד הינה אחת הסיבות המרכזיות לירידה בתנועה הממוצעת לקו ולקצב ההסרות הגבוה של קווי טלפון (ראו סעיף 2.1.3).

²³ נתחי השוק האמורים הינם במונחי קווים ומתבססים על הערכות החברה.

בין בעלי רישיונות התקשורת הסלולרית קיימת תחרות עזה בעקבות המגמה שהחלה בשנת 2012, אשר סימנה עליית מדרגה בתחרות בשוק התקשורת הסלולרית בישראל. פעילות מפעילות התשתית החדשות יותר, גולן והוט מובייל, ובמידה פחותה יותר פעילותם של מפעילים סלולאריים וירטואלים, המשיכו את מגמת שחיקת המחירים ושימרו את הניידות הגבוהה של לקוחות בין החברות. עם זאת, להמשך מגמות אלו השפעה פחותה יותר על הפעילות הקווית, בהשוואה לשנים קודמות, והחל משנת 2015 ישנה התמתנות במגמות הירידה בתנועה ממוצעת לקו ובקצב ההסרות של קווי טלפון נייד. יחד עם זאת, בשנת 2017 ממשיכה הירידה בקצב גיוסי מנויים.

בתחום הטלפוניה הסלולרית ניכרת מגמה של מעבר לשימוש באפליקציות המאפשרות ביצוע שיחות ושליחת מסרונים באמצעות רשת האינטרנט

פרטנר וסלקום מספקות גם שירותי מפ"א ניידים באמצעות תאגידים בבעלותן ומוכרות גם סלי שירותים המשלבים טלפוניה ניידת, סלולארית ושירותי אינטרנט.

2.6.2.3 שירותי VoC

בהתאם למדיניות משרד התקשורת שירות VoC הינו שירות נייד שאספקתו תוסדר ברישיונות מפ"א כללי וייחודי המספקים כיום שירותי VOB, שכן שירותי טלפוניה VOB או VoC הם שירותי טלפוניה בטכנולוגיית IP על גבי רשת העברת נתונים של אחר (בין אם רשת זו ניידת או ניידת) ולפיכך, מדובר בשירות אחד נייד.

כמו כן, לאור החלטת משרד התקשורת בדבר פטור מרישיון והיתר כללי להקמה והפעלה של נקודות גישה, מפעילי הסלולאר יכולים לעשות שימוש בנקודות גישה בטכנולוגיית Wi-Fi כחלק מרשתם לצורך מתן שירותים, דבר המאפשר מעבר למתן שירותי טלפוניה סלולארית באמצעות רשת Wi-Fi ומסייע בהסטת עומסים לרשת זו מן הרשת הסלולארית.

2.6.3 תחום התשתית לאינטרנט

להערכת החברה, נכון לסוף שנת 2017 עמד נתח השוק שלה בשוק תשתית האינטרנט על כ- 70% (לעומת כ- 69% בסוף שנת 2016)²⁴.

בתחום התשתית לאינטרנט קיימת תחרות ערה:

2.6.3.1 תחרות מצד קבוצת הוט - להוט תשתית אינטרנט בפריסה ארצית באמצעות ניתן לספק מגוון שירותי תקשורת ויישומים אינטראקטיביים. ביום 13.11.2014 החליט שר התקשורת דאז כי הוט טלקום תחוייב לבצע את השלב הראשון בהשלמת פרישת הרשת שלה עד ליום 13.11.2016. יישומה של החלטה זו נדחה פעמיים (עד ליום 13.5.2018). כאשר בזמן זה על הוט לספק את שירותיה לכל דורש בטכנולוגיית OTT על גבי אינטרנט פס רחב (למעשה של החברה) בכל אחד מן הישובים בהם היא אינה פרושה כיום. כמו כן החל מיום 1.10.2017 רשאית הוט לעשות שימוש בתשתיות הפיזיות של החברה (לענין זה ראו סעיף 2.6.2). החברה פנתה ביום 8.2.2018 למשרד התקשורת והעלתה סימני שאלה לגבי חוקיות עיכוב ההחלטה וביקשה את התייחסות המשרד לעניין. ביום 6.3.2018 השיב המשרד לחברה, כי תכלית פנייתה בעת הנוכחית אינה ברורה, טרם שנתקבלה החלטה בהמשך להליך הבחינה הנוספת. המשרד הבהיר כי ככל שיוחלט לשנות את מתווה הפריסה שנקבע בהחלטה משנת 2014 ויגובשו המלצות חדשות בעניין, הדברים יובאו להתייחסות הציבור.

רשת הוט מהווה כיום אלטרנטיבה עיקרית לתחרות עם תשתיות החברה במגזר הפרטי. על הוט הוחלה החובה לספק שירותים סיטונאיים ובכללם שירות BSA, אך למיטב ידיעת החברה בפועל היקף המנויים הסיטונאיים על רשתה, אם בכלל, זניח. לענין זה ראו גם סעיף 2.6.1.

2.6.3.2 תחרות מצד ספקי האינטרנט ISP's וקבוצות התקשורת - הפעלת השוק הסיטונאי מאפשרת לספקי האינטרנט ולחברות קשורות (בעלי רשיון אחוד) להציע ללקוחות חבילות שירותים הכוללות גם תשתית אינטרנט בהתבסס על תשתיות החברה ושירותיה (וזאת, תמורת תעריפים מפוקחים שישלמו ספקי התקשורת לחברה). בנוסף, אם וככל שיופעל מנגנון מניעת "צמצום מרווחים" דומה לזה המתואר בשימוע משרד התקשורת (ראו סעיף 1.7.3.2), הרי שבמקביל תיפגע יכולתה של

²⁴ הערכת החברה בדבר נתח השוק שלה בתחום שירותי התשתית לאינטרנט לסוף שנת 2017 מבוססת על מספר מנויי החברה ועל מספר מנויי הוט לאותו מועד כפי שפורסמו על ידה. הנתון בדבר נתח השוק של החברה לסוף שנת 2016 מבוסס על מספר מנויי החברה ומנויי הוט לאותו מועד, בהתבסס על הנתונים שפרסמה הוט בדוחותיה השנתיים לשנת 2016.

החברה לשווק הצעות שיווקיות של שירותיה הקמעונאיים - הן בנוגע לעיתוי (Time to market) והן בנוגע למחירים בהם מוצעים השירותים.

2.6.3.3 תחרות מצד מפעילי הסלולאר - חברות הסלולאר העמיקו את פעילותן בתחום האינטרנט על גבי התווך הסלולארי הן במגזר הפרטי והן במגזר העסקי. בניגוד לתחום התקשורת הנייחת (בו קיימת הפרדה בין מתן שירותי תשתית גישה- בעיקר על ידי החברה והוט, לבין מתן שירותי גישה לאינטרנט - על ידי ספקי ה-ISP), שירות האינטרנט הסלולארי ניתן כמקשה אחת. שירותי הגלישה ניתנים הן ממכשיר הסלולאר והן באמצעות מודם סלולארי המתחבר למחשבים ניידים ונייחים בשילוב עם שירותי גישה לאינטרנט. עם הגדלת תפוצת שירות דור 4 גדלה משמעותית קיבולת רשתות הסלולאר. עם זאת, המעבר של חברות הסלולר לדור 4 במהלך 2015 לא שינה משמעותית את התחליפות בין האינטרנט הסלולארי לאינטרנט הקווי.

2.6.3.4 תחרות מצד חברת IBC - חברת IBC, המחוייבת בפרישה אוניברסאלית לפי אבני דרך לטווח ארוך שנקבעו ברשיונה (המאפשר מתן שירותים לבעלי רשיונות), מקימה תשתית סיבים לאספקת אינטרנט על גבי רשת החשמל (והתחילה לפעול מסחרית במספר מצומצם של ערים. על פי פרסומים בתקשורת, נכון למועד פרסום הדוח היקף הלקוחות שגייסה חברת IBC אינו משמעותי. בעקבות תיקון חוק התקשורת בחוק ההסדרים רשאית חברת IBC להשתמש בתשתיות הפיזיות של החברה. לעניין זה ראו סעיפים 1.7.3.4 ו- 2.6.5.

2.6.3.5 העובדה שהחברה מוגבלת מלשווק שירותי טלוויזיה של די.בי.אס (כולל באמצעות האינטרנט) לנוכח מגבלות הפרדה מבנית המטלות עליה (ראו סעיף 1.7.2.1) מציבה אותה בנחיתות תחרותית משמעותית.

2.6.4 תחום התמסורת ותקשורת הנתונים.

בנוסף לחברה פועלות בתחום זה סלקום ופרטנר וכן חברות האינטרנט.

למיטב ידיעת החברה, סלקום פרסה והקימה רשת תמסורת, אשר משמשת אותה הן לצרכיה העצמיים והן לצורך תחרות בשירותי החברה בשוק התמסורת ותקשורת הנתונים. גם פרטנר פועלת בתחום מתן שירותי תמסורת ותקשורת נתונים, משולבי טלפוןיה ואינטרנט, ללקוחות עסקיים,

סלקום ופרטנר עושות שימוש בתשתיות הפיזיות של החברה במסגרת השירות הסיטונאי (ראו סעיף 1.7.3.3)²⁵, בין היתר על מנת להתחרות בחברה בתחום זה ו/או לצרכים עצמיים.

בתחום פועלות גם בעלות התשתית IBC (לתאריך הדוח בהיקף שאינו משמעותי) והוט (בפרישה ארצית). בעלות התשתית הללו רשאיות לעשות שימוש בתשתיות הפיזיות של החברה. לעניין זה ראו סעיפים 1.7.3.4 ו- 2.6.5.

2.6.5 תשתיות מתחרות נוספות²⁶

ביום 20.11.2017 הודיעו סלקום ופרטנר, כי הן מקיימות ביניהן משא ומתן בעניין הסכם לשיתוף פעולה פוטנציאלי ארוך טווח עבור פריסה של תשתיות סיבים אופטיים על ידי שתי החברות, לפיו כל חברה תהיה רשאית לרכוש מעת לעת, לפי צרכיה ושיקול דעתה הבלעדי, שירותי תשתית סיבים אופטיים, לרבות זכות שימוש בלתי הדירה (IRU) בתשתית הסיבים האופטיים הקיימת ו/או העתידית של החברות לצורך חיבור בנייני מגורים בישראל. קודם לכן הודיעה פרטנר על האצה בפריסת הסיבים האופטיים שלה ותחילת שיווק מסחרי של תשתית אינטרנט ללקוחות. כמו כן, למיטב ידיעת החברה סלקום עדיין בשלב הניסוי לחיבור בתי אב באזורים מצומצמים בהם פרסה סיבים.

כמו כן, ל- IBC רישיון כללי לאספקת שירותי תשתית תקשורת המבוססת על סיבים אופטיים לבעלי רישיונות. בהתאם לרישיון, IBC תתקשר עם חברת החשמל לקבלת זכות שימוש ברשת הסיבים האופטיים שלה, ותהיה המפעיל של הרשת. IBC חויבה, במסגרת הרישיון, בפריסה אוניברסלית מדורגת למשך תקופה של כ- 20 שנים. בנוסף, ל- IBC רישיון מיוחד (שאינו מטיל חובת אוניברסאליות) למתן שירותי תקשורת נתונים פנים ארצי ניח, לפיו היא רשאית לספק שירותי IPVPN וקווי תקשורת נתונים רחבת פס.

למיטב ידיעת החברה החזקות השותפים ב- IBC (למעט החזקות חברת החשמל) עומדות למכירה. משרד התקשורת איפשר (ביוני 2016) לחברות תקשורת חסרות תשתית (סלקום ופרטנר) להתמודד על השקעה בחברת IBC. במקביל הודיעה אז פרטנר למשרד התקשורת כי

²⁵ בעלי רשיונות אחדים הרשאים ליתן שירותי מפ"א זכאים אף הם לקבל שירותי סיטונאי לשימוש בתשתיות הפיזיות של החברה.

²⁶ מעבר לתשתיות הוט

בכוונתה לפרוש סיבים אופטיים. המהלכים האמורים נועדו לדברי משרד התקשורת לפתוח לתחרות את השוק הקווי (בו מהווה החברה מונופול), תוך מתן דגש על שדרוג תשתיות. לעניין שימוש הדדי בתשתיות פיזיות ותחרות ראו סעיף 1.7.3.4 וכן סעיף 2.1.8.

בנוסף, קיימות כיום בישראל מספר תשתיות בעלות פוטנציאל לשמש כתשתיות תקשורת, המבוססות על סיבים אופטיים ואשר מצויות ברובן בבעלות חברות וגופים ממשלתיים, כגון: רכבת ישראל, חברת מקורות, חברת תשתיות נפט וחברת כביש חוצה ישראל. גם עיריות מסוימות מנסות ליצור אלטרנטיבה להנחת צנרת או סיבים באמצעות תשתיות של אותן עיריות.

2.6.6 היערכות ודרכים של החברה להתמודדות עם התחרות הגוברת

החברה מתמודדת עם התחרות בשירותי הבזק הפנים-ארציים הנייחים במספר אופנים:

2.6.6.1 החברה משיקה שירותי תקשורת ויישומי ערך מוסף חדשים (כדוגמת בית חכם, מתחמים חכמים, שירותי אינטגרציה ועוד) וכן חבילות מוצרים ושירותים וסלים משותפים (מקבילים לסלים מסויימים המשווקים על ידי מתחרותיה, אם כי תחת מגבלת פריקות, ראו סעיף 1.7.2), על מנת להרחיב את היקף השימוש בקווי מנוי, להיענות לצרכי הלקוחות ולחזק תדמית של חדשנות טכנולוגית. החברה משקיעה בהשבחה ובמודרניזציה של תשתית החברה, כדי לאפשר מתן שירותים ומוצרים מתקדמים למנוייה.

2.6.6.2 החברה פועלת להחדרת שירות התשתית לאינטרנט בקצבים גבוהים, וכן להגדלת מספר לקוחותיה בתחום זה. רשת ה- NGN מאפשרת שדרוג לקוחות לקצבים גבוהים ויצירת ערך מוסף ללקוח באמצעות הרחבת צריכת יישומי תוכן, פנאי ובידור (ראו גם סעיפים 2.2.3 ו-2.7.2).

2.6.6.3 החברה פועלת באופן מתמיד לשיפור איכות שירותיה ושימור לקוחותיה, פישוט תהליכים ואוטומציה והתאמת פעילותה למבנה התחרות בתחומי פעילותה.

2.6.6.4 החברה מציעה סלי תשלומים חלופיים ללקוחות (ראו סעיף 2.16.1.4), מסלולים ומבצעים.

2.6.6.5 החברה מציעה חבילות ומסלולים מותאמי צריכה על מנת לקדם את ההצטרפות לשירות הטלפוניה.

2.6.6.6 החברה מבצעת התאמות בצד ההוצאות שתכליתן מיקוד ההשקעות בנכסים קבועים בפעילויות צמיחה, ובפרוייקטים לצמצום עלויות התפעול. למרות האמור לעיל, יכולת החברה לבצע התאמות בטווח הקצר והבינוני בהוצאותיה מוגבלת בשל מבנה עלויותיה, שעיקרו עלויות קשיחות בטווח הקצר והבינוני (בעיקר הוצאות פחת והוצאות הקשורות בשכר ובנלוות לשכר, וכן עלויות הפעלה, כגון תחזוקת תשתית ושכירה ואחזקה של מבנים).

2.6.7 גורמים חיוביים ושלייליים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה

2.6.7.1 גורמים חיוביים

- (א) תשתית איכותית בפריסה ארצית, שבאמצעותה מסופקים מגוון שירותים.
- (ב) נוכחות במרבית העסקים ומשקי הבית.
- (ג) מותג מוכר וחזק.
- (ד) חדשנות טכנולוגית.
- (ה) מבנה הון איתן ותזרים חיובי.
- (ו) תשתית שירות רחבה וממשקי לקוח מגוונים.
- (ז) כוח אדם מקצועי, מנוסה ומיומן.

2.6.7.2 גורמים שלייליים

החברה סבורה, כי מגבלות שונות החלות עליה מקשות על יכולתה להתחרות בתחומי פעילותה. להלן המגבלות העיקריות בעניין זה:

(א) שוק סיטונאי (ראו סעיף 1.7.3) - הפעלת שוק סיטונאי במחירים מפוקחים, הסדרים הנתונים להתערבות הרגולטור, אכיפה סלקטיבית פוטנציאלית של משרד התקשורת בקשר עם יישום שוק סיטונאי, יישום מנגנון פיקוח על הצעות שיווקיות קמעונאיות של החברה, הרחבת השימושים והמורשים

להשתמש בתשתיות החברה. יחד עם זאת, האפשרות לביטול ההפרדה המבנית בעקבות הפעלת השוק הסיטונאי עשויה להשפיע גם לחיוב על מעמדה התחרותי של החברה.

(ב) מגבלות גמישות בתעריפים

על החברה מוטלות מגבלות על יכולתה לתת הנחות על שירותיה המרכזיים ולהציע תעריפים דיפרנציאליים. לעניין זה וכן לעניין שימוע בדבר שינוי מנגנון פיקוח תעריפים, ראו גם סעיף 2.16.1.

לעניין שימוע בנושא מניעת "צמצום מרווחים" בשוק הסיטונאי ראו סעיף 1.7.3.2.

(ג) חובת ההפרדה המבנית

לעניין חובת ההפרדה המבנית החלה על החברה ראו סעיף 1.7.2.

(ד) חובת השירות האוניברסלי

על החברה מוטלת חובה לתת שירות לכלל הציבור בישראל (שירות אוניברסלי). מכוח חובה זו, עשויה החברה להידרש לתת שירותים גם בנסיבות שאינן כלכליות (בכפוף לאפשרות קבלת פטור בנסיבות חריגות, ואולם בהתאם למסמך שר התקשורת מיום 17.11.2014 בנושא, נסיבות מתן פטור כמעט שאינן קיימות). חובה זו לא מוטלת על בעלי רישיונות מפ"א ייחודיים, אשר יכולים להציע שירותיהם רק ללקוחות הרווחיים של החברה, המהווים מקור הכנסה מהותי של החברה. כמו כן, חברת הוט, עליה מוטלת חובת שירות אוניברסלי, קיבלה במסמך שר התקשורת האמור, דחייה ביישום החובה לפריסה מלאה ואף המועדים שנקבעו בה נדחו פעמיים נוספות, ובעקבות תיקון בחוק ההסדרים מחוייבת החברה לאפשר לחברות הוט ול- IBC להשתמש בתשתיות הפאסיביות של החברה (ראו סעיף 1.7.3).

(ה) מגבלות בשיווק חבילות שירותים משותפות של החברה וחברות בקבוצה

ראו סעיף 1.7.2.2.

(ו) אופי ציוד הקצה בטלפוניה הנייחת

ציוד הקצה בתחום הטלפוניה הנייחת אינו בעל מאפיינים אישיים. כמו כן, הוא פחות מתקדם מבחינה טכנולוגית בהשוואה לציוד הקצה הסלולארי, והיצע השירותים המתקדמים אותם ניתן לצרוך באמצעותו הינו מוגבל.

2.7. רכוש קבוע ומיתקנים

2.7.1. כללי

הרכוש הקבוע של החברה כולל, בעיקר: תשתית וציוד תקשורת פנים-ארצית, נכסי מקרקעין (קרקע ומבנים), מערכות מחשוב, כלי רכב וציוד משרדי.

2.7.2. תשתית וציוד התקשורת הפנים-ארצית הנייחת

לחברה רשת NGN המבוססת על ליבת רשת IP ופריסה של תשתיות סיבים אופטיים לארונות רחוב (טופולוגיית רשת המכונה FTTC-Fiber To The Curb), וכן על רשת גישה (מערכת המקשרת את נקודת סיום רשת אצל המנוי לרשת) ומערכות הנדסיות. החיבור מהבית לרשת הגישה מבוסס על כבלי נחושת וממערכות הגישה לרשת ההולכה (Backbone) מבוסס בעיקר על כבלים אופטיים. כמו כן, חלק מציוד הקצה (ציוד המותקן אצל המנוי כגון: נתבים) הינו בבעלות החברה ומצוי אצל הלקוח בשכירות.

החברה מרחיבה פריסת תשתיות ובכלל זה, החל משנת 2013, פריסת סיבים אופטיים כך שיגיעו קרוב ככל שניתן לחצר הלקוח (FTTH/FTTB), וזאת כבסיס להספקה עתידית של שירותי תקשורת מתקדמים ורווחי פס גדולים מאלה המסופקים ללקוחותיה כיום, בין היתר, על בסיס טכנולוגיות חדשות העושות שימוש בכבלי הנחושת שבחצרי הלקוח. במסגרת זו מבוצע תכנון מפורט של הפרויקט, רכש סיבים אופטיים והנחתם. הפרויקט מבוצע בצורה מודולארית והחברה בוחנת באופן שוטף את היקף ומתווה הפרויקט והצורך בעדכון, בין היתר לאור הבשלת טכנולוגיות רלוונטיות והתפתחות צרכי הלקוחות.

מאחר שבסוף 2016 הגיעה פריסת הסיבים האופטיים להיקף משמעותי בעוד שטכנולוגיות מתקדמות, המאפשרות הספקה מהירה של השירות בהיקף נרחב נמצאות עדיין בשלבי תקינה וטרם הגיעו לבשלות הטכנולוגית הנדרשת, וכן לנוכח רמת המחירים הנגזרת מטכנולוגיות אלה אשר אינה כלכלית בשלב זה, האטה החברה באופן משמעותי את קצב פריסת הסיבים במהלך שנת 2017. החברה מרכזת מאמץ בבחינת מוכנות הטכנולוגיות החדשות, שבאמצעותן

ניתן יהיה לספק את השירות בהיקף נרחב, וכן בהשקעות ברשת הקיימת במטרה להגדיל את רוחב הפס, האיכות והשרידות של הרשת. ביום 28.3.2018 פנתה החברה למשרד התקשורת בבקשה לאסדר את תחום הקצבים האולטרא גבוהים, באופן שיאפשר פריסה ארצית רחבה של קצבים אלה.

נכון לסוף שנת 2017 החברה פרסה כבלים אופטיים לכ - 1.5 מיליון משקי בית ובתי עסק.

ברשת ה-NGN שבשימוש החברה ניתן לספק כיום, באמצעות טכנולוגיית VDSL²⁷, רוחבי פס של עד 100 מס"ש בערוץ היורד, וכן שירותי ערך מוסף חדשניים. יתרונות נוספים של רשת זו הם פישוט מבנה הרשת ושיפור יכולת ניהולה. בתחילת שנת 2016 החלה החברה בניסוי שטח בטכנולוגיית ה-G.fast וכן בטכנולוגיות אופטיות, המאפשרות קצבי גלישה אולטרה מהירים של מאות מגה ואף 1 גיגה, וזאת במטרה לבחון היבטים טכנולוגיים וכלכליים של הפעלת הרשת.

2.7.3. מחשוב

מערך המחשוב בחברה תומך בארבעה תחומים מרכזיים: תחומי שיווק וניהול לקוחות, תחום התשתיות ההנדסיות של רשתות הבזק, תחום ניהול משאבי החברה ומערכות רוחביות.

מערך המחשוב של החברה הינו מערך גדול ומורכב, התומך בתהליכי עבודה קריטיים ומטפל בהיקפי נתונים גדולים מאוד. מערך זה מורכב ממספר רב של מערכות, חלקן מערכות מידע שפיתוחן החל לפני שנים רבות, וחלקן מערכות מודרניות שפותחו ויושמו בשנים האחרונות. מרבית המערכות פועלות בסביבות מחשוב פתוחות.

2.7.4. מקרקעין

2.7.4.1. כללי

לחברה נכסי מקרקעין הנובעים משני מקורות: נכסים שהועברו לחברה על ידי המדינה בשנת 1984 במסגרת הסכם העברת הנכסים (ראו סעיף 2.17.2.1), ונכסים שזכויות בהם נרכשו או נתקבלו על ידי החברה לאחר מועד זה, לרבות נכסים שהיא שוכרת מצדדים שלישיים.

נכסי המקרקעין משמשים את החברה לפעילות תקשורת (מרכזות, חדרי ריכוז, אתרי שידור וכו') ולפעילות אחרת (משרדים, מחסנים וכו'). חלק מנכסי החברה הם נכסים בלתי מפותחים או מפותחים חלקית, הניתנים לניצול נוסף.

להלן פירוט נכסי החברה בהתאם למהות הזכויות בנכס. בנוסף, לחברה זיקות הנאה (זכויות מעבר וכדומה) במקרקעין אחרים (כגון- לצורך הקמת משדרים והנחת כבלים):

מהות הזכות	מספר נכסים	שטח מגרש (אלף מ"ר)	שטח בנוי (אלף מ"ר)	הערות
בעלות, חכירה או זכות לחכירה	כ - 316	כ - 881	כ - 121	מתוך זה, כ - 308 נכסים בשטח כ - 848 אלף מ"ר מגרשים וכ - 95 אלף מ"ר בנוי הינם נכסים לצרכים תקשורתיים והיתר הינם לצרכים מנהלתיים. כ-20 נכסים משותפים עם משרד התקשורת ו/או חברת דואר ישראל בע"מ, עמה נחתם הסכם להגדרה והסדרה של זכויות הצדדים בנכסים אלה (ראו סעיף 2.17.2.3). הצדדים פועלים כמתחייב מהוראות ההסכם, ובין היתר- להפרדת חיובים ומערכות משותפות.
החזקה (ברשות / זכות על החזקה על פי דין) שכירות	כ - 40	כ - 1.5	כ - 0.8	נכסים ביישובים ישראלים ביהודה ושומרון, כולם לצרכים תקשורתיים. אין הסדרה בכתב של הזכויות החוזיות, אך לדעת החברה הדבר אינו יוצר חשיפה מהותית.
זכויות שונות ב"חדרי ריכוז"	כ - 2,160	לא רלבנטי	כ - 27 (מבוסס על אומדן)	כ-308 נכסים מתוכם בשטח בנוי של כ-14 אלפי מ"ר הינם לצרכים תקשורתיים והיתרה לצרכים מנהלתיים. כ-2 אלפי מ"ר בנוי מתוכם מושכרים בשכירות משנה. מדובר בחדרים לכבלים ומתקנים לצרכי תקשורת שכונתיים. לגבי רוב הנכסים, מדובר בזכות שימוש המוקנית לחברה על פי חוק התקשורת והתקנות מכוחו ולא קיימת הסדרת זכויות בכתב עם בעלי הנכסים. להערכת החברה ועל בסיס ניסיון העבר, הדבר אינו יוצר חשיפה מהותית. בעקבות עבודת טיוב נתונים שהשלימה החברה לאחרונה ביחס לנכסים מסוג זה עודכנו הנתונים.

27 Very High bit Rate Digital Subscriber Line - קו מנוי דיגיטאלי (DSL) בעל מהירות גבוהה מאד. אחת מהטכנולוגיות המהירות להעברת נתונים ברוחב פס גבוה בקווי טלפון רגילים.

מהות הזכות	מספר נכסים	שטח מגרש (אלף מ"ר)	שטח בנוי (אלף מ"ר)	הערות
זכות לקבל שטח למטרות מחסנים ומשרדים	נכס אחד בסקיה (ליד צומת מסובים)	כ - 70 נטו	-	הנכס נמכר. ראו סעיף 2.7.4.4.

2.7.4.2 רישום

לתאריך פרסום הדוח התקופתי זכויותיה של החברה בחלק ניכר מנכסי המקרקעין שלה אינן רשומות במרשם המקרקעין, ולפיכך הן בגדר זכויות חוזיות. החברה נמצאת בתהליך שוטף של רישום על שמה של נכסי המקרקעין שהם בני רישום במרשם המקרקעין.

2.7.4.3 הסכם הפשרה לגבי המקרקעין

ביום 10.3.2004 ניתן תוקף של פס"ד להסכם פשרה שנחתם ביום 15.5.2003 בין החברה לבין המינהל והמדינה ("הסכם הפשרה") בעניין מרבית נכסי המקרקעין, שהועברו לחברה במסגרת הסכם העברת הנכסים שנחתם עובר לתחילת פעילותה העסקית של החברה. הסכם הפשרה קבע, כי הנכסים שנשארים בידי החברה הינם בסטאטוס של חכירה מהוונת, ובכפוף לחתימת חוזי חכירה פרטניים, תהיה החברה רשאית לבצע בנכסים כל עסקה, וכן לבצע בהם פעולות השבחה. בהסכם נקבע מנגנון לתשלום למינהל בגין פעולות השבחה שיבוצעו בנכסים (ככל שיבוצעו) מעבר לזכויות לפי תוכניות שאושרו עד שנת 1993 כקבוע בהסכם, בשיעור של 51% מעליית הערך של הנכס בעקבות פעולות ההשבחה (ובניכוי חלק מסכומים שישולמו בגין היטל השבחה או למינהל בגין עליית ערך, אם ישולם היטל השבחה). כמו כן נקבע בהסכם הפשרה כי 17 נכסים יוחזרו למדינה, באמצעות המינהל, במועדים שונים (עד שנת 2010) ובתנאים שנקבעו בהסכם הפשרה.

למועד פרסום דוח תקופתי זה, החזירה החברה למינהל 15 נכסים. שני נכסים נוספים יוחזרו למינהל לאחר שהחברה תקבל נכסים חלופיים במקומם בהתאם להסכם הפשרה.

2.7.4.4 מימוש נדל"ן

בהמשך לבחינה מחודשת שביצעה הנהלת החברה בנוגע למימוש נדל"ן של החברה, אישר הדירקטוריון המשך מכירת נכסים שאינם פעילים ו/או שניתן לפנותם בקלות יחסית וללא כניסה להוצאות משמעותיות, בהתאם לרשימות המוצגות בפניו מעת לעת. המעבר לרשת ה-NGN מאפשר לחברה לייעל את מבנה הרשת ולממש חלק מנכסי המקרקעין שיפוגו כתוצאה מהמעבר לרשת החדשה. במהלך שנת 2017 מכרה החברה (בנוסף למכירת הנכס ב"סקיה" כאמור להלן) 12 נכסי מקרקעין בשטח כולל של כ-11 אלף מ"ר קרקע וכ-26 אלפי מ"ר בנוי, ובסכום כולל של כ-97 מיליון ש"ח.

ביום 21.1.2018 התקשרה החברה בהסכם למכירת הנכס בסקיה לחברת מגדלי נעימי בע"מ בתמורה לסך כולל של 497 מיליון ש"ח בתוספת מע"מ כאשר סכום זה עשוי לגדול עד לסך של כ-550 מיליון ש"ח, ככל שהרוכש, בהתאם לזכותו לפי ההסכם, ידחה את מועד התשלום של עד שני שלישי מהתמורה עד ליום 31.12.2022. בהתאם להערכת החברה היא צפויה לרשום בדוחותיה הכספיים, במועד בו יתאפשר לה לעשות כן על פי כללי החשבונאות, רווח הון בסכום של כ-400 מיליון ש"ח בגין מכירת הנכס, כאשר סכומו הסופי של רווח ההון יהיה תלוי בסכומי האגרות וההיטלים שיחולו על החברה בגין מכירת הנכס. כן צפויה החברה לרשום הכנסות מימון בסכום של עד 50 מיליון ש"ח בתלות במועד קבלת התשלומים בגין מכירת הנכס. לעניין זה ראו גם ביאור 18.8 לדוחות 2017.

המידע הכלול בסעיף זה בנוגע לרישום רווח הון והכנסות מימון בדוחות החברה כתוצאה ממכירת הנכס הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרת מונח זה בחוק ניירות ערך ומבוסס, בין השאר, על האמור לעיל וכן על הערכות החברה בדבר ביצוע ההסכם, עלויות העסקה ועלויות שונות לחברה בקשר עם הנכס. המידע עשוי שלא להתממש באופן מלא ככל שהערכות החברה האמורות יתקיימו באופן שונה מהצפוי, ובפרט ככל שהאגרות וההיטלים שיחולו על החברה בגין מכירת הנכס ב"סקיה" יהיו בסכומים הגבוהים מהערכת החברה.

במהלך השנים האחרונות מכרה החברה נכסי מקרקעין לא פעילים או שניתן היה לפנותם בקלות יחסית תוך שהיא רושמת בגין מכירות אלה רווחי הון מהותיים.

החברה השלימה את מכירתם של עיקר הנכסים (במונחי שווי) שענו להגדרה כאמור ובכוונתה להשלים בשנים הקרובות גם את מכירת יתרת הנכסים מסוג זה. מכירת יתרת הנכסים כאמור עשויה להניב לחברה רווחי הון נוספים בסכומים מהותיים (אם כי בסך הנמוך משמעותית מרווחי ההון שרשמה החברה בשנים האחרונות).

יודגש, כי האמור מתייחס גם לנכסי נדל"ן אשר טרם נתקבלה החלטה קונקרטית למכירתם ואין וודאות באשר לעיתוי מכירתם (ככל שיימכרו). כמו כן, מכירה של חלק מהנכסים עשויה להיות כרוכה בקשיים, לרבות בנסיבות של היעדר ביקוש או מגבלות תכנוניות שונות.

לאור האמור, יודגש, כי הערכות החברה כאמור לעיל הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, אשר עשוי שלא להתממש או להתממש באופן שונה מהותית מכפי שנחזה. הערכות אלו מבוססות, בין היתר, על הערכות החברה בדבר שווי נכסי הנדל"ן שבבעלותה ביחס לערכם בספרים, וזאת מאחר שביחס לחלק מהנכסים אין בידי החברה שמאויות, או שהשמאויות שבידי החברה אינן עדכניות ולפיכך ההערכות נסמכות גם על אומדנים פנימיים של החברה, ולעניין היעדר היכולת של החברה לצפות את גובה התמורה שתשולם בפועל בגין הנכסים שיימכרו (אם וככל שיימכרו).

2.8. נכסים לא מוחשיים

2.8.1. רישיון המפ"א של החברה

החברה פועלת על פי רישיון המפ"א, אשר, בין היתר, מהווה את הבסיס לפעילותה בתחום התקשורת הפנים-ארצית הנייחת (לתיאור עיקרי רישיון המפ"א ראו סעיף 2.16.2).

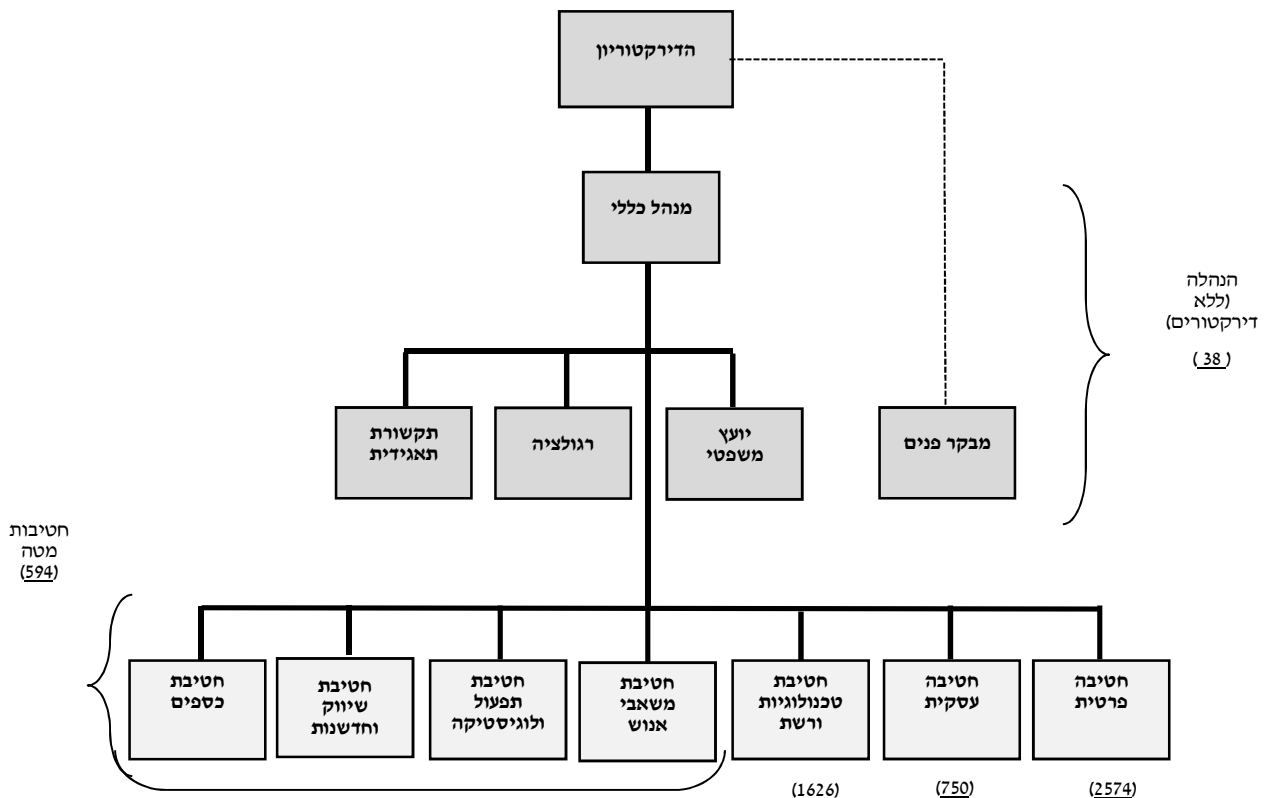
2.8.2. סימני מסחר

החברה משתמשת בסימני מסחר המאפיינים שירותים ומוצרים שלה. למועד פרסום הדוח התקופתי רשומים על שם החברה, או נמצאים בהליך רישום אצל רשם סימני המסחר, כ-190 סימני מסחר. סימני המסחר העיקריים הם - "בזק" - שם החברה ו - "B" - לוגו החברה. כמו כן, בתחילת שנת 2018 הגישה החברה בקשה לרישום מדגם לנתב החדש של החברה.

2.9. הון אנושי

2.9.1. מבנה ארגוני ומצבת עובדים לפי מבנה ארגוני

להלן תרשים המבנה הארגוני הכללי של החברה 31.12.2017 :

2.9.2 מספר העובדים בחברה ומסגרות העסקה

מספר העובדים בחברה נכון ליום 31.12.2017 היה 5,582 עובדים (בהשוואה ל - 5,649 עובדים בסוף שנת 2016). הירידה בכמות העובדים בשנת 2017 לעומת שנת 2016 נובעת בעיקר מהמשך מגמת התייעלות ושיפור תהליכים בחברה. כ- 90% מתוך עובדי החברה הינם עובדים המועסקים על פי הסכמים קיבוציים (מתוכם כ - 60% מעובדי החברה הינם עובדים קבועים והיתר עובדים לא קבועים). יתרת עובדי החברה (כ - 10%) מועסקים בהסכמים אישיים שלא במסגרת ההסכמים הקיבוציים.

לפירוט בעניין ההסכם הקיבוצי המיוחד מיוחד דצמבר 2006 והתיקונים לו, ראו סעיף 2.9.4.

2.9.3 תוכניות לפרישה מוקדמת של עובדים

במהלך שנת 2017 פרשו מהחברה כ - 80 עובדים קבועים בהתאם לתוכנית הפרישה לפנסיה מוקדמת.

לעניין זה ראו גם ביאור 16 לדוחות 2017.

2.9.4 טיבם של הסכמי העסקה בחברה

יחסי העבודה בחברה מוסדרים בהסכמים קיבוציים הנחתמים בין החברה ובין נציגות עובדי החברה והסתדרות העובדים הכללית החדשה ("ההסתדרות") ובהסכמים אישיים. כן חלים על עובדי החברה צווי הרחבה להסכמים קיבוציים כלליים מסוימים, כגון הסכמי תוספת יוקר.

בחודש דצמבר 2006, בעקבות העברת השליטה בחברה ממדינת ישראל לאפ.סב.אר החזקות בע"מ (בעלת השליטה הקודמת בחברה), נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין החברה לבין ארגון העובדים וההסתדרות המסדיר את יחסי העבודה בחברה (ראו סעיף 2.9.1). להלן יובאו עיקרי ההסכם הקיבוצי והתיקונים לו שנחתמו לאורך השנים (כולם ביחד ייקראו בסעיף זה "ההסכם"):

על-פי ההסכם, כל ההסכמים, ההסדרים והנוהגים הקיימים בחברה ערב החתימה על ההסכם, לרבות מנגנון הצמדת השכר למגזר הציבורי, ימשיכו לחול רק על העובדים הקבועים הוותיקים בחברה, שעליהם חל ההסכם, בכפוף לשינויים שהוכנסו במפורש בהסכם. העסקת עובדים זמניים קיימים וחדשים, תתבצע על בסיס הסכמי שכר חודשיים/שעתיים המבוססים על מודל שכר שוק לפי עיסוקים, עם גמישות ניהולית גבוהה. בהסכם נקבעו מגבלות על סוגים מסוימים של שינויים ארגוניים עתידיים, וכן מנגנון הודעה, הידברות ובוררות מול ארגון העובדים במקרה של שינויים ארגוניים.

על פי ההסכם, בתקופת תוקפו של ההסכם יכהנו בדירקטוריון החברה שני דירקטורים מקרב העובדים²⁸ אשר יוצעו על ידי ארגון העובדים (בכפוף לאישור זהותם בידי יו"ר הדירקטוריון ולבחירתם באסיפה הכללית). הדירקטורים מקרב העובדים לא יהיו זכאים לתשלום בגין כהונתם כדירקטורים ולא ישתתפו בדיוני הדירקטוריון בעניין תנאי העסקה של עובדים בכירים.

הוגדר מעמד של "עובד קבוע חדש", אשר תנאי העסקתו שונים מתנאי עובד קבוע ותיק של החברה (לפי ההסכם הקיבוצי): מודל שכרו יהיה על-פי מדיניות השכר בחברה בהתאמה לשכר השוק, בסיום העסקתו בחברה יהיה זכאי למסלול פיצויים מוגדלים בלבד (בהתאם לוותק).

במסגרת הסדרי הפרישה תהיה החברה רשאית על-פי שיקול דעתה לסיים עבודתם של עד 203 עובדים קבועים (כולל קבוע חדש) בכל שנה (הנתון רלבנטי לשנים 2017-2021).

התיקון האחרון להסכם אושר בדירקטוריון החברה ביום 30.8.2015 ובמסגרתו הוארך ההסכם והסדרי הפרישה לפיו עד ליום 31.12.2021.

לפירוט הסכמים מהותיים נוספים בתחום יחסי העבודה ראו סעיף 2.17.3.

2.9.5 נושאי משרה ועובדי הנהלה הבכירה בחברה

למועד פרסום הדוח התקופתי מכהנים בחברה 9 דירקטורים, מתוכם שלושה דירקטורים חיצוניים, דירקטור אחד מקרב העובדים ושני דירקטורים בלתי תלויים (שאינם דירקטורים חיצוניים) לפי סעיף 249ב לחוק החברות. כן מכהן דירקטור חליף לאחד מהדירקטורים. כמו כן, מכהנים בחברה 11 חברי הנהלה בכירה (מתוכם אחד גם חבר מטה קבוצה) וארבעה חברי מטה קבוצה.

²⁸ בתחילת שנת 2016 הודיעה נציגות העובדים, כי היא מסכימה לכך שכל עוד מכהנים בדירקטוריון החברה עד 15 דירקטורים, יכהן בדירקטוריון נציג אחד מקרב העובדים, וככל שמספר הדירקטורים יעלה על 15, יכהן בדירקטוריון נציג נוסף מקרב העובדים.

ביום 28.2.2018 מונה מר יעקב פז, סמנכ"ל החטיבה העסקית בחברה, לממלא מקום המנכ"ל עד ליום 27.3.2018. ביום 18.3.2018 הודיעה מנכ"ל החברה על התפטרותה החל מיום 1.7.2018. תאריך סיום ההעסקה נקבע בהסכמה בין החברה לבין המנכ"ל, כאשר על פי הודעת המנכ"ל החלטתה התקבלה לאחר שהשלימה קדנציה של חמש שנים בחברה, כמו גם לאור החקירות והנסיבות שנוצרו.

חברי ההנהלה הבכירה וחברי מטה הקבוצה מועסקים על פי הסכמים אישיים הכוללים, בין היתר, כיסויים פנסיוניים, תשלום בונוסים מבוססי יעדים וחודשי הודעה מוקדמת בעת פרישה.

לפרטים בעניין תגמולים לנושאי משרה ראו סעיף 7 לפרק ד' בדוח תקופתי זה וביאור 28 לדוחות 2017. כן ראו דיווח מיידי מיום 5.4.2017 בדבר אישור מדיניות תגמול מתוקנת על ידי האסיפה הכללית וכן דיווח מיום 22.3.2017 בדבר זימון אותה אסיפה אשר כולל את נוסח המדיניות המתוקנת. הדיווחים הנ"ל מוכללים בדוח זה בדרך של הפניה.

2.9.6. סכסוכי עבודה

2.9.6.1 בהמשך למשלוח הודעת משרד התקשורת לחברה, כי עליה לאפשר לקבלנים מסויימים להיכנס לתשתיות החברה ולבצע בהן עבודות עבור ספקי השירות במקום עובדי החברה (ראו סעיף 1.7.3.3), התקבל בחברה ביום 21.10.2017 מכתב מאת יו"ר הסתדרות עובדי המדינה ומחזיק תיק בזק בהסתדרות החדשה בעניין "הפעלת סכסוך עבודה בגין הכנסת עובדים שאינם עובדי בזק לעבודת ליבה" המבהיר כי סכסוך העבודה הנ"ל שהכריזה ההסתדרות בחודש דצמבר 2016 תקף, וכי ככל שייעשה ניסיון לבצע עבודה בתחום הפעילות הרגילה והשוטפת של החברה על ידי גורמים חיצוניים, באופן שהעבודה תבוצע על ידי עובדים שאינם עובדי החברה (לרבות עובדי קבלן) תאלץ ההסתדרות להפעיל את סכסוך העבודה האמור. בהמשך לכך, ביום 25.10.2017 הודיע יו"ר ארגון העובדים של החברה לחברה על הפסקת ביצוע עבודות פיתוח בתשתיות החברה, בין עבור החברה ובין עבור ספקיות תקשורת אחרות. החברה פנתה לבית הדין לעבודה, להוצאת צו שיוורה לעובדים להמנע מהפסקת העבודות כאמור ולחזור מיידי לעבודה תקינה ומלאה. בדיון שהתקיים ביום 2.11.2017 (בהשתתפות מנכ"ל משרד התקשורת (בפועל) אשר זומן על ידי בית הדין לדיון) קבע בית הדין, כי לעובדים יש זכות למחות על הפגיעה הישירה שהם צופים בתנאי עבודתם, אך יחד עם זאת, הם זכאים לנקוט באמצעים ארגוניים קצרים ומוגבלים בלבד. משכך, התיר בית הדין לעובדים לנקוט בצעדים ארגוניים מידתיים במשך יומיים בלבד כאשר במסגרת הצעדים, היו רשאים העובדים שלא לשתף פעולה עם קבלנים חיצוניים בעבודות תשתית הנוגעות לסכסוך אך היו מנועים מלנקוט צעדים יזומים לסיכול או לשיבוש ביצוע עבודות על ידי צד שלישי. בקשת רשות ערעור על החלטה זו אשר הוגשה על ידי ההסתדרות ונציגות העובדים נדחתה ביום 27.11.2017.

2.9.6.2 ביום 19.12.2017 התקבלה בחברה הודעה על שביתה או השבתה בהתאם לחוק יישוב סכסוכי עבודה התשי"ז-1957 אשר הוכרזה ואושרה על ידי הסתדרות העובדים הכללית החדשה החל מיום 2.1.2018. העניינים שבסכסוך, על-פי האמור בהודעה, הינם:

- א. דרישת ההסתדרות להפסקת הפגיעה הקשה בבטחונם ובריאותם של העובדים הנאלצים לעבוד בתנאי בטיחות לקויים תוך סיכון לבריאותם והפרת חובות החברה כלפיהם.
- ב. דרישה למשא ומתן בגין חשיפת העובדים להליכי משמעת כפועל יוצא מפעילות בלתי מבוקרת של עובדי קבלן בתשתית.
- ג. דרישת ההסתדרות לחתימת הסכם קיבוצי אשר יבטיח ביטחון תעסוקתי ושמירת זכויות ותנאי עבודה, תוך התחייבות החברה כי לא תהיינה השלכות על ביטחונם התעסוקתי ותנאי העבודה של העובדים עקב הכנסת קבלנים לחצרות ומתקני החברה.

יצויין, כי עובדי החברה נקטו לאורך תקופה בעיצומים מסויימים מכוח שני סכסוכי העבודה לעיל וגורמו לפגיעה בעצימות משתנה בפעילות השוטפת של החברה, בעוד החברה פעלה בכל האמצעים העומדים לרשותה, לרבות בדרך של פניות לבית הדין לעבודה, על מנת להפסיק את העיצומים.

2.9.6.3 ביום 3.1.2018 התקבלה במשרדי החברה הודעה נוספת על שביתה או השבתה בהתאם לחוק יישוב סכסוכי עבודה התשי"ז-1957 אשר הוכרזה ואושרה על ידי הסתדרות העובדים הכללית החדשה, וזאת החל מיום 14.1.2018. העניין שבסכסוך, על-פי האמור בהודעה, הינו "דרישה לקיום משא ומתן וחתימת הסכם קיבוצי בנוגע להשלכות העסקה הנרקמת להעברת השליטה בחברה על העובדים".

2.10. ציוד וספקים**2.10.1. ציוד**

הציוד העיקרי המשמש את החברה הוא: מרכזות, ארונות תקשורת (MSAG), כבלי נחושת, כבלים אופטיים, ציוד לתמסורת, מערכות וציוד לתקשורת נתונים, שרתים, נתבים ומודמי אינטרנט. החברה רוכשת את מרבית הציוד הנחוץ לתשתיות התקשורת שלה מחברות ישראליות הקשורות עם יצרניות של ציוד תקשורת מהעולם. החברה רוכשת חומרה ותוכנה ממספר ספקים עיקריים.

2.10.2. שיעור רכישות מספקים עיקריים וצורת התקשרות עימם

החברה רואה כ"ספק עיקרי", לעניין סעיף 23 לתוספת הראשונה לתקנות פרטי התשקיף, ספק שהיקף הרכישות השנתי של החברה ממנו עלה על 5% מסך היקף הרכישות השנתי של הקבוצה או שהיקף הרכישות ממנו מסך היקף הרכישות של תחום הפעילות עלה על 10%.

במהלך שנת 2017 לא היה לחברה ספק עיקרי כהגדרתו לעיל.

2.10.3. תלות בספקים

רוב הציוד אשר נרכש בתחומי תקשורת נתונים, מיתוג, תמסורת ומערכות רדיו הינו ציוד ייחודי ולאורך כל שנות פעילותו האפשרות לקבל תמיכה, שלא מטעם היצרן, הינה מוגבלת.

לדעת החברה, נוכח חשיבות תמיכת היצרן במערכות מסוימות המשמשות את החברה, עשויה להיות לה תלות בספקים הבאים:

שם הספק	תחום
אלקטל, המיוצגת בישראל ע"י אלקטל טלקום בע"מ	תמסורת מטרו ומערכות הגישה לרשת ה-NGN
Juniper Networks	תמסורת מטרו
דיאלוגיק נטוורקס (ישראל) בע"מ	מרכזות מעבר לקישור בין מפעילים לרשת המיתוג בחברה
קומברס בע"מ	מרכזות מיתוג ללקוחות קצה ברשת ה-NGN
אדטראן אחזקות בע"מ	מערכות הגישה לרשת ה-NGN
EMC	חומרה ופתרונות לגיבויים, שחזורים ושרידות מערכות ותשתיות, ציוד אחסון
VMware	תשתית לרוב מערך הוירטואליזציה של השרתים

הסכמים עם ספקים בהם עשויה להיות לחברה תלות כאמור בסעיף זה, כוללים בדרך כלל תקופת אחריות לפרק זמן ובתנאים הקבועים בהסכמים, ולאחריה תקופה נוספת של תחזוקה או תמיכה. במידת הצורך, עשויה החברה להתקשר עם הספק בהסכם למתן שירותי תמיכה ו/או תחזוקה לפרק זמן נוסף. ככלל, יכללו הסכמים אלו סעדים שונים לחברה במקרה של הפרת ההסכם על ידי הספק. בדרך כלל, במועד ההתקשרות עם ספקים אלו, ההתקשרות הינה ארוכת טווח.

2.11. הון חוזר

לפרטים בנוגע להון החוזר של החברה, ראו סעיף 1.4 לדוח הדירקטוריון.

2.12. השקעות

למידע בנושא השקעות בחברות מוחזקות ראו ביאור 12 לדוחות 2017, וכן ראו סעיפים 3 ו-4 לפרק ד' בדוח תקופתי זה.

2.13. מימון

2.13.1. שיעור הריבית הממוצעת והאפקטיבית על ההלוואות

ליום 31.12.2017 החברה אינה ממומנת על-ידי אשראי לטווח קצר (פחות משנה). להלן התפלגות ההלוואות לזמן ארוך (לרבות חלויות שוטפות):

התקופה ההלוואה	מקור המימון	סכום הקרן (במיליוני ש"ח)	סוג מטבע או הצמדה	סוג הריבית ומנגנון השינוי	שיעור הריבית הממוצעת	שיעור הריבית האפקטיבית	טווח הריבית בשנת 2017
הלוואות לזמן ארוך	בנקים	675	ש"ח לא צמוד	משתנה, על בסיס שיעור ריבית הפריים*	1.78%	1.79%	-1.75% 1.80%
	בנקים	2,597	ש"ח לא צמוד	קבועה	4.01%	4.22%	-2.40% 6.85%
	מקורות חוץ-בנקאיים	734	ש"ח לא צמוד	משתנה על בסיס שיעור ריבית המק"מ לשנה**	1.54%	1.57%	-1.49% 1.57%
	מקורות חוץ-בנקאיים	3,662	ש"ח לא צמוד	קבועה	3.83%	3.94%	-3.65% 6.65%
	מקורות חוץ-בנקאיים	3,964	ש"ח צמוד למדד	קבועה	2.30%	2.34%	-2.20% 3.70%

* שיעור ריבית הפריים - 1.6% נכון לחודש מרץ 2018.
** תשואת המק"מ לשנה (219) - 0.124% (ממוצע 5 ימי מסחר אחרונים של חודש פברואר 2018) לתקופת הריבית שהחלה ביום 1.3.2018.

לפרטים נוספים אודות הלוואות החברה, ראו ביאור 13 לדוחות 2017.

2.13.2. מגבלות בקבלת אשראי

2.13.2.1 מגבלות הכלולות בהלוואות החברה

ראו ביאור 13 לדוחות 2017. לתאריך הדוחות הכספיים וכן לתאריך פרסום דוח תקופתי זה, החברה עומדת בכל המגבלות החלות עליה.

2.13.2.2 מגבלות בנק ישראל הקשורות ללווה בודד ולקבוצת לוויים

הוראות המפקח על הבנקים בישראל כוללות מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוויים כלפי הבנקים. לעניין מגבלות אלה, החברה עשויה להיחשב כחלק מ"קבוצת לוויים" אחת עם קבוצת בי קומיוניקיישנס ובעלי השליטה בה. הוראות המפקח על הבנקים עלולות להשפיע מפעם לפעם על יכולתם של תאגידים בנקאיים להעניק אשראי נוסף לחברה. לעניין ההסמכה לקבוע מגבלות על העמדת אשראי לקבוצה עסקית בחוק הריכוזיות, ראו סעיף 1.7.4.7.

2.13.3. אשראי בר דיווח

נכון ליום 31.12.2017, האשראי בר הדיווח של החברה, בהתאם לעמדה משפטית 15-104 של רשות ניירות ערך (אירוע אשראי בר דיווח) הינו אגרות החוב מהסדרות 6, ו - 9 של החברה, הכל כמפורט בביאור 13 לדוחות 2017 ובסעיף 4 לדוח הדירקטוריון.

2.13.4. סכומי אשראי שנתקבלו בתקופת הדוח

להלן פירוט סכומי אשראי שקיבלה החברה במהלך שנת 2017, חלקם באמצעות מימוש התחייבויות להעמדת אשראי:

הערות	שיעור הריבית הכוללת הממוצעת (קבועה, שקלית ולא צמודה)	מח"מ (בשנים) ומועדי פרעון	היקף האשראי (במיליוני ש"ח)	מועד העמדת האשראי
מימוש התחייבויות להעמדת אשראי	4.2%	5 (פרעונות החל מחודש יוני 2020 ועד חודש דצמבר 2024)	1,400	יוני 2017 וספטמבר 2017
הלוואה רגילה	3.2%	6.7 (פרעונות בחודש יוני של כל אחת מהשנים 2024-2026)	600	דצמבר 2017

יצויין, כי בחודש מרץ 2018 השלימה החברה גיוס סך נוסף של 320 מיליון ש"ח באמצעות הלוואה פרטית מגוף מוסדי במח"מ של כ - 6.7 שנים ובריבית שקלית קבועה של כ - 3.2%.

תנאי ההלוואות הנ"ל כוללים תנאים דומים לתנאים שניתנו ביחס להלוואות אחרות שנטלה החברה המפורטים בביאור 13.3 לדוחות 2017, ובכלל זה: התחייבות שלא ליצור שעבודים נוספים על נכסי החברה (במגבלות מסוימות), התחייבות כי במקרה בו החברה תתחייב כלפי גורם כלשהו בהתחייבות בקשר עם עמידה באמות מידה פיננסיות, תתחייב החברה בהתחייבות זהה גם ביחס להלוואות אלה (בכפוף לחריגים מסוימים), וכן תנאי פרעון מיידי מקובלים (כגון ארועי הפרה, חדלות פרעון, הליכי פירוק או כינוס נכסים וכיוצא בזה, שינוי בשליטה ללא קבלת אישור לשליטה בהתאם להוראות חוק התקשורת ו/או לצו התקשורת וכן Cross default, במגבלות מסוימות). חלק מההלוואות כוללות גם תנאים דומים לתנאים שניתנו בגיוס חוב ציבורי מחודש אוקטובר 2015 כמפורט בביאור 13.3 לדוחות 2017.

לפרטים בנוגע לאשראי שהתקבל במהלך שנת הדוח באמצעות גיוס ציבורי ראו סעיף 2.13.5.

2.13.5 אגרות החוב של החברה

לפרטים אודות אגרות החוב שהונפקו על ידי החברה ראו ביאור 13.3 לדוחות 2017 וסעיף 4 לדוח הדירקטוריון.

במהלך החודשים מאי ויוני 2017 השלימה החברה הנפקת אגרות חוב של החברה בהיקף כולל של כ - 1.1 מיליארד ש"ח ע.נ. כדלקמן:

1. הנפקה לציבור של 384,467,000 ש"ח ע.נ. אגרות חוב (סדרה 9) בדרך של הרחבת סדרה, על פי תשקיף מדף של החברה מחודש מאי 2014, כפי שתוקן בתיקון טעות סופר בחודש יוני 2014 ("תשקיף המדף")²⁹ ודוח הצעת מדף מיום 25.5.2017 ("דוח הצעת המדף").

2. הנפקת אגרות חוב מסדרות 6 ו - 10 הנסחרות של החברה למחזיקי אגרות החוב (סדרה ב') של די.בי.אס, הנסחרות במערכת "רצף מוסדיים" של הבורסה ("אג"ח די.בי.אס") בתמורה לאג"ח די.בי.אס שבעלותם. ההנפקה בוצעה על פי תשקיף המדף ודוח הצעת המדף כדלקמן: 125,000,000 ש"ח ע.נ. של אג"ח די.בי.אס הוחלפו בתמורה ל - 125,750,000 ש"ח ע.נ. אגרות חוב (סדרה 6) וכן 436,307,797 ש"ח ע.נ. של אג"ח די.בי.אס הוחלפו בתמורה ל - 481,683,808 ש"ח ע.נ. אגרות חוב (סדרה 10).

3. שתי הנפקות פרטיות של אגרות חוב (סדרה 9) של החברה למשקיעים מסווגים בהיקף כולל של 108,000,000 ש"ח ע.נ. אשר חלות עליהן מגבלות על מכירה חוזרת הקבועות בסעיף 15 לחוק ניירות ערך ועל פי תקנות ניירות ערך (פרטים לעניין סעיפים 15א עד 15ג לחוק), התש"ס - 2000.

בנוגע לכל העניינים לעיל ראו גם דיווחים מיידיים של החברה מהתאריכים 25.5.2017, 29.5.2017, 4.6.2017, 11.6.2017 ו - 18.6.2017 המוכללים בדוח זה בדרך של הפניה.

בנוסף לאמור, ביום 14.1.2018 נחתמו בין החברה לבין מספר גופים מוסדיים הנמנים על המשקיעים המנויים בתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך כתבי התחייבות אשר לפיהם, בכפוף לקיום תנאים מתלים, התחייבו הגופים המוסדיים לרכוש מהחברה והחברה התחייבה להנפיק לגופים המוסדיים, בהנפקה פרטית עתידית שתתקיים ביום 2.12.2018 (או במועד סמוך לאחר מועד זה בהתאם לתנאי כתב ההתחייבות) 550 מיליון ש"ח ע.נ. של אגרות חוב (סדרה 9) של החברה, וזאת בדרך של הרחבת סדרת אגרות חוב (סדרה 9) קיימת שהנפיקה החברה, ואשר הונפקה ונרשמה למסחר לראשונה בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ על-פי דוח הצעת המדף שפרסמה החברה ביום 13.10.2015. ההנפקה תבצע לפי שער של 1.0515 ש"ח לאגרת חוב אחת המשקף שיעור תשואה שנתית של כ - 2.7%.

לעניין זה ראו גם דיווח מיידי של החברה מיום 15.1.2018 המוכלל בדוח זה בדרך של הפניה.

ביום 1.6.2017 פרעה החברה את תשלום הקרן האחרון של אגרות חוב מסדרה 8 ובכך בוצע פידיון סופי של אגרת החוב.

לעניין סעיף זה ראו גם ביאור 13 לדוחות 2017.

2.13.6 דירוג אשראי

אגרות החוב של החברה מדורגות על-ידי סטנדרד אנד פורס מעלות בע"מ בדירוג il/AA/Stable ועל ידי מידרוג בע"מ בדירוג Aa2 באופק יציב.

לפרטים בנוגע להיסטוריית דירוגי החברה בשנתיים האחרונות ראו דיווחים מיידיים של

²⁹ התקופה להגשת הזמנות על פי תשקיף המדף היתה עד ליום 29.5.2017 ולאחר מועד זה תוקפו פקע.

החברה מהימים 17.4.2016, 25.4.2016, 24.4.2017, 22.5.2017 ו- 25.5.2017 (סטנדרד אנד פורס מעלות בע"מ), וכן מהימים 18.4.2016, 2.6.2016 ו- 12.7.2016, 21.5.2017, 4.2.2018 (מידרוג בע"מ) ו- 1.3.2018 (מעלות בע"מ המוכללים בדוח זה בדרך של הפניה.

לעניין זה ראו גם סעיף 4 לדוח הדירקטוריון.

2.13.7. הערכת החברה ביחס לגיוס בשנה הקרובה (2018) ומקורות הגיוס

במהלך שנת 2018 צפויה החברה לפרוע סך של כ- 1.94 מיליארד ש"ח על חשבון קרן וריבית הלוואותיה (לרבות אג"ח).

החברה צפויה להשלים, בכפוף לקיום תנאים מתלים, בחודש דצמבר 2018 את ההנפקה הפרטית העתידית המצויינת בסעיף 2.13.5 בהיקף כולל של כ- 578 מיליון ש"ח. כן גייסה החברה בחודשים דצמבר 2017 ומרץ 2018 באמצעות הלוואות פרטיות מבנקים/גופים מוסדיים סך כולל של 920 מיליון ש"ח.

החברה מגייסת כספים מעת לעת לצרכי ניהול תזרים המזומנים שלה. אפשרויות המימון העומדות בפני החברה הינן: גיוס חוב באמצעות הלוואות חדשות מתאגידים בנקאיים ו/או באמצעות גיוס חוב פרטי או סחיר.

2.13.8. שעבודים וערבויות

למידע בנוגע לשעבודים וערבויות של החברה ראו ביאור 19 לדוחות 2017.

2.14. מיסוי

2.14.1. למידע בנושא מיסוי ראו ביאור 7 לדוחות 2017.

2.14.2. לפרטים ביחס להיבטי מיסוי בעניין התקשרות החברה בעסקה עם יורוקום די.בי.אס לרכישת מלוא החזקותיה של יורוקום די.בי.אס בדי.בי.אס (ראו סעיף 1.1.5), לרבות לעניין שומות מס שקיבלה החברה, וכן בעניין הסכם שומה והחלטת מיסוי בעניין די.בי.אס, ראו דוח עסקה מתקן מיום 13.3.2015, דיווח מידי מיום 31.1.2016 וכן דיווח מידי של החברה מהימים 18.9.2016, 25.9.2016 ו- 28.9.2016 המוכללים בדוח זה על דרך של הפניה. כמו כן, לעניין בקשה לאישור תביעה נגזרת בעניין הסכם השומה ראו סעיף 2.18.ג.

2.15. סיכונים סביבתיים ודרכי ניהולם

2.15.1. כללי

חלק ממתקני החברה, כגון מתקני שידור, מתקני תקשורת אלחוטיים, או מתקני מתח גבוה³⁰ הינם מקורות קרינה אלקטרומגנטית אשר נכללים בהגדרת "מקור קרינה" בחוק הקרינה הבלתי-מייננת.

2.15.2. חוק הקרינה הבלתי מייננת

החוק מסדיר את העיסוק במקורות קרינה, הקמתם והפעלתם וכן את הפיקוח עליהם. בין היתר, קובע החוק כי הקמה והפעלה של מקור קרינה טעונים היתר; קובע הוראות עונשיות ואחריות מחמירה על חברה שהפרה את הוראות החוק, עובדיה ונושאי משרה בה; מטיל על בעל היתר חובות רישום ודיווח וכן מקנה סמכויות פיקוח בעיקר לממונה על הקרינה הבלתי מייננת במשרד להגנת הסביבה (בסעיף זה - "הממונה"), לרבות לעניין תנאים בהיתר, ביטול ההיתר וסילוק מקור קרינה.

החברה הוציאה היתרי הפעלה מאת הממונה למתקני התקשורת ולאתרי השידור המופעלים על ידה. כמו כן, החברה פעלה להוצאת היתרי קרינה למתקני מתח גבוה המצויים בנכסי החברה, ונכון למועד הדוח התקבלו היתרי קרינה ל- 27 מתקני מתח גבוה כאמור. שני מתקנים נוספים נמצאים בתהליך להסדרת קבלת היתר.

יצוין, כי הממונה דורש היתרי בניה כתנאי להמשך תוקפם של היתרי ההפעלה למתקני התקשורת (לרבות מתקני שידור) שניתנו על ידו, וכן קיומם של תנאים נוספים, בין היתר, ביחס ל"מתקני גישה אלחוטיים" שהינם בעלי "אישור סוג" שניתן לחברה מאת הממונה. ראו גם סעיף 2.16.9.

החוק כולל פרק עונשין הקובע, בין היתר, כי הקמה או הפעלה של מקור קרינה בניגוד לתנאי מתנאי ההיתר וכן הקמה או הפעלת מקור קרינה בלא היתר לאחר קבלת התראה בכתב מאת הממונה, הינן עבירה פלילית מסוג אחריות קפידה.

³⁰ הקמת מתקני מתח גבוה (שנאים) באתרי החברה נועדה לצורך אספקת אנרגיה לשימוש במתקני החברה. הקמה והפעלה של מתקנים אלה דורשת היתר הקמה וכן היתר הפעלה בהתאם לחוק הקרינה הבלתי מייננת.

2.15.3. היתרים

לעניין היתרים למתקני שידור הדרושים מכוח חוק התכנון והבניה, ראו סעיף 2.16.9.

2.15.4. מדיניות החברה בעניין ניהול סיכונים קרינה

החברה מיישמת נוהל עבודה לגבי הקמה, הפעלה ומדידה של מקורות קרינה בלתי מייננת, ונוהל אכיפה מתאים שאושר על-ידי דירקטוריון החברה. בחברה הוגדר ממונה על יישום נוהל האכיפה. דיווחים תקופתיים על סטאטוס מקורות קרינה מועברים למנכ"ל החברה ולדירקטוריון.

2.16. מגבלות ופיקוח על פעילות החברה

החברה כפופה למערכות דינים שונות המסדירות ומגבילות את פעילותה העסקית. הגוף העיקרי המפקח על פעילות החברה, כחברת תקשורת, הינו משרד התקשורת.

2.16.1. פיקוח על תעריפי החברה

על תעריפי החברה חלים הסדרים מכוח סעיפים 5 ו- 15 עד 17 לחוק התקשורת ומכוח רישיון המפי"א, כמפורט בהמשך סעיף זה.

לפיקוח על תעריפי החברה (כמפורט להלן) מספר השלכות - תעריפי החברה חשופים להתערבות רגולטורית (אף אם אינם נקבעים בתקנות או בסלי תשלומים חלופיים), ומעת לעת, חשופה החברה לשינויים מהותיים במבנה התעריפים שלה וברמת התעריפים. מנגנון עדכון התעריפים המפוקחים, כפי שנקבע בחקיקה המסמיכה ובתקנות, מוביל לכך שבממוצע נשחקו ריאלית תעריפי החברה המפוקחים על פני השנים. הפיקוח על התעריפים יוצר או עלול ליצור לחברה קשיים במתן מענה תחרותי הולם לשינויים בשוק ולהצעות המתחרים בלוחות זמנים קצרים. כמו כן, המגבלות על מתן הנחות בתעריפים מגבילות את החברה בהשתתפות במכרזים מסוימים.

להלן עיקרי הסדרי הפיקוח הקיימים על תעריפי החברה:

2.16.1.1. בהתאם לחוק התקשורת רשאי שר התקשורת לקבוע, בהסכמת שר האוצר, תשלומים (לרבות מירביים או מזעריים) בעד שירותי בעל רישיון. קביעת התשלומים יכולה להיעשות, בין היתר, בהתבסס על (1) עלות לפי שיטת חישוב שיוויון השר בתוספת רווח סביר; או (2) נקודות ייחוס הנגזרות מאלה: תשלום בעד שירותים שנותן בעל הרישיון; תשלום בעד שירותים בני השוואה; תשלומים במדינות אחרות בעד שירותים כאמור.

2.16.1.2. תעריפים הקבועים בתקנות (FIX) - תעריפי השירותים המפוקחים של החברה (טלפוניה ושירותים נוספים) שנקבעו בתקנות, התעדכנו על-פי נוסחת הצמדה בניכוי מקדם הפחתה כקבוע בתקנות, כך שבממוצע נשחקו תעריפי החברה המפוקחים במונחים ריאליים. יצוין, כי בחמש השנים האחרונות לא עודכנו תעריפי התקנות, ויום העדכון נדחה. בהתאם למצוין בתקנות ובהוראת השעה הרלבנטית, הדחיה תובא בחשבון בעדכון הבא.

2.16.1.3. לשר התקשורת והאוצר סמכות (לפי סעיף 5 לחוק התקשורת) לקבוע תשלומים בעד קישור גומלין או בעד שימוש של בעל רישיון במתקני בזק של בעל רישיון אחר ולתת הוראות בעניין (לרבות ביחס להסדרים נלווים), בין השאר, בהתבסס על הפרמטרים המנויים בסעיף 2.16.1.1.

2.16.1.4. סלי תשלומים חלופיים - אם נקבעו תעריפים שאינם מירביים או מזעריים לשירותים המפוקחים, רשאית החברה להציע סל תשלומים חלופי למקבץ של שירותי הבזק בתשלומים קבועים כאמור, ובלבד ששרי התקשורת והאוצר לא התנגדו לסל. בדוח גרונאו נקבע, כי סל תשלומים חלופי יאושר רק אם הוא יהיה כדאי ל-30% או יותר מהמנויים הצורכים את השירותים המוצעים בסל וכי שיעור ההנחה המירבי המותר במסגרת סל תשלומים חלופי יהיה גבוה יותר ככל שנתח השוק של הקבוצה בטלפוניה הנייחת יהיה קטן יותר³¹.

אם נקבעו תשלומים מרביים או מזעריים לפי סעיפים 5 או 15 לחוק התקשורת בעד שירותי בזק הניתנים לבעל רישיון אחר, רשאית החברה להציע באופן בלתי מפלה, לכל בעל רישיון אחר הן סל תשלומים חלופי למקבץ שירותים בתשלומים מרביים או מזעריים, והן שירותים כאמור יחד עם שירותים שלא נקבע להם תשלום לפי סעיפים 5 או 15 לחוק התקשורת, ככל שהשרים לא התנגדו.

³¹ שיעור הנחה מירבי של 25% כשנתח השוק של הקבוצה בין 75%-85% ו-40% כאשר הנתח בין 60%-75%.

2.16.1.5 שירות שלא נקבע לו תשלום או שנקבע לו תשלום מרבי או מזערי לפי סעיפים 5 או 15, רשאית החברה לדרוש בעדו תשלום סביר. שר התקשורת רשאי להורות לחברה לדווח לו על תשלום שבכוונתה לדרוש כאמור ועל כל שינוי בתשלום טרם מתן השירות או השינוי. אם ראה שר התקשורת כי החברה מתכוונת לדרוש תשלום שאינו סביר, או תשלום שמעורר חשש לפגיעה בתחרות הוא יהיה רשאי להורות לחברה (לתקופה שלא תעלה על שנה) על גובה התשלום אותו היא רשאית לדרוש בגין השירות, או להורות על הפרדת תשלום בעד שירות מהתשלום בעד מקבץ שירותים. בחינת השר אם תשלום אינו סביר יכול שתיעשה, בין השאר, בהתאם לפרמטרים כאמור בסעיף 1.1(2).16.1, והשר רשאי לבחון את התשלום בהתבסס על האמור בסעיף 2.16.1.1(2).

2.16.1.6 ביום 27.6.2017 התקבל בחברה שימוע משרד התקשורת³² על פיו נשקלות שתי חלופות למנגנון פיקוח התעריפים הקיים כיום על שירותי הטלפוניה (ועל שירותים נוספים שתעריפיהם קבועים בתקנות):

(א) להמיר את שיטת הפיקוח הקיימת הקובעת תעריפים קבועים (FIX) לתעריפים מרביים, שירותי הטלפוניה העיקריים (קו טלפון - 57.92 ש"ח, כולל מע"מ ושיחות - 1.87 אג', כולל מע"מ, לפי ההצעה) ייקבעו בזיקה למבנה עלויות עדכני, במרבית השירותים הנוספים התעריף הקיים יהפוך לתעריף מירבי ובחלקם יוסר פיקוח התעריפים.

(ב) להסיר את פיקוח התעריפים משירותי הטלפוניה העיקריים - קו ושיחות טלפון, ומשירותים נוספים המפוקחים כיום במתכונת של תעריפים קבועים, ולקבוע תעריף מירבי ל"חבילה מפוקחת" שתכלול קו טלפון ודקות שיחה ותוצע על ידי החברה למנויים המעוניינים בכך בדומה לסל התשלומים החלופי המבוקש ביותר המוצע על ידי החברה כיום.

כמו כן, לעניין סל תשלומים "קו קל" מוצע, כי רק מנויים קיימים יוכלו להמשיך לקבלו. בנוסף, שוקל משרד התקשורת לקבוע כי יוסר פיקוח התעריפים במגזר צירי הקווים (PRI) ויבוטל פיקוח התעריפים במרכיבי השיחות שלהם. ביום 13.8.2017 הגישה החברה את התייחסותה לשימוע המתנגדת לתעריפים המוצעים וביום 6.12.2017 נשמעה גם בעל פה. החברה מעריכה את השפעת שינוי מנגנון הפיקוח הנשקל בשימוע על החברה, ככל ששינוי זה יבוצע, כבעל השפעה שלילית על תוצאותיה הכספיות. החברה מעריכה כי תעריפיה הקמעונאיים יושפעו במקביל גם כתוצאה מקביעת המחירים הסיטונאיים לשירותי הטלפוניה (ראו סעיף 1.7.3). לעניין זה ראו גם דיווח מידי של החברה מיום 28.6.2017 (אליו צורף גם מכתב השימוע) המוכלל בדוח זה על דרך של הפניה.

2.16.1.7 לשימוע מיום 29.8.2017 לעניין מנגנון מניעת צמצום מרווחים, והעברת הצעות שיווקיות לאישור משרד התקשורת, וכן ולתעריפי שירותים סיטונאיים ולשימוע בעניין תעריפי שירותי טלפוניה סיטונאית במתכונת מכירה חוזרת (Resale) - ראו סעיף 1.7.3.

2.16.2 רישיון המפ"א של החברה

החברה פועלת, בין היתר, מכוח רישיון המפ"א³³. ברישיון המפ"א נקבעו הוראות שעניינן בעיקר:

2.16.2.1 היקף הרישיון, השירותים שעל החברה לספק וחובת השירות האוניברסלי

על החברה לספק שירותיה לכל דורש בתנאים שוויוניים לכל סוג שירות, ללא תלות במיקום או בעלות הייחודית. הרישיון אינו מוגבל בזמן; השר רשאי לשנות, לבטל, ולהתלות את הרישיון; הרישיון וכל חלק ממנו אינו ניתן להעברה, לשעבוד או לעיקול. לעניין הוספת שירותים סיטונאיים לרישיון החברה ראו סעיף 1.7.3.

³² יוזכר, כי במסמך מדיניות הרחבת התחרות ממאי 2012 נקבע כי תוך 6 חודשים מפרסום הצעת מדף (למכירת שירותים סיטונאיים) יפעל השר לשינוי שיטת הפיקוח על תעריפי החברה כך שהפיקוח יעשה על ידי קביעת מחיר מרבי. בדוח ועדת גרונאו לכללי התחרות בתחום התקשורת ובמכתב שר התקשורת דאז מיום 13.8.2008 בדבר אימוץ הדוח (בשינויים) ("דוח גרונאו") נקבע, כי כל עוד נתח השוק של הקבוצה גבוה מ-60% ימשך הפיקוח על תעריפי החברה במתכונת של קביעת תעריפים מחייבים (FIX).

³³ העתק רישיון המפ"א מפורסם באתר האינטרנט של משרד התקשורת בכתובת - www.moc.gov.il

2.16.2.2 כללי הפרדה מבנית

לתיאור כללי ההפרדה המבנית החלים על החברה ותנאים לביטולה, ראו סעיף 1.7.2.

2.16.2.3 תעריפים

החברה תספק שירות או חבילת שירותים שלא נקבע להם תעריף לפי סעיפים 15 או 15 לחוק התקשורת במחיר סביר, ותציעם לכל דורש, ללא אפליה, ובתעריף אחיד. ראו גם סעיף 2.16.1.

2.16.2.4 שיווק סלי שירותים משותפים

לגבי ההוראות ברישיון המפ"א המאפשרות לחברה לבקש לשווק סלי שירותים משותפים בכפוף למגבלות, ראו סעיף 1.7.2.2.

2.16.2.5 תפעול רשתות החברה ורמת שירותיה

על החברה לקיים ולתפעל את הרשת, ולקיים שירותיה בכל עת, לרבות בשעת חירום, באורח תקין וסדיר, בהתאם לדרישות הטכניות ולדרישות ביחס לטיב שירות, ולפעול לשיפור שירותיה. הרישיון כולל נספח בדבר "רמת השירות למנוי", אשר נקבע כי יתוקן לאחר שהחברה תמציא למשרד נתונים. החברה העבירה למשרד הצעות לתיקון הנספח תוך התאמתו למציאות ולרישיונות של מפעילים אחרים, אך נכון למועד פרסום הדוח התיקון טרם בוצע. לשימוע בעניין מענה במוקדים ראו סעיף 1.7.4.4א).

2.16.2.6 קישור גומלין ושימוש

נקבעו הוראות לעניין חובת קישור גומלין לרשת ציבורית אחרת ומתן אפשרות שימוש לבעל רישיון אחר (לרבות שירות סיטונאי); כמו כן נקבעה חובה לספק שירותי תשתית לבעל רישיון אחר בתנאים סבירים ושוויוניים, ולהימנע מהעדפה לבעל רישיון שהוא חברה בעלת זיקה.

2.16.2.7 הסדרים בתחום הביטחון

נקבעו הוראות לעניין הפעלת רשת החברה בשעת חירום, לרבות חובת תפעול באופן שימנע קריסתה בשעת חירום.

על החברה לבצע עבור כוחות הביטחון בישראל ומחוצה לה שירותי בזק ושירותי הקמה ותחזוקה של תשתית וציוד קצה, כקבוע בהסכמים שלה עם כוחות הביטחון. כמו כן, החברה תספק שירותים מיוחדים לכוחות הביטחון. החברה תפעל לכך שכל רכש והתקנה של חומרה במתקני בזק שלה, למעט ציוד קצה, ייעשה בהתאמה מלאה להוראות שניתנו לחברה לפי סעיף 13 לחוק התקשורת.

על החברה למנות ממונה ביטחון ולמלא בקפדנות אחר הוראות הביטחון שבנספח לרישיון.

לתיקון הרשיון בעניין רציפות שירותים בעת חירום ותקלות משמעותיות, ולשימוע משני להרחבת התיקון בעניין ראו סעיף 1.7.4.4.

2.16.2.8 פיקוח ודיווח

על החברה מוטלות חובות דיווח נרחבות למשרד התקשורת. כמו כן, למנהל הכללי של משרד התקשורת (כהגדרתו ברישיון החברה) הוקנו סמכויות כניסה למתקנים ומשרדים המשמשים את החברה ותפיסת מסמכים.

2.16.2.9 עניינים שונים

א) רישיון המפ"א כולל מגבלות על רכישה, החזקה והעברה של אמצעי שליטה בהתאם להוראות צו התקשורת (ראו סעיף 2.16.3), וכן מגבלות על "בעלות צולבת", שעיקרן איסור על החזקה צולבת בידי גופים שהם בעלי זיקה למפ"א מהותי אחר³⁴ כאמור ברישיון, ומגבלות על החזקה צולבת בידי גופים בעלי רישיונות מפ"א או רישיונות כלליים באותו מגזר פעילות.

ב) החברה המציאה למנהל הכללי של משרד התקשורת ערבות בנקאית בסך של 10 מיליון דולר להבטחת מילוי תנאי הרישיון ולשיפוי המדינה על כל נזק שייגרם לה עקב הפרתם על ידי החברה.

34 מפ"א בעל נתח שוק של 25% או יותר.

ג) המנהל הכללי של משרד התקשורת מוסמך להטיל עיצום כספי על הפרת תנאי מתנאי הרישיון (לעניין זה ראו גם סעיף 1.7.4.6).

ד) החברה רשאית להשקיע במהלך שנה קלנדארית עד 25% מהכנסותיה השנתיות בפעילות שלא נועדה לשם מתן שירותי החברה (כאשר הכנסות חברות בנות אינן נחשבות כהכנסות של החברה לעניין זה).

לשוק סיטונאי ותיקי שירות סיטונאיים ראו סעיף 1.7.3.

2.16.3. צו התקשורת

החברה הוכרזה כנותנת שירותי בזק חיוניים על פי צו התקשורת. מכוח הכרזה זו, מחויבת החברה לספק סוגים מסוימים של שירותים ואינה רשאית להפסיקם או לצמצמם, וביניהם - שירות טלפון בסיסי, שירות תשתית, שירות תמסורת ושירות תקשורת נתונים, לרבות קישור גומלין, ושירותים נוספים המנויים בתוספת לצו.

עיקרי הוראות נוספות בצו התקשורת:

2.16.3.1 מגבלות על העברה ורכישה של אמצעי שליטה בחברה, ובכלל זה - איסור על החזקת אמצעי שליטה מסוג מסוים בשיעור של 5% או יותר בלא אישור בכתב ומראש של ראש הממשלה ושר התקשורת ("השרים").

2.16.3.2 העברה או רכישה של שליטה בחברה טעונה אישור השרים ("היתר שליטה"). בהיתר השליטה ייקבע שיעור החזקה מזערי בכל אחד מאמצעי השליטה בחברה בידי בעל היתר השליטה, כאשר העברה של מניות או הנפקת מניות על ידי חברה, שכתוצאה ממנה יפחת שיעור החזקותיו של בעל היתר השליטה אל מתחת לשיעור המזערי - אסורה ללא אישור השרים מראש, בכפוף לחריגים מותרים (ביניהם הנפקה לציבור על פי תשקיף או מכירה או הקצאה פרטית למשקיעים מוסדיים)³⁵.

2.16.3.3 החזקות שלא ניתנו להן אישורים כאמור ייחשבו ל"החזקות חורגות". בצו נקבע כי לא יהיה תוקף להפעלת זכות מכוח החזקות חורגות, וכן נקבעו הוראות המסמיכות את השרים ואת החברה לפנות לבית המשפט בבקשה למכירה כפויה של החזקות חורגות.

2.16.3.4 נקבעה חובת דיווח של החברה לשרים, עם דרישה, על כל מידע בעניינים הקשורים למתן שירות חיוני.

2.16.3.5 לפחות 75% מחברי הדירקטוריון בחברה יהיו אזרחי ישראל ותושביה בעלי סיווג בטחוני והתאמה בטחונית, כפי שיקבע שירות הבטחון הכללי. יו"ר הדירקטוריון, הדירקטורים החיצוניים, מנכ"ל החברה, משנה למנכ"ל, ובעלי תפקידים נוספים בחברה כמפורט בצו יהיו אזרחי ישראל ותושביה ובעלי סיווג בטחוני לפי סוג המשרה.

2.16.3.6 נקבעו דרישות "ישראליות" לגבי בעל השליטה בחברה: לעניין יחיד - הוא גורם ישראלי (כהגדרתו בצו), לעניין תאגיד - הוא מואגד בישראל, מרכז עסקיו בישראל וגורם ישראלי מחזיק בלפחות 19% מאמצעי השליטה בו.

2.16.3.7 נדרש אישור השרים להקניית זכויות בנכסים מסוימים של החברה (מתגים, רשת כבלים, רשת תמסורת ומאגרי נתונים ומידע). בנוסף, הקניית זכויות באמצעי שליטה בחברות בנות של החברה, לרבות הקצאת מניות בשיעור העולה על 25% בידי חברת הבת, טעונה אישור השרים.

2.16.3.8 פעולות מסוימות של החברה טעונות אישור שר התקשורת, וביניהן פירוק מרצון, פשרה או הסדר בין החברה לבין נושיה, שינוי או ארגון מחדש של מבנה החברה, מיזוג ופיצול של החברה.

2.16.4. סמכויות לגבי מקרקעין

על פי הוראות סעיף 4(ו) לחוק התקשורת, העניק שר התקשורת לחברה סמכויות הקשורות למקרקעין בהתאם לקבוע בפרק ו' לחוק.

החוק מבחין בין קרקע שהיא בבעלות המדינה, רשות הפיתוח, הקרן הקיימת לישראל, רשות מקומית או תאגיד שהוקם על פי חוק ושהחזקה בה היא בידי אחד מהם, וכן דרך ("קרקע ציבורית") לבין קרקע אחרת ("מקרקעין פרטיים"). לגבי קרקע ציבורית יכולה החברה, וכל אדם שהיא הרשתה, להיכנס אליה לצורך ביצוע עבודות להנחת רשת ואחזקתה ולמתן

³⁵ לשיעור ההחזקה המזערי בהיתר השליטה של קבוצת בי קומיוניקיישנס וירידה משיעור זה ראו סעיף 1.7.6.3.

שירותי בזק, ובלבד שהנחת הרשת נעשתה בהתאם להוראות חוק התכנון והבנייה. בתיקון חוק התקשורת וחוק התכנון והבניה במסגרת חוק ההסדרים בוטלה חובת קבלת אישור הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, כך שפעולות מסויימות אינן טעונות היתר בניה אם הן מבוצעות בידי בעל רשיון שהוענקו לו סמכויות לפי פרק ו' לחוק התקשורת, ואם הן נעשות בהתאם לתכנית מאושרת.

הנחת רשת במקרקעין פרטיים תיעשה בהתאם להוראות חוק התכנון והבנייה, וטעונה הסכמת בעל המקרקעין, החוכר לדורות או הדייר המוגן, לפי העניין.

בהתאם להוראת תקנות הבזק (התקנה, תפעול ותחזוקה), תשמ"ה-1985, אם לדעת החברה, מתן שירותי בזק למבקש מחייב התקנת מתקן בזק, בחצרי המבקש (או בחצרים משותפים), רשאית החברה לדרוש מן המבקש כתנאי מוקדם למתן שירותי הבזק המבוקש, להקצות לחברה בחצרים מקום מתאים להתקנת המתקן, לשימוש החברה בלבד, והיא רשאית לתת שירות באמצעות המתקן גם למבקשים אחרים.

על-פי תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר תנאים ואגרות), תש"ל - 1970, על מבקש היתר להקמת בניין מגורים קיימת חובה להתקין תשתיות לשירותי טלפון, רדיו טלוויזיה ואינטרנט על מנת שהלקוח יוכל לבחור ספק כרצונו. בבנייני מסחר, אם מותקנים מתקני תקשורת, תונח תשתית תת קרקעית. במקביל תוקן רישיון החברה (כמו גם רישיונות הוט טלקום ודי.בי.אס) כך שככל שהחברה משתמשת בתיוול הפנימי (החלק מרשת הגישה, המותקן בחצריו של אדם ובחצרים משותפים, והנועד לשמש את החצרים של אותו אדם בלבד) לשם מתן שירותיה, מוטלת עליה חובה לספק שירותי תחזוקה לתיוול הפנימי שהותקן על-ידי מבקש ההיתר, בלי שיהיה בכך להקנות לה זכויות קניין כלשהן בתיוול הפנימי. בהמשך לשימוע שפורסם ביום 7.5.2015 בנושא תיוול במבני מגורים, מקיים משרד התקשורת שולחן עגול בהשתתפות החברה, די.בי.אס, הוט ו- IBC להגעה להסדר בעניין הנחת התשתית במבנים חדשים.

2.16.5 חסינויות וסייגים לאחריות

שר התקשורת העניק לחברה חסינויות מסויימות מאחריות לנזקים, המנויות בפרק ט' לחוק התקשורת, בהתאם לסמכותו להעניק חסינויות לבעל רישיון כללי.

בנוסף, בסעיף 13 לחוק התקשורת נקבעו סייגים לאחריות פלילית ואזרחית למעשה שנעשה במסגרת מילוי הוראה למתן שירותים לכוחות הביטחון מכוח הסעיף.

2.16.6 תקנות וכללים לפי חוק התקשורת

נכון למועד פרסום הדוח התקופתי חלות על החברה תקנות בשלושה תחומים עיקריים נוספים: (1) הפסקה, עיכוב או הגבלה של פעולות בזק ושירותי בזק; (2) התקנה, תפעול ותחזוקה; (3) דרכי הפיקוח על פעולותיו של בעל הרישיון.

2.16.7 דיני הגבלים עסקיים

2.16.7.1 הממונה על הגבלים עסקיים (בסעיף זה- "הממונה") הכריז על החברה כעל בעלת מונופולין בתחומים אלה:

(א) שירותי טלפון בסיסי, מתן שירותי תשתית תקשורת, ושירותי העברה ותמסורת של שידורים לציבור³⁶.

(ב) אספקת שירותי גישה בקצב מהיר באמצעות רשת הגישה למנוי³⁷.

(ג) אספקת שירותי גישה בקצב מהיר לספקי אינטרנט באמצעות רשת בזק ציבורית מרכזית.

הכרזת הממונה על החברה כעל בעל מונופולין מהווה ראיה לכאורה לנקבע בה, בכל הליך משפטי, ובכלל זה בהליכים פליליים.

2.16.7.2 החברה אימצה נוהל אכיפה פנימית ובו כללים, הנחיות ומערך דיווח ובקרה פנימיים, שתכליתם להבטיח כי פעילות החברה ועובדיה תתבצע בהתאם להוראות חוק ההגבלים העסקיים.

2.16.7.3 לעניין המיזוג בין החברה לבין די.בי.אס, ראו סעיף 1.1.5.

2.16.7.4 במסגרת אישור מיזוג החברה ופלאפון מיום 26.8.2004 (כפי שתוקן בהמשך) הוטלו

³⁶ הכרזה מיום 30.7.1995.

³⁷ ביום 10.11.2004 פיצל הממונה את הכרזתו מיום 11.12.2000 בתחום תשתית הגישה לאינטרנט לשתי הכרזות נפרדות (הכרזות 2 ו-3).

תנאים מגבילים שעיקרם איסור הפלייה לטובה של פלאפון באספקת מוצר שבו החברה הינה מונופולין, איסור כריכת אספקת מוצרים מסוימים על ידי איזו מהחברות ברכישת מוצרים או שירותים מהאחרת ומגבלות על פעילויות מסוימות משותפות.

2.16.7.5 במסגרת אישור מיזוג וואלה והחברה מיום 12.9.2010, הוטלו תנאים המגבילים הפלייה לטובה של וואלה מול מתחרות שלה.

2.16.7.6 ביום 11.10.2011 התקבלה בחברה הודעת רשות ההגבלים העסקיים לפיה שוקל הממונה לקבוע, בהתאם לסמכותו על פי סעיף 43(א)(5) לחוק ההגבלים העסקיים, כי החברה ניצלה לרעה את מעמדה בניגוד להוראות סעיף 29א לחוק ההגבלים העסקיים. בהודעה נמסר, כי הממונה שוקל לקבוע כי החברה סירבה לספק שירותי תמסורת המשמשים לאספקת שירותי טלפוניה ואינטרנט לסלקום ולפרטנר. יצוין, כי החל מחודש אוקטובר 2010 בהתאם להחלטת משרד התקשורת מספקת החברה שירותי תשתית ותמסורת גם לסלקום ופרטנר.

2.16.7.7 ביום 16.11.2014 התקבלה בחברה קביעתו של מ"מ הממונה על הגבלים עסקיים בהתאם לסעיף 43(א)(5) לחוק ההגבלים העסקיים לפיה החברה ניצלה לרעה את מעמדה כבעלת מונופולין וקבעה מחירי קנייה ומכירה בלתי הוגנים של השירות שבמונופולין, בניגוד להוראות סעיף 29א לחוק ההגבלים העסקיים בקובעה "מרווח שלילי" באמצעות קביעת מחיר שירותי אינטרנט וטלפוניה שהוא נמוך ממחיר תשתית האינטרנט בלבד, וזאת במסגרת מבצע. על פי הקביעה מחירים אלה גרמו למתחרה המעוניין להציע שירות כאמור להימצא בנחיתות תחרותית מובנית. ביום 20.3.2018 ניתן פסק דין של בית הדין להגבלים עסקיים בערר שהגישה החברה על הקביעה, ולפיו בוטלה הקביעה וזאת בהמשך לבקשה מוסכמת של הצדדים. בהתאם לפסק הדין בוטלה הקביעה מדעיקרא, דהיינו, כאילו לא היתה הקביעה מעולם.

2.16.7.8 ביום 7.3.2018 התקבלה בחברה הודעת רשות ההגבלים העסקיים ולפיה שוקלת הממונה על הגבלים עסקיים לקבוע בהתאם לסמכותה על פי סעיף 43(א)(5) לחוק ההגבלים העסקיים, כי החברה ניצלה לרעה את מעמדה בניגוד להוראות סעיף 29א(א) וסעיף 29א(ב)(3) לחוק, וכן להטיל על החברה ועל מנכ"ל החברה עיצומים כספיים בגין הפרה לכאורה של הוראות סעיף 29 לחוק וכן של הוראות הסעיפים האמורים לעיל. בהתאם להודעה, הראיות שבידה מצביעות על כך שהחברה עשתה שימוש לכאורה בכוח השוק שבידה כתוצאה משליטתה בתשתיות הפאסיביות והציבה חסמים בפני שחקנים חדשים המבקשים לעשות שימוש בתשתית הפסיבית של החברה על-מנת להניח רשתות תקשורת שימשו כדי להתחרות בחברה באספקת שירותי תקשורת לצרכנים, זאת באופן שעלול היה להרתיעם ואף למונעם מלהקים רשת תקשורת קווית עצמאית או למצער לעכב מבעדס ולהגביל את היקפה של הרשת. לפי ההודעה, פעולותיה של החברה מקימות חשש לפגיעה בצרכן הסופי. מעשי ההפרה הנטענים כלפי החברה הינם חסימת גישה לשטחים פרטיים וכן הצבת דרישה לחיתוך סיבים. לאור האמור, הממונה על הגבלים עסקיים שוקלת לקבוע כי ביחס לשתיה הפרות החברה ניצלה לרעה את מעמדה כמונופולין, בניגוד להוראות החוק, וכן היא שוקלת להטיל עיצום כספי כולל על החברה בסך 30,953,000 ש"ח, ועל מנכ"ל החברה עיצום כספי בסך 736,800 ש"ח. בטרם תעשה הממונה שימוש בסמכויותיה כאמור, ניתנה לחברה ולמנכ"ל זכות שימוע בפני הממונה עד ליום 6.5.2018. בכוונת החברה והמנכ"ל ללמוד את הודעת הרשות, לממש את זכות השימוע ולטעון טענותיהם בפני הממונה.

2.16.8 פקודת הטלגרף

הממשלה מתמודדת עם המחסור הקיים בתדרי רדיו לשימוש הציבור בישראל (בין השאר, בשל הקצאה של תדרים רבים לשימושים בטחוניים), בדרך של הגבלת מספר הרישיונות הניתנים לשימוש בתדרים, וכן על ידי מתן תמריצים לשימוש יעיל בתדרים.

פקודת הטלגרף מסדירה את השימוש בספקטרום האלקטרומגנטי, וחלה בין היתר על השימוש שעושה החברה בתדרי רדיו, כחלק מהתשתית שלה. הקמה והפעלה של מערכת שעושה שימוש בתדרי רדיו כפופה, על פי פקודת הטלגרף, למתן רישיון, והשימוש בתדרי רדיו כפוף להודעה והקצאה של תדר מתאים. לפי פקודת הטלגרף מוטלות אגרות רישיון ואגרות בעד הועדת תדרים והקצאתם.

ביום 22.3.2018 פורסם חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח - 2018 הכולל, בין היתר, תיקון לפקודת הטלגרף האלחוטית. התיקון מסדיר שורה של סמכויות (חלקן כבר קיימות בחקיקה או בחקיקת משנה) ביחס למכשירים אלחוטיים או תחנות קשר הכפופים לפקודה וטעונים רישוי, בין היתר - סמכות מתן רישיונות, סמכות לקביעה כי ייבוא וייצור של מכשירים בעומדים בתנאים שייקבעו לא יהיו טעונים רישוי אלא אישור התאמה במסלול מקוצר, סמכויות לפטור מתחולת הפקודה,

וכן סמכות להחיל את הוראות הפקודה על מכשירים להעברת אותות תקשורת באמצעות תיל חשמלי. עוד מוסדרות בתיקון סמכויותיה של ועדת תדרים וועדת תדרים עליונה ואכיפה מנהלית (עיצומים כספיים).

2.16.9. הקמת מתקני תקשורת

2.16.9.1 כללי

תכניות המיתאר הארציות לתקשורת, תמ"א 36 (בתחומי הקו הירוק) ותמ"א 56 (בשטחים) נועדו להסדיר את הפריסה ואופן ההקמה של מתקני תקשורת באופן שיתאפשר כיסוי לשידור ולקליטה של רדיו, טלוויזיה ותקשורת אלחוטית, תוך מניעת מפגעי קרינה ומזעור הפגיעה באיכות הסביבה והנוף, ובמגמה לפשט ולייעל את תהליכי ההקמה של המתקנים.

סיווג המתקנים לפי המשתנים הטכניים שלהם והממדים הפיסיים, המשפיעים בסופו של דבר על קביעת טווחי בטיחות להגנה בפני השפעות קרינה ועל מידת התבלטותם בנוף, קבע אילו מתקנים יכללו בחלק א' של תמ"א 36 ואילו בחלק ב' של התוכנית.

החברה הקימה ומקימה מתקני שידור ומתקני תקשורת אלחוטיים לצורך שירותי השידור של לקוחותיה, וכן עושה שימוש במתקני תקשורת אלחוטיים בעיקר לצורך אספקת שירותים לאיזורים שאינם מחוברים לתשתית התקשורת הנייחת (אזורים מרוחקים או יישובים חדשים).

2.16.9.2 תמ"א 36א'

- (א) חלק א' של תמ"א 36 עוסק בהנחיות להקמת מתקני שידור קטנים וזעירים.
- (ב) החברה הוציאה היתרי בניה למרבית מתקני השידור הקטנים בהתאם לתמ"א 36א'. מעת לעת עולה צורך בהוספת מתקני שידור המחייבים טיפול בהוצאת היתרי בניה על פי תמ"א 36א'.
- (ג) החברה סבורה, כי לא חלה עליה חובה לקבל היתרי בניה למתקני שידור זעירים, בשל הפטור שניתן בעניין זה בחוק התכנון והבניה ובחוק התקשורת ביחס ל"מתקני גישה אלחוטית" (שעליהם נמנים מתקני השידור הזעירים).
- (ד) על שולחן הממשלה ממתינה, מאז שנת 2008, טיוטה לתיקון תמ"א 36א' (תמ"א 1/א/36), שעיקרה שינוי ההנחיות לרישוי מתקני שידור קטנים וזעירים, לרבות קביעת מסלולי רישוי שונים (מהיר ורגיל), בהתאם למיקום וטווח הבטיחות לציבור של כל מתקן והסדרי שיפוי בגין תביעות לפיצויים לפי סעיף 197 לחוק התכנון והבניה.
- אימוץ הטיוטה והפיקתה למחייבת עשוי לעורר קשיים מעשיים אשר עלולים להקשות על החברה להעניק לציבור חלק משירותיה אותם היא מחויבת להעניק על פי דין.

2.16.9.3 תמ"א 36ב'

חלק ב' של תמ"א 36 עוסק בהנחיות להקמת מתקני שידור גדולים. בטיוטת התכנית מינואר 2008 (אשר הובאה לאישור הממשלה בחודש אוגוסט 2010 אך טרם אושרה), שונתה הגדרת מתקן שידור גדול כך שרישוי מתקני שידור, שקודם לתיקון המוצע סווגו כגדולים, יהיה לפי תמ"א 1/א/36 (לכשתאושר), שאינה כוללת הוראות מעבר המאפשרת הליך רישוי מקוצר. שינוי ההגדרות של מתקני שידור גדולים עשוי לעורר קשיים מעשיים אשר עלולים להקשות על החברה להעניק לציבור משירותיה אותם היא מחויבת להעניק על פי דין.

בטיוטה מינואר 2008 הוצעה הוראת מעבר אשר צפויה לאפשר מתן רישוי לאתרי שידור קיימים אף אם אינם עומדים בדרישות תמ"א 36/ב, בכפוף לתנאים ומגבלות מסוימים, ובלבד שיעמדו במגבלות הבטיחות המפורטות בתוכנית. כן הוצע בטיוטה מינואר 2008 לכלול הוראה המחייבת את מבקש הבקשה להיתר (לרבות בגין אתרים קיימים) לתת לוועדה המקומית כתב שיפוי בגין פיצויים לפי סעיף 197 לחוק התכנון והבניה, ככל שייפסקו כנגד הוועדה.

תמ"א 36/ב טרם אושרה על ידי הממשלה ואין וודאות באשר לנוסח הסופי שיאושר.

הערכות החברה בדבר השפעת תיקוני תמ"א 36 (חלק א' ו-ב') על פעילות החברה ותוצאותיה הן מידע צופה פני עתיד. הערכות אלו עשויות שלא להתממש, או להתממש באופן שונה מהותית מכפי שנחזה, בין היתר, בתלות בנוסח הסופי של

התמ"א הרלוונטית. כאמור לעיל, בשלב זה, בו טרם פורסם נוסחה הסופי של התמ"א אין באפשרות החברה להעריך את מלוא השפעות תיקוניהן על החברה.

2.16.9.4 תמ"א 56- מתקני תקשורת בשטחים

בחודש יוני 2008 נכנסה לתוקף תוכנית מתאר ארצית 56 המסדירה את אופן ההקמה והרישוי של מתקני תקשורת בשטחים. התוכנית כוללת הוראות מעבר למתקנים שהוקמו בהיתר ולמתקנים קיימים.

התוכנית כוללת דרישה להפקת רישיון תקשורת ולקבלת הסכמת הממונה על הרכוש הממשלתי במינהל האזרחי.

החברה הסדירה רישוי של 76 מתקנים הנמצאים בשטחים וכן מצויה בהליכים להסדרת הרישוי של חמשת המתקנים הנותרים הנמצאים בשטחים. כמו כן, בחודש נובמבר 2016 התקבלה בחברה הודעה מהמנהל האזרחי (קמ"ט תקשורת) לפיה עליה להסדיר גם את רישוי מתקנים המצויים בחצרי לקוח (להבדיל מהמתקנים שצוינו לעיל המצויים בחזקת החברה). להערכת החברה מדובר בעשרות אתרים והיא החלה להסדיר את רישוי האתרים.

2.16.9.5 לעניין היתרי קרינה למתקני תקשורת ושידור ראו סעיף 2.15.

2.16.9.6 פטור מהיתר להוספת אנטנות למתקני שידור קיימים כדין

הוספת אנטנה למתקן שידור קיים כדין פטורה מקבלת היתר בכפוף לקיומם של תנאים וסייגים מצטברים המפורטים בתקנות התכנון והבניה (עבודות ומבנים הפטורים מהיתר), התשע"ד-2014. החברה פועלת בהתאם לצורך להוספת אנטנות במתקני השידור של החברה על פי המנגנון הקבוע בתקנות הנ"ל.

2.16.10 חקיקה צרכנית

לעניין חקיקה צרכנית החלה על החברה ראו סעיף 1.7.4.5.

ביום 15.8.2017 התקבלה בחברה דרישה להמצאת מסמכים מהרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן, ולפיה הרשות עורכת חקירה כנגד החברה בחשדות להפרות של חוק הגנת הצרכן. במסגרת הדרישה מבוקשים, בין השאר, נתונים ומידע פרטני ביחס לצרכנים של חבילות גלישה ו/או תשתית אינטרנט של החברה. החברה המציאה המסמכים בהתאם לדרישה.

ביום 4.12.2017 התקבלה בחברה דרישה מהרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן להמצאת מסמכים ואסמכתאות בעניין תיאור שירות סייבר של החברה בפרסומים שונים, בהמשך לדרישה קודמת לקבל פרסומים אודות השירות. החברה מסרה את המידע כנדרש.

2.17. הסכמים מהותיים

להלן תיאור תמציתי של הסכמים מהותיים, שלא במהלך העסקים הרגיל של החברה, שנחתמו בתקופת הדוח התקופתי ו/או שהיו בתוקף בתקופה האמורה:

2.17.1 שטרי הנאמנות לאגרות החוב (סדרות 6-7 ו 10-9) שהנפיקה החברה - ראו פרטים בביאור 13.3 לדוחות 2017 ובסעיף 4 לדוח הדירקטוריון.

2.17.2 נדל"ן

2.17.2.1 הסכם העברת נכסים בין החברה למדינה מיום 31.1.1984

הסכם בין המדינה לבין החברה, שלפיו הוקנו לחברה זכויות המדינה בנכסים שעמדו לרשות משרד התקשורת לצרכי מתן שירותי בזק, והחברה באה במקום המדינה לגבי הזכויות בנכסים האמורים ולגבי החובות וההתחייבויות המתייחסות לזכויות אלה ערב תחילתו של הסכם. כמו כן, על פי ההסכם האמור, הועברו לחברה זכויותיה, סמכויותיה, חובותיה והתחייבויותיה של המדינה לפי ההסכמים, וכן ההתקשרויות והעסקאות שהיו בני תוקף בתחום שירותי בזק ערב תחילתו של ההסכם.

2.17.2.2 הסכם הפשרה מיום 15.5.2003 בין החברה למדינה ומינהל מקרקעי ישראל בענין הזכויות הנוגעות למקרקעין. ראו סעיף 2.7.4.3.

2.17.2.3 הסכם בין החברה לבין רשות הדואר מיום 30.6.2004

הסכם בין החברה ורשות הדואר להגדרה והסדרה של זכויות החברה ורשות הדואר בנכסים המשותפים להן. בהסכם פורטו הנכסים המשותפים והוגדר חלקו של כל צד בהם. נקבע, כי כל אחד מן הצדדים יהיה בעל זכויות בלעדי בחלקו, למעט לעניין זכויות ברכוש משותף, זכויות בניה או זכויות שנקבע לגביהן מפורשות אחרת. ההסכם קובע, בין היתר, מנגנון של זכות סירוב אם צד ירצה לבצע עסקת מכר

וזכות קדימה לעניין עסקת שכירות. לגבי מספר נכסים נוספים נקבע כי בעל הזכויות הבלעדי בהם, בשלמות, יהיה צד אחד שנקבע.

2.17.2.4 הסכם בין החברה לבין חברת מגדלי נעימי בע"מ למכירת הנכס בסקיה – ראו סעיף 2.7.4.4.

2.17.3 הסכמי עבודה

2.17.3.1 הסכם פנסיה מקיפה מיום 21.9.1989 בין החברה, ההסתדרות והנציגות המשותפת של ועדי העובדים לבין קרן מקפת מרכז לפנסיה ותגמולים אגודה שיתופית בע"מ קובע הסדר שלם ואוטונומי בכל הנוגע לביטוח הפנסיוני של עובדי החברה. ההסכם חל על כל העובדים המועברים (שהועברו ממשרד התקשורת לחברה), על כל החברים בקרן פנסיה צוברת שהועסקו בחברה ביום חתימת הסכם הפנסיה ועל כל העובדים הקבועים והזמניים בחברה, למעט קבוצות עובדים מיוחדות (סטודנטים, עובדים בחוזה אישי או עובדים שקיים לגביהם הסדר חליפי אחר).

2.17.3.2 הסכם קיבוצי מיוחד לפרישה מוקדמת מיום 23.11.1997 כפי שתוקן והוארך בימים 4.9.2000, 18.3.2004, 17.4.2005 ו-28.6.2005 בין החברה לבין ההסתדרות ונציגות העובדים.

הסכם קיבוצי לפרישה מוקדמת של עובדים במסלול פנסיה ובמסלול פיצויים מוגדלים אשר במסגרתו פרשו בעבר עובדים מהחברה. ההסכם הקיבוצי מחודש דצמבר 2006 המצוין בסעיף 2.17.3.6 מתבסס, בין השאר, על הסכם זה. למידע בעניין זה ובעניין פרישה מוקדמת ראו גם ביאור 16 לדוחות 2017.

2.17.3.3 הסכם עיגון זכויות מיום 4.9.2000 בין החברה לבין ההסתדרות ונציגות העובדים

הסכם קיבוצי מיוחד, בין היתר, בנוגע לעיגון הזכויות של העובדים המועברים (שהועברו ממשרד התקשורת לחברה). הסכם זה בא לעגן את זכויותיהם של העובדים המועברים, לקבלת כל זכות לגמלאות שקמה להם בהיותם עובדי מדינה לשעבר על פי הסכם הפנסיה של החברה, אשר אומצו על ידי החברה במסגרת הסכם הפנסיה שלה. על פי הסכם זה, זכויות אלה הופכות ל"זכויות אישיות" שלא ניתן לבטלן, אלא בדרך שבה ניתן לוותר על פי דין על זכות אישית (דהיינו, באמצעות ויתור אישי מצד העובד).

2.17.3.4 הסכם "דור 2000" מיום 11.1.2001 בין החברה לבין ההסתדרות ונציגות העובדים

בעקבות תיקון מחודש יולי 2000 לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם (תיקון), התש"ס-2000, נחתם ביום 11.1.2001 הסכם קיבוצי מיוחד לקליטת עובדים חדשים וקביעת תנאי שכרם. ההסכם חל על עובדים חדשים ועל עובדים שקודם לכן הועסקו בחברה באמצעות חברות כח אדם בתפקידים שפורטו בספח להסכם (לדוגמא, נציגי שירות לקוחות במוקדים טלפוניים, קלדניות, מחסנאים, מזכירות, ממיינים ומפיצי דואר, סבלים, נהגים ומלגזנים ועוד). במסגרת ההסכם הקיבוצי המיוחד מחודש דצמבר 2006 (ראו סעיף 2.17.3.6), הוסכם כי הסכם "דור 2000" לא יחול על עובדים כאמור אשר נקלטו לחברה מיום 1.7.2006 ואילך. כן הוסכם על הכנסת שינויים בלתי מהותיים בתנאי העסקתם של עובדים אשר נקלטו לעבודה בהתאם להסכם "דור 2000".

2.17.3.5 הסכמים עם גופים חלופיים במקום קרן מקפת בכל הקשור להסדרי פרישה מוקדמת של עובדים מהחברה

החל משנת 2005 הסדרי פרישה מוקדמת של עובדי החברה מבוצעים באמצעות גופים חלופיים במקום קרן מקפת.

ביום 24.4.2014 חתמה החברה עם מנורה מבטחים ביטוח בע"מ ("מנורה") על הסכם להסדרת תשלומי פנסיה בגין פרישה מוקדמת של עובדי החברה וכן הפרשי תשלומי פנסיית זקנה ושאיירים, לעובדים הפורשים מהחברה בהתאם להסכם קיבוצי מיוחד לפרישה אשר נחתם בין החברה, נציגות העובדים וההסתדרות ביום 12.2.2014. פוליסת הביטוח אושרה על ידי המפקח על הביטוח והיא נכנסה לתוקף ביום 31.3.2016. בהתאם, מונפקות על ידי מנורה החל מיום 1.5.2016 פוליסות לעובדים הפורשים, ותשלומי הגמלה ותשלומים נלווים משולמים על בסיס פוליסות אלה. תקופת ההסכם היתה עד סוף שנת 2016 ובחודש פברואר 2017 היא הוארכה בשלוש שנים נוספות.

2.17.3.6 הסכם קיבוצי מיוחד מחודש דצמבר 2006 ותיקונים לו ראו סעיף 2.9.4.

2.17.4 הסכם ניהול

לפרטים בנוגע להתקשרות של החברה עם יורוקום תקשורת בהסכם מעודכן להענקת שירותי

ניהול וייעוץ שוטפים לחברה לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1.6.2016 בתמורה לסך של כ - 6,432 אלפי ש"ח לשנה ראו דוח מיידי מיום 26.5.2016 (זימון אסיפה כללית מיוחדת), המוכלל בדוח זה על דרך הפניה.

לנוכח מגבלות שהוטלו על פעילותם של יו"ר דירקטוריון החברה באותה עת מר שאול אלוביץ ודירקטורים נוספים המכהנים או כיהנו בעת הרלבנטית מטעם יורוקום תקשורת בדירקטוריון החברה וחברות בנות של החברה בקשר עם חקירת רשות ניירות ערך (ראו סעיף 1.1.61.1) החליט דירקטוריון החברה ביום 25.9.2017 וביום 29.1.2018, כי הסכום שישולם ליורוקום תקשורת בהתאם להסכם הניהול בגין שירותי יו"ר דירקטוריון פעיל בחברה ובחברות הבנות והנכדות עבור התקופה שמיום 20.6.2017 ועד לסוף חודש דצמבר 2017 יהיה 50% מהסכום הקבוע בהסכם בגין תקופה זו. יתר רכיבי ההסכם (היקף שירותי הייעוץ שניתנו ע"י יורוקום תקשורת ונתוני השתתפויות בפועל בישיבות דירקטוריון בשנת 2017 (לא כולל ע"י מר שאול אלוביץ עצמו) חושבו על בסיס ביצועים בפועל. בשים לב לחוסר הבהירות במצבה של יורוקום תקשורת ולחוב יורוקום תקשורת לחברה, עוכב בשלב זה ביצוע התשלומים הנגזרים מהאמור לעיל (כ-680,000 ש"ח) תוך שהחברה שומרת על מלוא זכויותיה. ביחס לתקופה החל מיום 1.1.2018 לאור השינויים בנסיבות בתקופה האחרונה, החברה תתניע מהלך של בחינת שינויים להסכם הניהול, באופן שהצדדים יכנסו בהקדם למו"מ. לאור זאת, תשלומים בהתאם להסכם הניהול הקיים מעוכבים עד שתקבלנה החלטות סופיות בנושא תיקון/שינוי ההסכם. לנוכח פתיחת החקירה הנוספת של רשות ניירות ערך והמשטרה (ראו סעיף 1.1.6) טרם החל המו"מ ולא ניתנים על ידי יורוקום תקשורת שירותי יו"ר וייעוץ.

2.18. הליכים משפטיים

מדיניות הדיווח של החברה מבוססת על שיקולים איכותיים ושיקולים כמותיים. החברה החליטה כי רף המהותיות הכמותי ביחס לאירועים בעלי השפעה על הרווח הנקי יהיה השפעה של כ - 5% ומעלה על הרווח הנקי של החברה על-פי הדוחות השנתיים המאוחדים האחרונים של החברה. לפיכך, מתוארים בסעיף זה הליכים משפטיים בהיקף של 80 מיליון ש"ח ומעלה³⁸, לפני מס (כ - 60 מיליון ש"ח מהרווח הנקי) וכן הליכים משפטיים אשר הסכום הנתבע במסגרתם לא פורט בכתב התביעה, למעט אם מדובר בתביעה אשר על פניה אינה מגיעה לרף הכמותי האמור לעיל (והכל - אלא אם כן קיימים להערכת החברה היבטים או השלכות נוספים להליך מעבר להיקפו הכספי). לעניין תביעות ייצוגיות, תשומת הלב מופנית לכך, כי הגשת תביעות ייצוגיות בישראל אינה כרוכה בתשלום אגרה כנגזרת מסכום התביעה. לפיכך, סכומי התביעה בתביעות מסוג זה עשויים להיות גבוהים באופן משמעותי מהיקף החשיפה האמיתי בגין אותן תביעות.

הליכים תלויים ועומדים

סכום התביעה המקורי (מיליוני ש"ח)	פרטים	סוג ההליך	ערכאה	צדדים	תאריך
2 - כ	תביעה לפיצוי של בעלי מניות בגין הפסדים אשר נטען כי נגרמו בשל "מחדלי דיווח של החברה לבורסה לניירות ערך בתל אביב ומחסרת מידע מהותי מציבור המשקיעים" בעניין שני מהלכים מהותיים ומשמעותיים: "הפחתת דמי קישור הגומלין" ו"רפורמת השוק הסיטונאית". חברי הקבוצה המיוצגת נחלקים לשתי קבוצות נפרדות: (הכיס"), לעניין הפחתת דמי הקישוריות - כל מי שרכש את מניות החברה (למעט המשיבים ו/או מי מטעמם) החל מיום 28.2.2013 והחזיק במניות עד ליום 29.5.2014, ולעניין רפורמת השוק הסיטונאי - כל מי שרכש את מניות החברה (למעט המשיבים ו/או מי מטעמם) החל מיום 9.6.2013 והחזיק במניות (כולן או חלקן) עד למועד הגשת התובענה או לחלופין עד למועד שבין ה-15 ל-20 לינואר 2014.	בקשה לאישור תובענה ייצוגית	מחוזי (תל אביב-מחלקה כלכלית)	בעלת מניות נגד החברה ונושאי משרה בחברה	ינואר 2015
1.1 - כ	כפי שעולה מדיווחי החברה לציבור (וכפי שאף מצויין בבקשה דנן) היא דיווחה על שני הנושאים הן באמצעות דיווחים מיידיים לציבור והן במסגרת דוחותיה התקופתיים (דוחות שנתיים ודוחות רבעוניים) את כל המידע המהותי והרלבנטי לעניינים אלו, ובהתאם כל דיווחיה היו כדין.				

³⁸ לצורך בחינת עמידת סכומי התביעה ברף האמור, הוצמדו הסכומים למדד המחירים לצרכן. הסכומים המצוינים בסעיף זה הם הסכומים המקוריים (ללא הפרשי הצמדה). לעניין הרף האמור, במקרה של קיום הליכים דומים נגד מספר חברות בקבוצה, עשוי סכום התביעה להיבחן במצטבר בגין כלל ההליכים יחד. כמו כן, מובהר, כי אם הליכים מסוימים נוגעים במידה רבה בנושאים משפטיים או עובדתיים משותפים, או שידוע כי נושאים כאמור נבחנים או נשקלים יחדיו, אזי לצורך העמידה ברף המהותיות הכמותי כאמור בסעיפים אלו, נבחן הסכום המעורב בכל אותם הליכים יחד.

סכום התביעה המקורי (מיליוני ש"ח)	פרטים	סוג ההליך	ערכאה	צדדים	תאריך
502	<p>בקשה כנגד החברה, וכן כנגד מר שאול אלוביץ, בעל השליטה (בעקיפין) בחברה ויו"ר הדירקטוריון שלה וכנגד דירקטורים של החברה במועדים הרלבנטיים אשר הצביעו בעד התקשרות החברה בעסקה נשוא הבקשה כמפורט להלן ("המשיבים").</p> <p>עניינה של הבקשה, על פי הנטען בה, בהחלטת החברה, באמצעות המשיבים, להתקשר בעסקה לרכישת מלוא החזקות והלוואות בעלים של יורוקום די.בי.אס (חברה בשליטתה העקיפה של בעלת השליטה בחברה) בדי.בי.אס בתמורה לסך של 680 מיליון ש"ח במזומן ותמורות מותנות של עד 370 מיליון ש"ח נוספים.</p> <p>לטענת המבקש התמורה אשר צפויה להיות משולמת בגין העסקה הינה מופרזת, והחלטות המשיבים להתקשר בעסקה גרמו לחברה נזק רב לאחר שהם הפרו את חובות הזהירות והמיומנות שלהם כלפי החברה, והתראשו בתפקידם. כן נטען על ידי המבקש, כי בעל השליטה בחברה הפר את חובת ההגינות שלו, וכי החברה הפרה את חובת הגילוי והדיווח בעניין מחויבות הנאמן להחזקות יורוקום די.בי.אס בע"מ בדי.בי.אס למכור את החזקות החל בסוף חודש מרץ 2015.</p> <p>לאור האמור מבקש המבקש כי בית המשפט יאשר הגשת תביעה נגזרת בשם החברה כנגד המשיבים לתביעת הנזק שנגרם לטענתנו לחברה כתוצאה מהחלטות המשיבים בקשר לעסקה בסך של 502 מיליון ש"ח.</p>	בקשה לאישור תביעה נגזרת בצרוף כתב תביעה נגזרת	מחוזי (תל-אביב - מחלקה כלכלית)	בעל מניות	מרץ 2015
	<p>ביום 26.1.2017 אישר בית המשפט הגשת בקשה מתוקנת על ידי המבקש הכוללת טענות נוספות המתייחסות, בין השאר, לעצמאות הגורמים שייצעו לחברה, לפגמים נטענים בעבודת ועדת ביקורת, הדירקטוריון והאסיפה הכללית, ופגמים נטענים הנובעים מייצוג יורוקום ע"י גורמים המכהנים כדירקטורים בחברה.</p> <p>לנוכח חקירת רשות ניירות ערך, בין השאר, בנוגע להתקשרות נשוא תביעה זו (ראו סעיף 1.11.1.6) ועמדת רשות ניירות ערך כי יש מקום לעכב את ההליך, החליט בית המשפט לעכב את ההליכים בתיק זה, בשלב זה, עד ליום 5.3.2018. בחודש מרץ 2018 הגישה הרשות עמדתה לפיה יש להמשיך ולעכב את ההליך וביקשה למסור שוב עמדתה בעניין עד ליום 17.7.2018. טרם ניתנה החלטה בעניין.</p>				
	<p>לעניין החלטה מיום 24.10.2017 בדבר מחיקת שלוש בקשות לגילוי מסמכים בטרם הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת מהטעם שבבקשות אלה מתעוררות שאלות של עובדה ומשפט הדומות בעיקרן לשאלות המתעוררות בבקשה זו וכן לעניין בקשה למתן הוראות שהגישה החברה ביום 21.1.2018 בדבר ניהול הליך זה ביחד עם בקשה נוספת לגילוי מסמכים בטרם הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת שהוגשה בחודש דצמבר 2017 ראו ס"ק יא.</p>				
244	<p>נטען, כי החברה ניצלה את מעמדה המונופוליסטי בכדי לתמחר את שירותיה באופן שהגביל את יכולת מתחרותיה של החברה להציע שירותי טלפוניה ניחת במחירים תחרותיים, בין השאר, בכך שהציעה ללקוחותיה מבצע בו גבתה בגין שירותי טלפוניה ניחת מחיר הנמוך ממחיר שגבתה בגין שירותי תשתית לאינטרנט בלבד, דהיינו עבור תשומה שהינה הכרחית לפעילותן של מתחרותיה בשוק הפועלות באמצעות טכנולוגיית VoB. לעניין זה, יצויין כי ניתנה קביעה ("הקביעה") על ידי הרשות להגבלים עסקיים בחודש נובמבר 2014 (אשר בקשת האישור נסמכת עליה במידה רבה) לפיה החברה ניצלה את מעמדה כבעלת מונופולין. החברה הגישה ערר לבית הדין להגבלים עסקיים על הקביעה וביום 20.3.2018 ניתן פסק דין בערר אשר לפיו בוטלה הקביעה - ראו סעיף 2.16.7.7. לטענת המבקש הנזק שנגרם לציבור כתוצאה מהאמור לעיל נאמד באמצעות בחינת הפער בין המחיר הקיים בשוק הטלפוניה הניחת והשוואתו למחיר היפותטי שהיה שורר בשוק בו קיימת תחרות משוכללת שהייתה מובילה להפחתת מחירים בטווח הארוך. חברי הקבוצה המיוצגת, בהתאם לנטען על ידי המבקש, הינם כל לקוחות שירותי הטלפוניה הקווית, בין אם מסופקים על ידי החברה ובין אם על ידי מתחרותיה, לרבות באמצעות טכנולוגיית VoB, החל מיום 15.1.2011 ועד למועד הגשת הבקשה.</p> <p>בחודש נובמבר 2016 אישר בית המשפט את בקשת החברה לעיכוב הליכים בתיק מן הטעם של הליך תלוי ועומד בבית הדין להגבלים עסקיים שבו נידונו סוגיות זהות במהותן לאלו העומדות במרכזה של בקשת האישור. כפי שצויין לעיל, במסגרת אותו הליך בוטלה הקביעה.</p>	תובענה בצירוף בקשה לאישור כתובענה ייצוגית	מחוזי (תל-אביב)	לקוח נגד החברה	אוגוסט 2015

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה המקורי (מיליוני ש"ח)
ד. נובמבר 2015 ומרץ 2018	לקוח נגד החברה	בית משפט מחוזי מרכז	שתי תובענות בצירוף בקשות לאישורן כתובענות ייצוגיות	<p>הבקשה מנובמבר 2015 - נטען כי החברה ניצלה לרעה את מעמדה המונופוליסטי, בין השאר, בכך שהיא "מנעה וחסמה את קיומה של תחרות בכלל וקיומה של תחרות אפקטיבית בשוק התקשורת בישראל" ופעלה לעיכוב וסיכול רפורמת השוק הסיטונאי, ובכך היא גרמה נזק לציבור בישראל והרוויחה רווחים בלתי סבירים אך ורק כתוצאה מניצול כוחה לרעה כמונופול. לטענת המבקשים הנזק שגרמה החברה לשוק התקשורת בארץ בא לידי ביטוי ברווחיות העודפת והבלתי סבירה של החברה, והם מבקשים לתבוע נזק בסך של 800 מיליון ש"ח, אשר לפי טענתם מבוסס על 10% מתוך הרווח התפעולי העודף של החברה הנובעים מניצול כוחה המונופוליסטי לרעה. בהתאם, מעמידים המבקשים את סכום התביעה על סך של 556 מיליון ש"ח, וזאת לאחר הפחתה של סכום שנתבע במסגרת הליך אחר (בקשה לאישור תביעה ייצוגית מחודש אוגוסט 2015 המתוארת בסעיף ג לעיל בסכום של 244 מיליון ש"ח בגין טענות לניצול מעמד מונופוליסטי לרעה והמתייחסת לקביעת הממונה על הגבלים עסקיים).</p> <p>יצויין, כי בקשה נוספת באותו עניין שהוגשה כנגד החברה בחודש מרץ 2016 נמחקה בחודש מאי 2016 בשל הדימוין לבקשה לעיל. בהמשך לכך ולאישור בית המשפט הוגשה על ידי המבקש בבקשה לעיל בקשה מתוקנת לאישור תביעה ייצוגית באותו עניין. בחודש דצמבר 2017 אישר בית המשפט צרוף כראיות בתיק של דיווח מיידי שפירסמה החברה ביום 22.10.2017 במסגרתו דיווחה החברה על דוח פיקוח סופי של משרד התקשורת בנושא יישום שירות טלפוניה סיטונאית והודעה על כוונה להטיל עיצום כספי בנושא זה (לעניינים אלה ראו סעיף 1.7.3.5).</p> <p>הבקשה ממרץ 2018 - בקשה דומה לבקשה מנובמבר 2015 שהוגשה על ידי אותם מבקשים אשר גם בה נטען כי החברה ניצלה לרעה את מעמדה המונופוליסטי, בין השאר, בכך שהיא מנעה קיומה של תחרות בשוק התקשורת, ובכך גרמה נזק לציבור בישראל והרוויחה רווחים בלתי סבירים כתוצאה מניצול כוחה לרעה כמונופול. בעוד שבבקשה מנובמבר 2015 הסעד והנזק שנתבעו התייחסו עד למועד הגשת אותה בקשה, בבקשה זו הסעד והנזק הנתבעים מתייחסים לתקופה שממועד הגשת הבקשה מנובמבר 2015 ועד לסוף שנת 2017, וזאת לנוכח טענת המבקשים כי החברה לא חדלה ממעשיה שנטען נגדם בבקשה הקודמת, וכן לנוכח הטענה שהצטרפו לעוולה, בנוסף לניצול כוחה לרעה של החברה, גם "מעשי שחיתות ופעולות שלא כדין וממטרות זרות ופסולות של מנכ"ל משרד התקשורת". לטענת המבקשים הנזק שגרמה החברה לשוק התקשורת בארץ בא לידי ביטוי ברווחיות העודפת והבלתי סבירה של החברה. הנזק הנתבע בסך 258 מיליון ש"ח מבוסס גם בבקשה זו על 10% מתוך הרווח התפעולי העודף של החברה הנובעים מהטענה בדבר ניצול כוחה המונופוליסטי לרעה (וזאת בנוסף לנזק הנתבע במסגרת הבקשה הקודמת).</p>	556
ה. יוני 2016	לקוחות נגד החברה, בזק בינלאומי וספקיות אינטרנט נוספות	בית משפט מחוזי מרכז	תובענה בצירוף בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית	<p>בקשה מאוחדת לאישור תביעה ייצוגית (אשר הוגשה בחודש יוני 2016 בהמשך לאיחוד מספר בקשות דומות). כנגד החברה נטען כי היא מגבילה באופן מכוון את מהירות הגלישה המוגדרת עבור ספקיות האינטרנט, וכי היא נמנעת מתיקון תקלות בעניין. כנגד ספקיות האינטרנט (ובכללן בזק בינלאומי) נטען כי הן מטעות את לקוחותיהן בדבר מהירות הגלישה באינטרנט, וכי הן מוכרות חבילות גלישה במהירות נקובה שהן אינן יכולות לספק.</p>	לא ניתן להערכה
ו. ספטמבר 2016	לקוחות נגד חלקים ופרטנר	בית המשפט המחוזי בתל אביב	המרת פתיחה למתן סעדים הצהרתיים וצווי עשה נגד החברה.	<p>במסגרת התובענה מתבקש בית המשפט, בין השאר: (1) להצהיר כי חלה על החברה חובה לשווק את ספקיות הגישה לאינטרנט מקרב המבקשות במסגרת סל שירותים משותף המשווק על ידי החברה ("בנדל הפוד") באופן שיויוני ובהתאם להוראות משרד התקשורת, ולהורות לחברה לעשות כן. (2) להצהיר כי במסגרת החובות המוטלות על החברה לעניין אספקת שירות סיטונאי של גישה רחבת פס מנוהלת, חלה על החברה החובה להתקין ולחבר לקוחות "013 נטוויזין" ו-"012 סמייל" לתשתית החברה עד לשקע הראשון בביתם, ולהורות לחברה לעשות כן. (3) להצהיר כי חלה על החברה החובה לאפשר למבקשות ו/או למי מהן לעשות שימוש בתשתיות הפסיביות שבבעלותה ולהורות לחברה לעשות כן.</p>	*
ז. אוגוסט 2016 ודצמבר 2016	לקוחות נגד החברה	בית משפט מחוזי תל אביב ומחוזי מרכז	שתי תובענות בצירוף בקשות לאישורן כתובענות ייצוגיות	<p>שתי בקשות בהן נטען, כי החברה מחייבת שלא כדין וללא הסכמה בתשלום חודשי בסך של 5.93 ש"ח בגין שירותי "תמיכה ו/או אחריות" במסגרת השימוש בתשתית האינטרנט שלה. לנוכח הדימוין בין הבקשות הועברה הבקשה מבית המשפט המחוזי מרכז לבית המשפט המחוזי בתל אביב ובקשה למחיקת אחת מהתביעות.</p> <p>ביום 26.3.2017 החליט בית המשפט למחוק את הבקשה המאוחרת (הבקשה בדצמבר 2016 בסכום 160 מיליון ש"ח). ביום 14.5.2017 התקבלה בחברה הודעת ערעור (אשר הוגשה ביום 4.5.2017 לבית המשפט העליון) של המבקש בבקשה המאוחרת ובה</p>	* תביעה אחת בסכום לא ידוע ותביעה שניה - 160

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה המקורי (מיליוני ש"ח)
				מבוקש למחוק את הבקשה המוקדמת ולהמשיך בדיון בבקשה המאוחרת.	
ח. פברואר 2017	לקוחות נגד החברה	בית משפט מחוזי מרכז	שתי בקשות לאישור כתובענות ייצוגיות	שתי בקשות להגשת תביעה נוספת בצירוף בקשה לאישורה כתביעה ייצוגית באותו עניין. ביום 4.7.2017 החליט בית משפט מחוזי מרכז למחוק את הבקשה המאוחרת (הבקשה בסכום של 11 מיליון ש"ח) לנוכח הדימיון בין שתי הבקשות.	* אין הערכה מדוייקת, מוערך בעשרות מיליוני ש"ח סכום התביעה הנוספת – 11
ט. אפריל 2017 ומאי 2017	לקוחות נגד החברה, (בבקשה מאפריל 2017 גם כנגד חברת הבת וואלה! תקשורת בע"מ, חברת "יד 2" וחברת פרסום בבעלות "וואלה")	בית משפט מחוזי תל אביב	שתי בקשות לאישור כתובענות ייצוגיות	ביום 25.1.2018 החליט בית המשפט, בהמשך לבקשות שהוגשו על ידי החברה ועל ידי משיבות נוספות, לסלק על הסף את הבקשה הראשונה מהטעם שהמבקש אינו עומד בקריטריונים הקבועים בחוק תובענות ייצוגיות, קיומם של פגמים בבקשה, וכן לנוכח קיומה של הבקשה השנייה שעניינה דומה לבקשה הראשונה (יצויין, כי בחודש פברואר 2018 הומצאה לחברה בקשה לפטור מאגרה ומעירבון אשר הוגשה לבית המשפט העליון, ככל הנראה בקשר עם הגשת ערעור על ההחלטה). הבקשה השנייה תמשיך להתברר בפני בית המשפט.	1,110 (מתבסס על הערכה של 300,000 לקוחות ופיצוי בסך 3,700 ש"ח) כלל לקוח בבקשה הראשונה ולא ניתן להערכה בבקשה השנייה
י. יוני 2017	בעלי מניות של החברה כנגד החברה, יו"ר דירקטוריון החברה, חברי דירקטוריון החברה, וכן מקבוצת יורוקום (הבקשה הראשונה גם כנגד מנכ"ל החברה ומנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של די.בי.אס)	בבית המשפט המחוזי (מחלקה כלכלית) בתל אביב	שתי בקשות לאישור תביעות ייצוגיות	עניין של הבקשות בעיסקה משנת 2015 אשר במסגרתה רכשה החברה מיורוקום די.בי.אס בע"מ (חברה בשליטת בעלי השליטה בחברה) את יתרת מניות די.בי.אס שהוחזקו על ידה (בסעיף זה: " העיסקה "): <p>הבקשה הראשונה הוגשה בשם כל מי שרכש את מניות החברה החל מיום 11.2.2015 ועד ליום 19.6.2017 (למעט המשיבים ו/או מי מטעמם ו/או הקשור עימם). בבקשה נטען לדיווח מטעה ו/או חסר בקשר עם העיסקה, וכן כי בעקבות מעבר לחקירה גלויה של רשות ניירות ערך בנושא העיסקה נודעו לציבור פרטים בנוגע לעיסקה ולמימושה, דבר שהוביל לירידה בשער מניית החברה במהלך הימים שלאחר גילוי המידע החדש וניתוחו. לטענת המבקש, המשיבים פעלו בניגוד להוראות חוק ניירות ערך ובניגוד להוראות דין נוספות, וגרמו למחזיקי ניירות הערך של החברה נזקים כספיים כבדים, המסתכמים במאות מיליוני ש"ח, אם לא למעלה לכך.</p> <p>הבקשה השנייה הוגשה בשם שלוש תתי קבוצות - כל מי שרכש בבורסה לניירות ערך בתל אביב החל מיום 21.5.2015 ועד ליום 19.6.2017 (1) את מניות החברה, (2) את מניות בי קומיוניקיישנס בע"מ ו(3) את מניות אינטרנט גולד - קווי זהב בע"מ. לטענת המבקש בוצעה הטעיה חמורה של ציבור המשקיעים שהשקיעו במניות החברות הנ"ל, הטעיה שנחשפה בעקבות פתיחת חקירה גלויה בנושא של רשות ניירות ערך ביום 20.6.2017, בכך שהגידול בתזרים המזומנים של די.בי.אס שדווח במסגרת הדוחות הכספיים של החברה נופח, על פי הנתען, באופן מלאכותי ובכך הטעה את המשקיע הסביר אשר נסמך על נתוני תזרים המזומנים של די.בי.אס כדי לאמוד את שויה, דבר שהוביל לתמחור ביתר של החברות הנ"ל. כן טוען המבקש לנזקים נוספים שנגרמו לקבוצות בעלי מניות בי קומיוניקיישנס ואינטרנט גולד - קווי זהב בע"מ.</p> <p>יצויין, כי ביום 25.10.2017 ניתן פסק דין המורה על מחיקת בקשה נוספת (שלישית) לאישור תביעה ייצוגית שהוגשה לאותו בית משפט בחודש יולי 2017 ושעניינה היה העסקה לרכישת מניות די.בי.אס וכן העסקה להמשך התקשרות בין די.בי.אס ו"חלל", וזאת לאחר שבית המשפט קבע שיש להעדיף את הבקשות לעיל ולאחר שלא מצא בבקשה האחרת ערך מוסף לקידום עניינה של הקבוצה או לייעול הדיון.</p>	כ - 1,300 בבקשה הראשונה ו - 568 בבקשה השנייה
				בהתאם להסדר דיוני שאושר מוקדם יותר על ידי בית המשפט הסכימו המבקשים בבקשות לעיל על ניהולן במשותף והם עתידיים להגיש בקשה מאוחדת מטעמם.	

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה המקורי (מיליוני ש"ח)
יוני - אוגוסט 2017 וכן בקשה מדצמבר 2017	בעלי מניות של החברה כנגד החברה ודי.בי.אס (למעט שתי בקשות שהוגשו נגד החברה בלבד)	בית המשפט המחוזי בתל אביב	בקשות שונות לגילוי מסמכים לפני הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת בהתאם לסעיף 198א לחוק החברות אשר הוגשו בהמשך לחקירת רשות ניירות ערך	ביום 10.12.2017 החליט בית המשפט לעכב את הדיון בתיק למשך 4 חודשים בהמשך לעמדת ב"כ היועץ המשפטי לממשלה לפיה יש לעכב הדיון בתיק, בשלב זה, לתקופה של 4 חודשים לצורך בחינת הראיות בקשר עם חקירת רשות ניירות ערך (ראו סעיף 1.1.6) על ידי הפרקליטות, השלמות חקירה ככל שידרשו, וגיבוש עמדת הפרקליטות.	
יא. יוני - אוגוסט 2017 וכן בקשה מדצמבר 2017	בעלי מניות של החברה כנגד החברה ודי.בי.אס (למעט שתי בקשות שהוגשו נגד החברה בלבד)	בית המשפט המחוזי בתל אביב	בקשות שונות לגילוי מסמכים לפני הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת בהתאם לסעיף 198א לחוק החברות אשר הוגשו בהמשך לחקירת רשות ניירות ערך	<p>(א) בחלק מהבקשות (שלוש במספר) התבקש בית המשפט להורות לחברה (ולדי.בי.אס לפי העניין) למסור למבקשים מסמכים ומידע בקשר עם הסכם רכישת די.בי.אס על ידי החברה, ובפרט בקשר עם "התמורה הנוספת השנייה" לפי אותו הסכם (תמורה בסך 170 מיליון ש"ח המותנית בעמידה של די.בי.אס ביעדי תזרים חופשי בשנים 2015-2017). ביום 24.10.2017 החליט בית המשפט למחוק את שלוש הבקשות לאחר שקיבל את בקשתו של המבקש בבקשה לאישור תביעה נגזרת בעניין הסכם רכישת די.בי.אס על ידי החברה (ראו לעיל - הליכים תלויים ועומדים ס"ק ב) ("הבקשה המוקדמת") וזאת לאחר שהגיע לכדי מסקנה כי בבקשות אלה מתעוררות שאלות של עובדה ומשפט הדומות בעיקרן לשאלות המתעוררות בבקשה המוקדמת. עוד ציין בית המשפט בהחלטתו, כי ככל שהמבקש בבקשה המוקדמת לא יגיש בקשה לתיקון בקשת האישור (כך שתתייחס גם לעניינים שנכללו בבקשות לגילוי מסמכים) או לחילופין יגיש הבקשה המוקדמת ובקשתו תידחה, הרי שלמבקשים בשלוש הבקשות לעיל תעמוד הזכות לפתוח בהליכים משפטיים ככל שימצאו לנכון לעשות כן.</p> <p>(ב) בחלק מהבקשות מתבקש בית המשפט להורות לחברה (ולדי.בי.אס לפי העניין) למסור למבקשים מסמכים מסויימים בקשר עם עסקת בעלי עניין בין די.בי.אס וחלל משנת 2013 כפי שתוקנה בתחילת שנת 2017 (בסעיף זה: "עסקת די.בי.אס-חלל")³⁹. ביום 10.12.2017 הודיעו המבקשים בשלוש בקשות על "איחוד כוחות" ושיתוף פעולה ביניהם. דיון בשאלה אלו בקשות יש למחוק ואיזו להותיר (לרבות ביחס לבקשה המצויינת בס"ק ג' להלן) התקיים ביום 8.1.2018 וטרם ניתנה החלטה בעניין. בהמשך לעמדת רשות ניירות ערך לפיה לנוכח החקירה יש לעכב את ההליכים בתיקים אלה הורה בית המשפט על עיכוב ההליכים בהם עד ליום 10.4.2018.</p>	
				<p>(ג) בבקשה נוספת מתבקש בית המשפט להורות לחברה (ולדי.בי.אס למסור למבקש מסמכים ומידע גם בקשר עם הסכם רכישת די.בי.אס על ידי החברה וגם בקשר עם עסקת די.בי.אס-חלל, בבקשה זו מעוניין המבקש לבחון הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת נגד נושאי משרה בחברה ודי.בי.אס שהפרו את חובות האמון שלהם כנגד החברה בעסקאות אלה, לשיטתו, כשהסעד המבוקש הוא החזרת כל טובות ההנאה שקיבלו בגין תפקידם בחברה או די.בי.אס (שכר, בonus, דמי ניהול וכיו"ב). בית המשפט איחד את הדיון המקדמי בתיק זה ביחד עם הדיון המקדמי בבקשות לגילוי מסמכים לפני הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת המפורטות בס"ק ב' לעיל.</p>	
				<p>(ד) בקשה מחודש דצמבר 2017 - בבקשה מבוקש להורות לחברה לגלות מסמכים שונים למבקש בקשר לתשלום המקדמות על חשבון התמורה המותנית השניה בעסקת יס אשר לגביה נטען לשיקול דעת פגום בעצם ההחלטה לשלם מקדמות וכן בתשלום מקדמות ללא קבלת בטחונות. ביום 21.1.2018 הגישה החברה בקשה למתן הוראות, בה ביקשה מבית המשפט למחוק אחת משתי הבקשות - בקשה זו או הבקשה לאישור תביעה נגזרת המצויינת בס"ק ב' שכן הן עוסקות בנושאים שיש ביניהם חפיפה רבה.</p>	

³⁹ יצויין, כי ביום 23.7.2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי (מחלקה כלכלית) בתל אביב בקשה לאישור תביעה ייצוגית בסך של כ 37 מיליון ש"ח כנגד חלל, בעלי שליטה ונושאי משרה בה וכן גם כנגד מנכ"ל החברה ומזכירת החברה במועדים הרלבנטיים לתביעה.

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה המקורי (מיליוני ש"ח)
יב. דצמבר 2017	התביעה הוגשה בשם בעלי ניירות ערך של בי קומיוניקיי שנס ונושאי משרה בה. במסגרת תביעה מתוקנת צורפו לרשימת הנתבעים לראשונה, בין השאר, גם די.בי.אס ונושאי משרה (בהווה ובעבר) בדי.בי.אס ובחברה. החברה עצמה לא צורפה להליך	בית משפט במדינת ניו יורק בארה"ב	בקשה לאישור תביעה ייצוגית	בבקשה נטען להצהרות כוזבות ומטעות שבוצעו על ידי הנתבעים בקשר עם העיסקה משנת 2015 אשר במסגרתה רכשה החברה מיורקום די.בי.אס בע"מ את יתרת מניות די.בי.אס שהוחזקו על ידי הרבות בקשר עם התמורה המותנית השניה ששולמה על ידי החברה בהתאם לתנאי העיסקה. לטענת התובעים נודע להם על האמור לאחר פתיחת החקירה הגלויה בנושא זה של רשות ניירות ערך הישראלית ומחיר ניירות הערך של בי קומיוניקיי שנס ירד ממועד זה ועד ליום 7.9.2017 בשיעור משמעותי. בהתאם, מבקשים התובעים כי בית המשפט יחייב את הנתבעים לפצות את חברי הקבוצה על הנזקים שנגרמו להם כתוצאה מהאמור לעיל. נכון למועד פרסום הדוח התביעה הומצאה לדי.בי.אס, ולמיטב ידיעת החברה גם למספר נתבעים נוספים.	*
יג. פברואר 2018	בעלי מניות של החברה כנגד החברה כמשיבה פורמלית, וכן כנגד דירקטורים של החברה בזמנים הרלבנטיים לבקשה וכנגד בעלי השליטה בשרשור בחברה, מר שאול אלוביץ ומר יוסף אלוביץ ("המשיבים")	בית המשפט המחוזי בתל אביב - מחלקה כלכלית	בקשה לאישור תביעה נגזרת	עניינה של הבקשה, על פי הנטען בה, הינו התקשרות החברה בהסכם שומה עם רשות המיסים אשר נחתם ביום 15.9.2016 ("הסכם השומה") ואשר לפיו שילמה החברה לרשות המיסים מס בגין הכנסות מימון מהלוואות לדי.בי.אס בסך של 462 מיליון ש"ח, כאשר מנגד הוסכם, בין השאר, כי הפסדי די.בי.אס בגין הוצאות מימון בגין הלוואות בעלים של החברה לדי.בי.אס יוכרו במלואם לחברה לאחר ביצוע מיזוג בין החברה לבין די.בי.אס. לטענת המבקשים, כפועל יוצא מחתימת הסכם השומה שילמה החברה סכום כולל של 660 מיליון ש"ח. מתוך סכום כולל זה 462 מיליון ש"ח שולמו כאמור לרשות המיסים וכ - 198 מיליון ש"ח שולמו לבעלי השליטה בחברה כתשלום תמורה מותנית ("התמורה המותנית") שנקבעה בהסכם לרכישת מלוא החזקות והלוואות בעלים של יורקום די.בי.אס, חברה בשליטתה העקיפה של בעלת השליטה בחברה, בדי.בי.אס ("עסקת די.בי.אס"). לטענת המבקשים התקשרות החברה בהסכם השומה היוותה עסקה חריגה של חברה ציבורית אשר לבעלי השליטה בחברה יש בה עניין אישי, ובוצעה שלא כדין מאחר שהיא היתה בניגוד לטובת החברה וכן מאחר שלא התקבלו האישורים הנדרשים על פי דין להתקשרות בעיסקה. לטענת המבקשים, הנזק שנגרם לחברה בעקבות ההתקשרות בהסכם השומה נע בין 65 מיליון ש"ח (ככל שכל הפסדי די.בי.אס בגין הוצאות מימון יותרו לקיזוז לחברה) לרף מקסימלי של 219 מיליון ש"ח (ככל שכל הפסדי די.בי.אס בגין הוצאות מימון לא יותרו לקיזוז לחברה). הנזק הנטען כאמור נאמד באמצעות השוואת התשלומים שבהם חויבה החברה (חבות המס והתמורה המותנית) ונכס המס שנוצר לה בהסכם השומה, לעומת התשלומים שבהם היתה יכולה להיות מחויבת ונכס המס שהיה נוצר לה אילו היתה מתקשרת עם רשויות המס בהסכם פשרה אשר הוצע על ידי רשויות המס במועד אישור עסקת די.בי.אס. לטענת המבקשים, המשיבים שהינם דירקטורים הפרי, בין השאר, את חובות הזהירות והאמונים (ובכל הנוגע למשיבים בעלי השליטה בחברה, גם את חובת ההגיונות), ובהתאם מבקשים המבקשים כי בית המשפט יאשר הגשת תביעה נגזרת בשם החברה כנגד המשיבים, וכן כי יחייב אותם לפצות את החברה בגין הנזקים האמורים שנגרמו לה, לטענתם, כתוצאה מהפרת חובותיהם כלפי החברה.	65 רף מינימלי 219 רף מכסימלי

הליכים משפטיים שנסיימו בתקופת הדוח או עד למועד פרסום הדוח

סכום התביעה המקורית (מיליוני ₪)	פרטים	סוג הליך	ערכאה	צדדים	תאריך הגשת התביעה
900, בתביעה אחת ובשניה- 2,640 (נטו)	נטען כי חברי הדירקטוריון הפרו את חובות הזהירות והאמונים שלהם כלפי החברה בכך שאישרו נטילת הלוואות אשר לא שימשו את טובת החברה ויועדו לצורך חלוקת דיבידנדים ובכך פעלו בניגוד עניינים. לחילופין, טען המבקש, כי החלטות הדירקטוריון ביחס להלוואות האמורות יצרו לחברה חשיפת מס הנובעת מאי הכרה בהוצאות המימון. נתבקש, בין היתר, סעד הצהרתי בדבר בטלות הלוואות שנטלה החברה ממועד חילופי השליטה בה והשבת דיבידנדים על ידי בעל השליטה בחברה.	תובענה נגזרת	מחוזי (תל אביב)	שני בעלי מניות נגד נושאי משרה בחברה (לרבות כאלה שחדלו לכהן)	יולי 2012 ונובמבר 2012 (שתי תביעות שאוחדו)
	בעל השליטה בחברה. ביום 17.9.2014 ניתן פסק דין לפיו נדחו שתי הבקשות לאחר שבית המשפט מצא, בין היתר, כי לא הוכח שהמשיבים (נושאי המשרה) קיבלו את החלטותיהם בחוסר תום לב, או כי חרגו ממשגרת הפררוגטיבה המסורה להם, או כי פגעו בטובתה של החברה.	סעדים הצהרתיים			
112	ביום 28.12.2016 ניתן פסק הדין של בית המשפט העליון בשני ערעורים אשר הוגשו על פסק הדין של בית המשפט המחוזי על ידי המבקשים בשתי הבקשות, לפיו הערעורים נדחו פה אחד לאחר שבית המשפט העליון קיבל את טענות החברה ותוך חיוב המבקשים בהוצאות.	תובענה בצירוף בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית	בית משפט מחוזי תל אביב	לקוח נגד החברה	יוני 2016
	ביום 30.8.2017 נדחתה עתירה לקיום דיון נוסף בתיק אשר הוגשה על ידי אחד המערערים.				
	נטען להטעייה של החברה בכך שהציעה מבצע לשדרוג מהירות הגלישה באינטרנט ללקוחות מסויימים ללא תוספת תשלום ובהמשך היא חייבה בפועל חלק מהלקוחות בתשלום.				
	ביום 3.4.2017 ניתן פסק דין בתובענה המאשר בקשה של המבקש להסתלק מהבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית ודוחה את התביעה האישית של המבקש, וזאת לאחר שהחברה הפנתה בתגובתה לפרסומים בהם ציינה את הסייגים למבצע.				
*	נטען, בין השאר, כי הנתבעות פועלות שלא כדין בכל הקשור להעברת מנויי אינטרנט מספק אחד לספק אחר בכך שהניתוק מהספק הננטש לא מבוצע מיידית וכתוצאה מכך מחויב המנוי בחיוב כפול עבור אותו שירות.	תביעה בצירוף בקשה לאישורה כתביעה ייצוגית	בית משפט מחוזי תל אביב	לקוח נגד החברה וספקית אינטרנט	אוגוסט 2016
-	ביום 13.9.2017 ניתן פסק דין המאשר את הסתלקות המבקש מהבקשה.				
	דרישה לקיים שימוע בדבר מחירי השוק הסיטונאי עבור הוט, בין השאר, תוך טענה שהמחירים שצפויים להיקבע הינם נמוכים ממחיר העלות עבור הוט. ביום 8.5.2017 נדחתה העתירה.	עתירה לבג"צ	בית המשפט העליון	הוט נגד משרד התקשורת ואחרים (לרבות החברה)	פברואר 2017

* לא צוין סכום התביעה או שהתביעה אינה תביעה כספית.

2.19. יעדים ואסטרטגיה עסקית

2.19.1. מידע צופה פני עתיד

סקירת האסטרטגיה של החברה שלהלן כוללת מידע צופה פני עתיד כמשמעו בחוק ניירות ערך, והיא כרוכה בהערכות לגבי התפתחויות עתידיות במשק בכלל בנוגע להתנהגות וצרכי הלקוח, קצב האימוץ של שירותים חדשים, שינויים טכנולוגיים, מדיניות רגולטורית, אסטרטגיה שיווקית של מתחרים, ואפקטיביות האסטרטגיה השיווקית של החברה.

האסטרטגיה של החברה והיעדים העסקיים הנגזרים ממנה מבוססים על מחקרים פנימיים, מקורות מידע משניים ובעיקר דוחות חברות מחקר, פרסומים בנוגע לפעילויות הננקטות על-ידי מפעילי תקשורת דומים בארץ ובעולם, ועבודות יועצים שבהם הסתייעה החברה.

עם זאת אין כל ביטחון כי האסטרטגיה והפעילויות העיקריות המתוארות להלן יתממשו בפועל או באופן המתואר להלן. הנסיבות העלולות להוביל לאי-מימושה של האסטרטגיה או אף לכישלונה נעוצות במצב הכללי במשק, בתמורות טכנולוגיות תכופות, אילוצים רגולטוריים, גיבוש מודל עסקי בר קיימא לשירותים חדשים שבכוונת החברה לספק ונקיטת אסטרטגיה שיווקית עדיפה מצד מתחרים. בנוסף לכך, שינוי בבעלות על החברה עשוי להוביל לשינוי באסטרטגיה שלה וביעדיה העסקיים.

2.19.2 תמצית האסטרטגיה וכוונות לעתיד

2.19.2.1 חזון ומטרה

החברה שמה לעצמה כיעד להיות מובילת שוק בזירת הבית והעסק ולספק ללקוח פתרון תקשורת כולל. במגזר הפרטי - החברה מספקת את פתרונות התקשורת של הבית. במגזר העסקי - החברה מספקת רשת חכמה ועליה מגוון שירותים מתקדמים. החל משנת 2016, החברה החלה לספק שירותי תקשורת חכמים על גבי פלטפורמת IOT שישרתו את הבית, העסק והמרחב המוניציפאלי (לעניין זה ראו סעיפים 2.1.4.2 ו- 2.2.5).

המטרה: לשמור על מעמדה התחרותי של החברה ולהמשיך להיות הבחירה הראשונה של הלקוח בטלפוניה, באינטרנט ובתקשוב. על מנת להשיג מטרה זו, הציבה החברה מספר יעדים:

- א) שימור מובילות בסביבה התחרותית המחריפה (מובילות בשירות וחיזוק ערכים נתפשים - חדשנות מוצרית, אמינות, תפיסת המחר);
- ב) עידוד גיוס לקוחות חדשים וחיזוק תחושת נאמנות וקירבה בקרב הלקוחות הקיימים;
- ג) יצירת מקורות הכנסה חדשים באמצעות השקת שירותים ומוצרים חדשים;
- ד) התאמה שוטפת של הארגון לסביבה התחרותית, הטכנולוגית ומצוינות תפעולית.

2.19.2.2 אמצעים

לביצוע האסטרטגיה והיעדים האמורים, משתמשת ותשתמש החברה באמצעים אלה:

לקוחות עסקיים

הצעת סל מוצרים ושירותים מגוון העונה לצרכיו העסקיים של הלקוח; מתן פתרונות תקשורת כוללים על-פי צרכי הלקוח, במקביל להפעלת מדיניות של מחויבות לאיכות ולזמינות השירות; עידוד הגירת לקוחות משירותים בסיסיים לפתרונות מנוהלים לקישוריות ארגונית ובין-ארגונית.

לקוחות פרטיים

הגדלת רוחב הפס בחבילות המוצעות ללקוחות ומכירת מוצרים ושירותים מתקדמים על גבי רשת ה-NGN; אספקת מגוון מסלולי חיוב המותאמים לצרכי הלקוח; חיזוק המיצוב של שירותי הטלפוניה של החברה בדגש על יישומים מתקדמים והחדרת מכשירי קצה מתקדמים; מינוף נכסים קבוצתיים במטרה להעניק ללקוח פתרון תקשורת כולל.

רשת

לשם השגת יעדיה האסטרטגיים פועלת החברה בכל הנוגע לשיפור הרשת הקיימת ולהתאמתה ליעדיה העסקיים, בין היתר, על-ידי פריסת סיבים אופטיים וביצוע השקעות בלב הרשת. ראו גם סעיפים 2.6.2 ו-2.7.2 בנושא ה-NGN ופריסת סיבים אופטיים.

2.19.3 מגמות הפיתוח בעסקי החברה

2.19.3.1 החברה פועלת להגדיל את קצבי העברת הנתונים בשירותים שהיא מספקת ללקוחותיה. החברה נוקטת יוזמות שיווקיות שתכליתן להעביר את לקוחותיה לקצבי גלישה מהירים בשירות האינטרנט. כמו כן משיקה החברה עבור לקוחותיה העסקיים שירותי תמסורת ותקשורת נתונים בקצבים גבוהים ובמגוון ממשקים ושירותים מנוהלים.

2.19.3.2 החברה פועלת להמשיך השתלבותה ביישומי ה-IP. לצורך כך הקימה החברה רשת IP המהווה פלטפורמה לשירותים המסופקים על ידה כיום ולשירותים נוספים שבכוונתה לספק בעתיד.

2.19.3.3 החברה משווקת שירותי רשת ביתית ניידת ואלחוטית המאפשרים גלישה ממספר

מחשבים בו זמנית וכן שירותים נוספים (Bphone, Bcloud, Free Wi-Fi, Bhome).

2.19.3.4 החברה השיקה מגוון מסלולי חיוב לשירותי הטלפוניה לצד מבנה התעריפים הבסיסי שלה במטרה להגביר את היקף השימוש בשירותיה ולגוון את היצע המסלולים בהתאם לצרכי הלקוחות.

2.19.3.5 החברה משווקת סלים הכוללים שירותים נוספים לשירותי החברה ללקוחותיה (לעניין זה, ראו סעיף 1.7.2.2).

2.19.4 פרויקטים עיקריים בתכנון או בביצוע

בסוף שנת 2015 החברה השלימה פריסה מלאה של רשת ה-NGN. לעניין פריסת רשת סיבים אופטיים ע"י החברה קרוב ככל הניתן לחצר הלקוח ראו סעיף 2.7.2.

כמו כן החברה מפתחת ומטמיעה מערכות מיחשוביות מתקדמות ובהם מערכות ניהול הרשת ההנדסית וניהול הזמנה ואספקת השירותים.

2.20. דיון בגורמי סיכון

השוק הישראלי בו פועלת החברה הינו יציב במהותו, יחד עם זאת, קיימים גורמי סיכון הנובעים מהסביבה המקור-כלכלית, מהמאפיינים הייחודיים של הענף בו פועלת החברה, וגורמי סיכון ייחודיים לחברה, כמפורט להלן:

2.20.1 תחרות

התחרות בתחום התקשורת הפנים-ארצית הנייחת ההולכת וגוברת בשנים האחרונות, הן מצד מפעילים פנים-ארציים אחרים ובראשם הוט (בעלת רישיון כללי), והן מצד מפעילי סלולאר, התגברה משמעותית עם יישומו של השוק הסיטונאי, באמצעותו מתחרים קבוצות תקשורת ומפעילי תקשורת אחרים (בעלי רישיון מיוחד או אחד) בחברה במכירת חבילות שירות קצה לקצה, על בסיס תשתיות החברה במחירים שנקבעו על ידי הרגולטור ולא כתנאים מסחריים הנקבעים במשא ומתן (ראו סעיף 1.7.3). למעלה מחצי מליון לקוחות עברו לקבל שירותי אינטרנט סיטונאיים, הניתנים על גבי רשת החברה, כאשר לחברה אין קשר עם אותם לקוחות. כן תיתכן תחרות גם מצד בעלי תשתיות פוטנציאליות (ראו סעיף 2.6). הגברת התחרות בתחום התקשורת הפנים-ארצית גורמת לנטישה של חלק מלקוחות החברה ומובילה להורדת מחירים של חלק משירותי החברה ולעליה בעלויות גיוס לקוחות חדשים ושימור לקוחות קיימים. הגופים המתחרים בחברה בהווה, או העשויים להתחרות בה בעתיד נהנים מגמישות עסקית גדולה מזו של החברה, לרבות יכולת לשתף פעולה עם חברות בנות וקשורות ולשווק חבילות שירותים משותפות עמן (ראו סעיף 1.7.2 וסעיף 1.7.3). יכולתה של הוט לשווק חבילות שירותים ("טריפל פליי" ואף מעבר לכך) בגמישות תעריפית, אל מול מגבלותיה של החברה לעשות כן נכון למועד זה, פוגעת ביכולת התחרות של החברה.

2.20.2 פיקוח והסדרה שלטוניים

החברה כפופה לפיקוח ולהסדרה שלטוניים המתייחסים, בין השאר, לרישוי פעילות, קביעת תחומי פעילות מותרים, קביעת תעריפים, תפעול, תחרות, תשלום תמלוגים, חובת אספקת שירות אוניברסלי, אפשרות החזקת מניותיה, מערכת היחסים בין החברה לבין החברות הבנות שלה ואיסור הפסקה או הגבלה של שירותיה (דבר העשוי לחייב את החברה לתת שירותים גם בנסיבות שאינן כלכליות) - לפרטים ראו סעיף 2.16. הפיקוח וההסדרה האמורים גורמים לעיתים להתערבות שלטונית, אשר לדעת החברה מכבידה על פעילותה העסקית. במסגרת זו, החברה חשופה להטלת סנקציות שונות על ידי משרד התקשורת, לרבות הטלת עיצומים כספיים (לעניין זה ראו סעיף 1.7.4.6).

כמו כן, שר התקשורת מוסמך לשנות את תנאי רישיונה של החברה, להתערב בתעריפים קיימים והצעות שיווקיות וליתן לה הוראות. שינויים מהותיים בכללי ההסדרה החלים בתחום התקשורת בכלל ועל החברה בפרט, עשויים לחייב את החברה בביצוע שינויים בתוכניות האסטרטגיות שלה ולפגוע ביכולתה לבצע תכנון ארוך טווח של פעילותה העסקית. לשינויים אפשריים בעקבות מסמך מדיניות הרחבת התחרות, ראו סעיף 1.7.3. למגבלות אפשריות מכוח חוק הריכוזיות על חידוש רישיונות והקצאת רישיונות חדשים ראו סעיף 1.7.4.7.

2.20.3 פיקוח על תעריפים

תעריפי החברה לשירותיה העיקריים (לרבות תעריפי קישור גומלין ושימוש בתשתית החברה ורשתה כפופים לפיקוח ולהתערבות שלטוניים. לשר סמכות להתערב בתעריפים קיימים והצעות שיווקיות וליתן לה הוראות) (ראו סעיף 2.16.1). בממוצע, נשחקים ריאלית תעריפי החברה המפוקחים. שינויים מהותיים בתעריפיה המפוקחים של החברה, באם ייושמו, עלולים להשפיע באופן מהותי לרעה על עסקיה ותוצאותיה. באשר לחוסר הוודאות לגבי מנגנון הפיקוח תעריפי החברה המפוקחים ועידכונם ראו סעיפים 1.7.3 ו-2.16.1. כמו כן,

המגבלות החלות על החברה בשיווק סלי תשלומים חלופיים עשויות ליצור לחברה קשיים במתן מענה תחרותי הולם לשינויים בשוק ומקבלות ביטוי משמעותי אל מול המתחרים בחברה על בסיס תשתיותיה במכירת חבילות שירותים קצה לקצה באמצעות שירות סיטונאי BSA שמספקת החברה. כך גם ככל שיופעל מנגנון שיקבע משרד התקשורת לאישור ובדיקה לעניין צמצום מרווחים בחבילות ומסלולים של החברה (ראו סעיף 1.7.3.2). במסגרת החלת שוק סיטונאי קבע משרד התקשורת את המחיר שלפניו תמכור החברה שירותיה לבעלי רישיונות. המחירים הנמוכים שנקבעו עלולים להשפיע לרעה על רמת הכנסותיה של החברה ועל רווחיותה והיכולת להחזיר השקעותיה (לשוק הסיטונאי ראו סעיף 1.7.3).

2.20.4 יחסי עבודה

יישום בחברה של תוכניות בנושא כוח אדם וארגון (לרבות תוכניות פרישה ושינויים ארגוניים) כרוך בתיאום עם העובדים ובעלויות מהותיות, לרבות עלויות פיצויי פרישה מוקדמת. תהליכי יישום תוכניות כאלה עלולים לגרום לאי שקט ביחסי העבודה ולפגיעה בפעילות השוטפת של החברה - ראו גם סעיפים 2.9.3, 2.9.6 ו-2.17.3.

2.20.5 מגבלות בדבר היחסים בין החברה לבין חברות בקבוצת בזק

הפרדה מבנית - רישיון המפ"א של החברה מחייב אותה כי יחסייה עם החברות העיקריות בקבוצה המוחזקות על ידיה יהיו ללא העדפה שלהן לעומת מתחרותיהן. נדרשת הפרדה בין ההנהלות של החברה ושל החברות האמורות, וכן הפרדה במערכות העסקיות, הכספיים והשיווק, בנכסים ובעובדים, דבר הגורם לכפילויות ולתקורות ניהול גבוהות. כמו כן, בשלב זה, יכולתה של החברה להציע חבילות שירותים משותפות של החברה ושל החברות האמורות הינה מוגבלת (ראו סעיף 1.7.2). לאור כניסתן של חברות לתחרות ישירה מול החברה המבוססת על אספקת סל שירותים ללקוח והאפשרות בהינתן שירותים סיטונאים להציע ללקוחות שירותי קצה לקצה, וכן לנוכח הערכת החברה בדבר ניצול הפסדי די.בי.אס לצורך מס עם ביטול חובת ההפרדה ומיזוגה לחברה (ראו ביאור 7 לדוחות 2017) גברה השפעת גורם סיכון זה על פעילות החברה ותוצאותיה. יחד עם זאת, לעניין אפשרות כי בעתיד יינתן לקבוצה היתר לאספקת חבילות שירותים לא פריקות וביטול ההפרדה המבנית ולשינויים אפשריים נוספים בעקבות השוק הסיטונאי, ראו סעיפים 1.7.2 ו-1.7.3.

2.20.6 הליכים משפטיים

החברה הינה צד להליכים משפטיים, ובכללם תובענות ייצוגיות, אשר עלולים להביא לחיובה בסכומים מהותיים, אשר לא ניתן להעריך את רובם, ולכן לא נערכה בגין רובם הפרשה בדוחות הכספיים של החברה. בנוסף, פוליסות הביטוח של החברה מוגבלות לגבולות כיסוי שהוגדרו ולעילות מסוימות, ועשויות שלא לכסות תביעות בגין סוגים מסוימים של נזקים. בשנים האחרונות, הולכת ומחריפה מגמת ריבוי התובענות הייצוגיות נגד חברות מסחריות גדולות. מעצם טיבן, תובענות ייצוגיות יכולות להגיע לסכומים גבוהים. בנוסף, הואיל והחברה מספקת תשתיות תקשורת וכן שירותי חיוב וגביה לבעלי רישיונות אחרים, מי שתובעים את בעלי הרישיונות האמורים בתובענות ייצוגיות אחרות, עשויים לנסות ולערב אף את החברה כצד בהליכים אלה. לתיאור ההליכים המשפטיים ראו סעיף 2.18.

2.20.7 חשיפה לשינויי שערי מטבע, אינפלציה וריבית

החברה מודדת את החשיפה לשינויי מטבע ואינפלציה על פי עודף או חוסר בנכסים מול התחייבויות, על פי סוג הצמדה. חשיפת החברה לשינויים בשער מט"ח מול השקל הינה נמוכה. חשיפת החברה לשינויים באינפלציה הינה גבוהה, ולפיכך החברה נוקטת בפעולות חיסוי על חלק מחשיפתה לאינפלציה. בנוסף, קיימת לחברה חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ביחס לאשראי שהיא מקבלת. לעניין זה ראו גם ביאור 29 לדוחות 2017.

2.20.8 קרינה אלקטרומגנטית ורישוי מתקני שידור

נושא הקרינה האלקטרומגנטית הנפלטת ממתקני שידור מוסדר בעיקר בחוק הקרינה הבלתי מייננת (ראו סעיפים 2.15 ו-2.16.9). החברה פועלת לקיומם של היתרי הקמה והפעלה של מתקני השידור השונים שלה, אך הקשיים שבהם נתקלת החברה בפעילותה זו, לרבות קשיים הנובעים משינוי מדיניות הגורמים הרלבנטיים בנושא ושינויי חקיקה ותקינה, עלולים להשפיע לרעה על תשתית המתקנים האמורים, על סדירות אספקת השירותים באמצעותם, וכתוצאה מכך גם על הכנסות החברה משירותים אלה. פוליסת אחריות צד ג' של החברה אינה מכסה כיום אחריות בגין קרינה אלקטרומגנטית.

2.20.9 שינויים טכנולוגיים תכופים

תחום התקשורת מתאפיין בתמורות טכנולוגיות תכופות והתקצרות אורך החיים הכלכלי של טכנולוגיות חדשות - ראו סעיף 2.1.4. מגמות אלה משמעותן צורך בהשקעת משאבים רבים בשדרוג הטכנולוגיות הקיימות של החברה, הנמכת חסמי הכניסה עבור מתחרים חדשים, גידול בשיעורי הפחת ובמקרים מסוימים תיתכן התייתרות של טכנולוגיות ורשתות שבעלות החברה אשר עלות ההשקעה בהן עדיין רשומה במאזניה.

2.20.10. תלות בגורמי מאקרו וברמות הפעילות העסקית במשק

ציבות השווקים הפיננסיים וחוסן של כלכלות מדינות העולם נתונים בשנים האחרונות לתנודתיות גבוהה. עד עתה הפגין המשק הישראלי חוסן כלכלי שהתבטא בהמשך ההתרחבות הכלכלית, שמירה על היקף אבטלה נמוך, ושיעורי אינפלציה בתוך יעד הממשלה. עם זאת המשך עליית מחירי הדיור, זעזועים בכלכלה העולמית וחוסר הוודאות המדינית-בטחונית עלולים להעיב על המשך קו מגמה זה. החברה מעריכה, כי ככל שהמשק המקומי יגלוש שוב לתקופה של האטה והרעה בפעילות העסקית בעקבות אירועים חיצוניים או פנימיים, אזי תוצאותיה העסקיות עלולות להיפגע, בין השאר, כתוצאה מפגיעה בהכנסות החברה (לרבות הכנסות מחברות מוחזקות) או כתוצאה מהגדלת עלויות המימון של הקבוצה.

2.20.11. כשל במערכות החברה

החברה מספקת שירותיה באמצעות מערכות תשתית שונות הכוללות, בין השאר, מרכזות, רשתות תמסורת תקשורת נתונים וגישה, כבלים, מערכות מחשוב, תשתיות פיזיות ועוד. לחלק ממערכות החברה קיים גיבוי, אך יחד עם זאת, במקרה של פגיעה בחלק או בכל המערכות הנ"ל, בין בשל תקלות טכניות למיניהן (לרבות במקרה של הפסקת התקשרות עם ספק בו קיימת תלות לגבי תמיכה במערכות), בין עקב אסונות טבע (רעידות אדמה, אסונות, שריפה), בין עקב פגיעה בתשתיות פיזיות על ידי ספקי תקשורת העושים בהן שימוש ובין עקב פגיעה בזדון (לרבות באמצעות התקפות Cyber והחדרת וירוסים), עלולים להיגרם קשיים משמעותיים בהספקת שירותי החברה, לרבות במקרה בו החברה לא תוכל להחזיר את המערכות לכשירות במהירות.

יצוין, כי חלק מהותי מפעילותה של החברה (במיוחד) מבוצע בחברות הבנות שלה. גורמי הסיכון של חברות אלו והערכות הנהלותיהן ביחס לגורמי הסיכון מתוארים בסעיפים 3.19, 4.15 ו-5.19.

להלן דירוג השפעתם של גורמי הסיכון שתוארו לעיל על פעילות החברה, להערכת הנהלת החברה. יצוין, כי הערכות החברה להלן לגבי מידת ההשפעה של גורם הסיכון משקפות את מידת ההשפעה של גורם הסיכון בהנחת התממשות גורם הסיכון, ואין באמור כדי להביע הערכה או לתת משקל לסיכויי ההתממשות כאמור. סדר הופעת גורמי הסיכון לעיל ולהלן אינו בהכרח על פי דרגת הסיכון:

טבלת סיכום גורמי סיכון - תקשורת פנים ארצית נייחת⁴⁰

מידת ההשפעה של גורם הסיכון על פעילות החברה			
השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	
			סיכוני מקרו
X			חשיפה לשינויי שערי מטבע, אינפלציה וריבית
	X		תלות בגורמי מאקרו וברמות הפעילות העסקית במשק
			סיכונים ענפיים
		X	תחרות גוברת
		X	פיקוח והסדרה שלטוניים
		X	פיקוח על התעריפים
	X		קרינה אלקטרומגנטית / רישוי מיתקני שידור
	X		שינויים טכנולוגיים תכופים
			סיכונים מיוחדים לחברה
	X		חשיפה להליכים משפטיים
	X		יחסי עבודה
		X	מגבלות בדבר היחסים בין החברה לבין חברות בקבוצת בזק
		X	כשל במערכות החברה

המידע הכלול בסעיף 2.20 זה והערכות החברה בדבר השפעת גורמי הסיכון על פעילות החברה ועסקיה, הנם מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך. המידע וההערכות נסמכים על נתונים שפורסמו על ידי משרד התקשורת, הערכות החברה בדבר מצב השוק ומבנה התחרות בו ובאשר להתפתחויות אפשריות בשוק זה ובמשק הישראלי. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מההערכות המפורטות לעיל אם יחול שינוי באחד הגורמים שהובאו בחשבון בהערכות אלו.

⁴⁰ יובהר, כי בהערכות חברות הקבוצה בדבר השפעת גורמי הסיכון בטבלאות הסיכום (בסעיף זה ובסעיפים 3.19, 4.15 ו-5.19), לא נאמדה ההסתברות להתממשות גורם הסיכון, אלא השפעת גורם הסיכון על החברה הרלוונטית אם יתממש. יצוין, כי חלק מחברות הקבוצה עורכות אומדנים בדבר הסתברות התרחשותם של חלק מגורמי הסיכון הנזכרים בסעיפים אלו לצרכים פנימיים מסוימים שלהן, אולם לא נערך אומדן סדור ברמת הקבוצה של כלל הסיכונים המפורטים בטבלאות הסיכום שבסעיפים אלו.

3. פלאפון - רדיו-טלפון נייד (טלפוניה סלולארית)

3.1. מידע כללי על תחום הפעילות

3.1.1. תחום הפעילות של פלאפון

פלאפון עוסקת במתן שירותי תקשורת סלולארית ומכירה ותיקונים של ציוד קצה. שירותי פלאפון מפורטים בהרחבה בסעיף 3.2. פלאפון הינה בבעלות מלאה של החברה.

3.1.2. עיקרי מגבלות חקיקה ותקינה הייחודיות לתחום הפעילות

3.1.2.1. דיני התקשורת ורישיון הרט"ן

פעילותה של פלאפון כפופה להסדרה ופיקוח מכוח חוק התקשורת ותקנותיו, מכוח פקודת הטלגרף, ומכוח רישיון הרט"ן שבבעלותה. ברישיון הרט"ן קבועים תנאים וכללים החלים על פעילותה של פלאפון (לפרטים ראו סעיף 3.14.2).

3.1.2.2. פיקוח על תעריפים

דמי קישור הגומלין (תעריפי השלמת שיחה והשלמת הודעות מסר קצר (SMS) אותם גובה פלאפון ממפעילי תקשורת אחרים) קבועים בתקנות קישור גומלין. יתר התעריפים מצויים תחת משטר פיקוחי מסויים כמוסדר במסגרת רישיון הרט"ן וחוק התקשורת (ראו סעיף 3.14.2).

3.1.2.3. דיני איכות הסביבה ודיני התכנון והבניה

הקמה והפעלת תשתית תקשורת אלחוטית, כולל תקשורת סלולארית, כפופה להוראות חוק הקרינה הבלתי מייננת ולהיתרים הנדרשים על פני מאת המשרד להגנת הסביבה וכן להוראות דיני התכנון והבניה (ראו סעיף 3.13.1).

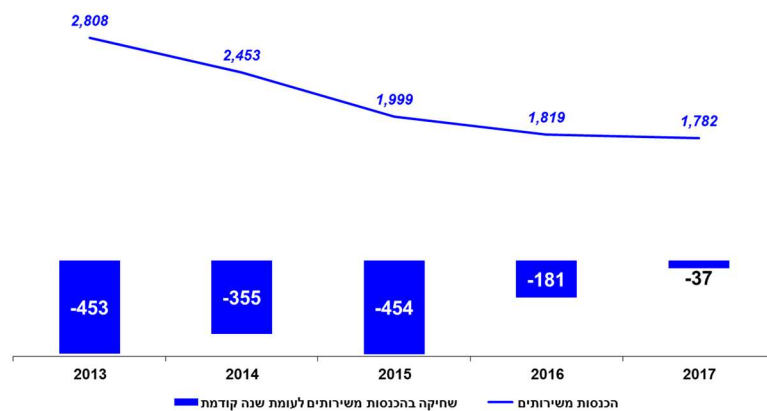
3.1.3. שינויים בהיקף הפעילות בתחום

לנתונים כספיים אודות היקף הפעילות של פלאפון ראו סעיף 3.3.

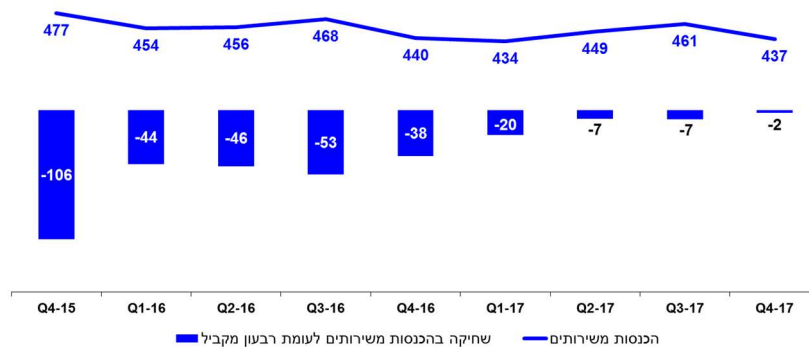
הכנסות משירותים

ענף הסלולאר מתאפיין בתחרות עזה (ראו סעיף 3.6). התחרות בענף מביאה למעבר גבוה של מנויים בין המפעילים הסלולאריים תוך שחיקת הכנסותיהם וכן להגדלת נפח הגלישה הכלול בחבילת הבסיס אשר גרמו לשחיקה משמעותית של ההכנסה הממוצעת למנוי. הצמיחה במצבת המנויים בשנתיים האחרונות פיצתה על שחיקת המחירים והביאה לבלימת השחיקה בהכנסות פלאפון אשר אפיינה את השנים האחרונות. בתקופת הדוח ההכנסות משירותים הסתכמו בכ- 1,782 מיליון ש"ח לעומת 1,818 מיליון ש"ח בשנת 2016 ו- 1,999 מיליון ש"ח בשנת 2015.

להלן תרשים המתאר את השינוי בשחיקה בהכנסות משירותים בכל אחת מהשנים 2013-2017 לעומת שנה קודמת (במיליוני ש"ח):

להלן תרשים המתאר את השינוי בשחיקה בהכנסות משירותים בכל אחד מהרבעונים בשנתיים האחרונות לעומת הרבעון המקביל לו (במיליוני ש"ח):

לעניין הכנסות משירותי אירוח ראו סעיף 3.4.

הכנסות ממכירת ציוד קצה ומוצרי אלקטרוניקה

פתיחת השוק ליבוא מקביל ופתיחתן של חנויות רבות המוכרות ציוד קצה הביאו לירידה במכירות של מכשירים סלולאריים ושל ציוד הקצה הסלולארי הנמכר על ידי המפעילים הסלולאריים עצמם. ביטול מס הקניה על מכשירים סלולאריים מיובאים במהלך שנת 2017 תרם אף הוא לירידה במחזור ההכנסות (ראו סעיף 3.2.2). על מנת לצמצם את הפגיעה בהכנסות, פלאפון מגדילה את מגוון הציוד הנמכר על ידה ומוכרת גם ציוד אלקטרוני שאינו מכשירים סלולאריים. השקת מותגים סינים לצד השקת דגמי מכשירים ברמות מחירים נמוכות אצל יצרנים אחרים הביאה לירידה בהכנסה הממוצעת למכשיר. בשנת 2016 השיקה פלאפון מותג ציוד קצה פרטי (GINI) הכולל מספר דגמי מכשירים (ראו סעיף 3.2.2). הכנסות פלאפון ממכירת ציוד קצה ומוצרי אלקטרוניקה בשנת 2017 הסתכמו בכ- 764 מיליון ש"ח והיוו כ- 30% מסך הכנסות פלאפון, מול הכנסות בסך 812 מיליון ש"ח שהיוו כ- 31% בשנת 2016. מרבית ציוד הקצה והציוד האלקטרוני נמכרים בתשלומים.

הירידה במכירות ציוד הקצה לאורך השנים הביאה לירידה ביתרת הלקוחות במקביל לירידה בהיקף התשלומים לספקי ציוד קצה.

3.1.4 התפתחויות בשוק ושינויים במאפייני הלקוחות

השוק הסלולארי מתאפיין בשיעורי צמיחה נמוכים בשל רוויה בשיעור החדירה⁴¹. שיעור החדירה המוערך ליום 30.9.2017 הוא כ- 122%.

3.1.5 שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע על תחום הפעילות

שוק התקשורת הסלולארית הינו דינאמי, ומתאפיין בהתפתחויות טכנולוגיות תכופות בכל תחומי הפעילות בו (טכנולוגיית רשתות התקשורת, ציוד הקצה ושרותי הערך המוסף). השינויים הטכנולוגיים משפיעים על תחום הפעילות במספר מישורים:

3.1.5.1 הקמת רשתות סלולאריות בטכנולוגיות מתקדמות

התפתחויות טכנולוגיות, כמו גם הרצון להרחיב את מגוון השירותים המוצעים ללקוח ואיכותם, מחייבים את מפעילי הסלולאר שדרוג טכנולוגיית הרשתות הסלולאריות מעת לעת. הרשתות הסלולאריות בישראל פועלות בעיקר בטכנולוגיית ה-UMTS/HSPA ובטכנולוגיית LTE המתוכננת לעבור שדרוג לטכנולוגיית LTE Advanced (LTEA).

החל משנת 2014 החלה פלאפון בפריסת רשת LTE, ונכון למועד הדוח, הרשת פרוסה במרבית חלקי הארץ ופלאפון ממשיכה בפריסתה על פי תוכנית סדורה. החל משנת 2017 מפעילה פלאפון את 3 הטכנולוגיות Beam Forming, MIMO4x4 ו-Quam 256 המאפשרות שיפור ביצועים והגדלת מהירות הגלישה באתרי הדור הרביעי. טכנולוגיות אלו הוכרו על ידי ארגון ה-GSA העולמי כטכנולוגיות המשפיעות על טיב המהירות, וזיכו את פלאפון להימנות לחברה היחידה בישראל

⁴¹ שיעור החדירה - היחס בין מספר המנויים בשוק לבין סך האוכלוסייה בישראל (לא כולל עובדים זרים ופלשתינאים), אף שאלה נכללים במספר המנויים).

ולאחת מבין 39 חברת הסלולר היחידות בעולם המפעילות טכנולוגיות אלו. כמו כן בשנת 2017 פלאפון החלה בשילוב של טכנולוגיית Carrier Aggregation (טכנולוגיה המאפשרת ניצול מיטבי של ספקטרום התדרים והגדלת מהירות הגלישה) בחלק מהאתרים.

ביום 20.4.2017 התקבל אישור ממשרד התקשורת להפעלת טכנולוגיית LTE Advanced (LTEA). נכון למועד הדוח ההשקעה הכספית בטכנולוגיה זו איננה צפויה להגדיל משמעותית את היקף ההשקעות השוטפות של פלאפון. הערכת פלאפון ביחס להשקעה הנדרשת לצורך שדרוג טכנולוגיית LTEA הינה בגדר מידע צופה עתיד. ההשקעה בפועל עשויה להיות שונה מכפי שנחזה.

פלאפון בוחנת באופן מתמיד את הטכנולוגיות החדשות בשוק ואת הצורך בשדרוג טכנולוגיית הרשתות הקיימות, בהתאם למצב התחרות בשוק והכדאיות הכלכלית של ההשקעה בטכנולוגיות כאמור. לענין המצאי המוגבל בתדרים ראו סעיף 3.14.1.2.

3.1.5.2 עליה בצריכת נפח הגלישה

חדירתם של הטלפונים החכמים (Smartphones) ממשיכה להביא לעלייה בצריכת שירותי העברת נתונים (Data), בד בבד עם הגדלת ההיצע של אפליקציות ושירותי הוידאו. בנוסף לכך חל גידול בשיעור הטלפונים החכמים אשר תומכים בטכנולוגיית LTE, טכנולוגיה אשר מספקת לגולשים חווית גלישה טובה יותר. גידול זה מוביל לעלייה מתמשכת בצריכת Data.

3.1.6 גורמי הצלחה קריטיים

3.1.6.1 פריסה ארצית של רשת סלולארית איכותית ומתקדמת, תחזוקה שוטפת של הרשת ברמה גבוהה והשקעות משמעותיות על בסיס שוטף בתשתית הסלולארית, הן לצורך כיסוי איכותי ברחבי הארץ והן על מנת לספק ללקוחות שירותים מתקדמים באמצעות תשתית טכנולוגית מתקדמת (ראו גם סעיף 3.7.1).

3.1.6.2 ערוצי הפצה רחבים ומגוונים.

3.1.6.3 מגוון ערוצי שירות, לרבות ערוצים דיגיטליים, המאפשרים תמיכה ושירות יעיל ואיכותי למגוון גדול של לקוחות.

3.1.6.4 התאמת מבנה העלויות ויישום התייעלות תפעולית שמאפשרת להתמודד עם התגברות התחרות.

3.1.6.5 מותג המייצג רשת איכותית, אמינה ומתקדמת.

3.1.6.6 כוח אדם איכותי ומיומן.

3.1.7 חסמי הכניסה והיציאה העיקריים⁴²

3.1.7.1 חסמי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות הינם:

(א) רוויה בשיעור החדירה בתחום (ראו סעיף 3.1.4).

(ב) הצורך ברישיון רט"ן, הקצאת התדרים הכרוכה בעלויות גבוהות הנובעת, בין היתר, מכך שאלו משאבים במחסור (ראו סעיף 3.14.1.2) והכפפת הפעילות לפיקוח רגולטורי (ראו סעיף 3.14.2).

(ג) הצורך באמצעים כספיים משמעותיים לצורך השקעות כבדות ומתמשכות בתשתיות, המושפעות משינויים טכנולוגיים תכופים (ראו גם סעיף 3.7.1.4).

(ד) הקושי בהקמת אתרי רדיו עקב מגבלות רגולטוריות והתנגדות ציבורית.

3.1.7.2 חסמי היציאה העיקריים מהתחום, הינם:

(א) השקעות גדולות הדורשות זמן ארוך להחזר ההשקעה.

(ב) המחויבות למתן שירות ללקוחות נובעת מתנאי רישיון הרט"ן וההסכמים בהתאם לתנאים שנקבעו ברישיון.

⁴² חלק מחסמי הכניסה והיציאה המצוינים לעיל חלים באופן חלקי ומוגבל על מפעילים וירטואלים.

3.1.8 מבנה התחרות בתחום ושינויים החלים בו

3.1.8.1 כללי

נכון למועד דוח זה פועלים בשוק התקשורת הסלולארית בישראל חמישה מפעילים בעלי רישיון רט"ן (פלאפון, סלקום, פרטנר, גולן טלקום והוט מובייל), ומספר מפעילי MVNO בעלי רישיון רט"ן ברשת אחרת (מפעילים וירטואליים). בנוסף יצויין כי לפי פרסומים בתקשורת, חברת מרתון 018 צפויה לפעול כמפעיל ששי בעל רישיון רט"ן במהלך שנת 2018. השוק מאופיין בתחרות עזה הבאה לידי ביטוי בתחלופת מנויים גבוהה בין המפעילים, שחיקת תעריפים ושחיקת הרווחיות.

3.1.8.2 שיתוף בתשתיות

שיתוף בתשתיות מאפשר איחוד אתרים של מפעילים סלולאריים באופן שיצמצם משמעותית את עלות הפעלת ותחזוקת אתרי הרדיו לכל מפעיל. למיטב ידיעת פלאפון, נכון למועד הדוח קיימים בשוק שיתופים בתשתיות כמתואר להלן:

(א) פרטנר והוט מובייל פועלות במסגרת שיתוף תשתיות במקטע הרדיו במסגרת תאגיד משותף אשר קיבל רישיון מיוחד למתן שירותי תשתית רדיו סלולארית למפעילי רט"ן.

(ב) סלקום ומרתון 018 התקשרו בהסכם לשיתוף רשתות, אשר אושר על ידי משרד התקשורת.

(ג) במהלך תקופת הדוח התארכה גולן טלקום על גבי רשת סלקום, וזאת, למיטב ידיעת החברה, ללא התקשרות בהסכם שיתוף תשתיות. בד בבד עם רכישת גולן טלקום על ידי אלקטרה, התקשרו גולן טלקום, אלקטרה וסלקום בהסכם שיתוף רשתות (אשר אושר על ידי משרד התקשורת ורשות ההגבלים העסקיים).

3.1.8.3 מפעילים וירטואליים MVNO

ניתנו עד כה מספר רישיונות MVNO למפעילים וירטואליים. רק בודדים מבעלי רישיונות MVNO פעילים בשוק.

לפרטים נוספים אודות מבנה התחרות בתחום, ראו סעיף 3.6.

3.2 שירותים ומוצרים

3.2.1 שירותים

להלן תיאור השירותים אותם מספקת פלאפון למנוייה:

3.2.1.1 שירותי חבילות הכוללות:

1. **שירותי טלפון בסיסיים (VOICE)** - שירותי שיחה בסיסיים, שרותי השלמת שיחה וכן שירותים נלווים כגון - שיחה ממתינה, "עקוב אחריי", תא קולי, שיחת ועידה קולית שיחה מזוהה, הודעות מולטימדיה MMS ועוד.

2. **שרותי גלישה ותקשורת נתונים** - שירותי גלישה באינטרנט באמצעות המכשיר הסלולארי בדור 3 ובדור 4.

3. **שרות משלוח וקבלת מסרונים** - שרות קבלת ושליחת מסרונים (הודעות טקסט - SMS).

ב. **שרותי תוכן** - פלאפון מציעה ללקוחותיה שירותי תוכן כגון, שירותי גיבוי אחסון נתונים (pelephone cloud), שירותי אנטי-וירוס, שירותי הגנת סייבר, שירות צפייה בערוצי טלוויזיה שונים (super tv) וספריית מוסיקה (music) המאפשרת להאזין למגוון מוסיקה באמצעות המכשיר הסלולארי והמחשב הביתי.

ג. **שרותי נדידה** - פלאפון מאפשרת ללקוחותיה נדידה עם מכשירם האישי למדינות ברחבי העולם, ומספקת ללקוחות אלו כיסוי Roaming (נדידה) רחב במעלה מ-220 מדינות. בנוסף מספקת פלאפון גם שירותי נדידה נכנסים, ללקוחותיהם של מפעילים זרים השוהים בישראל.

ד. **שירותי תחזוקה ותיקונים** - פלאפון מציעה שירותי תיקונים ואחריות מורחבת, תמורת תשלום חודשי המזכה את הלקוח בשירותי תיקונים ואחריות למכשיר הסלולארי, או תמורת תשלום חד פעמי בעת התיקון.

פלאפון מספקת את השירותים האמורים למנוייה ובנוסף מספקת חלק משירותים אלו גם במסגרת הסכמי אירוח.

3.2.2. מוצרים

מכשירי ציוד קצה - פלאפון מציעה סוגים שונים של מכשירי טלפון נייד, מכשירים לרכב, דיבוריות ואביזרים נלווים התומכים במגוון שירותיה. כמו כן, מספקת פלאפון ללקוחותיה ציוד קצה כגון טאבלטים, מחשבים ניידים, מודמים, רמקולים, אוזניות ומוצרי אלקטרוניקה נלווים נוספים.

בשנת 2016 השיקה פלאפון מותג ציוד קצה פרטי (GINI).

בחודש אפריל 2017 הודיע שר האוצר על תוכנית כלכלית הכוללת בין היתר ביטול מכסים ומסי קניה. כחלק מהתוכנית, בוטל מס הקניה על מכשירים סלולריים מיובאים שעמד על 15% משווי המכשיר.

3.3. פילוח הכנסות ממוצרים ושירותים

להלן נתונים בדבר הכנסות פלאפון ממוצרים ושירותים (במיליוני ש"ח):

מוצרים ושירותים	2017	2016	2015
הכנסות משירותים	1,782	1,818	1,999
שיעור מסך הכנסות פלאפון	70%	69.1%	69.2%
הכנסות ממוצרים (ציוד קצה)	764	812	891
שיעור מסך הכנסות פלאפון	30%	30.9%	30.8%
סה"כ הכנסות	2,546	2,630	2,890

3.4. לקוחות

להלן נתונים אודות התפלגות ההכנסות מלקוחות (במיליוני ש"ח):

מוצרים ושירותים	2017	2016	2015
הכנסות מלקוחות פרטיים	1,541	1,616	1,750
הכנסות מלקוחות עסקיים*	1,005	1,015	1,140
סה"כ הכנסות	2,546	2,630	2,890

* ההכנסות מלקוחות במסלולים עסקיים כוללות הכנסות מהסכמי אירוח.

לסוף שנת 2017 מספר המנויים של פלאפון עמד על כ- 2.5 מיליון.

יצוין, כי לפלאפון 770 אלף מנויי pre-paid (לקוחות המשלמים עבור שירותי התקשורת מראש), היקף ההכנסות מלקוחות אלו אינו מהותי ביחס לכלל הכנסות פלאפון.

בנוסף למנויי פלאפון כאמור לעיל, שהינם לקוחות סופיים העושים שימוש בפועל ברשת פלאפון, פלאפון מספקת שירותים, בהתאם להסכמי אירוח, למפעילי סלולאר אחרים העושים שימוש ברשת פלאפון על מנת לספק שירות ללקוחותיהם. עיקר ההכנסות בשנת 2017 ובשנת 2016 התקבלו מרמי לוי.

3.5. שיווק, הפצה ושירות

מערך ההפצה של פלאפון כולל למעלה מ- 450 נקודות מכירה בהן ניתן להצטרף לשירותי פלאפון. מערך נקודות המכירה הינו מגוון וכולל חנויות ודוכנים המופעלים על ידי פלאפון, רשתות קמעוניות המשווקות את מוצרי פלאפון וכן כ-28 מרכזי שירות ומכירה הפרוסים ברחבי המדינה העוסקים בשירות, במכירה ללקוחות, תיקון מכשירים ושימור הלקוחות. בנוסף מפעילה פלאפון מערך פנימי וחיצוני של משווקים טלפוניים. ככלל, התגמול למשווקים משולם כעמלות מתוך המכירות.

במהלך השנה האחרונה פלאפון המשיכה להרחיב את מערך ההפצה שלה. מערך השירות של פלאפון למנויים כולל ערוצים דיגיטליים מגוונים לרבות אתר האינטרנט של פלאפון ו-12 מוקדים טלפונים.

3.6. תחרות

3.6.1. כללי

ריבוי המפעילים הסלולאריים בשוק, כתולדה של המהלכים הרגולטוריים בהם נקט משרד התקשורת בשנים האחרונות במטרה להגביר את התחרות בשוק הטלפוניה הסלולארית, הביא לרמת תחרות גבוהה, שנמשכה גם בשנת 2017. המשך המגמה הביא למעבר מנויים בהיקף גבוה בין חברות הסלולאר ולהפחתת מחירי חבילות הסלולאר, אשר הביאה לשחיקת תעריפים ולשחיקת הרווחיות, הן בשוק הלקוחות הפרטיים והן בשוק הלקוחות העסקיים.

על מנת לפצות על שחיקת מחירי החבילות, נוקטת פלאפון באסטרטגיית צמיחה לצד צעדי התייעלות והתאמת מבנה העלויות.

הערכות פלאפון המתוארות לעיל הן מידע צופה פני עתיד כמשמעו בחוק ניירות ערך. הערכות אלו עשויות שלא להתממש, להתממש באופן חלקי או להתממש באופן שונה מהותית מכפי שנחזה.

להלן נתונים, למיטב הערכת פלאפון, אודות מספרי המנויים של פלאפון ומתחרותיה בשנים 2016 ו- 2017 (אלפי מנויים, בקירוב):

סך מנויים בשוק	MVNOs (1)	גולן טלקום	הוט מובייל	סלקום	פרטנר	פלאפון		
10,400	210	850	1,450	2,800	2,700	2,400	מס' מנויים (2)	ליום 31.12.2016
	2%	8.2%	13.9%	26.9%	25.9%	23.1%	נתח שוק	
10,650	230	900	1,560	2,800	2,680	2,480	מס' מנויים (2)	ליום 30.9.2017
	2.1%	8.5%	14.6%	26.3%	25.2%	23.3%	נתח שוק	

- (1) מרבית ה-MVNOs הינן חברות פרטיות אשר אינן מפרסמות נתונים לגבי מספר המנויים שלהן, והנתונים האמורים מבוססים על הערכה.
 (2) מספר המנויים הינו נכון לימים 30.9.2017 ו-31.12.2016, בהתבסס על דיווחיהן של סלקום, פרטנר, הוט מובייל וגולן טלקום (במסגרת דוחות אלקטרה) לציבור.

3.6.2. הסכמי שיתוף תשתיות ומתן זכות שימוש ברשת

למיטב ידיעת פלאפון, נכון למועד הדוח קיימים בשוק הסכמי שיתוף רשתות במקטע הרדיו האקטיבי כמתואר להלן:

3.6.2.1 פרטנר - הוט מובייל

בהתאם להסכם שיתוף הרשתות בין פרטנר והוט מובייל במקטע הרדיו הקימו פרטנר והוט מובייל תאגיד משותף אשר קיבל רישיון מיוחד למתן שירותי תשתית רדיו סלולארית למפעיל רט"ן למשך 10 שנים. מטרת התאגיד, אשר פרטנר והוט מובייל מחזיקות בו בחלקים שווים, הינה להחזיק ולפתח רשת סלולארית מתקדמת אחת עבור שתי החברות ולתפעל את מקטע הרדיו המשותף.

3.6.2.2 גולן טלקום - סלקום - מרתון 018

גולן טלקום, סלקום ומרתון 018 התקשרו בהסכמים לשיתוף רשתות רדיו ו/או אירוח. כאמור חברת מרתון 018 עדיין אינה פועלת בשוק, אולם לפי פרסומים בתקשורת היא צפויה להתחיל לפעול במהלך 2018.

פלאפון אינה צד להסכם שיתוף רשתות, כך שהיא איננה נהנית מהחיסכון הנובע משימוש משותף ברשת הרדיו, אך מנגד היא שולטת באופן בלעדי ברשת הסלולאר שלה, בתחזוקת הנתבי הטכנולוגי שלה ובהיקף ההשקעות בה.

בנוסף לכך, מצאי התדרים העומדים לרשות פלאפון עשוי להיות קטן יותר בהשוואה לזה של חלק מהמתחרים, באופן שעלול להקנות לה פחות גמישות בניהול הרשת.

3.6.3 גורמים חיוביים ושלייליים המשפיעים על מעמדה התחרותי של פלאפון

3.6.3.1 גורמים חיוביים:

- א) רשת סלולארית בעלת פריסה רחבה ואיכותית.
- ב) מיצובה כרשת סלולארית מהירה ומתקדמת. ראו גם סעיף 3.1.5.1 בנוגע לדוח שפורסם על ידי ארגון ה-GSA העולמי.
- ג) מיצוב כרשת בטוחה.
- ד) מערך הפצה מגוון ורחב הפועל באמצעות מוקדים טלפונים ובאמצעות מספר רב של נקודות מכירה פרונטליות, המופעלות ע"י פלאפון, משווקים חיצוניים ובאמצעות רשתות קמעונאיות מובילות.
- ה) מערך שירות רחב ומגוון ממשקי שירות ללקוח המאפשרים מתן שירות ברמה גבוהה ללקוחות.
- ו) מכירת תתי מותגים בערוצי מכירה ייעודיים לצד מותג פלאפון.
- ז) מבנה הון איתן ותזרים מזומנים חיובי.

3.6.3.2 גורמים שליליים:

- א) כחברה בת של החברה, על פלאפון חלות מגבלות רגולטוריות בכניסה לתחומי פעילות נוספים ובהרחבת סל השירותים ללקוחות, אשר אינן חלות על מתחרותיה.

- (ב) קיימות מגבלות בפעילות משותפת עם החברה לרבות בשיווק חבילות שירותים משותפות (ראו סעיף 1.7.2).
- (ג) עלויות הקמה, הפעלה ואחזקת רשתות סלולאריות בפלאפון צפויות להיות גבוהות יותר ביחס למתחרים הפועלים באמצעות שיתוף תשתיות.

3.7. רכוש קבוע ומתקנים

הרכוש הקבוע של פלאפון כולל ציוד תשתית של ליבת הרשת, אתרי רדיו, ציוד אלקטרוני, מחשבים, כלי רכב, ציוד קצה, ריהוט וציוד משרדי ושיפורים במושכר.

3.7.1. תשתית

3.7.1.1 פלאפון מפעילה כיום רשתות תקשורת בשתי טכנולוגיות עיקריות כדלהלן:

(א) טכנולוגיית LTE (דור 4) ממשפחת תקני ה-GSM. יתרונותיה של הטכנולוגיה הינם בקיבול גבוה לתקשורת נתונים ובקצבי הורדה והעלאה מהירים יותר מאלו שקיימים בדור 3. כל מכשירי הקצה שתומכים בטכנולוגיה זו תומכים גם בטכנולוגיית דור 3 וקיים מעבר חלק בין הטכנולוגיות.

(ב) טכנולוגיה בשיטת UMTS/HSPA המבוססת על תקן GSM (דור 3). טכנולוגיה זו נפוצה מאוד בעולם ומאפשרת זיהוי מנוי ומתן שרות באמצעות כרטיס זיהוי למנוי (SIM) הניתן להעברה מציוד קצה אחד לאחר. טכנולוגיה זו תומכת במהירות הורדה של עד 42 מס"ש ובמהירות העלאה של עד 5.7 מס"ש.

3.7.1.2 בחודש יוני 2017 פלאפון הפסיקה את פעילות רשת ה-CDMA בהתאם לתיקון רישיונה בנושא.

3.7.1.3 לתאריך פרסום הדוח מבוססות תשתיות הרשתות של פלאפון בעיקרן על שתי חוות מיתוג המחוברות ללמעלה מ- 2,300 אתרים.

3.7.1.4 השקעות ברשת LTE

על פי הסכמים משנת 2014, חברת ל.מ אריקסון ישראל בע"מ ("אריקסון"), משמשת כספק של פלאפון לפריסת רשת רדיו דור 4 (LTE).

בשנים האחרונות השקיעה פלאפון בפריסת רשת דור רביעי ושדרוגה בטכנולוגיות חדשניות Beam Forming, MIMO4x4 ו-Quam 256 ו-Carrier Aggregation (ראו סעיף 3.1.5.1). להערכת פלאפון ההיקף הכספי של ההשקעות ברשת הצפויות בשנת 2018 לא צפוי להיות שונה מהותית מההשקעות שבוצעו בשנת 2017, ונכון למועד הדוח, פלאפון אינה צופה הגדלה מהותית בהיקף ההשקעות בתשתית, למעט תרחישים מסוימים אפשריים של החלפת תדרים בהתאם לדרישות המדינה (ראו סעיף 3.19.3), ולמעט השקעה נוספת בתדרים ככל שתדרים רלוונטיים לפלאפון יוצעו במכרז.

בנוסף, בעשר השנים הקרובות תידרש פלאפון להמשיך להקים אתרי שידור חדשים בין היתר לצורך עמידה בתנאי רישיון הרט"ן.

הערכות פלאפון לעיל בדבר עלויות הקמת רשת ה-LTE ומועד התהוותן הינן מידע צופה פני עתיד, המבוסס על תחזיות והערכות פלאפון, בין היתר, באשר לקצב הרחבת הרשת ושדרוגה של הרשת.

3.7.2. שטחים המשמשים את פלאפון

פלאפון איננה בעלים של מקרקעין והיא שוכרת מאחרים, לרבות מהחברה, את השטחים בהם היא משתמשת לצורך פעילותה. להלן תאור עיקר השטחים המשמשים את פלאפון:

3.7.2.1 השטחים בהם משתמשת פלאפון להצבת אתרי תקשורת ומרכזי הרשת כאמור בסעיף 3.7.1, פרוסים ברחבי הארץ ומושכרים לתקופות שונות (במקרים רבים ל- 5 שנים בתוספת אופציית הארכת הסכם ל- 5 שנים נוספות). לגבי רישוי האתרים, ראו סעיף 3.14.3.

3.7.2.2 לפלאפון הסכם הרשאה עם רשות מקרקעי ישראל ("רמ"י") לשימוש במקרקעין שבשטחי רמ"י להקמה והפעלה של אתרי תקשורת אשר מסדיר, בין היתר, את דמי ההרשאה בגין שימוש כאמור לתקופה עד 31.12.2019.

3.7.2.3 משרדיה הראשיים של פלאפון נמצאים בגבעתיים ופרוסיים על שטח כולל של כ- 17,800 מ"ר. תקופת השכירות הינה עד לתאריך 31.12.2020 עם אפשרות לסיום מוקדם בתנאים מסוימים החל מתאריך 31.12.2018.

- 3.7.2.4 לצורך פעילות השירות והמכירה, שוכרת פלאפון 52 מרכזי שרות ודוכני מכירה הפרוסים ברחבי הארץ.
- 3.7.2.5 לפלאפון הסכמי שכירות נוספים למחסנים (כולל מרכז לוגיסטי מרכזי ובו מעבדה מרכזית לתיקון מכשירי הלקוחות), משרדים, מוקדים טלפוניים ו-2 חוות מיתוג המשמשות אותה לצורך פעילותה.

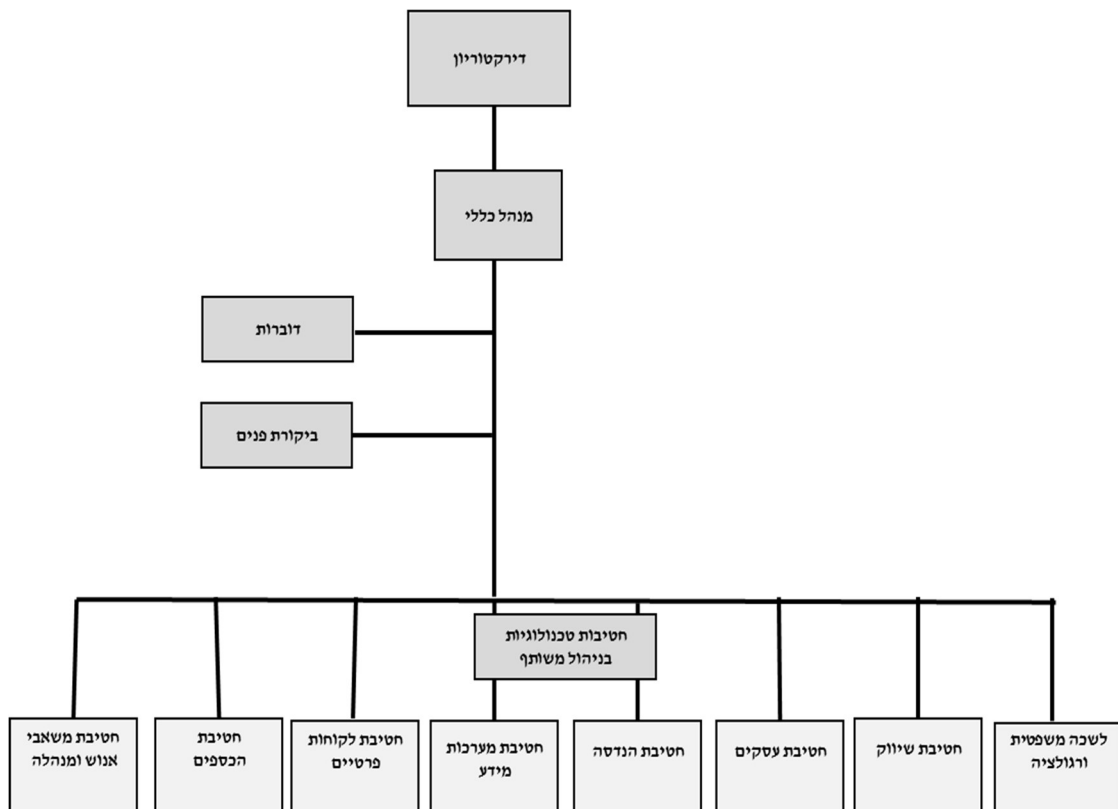
3.8. נכסים לא מוחשיים

- 3.8.1 רישיונות
לפרטים אודות רישיון הרט"ן של פלאפון ורישיון ההפעלה באיו"ש, ראו סעיף 3.14.2.
- 3.8.2 זכות שימוש בתדרים
לפלאפון זכות שימוש בתדרים מכוח רישיון הרט"ן ופקודת הטלגרף בתחומי 850 מה"צ ו-2100 מה"צ לצורך הפעלת הרשת בטכנולוגיית UMTS/HSPA ובתחום ה-1800 מה"צ לצורך הפעלת רשת בטכנולוגיית ה-LTE (ראו גם סעיף 3.1.5). במהלך שנת 2017 פלאפון השיבה למאגר התדרים הלאומי 2 רצועות תדרים ברוחב 1 מגה כל אחת בתחום ה-850 מה"צ, ולקראת סוף אפריל 2017 קיבלה הקצאה זמנית של רצועה בתחום ה-1800 מה"צ ברוחב 5 מגה. הקצאה זו מוגבלת בשימוש, הינה לתקופה קצובה ותפקע בסוף שנת 2019 או קודם לכן לפי התנאים שנקבעו בהקצאה.
- לפרטים אודות המחסור בתדרים בישראל והשלכות על פלאפון, ראו סעיפים 3.14.1.2 ו-3.6.2. לפרטים אודות חשיפה להפרעות בתחומי התדר של פלאפון, ראו סעיף 3.19.3(ז).
- 3.8.3 סימני מסחר
לפלאפון ישנם מספר סימני מסחר רשומים. העיקרי שבהם הוא מותג "פלאפון".
- 3.8.4 תוכנות ומערכות מחשוב ומאגרי מידע
פלאפון עושה שימוש בתוכנות ומערכות מחשוב, חלקן על פי רישיונות שרכשה וחלקן פותחו על ידי חטיבת מערכות המידע של פלאפון. חלק ניכר מהרישיונות האמורים מוגבלים בזמן ומתחדשים מידי תקופה. המערכות העיקריות שבשימוש פלאפון הינן: מערכת ERP של חברת ORACLE APPLICATIONS ומערכת חיוב וניהול לקוחות של חברת אמדוקס.

3.9. הון אנושי

- 3.9.1 מבנה ארגוני

להלן תרשים המבנה הארגוני של פלאפון, למועד הדוח:

3.9.2. הסכם קיבוצי

ביום 27.4.2017 נחתם הסכם קיבוצי חדש בין פלאפון לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה והוועד, המחליף את ההסכם הקיבוצי שפקע בתאריך 31.12.2016 שעיקריו:

1. תקופת ההסכם תחל רטרואקטיבית מיום 1.1.2017 ועד ליום 31.12.2019. לאחר מועד זה, ההסכם יוארך אוטומטית לתקופות של 18 חודשים, אלא אם יודיע אחד הצדדים על רצונו לשנותו.
2. הכללת מנגנונים המשלבים את הוועד בהחלטות בעניין סיום העסקתם של עובדים קבועים, נקיטת צעדים משמעותיים נגדם וביצוע שינויים ארגוניים, תוך מתן גמישות ניהולית שתאפשר התנהלות בשוק תחרותי ודינמי.
3. קביעת מכסות לפיטורי התייעלות וכן תוספות שכר שנתיות, הטבות כלכליות מגוונות ומענקים שנתיים תלויי השגת התוצאות העסקיות של פלאפון שיינתנו לעובדים, בתקופת ההסכם. עלויות ההסכם השוטפות אינן שונות מהותית ביחס להסכם הקיבוצי הקודם.

3.9.3. מצבת עובדים ומשרות

להלן פירוט מספר העובדים בפלאפון בהתאם למבנה הארגוני שלה:

כמות עובדים		חטיבה
31.12.2016	31.12.2017	
189	217	הנהלה וחטיבות המטה*
48	51	חטיבת השיווק
1,367	1,293	חטיבת לקוחות פרטיים
353	349	חטיבת לקוחות עסקיים
202	202	אגף לוגיסטיקה וציוד קצה
435	439	חטיבות הנדסה ומערכות מידע
2,594	2,551	סה"כ

* במסגרת ההסכם הקיבוצי נקלטו לחברה עובדי שמירה וניקיון שהועסקו טרם קליטתם כעובדי מיקור חוץ.

מספר העובדים הכלולים בטבלה שלעיל כולל עובדים המועסקים בחלקיות משרה. סך המשרות⁴³ בפלאפון ליום 31.12.2017 עמד על 2,139 (ליום 31.12.2016 - 2,176).

3.9.4. תנאי העסקה

מרבית עובדי פלאפון מועסקים במסגרת הסכם חודשי או הסכם שעתי, על פי המקצועות והתפקידים בהם הם עוסקים. מרבית עובדי מערך השירות והמכירות הינם עובדי משרות במשרה חלקית ומועסקים על בסיס שעתי. שאר עובדי פלאפון מועסקים בהסכם חודשי.

3.9.5. הכרזת סכסוך עבודה

ביום 31.1.2018 נמסרה לפלאפון הודעה מטעם הסתדרות העובדים הכללית החדשה- איגוד עובדי הסלולר האינטרנט וההייטק, על הכרזת סכסוך עבודה בהתאם לחוק יישוב סכסכי עבודה, התשי"ז-1957 ושבייתה החל מיום 15.2.2018. על פי הודעה אחת, העניינים שבסכסוך הינם דרישות העובדים לקיום היוועצות ומשא ומתן בכל הנוגע למכירת מניות השליטה של "בזק" לבעלים החדשים והסדרת זכויותיהם עקב כך. על פי הודעה נוספת העניינים שבסכסוך הינם: שינוי ארגוני ומבני, הרחבת שירותים ומיקור חוץ המשליכים על ביטחונם התעסוקתי של עובדי החברה ללא משא ומתן מקדים עם נציגות העובדים.

3.10. ספקים

3.10.1. ספקי ציוד קצה

פלאפון רוכשת חלק מציוד הקצה והאביזרים הנלווים מיבואנים שונים בישראל ובעולם וחלק מייבאת באופן עצמאי. בנוסף, פלאפון מוכרת ציוד קצה ואביזרים בדרך של מכירה ב"משגור" עם זכות החזרה לספקי ציוד הקצה. ההתקשרויות עם רוב הספקים מושתתות על הסכמי מסגרת המפרטים, בין היתר, את התמיכה הטכנית של הספק בציוד הקצה המסופק על ידו, את זמינות חלקי החילוף ואת זמני הסבב לתיקונים ואת אחריות הספק למוצרים. לרוב, הסכמים אלו אינם כוללים התחייבות מצידה של פלאפון לבצע רכישות, והן מבוצעות על בסיס שוטף באמצעות הזמנת רכש לפי צורכי פלאפון.

⁴³ תחשיב מספר "המשרות" בפלאפון הינו: סה"כ שעות העבודה החודשיות מחולקות בתקן שעות העבודה החודשי.

במקרה של הפסקת התקשרות עם ספק ציוד קצה מסוים, יכולה פלאפון להגדיל את הכמות הנרכשת מספקי ציוד קצה אחרים, או לרכוש ציוד קצה מספק ציוד קצה חדש.

ביום 1.10.2016 נכנס לתוקפו הסכם התקשרות חדש עם חברת Apple Distribution International ("אפל") לרכישת והפצת מכשירי iPhone, לפיו פלאפון תתחייב לרכוש כמות מכשירים שנתית מינימלית במשך שלוש שנים נוספות במחירים שיהיו בתוקף אצל היצרן במועד הרכישות בפועל.

פלאפון מעריכה כי בדומה לשנים קודמות, כמויות אלו יהוו חלק ניכר מכמויות המכשירים הצפויים להימכר על ידה בתקופת ההסכם.

המידע האמור בסעיף זה כולל מידע הצופה פני עתיד, המתבסס על ניסיונה של פלאפון, הערכות ותחזיות. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מההערכות הנ"ל, בשים לב, בין היתר, לשינויים שיחולו בתנאים העסקיים ובביקוש הצרכנים למוצרי אפל.

שיעור רכישות פלאפון מאפל בשנת 2017 נמוך מ-10% משיעור רכישות פלאפון מכלל ספקיה. למעט אפל, התפלגות רכישות ציוד קצה בין הספקים היא כזו אשר איננה יוצרת תלות מהותית בספק או בדגם של ציוד.

3.10.2 ספקי תשתית

ציוד התשתית ברשתות ה-UMTS/HSPA וה-LTE הינו מתוצרת אריקסון. לפלאפון הסכמים רב שנתיים לתחזוקה, תמיכה ושדרוגי תכנה לרשת ה-UMTS/HSPA וכן הסכם לרכש ציוד דור 4 (LTE) עם אריקסון, ולדעתה היא עשויה להיות תלויה בה בקשר לתמיכה ברשת והרחבתה. בנוסף, הרשת הסלולארית עושה שימוש בתמסורת והחברה הינה ספק מהותי של פלאפון בתחום זה.

3.11. הון חוזר

3.11.1 מדיניות אשראי

אשראי בעסקאות מכירת מכשירים - פלאפון מעניקה לרוב לקוחותיה הרוכשים מכשירי טלפון נייד אפשרות לפרוס את התשלומים עד ל-36 תשלומים שווים. בכדי לצמצם חשיפה היכולה לנבוע כתוצאה מהעמדת אשראי ללקוחותיה פועלת פלאפון לפי מדיניות אשראי הנבחנת מעת לעת. כמו כן בודקת פלאפון את איתנותם הפיננסית של לקוחותיה (בהתאם לפרמטרים שנקבעו על ידיה).

פלאפון מבצעת ניכיון של חובות לקוחות הנובעים ממכירת ציוד קצה בעסקאות תשלומים ששולמו בכרטיסי אשראי. עסקאות הניכיון מבוצעות על בסיס ללא זכות חזרה (Non-Recourse).

אשראי בחיוב חודשי בגין שרותי סלולאר - לקוחות פלאפון מחויבים אחת לחודש במחזורי חיוב, המבוצעים בתאריכים שונים על פני החודש, בגין צריכת שרותי הסלולאר של החודש שעבר.

פלאפון מקבלת ממרבית ספקיה אשראי לתקופה שנעה בין 30 ימים לשוטף + 92 ימים.

להלן נתונים בדבר אשראי ספקים ולקוחות ממוצע בשנת 2017:

ממוצע ימי אשראי	היקף אשראי במיליוני ש"ח	
366	896	לקוחות בגין מכירת ציוד קצה(*)
43	247	לקוחות בגין שירותים(*)
42	332	ספקים

(*) בניכוי חובות מסופקים

3.11.2 חוק אשראי הוגן

באוגוסט 2017 חוקק חוק אשראי הוגן, אשר קוצב (סטטוטורית) את שיעור הריבית המירבי שניתן לגבות בגין עסקאות אשראי, ומעמיד אותה על שיעור של ריבית בנק ישראל + 15%. החוק חל על כל עסקאות האשראי, למעט סוגי עסקה שיוחרגו ממנו ספציפית. תחולת החוק הינה על עסקאות שיבוצעו מחודש נובמבר 2018. ככל שלא יוחרגו עסקאות אלו, רלוונטיות החוק לפעילות פלאפון הינה בכל הקשור למכירת מכשירים, אביזרים וציוד אחר, בתשלומים, כאשר שיעור הריבית גבוה מהשיעור הסטטוטורי הנ"ל. השפעת החוק אינה צפויה להיות מהותית.

3.12. מיסוי

ראו ביאור 7 לדוחות 2017.

3.13. סיכונים סביבתיים ודרכי ניהולם

3.13.1. הוראות הדין הנוגעות לאיכות הסביבה וחלות על פעילות פלאפון

אתרי השידור המשמשים את פלאפון הינם "מקורות קרינה" בהתאם לחוק הקרינה הבלתי מייננת. הקמה והפעלה של אתרים אלה, למעט אתרים המפורטים בתוספת לחוק, טעונה קבלת היתר קרינה.

החוק קובע מנגנון רישוי דו שלבי לקבלת היתר להפעלת מקור קרינה, לפיו על מבקש היתר לקבל תחילה היתר להקמת מקור הקרינה ("היתר הקמה"), שתוקפו לתקופה שלא תעלה על שלושה חודשים, והניתן להארכה על-ידי הממונה עד תשעה חודשים, ואחריו היתר להפעלת מקור הקרינה ("היתר הפעלה"), אשר תוקפו לתקופה של חמש שנים או ככל שקבע השר להגנת הסביבה אחרת.

לעניין היתר הקמה, החוק מתנה את מתן ההיתר בביצוע הערכת רמות החשיפה המרביות של בני אדם והסביבה לקרינה הצפויה ממקור הקרינה לכשיופעל, לרבות בעת תקלה; וכן נקיטת האמצעים הדרושים להגבלת רמות החשיפה של בני אדם והסביבה לקרינה הצפויה ממקור הקרינה לכשיופעל, לרבות שימוש באמצעים טכנולוגיים הנמצאים בשימוש ("האמצעים להגבלה").

לעניין היתר ההפעלה, החוק מתנה את מתן ההיתר בנקיטת האמצעים להגבלה וביצוע מדידות של רמות החשיפה של בני אדם והסביבה לקרינה הנוצרת במהלך הפעלת מקור הקרינה. כמו כן, החוק מוסיף ומתנה את מתן היתר ההפעלה, בהצגת רישיון בהתאם לחוק התקשורת, ובמקרים מסוימים, גם בהצגת היתר לפי חוק התכנון והבניה.

החוק כולל פרק עונשין הקובע, בין היתר, כי הקמה או הפעלה של מקור קרינה בניגוד לתנאי מתנאי ההיתר וכן הקמה או הפעלת מקור קרינה בלא היתר לאחר קבלת התראה בכתב מאת הממונה, הינן עבירה פלילית מסוג אחריות קפידה.

יוער, שהסדרת רמות חשיפה מרביות המותרות של בני אדם לקרינה ממקור קרינה וטווחי הבטיחות ממתקני שידור לתקשורת, לרבות ההגבלה על הצבת מקור קרינה על מרפסות גג, מצויה עדיין בהליכי התקנה בפני וועדת הפנים לאיכות הסביבה של הכנסת, במסגרת תיקון מוצע לתקנות על פי חוק הקרינה הבלתי מייננת שלוה בחילוקי דעות בין משרדי הממשלה.

בחודש ינואר 2009 פרסם הממונה על הקרינה במשרד ההגנה על הסביבה הנחיות לעניין טווחי בטיחות ורמות חשיפה מירביות מותרות לעניין קרינה מתדרי רדיו, לרבות מאנטנות סלולאריות. סביב הטווחים האלו מתקיימים דיונים וזאת על רקע הודעת ארגון הבריאות העולמי (IARC) לפיה סווגו שדות אלקטרומגנטיים של תדרי רדיו המשויכים לשימוש בטלפון סלולארי כמסרטנים אפשריים לבני אדם (קבוצה 2B)⁴⁴

עוד יצוין כי המשרד להגנת הסביבה מפעיל מערכת פיקוח וניטור רציף על מוקדי השידור לבדיקת עמידתם בדרישות החוק.

שירותי הסלולאר מסופקים באמצעות טלפון נייד הפולט קרינה בלתי מייננת (הידועה גם כקרינה אלקטרומגנטית). תקנות הגנת הצרכן (מידע בדבר קרינה בלתי מייננת מטלפון נייד) התשס"ב-2002 קובעות רמת קרינה מירבית מותרת של טלפון סלולארי הנמדדת על פי יחידות SAR - Specific Absorption Rate ויידוע לקוחותיה של פלאפון בהקשר זה. למיטב ידיעתה של פלאפון, כל מכשירי הטלפון הסלולארי שהיא משווקת עומדים בתקני ה-SAR המחייבים. ראו גם סעיף 19.2(ו).

3.13.2. מדיניות פלאפון בניהול סיכונים סביבתיים

פלאפון מקיימת בדיקות קרינה תקופתיות על מנת לוודא עמידה בתקני ההפעלה המותרים ובתקנים בינלאומיים. בדיקות אלו מבוצעות במיקור חוץ (Outsourcing) על ידי חברות המורשות על ידי המשרד להגנת הסביבה. לפלאפון נוהל אכיפה פנימי לפיקוח על יישום הוראות חוק הקרינה הבלתי מייננת, על פיו מונה גורם ניהולי בכיר כאחראי על ביצוע. מטרת הנוהל להטמיע את הוראות החוק ולצמצם אפשרות להפרתו.

3.13.3. שקיפות לצרכנים

פלאפון כפופה לדינים רלוונטיים הקובעים חובות פרסום ויידוע אודות מקורות הקרינה שאותם היא מפעילה ומהמכשירים הניידים אותם היא מספקת. פלאפון מפרסמת באתר האינטרנט שלה מידע בנוגע לרמת ה-SAR הנפלטת מטלפונים סלולאריים והמלצות משרד הבריאות לכללי זהירות מונעת בשימוש בטלפונים סלולאריים.

⁴⁴ יצוין כי מעת לעת מתפרסמים מסמכים שונים באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, בכתובת www.sviva.gov.il, ובאתר האינטרנט של ארגון הבריאות העולמי, בכתובת www.who.int

3.14. מגבלות ופיקוח על פעולות פלאפון

3.14.1. מגבלות חקיקה

3.14.1.1. חוק התקשורת

מתן שירותי הסלולאר על ידי פלאפון כפוף להוראות חוק התקשורת ותקנותיו. לפרטים אודות רישיון הרט"ן שניתן לפלאפון מכוח חוק התקשורת, ראו סעיף 3.14.2.

החוק מסמיך את המנהל הכללי של משרד התקשורת להטיל עיצומים כספיים בשל הפרות שונות של הוראות החוק ושל צווים והוראות שניתנו מכוחו, וכן בשל הפרת תנאי ברישיון.

3.14.1.2. פקודת הטלגרף

פקודת הטלגרף מסדירה את השימוש בספקטרום האלקטרומגנטי, וחלה בין היתר על השימוש שעושה החברה בתדרי רדיו, כחלק מהתשתית שלה. הקמה של מערכת שעושה שימוש בתדרי רדיו והפעלתה כפופות, על פי פקודת הטלגרף, למתן רישיון, והשימוש בתדרי רדיו כפוף להועדה והקצאה של תדר מתאים. לפי פקודת הטלגרף מוטלות אגרות רישיון ואגרות בעד הועדת תדרים והקצאתם.

נוכח המחסור הקיים בתדרי רדיו לשימוש הציבור בישראל (בין השאר, בשל הקצאה של תדרים רבים לשימושים בטחוניים), מגבילה הממשלה את מספר הרישיונות הניתנים לשימוש בתדרים. לענין השלכות המחסור בתדרים על פלאפון ראו סעיף 3.6.2.

לגבי תדרי רדיו שהוקצו לפלאפון ראו סעיף 3.8.2.

3.14.1.3. חוק הקרינה הבלתי מייננת.

ביחס למתקנים הפולטים קרינה אלקטרומגנטית ראו סעיף 3.13.

3.14.1.4. חקיקה צרכנית

במסגרת פעילותה, כפופה פלאפון לחוק הגנת הצרכן המסדיר את חובותיו של עוסק כלפי הצרכנים (ראו סעיף 1.7.4.5).

3.14.1.5. שינוי תעריפי קישור גומלין (דמי השלמת שיחה)

תעריפי קישור גומלין נקבעים ע"י הרגולטור. לפרטים ראו סעיף 1.7.4.1.

3.14.2. רישיון הרט"ן של פלאפון

3.14.2.1. כללי

רישיון הרט"ן של פלאפון וכן הרישיון הכללי למתן שירותי סלולאר באזור יהודה ושומרון הינם בתוקף עד לחודש ספטמבר 2022⁴⁵.

להלן הוראות עיקריות מתוך רישיון הרט"ן של פלאפון:

(א) בנסיבות מסוימות רשאי השר לשנות את תנאי הרישיון, להגבילו או להתלותו, ובמקרים מסוימים אף לבטלו.

(ב) הרישיון אינו ניתן להעברה והוא כולל מגבלות על רכישה או העברה (לרבות בדרך של שעבוד) במישרין או בעקיפין של שליטה או של 10% או יותר של אמצעי שליטה כלשהו בפלאפון, לרבות שעבוד אמצעי שליטה כאמור, אלא אם ניתנה הסכמת השר מראש.

(ג) פלאפון חייבת לתת שירות קישור גומלין בתנאים שוויוניים לכל מפעיל אחר ועליה להימנע מכל אפליה בביצוע קישור גומלין.

(ד) על פלאפון להימנע מהעדפה במתן שירותי תשתית לבעל רישיון שהוא חברה בעלת זיקה (כהגדרתה ברישיון) על פני בעל רישיון אחר.

⁴⁵ נוסח רישיון הרט"ן של פלאפון מפורסם באתר האינטרנט של משרד התקשורת בכתובת www.moc.gov.il. על הרישיון באזור יהודה ושומרון חלות (בשינויים מסוימים) הוראות רישיון הרט"ן.

- ה) פלאפון אינה רשאית למכור, להשכיר, או למשכן נכס מהנכסים המשמשים לביצוע הרישיון ללא הסכמת שר התקשורת, למעט חריגים מסוימים הקבועים ברישיון.
- ו) בעתות חירום קיימת למי שהוסמך לכך על פי דין סמכות לתת לפלאפון הוראות שונות באשר לאופן פעולתה ו/או אופן מתן השירותים (ראו סעיף 3.19.2.ט).
- ז) הרישיון מפרט את סוגי התשלומים אשר פלאפון רשאית לגבות ממנוייה בגין שירותים סלולאריים, ואת הדיווחים שעליה לתת למשרד התקשורת. כן קובע הרישיון את סמכות השר להתערב בתעריפים, במקרים מסוימים.
- ח) הרישיון מחייב את פלאפון לסטנדרט מינימאלי של שירות.
- ט) להבטחת התחייבויות פלאפון וכן על מנת לפצות ולשפות את מדינת ישראל במקרה שבשל פעולת פלאפון יגרם לה נזק, על פלאפון למסור ערבות בנקאית למשרד התקשורת, בסך של 84 מיליון ש"ח.

3.14.2.2 רציפות תפקודית בעת מצבי חירום

לפרטים ראו סעיף 1.7.4.4(ב).

3.14.2.3 הנחיות משרד התקשורת ביחס לשינויים ברישיון

במהלך שנת 2017 ו- 2018 פורסמו הנחיות חדשות של משרד התקשורת הכוללת עשרות שינויים ברשיונות המפעילים הסלולאריים במגוון נושאים הקשורים בפעילות השוטפת מול הלקוחות (לרבות אופן הצגת נתונים בחשבונות, דרכי הצטרפות לשירותים, חיוב יחסי, אפשרות ביטול שירותים וכיוצ"ב). מועדי היישום נקבעו באופן משתנה בין התיקונים פלאפון יישמה חלק מהתיקונים ונערכת ליישומים חדשים.

3.14.3 רישוי בניית אתרים

שירותי הסלולאר של פלאפון, מסופקים, בין היתר, באמצעות אתרים סלולאריים הנפרסים ברחבי הארץ בהתאם לצרכים הנדסיים. הצורך המתמיד בשדרוג ובשיפור איכות שירותי הסלולאר מצריך הקמתם של אתרים סלולאריים, שינויי תצורה, ושינויי מערכי אנטנות קיימים.

פלאפון עושה שימוש באתרי שידור משני סוגים עיקריים ובשני מסלולים: אתרי מאקרו המצריכים היתר בניה מוועדות התכנון והבניה (ראו לעניין זה התייחסות בהמשך לתמ"א 36) ומתקני גישה אלחוטית ("מתקני גישה"), הפטורים מהיתר בניה על-פי חוק התקשורת וחוק התכנון והבניה ("הוראת הפטור").

היתרי בניה להקמת מתקן שידור לתקשורת סלולארית מכוח תמ"א 36:

רישוי בניית אתרי שידור סלולאריים הטעונים היתרי בניה, מוסדר באמצעות תמ"א 36 שנכנסה לתוקף בשנת 2002.

הליך הרישוי על פי תמ"א 36 מחייב, בין היתר, קבלת אישורים כדלקמן: א. אישור הקמה והפעלה מאת המשרד להגנת הסביבה, כמפורט בסעיף 3.13.1; ב. אישור מינהל התעופה האזרחי, בחלק מהמקרים; ג. אישור צה"ל.

בנוסף, על פי הדין, תנאי למתן היתר להקמת מתקן שידור לתקשורת סלולארית, הינו הגשת כתב שיפוי לוועדה המקומית בגין תביעות פיצויים על ירידת ערך. למועד דוח זה, הפקידה פלאפון אצל ועדות מקומיות שונות 234 כתבי שיפוי כאמור.

חרף תמ"א 36 במתכונתה הקיימת, פלאפון (ולמיטב ידיעתה, גם מתחרותיה) נתקלת בקשיים בהגשת חלק מהאישורים הדרושים, ובמיוחד אישורי רשויות התכנון והבניה.

נוכח ביקורת שנמתחה כנגד תמ"א 36 מצד גורמים שונים, פורסמה הצעה לתיקון תמ"א 36 ("הצעת תמ"א 36/א החדשה"), שהינה מחמירה ומכבידה ביחס לנוסח התקף, ועלולה להקשות על אפשרות רישוי בניה של אתרים סלולאריים במסלול זה. תיקון תמ"א 36 כאמור כפוף לאישור ממשלת ישראל.

מתקני גישה הפטורים מהיתרי הבניה:

המסלול השני בו פורסת פלאפון אתרי שידור הוא מסלול מתקני הגישה. מתקני הגישה טעונים קבלת היתרי קרינה פרטניים אך פטורים מקבלת היתר בניה ובלבד שיוקמו בתנאים שנקבעו בהוראת הפטור (סעיף 266 ג' לחוק התכנון והבניה).

רשויות מקומיות שונות חלקו על תחולת הוראת הפטור על מתקני גישה הפועלים ברשת סלולארית ועל השימוש בה. במספר פסקי דין והחלטות של בתי משפט לעניינים מקומיים

התקבלה עמדת פלאפון בעניין תחולת הפטור ואושר השימוש במתקנים אלה ובציוד התומך בהם. על חלק מהחלטות ופסקי דין אלה הוגשו ערעורים, שחלקם עדיין תלויים ועומדים בפני בית המשפט העליון.

כמו כן, בבית המשפט העליון תלויה ועומדת עתירה בענין פטור זה, ובעניינים נוספים הקשורים למתן היתרים למסלולי מתקני גישה. בעקבות עתירה זו ולאור גילויי דעת של גורמים שונים, פורסמה בשנת 2010 טיוטת תקנות התכנון והבניה (התקנת מתקן גישה אלחוטי לתקשורת בשיטה התאית), התשי"ע-2010 ("תקנות מתקן גישה"). טיוטת תקנות מתקן גישה המוצעות קובעות תנאים מגבילים לתחולת הפטור מהיתר בניה למתקן גישה אלחוטי.

נוכח עיכובים שחלים בהליך ההתקנה, ניתן בבג"צ צו ארעי (שעודכן בהמשך לבקשת הקלה שהוגש בגלל התמשכות ההליכים) שאוסר על הקמתם בפטור מהיתר בניה של מתקני גישה אלחוטיים נוספים המשמשים את בעלי רישיונות הרט"ן למתן שירותי סלולאר, אך עם זאת הם רשאים, בתנאים מסוימים, בין היתר, לשנות הספקי שידור של מתקן גישה אלחוטי קיים, לשנות מיקום של מתקן גישה אלחוטי על גג מבנה, לשנות אזימוט של מתקן גישה אלחוטי קיים, להעתיק עד 10% ממתקני הגישה האלחוטיים הקיימים למיקומים חלופיים, וזאת עד לכניסתו לתוקף של ההסדר הקבוע בטיטת תקנות מתקן גישה או עד להחלטה אחרת בעניין.

להערכת פלאפון, אם תאושרנה תקנות מתקן גישה כפי שהוצעו, האפשרות להשתמש במסלול הפטור מהיתר בניה לצורך הצבת מתקני גישה סלולאריים תצטמצם באופן משמעותי. צמצום במסלול זה, ביחד עם ההחמרה המוצעת לגבי תנאי הקמת אתרי הבסיס במסלול המקביל של הצעת תמ"א 36/א החדשה, צפויים להביא להחמרה ניכרת ברמת החסמים המגבילים הקמת אתרי שידור חדשים ומתקני גישה, ואף להשפיע לרעה על איכות הרשת הסלולארית.

למועד הדוח מפעילה פלאפון 436 מתקני גישה אלחוטיים.

יכולתה של פלאפון לקיים ולשמר את איכות שירותי הסלולאר שלה וכן את הכיסוי, מושתתת בחלקה על יכולתה להקים אתרים סלולאריים ולהתקין ציוד תשתית, לרבות אתרי שידור. הקשיים שבהם נתקלת פלאפון בהשגת ההיתרים והאישורים הדרושים יכולים להשפיע לרעה על התשתית הקיימת, על ביצועי הרשת וכן על הקמתם של אתרים סלולאריים נוספים הדרושים לרשת.

חוסר היכולת לפתור נושאים אלה במועד, עלול אף למנוע השגת יעדי איכות השירות הקבועים ברישיון הרט"ן.

לאתרים ספורים שהוקמו לפני שנים, עדיין חסרים אישורי מינהל התעופה האזרחי וצה"ל, הגם שהבקשות לאישורים הוגשו זה מכבר. כמו כן, בחלק מוועדות התכנון והבניה יש עיכובים מנהליים או אחרים בהוצאת היתרי בניה לאתרים. על כן מופעלים על ידי פלאפון מספר של אתרי שידור שטרם ניתנו להם היתרי בניה.

הקמת אתר שידור ללא קבלת היתר בניה מהווה הפרה של החוק ובחלק מהמקרים הביא הדבר להוצאת צווי הריסה של אתרים או להגשת כתבי אישום או לנקיטת הליכים אזרחיים כנגד פלאפון וחלק מנושאי המשרה בה.

לתאריך הדוח הצליחה פלאפון במרבית המקרים האמורים להימנע מהריסה או לעכב את ביצוע צווי ההריסה במסגרת הסדרים שהושגו עם רשויות התכנון והבניה, על-מנת לנסות להסדיר את הרישוי החסר. הסדרים אלה לא הצריכו הודאה באשמה ו/או הרשעה מצד נושאי משרה מטעם פלאפון. ברם, אין ודאות שמצב זה יימשך גם בעתיד, או כי לא יהיו מקרים נוספים שבהם יוצאו צווי הריסה ויוגשו כתבי אישום בגין היתרי בניה, לרבות כנגד נושאי משרה.

פלאפון, כמו יתר מפעילי הסלולאר בישראל, עלולה להידרש לפרק אתרי שידור שטרם הושגו להם האישורים וההיתרים הדרושים בהתאם למועדים הקבועים בדין. פלאפון משתמשת במתקני הגישה לשם מתן כיסוי וקיבולת באזורים צפופים. אם ייווצר אילוץ משפטי לפירוק בו-זמני של האתרים באזור גיאוגרפי נתון, עלולה להיגרם הרעה בשירות באותו אזור, וזאת עד להקמת אתרי שידור תחליפיים.

3.14.4 הגבלים עסקיים

בתנאי המיזוג של פלאפון עם החברה מעוגנות מגבלות שונות באשר לשיתוף פעולה בין החברות (ראו סעיף 2.16.7.4).

3.14.5 תקינה

פלאפון מבצעת בדיקות עמידות ובקרת איכות שגרתיות במתקניה. בקרות האיכות והפיקוח אינם מפחיתים מאחריותה של פלאפון כלפי הלקוחות לטיב השירותים הניתנים על ידה.

פלאפון עומדת בדרישות התקן הישראלי ISO 9001 מהדורת 2015 בתחום שירותי רדיו, טלפון נייד (סלולאר) ותקשורת והיא עוברת בדיקות תקופתיות לאישור עמידה בתקן על ידי

מכון IQC בקרה ואיכות, תוקף האישור הנוכחי הינו עד חודש דצמבר 2019.

אחת לשנה נערך מבדק כדי לוודא שפעילות פלאפון מתאימה לדרישות התקן. מבדק שנת 2017 האחרון בוצע בינואר 2018 ועבר בהצלחה.

3.15. הסכמים מהותיים

3.15.1 לגבי הסכמים עם חברת אריקסון ראו סעיף 3.10.2.

3.15.2 לגבי הסכם עם חברת אפל ראו סעיף 3.10.1.

3.15.3 ביולי 2016 נחתם הסכם בין פלאפון לבין החשב הכללי במשרד האוצר (חשכ"ל) לפיו פלאפון תספק שירותי סלולאר לעובדי המדינה בכמות המוערכת בכ- 100 אלף מנויים וזאת על פני שלוש שנים (עם אופציה של המדינה להארכות, עד לתקופה כוללת של 45 חודשים מעבר ל- 36 חודשים הבסיסיים). במסגרת ההסכם פלאפון מספקת מכשירים לחלק ממנויי חשכ"ל בהתאם להוראות ההסכם.

3.15.4 לגבי הסכם עם רשות מקרקעי ישראל ראו סעיף 3.7.2.2.

3.15.5 לגבי הסכם קיבוצי בין פלאפון לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד העובדים בפלאפון, ראו סעיף 3.9.2.

3.16. הליכים משפטיים⁴⁶

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד פלאפון תביעות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות.

3.16.1 הליכים משפטיים תלויים ועומדים

להלן פרוט של התביעות שהסכום הנטען בהן הוא מהותי ותביעות שעלולות להיות בעלות השלכות מהותיות על פעילות פלאפון:

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה
א. אוגוסט 2010	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (מרכז)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי על פלאפון להימנע מלגבות מס ערך מוסף מלקוחות הצורכים את שירותיה במהלך שהותם מחוץ לישראל. התובענה הבקשה כוללת גם סעד לצו המורה לפלאפון לחדול מביצוע חיובי מס ערך מוסף בגין השירותים נשוא בקשת האישור הנצרכים על ידם מחוץ לישראל, וצו המורה להשיב את הכספים שנגבו עד כה. בחודש אוגוסט 2014 דחה בית המשפט את בקשת האישור. בחודש אוקטובר 2014 הוגש ערעור על פסק הדין. ביום 3.7.2017 ניתן פסק דין של ביהמ"ש העליון, לפיו ערעורם של המבקשים על החלטת הדחייה התקבל, והדיון יוחזר לבית המשפט המחוזי להכרעה בשאלה אם נגבו כספי מע"מ שלא כדין בגין שירותי סלולר חו"ל. על פי פסיקת ביהמ"ש העליון, ככל שביט המשפט המחוזי יכריע בחיוב לשאלה ופלאפון תידרש להשיב ללקוחות את כספי המע"מ שגבתה, תעמוד לה תביעת שיפוי נגד רשות המיסים בגין סכומים אלו שתחויב להשיב. כמו כן נקבע כי בהקשר של חבילות שירותים בחו"ל בגינן התשלום מבוצע מראש, שיעור המע"מ הינו 0. בהתאם להערכה ראשונית של חברת פלאפון, משמעות פסיקת ביהמ"ש העליון, הינה כי לתוצאות ההליך דנן, אין עוד השלכה מהותית על פלאפון.	מיליוני ש"ח
ב. מאי 2012	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (תל אביב)	תביעה כספית ייצוגית	נטען כי פלאפון איננה מיידעת לקוחות המבקשים להצטרף לשירותיה עם מכשיר שלא נרכש מפלאפון, על כי ככל שהמכשיר אינו תומך בתדר ה- 850MHz הם ייהנו מקליטה חלקית של תדר אחד ולא שניים. בחודש מרץ 2014 אישר בית המשפט את התובענה כתובענה ייצוגית, וזאת בהמשך להודעתה של פלאפון בדבר הסכמתה (מטעמי יעילות) לניהול התובענה כתובענה ייצוגית, תוך שמירה על טענותיה.	כ- 124
ג. דצמבר 2012	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (ירושלים)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי פלאפון אפשרה חיוב של מנוייה בניגוד לדין בגין שירותי תוכן סלולארי שכלל לא הזמינו ע"י חברת שירותי התוכן אי אינטראקטיב.	כ- 107

46 לעניין מדיניות דיווח ורף מהותיות ראו סעיף 2.18.

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה
ד. נובמבר 2013	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (תל אביב)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי פלאפון איננה מעניקה הטבות באופן זהה לכלל לקוחותיה ובכך מפלה בין לקוחות שפלאפון "חפצה ביקרם" כדברי התובע, לבין לקוחות אחרים, וזאת, לטענתו, בניגוד לרישיון פלאפון ולדין. כן נדרש סעד של הפסקת מתן הטבות כאמור. הדיון בתיק נדחה בשישה חודשים על מנת לאפשר למשרד התקשורת לגבש את עמדתו בנושא בהמשך להליך שימוע מסוג RFI שהמשרד מקיים.	כ- 300 מיליוני ש"ח
ה. יולי 2014	לקוח נגד פלאפון, שלוש חברות סלולר נוספות	מחוזי (תל אביב)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי פלאפון יחד עם שלוש חברות סלולר נוספות רשמו מנויים לשירותי תוכן, ללא קבלת הסכמתם ובניגוד לדין וכי בכך יצרו "פלטפורמה" שהובילה את קבוצת אקיוטק לחייב עשרות אלפי אנשים עבור שירותי תוכן בניגוד לדין.	כ-100 ביחס לחברות הסלולר וכ- 300 כנגד כלל הנתבעים
ו. מאי 2015	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (תל אביב)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי פלאפון אינה מציעה את מסלולי "וואלה מובייל" לכלל לקוחותיה הקיימים והמצטרפים אשר פונים כדי לעבור למסלול אחר, וזאת באופן המפר את הוראות הרישיון המחייבות לנהוג בשוויון, ובכך מטעה את לקוחותיה. ההליכים בתיק אוחדו עם תיק אחר (סעיף ד' לעיל) לנוכח הדמיון בין ההליכים.	סכום התובענה אינו נקוב ואולם בבקשה הוא מוערך במיליוני ש"ח
ז. אוקטובר 2016	לקוח נגד פלאפון וסלקום	מחוזי (לוד)	תביעה כספית ובקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי הנתבעות אינן מאפשרות ללקוחותיהן לנצל את מלוא חבילת חו"ל וזאת באמצעות תנאי מקפח לפיו ניתן לממש את החבילה לתקופה קצרה ביותר (בין שבוע לחודש ימים בלבד) כאשר בסיום אותה תקופה, יתרת החבילה שלא נוצלה פוקעת ולא ניתן בגינה החזר כספי.	סכום התובענה אינו נקוב ואולם בבקשה הוא מוערך בעשרות מיליוני ש"ח
ח. ספטמבר 2017	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (נצרת)	תביעה כספית ובקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי הנתבעת אינה חוסמת את הגישה לשירותי גלישה באינטרנט בחו"ל למנוייה שלא רכשו חבילת גלישה בחו"ל או ביקשו לאפשר להם את הגישה לשירותי הגלישה באופן יזום, ומחייבת מנויים אלו ברכישת חבילת גלישה בדיעבד ולאחר צבירת חוב בגין שירותי הגלישה. בכך לטענת המבקש, פלאפון מתעשרת שלא כדין.	כ- 262.5
ט. אוקטובר 2017	לקוח נגד פלאפון ופרטנר	מחוזי מרכז	תביעה כספית ובקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי הנתבעות עושות שימוש שלא כדין בנתוני האיכון של לקוחותיהן ובכך מפרות את הסכמי ההתקשרות עמם, את רישיונות ההפעלה וחוקים שונים, ביניהם חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א - 1981.	כ- 850

3.16.2 הליכים משפטיים שנסתיימו בתקופת הדוח

תאריך הגשת התביעה	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה המקורי (מיליוני ש"ח)
א. דצמבר 2015	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (לוד)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי פלאפון מפרה את תכנית/כללי הניוד. כך, שבמסגרת ניסיון ניוד למפעיל אחר (המפעיל הקולט), גילתה המבקשת כי היא נחסמה במכוון לניוד על ידי פלאפון (המפעיל הננטש). עם יצירת קשר עם פלאפון לבירור העניין, התגלה המניע הפסול לחסימה, ניסיון לשמרה ולמנוע מעברה למתחרה. בנוסף, מבוקשים צווי עשה ומניעה בהקשר לחסימות כני"ל - ביום 28.3.2017 אישר בית המשפט את הסתלקות המבקשת, את מחיקת בקשת האישור ודחיית התביעה האישית של התובעת.	סכום התובענה אינו נקוב ואולם בבקשה הוא מוערך בעשרות מיליוני ש"ח
ב. מאי 2016	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (ירושלים)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי פלאפון צרפה לקוחות לשירות "Smart Call" ללא בקשתם וללא ידיעתם. וזאת בניגוד להוראות הדין ובכלל זה הרישיון שלה ותיק השירות של Smart Call - ביום 7.5.2017 אישר בית המשפט את הסתלקות המבקש מהבקשה לאישור התובענה הייצוגית כנגד פלאפון ודחה את תביעתו האישית כנגדה.	כ- 200
ג. יוני 2016	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (ירושלים)	תביעה כספית ובקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי פלאפון מבצעת חיוב יתר בגין שיחות שבוצעו מחו"ל לארץ במסלול חו"ל "טרורול" ומחייבת בתעריף גבוה יותר כשיחה בחיוב ישיר במקום שיחה בשירות חיסכון וזאת, רק בשל העובדה כי השיחות חויגו עם	כ- 86

תאריך הגשת התביעה	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה המקורי (מיליוני ש"ח)
				קידומת 972 כפי שהיו שמורים בספר הטלפונים במכשירו של המבקש - ביום 4.6.17 ניתן פסק דין המסלק את בקשת האישור ודוחה את תביעתו האישית של המבקש ללא צו הוצאות.	

3.17. יעדים ואסטרטגיה עסקית

יעדיה האסטרטגיים של פלאפון הינם מיקוד בתחום הסלולאר, המשך צמיחה בבסיס הלקוחות, בערוצי ההפצה ובמכירות ציוד קצה, תוך קידום מוצרים ושירותים חדשים ופיתוח טכנולוגיות רשת. מתן שירות מצויין ושיפור בתוצאות העסקיות.

3.18. צפי להתפתחות בשנה הקרובה

בשנת 2018 צפויים להיות מספר גורמים, אשר ישפיעו על פעילות פלאפון, כאשר העיקריים שבהם הם:

- 3.18.1. המשך התחרות והגדלת הערך ללקוח פלאפון צופה כי בשנת 2018 מעבר המנויים בין החברות ימשך, וכי התחרות תתמקד בהגדלת הערך ונפח הגלישה ללקוח בחבילות המוצעות לו.
  - 3.18.2. חדשנות הרשת הסלולארית ומוצרים בשנת 2018 צפויה פלאפון להמשיך להשקיע ברשת הסלולארית LTE ולבסס את מיצובה כבעלת רשת מהירה, איכותית ומתקדמת. במקביל להשקעה ברשת צפויה פלאפון להמשיך ולקדם מספר שירותים ומוצרים שיאפשרו הגדלת הכנסות ויתרון תדמיתי מול המתחרים: שירותי סייבר, פתרונות סים דאטה ו-IOT, Big Data, המשך מיקוד בהשקעות גדולות ופיתוח החנות הדיגיטלית.
  - 3.18.3. הגדלת צריכת שירותים על ידי מנויי פלאפון פלאפון צופה כי כתוצאה מגידול בנפח הגלישה הכלול בחבילות והגידול במספר המנויים העושים שימוש ברשת דור 4, תימשך מגמת הגברת צריכת נפח תקשורת הנתונים (DATA) ברשת.
  - 3.18.4. טרנספורמציה דיגיטלית בשנת 2018 פלאפון צפויה לקדם ולפתח את ערוצי השירות והמכירה הדיגיטליים.
  - 3.18.5. ערוצי הפצה בשנת 2018 פלאפון צפויה להמשיך לבסס ולהרחיב את ערוצי ההפצה שלה.
- הערכות פלאפון בדבר ההתפתחויות בשנה הקרובה המובאות בסעיף זה לעיל הן מידע צופה פני עתיד כשמשמעו בחוק ניירות ערך. הערכות אלו מבוססות, בין היתר, על מצב התחרות בתחום הסלולאר, על המצב הרגולטורי הקיים ואופן יישום השינויים החדשים ברגולציה. הערכות אלו עשויות שלא להתממש, או להתממש באופן שונה מהותית מכפי שתואר לעיל בתלות, בין היתר, במבנה התחרות בשוק, בשינויים בהרגלי הצריכה של לקוחות הסלולאר, בהתפתחויות טכנולוגיות וברגולציה החלה בתחום.

3.19. דיון בגורמי סיכון

להלן גורמי סיכון הנובעים מהסביבה המקרו-כלכלית, מהמאפיינים הייחודיים של הענף בו פועלת פלאפון, וגורמי סיכון ייחודיים לפלאפון.

3.19.1. גורמי סיכון מקרו-כלכליים

חשיפה לשינויים בשערי חליפין - פלאפון חשופה לסיכונים בשל שינויים בשערי החליפין שכן רוב רכישות מכשירי ציוד הקצה, האביזרים, חלקי החילוף והתשתיות מתבצעות בדולר ארה"ב, בעוד שהכנסותיה של פלאפון הינן שקליות. שחיקה של השקל מול הדולר, עלולה לפגוע ברווחיות פלאפון במידה ולא תתאפשר התאמת מחירי המכירה בטווח הקצר.

3.19.2. גורמי סיכון ענפיים

(א) השקעות בתשתית ושינויים טכנולוגיים - השוק הסלולארי בארץ ובעולם מאופיין בהשקעות הוניות מהותיות בפריסת תשתיות. השינויים הטכנולוגיים התכופים בתחום התשתיות ובתחום ציוד הקצה, כמו גם המאבק הקשה על פלחי שוק שונים, מטילים עלויות גבוהות על החברות הפועלות בשוק, הנאלצות לעדכן מפעם לפעם את טכנולוגיות התשתית שלהן.

- (ב) אשראי לקוחות - מכירות ציוד הקצה מתבצעות ברובן תוך הענקת אשראי. הרוב המוחלט של אשראי זה שאינו מכוסה בביטחונות חשוף לסיכון. יצוין עם זאת, כי האשראי מפוזר בין מספר רב של לקוחות ולפלאפון מנגנוני גבייה יעילים ומנוסים.
- (ג) אבטחת מידע והגנה על נתוני לקוח - פלאפון מפעילה מערכות אבטחת מידע להגנה מפני חדירה של גורם לא מורשה לרשת ו/או למערכות קריטיות. אירוע חדירה עשוי לפגוע בתפקוד או להשפיע לרעה על עסקי פלאפון.
- בחודש מאי 2018 יכנסו לתוקפם הסדרים בעניין הגנת הפרטיות, במסגרת תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), תשע"ז - 2017 ("התקנות החדשות"), שצפויים להשפיע באופן ניכר על פעולות חברות רבות. התקנות החדשות מטילות חובות שונות, כאשר חלקן חלות על כל סוגי מאגרי המידע וחלקן תלויות ברמת האבטחה של המאגר.
- (ד) התפתחויות רגולטוריות - בתחום פעילותה של פלאפון קיימת מגמה של חקיקה ותקינה בקשר לנושאים כמו איכות הסביבה, הגברת התחרות, קביעת תעריפים, אחריות למוצרים ודרכי תיקונים ועוד. ההתערבות הרגולטורית בתחום הפעילות עלולה להשפיע מהותית על מבנה התחרות ועל עלויות התפעול של פלאפון.
- (ה) תחרות - השוק הסלולארי בישראל מאופיין בשיעור רוויה גבוה, בתחרות עזה ובמספר מפעילים גבוה, וכן חשוף להשפעות כתוצאה מהתפתחויות טכנולוגיות ורגולטוריות. עלויות הקמת, אחזקת והפעלת הרשת הסלולארית ביחס למספר המנויים, צפויות להיות גבוהות יותר בפלאפון, ככל שלפלאפון לא יתאפשר לפעול תחת מודל שיתוף רשתות כלשהו.
- (ו) קרינה אלקטרומגנטית - פלאפון מפעילה מאות מתקני שידור ומוכרת ציוד קצה הפולטים קרינה אלקטרומגנטית (ראו סעיף 3.13). פלאפון פועלת על מנת שרמות הקרינה הנפלטת ממתקני השידור ומציוד הקצה הנמכר על ידה לא יחרגו מרמות הקרינה המותרות על פי הנחיות של המשרד להגנת הסביבה (שנקבעו בהתאם לתקנים בין-לאומיים). על אף שפלאפון פועלת לפי הנחיות המשרד להגנת הסביבה, אם יתברר כי קיימים סיכונים בריאות או אם קיימת חריגה מתקני הקרינה באתרי השידור או בציוד הקצה, שיש בה סיכון בריאותי, עלולה להיות לכך השפעה לרעה עקב צמצום השימוש בשרותי פלאפון, קושי בשכירת אתרים, תביעות פיצויים בגין נזקי גוף ורכוש בהיקפים ניכרים וניסיונות לממש כתבי שיפוי שהופקדו בידי מוסדות תכנון בקשר לסעיף 197 לחוק התכנון והבניה. פוליסות האחריות צד ג' של פלאפון אינן מכסות כיום אחריות בגין קרינה אלקטרומגנטית.
- (ז) רישוי אתרים - הקמה והפעלה של אנטנות סלולאריות, מצריכות היתרי בניה מאת וועדות התכנון והבניה השונות, הליך המחייב, בין היתר, קבלת מספר אישורים מאת גורמים ממשלתיים וגופי הסדרה. לפירוט הקשיים שבהם נתקלת פלאפון בהקמת ורישוי אתרים, ראו סעיף 3.14.3. קשיים אלו עלולים לפגוע באיכות הרשת הקיימת וביתר שאת בפריסת הרשת החדשה.
- (ח) תקלות חמורות במערכות המידע ובמערכות הנדסיות - מערכות המידע של פלאפון מרושתות ברחבי הארץ באמצעות קווי תקשורת ייעודיים ובאמצעות רשת האינטרנט. לעסקי פלאפון תלות גבוהה במערכות אלו. פגיעה בזדון (כגון: החדרת וירוסים והתקפות Cyber) או תקלה בקנה מידה רחב עלולות להשפיע לרעה על עסקי פלאפון ותוצאותיה.
- (ט) מצב חירום משקי - בעיתות חירום מקנות הוראות חקיקה והוראות מסוימות של רישיון הרט"ן לגורמים המוסמכים על-פי דין הרשאה לנקוט צעדים הנדרשים להבטחת ביטחון המדינה ו/או שלום הציבור, בכללם: חיוב פלאפון (כבעלת רישיון רט"ן) לתת שירות לכוחות הביטחון, גיוס ציוד הנדסי ומתקנים של פלאפון, ואף נטילת שליטה במערכת.
- (י) מחסור בתדרים - לפרטים אודות המחסור בתדרים ראו סעיף 3.14.1.2..

3.19.3 גורמי סיכון של פלאפון

- (א) סיכוני רכוש וחבויות - פלאפון חשופה לסיכוני רכוש וחבויות שונים. פלאפון נעזרת ביועץ ביטוח חיצוני מומחה בתחום. לפלאפון פוליסות ביטוח המכסות על הסיכונים המקובלים להם חשופה פלאפון במגבלות

תנאי הפוליסות כגון: ביטוחי רכוש שונים, ביטוחי חבויות שונים, אובדן רווחים, ביטוחי אחריות צד ג' וביטוח נושאי משרה. יחד עם זאת, פוליסות הביטוח של פלאפון אינן כוללות כיסוי לסוגים מסוימים של סיכונים, לרבות תקלות מסוימות שמקורן ברשלנות או טעות אנוש, סיכוני קרינה, טרור ועוד.

(ב) תקלות חמורות ברשת התקשורת - רשת התקשורת של פלאפון פרוסה ברחבי הארץ באמצעות אתרי ליבת הרשת, אתרי אנטנות ומערכות אחרות. לעסקי פלאפון תלות מוחלטת במערכות אלו שחלקן אינן מגובות. פגיעה בזדון או תקלה בקנה מידה רחב עלולות להשפיע לרעה על עסקי פלאפון ותוצאותיה.

(ג) פגיעת איתני טבע, מלחמה, אסון - פגיעה בחוות המיתוג ו/או שרתים שבהם מרכזת פלאפון את ליבת פעילותה, עלולות להשפיע לרעה על עסקי פלאפון ותוצאותיה.

(ד) הליכים משפטיים - פלאפון הינה צד להליכים משפטיים, ובכללם תובענות ייצוגיות, אשר עלולים להביא לחיובה בסכומים מהותיים, אשר לא ניתן להעריכם, ולא נערכה בגין חלקם הפרשה בדוחות הכספיים של פלאפון. תובענות ייצוגיות אלו יכולות להגיע לסכומים גבוהים, שכן חלק מהותי מתושבי המדינה הינם צרכנים של פלאפון, ותביעה המתייחסת לנזק קטן לצרכן בודד עשויה להפוך לתביעה מהותית לפלאפון אם היא תוכר כתביעה ייצוגית החלה על כל הצרכנים או חלק ניכר מהם.

(ה) ספקים ולקוחות מהותיים - לעניין הסכמים עם ספקים ולקוחות מהותיים ראו סעיפים 3.10 ו- 3.15.

(ו) יחסי עבודה - לפלאפון הסכם קיבוצי עם ההסתדרות וועד העובדים, החל ביחס למרבית עובדיה. ההסכם הקיבוצי עשוי לצמצם את הגמישות הניהולית ולהשית על פלאפון עלויות נוספות (ראו סעיף 3.9.2).

(ז) תחומי תדרים - תחום ה-850, תחום 1800 ותחום ה-2100 MHz. התדרים חשופים להפרעות ועלולים לפגוע באיכות השרות של הרשתות אותן מפעילה פלאפון. בין יתר הסיבות העלולות לגרום להפרעות, יצוין כי תחום ה-850 MHz משמש גם לשידורי טלוויזיה קרקעיים, כך שתחנות טלוויזיה המשדרות במזרח התיכון באותו תחום תדרים גורמות להפרעות ברשת ה-UMTS/HSPA ב-850 MHz של פלאפון. בנוסף, גם הרשתות הירדניות משתמשות באותו תחום תדר של ה-2100 MHz בו פלאפון עושה שימוש ולאור שיתוף הפעולה המוגבל בין המפעילים בירדן לפלאפון תיתכן לכך השפעה. כמו כן משרד התקשורת הודיע לפלאפון כי הוא מתכוון לבצע התאמה של תדרי הסלולאר בישראל לתקנים אירופאיים, כך שפלאפון ומפעיל סלולארי נוסף יידרשו להחליף את התדרים המוקצים להם בתחום ה-850 MHz לתדרים אחרים בתחום הגיגה הראשון. החלפת התדרים הינה פרויקט הנדסי מורכב שעשוי לחייב החלפת ציוד בכל אתרי הרדיו של פלאפון, ולהביא לעלויות משמעותיות שעשויות להשתנות בהתאם לתהליך והעיתוי שייקבע מול משרד התקשורת. פלאפון נמצאת בדיונים עם משרד התקשורת לצורך הסדרת התנאים הדרושים לביצוע התאמת התדרים כאמור, לרבות המימון הדרוש, קביעת העיתוי ומשך תקופת ביצוע ההתאמות וכן הסדרת שינויים רגולטוריים נדרשים.

להלן דירוג השפעתם של גורמי הסיכון שתוארו לעיל על פעילות פלאפון להערכת הנהלת פלאפון. יצוין, כי הערכות פלאפון להלן לגבי מידת ההשפעה של גורם הסיכון משקפות את מידת ההשפעה של גורם הסיכון בהנחת התממשות גורם הסיכון, ואין באמור כדי להביע הערכה או לתת משקל לסיכויי ההתממשות כאמור. סדר הופעת גורמי הסיכון לעיל ולהלן אינו בהכרח על פי דרגת הסיכון:

טבלת סיכום גורמי סיכון - טלפוניה סלולארית

מידת ההשפעה של גורם הסיכון על פעילות פלאפון בכללותה			
השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	
			סיכוני מקרו
X			חשיפה לשינויים בשערי חליפין
			סיכונים ענפיים
		X	השקעות בתשתית ושינויים טכנולוגיים
	X		אשראי לקוחות
		X	אבטחת מידע והגנה על נתוני לקוח
		X	התפתחויות רגולטוריות
		X	תחרות
		X	קרינה אלקטרומגנטית
		X	רישוי אתרים
		X	תקלות חמורות במערכות המידע
		X	מצב חירום משקי
	X		מחסור בתדריס
			גורמי סיכון של פלאפון
X			סיכוני רכוש וחבויות
		X	תקלות חמורות ברשת התקשורת
		X	פגיעת איתני טבע
	X		הליכים משפטיים
	X		ספקים ולקוחות מהותיים
	X		יחסי עבודה
	X		תחומי תדריס

המידע הכלול בסעיף 3.19, זה והערכות פלאפון בדבר השפעת גורמי הסיכון על פעילות פלאפון ועסקיה, הנם מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך. המידע וההערכות נסמכים על נתונים שפורסמו על ידי משרד התקשורת, הערכות פלאפון בדבר מצב השוק ומבנה התחרות בו ובאשר להתפתחויות אפשריות בשוק ובמשק הישראלי. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מההערכות המפורטות לעיל אם יחול שינוי באחד הגורמים שהובאו בחשבון בהערכות אלו.

4. בזק בינלאומי - תקשורת בין-לאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר**4.1. כללי****4.1.1. מבנה תחום הפעילות ושינויים החלים בו**

בזק בינלאומי פועלת במספר תחומים מרכזיים: אספקת שירותי גישה לאינטרנט (ISP); שירותי טלפוניה בינלאומית; שירותי טלפוניה פנים ארצית; שירותים בתחום הנס"ר; וכן אספקת פתרונות ICT (מערכות מידע ותקשורת), DATA (תקשורת נתונים) ושירותי PBX (מרכזיות).

שירותי הטלפון הבין-לאומיים של בזק בינלאומי, בדומה לשירותיהם של המפעילים הבין-לאומיים הנוספים המתחרים בה, ניתנים תוך התבססות על הרשתות הפנים-ארציות של החברה ושל הוט, וכן על הרשתות הסלולאריות, לצורך חיבור המנוי למרכזת הבין-לאומית. לעניין שימוע שפרסם משרד התקשורת בנושא אסדרה חדשה בשוק שירותי התקשורת הבינלאומית ראו סעיף 4.11.5.2.

4.1.2. מגבלות חקיקה ותקינה החלות על בזק בינלאומי

תחומי פעילותה של בזק בינלאומי מוסדרים בעיקר על ידי חוק התקשורת והתקנות מכוחו, ותנאי הרישיון שהוענק לבזק בינלאומי (ראו סעיפים 4.11.1 ו-4.11.2).

לעניין התפתחויות מרכזיות ברגולציה החלה על בזק בינלאומי, ראו סעיף 4.11.5.

4.1.3. שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחיותו

לנתונים אודות שינויים בהיקף פעילותה של בזק בינלאומי ורווחיותה, ראו סעיף 1.5.4.3.

4.1.4. התפתחויות בשוק ובמאפייני הלקוחות

שוק השיחות הבינלאומיות בישראל, מתאפיין בשנים האחרונות בירידה בהיקף דקות שיחה (נכנסות ויוצאות), בעיקר בשל חבילות השירות המוצעות על ידי חברות הסלולר, הכוללות דקות שיחה בינ"ל ובנוסף מריבוי יישומים (אפליקציות) חינוכיים המאפשרים שיחות על רשת האינטרנט. בשנת 2017 ירד שוק השיחות הבינלאומית (בכמות הדקות) בכ-11%.

בשוק הגישה לאינטרנט נרשמה בשנת 2017 ירידה בשיעור גיוס המנויים בעיקר כתוצאה מכניסת מפעילי טלוויזיה באמצעות רשת האינטרנט (OTT) המשווקים חבילות "טריפל" הכוללות בנוסף לשירותי הטלוויזיה, ספק ותשתית אינטרנט. במקביל, כתוצאה מהגידול בביקוש לתעבורה ורוחב פס עקב שינוי תמהיל שימוש המנויים (בעיקר צפיה והאזנה בזמן אמת), נדרשת בזק בינלאומי להגדיל את הקיבולת המופעלת על ידיה והקיבולת הבינלאומית בה רכשה זכויות שימוש (לפרטים אודות ספקי תשתית נוספים של בזק בינלאומי ראו סעיף 4.9.2).

4.1.5. חסמי הכניסה והיציאה העיקריים

4.1.5.1. חסמי הכניסה העיקריים לשוק השיחות הבין-לאומיות הינם הצורך בקבלת רישיון לפי חוק התקשורת וביצוע השקעות בתשתית (היקף ההשקעות הנדרש בתשתית הוא נמוך מהיקף ההשקעות בתשתית מפ"א או סלולאר), המושפעות משינויים טכנולוגיים תכופים. עם זאת, שינוי מדיניות הרישוי, כפי שיפורט להלן, והרחבת השימוש בטכנולוגיית ה-VoIP בתחום זה, מצמצמים משמעותית השפעתם של חסמים אלה.

4.1.5.2. חסם הכניסה העיקרי לשוק שירותי ה-DATA והאינטרנט, הינו הצורך בהשקעות בתשתית (קיבולת בין-לאומית, גישה לרשת האינטרנט) ומערך שירות רחב.

4.1.5.3. חסמי היציאה העיקריים משווקים אלו, נובעים מהסכמים ארוכי טווח ומחייבים מול ספקי תשתית ומהשקעות הדורשות זמן ארוך להחזרתן. בנוסף, מחויבת בזק בינלאומי למתן שירות ללקוחותיה במשך תקופת ההתקשרות עמם.

4.1.6. תחליפים למוצרי בזק בינלאומי ומבנה התחרות בשוק השיחות הבינלאומי ושינויים החלים בו

בשוק השיחות הבינלאומיות - השימוש בטכנולוגיית ה-VoIP, העברת שיחות בין-לאומיות על רשת האינטרנט למשתמשים אחרים בטכנולוגיה זו, כמו גם למשתמשי רשתות ה-TDM, באמצעות שימוש במוצרי תוכנה (דוגמת Skype ו-WhatsApp) ובשירותי ספקי תקשורת בחו"ל, וכן תעריפי השימוש האטרקטיביים בשירותים אלו (לרבות העדר דמי שימוש) מובילים לגידול מתמשך בכמות המשתמשים בהם, וכפועל יוצא - לפגיעה בהכנסות בזק בינלאומי. במקביל, פועלים כיום למעלה מעשרה מפעילים בינלאומיים, בעלי רישיון למתן שירותי בזק בינלאומיים מאת משרד התקשורת.

לעניין שימוע שפרסם משרד התקשורת בנושא אסדרה חדשה בשוק שירותי התקשורת הבינלאומית, ראו סעיף 4.11.5.2.

4.1.7. מבנה התחרות בשוק האינטרנט ושינויים החלים בו

בתחום שירותי הגישה לאינטרנט (ISP) הוענקו עד כה רישיונות לאספקת שירותי גישה לכ- 80 חברות, ביניהן בעלות רישיון מיוחד למתן שירותים אלו ובעלי רישיונות כלליים ייחודיים, הרשאים לספק גם שירותי מפעיל בין-לאומי, מפעיל פנים-ארצי ושירותי רט"ן.

לפרטים נוספים בנוגע לתחרות בתחום הפעילות, ראו סעיף 4.6.

4.2. מוצרים ושירותים

להלן פירוט המוצרים והשירותים העיקריים של בזק בינלאומי:

4.2.1. שירותי אינטרנט

בתחום שירותי האינטרנט מספקת בזק בינלאומי: **שירותי גישה לאינטרנט (ISP)** ללקוחות פרטיים ועסקיים, כולל אספקת ציוד קצה נדרש ותמיכה בו על בסיס תשתיות DSL, תמסורות או כבלים, ושירותי הכולל תשתית גישה לאינטרנט של החברה (במסגרת השוק הסיטונאי); **שירותי Hosting** - שירותי אחסון אתרים ושרתים במתקן ייעודי, כולל שירותי ערך מוסף (דוגמת ניטור ובקרה); **שירותי אבטחת מידע**, שירותים לאבטחת קישור האינטרנט ורשתות ה-LAN, באמצעות ציוד קצה או תוכנה נדרשים, כולל ניטורם; **שירותי DATA** הכוללים פתרונות תקשורת נתונים בין-לאומית מבוססת IP עבור לקוחות עסקיים, בפריסה גלובלית; **ושירותי גישה אלחוטית (Wi-Fi)**, כולל במתחמים ציבוריים (HOTSPOT).

בזק בינלאומי מספקת את שירותי האינטרנט האמורים לעיל בעיקר באמצעות כבל תת ימי בין ישראל לבין איטליה שבבעלותה המלאה והבלעדית (JONAH) שהושק בדצמבר 2011. מבין ספקי ה-ISP הפועלים בארץ, בזק בינלאומי היא היחידה שבבעלותה כבל תת-ימי.

4.2.2. שירותי VOICE (טלפוניה)

בתחום שירותי ה-VOICE מספקת בזק בינלאומי: שירותי חיוג ישיר לחו"ל (IDD) ללקוחות עסקיים ופרטיים; שירות קווי חיוג חינם בחו"ל עבור לקוחות עסקיים; שירותי ניתוב וסיום שיחות בינלאומיות (Hubbing) - העברת שיחות בינלאומיות בין ספקי תקשורת זרים (עולם-עולם); שירותי כרטיסי חיוג, המאפשר חיוג מישראל לחו"ל ומחו"ל לארץ, במסלולים של PREPAID ו-POSTPAID, ושירותי 1809, המאפשר חיוג מישראל לחו"ל. כמו כן, מספקת בזק בינלאומי שירותי טלפוניה פנים-ארצית.

4.2.3. שירותי DATA בינלאומי

אספקת פתרונות תקשורת נתונים בין-לאומית עבור לקוחות עסקיים, כולל פריסה גלובלית, בהתאם לצרכי הלקוח.

השירותים מועמדים באמצעות הכבל התת-ימי של בזק בינלאומי והכבלים האופטיים הפרוסים מישראל לאירופה, בהם יש לבזק בינלאומי זכויות שימוש ארוכות טווח, וכן באמצעות שותפויות העסקיות עם ספקיות תקשורת דוגמת British Telecom, המעמידות לרשות לקוחותיה את שירותי הרשתות הגלובליות המופעלות על ידן.

בנוסף לשירותים לעיל, מציעה בזק בינלאומי לבעלי רישיונות למתן שירותי בזק בינלאומיים ורישיונות גישה לאינטרנט, קיבולת בינלאומית (במתכונת של שכירות, או רכישת זכויות שימוש בלתי הדירות), על בסיס הכבל התת ימי של בזק בינלאומי וזכויות השימוש שרכשה בתשתית היבשתית באירופה וברשתות בינלאומיות אחרות.

4.2.4. פתרונות ICT ללקוחות עסקיים

בזק בינלאומי מספקת פתרונות ICT (מערכות מידע ותקשורת) ללקוחות עסקיים. פתרונות ה-ICT עבור הלקוח כוללים שירותי תקשורת נרחבים הכוללים שירותי אירוח שרתים ואתרים ("שירותי Hosting"), שירותי תחזוקה ותמיכה טכנית, שירותי Networking ו-System Security & Risk Management, פתרונות מנוהלים מבוססי IP, שירותי מחשוב ענן, שירותי גיבוי מקוונים ומכירת ציוד. בזק בינלאומי נוקטת במודל של פתרון מלא ללקוח, כאשר מול הלקוח עומד איש קשר אחד והיא נוטלת אחריות מלאה על כלל השירות ("ספק אחד, אחריות אחת").

שירותי PBX (מרכזיות)

בזק בינלאומי משווקת ומתחזקת מערכות תקשורת הכוללות מרכזיות, רשתות טלפוניה ותקשורת IP, בעיקר ללקוחות העסקיים. במסגרת חוזה השירות, בזק בינלאומי מספקת שירותי תחזוקה של מגוון יצרני מרכזיות. השירותים ניתנים למבואות, למרכזיות ולנקודות סיום רשת (נס"ר), עבור שלוחות המיועדות לשמש הן בקווי חוץ והן בקווי פנים.

4.3. הכנסות

להלן נתונים בדבר הכנסות בזק בינלאומי (במיליוני ש"ח):

2015	2016	2017	
379	325	268	שירותי voice
24.02%	20.99%	17.44%	שיעור מסך הכנסות בזק בינלאומי
1,199	1,223	1,269	שירותי אינטרנט ותקשורת לעסקים (ISP, PBX, ICT, DATA)
75.98%	79.01%	82.56%	שיעור מסך הכנסות בזק בינלאומי
1,578	1,548	1,537	סה"כ הכנסות

4.4. לקוחות

לבזק בינלאומי לא קיימת תלות בלקוח בודד, ואין לה לקוח, אשר הכנסותיה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסותיה.

להלן נתונים אודות התפלגות ההכנסות מלקוחות פרטיים ועסקיים (במיליוני ש"ח):

2015	2016	2017	
555	570	563	הכנסות מלקוחות פרטיים
1,023	978	974	הכנסות מלקוחות עסקיים
1,578	1,548	1,537	סה"כ הכנסות

4.5. שיווק, הפצה ושירות

לבזק בינלאומי ערוצי מכירה לשוק הפרטי, הכוללים מוקדי גיוס ושימור טלפוניים, מערך מכירה ישירה (המבצע פעילות "דלת לדלת" ומפעיל נקודות מכירה) בפריסה ארצית, מערכי תמיכה טכנית ושירות לקוחות וכן מערך ערוצי הפצה, הכולל מוקדים חיצוניים ומערכי שטח של משווקים ודילרים. ערוצי המכירה לשוק העסקי כוללים מוקדי גיוס לקוחות ומרכזי שירות ופתרונות לעסקים ומנהלי לקוחות עסקיים. בנוסף, נמכרים שירותיה של בזק בינלאומי גם על ידי החברה, במסגרת שיווק של סלי שירותים משותפים (ראו סעיף 1.7.2.2).

4.6. תחרות**4.6.1. שירותי ISP**

4.6.1.1 השוק רווי במתחרים שהעיקריים בהם הינם בזק בינלאומי, סלקום, פרטנר, והוט נט.

להערכת בזק בינלאומי נתח השוק שלה בתחום שירותי האינטרנט ליום 30.9.2017 הינו כ- 47.1%.

4.6.1.2 התחרות בשנת 2017 מאופיינת בשחיקה בתעריפים.

4.6.1.3 התפתחויות בשנת 2017:

(א) התחזקות המגמה של מכירת סלי שירותים, בייחוד על רקע הרחבת פעילות של מודל מכירה סיטונאי (ספק + תשתית) בשנת 2017.

(ב) המשך מגמת העלייה במכירת שירותי ערך מוסף כגון שירותי התגוננות מפני דיוג ("אנטי פשינג"), מתקפות כופר והגנות סייבר אחרות.

(ג) לאור הרוויה בשוק מושם דגש על טיפוח נאמנות הלקוחות.

4.6.2. שירותי טלפוניה בינלאומית

4.6.2.1 נכון לסוף שנת 2017 פועלות בשוק למעלה מעשר חברות (ביניהן בזק בינלאומי, סלקום, פרטנר, גולן טלקום, והוט מובייל).

להערכת בזק בינלאומי נתח השוק שלה בתחום השיחות היוצאות מלקוחות ליום 31.12.2017 הינו כ- 25.6%, שיפור ניכר לעומד נתח שוק של כ- 21% ביום 31.12.2016.

⁴⁷ הערכת בזק בינלאומי בדבר נתח השוק שלה בתחום שירותי הגישה לאינטרנט, מבוססת על חישוב היחס שבין מספר המנויים שלה, לבין סך כל מנויי תשתית הגישה לאינטרנט (לפי נתונין הפומביים של החברה ושל הוט), כפי שפורסמו ברבעון שלישי 2017. להערכת בזק בינלאומי לא חל שינוי מהותי מאז פורסמו נתונים אלה ונתח השוק נותר בשיעור קרוב.

4.6.2.2 אפיונים כלליים של התחרות ב-2017:

- א) בשנת 2017 השוק פחתה כמות דקות השיחה (ראו סעיף 4.1.4), בין השאר, מגידול בשימוש ביישום WhatsApp לצורך ביצוע שיחות.
- ב) התחרות ממוקדת במגזרים מוגדרים באוכלוסייה.
- ג) המוצר הוא COMMODITY.

4.6.3 פתרונות תקשורת למגזר העסקי

- 4.6.3.1 בתחום ה-ICT - בזק בינלאומי מתמודדת מול מתחרים כגון בינת, טלדור, IBM ועוד. בשנת 2017 המשיכה בזק בינלאומי לבסס את מעמדה בשוק ה- ICT וזכתה להכרה והסמכות מספקים בינלאומיים מובילים בשוק.
- 4.6.3.2 שירותי נס"ר - תחום המרכזות המסורתית מאופיין בריבוי מתחרים ובתחרות חריפה, דבר שהוביל לשחיקת מחירי השירותים.
- 4.6.4 בזק בינלאומי מקדמת עסקיה באמצעות הדגשת הבידול ממתחרותיה, הנובע מהיותה בעלת תשתית בינלאומית משלה (כבל JONAH) המספק ביצועי גלישה איכותיים, כמו גם משירותי הלקוחות המוביל שלה.
- 4.6.5 העובדה כי, בניגוד לחלק ממתחרותיה, בזק בינלאומי אינה יכולה להציע את שירותיה כחלק מסל שירותי תקשורת שאינו פריק, מקשה על התנהלותה.

4.7 רכוש קבוע ומתקנים

הרכוש הקבוע של בזק בינלאומי כולל ציוד מיתוג ואינטרנט, כבל תת ימי, ציוד מרכזיות, ציוד משרדי, מחשבים, כלי רכב, ושיפורים במושכר.

לבזק בינלאומי מתגי SoftSwitch של חברת Dialogic. מתגים אלה משמשים לניתוב תנועת ה-VOICE של בזק בינלאומי. שירותי הערך המוסף, לרבות כרטיסי החיוג, מתבססים על מערכת נבונה (IN).

התשתיות הטכנולוגיות של בזק בינלאומי אשר תומכות במערכי ה-VOICE, ה-DATA והאינטרנט נפרסות על גבי מספר אתרים, בארץ ומחוצה לה, בין השאר, כדי להבטיח, בעת הצורך, שרידות גבוהה למתן השירותים.

לבזק בינלאומי יש הסכמים ארוכי טווח לשכירת שני המבנים העיקריים שבהם היא שוכנת. לגבי אחד המבנים, תקופת השכירות היא עד לחודש מרץ 2024, עם מספר אופציות יציאה לבזק בינלאומי במהלך התקופה האמורה. תקופת השכירות בבניין האחר הינה עד לחודש דצמבר 2019 (עם ארבע אופציות שוות להארכה עד לשנת 2027). לבזק בינלאומי הסכמי שכירות נוספים בקשר למחסנים (כולל מרכז לוגיסטי), לחוות שרתים, ולמבנים בהם מופעלים מוקדים טלפוניים המשמשים אותה לצורך פעילותה.

4.8 הון אנושי

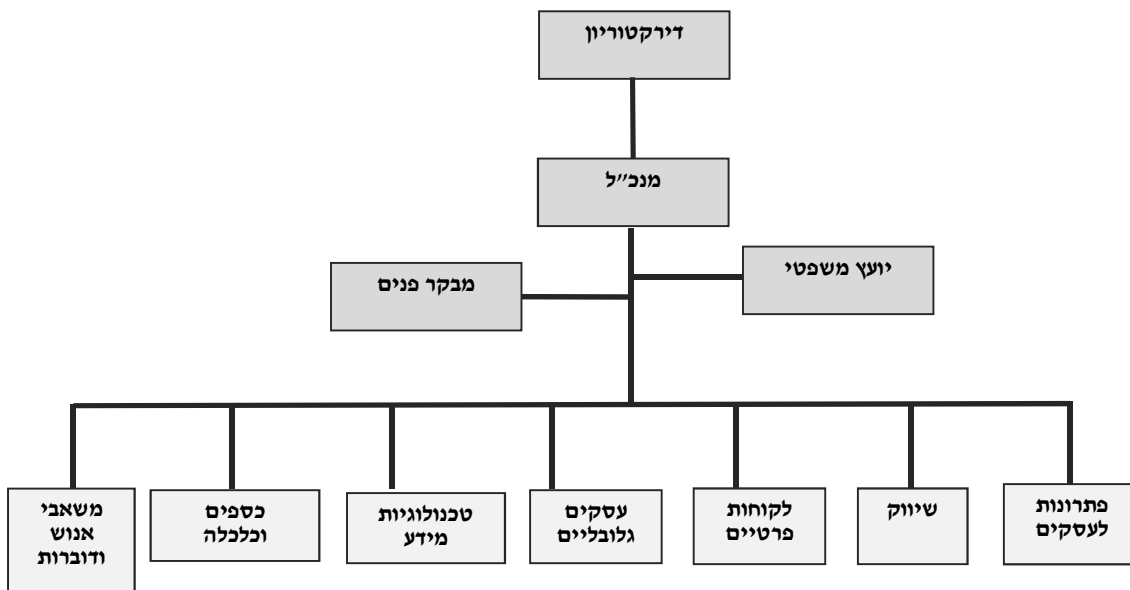
להלן פרטים אודות מספר המועסקים על-ידי בזק בינלאומי בשנים 2016 ו-2017:

כמות עובדים		סעיף
31.12.2017	31.12.2016	
1,097	1,169	עובדי מטה
767	736	נציגי שירות ומכירות
1,864	1,905	סה"כ

מבנה ארגוני

להלן תרשים המבנה הארגוני של בזק בינלאומי למועד הדוח:

ביום 12.1.2016 חתמה בזק בינלאומי על הסכם קיבוצי בינה לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד העובדים בבזק בינלאומי שעיקריו להלן:

- ההסכם יחול על כלל עובדי בזק בינלאומי, למעט הנהלת החברה הבכירה (סמנכ"לים והמדווחים להם) ולמעט קבוצה נוספת של עובדים ומנהלים עליה הסכימו הצדדים.
- התקופה שלאחריה ייחשב עובד בזק בינלאומי כעובד קבוע הינה 36 חודשים עם אופציה להארכה ב- 6 חודשים נוספים, בהסכמת הוועד.
- בהסכם נקבעו מנגנונים המשלבים את הוועד בהחלטות בעניין סיום העסקתם של עובדים קבועים, נקיטת צעדים משמעותיים נגדם, וביצוע שינויים ארגוניים.
- כמו כן נקבעו בהסכם תוספות שכר שנתיות והטבות כלכליות נוספות (כגון קייטנות מסובסדות ופעילויות רווחה) שיינתנו על ידי בזק בינלאומי לעובדים בתקופת ההסכם.
- תוקף ההסכם עד ליום 31.12.2018. לאחר מועד זה יוארך ההסכם אוטומטית לתקופות של 12 חודשים כל אחת, אלא אם יודיע אחד הצדדים על רצונו לשנות את ההסכם.

4.9 ספקים

4.9.1 מפעילים זרים

לבזק בינלאומי שיתופי פעולה עם כ-200 מפעילים זרים, במסגרתם מעבירה בזק בינלאומי למפעילים אלה, ומקבלת מהם, שיחות טלפון בינלאומיות (ביניהן שיחות היוצאות מישראל, כנסות לישראל, ושיחות בין יעדים שונים מחוץ לישראל) לכ- 240 יעדים בכל העולם.

4.9.2 ספקי קיבולת

את עיקר הקיבולת הפנים ארצית המשמשת אותה לצורך מתן שירותיה רוכשת בזק בינלאומי מהחברה.

עיקר הקיבולת הבינלאומית בה עושה בזק בינלאומי שימוש מועברת דרך הכבל התת ימי שבבעלותה. כגיבוי, משתמשת בזק בינלאומי בקיבולת הנרכשת מ - Med Nautilus.

במסגרת התקשרותה עם Med Nautilus רכשה בזק בינלאומי זכויות שימוש בלתי הדירות (Indefeasible Right of Use), בחלק בלתי מסוים ולא ניתן לייחוס ספציפי, בקיבולת התקשורת המועברת באמצעות מערכת הכבלים התת-ימיים המופעלת על ידי Med Nautilus בין ישראל ואירופה, למשך תקופות של עד 15 שנים ממועד תחילת השימוש בקיבולת זו (עם אופציות להארכת תקופת השימוש) - תקופות השימוש הן לפחות עד השנים 2022 - 2027, בתלות במועד תחילת השימוש בקיבולת. בגין זכויות השימוש האמורות שילמה בזק בינלאומי תשלומים חד-פעמים, סמוך למועד תחילת השימוש בקיבולת.

4.10 מיסוי

ראו ביאור 7 לדוחות 2017.

4.11. מגבלות ופיקוח על פעילות בזק בינלאומי**4.11.1. מגבלות מכוח חוקים**

לפי חוק התקשורת, ביצוע פעולות בזק ומתן שירותי בזק, ובהם שירותי בזק בין-לאומיים ושירותי גישה לאינטרנט, טעונים רישיון מאת שר התקשורת. השר מוסמך לשנות תנאי רישיון, להוסיף עליהם או לגרוע מהם, תוך שהוא שוקל, בין השאר, את מדיניות הממשלה בתחום הבזק, שיקולים שבטובת הציבור, התאמת בעל הרישיון למתן השירותים, תרומת הרישיון לתחרות בתחום הבזק ולרמת השירות שבו.

החוק מסמיך את המנהל הכללי של משרד התקשורת להטיל עיצומים כספיים בשל הפרות שונות של הוראות החוק ושל צווים והוראות שניתנו מכוחו, וכן בשל הפרת תנאי ברישיון.

4.11.2. רישיונות

ביום 21.2.2016 תוקן רישיונה של בזק בינלאומי, על ידי המנהל הכללי של משרד התקשורת, באופן שלמעשה הוחלף ברישיון כללי אחוד למתן שירותי בזק ("הרישיון האחוד"), אשר מבטל מספר רישיונות קודמים שהוענקו לבזק בינלאומי.

הרישיון האחוד, שתוקפו עד ליום 2.5.2025, כולל את כלל השירותים אותם הייתה בזק בינלאומי רשאית לספק עד כה.

בהתאם לדרישת משרד התקשורת, העמידה בזק בינלאומי ערבות בנקאית, בסך 5 מיליון ש"ח, למילוי תנאי הרישיון האחוד.

4.11.3. ביום 9.7.2014 העניק שר התקשורת לבזק בינלאומי את הסמכויות הקשורות במקרקעין, המנויות בפרק ו' לחוק התקשורת, לרבות כניסה לקרקע לצורך הנחת רשת ותחזוקתה (ראו סעיף 2.16.4).

4.11.4. תשלומים בעד קישורי גומלין

לעניין דמי קישור הגומלין המשולמים למפ"א ולמפעיל סלולאר, ראו סעיף 1.7.4.1.

4.11.5. התפתחויות רגולטוריות מרכזיות

4.11.5.1. לשינויים אפשריים בשוק התקשורת המשפיעים גם על בזק בינלאומי בעקבות מסמך מדיניות הרחבת התחרות, ראו סעיף 1.7.3.1.

4.11.5.2. משרד התקשורת מקיים שימוע אשר החל בשנת 2013, בעניין אסדרה חדשה בשוק שירותי התקשורת הבינלאומית. במקור אפשרה האסדרה המוצעת לכל מפעיל פנים ארצי ניח או מפעיל סלולאר לספק שירותי תקשורת בינלאומית, במסגרת חבילות השירותים אותן הוא מציע למנויו, בתנאים, וכן לספק שירותי תקשורת נתונים ותמסורת בינלאומיים. להחלטות שתקבלנה בעקבות שימוע זה, עשויות להיות השפעות מהותיות על מבנה התחרות בתחום השיחות הבינלאומיות ולפיכך גם על תוצאות הפעילות של בזק בינלאומי בתחום זה. בשלב זה אין ביכולתה של בזק בינלאומי להעריך את היקף השפעה זו והדבר תלוי בין היתר בטיב ההחלטות שתקבלנה בעקבות השימוע.

4.11.5.3. להחלטות שהתקבלו בקשר עם ה"שוק הסיטונאי" אשר יש להן השלכות גם על תחום הפעילות, ראו סעיף 1.7.3.

4.12. הסכמי שיתוף פעולה

לבזק בינלאומי הסכם שותפות בלעדי עם חברת בריטיש טלקום (BT), לאספקת שירותי תקשורת גלובליים לחברות ישראליות ורב-לאומיות המנהלות פעילות בישראל. במסגרת ההסכם, תפעל בזק בינלאומי כשותף של BT Alliance בישראל ותשווק שירותים ומוצרי IT (כגון רשתות תקשורת נתונים בינלאומיות - MPLS וקווי גישה בינלאומיים) ממגוון השירותים שמספקת בריטיש טלקום העולמית.

4.13. הליכים משפטיים⁴⁹

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד בזק בינלאומי תביעות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות.

4.13.1. הליכים משפטיים תלויים ועומדים

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה (מיליוני ש"ח)
א. דצמבר 2011	לקוח נגד בזק בינלאומי	מחוזי (מרכז)	תביעה ייצוגית	נטען כי במהלך אוקטובר 2011 לא סיפקה בזק בינלאומי ללקוחות האינטרנט שלה את מהירות הגלישה לה התחייבה בחוזה. התובעים תובעים החזר של דמי מנוי חודשיים ופיצוי בגין "עוגמת נפש". ביום 13.3.2016 אישר בית המשפט לנהל את התובענה כתובענה ייצוגית.	כ-120
ב. ינואר 2015	לקוח נגד בזק בינלאומי	מחוזי (מרכז)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי שירות סינון התכנים "מורשת" שמספקת בזק בינלאומי ללקוחות המגזר הדתי והמסורתי בתשלום, אינו מגן על המשתמשים מפני תכנים פוגעניים, וכי כתוצאה מחשיפתם לתכנים אלו נגרמו להם נזקים. בנוסף נטען, כי על בזק בינלאומי לפצות לקוחות שרכשו שירותי סינון תכנים ולא הוצע להם שירות הסינון הבסיסי, המסופק ללא תשלום נוסף.	כ-65, בתוספת 1,000 ש"ח לכ"א מחברי קבוצה (כל תלמיד במערכת החינוך בישראל) לא צוין
ג. ספטמבר 2016	לקוח נגד בזק בינלאומי	מחוזי (מרכז)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי בזק בינלאומי גובה תעריף מופרז ובלתי סביר, המנוגד לסעיף 17 לחוק התקשורת, עבור שיחות טלפון יוצאות לחו"ל.	לא צוין

4.13.2. הליכים משפטיים שנסתיימו בתקופת הדוח

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה (מיליוני ש"ח)
נובמבר 2015	לקוח נגד בזק בינלאומי	מחוזי (מרכז)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי בזק בינלאומי חייבה לקוחות המנויים לתכנית חיוג לחו"ל, ב"תעריף פרימיום", שהינו גבוה מהתעריף המוסכם והקבוע בתכנית ההתקשרות. לטענת המבקשים, בזק בינלאומי החריגה מתחולת התכנית, יעדים נייחים בחו"ל והגדירה אותם כ"יעדי פרימיום", וזאת ללא בסיס ותוך הטעיית הלקוחות.	לא צוין
ביום 26.12.2017	אשר בית המשפט את הסתלקות המבקש מהבקשה לאישור תביעה ייצוגית ללא צו להוצאות.				
יוני 2016	לקוח נגד בזק בינלאומי	מחוזי (ירושלים)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי בזק בינלאומי מטעה את לקוחותיה בכך שהיא משווקת להם חבילות גלישה במהירות MB100, בעוד שהמהירות המסופקת ללקוחות בפועל נמוכה בעשרות אחוזים.	כ-187
ביום 14.2.2017	נמחקה התביעה לאחר שבית המשפט קבע כי תביעה דומה בצרוף בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית אשר הוגשה מוקדם יותר (בחודש מרץ 2016) ("התביעה המוקדמת") היא זו שתידון. הדיון בתביעה המוקדמת אוחד עם תביעה דומה שהוגשה גם כנגד החברה. לתביעה זו ראו סעיף 2.18 ה.				

4.14. יעדים, אסטרטגיה עסקית וצפי להתפתחות

בזק בינלאומי שמה לעצמה כיעד, להמשיך ולהוביל את שוק השירותים מבוססי האינטרנט בישראל ללקוחות פרטיים ועסקיים, תוך שימור ההכנסות בשווקים המסורתיים:

4.14.1. המשך המובילות בשוק הגישה לאינטרנט, תוך המשך הדגשת הבידול של בזק בינלאומי על בסיס ביצועי הרשת, הגנות הסייבר וטיב שירות הלקוחות אותם היא מספקת.

4.14.2. העמקת והרחבת סל הפתרונות מבוססי הענן.

49 לעניין מדיניות דיווח ורף מהותיות ראו סעיף 2.18.

4.14.3. ביסוס מעמדה של בזק בינלאומי כשחקן ICT מהמובילים בישראל.

4.14.4. הגברת שביעות רצון הלקוחות, באמצעות העמקת והרחבת פתחי השירות (שירותים אוטומטיים, רשתות חברתיות וכיוצ"ב).

היעדים המובאים לעיל עשויים שלא להתממש, או להתממש רק בחלקם, וזאת בשל שינויים רגולטוריים העלולים לפגוע ביכולתה של בזק בינלאומי לתת מענה לדרישות שוק קיימות או משתנות, וכן בשל כל יתר גורמי הסיכון המפורטים להלן.

4.15. דיון בגורמי סיכון

להלן תיאור גורמי הסיכון הנובעים מהסביבה המקרו-כלכלית, מהמאפיינים הייחודיים של הענף בו פועלת בזק בינלאומי, וגורמי סיכון ייחודיים לבזק בינלאומי:

4.15.1. שינויים בשערי חליפין

המטבע העיקרי שבו פועלת בזק בינלאומי הינו ש"ח. עיקר הכנסותיה של בזק בינלאומי מקורן מלקוחות בארץ. מנגד צורכת בזק בינלאומי שירותים מספקים ברחבי העולם ומשלמת להם עבור שירותים אלו במטבע חוץ, בעיקר דולר ארה"ב. שינויים בשערי החליפין של המטבעות שבהן פועלת בזק בינלאומי מול הש"ח חושפים אותה להפרכי שער על הפער שנוצר, אשר עלולים לפגוע ברווחיותה על ידי הגדלת הוצאות המימון, וכן בתזרימי המזומנים שלה. מאחר שאין פער גדול בין ההכנסות וההוצאות צמודי המט"ח, אין חשיפה מהותית בסיכון זה. כדי להגן על חשיפתה המטבעית, בעסקאות ספציפיות מהותיות, נוהגת בזק בינלאומי להתקשר בעסקאות הגנה ולרכוש מכשירים פיננסיים אחרים.

4.15.2. תחרות

לעניין השפעת התחרות על עסקי בזק בינלאומי, ראו סעיף 4.6.

4.15.3. שינויים טכנולוגיים תכופים והשקעות בתשתית

תחומי פעילותה של בזק בינלאומי מתאפיינים בשינויים טכנולוגיים תכופים. התפתחותן של טכנולוגיות אשר מהוות חלופות אטרקטיביות לחלק ממוצריה של בזק בינלאומי (דוגמת WhatsApp ו-Skype) עשויה לפגוע באופן מהותי בפעילותה של בזק בינלאומי. כמו כן, התפתחויות הטכנולוגיה מצריכות ביצוע השקעות תדירות בתשתית. ראו סעיפים 4.1.6 ו-4.1.5.2.

4.15.4. פיקוח והסדרה שלטוניים

לעניין תחולתן של הוראות החוק ומדיניות הרישוי והשפעתן על בזק בינלאומי, ראו סעיף 4.11. לשינויים מסוימים ברגולציה החלה על בזק בינלאומי עשויה להיות השפעה לרעה על תוצאותיה ופעילותה.

4.15.5. הליכים משפטיים

בזק בינלאומי הינה צד להליכים משפטיים, ובכללם תובענות ייצוגיות, העלולים להביא לחיובה בסכומים מהותיים אשר בגין אלו מביניהן, לגביהן העריכו יועציה המשפטיים כי צפוי כי יידרש שימוש במשאביה הכלכליים של בזק בינלאומי נערכה הפרשה בדוחות הכספיים של בזק בינלאומי ושל החברה. להליכים משפטיים שבזק בינלאומי צד להם ראו סעיף 4.13.

4.15.6. כשל במערכות בזק בינלאומי והתקפות סייבר

במקרה של פגיעה בחלק או בכל המערכות המשמשות את בזק בינלאומי באספקת שירותיה, בין בשל תקלות טכניות למיניהן ובין בשל אסונות טבע או פגיעת מכוונת על ידי גורמים חיצוניים (פיסית או באמצעים וירטואליים - התקפות סייבר), עלולים להיגרם קשיים משמעותיים באספקת שירותיה של בזק בינלאומי.

4.15.7. יחסי עבודה

לבזק בינלאומי הסכם קיבוצי עם ההסתדרות וועד העובדים, החל ביחס למרבית עובדיה. יישום ההסכם הקיבוצי עלול להשפיע על פעילותה השוטפת של בזק בינלאומי.

להלן דירוג השפעתם של גורמי הסיכון שתוארו לעיל על פעילות בזק בינלאומי, בהתאם להערכת הנהלת בזק בינלאומי. יצוין, כי הערכות בזק בינלאומי להלן לגבי מידת ההשפעה של גורם הסיכון משקפות את מידת ההשפעה של גורם הסיכון בהנחת התממשות גורם הסיכון, ואין באמור כדי להביע הערכה או לתת משקל לסיכויי ההתממשות כאמור. סדר הופעת גורמי הסיכון לעיל ולהלן אינו בהכרח על פי דרגת הסיכון⁵⁰:

50 ראו הערת שוליים 40.

טבלת סיכום גורמי סיכון - תקשורת בין-לאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר

מידת ההשפעה של גורם הסיכון על פעילות בזק בינלאומי			
השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	
			סיכוני מקרו
X			חשיפה לשינויים בשערי החליפין
			סיכונים ענפיים
	X		תחרות גוברת
	X		השקעות בתשתיות ושינויים טכנולוגיים
		X	פיקוח והסדרה שלטוניים
			סיכונים מיוחדים לבזק בינלאומי
	X		חשיפה להליכים משפטיים
	X		כשל במערכות והתקפות סייבר
X			יחסי עבודה

המידע הכלול בסעיף 4.15 זה והערכות בזק בינלאומי בדבר השפעת גורמי הסיכון על פעילות בזק בינלאומי ועסקיה, הנם מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך. המידע וההערכות נסמכים על נתונים שפורסמו על ידי משרד התקשורת, הערכות בזק בינלאומי בדבר מצב השוק ומבנה התחרות בו ובאשר להתפתחויות אפשריות בשוק ובכלכלה הישראלית. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מההערכות המפורטות לעיל אם יחול שינוי באחד הגורמים שהובאו בחשבון בהערכות אלו.

5. די.בי.אס - טלוויזיה רב-ערוצית

די.בי.אס, הידועה גם בשם המסחרי "yes", הינה חברה בת, בבעלותה המלאה של החברה, המספקת שירות של שידורי טלוויזיה רב-ערוצית באמצעות לוויין וכן שירותים נוספים למנויים בישראל ובאזור יהודה ושומרון, וכן היא בעלת זכויות שידור בתכנים הנרכשים מצדדים שלישיים ובהפקות בהן היא משקיעה.

די.בי.אס הינה כיום החברה היחידה המחזיקה ברשיונות (שאינם בלעדיים) לשידור טלוויזיה רב-ערוצית באמצעות לוויין בישראל.

5.1. מידע כללי על תחום הפעילות**5.1.1. מבנה תחום הפעילות והשינויים שחלו בו**

בתחום שידורי הטלוויזיה למנויים פועלים מספר גורמים במספר קטגוריות עקריות:

א. בעלות רשיון לשידורים מכח חוק התקשורת, המספקת שירותי טלוויזיה רב ערוצית- די.בי.אס וכן הוט המספקת שירותי טלוויזיה בכבלים, אשר הינה בעלת מונופולין מוכרז על פי חוק ההגבלים העסקיים בתחום שידורי הטלוויזיה הרב ערוצית ("תחום השידורים"). לפרטים אודות הרגולציה החלה על בעלות רשיונות לשידורים כאמור ראו סעיף 5.15. די.בי.אס והוט מספקות הן שידורי ערוצים ליניאריים (שיכוננו בפרק זה גם כ-"ערוצים") והן שירותי VOD (לשאלת הסדרת תחום שירותי ה-VOD של די.בי.אס ראו סעיף 5.15.10).

ב. ספקיות טלוויזיה רב ערוצית על גבי רשת האינטרנט (במתכונת OTT) - סלקום (הפעילה מספר שנים) וכן גורמים נוספים שהחלו בפעילותם בשנת הדוח - פרטנר, חברת טריפל סי מחשוב ענן בע"מ, שירות STINGTV (המוצע על ידי די.בי.אס), שירות Next (המוצע על ידי הוט, לרבות בדרך של שיתוף פעולה עם קבוצת "רמי לוי שיווק השקמה"). שירותים אלה משלבים בין צפייה בתכני VOD וצפייה בערוצים ליניאריים (לרבות תכני מערך ה-DTT המועברים באמצעות המערך או באמצעות האינטרנט) וניתנים לצפייה בין באמצעות מפענח ייעודי ובין באמצעות יישומון המופעל במגוון מכשירי קצה.

לשירות yesGO של די.בי.אס ראו סעיף 5.2.1.

ג. ספקיות תכני טלוויזיה על גבי רשת האינטרנט - בעיקר גורמים בינלאומיים ובהם Netflix, שירות AppleTV (הגובה תשלום לפי צפייה) ושירות Amazon Prime, המספקים אפשרויות צפייה בתכני VOD (כאשר נכון למועד הדוח חלק מתכנים אלה אינם מתורגמים לעברית).

ד. גורמים המציעים תכנים ללא הרשאת בעלי הזכויות (פיראטיים)⁵¹.

ה. מערך ה-DTT

מערך להפצה קרקעית של שידורי טלוויזיה בשיטה ספרתית (DTT), המכונה "עידן+", באמצעותו מופצים לציבור, ללא תשלום, ערוצים מסויימים. המערך מופעל נכון למועד הדוח על ידי הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו ("הרשות השנייה"), כאשר שר התקשורת ושר האוצר רשאים למנות גורם מפעיל פרטי לתפעולו, שהמועצה תהא רשאית להעניק לו גם רשיון כללי לשידורים שיממונו מדמי מנוי או משידורי פרסומות.

נכון למועד דוח זה מופצים ערוצי הטלוויזיה של רשות השידור (ערוץ 1 וערוץ 33), ערוצי הטלוויזיה המסחריים ("קשת", "רשת" וערוץ 10), ערוץ 20, ערוץ המוסיקה (ערוץ 24), ערוץ 23 וערוץ הכנסת (ערוץ 99). מפעיל ה-DTT רשאי להפיץ ערוצים נוספים ובהם ערוצי רדיו, ערוץ הטלוויזיה הלימודית וערוצים נושאים וייעודיים⁵². הפצת הערוצים נעשית בתמורה לתשלום דמי הפצה,

51 די.בי.אס היא אחת מבעלי המניות של חברת זיר"ה בע"מ, הפועלת למניעת הפרת זכויות יוצרים בתכני וידאו ברשת האינטרנט.

52 ערוץ ייעודי הינו ערוץ בעל מאפיינים ייחודיים כגון שפה, תרבות או מורשת, ערוץ המיועד בעיקרו למגזר מסוים בציבור, או ערוץ המוקדש בעיקרו לנושא אחד, אשר מופק בידי בעל רשיון מיוחד לשידורי כבלים על פי מכרז שפרסמה המועצה בהתאם להוראות החוק (בין הערוצים הייעודיים המשודרים נכון למועד דוח זה, הערוץ בשפה הרוסית, הערוץ בשפה הערבית וערוץ המוסיקה); ערוץ נושאי הינו ערוץ טלוויזיה שלפחות 75% משעות השידור שלו (ו-90% משעות צפיית השיא) מוקדשים לנושא אחד מאלו המנויים בחוק הפצת שידורים באמצעות תחנות שידור ספרתיות, תשע"ב-2012 ובתנאים הקבועים בו (ובהם

כאשר שר התקשורת ושר האוצר רשאים לקבוע כי המדינה תסבסד את דמי ההפצה שיחולו על משדרי ערוץ נושאי וערוץ ייעודי.

נכון למועד דוח זה מהווה ה-DTT מוצר תחליפי, באופן חלקי, לשידורי הטלוויזיה הרב ערוציים, וכן מהווה פלטפורמת שידורים בסיסית המוצעת יחד עם שירותי תוכן של מפעילי OTT (כגון סלקום).

בהתאם לחוק הפצת שידורים באמצעות תחנות שידור ספרתיות, תשע"ב-2012, גוף משדר, ששידוריו הינם חלק מה-"שידורים הפתוחים" (כלומר שידורי טלוויזיה המופצים באמצעות התחנות הספרתיות), ייתן לכל "ספק תכנים"⁵³ הסכמה לשידור של שידוריו ברשת האינטרנט בלא תמורה, בכפוף לתנאים מסוימים שנקבעו בחוק. ביחס לערוצים המסחריים⁵⁴, נדחתה תחילת ההסדר האמור בחמש שנים (עד לחודש ינואר 2022), שבמהלכן יחולו הסדרים מיוחדים, לרבות מתן רשיון לשידור של שידורים באינטרנט מאת הגוף המשדר לכל ספק תכנים הרשום במרשם שמבקש זאת, במחיר ובתנאים המיטביים ביותר שנתן הערוץ המסחרי לספק תכנים אחר על פי רשיון לשידור אחר שעומד בתוקפו במועד מתן הרשיון הכלל כמפורט בהוראת המעבר הקבועה בחוק.

הוט, פרטנר וסלקום מציעות את שירותיהן לצד שירותי תקשורת נוספים המסופקים על ידיהן, לרבות במסגרת סלים שאינם "פריקים" (כגון - חבילת "טריפל" הכוללת שירותי טלפוניה קווית, אינטרנט וטלוויזיה). לשירותי תקשורת נוספים הניתנים על ידי קבוצות תקשורת ראו סעיף 1.7.1.

העליה ברמת התחרות בתחום החריפה משמעותית בשנת הדוח, בעיקר בשל חדירתם והתבססותם של ספקי טלוויזיה מקומיים ובינלאומיים באמצעות האינטרנט כאמור, הפועלים ברמת מחירים נמוכה יחסית. פעילות גורמים אלה באמצעות האינטרנט, ללא צורך בהקמת מערך תשתיתי ייעודי ונכון למועד דוח זה אף ללא פיקוח רגולטורי, משפיעה לרעה על מעמדה התחרותי של די.בי.אס. לפרטים נוספים אודות התחרות בתחום ושינויים שחלו בה בשנת הדוח, לרבות באופן פעילות די.בי.אס - ראו סעיף 5.6.

לשאלת הסדרתם של שידורים בטכנולוגיות שידור חדשות ראו סעיף 5.15.10. להערכת די.בי.אס להתעצמות התחרות האמורה עלולה להיות השפעה מהותית לרעה על פעילותה ותוצאותיה. לשינויים במספר מנוי די.בי.אס ראו סעיף 5.6.1; לשינויים במדיניות התימחור של די.בי.אס ראו סעיף 5.2.

הערכה זו של די.בי.אס הינה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוססת, בין היתר, על התנהלותם הצפויה של הגורמים השונים. הערכה זו עשויה שלא להתממש, או להתממש באופן שונה מהותית מכפי שנצפה, בין היתר, בתלות, באופן התפתחותם והתבססותם של שירותי הטלוויזיה האמורים, בכניסת שחקנים נוספים, כמו גם בשאלת יישומם של כללים רגולטורים בכל הנוגע לשירותי הטלוויזיה האמורים.

5.1.2. מגבלות, חקיקה ואילוצים מיוחדים בתחום הפעילות

פעילות בעלות רשיונות השידורים כפופה לחקיקה עניפה בתחום התקשורת ובפרט לחוק התקשורת, למשטר רישוי וכן לפיקוח ולהחלטות מדיניות מטעם משרד התקשורת. הפעילות האמורה נמצאת אף בפיקוח מתמיד של המועצה, הקובעת מדיניות, מתקינה כללים ומפקחת על תחומים רבים של הפעילות ובהם תכני השידורים, חובת הפקות מקומיות, אתיקה בשידורים, הגנת הצרכן ואישור הערוצים המשודרים.

אספקת שירותי טלוויזיה רב ערוציים שלא באמצעות לוויין או כבלים כמשמעותם בחוק התקשורת, איננה נתונה לפיקוח כאמור לעיל.

בחודש מרץ 2017 החליט שר התקשורת לאמץ את מרבית המלצותיה של ועדה מייעצת לעניין הסדרת הרגולציה בתחום השידורים והתוכן שפורסמו בשנת 2016 ("ועדת השידורים"), והורה לפעול להסדרתן באמצעות חקיקה וכללים.

המלצות מרכזיות שאומצו כאמור:

ספורט, ילדים, תעודה, חדשות וטבע). הערוצים הנושאים רשאים לממן את שידוריהם מגביית דמי מנוי בנוסף לחלופת מימון באמצעות פרסומות.

⁵³ "ספק תכנים" מוגדר בחוק ההסדרים כמי שפעילותו העיקרית הינה שידור של מגוון תכנים לציבור בישראל, ובלבד שהתכנים משודרים ביוזמתו, באמצעות ממשק הנמצא בשליטתו, והכל בין שהתכנים ניתנים לצפייה בזמן אמיתי, בו זמנית בידי הציבור, ובין שהתכנים ניתנים לצפייה במועד ובמקום לפי בחירת הצופה.

⁵⁴ למיטב ידיעת די.בי.אס, למועד הדוח, ערוצים מסחריים כאמור הינם ערוץ 12, 13 וערוץ 10.

5.1.2.1 הגדרת ספקי תוכן למנויים

הומלץ להגדיר את ספקי התוכן האודיו-ויזואלי לפי שלוש קטגוריות של ספקים בהתאם לנתח השוק שלהם מסך ההכנסות בשוק ורציפות החזקה בנתח שוק כאמור: ספק קטן, ספק קטן ויציב וספק מהותי (די.בי.אס תיחשב, לפי המלצות אלה, כספק מהותי).

על ספק קטן תחול "רגולציה צרה" מכוח רישיון שיינתן לו, וכן תינתן לו בחירה בין מקור מימון מפרסומות או מדמי מנוי. על ספק קטן ויציב ועל ספק מהותי יוחלו חובות "רגולציה צרה" וכן "רגולציה רחבה" הכוללת מחויבויות השקעה והצגה של הפקות מקור.

5.1.2.2 הפקות מקור

הומלץ על מדרג הפחתה לפיו חובת ההשקעה הכוללת של הספקים המהותיים (הוט ודי.בי.אס) בהפקות המקור תרד באופן הדרגתי מ-8% ל-6.5% מהכנסותיהם עד לשנת 2021, ואילו ההשקעה בסוגה עילית תעלה מ-4% ל-5% מהכנסות הספק.

להחלטות המועצה בדבר שיעור חובת ההשקעה בהפקות מקור ראו בסעיף 5.15.4.

5.1.2.3 ערוצים עצמאיים

אומצה המלצה של ועדה קודמת בנושא לעניין חלוקת הבעלות בזכויות בהפקות מקור, בהתאם לעקרונות המפורטים בדו"ח ולענין חובת מכירה של הפקות מקור של ערוצים עצמאיים.

הוועדה המליצה עוד לפנות לרשות ההגבלים העסקיים, בבקשה לבחון היתר כולל לשיתוף פעולה בין בעלי הערוצים העצמאיים בשיווק וב-Billing על מנת לאפשר אספקה של חבילות תוכן משותפות למנויים.

5.1.2.4 רגולציה על בעל רישיון מסחרי

הוועדה המליצה להעניק רישיון מסחרי מכח חוק הרשות השניה לכל מי שמסדר ערוץ הממומן ע"י פרסומות (לרבות בעל רישיון לשידורי כבלים המשדר ערוץ ייעודי שיוכפף לפיקוח הרשות השניה) ולהחיל סוגים שונים של רגולציה על סוגים שונים של בעלי רישיונות מסחריים, תוך הפחתת נטל הרגולציה.

בחודש פברואר 2018 נחקק תיקון מס' 44 לחוק הרשות השניה, לפיו בעל רישיון המשדר ערוץ הממומן ע"י פרסומות, לרבות בעל רישיון כאמור המשדר ערוץ ייעודי, יהיה נתון לפיקוח הרשות השניה, בכפוף לקיום התנאים שנקבעו בחוק. עוד הוחלו בחוק כללי רגולציה שונים על סוגים שונים של בעלי רישיונות מסחריים, כאשר שר התקשורת הוסמך להחליט כי לא ייגבו מבעלי רישיון כאמור לעיל דמי מעבר למשך תקופת מעבר בת 5 שנים.

בנוסף לאימוץ ההמלצות האמורות מספר סוגיות שנכללו בדוח ועדת השידורים נותרו, על פי החלטת השר, בהליך בחינה של צוות ייעודי (שלמיטב ידיעת די.בי.אס טרם הגיש המלצותיו) ובהן:

5.1.2.5 אסדרת must sell ותחרות בתחום התוכן -

הוועדה ביקשה למנוע מצבים בהם תכנים מסוימים, ובעיקר תכני ספורט, לא יהיו נגישים למנויים של בעלי רישיון מסוימים, באופן שעלול להוות חסם תחרותי בפני אותם בעלי רישיון (ראו סעיף 5.10.2 לענין תלות של די.בי.אס בשני ספקים בתחום שידורי הספורט הישראלי). משכך המליצה הוועדה להחיל חובת מכירה (must sell) של ערוץ ספורט לספק תוכן הפועל מכוח רישיון, וכן חובת מכירת מפעלי ספורט לערוצי ספורט⁵⁵.

במהלך שנת הדוח נדונה בכנסת הצעת חוק ממשלתית, אשר עוסקת, בין היתר, בנושאי אסדרת חובת מכירת תכני הספורט, לרבות הענקת רישיון לשידורי ערוץ ספורט או מפעל ספורט משמעותי על ידי מפיקיהם. נכון למועד הדוח, אין באפשרות די.בי.אס להעריך אם הצעת החוק האמורה תבשיל לכדי חקיקה ובאיזה נוסח ומתכונת, וממילא גם אין ביכולתה להעריך מה תהיה מידת השפעתה על עסקי די.בי.אס.

⁵⁵ יצויין, כי ביום 25.3.2018 הגישה קבוצת RGE בע"מ הפועלת בשוק שידורי הטלוויזיה בישראל ומפיקה ערוצי טלוויזיה, ובכללם ערוצי ספורט, עתירה לבג"צ כנגד המועצה, די.בי.אס והוט להוציא צו על תנאי, בין השאר, לביטול מדיניות המועצה משנת 2000 בנושא הבלעדיות לגופים משדרים הכוללת איסור לשדר "ערוץ ארצי", כהגדרתו בהחלטה, בהוט מבלי שערוף זהה ישודר גם בדי.בי.אס.

5.1.2.6 ביטול חבילת הבסיס וחבילת היסוד הראשונה

הוצע לבטל את חבילות הבסיס בהן מחויבות הוט ודי.בי.אס ובמקביל לשדרג את חבילת היסוד הקיימת⁵⁶ לחבילה שתכונה "חבילת הליבה" ותכלול, מלבד ערוצי החובה, אותם מחויבים בעלי הרישיונות להעביר למנויים לפי חוק, גם ערוץ ספורט וערוץ ילדים שיופקו בישראל. כמו כן, 75% מהפקות המקור יהיו זמינים לכל מנויי חבילת הליבה ב-VOD, שיינתנו באופן שווה לכל מנויי חבילת הליבה. מחיר חבילת הליבה ייקבע על-ידי הספקים המהותיים באופן שמחירה הנוכחי יהווה חסם עליון למחיר, וסבירותו תיבחן על-ידי השר והגורמים המקצועיים. ככל שהמחיר לא ימצא סביר, יקבע השר את המחיר המירבי המחייב.

היות שיישומן של המלצות ועדת השידורים, לרבות אלו שאומצו בידי השר כאמור לעיל, טעון תיקוני חקיקה וקבלת החלטות אסדרה מתאימות, וחלקן מצויות בהליכי חקיקה שטרם הסתיימו כאמור בין השאר לעיל, נכון למועד הדוח אין באפשרות החברה או באפשרות די.בי.אס להעריך אם ההמלצות אכן ייושמו בחקיקה, במלואן או בחלקן ובאיזו מתכונת, וכן אין ביכולתן להעריך מה תהיה מידת השפעתם של תיקוני החקיקה האמורים על עסקי די.בי.אס, ככל שיאומצו ובנוסף ובאופן בו יאומצו.

5.1.3 שינויים בהיקף הפעילות בתחום ורווחיותו

לנתונים אודות שינויים בהיקף פעילותה של די.בי.אס ורווחיותה, ראו סעיף 1.5.4.4.

5.1.4 גורמי ההצלחה הקריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בהם

5.1.4.1 איכות, בידול וראשוניות בתוכן שידוריה, במגוונם, במיתוגם ובאריזתם.

5.1.4.2 מתן שירותי טלוויזיה תוך שימוש בטכנולוגיות מתקדמות, כגון טלוויזיה "פרסונאלית", ובפרט מפענחי PVR ושירותי VOD (ראו סעיף 5.2) וכן שירותי HD ו-4K.

5.1.4.3 אספקת שירותי טלוויזיה באמצעות רשת האינטרנט.

5.1.4.4 הצעת "סל" שירותי תקשורת שיכלול שירותי טלוויזיה ושירותים נוספים, כגון שירותי טלפוניה ושירותי גלישה ברשת האינטרנט (ראו סעיף 5.15.9).

5.1.4.5 רמה גבוהה של שירות לקוחות המותאם לסוג השירות.

5.1.4.6 חוזקו של המותג וזיהויו עם איכות, חדשנות ומובילות, התוכן והשירותים למנויים.

5.1.4.7 מחיר.

5.1.5 חסמי הכניסה והיציאה העיקריים ביחס לתחום הפעילות

5.1.5.1 חסמי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות הינם (א) הצורך בקבלת רישיונות לשידורי כבלים ולווין ועמידה בדרישות הרגולציה הרלבנטית; (ב) השקעות הנדרשות מהמפעילים בתחום, לרבות רכישת והפקת תכנים, וכן לשידורי כבלים ולווין- הקמת תשתית ייעודית; (ג) היקפו המצומצם של השוק הישראלי ומאפייניו; (ד) רוויה בתחום הטלוויזיה.

5.1.5.2 היקף ורמת חסמי הכניסה ביחס לשירותי טלוויזיה באמצעות האינטרנט הינם נמוכים מהותית, והדבר מתבטא בגידול בכמות השירותים המוצעים במתכונת זו.

5.1.5.3 חסמי היציאה העיקריים הינם: (א) לגבי בעלי רישיונות לשידורים קיים חסם רגולטורי - סיום הפעילות לפי רישיון השידורים כרוך בהחלטת שר התקשורת לבטל את הרישיון לפני תום תקופת הרישיון, בתנאים הקבועים ברישיון, לרבות הסדרים (בהם יכול שיחוייב בעל הרישיון) להבטחת המשכיות השידורים והשירותים ולצמצום הפגיעה במנויים; (ב) התקשוריות ארוכות טווח עם ספקים מהותיים ועם גורמים מממנים.

5.1.6 תחליפים למוצרי תחום הפעילות ושינויים החלים בהם

די.בי.אס רואה באפשרות לקליטת ערוצים זרים רבים באמצעות ציוד קצה זול יחסית כתחליף לשירותיה ביחס למגזרים מסויימים.

⁵⁶ "חבילת הבסיס" ו"חבילת היסוד" (המצומצמת יותר) הן חבילות שידורים המאפשרות על ידי שר התקשורת או המועצה וכוללות ערוצים בהם רשאי המנוי לצפות עם ההצטרפות לשירותי די.בי.אס (ראו סעיף 5.2.1). חובת הצעת חבילת יסוד כאמור, הינה בתוקף עד ליום 24.2.2019.

5.1.7. מבנה התחרות בתחום הפעילות ושינויים החלים בו

התחרות בתחום הטלוויזיה מתאפיינת במספר גדול יחסית של שחקנים אשר חלקם פועלים ברמות מחירים נמוכות יחסית (ראו סעיף 5.1), באופן שהוביל להתעצמות התחרות בתחום. גידול בכמות המנויים במצב התחרות הנוכחי יכול להתבצע בעיקר באמצעות גיוס מנויים מהמתחרים, המחייב השקעת משאבים ניכרים בשימור מנויים קיימים ובגיוס מנויים חדשים.

בשנת הדוח חלה התבססות וכן חדירה של חברות סלולאר הפעילות גם בתחום הטלוויזיה, סלקום ופרטנר, כמו גם בהמשך התבססותן של שחקניות בינלאומיות כדוגמת נטפליקס.

נתח השוק הכולל של בעלות רשיונות השידורים - די.בי.אס והוט – מצוי במגמת שחיקה, ומוערך על ידי די.בי.אס בכ-56% מבתי האב בישראל. שיעור החדירה של סלקום בתחום מוערך בכ-6% מכלל משקי הבית בישראל, ושיעור החדירה של פרטנר בתחום מוערך בכ-1% מכלל משקי הבית בישראל⁵⁷. אין בידי די.בי.אס נתונים אודות מספר מנויי החברות הבינלאומיות הפועלות בתחום ואודות מספר צופי מערך ה-DTT, ולהערכת די.בי.אס חלק מהם הינם, בנוסף, מנויים של מי מבעלות רשיונות השידורים או חברות הסלולאר הפועלות בתחום. להערכת די.בי.אס, סיכויי הגדלת נתח השוק הכולל של כלל השחקנים אינם גבוהים בשל כך שחלק הארי של בתי האב הנותרים אינם קהלים פוטנציאליים.

לפרטים נוספים על התחרות בתחום ראו סעיף 5.6.

5.2. מוצרים ושירותים

5.2.1. שירותי די.בי.אס.

שידורי די.בי.אס באמצעות לוויין כוללים שידורי ערוצים ליניאריים (כ-150 ערוצים, מתוכם כ-30 ערוצי High Definition (HD) וערוץ K4), ובנוסף ערוצי רדיו, מוסיקה, ושירותים אינטראקטיביים.

כמו כן, מספקת די.בי.אס ללקוחות המנויים על שידוריה באמצעות לוויין שירותי VOD באמצעות רשת האינטרנט (במתכונת OTT), המאפשרים צפייה בתכנים לפי בחירת המנוי. השירותים ניתנים בתמורה לדמי מנוי לשירות (למנויים שאינם מנויים על מבצע yes ultimate), כאשר חלק מהתכנים ניתנים בתמורה לתשלום נוסף.

התחברות לשירותי VOD דורשת, בין השאר, שימוש בסוגי מפענחים מסויימים. בשנים האחרונות חל גידול במספר מנויי די.בי.אס המחוברים לשירותי VOD ובצריכת שירותי ה-VOD בין היתר לנוכח הגדלת היצע התכנים הזמינים בשירות זה והגידול בשימוש במפענחים מתקדמים. לשאלת אסדרת תחום שירותי ה-VOD של די.בי.אס ראו סעיף 5.15.10 להלן.

כן מפעילה די.בי.אס שירותי OTT המכונה yesGO, המאפשר למנויים על שידוריה באמצעות לוויין צפייה באמצעות מגוון מכשירי קצה, בערוצים הנכללים בשירות זה אותם רכש המנוי במסגרת שידורי הטלוויזיה בביתו, וכן בתכני VOD.

לצורך קליטת שירותי די.בי.אס באמצעות לוויין, מותקנים בבתי המנויים מפענחים ממספר סוגים. מפענחים המאפשרים קליטת שידורי SD בלבד, וכן מפענחים מתקדמים אשר חלקם הינם מפענחי PVR המאפשרים הקלטת תכנים, חלקם מפענחי HD ZAPPER המאפשרים קליטת שידורים ברזולציית HD, וחלקם משלבים את כל היכולות האמורות (מפענחי HDPVR). כן משווקת די.בי.אס מפענחי PVR מתקדמים, המאפשרים צפייה ברזולוציה גבוהה יותר, המכונה K4 או Ultra HD.

מרבית מפענחי ה-PVR מאפשרים שימוש בשירות ה-MultiRoom, באמצעותו ניתן, דרך הרשת הביתית, לצפות בתכנים המוקלטים במפענחים אלה גם באמצעות חלק מסוגי המפענחים שבבית המנוי.

מרבית מנויי די.בי.אס משתמשים במפענחים מתקדמים מסוגים שונים (PVR, HDPVR, HD ZAPPER ומפענחי PVR K4). לדרכי השיווק של המפענחים ראו סעיף 5.8.2.

בהתאם לרשיון השידורים של די.בי.אס והחלטות המועצה, כוללים שידוריה באמצעות לוויין חבילת בסיס או אחת מחבילות היסוד אותן נדרש לרכוש כל מנוי (מחירן המירבי של חבילות היסוד מפוקח על ידי שר התקשורת), וכן ערוצים נוספים אותם יכול המנוי לרכוש לפי בחירתו, בין כחבילות ובין כערוצים בדידים.

57 הערכת די.בי.אס בדבר שיעור החדירה בשוק השידורים מבוססת על מספר המנויים הכולל של די.בי.אס ושל הוט (על פי דיווחיה של הוט), כשהוא מחולק במספר בתי האב בישראל על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשנת 2016. שיעורי החדירה של סלקום ופרטנר מבוססים על דיווחי ופרסומי החברות בדבר מספר המנויים שלהן נכון לתום הרבעון השלישי של שנת 2017.

בינואר 2018 השיקה די.בי.אס מבצע, המשקף מודל עסקי חדש, שעיקרו הם: הצעת מכלול הערוצים הליניאריים ושירות ה-VOD במחיר כולל אחד (למעט חריגים⁵⁸), המשקף עבור עיקר מנויי די.בי.אס הוזלה; החלת התימחור האמור באופן אחיד הן על מנויים קיימים והן על מנויים מצטרפים. ההצעה כוללת שימוש במפענחים רגילים ובמפענח מתקדם אחד, כאשר שימוש במפענחים מתקדמים נוספים כרוך בתשלום נוסף.

נכון למועד הדוח, קצב ההצטרפות למבצע החדש הוא גבוה, ולהערכת די.בי.אס מרבית מנוייה צפויים להצטרף, בהדרגה, למבצע זה, באופן הצפוי להוריד את ההכנסה הממוצע ממנוי (ARPU) ולסייע לדי.בי.אס, לצד צעדים נוספים (בפרט שירות STING TV - ראו סעיף 5.2.2), בהתמודדות עם התחרות הגוברת והקיטון במספר מנוייה. הערכה זו של די.בי.אס הינה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס, בין היתר, על תנאי המבצע, קצב ההצטרפות הנוכחי אליו והערכת די.בי.אס ביחס לקצב ואופן ההצטרפות למבצע ותנאיו, וכן על אופן ועוצמת התחרות בתחום כפי שתפתח. הערכה זו עשויה שלא להתממש, או להתממש באופן שונה מהותית מכפי שנצפה, בין היתר, בהתחשב בגורמים האמורים ובמאפייני התחרות בתחום כאמור גם בדוח זה.

5.2.2 שירותי STING TV

בחודש נובמבר 2017 השיקה די.בי.אס שירות טלוויזיה באמצעות האינטרנט המכונה "STING TV", הכולל ערוצי טלוויזיה ליניאריים הכלולים בשירות, וכן תכני VOD הנכללים בו. השירות מתבסס על מערכת ההפעלה של Android TV המיועדת לאפשר צפייה בתכנים באמצעות streamer, "טלוויזיה חכמה" ומכשירי קצה נוספים. השירות מורכב ממספר חבילות תכנים, כאשר כל אחת מהן כוללת ערוצים ליניאריים ותכני VOD, כאשר המנוי רשאי להצטרף לאחת מהחבילות או יותר, לפי בחירתו. ככלל, שירות זה מתאפיין ברמת מחיר נמוכה יחסית לשירות הניתן מכח רשיונות השידורים.

השירות בעיקרו הינו שירות דיגיטלי (הצטרפות ושירות לקוחות באמצעות ממשקים אינטרנטיים), המבוסס על התקנה עצמית של המנוי (במקרים בהם נדרשת התקנת streamer).

5.2.3 מוצרים חדשים

להשקת שירות STING TV ראו סעיף 5.2.2.

5.3 הכנסות מוצרים ושירותים

להלן נתונים בדבר התפלגות הכנסות די.בי.אס (במיליוני ש"ח):

2015	2016	2017	
1,748	1,715	1,628	הכנסות משידורי ושירותי טלוויזיה רב ערוצית למנויים
כ-99%	כ-98%	כ-99%	שיעור מסך ההכנסות

* יתרת ההכנסות נובעת, בעיקרה, מתשלומים מערוצים בניין העברתם על ידי די.בי.אס וכן ממכירת זכויות בתכנים.

5.4 לקוחות

רובם המכריע של מנויי די.בי.אס הינם לקוחות פרטיים. ככלל, די.בי.אס מתקשרת עם מנוייה בהסכם מנוי המסדיר את מערך זכויות והתחייבויות המנויים ביחסיהם עם די.בי.אס. ביחס להסכם המנוי של מנוייה לשירותי הלוויין נדרש אישור המועצה. אישור כאמור ניתן בעבר. על פי רשיון השידורים נדרש גם אישור בית הדין לחוזים אחידים להסכם המנוי (אישור שניתן בעבר ותוקפו פג). די.בי.אס פנתה למועצה בבקשות לתיקון הסכם המנוי ולתיקון הרשיון, במסגרתן ביקשה די.בי.אס, בין השאר, לבטל את הוראת הרשיון המחייבת קבלת אישור בית הדין לחוזים אחידים, לנוכח תיקון חקיקה שבוצע בהקשר זה. נכון למועד דוח זה טרם התקבלה עמדת המועצה ביחס לבקשותיה של די.בי.אס.

5.5 שיווק והפצה

5.5.1 שיווק שירותי די.בי.אס נעשה באמצעות פרסום בגורמי המדיה השונים. פעילות המכירה של די.בי.אס למנויים חדשים מבוצעת בשני ערוצי הפצה עיקריים (שחלקם מופעלים בידי עובדי די.בי.אס וחלקם בידי משווקים חיצוניים):

5.5.1.1 אנשי מכירות שטח, הפועלים לגיוס מנויים.

5.5.1.2 מוקד מכירות טלפוני, המקבל פניות טלפוניות מהמעוניינים להצטרף לשירותי די.בי.אס, וכן מבצע פניות טלפוניות למנויים פוטנציאליים.

5.5.2 פעילות המכירה של די.בי.אס למנויים קיימים מבוצעת בעיקר באמצעות מוקדי שירות

58 ההצעה איננה כוללת תכני ספורט פרמיום, תכנים למבוגרים ותכנים מסויימים בשירות ה-VOD הדורשים תשלום נפרד.

טלפוניים המופעלים בידי עובדיה.

5.5.3. שיווק שירות STING TV מבוצע באמצעים דיגיטליים (ראו סעיף 5.2.2), באמצעות מוקדי שירות טלפוניים ובאמצעות משווקים חיצוניים.

5.6. תחרות

5.6.1. המתחרים בתחום

התחום מאופיין נכון למועד הדוח במספר קבוצות מתחרים (ראו סעיף 5.1).

המתחרים העיקריים של די.בי.אס הינם הוט שהינה מונופול מוכרז בתחום השידורים ומחזיקה בנתח השוק הגדול ביותר, סלקום, שהינה בעלת נתח השוק הגדול ביותר מבין השחקנים שאינם בעלי רשיונות לשידורים וכן פרטנר.

בשנה האחרונה חל קיטון בחלקה של די.בי.אס בשוק זה, וזאת, בין השאר, נוכח התעצמות התחרות כאמור בסעיף 5.1.7.

להלן נתונים אודות מספרי המנויים ונתחי השוק⁵⁹ של די.בי.אס, לפי מיטב ידיעתה, ליום 31 בדצמבר בשנים 2015, 2016 ו-2017:

שנת 2015		שנת 2016		שנת 2017	
נתח שוק	מנויים (באלפים)	נתח שוק	מנויים (באלפים)	נתח שוק	מנויים (באלפים)
42%	635	40	614	37%	587

5.6.2. מאפייני התחרות כיום

התחרות בתחום השידורים מתמקדת בתוכן השידורים, במחיר השירותים, באיכות השירות וכן בהצעת שירותים נוספים, ובהם שידורי HD ו-K4, שירותי VOD והצעת מפענחים מתקדמים, וזאת לנוכח הביקוש לאספקת שירותי טלוויזיה מתקדמים ופרסונאליים (המאפשרים ללקוח לבחור באיזה תוכן לצפות ומת).⁶⁰

כן מתאפיינת התחרות בהצעת שירותי תקשורת נוספים לצד הצעת תכני הוידאו (להצעת "סלי שירותים" של קבוצות הוט, סלקום ופרטנר ראו גם סעיף 1.7.1) וכן בגידול מספר המתחרים ובהתבססותם (ראו סעיף 5.1).

5.6.3. גורמים חיוביים ושליליים המשפיעים על מעמדה התחרותי של די.בי.אס

5.6.3.1. להערכת הנהלת די.בי.אס יתרונותיה התחרותיים העיקריים של די.בי.אס הינם:

(א) שימוש בטכנולוגיה מהמתקדמות בעולם לשם אספקת שירותים מתקדמים.

(ב) איכות ומגוון התכנים שמסדרת די.בי.אס למנוייה.

(ג) רמת, איכות וזמינות מערך שירות הלקוחות של די.בי.אס.

(ד) טיפוח וקידום המותג "yes" כמותג מועדף, אהוד, ובעל רמת נאמנות גבוהה.

(ה) שיווק מספר מתכונות התקשורת, המתאפיינות ברמות מחיר שונות, בהיצע תוכן שונה ובסוגים שונים של מתכונות שירות לקוחות.

5.6.3.2. פעילותה התחרותית של די.בי.אס סובלת מנחיתות או גורמים המשפיעים עליה לרעה, במספר תחומים, שאלה העיקריים שבהם:

(א) נחיתות תשתיתית - לדי.בי.אס נחיתות תשתיתית שכן תשתית הליווי אינה מאפשרת תקשורת דו כיוונית, אינה מאפשרת מתן שירותי VOD ואינה מאפשרת העברת שירותי טלפוניה ואינטרנט, וזאת בניגוד לתשתיות הוט, סלקום ופרטנר המאפשרות אספקת שירותים אלו. לפרטים אודות שירותי STING TV ראו סעיף 5.2.2.

(ב) מגבלות רגולטוריות -

⁵⁹ הערכת נתחי השוק של די.בי.אס בשנים 2015 עד 2017 מבוססת על מספר המנויים של די.בי.אס, של הוט (על פי דיווחיה של הוט) ושל סלקום ופרטנר (על פי דיווחיהן אודות מספר מנוייהן), כאשר נתחי השוק חושבו מתוך כלל מנויי די.בי.אס, הוט, פרטנר וסלקום כאמור (ולא מתוך כלל צופי ומנויי התחום בהיעדר נתונים ממשיים אודותם).

⁶⁰ מספר המנויים הינו בקירוב, ונתח השוק הינו בעיגול. מנוי - בית אב אחד או לקוח עסקי קטן. במקרה של לקוח עסקי שברשותו מעל מספר מפענחים מסויים (כגון בית מלון, קיבוץ או חדר כושר) מתבצע תיקון של מספר המנויים.

למגבלות בענין שיווק סל שירותים משותף ראו סעיף 5.15.9.

למגבלות מכח תנאי הממונה למיזוג עם החברה ראו סעיף 1.1.5.

ג) לנחיתות תחרותית הנובעת מהיעדר פיקוח רגולטורי על שחקנים שאינם בעלי רשיונות לשידורים ראו סעיף 5.19.2.2. התבססות הסדר השוק הסיטונאי, כאמור בסעיף 1.7.3 שאינו מאפשר לדי.בי.אס רכישת שירותים מהחברה על פיו, עלולה להקל על כניסתם של מתחרים חדשים לתחום וביסוס מעמדם.

ד) מקטעי חלל - השימוש במקטעי חלל, כרוך בהוצאות כבדות. למגבלה ביחס ליכולת הרחבת היצע השידורים - ראו סעיף 5.7.

5.6.4. שיטות עיקריות להתמודדות עם התחרות

להלן שיטותיה העיקריות של די.בי.אס להתמודדות עם התחרות בתחום השידורים:

5.6.4.1 תוכן - די.בי.אס פועלת לרכישת, הפקת ושידור תוכן איכותי, חדשני ומגוון, תוך יצירת בידול לתכנים המשודרים על ידיה;

5.6.4.2 מדיניות תימחור - למדיניות התימחור החדשה ראו סעיף 5.2.

5.6.4.3 השקת שירות טלוויזיה באמצעות האינטרנט - בנובמבר 2017 השיקה די.בי.אס את שירות STING TV. לפרטים ראו סעיף 5.2.2.

5.6.4.4 שירות - די.בי.אס שמה דגש על מערך שירות הלקוחות;

5.6.4.5 טכנולוגיה - די.בי.אס מבצעת השקעות בהרחבת יכולותיה הטכנולוגיות, תוך מתן דגש לאספקת שירותים חדשניים ומתקדמים, ובהם אספקת שירותי HD ו-4K ושידורי טלוויזיה "פרסונליים";

5.6.4.6 מיתוג - די.בי.אס מטפחת, מקדמת ומבדלת את המותג "yes".

5.7. כושר ייצור

מספר הערוצים שביכולת די.בי.אס לחדר למנוייה, תלוי במספר מקטעי החלל בהם היא עושה שימוש, ביכולות דחיסת התכנים וברוחב הפס הנדרש להעברת כל סוג ערוץ. בדרך כלל, די.בי.אס מנצלת כמעט במלואם את מקטעי החלל בהם עושה שימוש ולפיכך הגדלת מספר הערוצים המשודרים על ידי די.בי.אס, ובפרט הגדלת מספר ערוצי ה-HD וערוצי 4K אשר צורכים רוחב פס גדול יותר, תחייב שימוש במקטעי חלל נוספים או שיפור במערכות הדחיסה בהן עושה די.בי.אס שימוש. מקטעי החלל מסופקים לדי.בי.אס על ידי חברה בשליטת בעל השליטה בחברה (ראו סעיף 5.16.1).

5.8. רכוש קבוע, מקרקעין ומתקנים

להלן רכיביו העיקריים של הרכוש הקבוע של די.בי.אס:

5.8.1. מקרקעין

די.בי.אס שוכרת מספר נכסי נדל"ן לצורך פעילותה. משרדיה הראשיים של די.בי.אס וכן מרכז השידורים הראשי שלה, ממוקמים במקרקעין שכורים בכפר סבא, אשר תקופת השכירות שלהם מסתיימת בשנת 2019, כאשר יתרת תקופת השכירות של שאר הנכסים אותם שוכרת די.בי.אס נעה בין שנתיים וחצי לחמש שנים וחצי (תקופות אלו הינן בהנחת מימוש אופציות להארכת השכירות, המוקנות לדי.בי.אס).

5.8.2. ציוד קצה לויני

די.בי.אס מתקינה צלחת קליטה ותשתיות קצה אחרות בבתי מנוייה, ובהן מפענחים המאפשרים את קליטת השידורים וכן כרטיסים חכמים המשמשים לפענוחם. המפענחים מושכרים למנויים בתמורה לדמי שכירות קבועים, המשולמים במהלך תקופת קבלת השירותים, או מושאלים למנויים.

במהלך תקופת הדוח רכשה די.בי.אס מפענחי HD ZAPPER ומפענחי 4KPVR, שניהם מתוצרת (Pty) Ltd (Altech Multimedia Internatioal ("אלטק")), כאשר מפענחי 4KPVR נרכשו מאת דראקו בע"מ, ומפענחי HD ZAPPER נרכשו בעיקר מאת OSI Maris Ltd ("OSI"), שלמיטב הידיעה הינה חברה קשורה לדראקו בע"מ, ומקצתם נרכשו מאת אלטק⁶¹.

⁶¹ מפענחי 4KPVR נרכשו על פי הסכם אספקה "משולש" שבין די.בי.אס, אלטק ודראקו בע"מ, לפיו, בין השאר, דראקו תייבא לישראל, ותמכור לדי.בי.אס. ממירים המיוצרים על ידי אלטק, וזאת בתנאי ההסכם, לרבות תחת תנאי שירות תיקון ותמיכה למפענחים (חומרה ותכנה), הן במסגרת תקופת ותנאי האחיות למפענחים (כפי שנקבעו בהסכם) והן מחוצה להם. מפענחי HD ZAPPER נרכשו עד לרבעון הראשון של שנת 2017 על ידי די.בי.אס מאת אלטק על פי הסכם מסגרת לרכישתם, והחל מאותו

היקף הרכישות המצרפי מ"דראקו" ו- OSI בשנת הדוח הינו כ- 58 מיליון ש"ח. לדי.בי.אס תלות בספקיות המפענחים ובאלטק. רכישה של מפענחים מתוצרת יצרן אחר אינה כרוכה, כשלעצמה, בתוספת עלות מהותית מאוד, אך תחייב תקופת היערכות ניכרת לצורך התקשרות עם יצרן אחר כאמור (ויכול שגם עם ספק אחר) והתאמת המפענחים החדשים שייצר למערכת השידור וההצפנה של די.בי.אס (לספק שירותים אלה - ראו סעיף 5.8.5), אשר עלולה, בפרט במקרה של הפסקת התקשרות בהתראה קצרה, לגרום לדי.בי.אס לאובדן הכנסות. החלפת ספק בספק חלופי לרכישת המפענחים מתוצרת אלטק, צפויה להיות כרוכה בתקופת היערכות שתידרש להתקשרות החלופית ולשינוי במערך האספקה והתחזוקה⁶².

5.8.3 ציוד קצה לשירות STING TV

שירות STING TV ניתן לצפייה באמצעות מגוון מכשירי קצה, ובהם streamer. די.בי.אס מוכרת streamer מתוצרת חברת Technicolor Delivery Technologies SAS, המיובאים על ידי OSI, אולם השירות ניתן לצפייה גם באמצעות streamers מתאימים אחרים.

5.8.4 ציוד שידור ומערכות מחשוב ותקשורת

לדי.בי.אס מרכז שידורים ראשי המצוי בכפר סבא, וכן מרכז שידורים משני המצוי בעמק האלה, שבאמצעותם מועברים שידורים. במרכזי השידורים מצוי ציוד קליטה ושידור, וכן מערכות מחשוב ותקשורת. מרכז השידורים המשני מופעל על ידי צד ג', המעמיד לדי.בי.אס את שירותי הפעלת מרכז השידורים המשני ותחזוקתו על פי הסכם שתוקפו עד לתום שנת 2018 (עם זכות הארכה המוקנית לדי.בי.אס, הניתנת למימוש שישה חודשים לפני סיום ההסכם).

5.8.5 מערכות הפעלה והצפנה

די.בי.אס רוכשת מתאגידים מקבוצת Cisco ("סיסקו") שירותי פיתוח, הטמעה, אחזקה ואחריות הקשורים במערכות ההפעלה של מערך השידורים והמפענחים, חומרה הקשורה בשירותים אלה, לרבות כאלו הקשורים בהצפנת שירותי די.בי.אס, כרטיסי צפיה המאפשרים צפייה בתכנים מוצפנים כאמור, וכן רשיונות רלבנטיים לשימוש במערכות ובמפענחים, וזאת על פי הסכם מסגרת. החל משנת הדוח, שירותים אלה ניתנים גם ביחס לשירות STING TV.

בגין שירותים ומוצרים אלה משלמת די.בי.אס לסיסקו תשלומים חד פעמיים וכן תשלומים עיתיים, אשר חלקם הינם בסכום קבוע וחלקם מבוסס על כמות המפענחים וה-streamers הפעילים מכל סוג, כאשר ביחס לחלק מהתשלומים נקבעו בהסכם סכומים שנתיים מינימאליים. תקופת ההתקשרות עם סיסקו הינה עד לחודש דצמבר 2020 (עם מנגנון הארכה אוטומטית אלא אם צד בחר לסיים את ההסכם, בכפוף לתקופות הודעה מוקדמת שנקבעו בהסכם עם סיסקו).

לדי.בי.אס תלות באספקתם הרציפה של שירותים ומוצרים אלה, ובכלל זה ביצוע אינטגרציה בין המפענחים השונים בהם עושה די.בי.אס שימוש למערכות ההפעלה.

בשנת 2017 שיעור רכישות די.בי.אס מסיסקו היה לא מהותי.

5.8.6 מערכת ניהול לקוחות ממוחשבת

די.בי.אס עושה שימוש בתוכנות ובמערכות מחשוב לצורך ניהול ההתקשרויות עם מנוייה, לרבות מערך החיוב והגבייה שלה. במסגרת זו, התקשרה די.בי.אס עם חברת NetCracker Technology Solutions Ltd וחברת NetCracker Technology EMEA Limited (ביחד "NetCracker").

לדי.בי.אס תלות במערכת ובשירותיה של NetCracker, בשל חשיבותם לצורך ניהול ומעקב די.בי.אס אחר רכישת שירותים ותכנים על ידי מנוייה וכן לצורך חיוב וגבייה ממנוייה. כשלים במערכת או הפסקת מתן השירותים לדי.בי.אס צפויים לגרום לקושי תפעולי עד לתיקון העניין או החלפת המערכת/הספק שעשויות לארוך זמן ממושך. נכון למועד דוח זה, הסכם הפרוייקט

מועד ואילך נרכשו מאת OSI, על פי הזמנות רכש שהוציאה די.בי.אס ל-OSI. נכון למועד הדוח מנהלות די.בי.אס, OSI ואלטק מו"מ לקראת התקשרות בהסכם אספקה "משולש", אשר יסדיר את רכישת מפענחי HD ZAPPER במתכונת רכישה ואספקה "משולשת", הדומה למתכונת החלה ביחס למפענחי 4KPVR. נכון למועד זה טרם נחתם הסכם כאמור ולא ניתן להעריך האם ייחתם ובאילו תנאים.

עם זאת, בנסיבות מסוימות של סיום ההתקשרות עם הספק יכול שניתן יהיה לצמצם את תקופת הביניים שעד לחידוש רכישת מפענחי 4KPVR מתוצרת אלטק, לנוכח הסדר רכישה ישירה מאלטק של מפענחים אלה, החל בכפוף לקיומם של תנאים הקבועים בהסכם "המשולש" (ראו הערה 61). ביחס למפענחי HD ZAPPER יתכן צמצום תקופת הביניים אם וככל שתאפשר רכישה שלהם מאלטק כפי שנעשה הדבר עד לראשית 2017, אף כי אין ודאות כי הדבר יתאפשר ובאילו תנאים. ככל שיחתם הסכם אספקה אשר יסדיר את רכישת מפענחי HD ZAPPER במתכונת רכישה ואספקה "משולשת" (ראו הערה 61), די.בי.אס פועלת לכלול גם בו מנגנון הסדר רכישה ישירה בדומה להסדר החל ביחס למפענחי 4KPVR.

הנוכחי לקבלת שירותים ותמיכה טכנית הינו עד לסוף שנת 2019.
בשנת 2017 הסתכמו רכישות די.בי.אס. ל-NetCracker בשיעור שאינו מהותי.

5.9. נכסים לא מוחשיים

5.9.1. רישיונות

די.בי.אס הינה בעלת הרישיונות העיקריים הבאים:

5.9.1.1 רישיון השידורים שתוקפו עד לחודש ינואר 2023⁶³ - רישיון זה מהותי לפעילות די.בי.אס ומהווה את ההיתר הרגולטורי המרכזי לפעילותה (לתנאי רישיון זה ראו סעיף 5.15).

5.9.1.2 רישיון לשידורי טלוויזיה באמצעות לוויין באזור יהודה ושומרון שתוקפו עד לחודש דצמבר 2022, שהוראותיו דומות לרישיון השידורים של די.בי.אס המצויין בסעיף 5.9.1.1.

5.9.1.3 רישיון לביצוע פעולות uplink (העברת שידורים ממוקד שידורי די.בי.אס אל לוויין השידורים וביצוע פעולות הקמה והפעלה נלוות), אשר תוקפו עד לחודש ינואר 2023⁶⁴ או עד לתום תוקף רישיון השידורים של די.בי.אס, לפי המוקדם. רישיון זה מהותי לפעילות די.בי.אס ומהווה את ההיתר הרגולטורי להעברת מסרי השידור ממרכז השידורים ללווייני השידור ומהם לבתי המנויים.

5.9.2. סימני מסחר

לדי.בי.אס סימני מסחר רשומים שהעיקריים בהם נועדו להגן על שמה המסחרי (yes).

5.10. זכויות שידור

5.10.1. די.בי.אס הינה בעלת זכויות שידור בתכני וידאו משני סוגים:

תכנים אשר הזכויות לשידורם נרכשות מצדדים שלישיים הכוללים תכנים בדידים וערוצים;

תכנים אשר די.בי.אס משקיעה בהפקתם (באופן מלא או חלקי), כאשר בנוסף לעצם הזכות לשדר את התוכן במסגרת שידוריה לדי.בי.אס, על פי רוב, זכויות באותם תכנים, בשיעורים הקבועים בהסכמים עם המפיקים. על פי רוב, די.בי.אס זכאית אף ליתן הרשאות לשימוש בזכויות ולהשתתף בהכנסות הנובעות משימושים נוספים בתכנים מעבר לשידורם אצל די.בי.אס.

שידור והפצה של תכנים על ידי די.בי.אס, במדינות השונות, כרוך בתשלום תמלוגים לבעלי זכויות יוצרים ומבצעים ביצירות מוסיקליות, ברשומות קול, בתסריטים ובבימוי של התכנים וכן בגין שידור משנה, לרבות על פי חוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007 וחוק זכויות מבצעים ומשדרים, התשמ"ד-1984. תשלום תמלוגים כאמור מתבצע למספר ארגונים הפועלים בישראל, הגובים עבור בעלי זכויות הקניין הרוחני את התמלוגים המגיעים להם וזאת באמצעות רישיונות כוללים (blanket licenses). התשלומים על פי רישיונות אלה מבוססים לעיתים על תשלום קבוע ולעיתים על שיטות תמחור שונות, כאשר ביחס לחלק מהארגונים יתכן שדי.בי.אס תדרש לשלם תשלומים נוספים בגין העברת תכנים במדינות מסוימות, וזאת בסכומים שלהערכת די.בי.אס שאינם צפויים להיות מהותיים.

הערכה זו של די.בי.אס הינה הערכה צופה פני עתיד, המבוססת בין היתר על אומדני די.בי.אס, לרבות ביחס להיקף השימוש בתכנים האמורים, ועל עמדות הארגונים השונים, וככל שיחולו שינויים באיזה מהם, אפשר שהערכה זו תתממש באופן אחר.

5.10.2. לנוכח ריבוי ספקי התוכן שמהם רוכשת די.בי.אס זכויות שידור, אין לדי.בי.אס ספק תוכן עיקרי ואין לה תלות בספק תוכן בודד. עם זאת, בתחום שידורי הספורט הישראלי קיימת תלות, נכון למועד דוח זה, ברכישת זכויות השידור של ערוצי ספורט מקומיים מאת שני ספקים, אשר תום תקופת ההתקשרות החוזית עם אחד מהם יחול בסוף שנת 2018.

5.11. הון אנושי

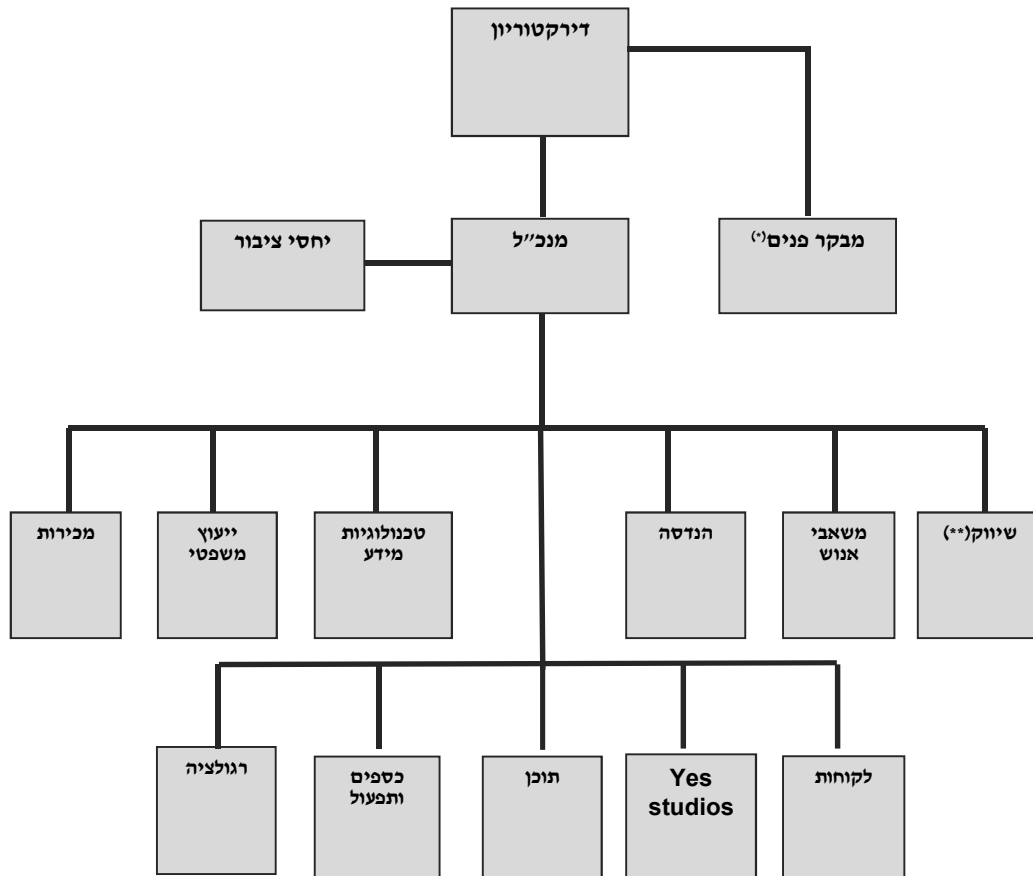
5.11.1. מבנה ארגוני

הנהלת די.בי.אס מורכבת מאגפים, כאשר בראש כל אגף עומד סמנכ"ל, המשמש כחבר

⁶³ זאת לאחר הארכת הרישיון בידי שר התקשורת בחודש ינואר 2017. בתום תקופה זו ניתן יהיה להאריכו ולחדשו לתקופות נוספות של שש שנים כל אחת, בכפוף לתנאי רישיון השידורים.

⁶⁴ זאת לאחר הארכת הרישיון שבוצעה בחודש ינואר 2017.

בהנהלת די.בי.אס.

(*) מבקר הפנים אינו עובד של די.בי.אס

(**) כולל STING TV

5.11.2. מצבת עובדי די.בי.אס לפי אגפים:

כמות עובדים		
31.12.2016	31.12.2017	
532	503	עובדי מטה
270	241	אגף מכירות
951	936	חטיבת הלקוחות
1,753	1,680	סה"כ

5.11.3. הטבות וטיבם של הסכמי ההעסקה

די.בי.אס הינה צד להסכם קיבוצי בינה לבין הסתדרות העובדים הלאומית החדשה (ארגון העובדים היציג בדי.בי.אס) וועד העובדים בדי.בי.אס משנת 2016. תוקף ההסכם לשלוש שנים (מספטמבר 2016), כאשר לאחר מועד זה יוארך ההסכם אוטומטית לתקופה של 12 חודשים בכל פעם, אלא אם יודיע אחד הצדדים על רצונו לשנות את ההסכם. ההסכם חל על כלל עובדי די.בי.אס (למעט אחוז מסוים של עובדים ומנהלים בדרג של מנהלי תחומים ומעלה). בהסכם נקבעו, בין היתר, התקופות שלאחריהן ייחשב עובד די.בי.אס כעובד קבוע, מנגנונים המשלבים את וועד העובדים בקבלת החלטות בעניין איוש משרות ובענין סיום העסקתם של עובדים קבועים בדי.בי.אס, וכן תוספות שכר שנתיות והטבות כלכליות נוספות שיינתנו על ידי די.בי.אס לעובדים, בתקופת ההסכם.

עובדי די.בי.אס מועסקים בהתאם להסכמי ההעסקה אישיים על בסיס שכר חודשי או על פי שכר שעותי, כאשר חלק מהעובדים זכאים גם לתגמול על פי ביצועים. הסכמי ההעסקה הם לרוב לתקופה בלתי קצובה וכל צד רשאי להפסיק את ההסכם בהודעה מראש בהתאם להסכם או לחוק.

בעקבות הכרזה בנובמבר 2017 על סכסוך עבודה ועל כוונה לפתוח בשביתה, מאת הסתדרות העובדים הלאומית, שעילתה, על פי ההודעה, כוונה לבצע רפורמות ושינויים מבניים בדי.בי.אס, לרבות כוונה לבצע פיטורי עובדים, נחתם בינואר 2018 הסכם קיבוצי מיוחד. על

פי ההסכם הקיבוצי המיוחד, הצדדים יפעלו בענין ביצוע הרפורמות והשינויים המבניים בהתאם למנגנון הקבוע בהסכם הקיבוצי.

5.11.4. תכניות תגמול עובדים

די.בי.אס נוהגת להעניק לנושאי המשרה בה, וכן למנהלים ולחלק מעובדיה, מענקים על בסיס שנתי המבוססים על עמידה ביעדים והערכת ביצועים.

5.12. ספקים

לתיאור ההתקשרות עם חלל, ראו סעיפים 5.7 ו-05.16.1.

לתיאור ההתקשרות עם יצרני וספקי מפענחים ו-streamers ראו סעיף 5.8.2.

לתיאור התקשרות עם סיסקו ראו סעיף 5.8.5.

לתיאור ההתקשרות עם NetCracker ראו סעיף 5.8.6.

לעניין רכישת זכויות שידור של ערוצי ספורט מקומיים ראו סעיף 5.10.2.

5.13. מימון

5.13.1. שיעור הריבית הממוצעת בגין הלוואות

ריבית אפקטיבית	ריבית ממוצעת	סוג מטבע או הצמדה	סכום ליום 31.12.2017 (מיליוני ש"ח)	מקור המימון	
3.44%	3.41%	ש"ח	34	מקורות בנקאיים	הלוואות לזמן ארוך
5.42%	5.35%	ש"ח צמוד מדד	434	מקורות לא-בנקאיים (1)	

(1) האשראי החוץ-בנקאי שהינו בתוקף ליום 31.12.2017 מורכב מאגרות חוב (ראו סעיף 5.13.2).

5.13.2. מימון מוסדי

5.13.2.1 בחודש יולי 2017, פרעה די.בי.אס בפרעון סופי את יתרת אגרות חוב של סדרת אגרת חוב שהונפקה למשקיעים מוסדיים בשנת 2007 (אגרות החוב סדרה א'), ואשר הובטחה בשעבודים שונים. בעקבות הפרעון האמור סולקו השעבודים האמורים.

5.13.2.2 לדי.בי.אס סדרת אגרות חוב (סדרה ב') שהונפקה למשקיעים מוסדיים בשנת 2010 ואשר נרשמה במסגרת מערכת רצף מוסדיים בבורסה על פי שטר נאמנות בין די.בי.אס לבין הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ, אשר הורחבה בשנים 2011, 2012, 2013, ו-2015 (בסעיף זה: "שטר הנאמנות").

בשטר הנאמנות נקבעו אירועים מקובלים (כגון - הליכי חדלות פרעון, הפרה, מימוש שעבודים על עיקר נכסי החברה ועוד) שבקורותם, בחלוף תקופת התראה שנקבעה ובתנאים שנקבעו בו, קמה זכות להעמדת אגרות החוב לפרעון מיידי בכפוף להוראות שטר הנאמנות.

5.13.2.3 בחודש ספטמבר 2015 חתמה החברה על כתב ערבות לקיום התחייבויות די.בי.אס לטובת מחזיקי אגרות החוב (סדרה ב'), וזאת כנגד: (א) הפחתת שיעור הריבית שנושאות אגרות החוב (סדרה ב'); (ב) ביטול בטוחות שהיו רשומות לטובת הנאמן לסדרת אגרות החוב (סדרה ב') וכן (ג) ביטול הוראות שונות בשטר נאמנות ב', והכל בהתאם לתנאים הקבועים בו. במקרה של ירידה בדירוג החברה מתחת לדירוג של (AA-), יעלה שיעור הריבית, הבטוחות ישועבדו לטובת הנאמן לאגרות החוב (סדרה ב') וישובו לתוקפן ההוראות שבוטלו.

לפרטים נוספים אודות אגרות החוב ראו ביאור 13.4 לדוחות 2017.

5.13.2.4 לרכישת אגרות חוב (סדרה ב') של די.בי.אס על ידי החברה (תוך הנפקת אגרות חוב של החברה), ראו העדכון לסעיף 2.13. בחודש מרץ 2018 בוצעה המרה של אגרות חוב (סדרה ב') של די.בי.אס שאותן החזיקה החברה לפרמיה על הון למניות של די.בי.אס, ובעקבות זאת יתרת אגרות החוב (סדרה ב') נכון למועד הדוח הינה כ- 15 מיליון ש"ח.

5.13.3. דירוג די.בי.אס ואגרות החוב על ידי S&P מעלות

החל מאוקטובר 2015 מדורגת די.בי.אס על ידי S&P מעלות בדירוג ilAA (stable) (דירוג מנפיק), זאת בעקבות רכישת מלוא החזקות בה על ידי החברה. אגרות החוב שהנפיקה

די.בי.אס. מדורגות על ידי S&P מעלות בדירוג ilAA. בחודש יולי 2016, אשררה S&P את הדירוג "ilAA" של די.בי.אס., עם תחזית דירוג יציבה, כאשר בהודעה צויין כי כל שינוי בדירוג של החברה ישפיע על דירוגה של די.בי.אס.

לעניין אישור דירוג ilAA/Stable על ידי סטנדרד אנד פורס מעלות בע"מ לדי.בי.אס (במסגרת אישור דירוג החברה) וכן להכנסת דירוג די.בי.אס (ודירוג החברה) בחודש מרץ 2018 לרשימת מעקב, ראו עדכון לסעיף 2.13.6.

5.14. מיסוי

בחודש ספטמבר 2016 נחתם הסכם שומה בין החברה, די.בי.אס לבין רשות המיסים וכן ניתנה בהקשרו החלטת מיסוי, וזאת בעקבות שומה בשלב א' שלא בהסכם, שהוצאה לדי.בי.אס לשנים 2010-2011 והשגה שהגישה די.בי.אס. בנוסף שומת ניכויים של די.בי.אס לשנים 2013-2015 נחתמה בינואר 2018. לפרטים נוספים ראו ביאור 7 לדוחות 2017.

5.15. מגבלות ופיקוח על די.בי.אס

5.15.1. כללי

פעילות די.בי.אס כבעלת רשיון לשידורים מוסדרת במערכת דינים ענפה החלה על תחום השידורים, הכוללת חקיקה ראשית (ובפרט חוק התקשורת ותקנות שהותקנו לפיו), חקיקת משנה (לרבות כללי התקשורת) וכן הוראות מינהל והחלטות מועצה.

בנוסף, כפופה פעילותה של די.בי.אס להוראות רישיונותיה, ובראשם רישיון השידורים.

5.15.2. תנאי כשירות לבעל רישיון לשידורי לוויין, מגבלות על בעלויות צולבות

תקנות רישיון לשידורי לוויין קובעות מגבלות שונות על בעל רישיון, ובין השאר, תנאי כשירות ביחס לאחזקותיו של בעל הרישיון ובעלי ענין בו, במישרין ובעקיפין, בבעלי זכויות לשידורי כבלים, בבעלי זכויות לפי חוק הרשות השנייה⁶⁵ ובעיתונים בעלי תפוצה יומית.

5.15.3. פיקוח על תעריפים

רישיון השידורים קובע הוראות בדבר סוגי תשלומים שרשאי בעל הרישיון לגבות ממנויי בגין שירותים הניתנים מכוח הרישיון, ואלו נקבעים במחירון די.בי.אס. חלק הארי של מנויי די.בי.אס מנויים למבצעים, המציעים את שירותי די.בי.אס, לרבות הרכבים שונים של חבילות תוכן, שירותים נלווים וכן קבלת ציוד הקצה והתקנתו, במחירים הנמוכים ממחירי המחירון. למבצע אותו השיקה די.בי.אס בינואר 2018 ראו סעיף 5.2.

על די.בי.אס מוטלת החובה להודיע ליו"ר המועצה על כל שינוי במחירון שאושר על-ידי המועצה מיד עם פרסומו והיו"ר רשאי במקרים מסויימים לאסור על שינוי המחירון. יו"ר המועצה אף רשאי להתערב במבצעים או הנחות שמציעה די.בי.אס, אם מצא שיש בהם כדי להטעות את הציבור או להפלות בין מנויים.

מכוח חוק התקשורת, ניתן לקבוע ברישיון מחירים מרביים שבהם ניתן לחייב מנוי. נכון למועד דוח זה לא נקבעו מחירים כאמור. בנוסף, השר רשאי לקבוע מחיר לחבילות היסוד.

בשנת 2016 נתקבלה החלטת מועצה בעניין מדיניות מבצעים והחלת הוראות שקיפות, שעיקרה הינם כדלקמן:

א. כל מבצע ראשי (מבצע הכולל את חבילת היסוד, חבילת הבסיס או כל חבילה בסיסית אחרת שתהא בעתיד) יכלול מחיר לתקופה מוגדרת וקצובה של 4 עד 18 חודשים בלבד ("תקופת המחיר הראשונה") שבמהלכה לא ניתן יהיה לבצע העלאת מחיר.

ב. על אף האמור, ניתן יהיה להעניק הנחה נוספת במהלך תקופת ארבעת החודשים הראשונים של תקופת המחיר הראשונה.

ג. לא ניתן יהיה לבטל מבצע במהלך תקופת המחיר הראשונה אלא אם הדבר הותר בדין.

ד. ניתן יהיה לסכם עם המנוי מראש על המחיר שיחול לאחר תקופת המחיר הראשונה ("מחירי המשך") בתנאים מסויימים בענין הגילוי ביחס למחירי המשך ולאופן ההודעה אודות כניסתם לתוקף ובענין זכות המנוי להודיע על הפסקת ההתקשרות בתקופת מחירי המשך.

ה. יש לפרסם כל מבצע ראשי באתר האינטרנט (למעט מבצעי שימור). אין חובה לפרסם הטבות ופיצויים.

⁶⁵ נכון למועד הדוח, מוסדרת פעילות גופים אלה (הן בתחום שידורי הכבלים והן לפי חוק הרשות השנייה) באמצעות רישיונות ולא זכויות.

- ו. במוקדי השירות יוצעו למנויים המבצעים הטובים ביותר הרלוונטיים עבורם.
- ז. הוראות ההחלטה אינן חלות על לקוחות עסקיים או על לקוחות גדולים לרבות קיבוצים, ועדי עובדים וכיו"ב.
- ח. אין בדעת המועצה למנוע את האבחנה בין מבצעים המיועדים ללקוחות חדשים לבין אלו המיועדים ללקוחות קיימים.
- לפרטים נוספים ביחס להחלטת המועצה, ראו דיווח מיידי מיום 15.2.2016 ודיווח משלים מיום 23.3.2016.
- 5.15.4 חובת השקעה בהפקות מקומיות
- בהתאם לדרישות רישיון השידורים והחלטות המועצה, בכל אחת מהשנים 2017 ו- 2018 על די.בי.אס להשקיע סכום שלא יפחת מ-8% מהכנסותיה מדמי מנוי⁶⁶ בהפקות מקומיות, כאשר על פי כללי התקשורת והחלטות המועצה על די.בי.אס להשקיע שיעורים שונים מתוך סכומי השקעה אלו בקטגוריות שונות של הפקות מקומיות.
- בחודש דצמבר 2017 החליטה המועצה לדחות לשנת 2019 את כניסתה לתוקף של החלטה קודמת שלה, לפיה שיעור חובת ההשקעה בהפקות מקומיות יעלה ויעמוד על 9%. עוד קבעה המועצה כי במהלך 2018 ובהתאם להתפתחויות, תקיים המועצה דיון נוסף לבחינת המצב החקיקתי הנוהג ומצבם הכלכלי של בעלי הרישיונות, לרבות נוסחת גידור שנקבעה בהחלטה המקורית ותיתן הוראות ככל שתמצא לנכון.
- 5.15.5 חובת העברת ערוצים
- בהתאם לדרישות הדין והרישיון, נדרשת די.בי.אס לאפשר למפיקי ערוצים שנקבעו בחוק לעשות שימוש בתשתיותיה לשם הפצת שידורים למנוייה, וזאת תמורת תשלום ("דמי מעבר") אשר ייקבע בהסכם, ובהעדר הסכמה - תמורת תשלום שיקבע השר, לאחר שהתייעץ עם המועצה, כאשר ערוצים ייעודיים פטורים מתשלום דמי מעבר להוט ולדי.בי.אס. בפברואר 2018 נחקק תיקון לחוק במסגרתו הוסדרה סמכות השר לחייב העברה של שידורי בעלי רישיונות זעירים שעל פי חוק הרשות השניה (שלא היו בעלי רישיונות ייעודיים קודם לתיקון לחוק), וזאת תוך התחשבות בקיבולת הלוויין של בעלי רישיונות לשידור לוויין.
- 5.15.6 תוכן השידורים וחובות ביחס למנוי
- רישיון השידורים קובע הוראות הנוגעות לתוכן שידורי די.בי.אס, וביניהן חובת קבלת אישור המועצה ביחס לערוצים המשודרים על ידי די.בי.אס. חוק התקשורת אוסר על בעלי רישיונות לשידורים לשדר תשדירי פרסומת, בכפוף למספר חריגים.
- כמו כן, רישיון השידורים כולל תנאים בדבר תנאי השירותים למנויים לרבות איסור הפליה ביניהם.
- 5.15.7 בעלות על ערוצי שידורים
- על פי כללי התקשורת, די.בי.אס, לרבות גופים קשורים לה (כפי שמוגדרים בכללי התקשורת), רשאים להיות בעלים של עד 30% מהערוצים המקומיים המשודרים במסגרת שידורי די.בי.אס (זאת לעומת מגבלה של 20% החלה על הוט). כן מוגבלת די.בי.אס על פי חוק התקשורת בבעלות על מפיק שידורי חדשות.
- 5.15.8 הוראות כלליות ביחס לרישיון השידורים
- לשר ולמועצה סמכות מקבילה לתקן את רישיון השידורים. השר הוסמך לבטל או להתלות את רישיון השידורים בעילות הקבועות בחוק התקשורת וברישיון השידורים. חוק התקשורת ורישיון השידורים קובעים מגבלות ביחס להעברתו, עיקולו ושעבודו של רישיון השידורים ושל נכסים מנכסי הרישיון. רישיון השידורים מחייב קבלת אישור השר ביחס לשינויים מסויימים באחזקת אמצעי שליטה בדי.בי.אס ומטיל חובות דיווח בנוגע למחזיקים באמצעי השליטה; אסורה הפגיעה בתחרות בדרך של הסכם, הסדר או הבנה עם צד שלישי בכל הנוגע למתן שידורים ושירותים אלא אם אושרו מראש ובכתב על ידי המועצה; נקבעו חובות הגשת דיווחים למשרד התקשורת וכן תנאים הקשורים בפיקוח על פעילות בעל הרישיון; נקבעה חובת המצאת ערבויות בנקאיות למשרד התקשורת להבטחת התחייבויות די.בי.אס לפי הרישיון, בסך (קרן) של 30 מיליון ש"ח, כאשר בין די.בי.אס לבין המשרד קיימת מחלוקת ביחס למנגנון הצמדת סך הערבויות, אשר לגישת משרד התקשורת עליו לעמוד, נכון למועד הדוח, על כ-40 מיליון ש"ח.
- 5.15.9 הצעת סלי שירותים

66 לרבות הכנסותיה של די.בי.אס מציוד קצה והתקנתו, ולפי עמדת המועצה גם משירות ה-VOD.

על פי רישיון השידורים, רשאי די.בי.אס להציע סל שירותים משותף, הכולל שירות של החברה ושירות של די.בי.אס, בכפוף לקבלת אישור משרד התקשורת (שבהיעדר התנגדות תוך תקופה הקבועה ברישיון ייחשב כאילו ניתן) וכן בכפוף לתנאים, שהעיקריים בהם הינם חובת ה"פריקות" וקיומו של סל מקביל המשווק על ידי בעל רישיון שאינו קשור לחברה (ראו סעיף 1.7.2.2). סל שירותים משותף הכולל שירות תשתית לאינטרנט של החברה בלבד אינו טעון אישור משרד התקשורת ולא חלה לגביו חובת פריקות.

לעניין תנאים שפרסם הממונה בקשר עם מיזוג החברה ודי.בי.אס, ראו סעיף 1.1.5.

להערכת די.בי.אס, לנוכח התפתחות התחרות בין קבוצות התקשורת והחשיבות הגוברת והולכת להספקת שירותי תקשורת כוללים (ראו סעיף 1.7.1), בפרט בתחרות שבינה ובין הוט וסלקום ופרטנר שאינן כפופות למגבלות אלה, ככל שתיוותרנה המגבלות ביחס לשיתופי פעולה של החברה עימה (ראו סעיף 1.7.2.2), עלולה לגדול השפעתן לרעה של מגבלות אלה על תוצאות די.בי.אס.

5.15.10. אסדרת העברת תכני וידאו באמצעות האינטרנט

די.בי.אס סבורה כי שירותי ה-VOD אותם היא מספקת באמצעות רשת האינטרנט (ראו סעיף 5.2.3) אינם כפופים לאסדרה הנוהגת כיום ביחס לשידורי הטלוויזיה הרב ערוציים באמצעות לוויין או אסדרה אחרת מכח חוק התקשורת, בדומה למצב האסדרתי הנוהג ביחס לשידורי טלוויזיה באמצעות האינטרנט (כגון אלה המוצעים על ידי סלקום, פרטנר, וכן על ידי די.בי.אס ביחס לשירותי yesGO ו-STINGTV). עם זאת, מהחלטות שונות של המועצה (ראו גם סעיף 5.15.3) נראה שהמועצה רואה עצמה מוסמכת לאסדר גם את שירותי ה-VOD של די.בי.אס.

להחלטת שר התקשורת בעניין המלצת ועדת השידורים בעניין אסדרת העברת תכנים באמצעות האינטרנט ראו סעיף 5.1.2.

ככל שתיושם אסדרה של העברת תכנים באמצעות האינטרנט כאמור אפשר שתהיינה לכך השלכות על מתן השירותים האמורים על ידי די.בי.אס.

הערכות אלה של די.בי.אס הינן מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוססות, בין היתר, על מסקנות ועדת השידורים, והחלטת שר התקשורת בעניין והחלטות המועצה. אין וודאות כי נושא זה יוסדר בחקיקה ובאסדרה בכלל, ובאופן שהוצע בפרט. הערכות אלה עשויות שלא להתממש, או להתממש באופן שונה מהותית מכפי שנצפה, בין היתר, בתלות, באופן יישומן בפועל של מסקנות ועדת השידורים, בהחלטות המועצה, בהחלטות השר ובתיקוני החקיקה שיגובשו בעקבותיהן.

5.16. הסכמים מהותיים

להלן תיאור תמציתי של עיקרי ההסכמים העשויים להיחשב כהסכמים מהותיים שלא במהלך העסקים הרגיל של די.בי.אס, אשר נחתמו או שהינם בתוקף בתקופת הדוח:

הסכם לחכירת מקטעי חלל

5.16.1. על פי הסכם עם חלל תקשורת בע"מ ("חלל")⁶⁷ משנת 2013, חוכרת די.בי.אס מקטעי חלל בלווינים מסדרת "עמוס" ("הסכם 2013"). תקופת הסכם 2013 הינה עד לשנת 2028, כאשר בשלב ראשון מקטעי החלל הועמדו לשימוש די.בי.אס בלווינים "עמוס 2" ו-"עמוס 3"⁶⁸.

בהתאם להוראות הסכם 2013, לאחר הפסקת השימוש בלוויין "עמוס 2", יועדה די.בי.אס לחכור מקטעי החלל בלוויינים "עמוס 3" (עד לשנת 2022) וכן בלוויין "עמוס 6" ששיגורו לחלל תוכנן לרבעון השלישי של שנת 2016 ותום חייו יועד להיות בשנת 2028⁶⁹.

בחודש ספטמבר 2016 דיווחה חלל, שלמיטב ידיעתה, במהלך תדלוק קרקעי של טיל שיגור הלוויין עמוס 6, אירע פיצוץ של טיל השיגור, שגרם לאבדן מלא של הלוויין "עמוס 6", אשר יועד להחליף את הלוויין "עמוס 2" ביחס לשידורי די.בי.אס.

5.16.2. בעקבות כך, בחודש אפריל 2017, אישרו האסיפות הכלליות של החברה ושל חלל התקשורת בין די.בי.אס לבין חלל בתוספת להסכם 2013, שעקרונותיה מפורטים להלן ("הסכם 2017").

⁶⁷ חברה הנשלטת על ידי בעל השליטה בחברה.

⁶⁸ לפי הנמסר מחלל, לוויין עמוס 3 סובל מתקלה במצבר.

⁶⁹ בהתאם להסכם 2013 די.בי.אס חכרה 12 מקטעי חלל, כאשר החל משנת 2022 החכירה יועדה להיות של 9 מקטעי חלל בלבד (עם אפשרות, החל ממועד תחילת פעילותו המתוכנן של "עמוס 6", לחכור עד שני מקטעי חלל נוספים, במחיר זהה למקטע, בתנאים הקבועים בהסכם 2013).

תקופת הסכם 2017 הינה עד ליום 31.12.2028 (ללא שינוי מתקופת הסכם 2013), בכפוף לאפשרויות סיום מוקדם שיפורטו להלן.

הלוויינים בהם תחכור די.בי.אס מקטעי חלל הינם⁷⁰: (א) הלוויין "עמוס 3" - אשר משרת את די.בי.אס כיום; (ב) הלוויין "עמוס 7" - לוויין קיים, אשר חלל הינה בעלת הזכות להחכיר בו מקטעי חלל ואשר כנמסר מאת חלל תהליך הצבתו הסתיים בסוף חודש פברואר 2017; (ג) הלוויין "עמוס 8" - לוויין חדש הצפוי לשרת את די.בי.אס החל ממועד תחילת פעילותו (כאשר חלל התחייבה לנקוט במיטב המאמצים הסבירים כי מועד זה יתקיים לא יאוחר מחודש פברואר 2021)⁷¹.

מקטעי החלל החכורים - במהלך תקופת ההתקשרות (ובכפוף לאירועי אי זמינות) די.בי.אס תחכור מחלל 12 מקטעי חלל משני לוויינים שונים, בהתאם לחלוקה שנקבעה בהסכם. ההסכם אף מסדיר העמדת מקטעי גיבוי למקטעי החלל החכורים במהלך תקופת ההסכם, בתנאים ובמגבלות שנקבעו בו.

עלות החכירה - העלות הנומינלית הכוללת המשוערת למשך תקופת ההתקשרות הינה כ- 263 מליון דולר, המשקפת עלות שנתית ממוצעת של כ- 21.9 מיליון דולר, בכפוף למנגנוני הנחה והחזר שנקבעו בהסכם.

סיום מוקדם של ההסכם: בהסכם נקבעה זכות לסיום מוקדם ללא עילה, בכפוף להודעה מוקדמת בת 12 חודשים ותשלום התמורה בהתאם למנגנון הקבוע בו. כן נקבעה זכות לסיום מוקדם בשל עיכוב בכניסתו לתוקף של ההסכם לבניית "עמוס 8", וכן סיום מוקדם בתום חיי עמוס 3 בשל אי-זמינות בלוויין "עמוס 8", וזאת ללא תשלום פיצוי ובתנאים שנקבעו בהסכם.

לפרטים נוספים אודות הסכם 2017, ראו דוח עסקה והודעה בדבר כינוס אסיפה כללית מיוחדת של החברה מיום 16.2.2017, (וכן דוח מתקן לדוח העסקה מיום 26.3.2017) ודיווח מיידי אודות תוצאות האסיפה הכללית של החברה מיום 3.4.2017, המובאים כאן בדרך של הפניה.

5.16.3 בחודש אפריל 2017 חדל הלוויין "עמוס 2" מפעילותו המסחרית. נכון למועד דוח זה עושה די.בי.אס שימוש במקטעי חלל בלוויינים "עמוס 3" ו-"עמוס 7" כקבוע בהסכם 2017.

5.16.4 בחודש מרץ 2018 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה את התקשרות די.בי.אס עם חלל בתיקון להסכם 2017, לפיו במהלך התקופה שמאפריל 2018 ועד ספטמבר 2018 (ובמהלך שנה נוספת, ככל שהצדדים יסכימו אודות כך) חלף אחד ממקטעי החלל אותם חוכרת די.בי.אס מחלל בלוויין "עמוס 3" תחכור די.בי.אס משיב בלוויין "עמוס 7"⁷², כאשר בגין החלפה זו די.בי.אס זכאית להנחה חודשית בסך של כ-80 אלפי דולרים במהלך תקופת הביניים. נכון למועד הדוח טרם נחתם התיקון האמור.

5.16.5 דמי השימוש בשנת 2017 הסתכמו בכ- 78 מיליוני ש"ח.

5.16.6 לדי.בי.אס תלות מהותית בחלל, כבעלת הזכויות הבלעדית והספק היחיד של מקטעי החלל שבשימוש די.בי.אס, האחראית גם לתפעול מקטעי החלל. לעניין חשיפה לסיכונים במקרה של כשל בפעילות אחד מהלוויינים או אי זמינות מקטעי החלל בהם עושה די.בי.אס שימוש ראו סעיף 5.19.3.4.

5.17. הליכים משפטיים⁷³

הליכים משפטיים תלויים ועומדים

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה / סעדים
יוני 2014	לקוח ונציגות בתים	מחוזי (ת"א)	תביעה כספית בצרוף	טענה בדבר חיוב דיירים המתגוררים בבתים משותפים (הן סך של כ- 80 לקוחות די.בי.אס והן מי שאינם לקוחות די.בי.אס), בגין צריכת החשמל של צלחות הלוויין ו/או המגברים ו/או נזקים ממוניים	כ- 80

70 ההערכות בסעיף זה בדבר מועדי מסירת הלוויינים, שיגורם, הצבתם בחלל, תחילת פעילותם ותום חייהם הינן מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס, בין היתר, על המידע שמשרה חלל לדי.בי.אס, ואשר בחלקו אף איננו בשליטת חלל ותלוי בהתקשרויותיה עם צדדים שלישיים. לפיכך, הערכות אלה עשויות שלא להתממש, או להתממש באופן שונה מהותית מכפי שנצפה, בין היתר, בתלות בתנאים הקשורים לשיגור לוויינים, לתחילת הפעלת הלוויינים, לתנאים הנדרשים לפעילותם התקינה ולתום חיי לוויינים קיימים, וכן לגורמים ואירועים חיצוניים המשפיעים על פעילותם ופעילות חלל.

71 בהתאם להודעת חלל מיום 25.3.2018 היא התקשרה בהסכם לייצור הלוויין עמוס 8 עם חברה מארצות הברית. בהתאם לתנאי ההסכם האמור הלוויין מתוכנן להימסר לחלל תוך 27 חודשים מיום תשלום מקדמה על חשבון התמורה אשר צפויה להיות משולמת תוך 60 יום מיום חתימת ההסכם.

72 הוסכם כי ההחלפה לא תגרע מאפשרות כיבוי אחד ממשיבי "עמוס 3" בתקופת האקליפס, כאמור בדוח העסקה האמור.

73 לעניין מדיניות דיווח ורף מהותיות ראו סעיף 2.18.

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה / סעדים
	משותפים נגד די.בי.אס		בקשה (מאוחדת) להכיר בה כייצוגית	המכשירים אשר די.בי.אס עושה בהם שימוש, המוצבים בבתיים המשותפים. המבקש עתה לבית המשפט, בין היתר, בבקשה לחייב את די.בי.אס להשיב לחברי הקבוצה את החיוב בגין צריכת החשמל כאמור לעיל. התובענה השניה (אשר במקור הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה, והועברה לדיון בפני בית המשפט המחוזי בתל אביב בחודש ספטמבר 2014) כוללת טענה לפיה די.בי.אס התקינה בבתיים משותפים ציוד הפועל על חשמל ולטענת די.בי.אס מחברת את הציוד החיצוני ללא אישור והסכמת הבתים המשותפים בהם הותקן לחשמל המשותף ואף צורכת ממנו מבלי לשלם בעבורו. בחודש אוקטובר 2015 החליט בית המשפט על איחוד ההליך בשתי בקשות האישור ועל הגשת כתבי בי דין מאוחדים. בדצמבר 2016 נמחקה בקשת המבקשים לסעדים זמניים כנגד די.בי.אס שנגעו לניתוק מנויים המסרבים לשאת בהוצאות החשמל ולהחזמת נציגי בניינים על הסכמות לנשיאה כאמור.	ולא ממוניים אשר נטען כי נגרמו בגין צריכת החשמל של מערכות די.בי.אס וכן צו עשה לחיוב די.בי.אס להתקנת מוני חשמל לצורך מדידת צריכת החשמל של מערכות די.בי.אס שעלותו הוערכה בבקשה בסך של כ-44.6 מיליון ש"ח.
ב. ספטמבר 2014	לקוח נגד די.בי.אס	מחוזי (ת"א)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	טענה בדבר שיגור הודעות פרסומת אלקטרוניות על ידי די.בי.אס ללקוחותיה, אשר לפי הנטען נעשה תוך הפרה של סעיף 30 לחוק התקשורת, הפרת כללי רישיון די.בי.אס והפרת ההסכם שבינה לבין לקוחותיה. המבקשים מבקשים מבית המשפט סעד בגין אי נוחות שנגרמה ללקוחות די.בי.אס, הטרדה, אובדן זמן וכיו"ב, וכן סעד, שסכומו יקבע לפי שיקול דעת בית המשפט, בגין התעשרות די.בי.אס כתוצאה משיגור הודעות אלה.	כ-402 מיליון ש"ח (בתוספת סעד אותו מתבקש לקבוע בית המשפט על פי שיקול דעתו).
ג. יולי 2015	לקוחות נגד די.בי.אס	מחוזי (מרכז)	תביעות כספיות בצרוף בקשות להכיר בהן כייצוגיות	טענה בדבר אפליית לקוחות די.בי.אס אשר לא הוצעו או לא ניתנו להם התנאים הטובים ביותר או המחיר הזול ביותר עבור השירותים שקיבלו מדי.בי.אס; טענה להפליית לקוחות די.בי.אס החדשים על פני לקוחותיה הקיימים אשר זוכים לקבל מבצע או הטבה עבור הצטרפותם לדי.בי.אס; וכן טענה להפליית מצטרפים חדשים שנמנים על חוג המכרים של עובדי החברה, על פני מצטרפים חדשים אחרים. זאת, על פי הנטען, בניגוד לחובה המוטלת על די.בי.אס מכוח רישיונה ומכוח הדין שלא להפלות במחירי השירותים אותם היא מספקת. המבקשת מבקשת כי די.בי.אס תפצה את חברי הקבוצה המיוצגת בהפרש הכספי שבין המחיר שכל אחד מהם שילם לדי.בי.אס בפועל עבור השירותים, ובין המחיר הזול ביותר שהיו יכולים לשלם עבור אותם השירותים. בנוסף, המבקשת מבקשת מבית המשפט להורות לדי.בי.אס להציע ולספק לכל דורש את שירותיה בתנאים זהים ולהציגם בפרסומיה השונים. בחודש ספטמבר 2015, בעקבות הגשת בקשה נוספת לאישור תובענה ייצוגית כנגד די.בי.אס העוסקת בטענה בדבר אפליית מחירים, קבע בית המשפט כי שתי התובענות יוגדרו כתיקים קשורים ובחודש נובמבר 2015 הורה על איחוד הדיון בשתי בקשות האישור. בהסכמת הצדדים, החליט בית המשפט לעכב את הדיון בתיק לנוכח עיכוב מקביל שחל בתיקים מקבילים כנגד נתבעים אחרים כאשר תלויה ועומדת בקשה להעברת הדיון בבקשות לבית המשפט האחר כאמור. בחודש אוגוסט 2017, קבע בית המשפט כי הוא אינו רואה לנכון להפריד בין התיקים המתנהלים נגד די.בי.אס ונגד הוט לתיקים מקבילים של חברות הסלולר. באותו החודש הגישה די.בי.אס הודעה, בדבר השוני בין ההליכים נגד די.בי.אס להליכים נגד חברות הסלולר. בדצמבר 2017 הוגשה עמדת היועמ"ש בתיק לפיה הוא איננו סבור כי יש צורך בהגשת עמדה נוספת מטעמו. עוד צויין בהודעה זו, כי עמדות הרשות להגבלים עסקיים והמועצה בתובענה זו אינן רלוונטיות לשאלה האם חברות הסלולר הפרו את ההוראות הקבועות ברישיון.	המבקשת אינה מציינת את סכום התביעה, מעריכה את היקף הנזק בעשרות מיליוני ש"ח. סכום התביעה השניה הוערך על ידי המבקשים ב-13 מיליון ש"ח בתוספת נזק לא ממוני כפי שייפסק על ידי בית המשפט.
ד. דצמבר 2015	לקוחות נגד די.בי.אס והוט	מחוזי (מרכז)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	טענה לפיה די.בי.אס והוט פועלות שלא כדין בכך שהן מספקות ללקוחותיהן שירותי תוכן בתשלום (במסגרת שירותי ה VOD של די.בי.אס והוט), הניתן בעסקאות לתקופות קצרות, המתחדשות באופן אוטומטי, תוך חיוב לקוחותיהן עבור השירות באופן חד-צדדי, ללא קבלת הסכמת הלקוחות, ובניגוד להוראות הדין. בכך, לפי הנטען, גובות הן מלקוחותיהן סכומים שלא כדין, ומתעשרות באופן פסול.	המבקשים אינם מציינים מפורשות את סכום התובענה, מעריכים כי ההתנהלות המתוארת מקנה לדי.בי.אס ולהוט מדי שנה הכנסות של עשרות מיליוני

סכום התביעה / סעדים	פרטים	סוג ההליך	ערכאה	צדדים	תאריך
ש"ח.					
<p>המבקשים מבקשים מביית המשפט להורות על ביטול התנאי בהסכם, ולחילופין לקבוע כי התנהלות די.בי.אס כמתואר לעיל מהווה הטעיה צרכנית והתנהלות שלא בתום לב. כן מתבקש פיצוי המנויים שהינם חברי הקבוצה בסך כולל של כ- 736 מיליון ש"ח בגין תקופות בהן.</p>	<p>בחודש אפריל 2016 הוגשה תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד די.בי.אס לביית המשפט המחוזי בתל-אביב. לטענת המבקשים, מנויים של די.בי.אס, התנאי הכלול בהסכם ההתקשרות של די.בי.אס עם לקוחותיה, המאפשר "להקפיא" מנוי לתקופה מוגבלת ובכך להימנע מתשלום דמי מנוי בגין תקופה זו, ובלבד שההקפאה הינה לתקופה מינימלית של 30 ימים (להלן: "התנאי") הינו תנאי מקפח ובלתי סביר בחוזה אחיד. בנוסף, טוענים התובעים כי די.בי.אס מאפשרת "הקפאת" מנוי לתקופה קצרה יותר ללקוחות המתקשרים אליה בקשר לעניין זה טלפונית - דבר שנטען כי מהווה הטעיה צרכנית והתנהלות שלא בתום לב תוך הפרת, בין היתר, הוראות חוק החוזים, דיני הגנת הצרכן וחוק עשיית עושר ולא במשפט.</p>	<p>תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית</p>	<p>מחוזי (תל-אביב)</p>	<p>לקוחות נ' די.בי.אס</p>	<p>ה. אפריל 2016</p>
<p>המבקשת אינה מציינת מפורשות את סכום התובענה כנגד די.בי.אס, אך מגדירה את הקבוצה ככלל לקוחות די.בי.אס במועד הפסקת שידורי הערוץ, למעט לקוחות כבר קיבלו פיצוי ספציפי מדי.בי.אס בגין הפסקת שידורי הערוץ.</p>	<p>עניינה של התובענה הוא בטענה כי די.בי.אס הפרה את ההסכם עם לקוחותיה ואת תנאי הרישיון שניתן לה ע"י משרד התקשורת, כאשר הפסיקה את שידורי ערוץ הילדים החל מיום 1.1.2017 והחלה לשרד במקומם ערוץ חדש בשם Yes KIDZ ("הפסקת שידורי הערוץ"), אשר אינו מהווה חלופה ראויה לטענת המבקשת. המבקשת מבקשת כי די.בי.אס תשיב לכל אחד מחברי הקבוצה המיוצגת את הסכומים שגבתה או תגבה ביתר ("סכום היתר" לטענת המבקשת לא יפחת מ- 100 ש"ח לחודש), וזאת החל ממועד הפסקת שידורי הערוץ, וכן תפצה כל אחד מחברי הקבוצה בגין עגמת הנפש שנגרמה לו כתוצאה מהפסקת שידורי הערוץ (נזק המוערך בסכום של 250 ש"ח לכל חבר קבוצה).</p>	<p>תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית</p>	<p>מחוזי (מרכז)</p>	<p>לקוחה נ' די.בי.אס</p>	<p>ו. מרץ 2017</p>
<p>לפרטים בדבר חקירה גלויה שנפתחה בחודש יוני 2017 על ידי הרשות לניירות ערך, ובמסגרתה נחקרו בין השאר מנכ"ל די.בי.אס וסמנכ"ל הכספים שלה ראו סעיף 1.1.6.</p>	<p>בחודש מאי 2017 התקבל אצל די.בי.אס מכתב מהמועצה שענייננו סיום הליך החלפת ערוץ הילדים, במסגרתו הודיעה המועצה כי די.בי.אס עמדה בהחלטות המועצה שניתנו בעניין זה, וכי המענה שהציעה החברה "מעניק תחליף ראוי לערוץ שהוסר". לאור כך, שלחה די.בי.אס מכתב לבא כוח המבקשת בו ביקשה ממנו להודיע בהקדם האפשרי האם בכוונתו להמשיך בניהול ההליך או לפעול להסתלקות מן הבקשה לאישור. עד כה לא התקבל מענה בכתב מטעם המבקשת. בנובמבר 2017, הגישה די.בי.אס את תשובתה לבקשת האישור ובדצמבר 2017 הגישה המבקשת תגובתה לתשובה.</p>	<p>חקירת רשות ניירות ערך</p>			<p>ז. יוני 2017</p>
<p>לפרטים בדבר בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה בין השאר כנגד די.בי.אס, מנכ"ל די.בי.אס וסמנכ"ל הכספים שלה, בקשר עם עיסקה משנת 2015 אשר במסגרתה רכשה החברה מיורוקום די.בי.אס בע"מ (חברה בשליטת בעלי השליטה בחברה) את יתרת מניות די.בי.אס שהוחזקו על ידה בקשר עם העסקה לרכישת מניות החברה בידי יורוקום, ראו סעיף 2.18.</p>	<p>בעלי מניות של החברה כנגד החברה, יו"ר דירקטוריון החברה, חברי דירקטוריון החברה, וכן חברות מקבוצת יורוקום וכנגד מנכ"ל החברה ומנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של די.בי.אס</p>	<p>בקשה לאישור תביעות ייצוגיות</p>	<p>בבית המשפט המחוזי (מחלקה כלכלית) בתל אביב</p>		<p>ח. יוני 2017</p>

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה / סעדים
יוני - אוגוסט 2017 וכן בקשה מדצמבר 2017	בעלי מניות של החברה כנגד החברה ודי.בי.אס	בית המשפט המחוזי בתל אביב	בקשות שונות לגילוי מסמכים לפני הגשת בקשה תביעה נגזרת	לפרטים בדבר בקשות שהוגשו לבית המשפט המחוזי בתל אביב (מחלקה כלכלית) לגילוי מסמכים לפני הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת בהתאם לסעיף 198א לחוק החברות אשר הוגשו על ידי בעלי מניות של החברה כנגד החברה ודי.בי.אס, למסירת מסמכים ומידע בקשר עם הסכם רכישת מניות די.בי.אס על ידי החברה, ובפרט בקשר עם "התמורה הנוספת השנייה" לפי אותו הסכם ראו סעיף 2.18א.	
			בהתאם לסעיף 198א לחוק החברות. אשר הוגשו בהמשך לחקירת רשות ניירות ערך	לפרטים בדבר בקשות שהוגשו בחודש יולי 2017 על ידי בעלי מניות בחברה לבית המשפט המחוזי בתל אביב (מחלקה כלכלית) לגילוי מסמכים לפני הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת בהתאם לסעיף 198א לחוק החברות כנגד החברה ודי.בי.אס, לגילויים של מסמכים מסויימים בקשר עם עסקת בעלי עניין בין די.בי.אס וחלל משנת 2013 כפי שתוקנה בשנת 2017 ראו סעיף 2.18א.	
				לפרטים בדבר בקשה לגילוי מסמכים לפני הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת בהתאם לסעיף 198א לחוק החברות, שהוגשה בחודש יולי 2017 על ידי בעל מניות בחברה לבית המשפט המחוזי בתל אביב (מחלקה כלכלית), כנגד החברה ודי.בי.אס, בקשר עם תגמולים שקיבלו נושאי משרה בחברה ובדי.בי.אס בהקשרן של העסקה לרכישת מניות די.בי.אס בידי החברה והעסקה עם חלל ראו סעיף 2.18א.	
דצמבר 2017	בעלי ניירות ערך של בי קומיוניקיי שנס במקור כנגד בי קומיוניקיי שנס ונושאי משרה בה. במסגרת תביעה מתוקנת צורפו לרשימת הנתבעים לראשונה, בין השאר, גם די.בי.אס ונושאי משרה (בהווה ובעבר) בדי.בי.אס ובחברה. החברה עצמה לא צורפה להליך	בית משפט במדינת ניו יורק בארה"ב	בקשה לאישור תביעה ייצוגית	לפרטים בדבר בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה בין השאר כנגד די.בי.אס, מנכ"ל די.בי.אס וסמנכ"ל הכספים בדי.בי.אס, בקשר עם עיסקה משנת 2015 אשר במסגרתה רכשה החברה מיורקום די.בי.אס בע"מ (חברה בשליטת בעלי השליטה בחברה) את יתרת מניות די.בי.אס שהוחזקו על ידה בקשר עם העסקה לרכישת מניות החברה בידי יורוקום, ראו סעיף 2.18א.ב.	*

5.18. יעדים ואסטרטגיה

- 5.18.1 יעדי די.בי.אס הינם שמירת נתח שוק ומצבת לקוחותיה, תוך שימור מעמדה העסקי והתחרותי של די.בי.אס בתחום והמשך נקיטה בצעדי התייעלות.
- 5.18.2 על מנת להשיג את היעדים האמורים, לצד פעולות לצמצום ההוצאות, די.בי.אס משקיעה מאמצים ניכרים בתחומי השיווק והמכירות ובאסטרטגיה שיווקית מתאימה המיועדת להמשך גיוס מנויים ושימור המנויים הקיימים; שיפור מתמיד במערך השירות למנויים; שדרוג הצעות הערך ללקוחות, יצירת בידול וראשוניות בתוכן שידוריה; הגדלת היקף התכנים הנרכשים על ידי כל מנוי והרחבת שירותי הערך המוסף של די.בי.אס; וכן השקעה בפיתוח והטמעת טכנולוגיות מתקדמות ושירותים חדשים; מאמצים אלו כוללים את חתירת די.בי.אס להגדלת שיעור החדירה של שירותים מתקדמים, ובהם מפענחי ה-PVR ושירותי VOD, HD ו-Ultra HD בקרב מנוייה וכן לאספקת תכניה גם בפלטפורמות נוספות, כגון

yesGO ו-STING TV (ראו סעיפים 5.2.1 ו- 5.2.2), באופן שיגדיל את הכנסות די.בי.אס. ואת נאמנות מנוייה לשירותי די.בי.אס.

5.18.3 יעדי די.בי.אס. כאמור לעיל הינם מידע צופה פני עתיד, המבוסס על תחזיות הנהלת די.בי.אס., על המגמה הנוכחית בשוק השידורים ועל הנחות די.בי.אס. ביחס לתחרות בתחום והרגולציה החלה ואשר תחול על די.בי.אס. ועל גורמים אחרים, בשים לב גם למגבלות החלות ושיחולו על החברה, המשפיעות על די.בי.אס. עם זאת יתכן שתחזיות הנהלת די.בי.אס. לא יתממשו, או יתממשו באופן שונה מהותית, לנוכח שינויים בביקושים בשוק השידורים, לנוכח התעצמות התחרות בתחום זה, לנוכח כניסת גורמים נוספים לתחום או לתחומים תחליפיים לו ולנוכח מגבלות רגולטוריות המוטלות או אשר יוטלו על די.בי.אס., או על שיתופי פעולה שלה עם החברה ועל גורמים אחרים בתחום, וכן לנוכח האופן בו יאוסדר התחום הן ביחס לבעלי רשיונות והן ביחס לכאלה שאינם בעלי רשיונות.

5.19. דיון בגורמי סיכון

להלן יובאו האיומים, החולשות וגורמי הסיכון האחרים של די.בי.אס. ("הסיכונים"), הנובעים מסביבתה הכללית, מן הענף ומן המאפיינים הייחודיים שבפעילותה.

5.19.1. סיכונים מקרו

5.19.1.1 סיכונים פיננסיים - חלק מהותי מהוצאות והשקעות די.בי.אס. מבוצעות בדולר ארה"ב (בעיקר תוכן, מקטעי לוויין, רכש מפענחים וציוד לוגיסטי נוסף). לפיכך, לשינויי שער חריפים ישנה השפעה על התוצאות העסקיות של די.בי.אס.

5.19.1.2 מיתון/האטה כלכלית - האטה כלכלית במשק, עליה בשיעורי אבטלה וירידה בהכנסה הפנויה עלולים להביא לקיטון במספר מנויי די.בי.אס., לקיטון בהכנסות די.בי.אס. ולפגיעה בתוצאותיה העסקיות.

5.19.1.3 מצב בטחוני - מצב בטחוני רעוע מתמשך באזורים נרחבים בישראל, המשבש את חיי היומיום של התושבים, עלול להביא להרעה בתוצאות העסקיות של די.בי.אס.

5.19.2. סיכונים ענפיים

5.19.2.1 תלות ברישיונות - שידורי הטלוויזיה באמצעות לוויין של די.בי.אס. מסופקים בהתאם לרישיון השידורים ובאמצעות רישיונות נוספים, ועל כן תלויים בקיומם של רישיונות אלה ובהארכתם מעת לעת. הפרת הוראות הרישיונות, כמו גם הוראות הדין מכוחן ניתנו הרישיונות, עלולה להביא, בכפוף לתנאים הקבועים לכך ברישיונות, לביטול, שינוי, התליה או אי הארכה של הרישיונות וכתוצאה מכך לפגיעה מהותית ביכולתה של די.בי.אס. להמשיך ולפעול בתחום.

5.19.2.2 רגולציה - אספקת שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין כפופה לחובות ומגבלות הקבועות בחקיקה וכן למשטר רישוי, פיקוח ואישורים מטעם גורמים רגולטורים שונים, ולפיכך עשויה להיות מושפעת ומוגבלת לנוכח שיקולי מדיניות המוכתבים על ידי גורמים אלו והחלטותיהם, וכן משינויי חקיקה בתחום התקשורת (ראו סעיף 5.15). שינויים רגולטוריים עשויים להיות בעלי השפעה על פעילות די.בי.אס. ועלולים לפגוע מהותית בתוצאותיה הכספיות. כמו כן המשך פעילותם של ספקי תוכן (וכניסת ספקים נוספים) באמצעות האינטרנט כאמור בסעיף 5.1.1 ללא החלת כללי רגולציה על פעילותם ו/או ללא תיקון מתאים של כללי הרגולציה החלים על בעלי רישיונות לשידורים, עלולה לפגוע מהותית בתוצאותיה הכספיות של די.בי.אס. בנוסף כפופה פעילות די.בי.אס., כחברה המספקת שירותים לציבור, בין השאר, לחקיקה מתחום הגנת הצרכן.

5.19.2.3 תחרות חריפה - התחום מאופיין בתחרות חריפה עם מגוון מתחרים שונים (ראו סעיף 5.1.7), באופן המחייב את די.בי.אס. להשקיע באופן תמידי ורציף בגיוס ובשימור לקוחות ובהתמודדות עם שיעורי מעבר גבוהים של מנויים בין החברות. למאפייני התחרות ראו סעיף 5.6.

5.19.2.4 פיתוחים ושיפורים טכנולוגיים - שיפורים טכנולוגיים ופיתוח טכנולוגיות חדשות אשר תהפוכנה את הטכנולוגיה הקיימת לנחותה, עלולים לחייב את די.בי.אס. בהשקעות כספיות גדולות על מנת לשמר את מעמדה התחרותי. כמו כן, שיפורים ופיתוח כאמור עלולים להגדיל עוד יותר את הנגישות לתכני וידאו ולאפשר לגורמים נוספים להציע שירותי צפייה בתכנים ללא צורך בהשקעות כבדות, באופן שעלול להקשות על די.בי.אס. בגיוס מנויים, שימורם ובהצעת שירותיה, לחייבה בהשקעות כספיות כבדות ולאיים על מעמדה התחרותי (ראו סעיף 5.1.1).

5.19.2.5 תשתית חלופית לשידורים רב ערוציים - פעילות מערך ה-DTT, ובפרט הרחבתו, וכן העמקת חדירת מפעילי ה-OTT, עלולים לפגוע בתוצאותיה הכספיות של די.בי.אס.

(ראו סעיף 5.1.1).

5.19.2.6 צפייה לא מורשית - תחום השידורים חשוף לחיבור "פיראטי" של צופים לקליטת השידורים, ללא תשלום דמי מנוי, וכן חשוף לנגישות הציבור לתכנים בהם לגוף המשדר זכויות.

5.19.2.7 חשיפה לתובענות ייצוגיות - קיימת חשיפה לתביעות ייצוגיות בסכומים משמעותיים.

5.19.3 סיכונים מיוחדים לדי.בי.אס

5.19.3.1 חשיפה להעמדת אשראי לפירעון מיידי כתוצאה מאי עמידה בהסכמי ההלוואה - אי עמידת די.בי.אס בהוראות ההסכמים עם הגורמים המממנים שלה עלולה, בהתאם ובכפוף להוראותיהם, לזכות את המלווים הרלבנטיים בעילה להעמדת מלוא האשראי שהועמד לדי.בי.אס לפירעון מיידי. לאפשרות העמדת אשראי לפירעון מיידי במקרה של העמדה לפירעון מיידי של אשראי שהעמיד מלווה אחר ראו סעיף 5.13.

5.19.3.2 מגבלות כתוצאה ממבנה הבעלות - די.בי.אס מוגבלת בשיתופי פעולה עם החברה ביחס להצעת סל שירותי תקשורת באופן המשפיע באופן מהותי על מצבה העסקי של די.בי.אס ועל יכולותיה התחרותיות (ראו סעיף 5.6.2).

5.19.3.3 קיום תזרים מזומנים מספק - על די.בי.אס לקיים תזרים מזומנים מספק לצורך עמידתה בתכנית העסקית שלה ובפירעון האשראים שנטלה. היעדרו של תזרים מזומנים מספק עשוי להשפיע לרעה על עסקיה של די.בי.אס ועל יכולתה של די.בי.אס להגדיל את שיעור החדירה של שירותים מתקדמים, וכן להקשות על יכולתה להתמודד עם איומים תחרותיים נוכח התפתחויות טכנולוגיות ושינויים בהרגלי הצריכה בתחום.

5.19.3.4 כשל ופגיעה בלווין - שידורי די.בי.אס מבוצעים באמצעות מקטעי חלל של לוויינים הממוקמים בנקודה זהה בחלל. כשל בפעילות אחד הלוויינים, פגיעה באחד מהם או אי זמינות מקטעי חלל במי מהלוויינים (לרבות אי זמינות לווין חדש המיועד להחליף לווין קודם שחדל לשדר או לספק שירותים לדי.בי.אס) עלולים לשבש ולצמצם מהותית את היקף שידורי די.בי.אס, אלא אם תימצא חלופה למקטעי החלל שאינם זמינים כאמור ובשים לב גם לחלוף הזמן עד ליישומה של חלופה כאמור. עם זאת, הכפילות בלוויינים שבאמצעותם מבוצעים השידורים למנויים נכון למועד דוח זה (והצפויה להתקיים עד לתחילת שנת 2026⁷⁴), בשים לב גם למנגנוני הגיבוי החלקיים שנקבעו בהסכמי חלל (שטיבם והיקפם תלויים בין השאר בזהות הלווין המגובה), מאפשרת להקטין באופן משמעותי את הסיכון הכרוך בפגיעה, כשל או אי זמינות אחד מהם, ולשפר את יכולת השרידות של עיקר השידור. במקרה של אי זמינותו של לווין כאמור, ניתן יהיה, באמצעות מקטעי חלל שיעמדו לרשות די.בי.אס בלווין האחר, לשדר את הערוצים העיקריים המשודרים על ידי די.בי.אס, אך לא את כלל הערוצים המשודרים (להסכם חלל, לרבות מנגנוני גיבוי שנקבעו על פיו ראו 5.16). לדי.בי.אס אין ביטוח לאובדן הכנסות שנגרם בגין כשל ללווין.

הערכת די.בי.אס כאמור בפסקה זו לעיל הינה מידע צופה פני עתיד. הערכה זו מבוססת על אספקת מקטעי החלל ומימוש מנגנוני הגיבוי על ידי חלל ועל הערכות חלל ביחס למשך חיי הלוויינים, תחילת פעילותם של לוויינים חדשים ותום פעילותם של לוויינים קיימים. הערכה זו עשויה שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או אחר אם יחול שינוי בתקופות חיי הלוויינים או אם חלל לא תספק לדי.בי.אס מקטעים חלופיים במקרה של אי זמינות או כשל של מקטעי החלל או הלוויינים.

5.19.3.5 תלות בבעל הזכויות במקטעי החלל - לדי.בי.אס תלות מהותית בחלל, כבעלת הזכויות הבלעדית והספק היחיד של מקטעי החלל שבשימוש די.בי.אס, האחראית גם לתפעול מקטעי החלל. ביחס לעמוד 7, תלויה אספקת מקטעי החלל גם בצד ג' שהינו בעל הלווין והגוף שאחראי על תפעולו, עימו התקשרה חלל (ראו סעיף 5.16).

5.19.3.6 תלות בספקי תוכנה, ציוד, תוכן, תשתית ושירותים - לדי.בי.אס תלות בספקי תוכנה, ציוד, לרבות מפענחים (ראו סעיף 5.8.2), תוכן ושירותים מסוימים, לרבות שירותי הצפנת השידורים (ראו סעיף 5.12). אי קבלת המוצרים והשירותים המסופקים על ידם עלולה לפגוע בתפקוד די.בי.אס ובתוצאותיה.

5.19.3.7 פגיעה בפעילות מרכזי השידור ובמרכז הלוגיסטי - פגיעה בפעילות מרכזי השידור

⁷⁴ ראו הערת שוליים 69.

עלולה לגרום למגבלה משמעותית בהמשך השידורים, ואולם ביזור השידורים לשני מרכזי שידורים (בכפר סבא ובעמק האלה) מקטין חלקית את הסיכון הכרוך במקרה של פגיעה באחד מהם ומשפר את יכולת השרידות של חלק מהשידורים. במקרה של פגיעה באחד ממרכזי השידורים תוכל די.בי.אס להמשיך ולשדר ממרכז השידורים האחר רק חלק מערוצייה, כאשר מגבלה זו משמעותית יותר במקרה של פגיעה באחד בכפר סבא שהינו היחיד שיכול להעביר חלק מערוצייה העיקריים של די.בי.אס. בכל מרכז שידורים מערכת הצפנה זהה, ולפיכך קיים גיבוי גם למערכת ההצפנה במקרה של פגיעה באחד ממרכזי השידור. פגיעה במרכז הלוגיסטי של די.בי.אס עלולה אף היא לגרום להפרעה לפעילותה.

הערכת די.בי.אס כאמור בפסקה זו הינה מידע צופה פני עתיד. הערכה זו מבוססת על אספקת שירותי הספק המפעיל את אתר השידורים המשני במקרה של פגיעה במרכז השידורים בכפר סבא. הערכה זו עשויה שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או אחר אם לא יתאפשר לדי.בי.אס לקבל את שירותי הספק האמור באופן מלא ותקין.

5.19.3.8 כשל במערכות המיחשוב של די.בי.אס - כשל משמעותי במערכות המחשוב המרכזיות של די.בי.אס עלול לפגוע משמעותית ביכולתה התפעולית של די.בי.אס. לדי.בי.אס אתר גיבוי מרוחק המיועד בעיקר לשמירת המידע ולמתן שירות מיחשוב פנימי מוגבל למקרי כשל, ואולם יכולות תפעוליות מרכזיות ומשמעותיות של די.בי.אס לא תוכלנה להתממש ללא פעילות תקינה של מערכות המחשוב באתר בכפר סבא.

הערכת די.בי.אס ביחס ליכולת הגיבוי כאמור בפסקה זו הינה מידע צופה פני עתיד. הערכה זו מבוססת על תפקודיות אתר הגיבוי המרוחק. הערכה זו עשויה שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או אחר אם לא תתאפשר תפקודיות כאמור.

5.19.3.9 מגבלה טכנית ואי יכולת הצעת שירותים משולבים - תשתית די.בי.אס סובלת ממוגבלת טכנית לעומת תשתית הוט. המגבלה הטכנית מונעת מדי.בי.אס ליתן שירותי טלפוניה, אינטרנט ושירותים אינטראקטיביים שונים, לרבות VOD, על תשתיתה שלה, ולפיכך אספקתם תלויה בצדדים שלישיים.

5.19.3.10 פגמים במערכת ההצפנה או עקיפתה - שידורי די.בי.אס מבוססים על הצפנת השידורים המועברים באמצעות הלוויינים וקידודם באמצעות "הכרטיסים החכמים" המותקנים במפענחים שבבתי המנויים. פגמים במערכת ההצפנה או פריצה שלה או עקיפתה עלולים לאפשר צפיה בשידורים ללא תשלום לדי.בי.אס, ובכך להביא לקיטון בהכנסות, וכן להפרה של הסכמים בין די.בי.אס לבין ספקי תוכן שלה.

5.19.3.11 העדר בלעדיות בתחום התדרים - תחום התדרים בו עושה די.בי.אס שימוש לשם העברת שידוריה מלוויני השידור לצלחות הקליטה המותקנות בבתי המנויים, ואשר הוקצה על פי רישיון על ידי משרד התקשורת, מוגדר כתחום תדרים שהוקצה בהקצאה משנית, באופן בו קיים גורם ישראלי אשר רשאי לעשות בתחום התדרים שימוש ראשי מורשה. אם בעל ההקצאה הראשית ישתמש בתחום התדרים הנ"ל עלולים להיגרם לשידורי די.בי.אס שיבושים באיכות ו/או בזמינות השידורים למנוייה שעלולים לגרום לפגיעה בתוצאותיה הכספיות של די.בי.אס. נכון למועד דוח זה, למיטב ידיעת די.בי.אס לא עשה בעל ההקצאה הראשית שימוש בתדרים האמורים באופן שגרם להפרעות ממשיות ו/או מתמשכות בשידורי די.בי.אס.

5.19.3.12 הפרעות לשידורים - היות ששידורי די.בי.אס באמצעות לוויין מועברים באופן אלחוטי ממרכזי השידורים ללוויני השידורים ומהם לצלחות הקליטה שבבתי המנויים, הרי ששידור אותות אלחוטיים, באותו תחום תדרים, בין אם מקורם בישראל ובין מחוצה לה, וכן תנאי מזג אוויר קיצוניים של גשם כבד, ברד או שלג, עלולים לגרום לשיבושים באיכות ו/או בזמינות השידורים שמספקת די.בי.אס למנוייה ולפגיעה מהותית בתוצאותיה הכספיות.

5.19.3.13 יחסי עבודה - די.בי.אס הינה צד להסכם קיבוצי עם ההסתדרות העובדים הלאומית החדשה וועד העובדים, העשוי לצמצם את גמישותה הניהולית (ראו סעיף 5.11.3).

להלן הצגת גורמי הסיכון על פי השפעתם לדעת הנהלת די.בי.אס. יצוין, כי הערכות די.בי.אס. להלן לגבי מידת ההשפעה של גורם סיכון על די.בי.אס. משקפת את מידת ההשפעה של גורם הסיכון בהנחת התממשות גורם הסיכון, ואין באמור בכדי להביע הערכה כלשהי או ליתן משקל כלשהו לסיכויי ההתממשות כאמור. כמו כן, סדר הופעת גורמי הסיכון לעיל ולהלן אינו בהכרח על פי הסיכון הגלום בכל גורם סיכון או הסתברות התרחשותו⁷⁵:

טבלת סיכום גורמי סיכון - טלוויזיה רב-ערוצית

מידת ההשפעה			
קטנה	בינונית	גדולה	
			סיכון מקרו
	X		סיכונים פיננסיים
X			מיתון/האטה כלכלית
X			מצב בטחוני
			סיכון ענפי
		X	תלות ברישיונות
		X	שינויים ברגולציה
		X	תחרות חריפה
	X		פיתוחים ושינויים טכנולוגיים
	X		תשתיות חלופיות
	X		צפייה לא מורשית
	X		חשיפה לתובענות ייצוגיות
			סיכון ייחודי
X			חשיפה להעמדת אשראי לפירעון מיידי כתוצאה מאי עמידה בהסכמי המימון
	X		מגבלות כתוצאה ממבנה הבעלות
	X		הצורך לקיים תזרים מזומנים מספק
		X	כשל ופגיעה בלווין
		X	תלות בספק מקטעי החלל
		X	תלות בספקי תוכנה, תוכן, ציוד ותשתית
		X	פגיעה בפעילות מרכזי השידור
		X	כשל במערכות המחשוב
	X		נחיתות טכנית ואי יכולת הצעת שירותים משולבים
		X	כשל במערכת ההצפנה
	X		היעדר בלעדיות בתדרים
		X	הפרעות לשידורים
	X		יחסי עבודה

המידע הכלול בסעיף 5.19 זה והערכות די.בי.אס. בדבר השפעת גורמי הסיכון על פעילות די.בי.אס. ועסקיה, הנם מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך. המידע וההערכות נסמכים על נתונים שפורסמו על ידי הגופים הרגולטוריים, על הערכות די.בי.אס. בדבר מצב השוק ומבנה התחרות בו, על התפתחויות אפשריות בשוק ובכלכלה הישראלית ועל הגורמים שצוינו בסעיף זה לעיל. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מההערכות המפורטות לעיל אם יחול שינוי באחד הגורמים שהובאו בחשבון בהערכות אלו.

28.3.2018

תאריך

"בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

שמות החותמים ותפקידיהם:
דוד גרנות, מ"מ זמני ליו"ר הדירקטוריון
סטלה הנדלר, מנהל כללי

נספח א' - מילון מונחים**א. שמות מקוצרים לדברי חקיקה המופיעים בדוח**

חוק הגנת הצרכן	-	חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981
חוק ההגבלים העסקיים	-	חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988
חוק ההסדרים	-	חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו- 2018) (התשע"ז-2016)
חוק החברות	-	חוק החברות, התשנ"ט-1999
חוק הקרינה הבלתי מייננת	-	חוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ו-2006
חוק הריכוזיות	-	חוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד - 2013
חוק הרשות השניה	-	חוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990
חוק התכנון והבניה	-	חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965
חוק התקשורת	-	חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982
חוק ניירות ערך	-	חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968
כללי התקשורת	-	כללי התקשורת (בעל רישיון לשידורים), התשמ"ז - 1987
פקודת הטלגרף	-	פקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], התשל"ב-1972
צו התקשורת	-	צו התקשורת (בזק ושידורים) (קביעת שירות חיוני שנותנת "בזק", החברה הישראלית לתקשורת בע"מ), התשנ"ז-1997
תקנות פרטי התשקיף	-	תקנות ניירות ערך (פרטי תשקיף, טיוטת תשקיף מבנה וצורה), התשכ"ט - 1969
תקנות קישור גומלין	-	תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (תשלומים בעד קישור גומלין), התש"ס-2000
תקנות רישיון לשידורי לוויין	-	תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (הליכים ותנאים למתן רישיון לשידורי לוויין), התשנ"ח-1998

ב. מונחים טכנולוגיים ומונחים עיקריים אחרים המופיעים בדוח⁷⁶

בזק און ליין	-	בזק און ליין בע"מ
בזק בינלאומי	-	בזק בינלאומי בע"מ
בי איי פי	-	בי איי פי פתרונות תקשורת (שותפות מוגבלת) שהינה בשליטת בזק בינלאומי
בי קומיוניקיישנס	-	בי קומיוניקיישנס בע"מ
גולן טלקום	-	גולן טלקום בע"מ
דוחות 2017	-	דוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017
דמי קישור גומלין / דמי קישוריות	-	דמי קישור הגומלין (הנקראים גם דמי קישוריות או דמי השלמת שיחה) הם תשלום אותו משלם מפעיל אחד למפעיל אחר בגין קישור גומלין (ראו הגדרה להלן)
די.בי.אס	-	די.בי.אס שרותי לוויין (1998) בע"מ
הוט	-	הוט מערכות תקשורת בע"מ, ותאגידים בשליטתה הפועלים בתחום

76 יצוין, כי הגדרות המונחים מובאות לנוחיות הקורא, ואינן בהכרח זהות להגדרות שבחוק התקשורת או תקנותיו.

השידורים (טלוויזיה רב-ערוצית)	
הוט טלקום שותפות מוגבלת	- הוט טלקום
הוט מובייל בע"מ (לשעבר מירס תקשורת בע"מ) ותאגידים בשליטתה	- הוט מובייל
הוט-נט שירותי אינטרנט בע"מ	- הוט-נט
הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ	- הבורסה
המועצה לשידורי כבלים ולשידורי לוויין	- המועצה
וואלה! תקשורת בע"מ ותאגידים בשליטתה	- וואלה
יורוקום די.בי.אס בע"מ	- יורוקום די.בי.אס
יורוקום תקשורת בע"מ	- יורוקום תקשורת
בהקשר של רשת תקשורת - מערכת טלפוניה התומכת בחיבור התקנים להעברת שיחות בין יחידות קצה שונות	- מיתוג
מגה סיביות לשניה; יחידת מדידה למהירות העברת נתונים	- מס"ש
מפעיל פנים ארצי; גוף המספק שירותי טלפוניה פנים ארציים נייחים מכוח רישיון מפ"א כללי או ייחודי	- מפ"א
מפענחים דיגיטליים המאפשרים צפיה בשידורי לוויין, בעלי יכולת הקלטה על גבי דיסק קשיח (Personal Video Recorder) ואשר מאפשרים שירותים מתקדמים נוספים, לרבות מפענחי HDPVR	- מפענחי PVR
מפענחי PVR המאפשרים גם קליטה והקלטה של שידורי HD	- מפענחי HDPVR
שירותי הנדידה מאפשרים ללקוח רשת תקשורת אחת לקבל שירותים מרשת תקשורת אחרת שאינה "רשת הבית" שלו (רשת בעל הרישיון עליה הוא מנוי), בהתבסס על הסכמי נדידה שבין רשת הבית לבין הרשת המארחת	- נדידה (Roaming)
נקודת סיום רשת- מישק שאליו מחוברים, מצד אחד רשת בזק ציבורית ומצד שני ציוד קצה או רשת פרטית. שירותי נס"ר כוללים הספקה ותחזוקה של ציוד ושירותים בחצרי הלקוח	- נס"ר
מתקן בזק הפועל בתחום התדרים ובתנאים הקבועים בצו הטלגרף האלחוטי הרלוונטי המאפשר קישור אלחוטי בין משתמש שברשותו מישק אלחוטי הפועל בתחום התדרים כאמור, לבין רשת המשמשת להעברת נתונים לרבות רשת האינטרנט.	- נקודת גישה
סלקום ישראל בע"מ ותאגידים בשליטתה	- סלקום
פלאפון תקשורת בע"מ	- פלאפון
פרטנר תקשורת בע"מ ותאגידים בשליטתה	- פרטנר
קישור גומלין מאפשר העברת מסרי בזק בין מנויים של בעלי רישיון שונים, או מתן שירותים בידי בעל רישיון אחד למנויו של בעל רישיון אחר; קישור גומלין מתאפשר באמצעות חיבור בין רשת בזק ציבורית של בעל רישיון אחד (למשל - החברה) לבין רשת ציבורית של בעל רישיון אחר (למשל- מפעיל סלולארי); ראו גם הגדרת "דמי קישור גומלין / דמי קישוריות"	- קישור גומלין / קש"ג
רדיו טלפון נייד; טלפוניה סלולארית	- רט"ן
רישיון כללי שהוא אחד מאלה או רישיון המאחד כמה מהם: (1) רישיון כללי ייחודי; (2) רישיון כללי רדיו טלפון נייד ברשת אחרת; (3) רישיון כללי למתן שירותי בזק בין-לאומיים; (4) רישיון מיוחד למתן שירותי נס"ר; (5) רישיון מיוחד למתן שירותי אינטרנט.	- רישיון כללי אחד / רישיון אחד

רישיון כללי או כללי ייחודי למתן שירותי בזק פנים-ארציים ניחים	-	רישיון מפ"א
רישיון כללי למתן שירותי רדיו טלפון נייד- בשיטה התאית	-	רישיון רט"ן
רישיון לשידורי טלוויזיה באמצעות לוויין	-	רישיון שידורים
רמי לוי תקשורת סלולרית בע"מ	-	רמי לוי
שירות העברת אותות אלקטרומגנטיים או רצף סיביות	-	שירותי תמסורת
שירותי רשת להעברת נתונים מנקודה לנקודה, העברת נתונים בין מחשבים ובין רשתות תקשורת שונות ושירותי גישה לעסק מרחוק	-	שירותי תקשורת נתונים
שנים-עשר החודשים שנסתיימו ביום 31.12.2017	-	תקופת הדוח
גישה רחבת פס מנוהלת המאפשרת לספק שירותים להתחבר לרשת בעל התשתית ולהציע שירותים רחבי פס למנויים.	-	Bitstream Access (BSA)
Code Division Multiple Access - טכנולוגיית גישה לרשתות תקשורת סלולאריות המבוססת על הפרדה בין מנויים באמצעות קידוד	-	CDMA
Digital Subscriber Line - קו מנוי דיגיטאלי. טכנולוגיה העושה שימוש בחוטי הנחושת של קווי הטלפון כדי להעביר נתונים בקצבים גבוהים על ידי שימוש בתדרים הגבוהים מהתדר הנשמע ולכן מאפשרת שימוש בו זמני של שיחה והעברת נתונים	-	xDSL
Digital Terrestrial Television - שידור דיגיטאלי אלחוטי של ערוצי טלוויזיה באמצעות תחנות ממסר קרקעיות	-	DTT
Global System for Mobile Communications - תקן בינלאומי לרשתות תקשורת סלולאריות ("דור 2")	-	GSM
High Definition TV - שידורי טלוויזיה ברזולוציה (הפרדה) גבוהה	-	HD
Ultra Hi Definition - טכנולוגיית שידור המוגדרת בתקינה הבינלאומית, בהשוואה לגודל תמונה בפיקסלים. בשיטת שידור זו כמות הפיקסלים גדולה פי 4 (3840x2160) לעומת שידור HD (1920x1080)	-	K4 / UHD
High Speed Packet Access - טכנולוגיה סלולארית המהווה המשך לתקן ה-UMTS המאפשר העברת נתונים בקצבים גבוהים ("דור 3.5")	-	HSPA
חברת איי.בי.סי איזראל ברודבנד קומפני (2013) בע"מ אשר 40% מהבעלות בה מוחזקת על ידי חברת החשמל ו-60% על ידי קבוצת משקיעים בראשות חברת "ויה אירופה"	-	IBC
Internet Protocol - פרוטוקול אינטרנט. השימוש בפרוטוקול זה מאפשר לכידות בין שירותי קול (Voice) נתונים (Data) וחוזי (Video) באמצעות אותה רשת	-	IP
רשת פרטית וירטואלית (Virtual Private Network) המבוססת על פרוטוקול אינטרנט (IP) אשר מוקמת על גבי הרשת הציבורית, ובאמצעותה ניתן: (א) לאפשר למשתמשי הקצה להתחבר לרשת הארגונית ולבצע עבודה מרחוק (remote access); וכן - (ב) לבצע חיבור בין סניפי הארגון (intranet)	-	IPVPN
Internet Service Provider - בעל רישיון מיוחד למתן שירותי גישה לאינטרנט (ספק גישה לאינטרנט). ספק הגישה לאינטרנט הוא הגוף המאפשר למשתמש הקצה להתחבר לפרוטוקול IP/TCP המקשר בינו לבין רשת האינטרנט העולמית	-	ISP
Long Term Evolution - תקן לתקשורת אלחוטית מהירה של מכשירים ניידים כדוגמת טלפון סלולארי	-	LTE
Mobile Virtual Network Operator - מפעיל סלולארי וירטואלי, אשר עושה שימוש בתשתיות התקשורת הקיימות של מפעילי הסלולאר ללא צורך בתשתית משל עצמו	-	MVNO
קו מנוי המשמש למתן שירותי גישה בקצב מהיר בלבד באמצעות ספקי אינטרנט	-	NDSL

Next Generation Network - רשת התקשורת של החברה המתבססת על ארכיטקטורת IP	-	NGN
Universal Mobile Telecommunications System - תקן בינלאומי לתקשורת סלולארית שהינו התפתחות של תקן ה-GSM ("דור 3")	-	UMTS
Voice Over Broadband - שירותי טלפוניה ושירותים נלווים בטכנולוגיית IP באמצעות שירותי גישה רחבת פס נייחת	-	VoB
Voice over Cellular Broadband - שירותי טלפוניה על גבי ערוץ תקשורת נתונים סלולארי ("שירותי VoB נייחים")	-	VoC
Video on Demand - שירותי טלוויזיה לפי דרישה של המנוי	-	VOD
Voice over Internet Protocol - טכנולוגיה המאפשרת העברת מסרי קול (אספקת שירותי טלפוניה) באמצעות פרוטוקול IP	-	VoIP
Wireless Fidelity - גישה אלחוטית לרשת האינטרנט במרחב המקומי	-	Wi-Fi

פרק ב'
דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד לשנה
שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

הננו מתכבדים בזאת להגיש את דוח הדירקטוריון על מצב ענייני "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן: "החברה") וחברות הקבוצה במאוחד (החברה והחברות המאוחדות יכוננו ביחד להלן: "הקבוצה"), לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017.

1.1.1 לעניין חקירה גלויה של רשות ניירות ערך שהחלה ביום 20.6.2017, העברת תיק החקירה לפרקליטות ביום 6.11.2017 וכן פתיחת חקירה משותפת של רשות ניירות ערך ומשטרת ישראל ביום 18.2.2018, ראו באור 1.2 בדוחות הכספיים. אין ביכולתה של החברה להעריך את ההשפעות של החקירות, ממצאיהן ותוצאותיהן ומניעותה של החברה מביצוע בדיקות כאמור בביאור, על החברה ועל נושאי משרה בה, על הערכת הבקרה הפנימית בחברה וכן על הדוחות הכספיים ועל האומדנים ששימשו בהכנת דוחות אלה, אם בכלל. רואי החשבון היפנו את תשומת הלב לכך בחוות דעתם על הדוחות הכספיים.

הקבוצה מדווחת על ארבעה מגזרי פעילות עיקריים בדוחותיה הכספיים כלהלן:

1. תקשורת פנים ארצית ניידת
2. תקשורת סלולארית
3. תקשורת בינלאומית, שרותי אינטרנט ונס"ר
4. טלוויזיה רב ערוצית

יצוין, כי בנוסף קיים בדוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה מגזר "אחרים" אשר כולל בעיקר שירותי תוכן וסחר בתחום האינטרנט (באמצעות "וואלה") ושירותי מוקדים ללקוחות (באמצעות "בזק און ליין"). פעילות מגזר "אחרים" אינה מהותית ברמת הקבוצה.

להלן תוצאות הקבוצה:

גידול (קיטון)		2016	2017	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(0.7)	(9)	1,244	1,235	רווח
(5.8)	(235)	4,060	3,825	EBITDA (רווח תפעולי לפני פחת והפחתות)

הירידה ברווח התפעולי הינה כתוצאה מירידה בהכנסות ומהפסד מירידת ערך מוניטין די.בי.אס (ראו באור 10 בדוחות הכספיים), אשר מותנו בעיקר בשל יישום באימוץ מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי "הכנסות מחוזים עם לקוחות" (IFRS15), במסגרתו עמלות מכירה מוכרות כנכס הרכשת מנויים (ראו באור 2.8 בדוחות הכספיים).

הירידה ברווח קוזה בעיקר בשל ירידה במסים על ההכנסה בשל השפעת ירידת שיעור מס החברות על נכסי מסים נדחים בשנה המקבילה שהביאה לרישום הוצאות מס בסך של 143 מיליון ש"ח.

הירידה ברווח התפעולי מחד, והירידה במיסים על הכנסה מאידך, הביאו לרווח דומה בשנה המדווחת ובשנה המקבילה.

1. הסברי הדירקטוריון על מצב עסקי התאגיד, תוצאות פעולותיו, הונו העצמי, תזרימי מזומנים ונושאים נוספים

1.1. המצב הכספי

הסבר	31.12.2016		31.12.2017		
	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
העליה נבעה בעיקר מגידול ביתרות מזומנים במגזר התקשורת הפנים ארצית נייחת, לרבות בגין קבלת הלוואות. לפירוט נוסף ראו להלן סעיף 1.4-תזרים מזומנים.	1,236	100.2	1,234	2,470	מזומנים והשקעות שוטפות
היתרה נבעה מעדכון אומדן התמורה המותנית השניה ואומדן השווי ההוגן של יתרת עודף המקדמות בגין רכישת די.בי.אס, ראו באור 12.2.1 בדוחות הכספיים.	43	-	-	43	ירוקום די.בי.אס בע"מ
הירידה נבעה בעיקר מקיטון ביתרת הלקוחות במגזר התקשורת הסלולארית בעיקר כתוצאה מירידה בהכנסות ממכירת ציוד קצה בתשלומים.	19	17.9	106	125	מלאי
	(185)	(6.5)	2,863	2,678	לקוחות וחייבים שוטפים ושאינם שוטפים
	22	5.0	432	454	זכויות שדור
	(78)	(1.1)	6,876	6,798	רכוש קבוע
הירידה נבעה בעיקר מהפחתות עודפי עלות שיוחסו לנכסים בלתי מוחשיים במסגרת העליה לשליטה בדי.בי.אס, ירידת ערך מוניטין די.בי.אס בסך 87 מיליון ש"ח (ראו באור 10 בדוחות הכספיים) וקיטון בהשקעות (בניכוי פחת) במגזר התקשורת הסלולארית.	(279)	(9.2)	3,047	2,768	נכסים בלתי-מוחשיים
	12	1.1	1,007	1,019	נכסי מסים נדחים
העליה נבעה מיישום באימוץ מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי "הכנסות מחוזים עם לקוחות" (IFRS 15), במסגרתו עמלות מכירה מוכרות כנכס הרכשת מנויים, ראו באור 2.8 בדוחות הכספיים.	112	29.3	382	494	הוצאות נדחות והשקעות שאינן שוטפות
	902	5.7	15,947	16,849	סה"כ נכסים

1.1. המצב הכספי (המשך)

הסבר	31.12.2016		31.12.2017		
	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
קבלת הלוואות והנפקת אג"ח במגזר התקשורת הפנים ארצית נייחת בקיזוז פרעון הלוואות ואג"ח במגזר התקשורת הפנים ארצית הנייחת ובמגזר הטלויזיה הרב ערוצית (למידע נוסף ראו באור 13 בדוחות הכספיים).	908	8.3	10,953	11,861	חוב למוסדות פיננסיים ולמחזיקי אג"ח
	89	5.5	1,610	1,699	ספקים וזכאים
	20	9.8	205	225	התחייבויות מסים שוטפים ונדחים
ראו באור 12.2.1 בדוחות הכספיים.	(32)	(100)	32	-	התחייבויות לירוקום די.בי.אס בע"מ
	(21)	(3.7)	573	552	הטבות לעובדים
	(3)	(0.8)	371	368	התחייבויות אחרות
	961	7.0	13,744	14,705	סה"כ התחייבויות
ההון מהווה 12.7% מכלל המאזן, לעומת 13.8% מכלל המאזן ב- 31.12.2016.	(59)	(2.7)	2,203	2,144	סה"כ הון

1.2 תוצאות הפעולות

1.2.1 עיקרי התוצאות

הסבר	2016		2017		
	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
חלה ירידה בהכנסות כל מגזרי הקבוצה העיקריים.	(295)	(2.9)	10,084	9,789	הכנסות
הירידה בהוצאות פחת הקבוצה שנבעה בין היתר מקיטון בהפחתת עודפי העלות שנוצרו במסגרת העליה לשליטה בדי.בי.אס, מותנה בשל הוצאות פחת, בעיקר במגזר התקשורת הסלולארית, עקב הפחתת נכס הרכשת מנוי כתוצאה מאימוץ מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי (IFRS15), ראו באור 2.8 בדוחות הכספיים.	(24)	(1.4)	1,739	1,715	פחת והפחתות
הירידה נבעה בעיקר מקיטון בהוצאות מגזר התקשורת הסלולארית. הירידה בהוצאות הקבוצה הושפעה בעיקר מיישום באימוץ מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי (IFRS 15), במסגרתו עמלות משווקים מוכרות כנכס הרכשת מנויים, ראו באור 2.8 בדוחות הכספיים.	(7)	(0.3)	2,012	2,005	שכר עבודה
ההוצאות נטו בשנה המדווחת נבעו בעיקר מהפסד מירידת ערך מוניטין די.בי.אס (ראו באור 10 ובאור 24 בדוחות הכספיים).	(121)	(3.0)	4,012	3,891	הוצאות הפעלה וכלליות
הירידה בהוצאות מימון נטו נבעה ממגזר התקשורת הפנים ארצית נייחת בעיקר בשל שינוי בהתחייבות לתמורה המותנית השניה בגין רכישת די.בי.אס (ראו באור 12.2 בדוחות הכספיים). הירידה מותנה בין היתר בשל גידול בהוצאות מימון בגין שווי הוגן של נכסים פיננסיים במגזר הטלויזיה הרב ערוצית.	68	-	-	68	הוצאות תיפעוליות אחרות, נטו
הירידה בהוצאות מימון נטו נבעה ממגזר התקשורת הפנים ארצית נייחת בעיקר בשל שינוי בהתחייבות לתמורה המותנית השניה בגין רכישת די.בי.אס (ראו באור 12.2 בדוחות הכספיים). הירידה מותנה בין היתר בשל גידול בהוצאות מימון בגין שווי הוגן של נכסים פיננסיים במגזר הטלויזיה הרב ערוצית.	(211)	(9.1)	2,321	2,110	רווח תפעולי
הירידה בהוצאות מימון נטו נבעה ממגזר התקשורת הפנים ארצית נייחת בעיקר בשל שינוי בהתחייבות לתמורה המותנית השניה בגין רכישת די.בי.אס (ראו באור 12.2 בדוחות הכספיים). הירידה מותנה בין היתר בשל גידול בהוצאות מימון בגין שווי הוגן של נכסים פיננסיים במגזר הטלויזיה הרב ערוצית.	(30)	(6.7)	447	417	הוצאות מימון, נטו
הירידה בהוצאות מימון נטו נבעה ממגזר התקשורת הפנים ארצית נייחת בעיקר בשל שינוי בהתחייבות לתמורה המותנית השניה בגין רכישת די.בי.אס (ראו באור 12.2 בדוחות הכספיים). הירידה מותנה בין היתר בשל גידול בהוצאות מימון בגין שווי הוגן של נכסים פיננסיים במגזר הטלויזיה הרב ערוצית.	-	-	5	5	חלק בהפסדי חברות מוחזקות
הירידה בהוצאות מימון נטו נבעה ממגזר התקשורת הפנים ארצית נייחת בעיקר בשל שינוי בהתחייבות לתמורה המותנית השניה בגין רכישת די.בי.אס (ראו באור 12.2 בדוחות הכספיים). הירידה מותנה בין היתר בשל גידול בהוצאות מימון בגין שווי הוגן של נכסים פיננסיים במגזר הטלויזיה הרב ערוצית.	(172)	(27.5)	625	453	מיסים על הכנסה
הירידה בהוצאות מימון נטו נבעה ממגזר התקשורת הפנים ארצית נייחת בעיקר בשל שינוי בהתחייבות לתמורה המותנית השניה בגין רכישת די.בי.אס (ראו באור 12.2 בדוחות הכספיים). הירידה מותנה בין היתר בשל גידול בהוצאות מימון בגין שווי הוגן של נכסים פיננסיים במגזר הטלויזיה הרב ערוצית.	(9)	(0.7)	1,244	1,235	רווח לשנה

1.2.2. מגזרי פעילות

א. להלן נתונים בדבר ההכנסות והרווח התפעולי בהתאם למגזרי הפעילות של הקבוצה:

שנת 2016		שנת 2017		
מיליוני ש"ח	% מסך הכנסות	מיליוני ש"ח	% מסך הכנסות	
הכנסות לפי מגזרי פעילות				
4,383	43.5	4,244	43.3	תקשורת פנים ארצית נייחת
2,630	26.1	2,546	26.0	תקשורת סלולארית
1,548	15.3	1,537	15.7	תקשורת בינלאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר
1,745	17.3	1,650	16.9	טלויזיה רב ערוצית
(222)	(2.2)	(188)	(1.9)	אחרים וקיוזים
10,084	100	9,789	100	סה"כ

שנת 2016		שנת 2017		
מיליוני ש"ח	% מהכנסות המגזר	מיליוני ש"ח	% מהכנסות המגזר	
רווח תפעולי לפי מגזרי פעילות				
2,076	47.4	1,971	46.4	תקשורת פנים ארצית נייחת
32	1.2	72	2.8	תקשורת סלולארית
176	11.4	174	11.3	תקשורת בינלאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר
264	15.1	163	9.9	טלויזיה רב ערוצית
(227)	-	(270)	-	אחרים וקיוזים
2,321	23.0	2,110	21.6	רווח תפעולי מאוחד/ אחוז מהכנסות הקבוצה

1.2.2. מגזרי פעילות

ב. מגזר תקשורת פנים ארצית נייחת

הסבר	גידול (קיטון)		2016*		2017	
	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הירידה נבעה משחיקה בהכנסה הממוצעת לקו טלפון ומקיטון במצבת הקווים.	(8.0)	(111)	1,392	1,281	1,281	טלפוניה קווית
העליה נבעה בעיקר מגידול במספר מנויי האינטרנט באמצעות השירות הסיטונאי וגידול בהכנסה ממוצעת למנוי (קמעונאי), בקיזון קיטון קווי האינטרנט בקמעונות.	2.9	44	1,500	1,544	1,544	אינטרנט- תשתית
הירידה נבעה בעיקר מקיטון בהכנסות תמסורת מספקי תקשורת.	(7.7)	(99)	1,288	1,189	1,189	תמסורת, תקשורת נתונים ואחרים
העליה נבעה בעיקר מגידול בהכנסות משירותי מרכזת פרטית וירטואלית (IP CENTREX) ומדריך עסקי (B144).	13.3	27	203	230	230	שרותי ענן ודיגיטל*
	(3.2)	(139)	4,383	4,244	4,244	סך הכנסות
	1.5	11	717	728	728	פחת והפחתות
	(0.8)	(7)	898	891	891	שכר עבודה
הירידה בהוצאות נבעה בעיקר מקיטון בהוצאות עמלות משווקים אשר הוכרו ככס כתוצאה מאימוץ מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי (IFRS15) ומקיטון בדמי קישוריות למפעילי תקשורת ובהוצאות אחזקת מבנים, אשר מותנו בעיקר בשל עליה בהוצאות פרסום.	(4.0)	(28)	705	677	677	הוצאות הפעלה וכלליות
העליה בהכנסות נטו נבעה מקיטון בהוצאות בגין סיום יחסי עובד-מעביד בפרישה מוקדמת, בקזוז ירידה ברווחי הון ממכירת נדל"ן וגידול בהוצאות בגין עיצום משרד התקשורת ותביעות משפטיות.	76.9	10	13	23	23	הכנסות תיפעוליות אחרות, נטו
	(5.1)	(105)	2,076	1,971	1,971	רווח תיפעולי

* שרותי ענן ודיגיטל סווגו מחדש והוצגו בנפרד על מנת לשקף את השינוי בתמהיל הכנסות בתקשורת הפנים ארצית הנייחת.

1.2.2. מגזרי פעילות

ב. מגזר תקשורת פנים ארצית נייחת

הסבר
הירידה בהוצאות מימון נטו הושפעה בעיקר מהכנסה בגין שינוי נטו בהתחייבות לתמורה המותנית השנייה בגין רכישת די.בי.אס בסך 14 מיליון ש"ח בשנה הנוכחית לעומת הוצאה בסך 55 מיליון ש"ח בשנה המקבילה (ראו באור 12.2 בדוחות הכספיים). הירידה מותנה בעיקר בשל גידול בהוצאות ריבית בגין הלוואות ואג"ח וגידול בהוצאות מימון בגין הטבות לעובדים.

	גידול (קטון)		2016	2017	
	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
הוצאות מימון, נטו	(9.4)	(42)	445	403	
מיסים על הכנסה	(0.8)	(3)	399	396	
רווח המגזר	(4.9)	(60)	1,232	1,172	

1.2.2. מגזרי פעילות

ג. מגזר תקשורת סלולארית

הסבר	2016		2017		
	גידול (קטון) %	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
השינוי בהכנסות נבע ממעבר לקוחות קיימים לחבילות זולות יותר הכוללות נפח גלישה רחב ואשר תואמות את מחירי השוק הנוכחיים, שקוזז בשל צמיחה במצבת מנויי החברה. הצמיחה במנויים הביאה לבלימת השחיקה בהכנסות שאפיינה את השנים האחרונות.	(2)	1,818	1,782	1,782	שירותים
הירידה נבעה בעיקר מביטול מס הקניה על מכשירים סלולאריים מיובאים אשר הביא להפחתת מחירים וכן מירידה בכמות מכירות מכשירי הסלולאר.	(5.9)	812	764	764	מכירת ציוד קצה
	(3.2)	2,630	2,546	2,546	סך הכנסות
הגידול נבע בעיקר מהוצאות פחת בגין נכס הרכשת מנוי כתוצאה מאימוץ מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי (IFRS15), אשר קוזזו בשל ירידה בהוצאות הפחת השוטפות.	0.8	380	383	383	פחת והפחתות
הירידה נבעה בעיקר מקיטון בעמלות הפצה אשר הוכרו כנכס כתוצאה מאימוץ מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי (IFRS 15) וכן מקיטון בעלות מכר ציוד קצה כמפורט לעיל. בנוסף חלה ירידה בהוצאות הנדסיות, עדכוני אומדני הוצאות שכירות אתרים והמשך צמצום הוצאות החברה. מנגד חל גידול בדמי השלמת שיחה.	1.6	378	384	384	שכר עבודה
	(7.2)	1,839	1,707	1,707	הוצאות הפעלה וכלליות
	(100)	1	-	-	הוצאות תפעוליות אחרות
	125	40	32	72	רווח תיפעולי
	10.9	46	51	51	הכנסות מימון, נטו
	64.7	17	28	28	מיסים על הכנסה
	55.7	61	95	95	רווח המגזר

1.2.2 מגזרי פעילות

ד. תקשורת בינלאומית, אינטרנט ונס"ר

הסבר	גידול (קיטון)		2016	2017	
	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
הכנסות	(0.7)	(11)	1,548	1,537	
פחת והפחתות	(1.5)	(2)	137	135	
הוצאות שכר	(1.8)	(6)	330	324	
הוצאות הפעלה וכלליות	1.6	14	887	901	
הוצאות תפעוליות אחרות	(83.3)	(15)	18	3	
רווח תיפעולי	(1.1)	(2)	176	174	
הוצאות מימון, נטו	(20)	(2)	10	8	
חלק ברווחי חברות כלולות	(100)	(1)	1	-	
מיסים על הכנסה	(7.1)	(3)	42	39	
רווח המגזר	1.6	2	125	127	

הירידה נבעה מקיטון בהכנסות מהעברת שיחות בין מפעילים בעולם ("Hubbing") ובהכנסות משיחות בינלאומיות כתוצאה מירידה בכמות הדקות, שנבעה מהמשך התחרות מול חברות הסלולאר ושימוש גובר במוצרי תוכנה תחליפיים וכן מירידה בהכנסות משירותי אינטרנט. הירידה קוזה ברובה בשל גידול בהכנסות ממכירת ציוד פתרונית תקשורת לעסקים.

העליה נבעה כתוצאה מגידול בעלות מכירת ציוד פתרונית תקשורת לעסקים וכן בהוצאות שרותי אינטרנט. העליה מותנה כתוצאה מירידה בהוצאות העברת שיחות בין מפעילים בעולם, בהוצאות שיחות בינלאומיות בהלימה לירידה בהכנסות כמתואר לעיל, בתוספת ירידה בהוצאות עמלות בגין גיוס לקוחות אשר הוכרו ככנס כתוצאה מאימוץ מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי (IFRS 15).

ההוצאות בשנה המקבילה הינן כתוצאה מחתימת ההסכם הקיבוצי בשנת 2016.

1.2.2. מגזרי פעילות

ה. טלוויזיה רב ערוצית

הסבר	2016		2017	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%
עיקר הקיטון הינו כתוצאה מירידה במצבת הלקוחות וכן מירידה בהכנסה ממוצעת למנוי.	(95)	1,745	1,650	(5.4)
עיקר הקיטון נבע מירידה בהשקעות.	(11)	296	285	(3.7)
העליה נבעה בעיקר מגידול בהוצאות תוכן ובהוצאות פרסום, אשר מותן בשל קיטון בהוצאות עמלות משווקים אשר הוכרו ככנס כתוצאה מאימוץ מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי (IFRS15).	(3)	249	246	(1.2)
	20	936	956	2.1
	(101)	264	163	(38.3)
העליה נבעה בעיקר מגידול בהוצאות מימון בגין שווי הוגן של נכסים פיננסיים אשר קוזז בקיטון בהוצאות ריבית ונכיון בגין האג"ח.	13	58	71	22.4
בשנה הנוכחית אין הוצאות מימון עקב המרת הלוואות הבעלים להון בסוף הרבעון השלישי של שנת 2016.	(468)	468	-	(100)
השינוי בהוצאות מסים נבע בעיקר מהפחתת נכס המס במלואו בעקבות שינוי ברווחיות הצפויה עקב שינוי בהערכות ההנהלה לגבי עוצמת ותיקף התחרות בשוק הטלוויזיה. בשנה המקבילה נוצר נכס מס בגין חלק מההפסדים הצבורים משנים קודמות.	666	(330)	336	-
	(312)	68	(244)	-

1.3. נתונים עיקריים מדוחות רווח והפסד רבעוניים מאוחדים של הקבוצה (במיליוני ש"ח)

הסבר	שנת 2017	רבעון 4 2017	רבעון 3 2017	רבעון 2 2017	רבעון 1 2017	
הכנסות	9,789	2,458	2,415	2,463	2,453	
הוצאות הפעילות	7,679	2,031	1,871	1,890	1,887	
רווח תפעולי	2,110	427		573	566	
הוצאות מימון, נטו	417	120	94	102	101	
רווח לאחר הוצאות מימון, נטו	1,693	307	450	471	465	
חלק בהפסדי חברות מוחזקות	5	1	-	2	2	
רווח לפני מסים על הכנסה	1,688	306	450	469	463	
מסים על הכנסה	453	101	128	111	113	
רווח לתקופה	1,235	205	322	358	350	
רווח בסיסי ומדולל למניה (בש"ח)	0.45	0.07	0.12	0.13	0.13	

* רבעון רביעי 2017 מול רבעון רביעי 2016

הרווח לרבעון הרביעי עומד על 205 מיליון ש"ח לעומת 185 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. ברבעון המקביל נרשמה הפרשה בגין סיום יחסי עובד – מעביד בפרישה מוקדמת בסך 78 מיליון ש"ח והוצאות מימון בסך 55 מיליון ש"ח בשל שינוי בהתחייבות לתמורה מותנית בגין צירוף עסקים במגזר התקשורת הפנים ארצית ניחת וכן נרשמו הוצאות מיסים נדחים בסך 79 מיליון ש"ח עקב הפחתת שיעור מס החברות. העליה ברווח מול הרבעון המקביל קוזה ברובה בעיקר בשל הפסד מירידת ערך מוניטין די.בי.אס וכן בשל ירידה בהכנסות וברוחי הון ממכירת נדל"ן.

1.4. תזרים מזומנים

		2016	2017	
	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
תזרים נטו שנבע מפעילות שוטפת	-	3,526	3,525	
תזרים נטו ששימש לפעילות השקעה	(26.7)	(1,567)	(1,148)	
תזרים נטו ששימש לפעילות מימון	(54.8)	1,022	(844)	
עליה נטו במזומנים	-	1,440	1,533	

הסבר
היציבות בתזרים נטו מפעילות שוטפת נבעה בעיקר מעליה בתזרים נטו במגזר התקשורת הפנים ארצית נייחת, בשל שינויים בהון החוזר וירידה במס הכנסה ששולם. העליה קוזה בשל ירידה בתזרים נטו במגזר הטלויזיה הרב ערוצית בעיקר בשל ירידה ברווח התפעולי ומגידול בזכויות שידור.
הירידה בתזרים נטו ששימש לפעילות השקעה נבעה בעיקר מתשלום מס בגין הכנסות מימון מהלוואות בעלים לדי.בי.אס בסך 461 מיליון ש"ח בשנה המקבילה וכן מקיטון בהשקעה נטו בפקדונות בבנקים ואחרים במגזר התקשורת הפנים ארצית הנייחת. הירידה מותנה בשל גידול בהשקעה בהוצאות נדחות עקב יישום באימוץ מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי "הכנסות מחוזים עם לקוחות" (IFRS 15), במסגרתו עמלות מכירה מוכרות כנכס הרכשת מנויים, ראו באור 2.8 בדוחות הכספיים.
הירידה בתזרים נטו ששימש לפעילות מימון נבעה בעיקר מגידול בקבלת הלוואות וקיטון בפרעון אג"ח במגזר התקשורת הפנים ארצית הנייחת. בנוסף, התשלומים ליורקום די.בי.אס בגין רכישת מניות והלוואות די.בי.אס וכן הדיבידנד ששולם היו נמוכים יותר בשנה המדווחת מאשר בשנה המקבילה. הירידה מותנה בשל ירידה בהנפקת אג"ח וגידול בפרעון הלוואות במגזר התקשורת הפנים ארצית הנייחת.

היקף ממוצע בשנה המדווחת:

התחייבויות לזמן ארוך (כולל חלויות שוטפות) למוסדות פיננסיים ומחזיקי אג"ח: כ- 11,290 מיליון ש"ח.
 אשראי מספקים: כ- 929 מיליון ש"ח.
 אשראי לקוחות לזמן קצר: כ- 1,968 מיליון ש"ח. אשראי לקוחות לזמן ארוך: כ- 415 מיליון ש"ח.

1.4 תזרים מזומנים (המשך)

העודף בהון החוזר של הקבוצה ליום 31.12.2017 הסתכם בכ- 966 מיליון ש"ח, לעומת גרעון בסך כ- 407 מיליון ש"ח ליום 31.12.2016.
לחברה (לפי הדוחות הכספיים "סולו") עודף בהון החוזר ליום 31.12.2017 בסך כ- 592 מיליון ש"ח לעומת גרעון בהון החוזר בסך כ- 944 מיליון ש"ח ליום 31.12.2016.

המעבר מגרעון לעודף בהון החוזר של הקבוצה והחברה נבע בעיקר מגיוס חוב לזמן ארוך שהביא לעליה ביתרות המזומנים.

2. היבטי ממשל תאגידי

2.1 מעורבות חברות הקבוצה בקהילה ותרומות

בזק תורמת לקהילה מתוך מחויבותה העמוקה לנושא האחריות החברתית, באמצעות תרומות כספיות, תרומות של תשתיות תקשורת ועידוד התנדבות של עובדים במגוון פעילויות למען הקהילה. את עיקר תרומותיה הכספיות בזק ממקדת בתכניות בנושא חינוך.

בשנת 2017 תרמה הקבוצה סך של כ- 9.1 מיליון ש"ח.

בנוסף, בזק מסייעת למימון פרויקט רישות בתי ספר בסיבים אופטיים בסכום הנאמד בכ- 11.9 מיליון ש"ח וכן פרויקט "מחשב לכל ילד" בסך של כ-1 מיליון ש"ח בשנת 2017.

יצוין כי במסגרת התרומות כאמור, החברה תרמה בשנת 2017 סכומים שונים למוסדות אקדמאיים, ביניהם סכום של 100 אלפי ש"ח לאוניברסיטת בר אילן. יצוין כי הדירקטור בחברה, ד"ר יהושע רוזנצווייג, והדירקטור (עד ליום 22.3.17) מר עמיקם שורר, הינם חברים (בהתנדבות) במועצת הנאמנים ובחבר הנאמנים של אוניברסיטת בר אילן.

2.2 גילוי בדבר שכר רואה חשבון מבקר

להלן הוצאות שכר הטרחה לרואי החשבון של החברות העיקריות המאוחדות בקבוצה בגין שרותי ביקורת ושירותים הקשורים לביקורת:

שם החברה	רואה החשבון המבקר	פרטים	שנת 2017		שנת 2016	
			שכר טרחה (באלפי ש"ח)	שעות	שכר טרחה (באלפי ש"ח)	שעות
בזק" - החברה הישראלית לתקשורת בע"מ	סומך חייקין	ביקורת ונלווה לביקורת	3,521	18,100	2,900	16,200
		שרותים אחרים ¹	875	2,860	382	1,166
פלאפון תקשורת בע"מ	סומך חייקין	ביקורת ונלווה לביקורת	1,130	7,400	1,160	7,700
		שרותים אחרים ¹	493	1,389	545	1,612
בזק בינלאומי בע"מ	סומך חייקין	ביקורת ונלווה לביקורת	590	4,200	590	4,400
		שרותים אחרים ¹	253	681	119	527
די.בי.אס שרותי לוויין (1998) בע"מ	סומך חייקין	ביקורת ונלווה לביקורת	1,001	7,059	880	7,400
		שרותים אחרים ¹	195	529	190	490

שכר הטרחה לרואי החשבון נדון בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של הדירקטוריון ואושר ע"י דירקטוריון החברה והדירקטוריון של כל אחת מחברות הקבוצה. שכר הטרחה נקבע תוך התייחסות לשעות ולתעריף שעה בשנה הקודמת תוך התאמתם לשינויים ואירועים ש"חלו בשנה המדווחת.

2.3 דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית ודירקטורים בלתי תלויים

פרטים בדבר דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ודירקטורים בלתי תלויים נכללים בסעיפים 2 ו-9 בשאלון הממשל התאגידי ובסעיף 14 בפרק ד' לדוח התקופתי.

¹ "שרותים אחרים" שניתנו לחברות עיקריות בקבוצה בשנים 2017 ו-2016 כללו בין היתר שרותי יעוץ בנושאי מס וחשבונאות ואישורים מיוחדים.

2.4. גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד מדווח

	ריכוז הפרטים
ליאור סגל	שם המבקר הפנימי
24.1.2011	מועד תחילת כהונה
המבקר הפנימי עומד בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) ו-8 לחוק הביקורת הפנימית, ובהוראות סעיף 146(ב) לחוק החברות.	עמידה בהוראות דין
עובד החברה.	מתכונת העסקה
<p>אופן המינוי ותמצית הנימוקים לאישור המינוי: המינוי אושר על ידי הדירקטוריון ביום 24.1.2011, לאחר המלצת ועדת הביקורת. המבקר הועסק עובר למינויו בתפקיד מנהל תהליכים ובקורות פנים וכקצין ציות ממשל תאגידי. המינוי נעשה על בסיס כישוריו וניסיונו המקצועיים. חובות, סמכויות ותפקידים המוטלים על המבקר: הסמכות והאחריות של המבקר הפנימי בחברה קבועות בנוהל הביקורת הפנימית בחברה שאושר על ידי ועדת הביקורת. על פי הנוהל תפקידי המבקר וסמכויותיו הינם: בדיקת תקינותן של פעולות החברה ופעולותיהם של נושאי המשרה וממלאי התפקידים בה, בדיקת אמינותו ושלמותו של המידע הכספי והתפעולי, בחינת ניהול הכספים וההתחייבויות ובחינת מערכות המידע הממוחשבות של החברה ומערך אבטחת המידע בחברה. כן אחראי המבקר הפנימי על בדיקת תלויות עובדים בהתאם להסדרים שנקבעו על ידי ועדת ביקורת בהתאם לסעיף 117(6) לחוק החברות, התשנ"ט-1999. סמכויותיו הינן לקבל כל מידע, הסבר ומסמך הדרושים למילוי תפקידו, לקבל זכות גישה לכל מאגר מידע רגיל או ממוחשב של החברה, לכל בסיס נתונים ולכל תכנית עבודה של עיבוד נתונים אוטומטי או שאינו אוטומטי של החברה ויחידותיה ולקבל רשות כניסה לכל נכס של החברה. כן זכאי המבקר הפנימי להיות מוזמן לכל ישיבות ההנהלה, הדירקטוריון וועדותיו.</p>	דרך המינוי
יו"ר הדירקטוריון (עד ליום 22.3.2017 - מנכ"ל החברה).	הממונה הארגוני על המבקר הפנימי
<p>תכנית העבודה בשנת 2017 הייתה שנתית, אשר נגזרה מתוך תכנית עבודה המתייחסת לשנים 2017-19.</p> <p>השיקולים בקביעת תכנית העבודה של הביקורת הפנימית העיקרון המנחה בבניית תכנית העבודה של הביקורת הפנימית הוא הסיכון הטמון בתהליכים ובפעילויות של החברה. לשם הערכת סיכונים אלו, הביקורת הפנימית התייחסה לסקר הסיכונים שנערך בחברה על ידי מנהלת הסיכונים, וכן למקורות אחרים שהשפיעו על הערכת הסיכון בתהליכים אלו, כגון שיחות עם ההנהלה, ממצאי ביקורת קודמות ופעילויות רלבנטיות אחרות. השיקולים העיקריים המובאים בחשבון בבניית תכנית העבודה הם: כיסוי סביר של מירב תחומי הפעילות של החברה בהתאם לחשיפה לסיכונים מהותיים, תוך התחשבות בבקורות קיימות בתחומי פעילותה של החברה ובמצאי ביקורת קודמות. גורמים מעורבים בקביעת תכנית העבודה המבקר הפנימי, ההנהלה, המנכ"ל, ועדת הביקורת של הדירקטוריון ויו"ר הדירקטוריון.</p>	תוכנית העבודה

2.4 גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד מדווח (המשך)

<p>הגורם המקבל את תכנית העבודה ומאשר אותה ועדת הביקורת של הדירקטוריון.</p> <p>שיקול דעת המבקר לסטות מתכנית העבודה יושב ראש הדירקטוריון או יושב ראש ועדת הביקורת רשאים להציע נושאים בעניינים שבהם מתעורר הצורך לערוך בדיקה דחופה וכן להמליץ על צמצום או הפסקת בדיקה בנושא שאושר בתוכנית העבודה. למבקר הפנימי שיקול הדעת לסטות מתוכנית העבודה.</p> <p>בחינת עסקאות מהותיות המבקר הפנימי נוכח בדיוני הדירקטוריון בהם מאושרות עסקאות מהותיות וסוקר את החומר הרלבנטי הנשלח במסגרת דיונים אלו. מעבר לכך, כללה הבדיקה המתוארת בפרק ה' לדוח התקופתי בחינה של היבטים פרוצדוראליים הקשורים בעסקאות מהותיות שהתבצעו בחברה.</p>	<p>תוכנית העבודה</p>
<p>תכנית העבודה של יחידת הביקורת הפנימית של החברה אינה כוללת ביקורת בתאגידי מוחזקים מהותיים.</p> <p>המבקר הפנימי משמש החל מיום 1.4.2016 גם כמבקר הפנימי של פלאפון תקשורת בע"מ.</p> <p>מלבד זאת, בכל התאגידי המוחזקים המהותיים של החברה פועלים מבקרים פנימיים (כעובדי חברה או במיקור חוץ). דוחות הביקורת של התאגידי המוחזקים נדונים בדירקטוריונים של תאגידי אלו שבהם מכהנים דירקטורים של החברה. המבקר הפנימי רשאי, על פי נוהל הביקורת הפנימית של החברה, לקבל לפי שיקול דעתו את דוחות הביקורת של החברות הבנות ועליו לקיים, אחת לשנה לפחות, ישיבת עבודה עם כל אחד מהמבקרים הפנימיים של החברות הבנות לדיון בתוכנית הביקורת בחברה הבת ואופן יישומה. המבקר הפנימי מבצע פגישות אלה ומקבל את דוחות הביקורת ממבקרי חברות הבנות באופן שוטף.</p>	<p>התייחסות הביקורת לתאגידי מוחזקים מהותיים</p>
<p>כ-8,800 שעות ביקורת פנימית. שעות אלה כוללות שעות עבודה של גורמים מחוץ לארגון וארבעה מבקרים פנימיים במשרה מלאה, בנוסף למבקר הפנימי. היקף ההעסקה נקבע בהתאם לתוכנית עבודת הביקורת, שנקבעה בהתאם להיקפן ומורכבותן של פעילויות החברה השונות.</p> <p>היקף פעילות הביקורת הפנימית בחברות המוחזקות המהותיות של החברה: פלאפון- כ-4,500 שעות; בזק בינלאומי- כ-2,200 שעות; די.בי.אס- כ-1,200 שעות.</p>	<p>היקף העסקה</p>
<p>הביקורת הפנימית נערכת בהתאם לחוק החברות, התשנ"ט-1999 וחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 והיא מבוצעת על-פי תקנים מקצועיים מקובלים של לשכת המבקרים הפנימיים העולמית (IIA). המבקר עדכן את הדירקטוריון בדבר התקנים שעל פיהם הוא פועל. במהלך 2013 ביצע המבקר הפנימי הערכה עצמית בהתייחס לעבודת הביקורת הפנימית וכן הושלמה עבודת הערכה על ידי גורם חיצוני, מהן עלה כי הביקורת הפנימית מתבצעת בהתאם לתקנים הדרושים. כמו כן, הוסמך המבקר בתחילת 2017 כסוקר מערך הביקורת הפנימית (QAR).</p>	<p>עריכת הביקורת</p>
<p>למבקר הפנימי הומצאו מסמכים ומידע כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית וניתנה לו גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של התאגיד, לרבות נתונים כספיים.</p>	<p>גישה למידע</p>

2.4. גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד מדווח (המשך)

ריכוז הפרטים	
דין וחשבון המבקר הפנימי	<p>המבקר הפנימי מגיש את דוחות הביקורת בכתב באופן שוטף במהלך שנת הדיווח ליו"ר הדירקטוריון, למנהל הכללי, ליו"ר ועדת הביקורת ולחברי הוועדה. הדוחות מוגשים לקראת מועד הדיון בוועדה (בדרך כלל כשלושה ימים לפני מועד זה).</p> <p>ועדת הביקורת דנה בדוחות ביקורת במועדים הבאים: 7.2.17, 12.1.17, 26.2.17, 24.4.17, 14.5.17, 13.7.17, 3.8.17, 10.9.17, 22.10.17, 5.11.17 ו-21.12.17.</p> <p>בנוסף לדוחות ביקורת הגיש המבקר לוועדת הביקורת סקירות ודיווחים בנושאים שונים לבקשת הוועדה ועדכון על ביצוע ההחלטות בדוחות הביקורת, אשר נדונו בוועדה (חלקם בישיבות נוספות מעבר למה שצויין).</p> <p>לפרטים בדבר עיקרי הנושאים שנבדקו על ידי הביקורת ראו שאלון ממשל תאגידי וכן פרק ה' לדוח התקופתי.</p>
הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי	<p>הדירקטוריון סבור כי היקף הביקורת, אופי הפעילות של המבקר הפנימי ורציפותה וכן תכנית העבודה הם סבירים בנסיבות העניין ויש בהם כדי להשיג את מטרות הביקורת.</p>
תגמול	<p>תנאי העסקת המבקר הפנימי נדונו ואושרו ע"י ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה ב-20.3.2017 וב-29.3.2017 בהתאמה ועודכנו כדלהלן: שכר כולל בגובה 50 אלף ש"ח לחודש ומענק שנתי על בסיס יעדים שייקבעו מראש ע"י ועדת הביקורת באישור הדירקטוריון בגובה של עד 62.5% מהשכר השנתי ללא נלוות.</p> <p>ביום 28.3.2018 אישר דירקטוריון החברה את הבונוס למבקר הפנימי של החברה לשנת 2017 בסך של כ- 316 אלפי ש"ח (כ-53% מהשכר השנתי).</p> <p>לדעת הדירקטוריון, להיקף התגמול של המבקר הפנימי לא הייתה השפעה על שיקול דעתו המקצועי.</p>

2.5 בקרה פנימית

לעניין הבקרה הפנימית, החברה יישמה עד לשנת 2016 את הוראות Sarbanes-Oxley Act of 2002 (SOX) כחברה בת מהותית (significant subsidiary) של חברה הנסחרת בארה"ב (וזאת, חלף יישום הוראות תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) (תיקון), התשי"ע-2009 ("התקנות")). לאור מגבלות החלות על החברה מכוח הדין הישראלי ביחס לביצוע הליכי חקירה פנימית בקשר עם הנושאים שעלו במסגרת חקירת רשות ניירות ערך ומשטרת ישראל, החברה איננה יכולה להשלים, בשלב זה, בקרות ובדיקות הקשורות לנושאים שעלו במסגרת החקירות. לפיכך, החברה מקיימת החל מהדוח התקופתי לשנת 2017 גם תהליכי הערכת אפקטיביות של הבקרה הפנימית בהתאם לתקנות במקביל לביצוע הליכי SOX אשר בוצעו אף הם בכפוף למגבלות החלות על החברה. בהתאם, הדוח התקופתי של החברה לשנת 2017 כולל דוח שנתי בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, הצהרת מנהל כללי והצהרת סמנכ"ל כספים חברה ומנהל כספים ראשי קבוצה בהתאם לתקנות. בהתבסס על הערכת האפקטיביות שביצעה ההנהלה בביקוח הדירקטוריון, הדירקטוריון והנהלת החברה הגיעו למסקנה, כי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי בחברה ליום 31 בדצמבר 2017 אינה אפקטיבית בשל מספר ליקויים משמעותיים שזוהו בבקרות ברמת הארגון (Entity Level Controls) ואשר לדעת ההנהלה והדירקטוריון מגיעים במצטבר לכדי חולשה מהותית. למידע נוסף ראו פרק ה' לדוח התקופתי לשנת 2017.

3. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד

3.1 גילוי בקשר עם אימוץ מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 15 "הכנסות מחוזים עם לקוחות"

לאור פרסום תקן IFRS 15 "הכנסות מחוזים עם לקוחות" (להלן – התקן) בחנה החברה את מכלול ההשפעות האפשריות של התקן על דוחותיה הכספיים, לרבות במסגרת התייעצות עם רואי חשבון המבקרים ויועצים נוספים. הבחינה כאמור בוצעה באופן רחבי על כלל חברות הקבוצה. כפועל יוצא החליטה החברה לאמץ את התקן באימוץ מוקדם, החל מהדוחות הכספיים של החברה ליום 31.3.2017.

לפרטים בדבר הנחיות התקן, אופן יישומן וההתאמות שבוצעו בדוחותיה הכספיים של הקבוצה כתוצאה מיישום התקן לראשונה ראו באור 2.8 בדוחות הכספיים.

הפעולות אותן ביצעה הקבוצה לשם היערכות לאימוץ התקן והצעדים בהם נקטה לצמצום הסיכון לטעות בדוחותיה הכספיים:

1. הקבוצה בחנה את ההשפעות האפשריות של התקן על דוחותיה הכספיים. תהליך זה כלל קריאה של הוראות התקן, קריאת מידע מקצועי שפורסם על ידי פירמות ר"ח בינלאומיות וכן על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (ה- IASB) ודיונים פנימיים עם חברות הקבוצה. כמו כן נערכו ישיבות מקצועיות עם רואי החשבון המבקרים ויועצים חשבונאים נוספים. במסגרת ישיבות אלה נערך דיון מקיף אודות הסוגיות שעולות כתוצאה מיישום התקן ובחינת ההשפעות על חברות הקבוצה. בוצע תיעוד בכל חברה לגבי הסוגיות שעלו והשפעתן על הדוחות הכספיים.
2. הקבוצה למדה את תשובת רשות ניירות ערך לבקשה להנחיה מקדמית בדבר אימוץ מוקדם של התקן ואת הוראות עמדת סגל חשבונאית מספר 4-11 "גילוי בדבר השפעות יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 15".
3. הקבוצה ביצעה בחינה בדבר התאמת מערכות המידע של הקבוצה אשר יתמכו ביישום הוראות התקן.
4. הקבוצה בחנה את רכיבי הבקרה הפנימית והתאמתם בהתאם לנדרש, לשם השגת בקרה אפקטיבית על יישום נאות לראשונה של הוראות התקן, ובפרט בקשר עם סבירות האומדנים ושיקולי הדעת המשמעותיים הכרוכים ביישום הוראות אלה.

3.2 לענין יישום מוקדם החל מיום 1.1.2018 של תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 16 "חכירות" נא ראו באור 3.17.2 בדוחות הכספיים.

3.3 גילוי בדבר הערכות שווי מהותיות

להלן פרטים אודות הערכות שווי מהותיות בהתאם לתקנה 8'ב' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל-1970:

חברת פלאפון	חברה-בזק קווי	חברת די.בי.אס	
זיהוי נושא ההערכה	שווי שימוש חברת בזק קווי לצורך בדיקת ירידת ערך מוניטין שנזקף בגינה בדוחותיה הכספיים של החברה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 36.	שווי שימוש חברת די.בי.אס שרותי לוויין (1988) בע"מ לצורך בדיקת ירידת ערך מוניטין שנזקף בגינה בדוחותיה הכספיים של החברה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 36.	
עיתוי ההערכה	31.12.2017 ; הערכות השווי נחתמו ביום 28.3.2018.		
שווי נושא ההערכה סמוך לפני מועד ההערכה	2,226 מליון ש"ח ערך פנקסני של הנכסים התפעוליים נטו של חברת פלאפון* (1,027 מליון ש"ח- יתרת מוניטין).	5,732 מליון ש"ח ערך פנקסני של הנכסים התפעוליים נטו של חברת בזק קווי (265 מליון ש"ח- יתרת מוניטין).	1,433 מליון ש"ח ערך פנקסני של הנכסים התפעוליים נטו של חברת די.בי.אס שרותי לוויין (1988) בע"מ (120 מליון ש"ח- יתרת מוניטין).
שווי נושא ההערכה שנקבע בהתאם להערכה	כ- 5,403 מיליון ש"ח.	כ- 15,827 מיליון ש"ח.	כ- 1,346 מיליון ש"ח.
	החברה הגיעה למסקנה כי לא קיימת ירידת ערך הדורשת הפחתה בסכום המוניטין הרשום בספרי החברה.	החברה הגיעה למסקנה כי לא קיימת ירידת ערך הדורשת הפחתה בסכום המוניטין הרשום בספרי החברה.	החברה הגיעה למסקנה כי קיימת ירידת ערך הדורשת הפחתה של 87 מיליון ש"ח בסכום המוניטין הרשום בספרי החברה.

(*) נכסים תפעוליים נטו של חברת פלאפון אינם כוללים יתרות חוב לקוחות בגין מכירת ציוד קצה בתשלומים המוצגים בערך נוכחי.

3.3 גילוי בדבר הערכות שווי מהותיות (המשך)

חברת פלאפון	חברה – בזק קווי	חברת די.בי.אס
<p>זיהוי המעריך ואפיונו</p> <p>פרומתאוס ייעוץ כלכלי בע"מ. העבודה בוצעה על ידי צוות בראשות אייל שבח, בעל תואר ראשון בהנדסת אלקטרוניקה מטעם הטכניון, ותואר שני במנהל עסקים מטעם אוניברסיטת תל אביב. מר שבח הינו מומחה בעל ניסיון של שנים רבות בביצוע הערכות שווי, ניתוח דוחות כספיים, הכנת חוות דעת מומחה וביצוע עבודות ייעוץ כלכלי מסוגים שונים עבור חברות ועסקים. למעריך השווי לא קיימת תלות בחברה.</p>		
<p>מודל ההערכה</p> <p>שיטת היוון תזרים המזומנים (DCF).</p>		
<p>ההנחות שלפיהן ביצע מעריך השווי את ההערכה</p> <p>שיעור היוון – 10% (אחרי מס). שיעור הצמיחה הפרמננטית – 2.5%. אחוז ערך הגרט מסך השווי שנקבע בהערכה כ- 81%.</p>	<p>שיעור היוון – 7.5% (אחרי מס). שיעור הצמיחה הפרמננטית – 0%. אחוז ערך הגרט מסך השווי שנקבע בהערכה כ- 66%.</p>	<p>שיעור היוון – 8.5% (אחרי מס). שיעור הצמיחה הפרמננטית – 1%. אחוז ערך הגרט מסך השווי שנקבע בהערכה כ- 89%.</p>

למידע נוסף ראו באור 10 בדוחות הכספיים.

3.4 מידע לפי תקנה 10(ב)(8) לתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים

החברה בחנה את הנתונים בפועל בשלושת הרבעונים האחרונים של שנת 2015 ובשנים 2016 ו- 2017 לגבי תזרימי המזומנים החופשיים של די.בי.אס (תזרים מזומנים חופשי הינו תזרים מפעילות שוטפת בניכוי השקעות הוניות) בהשוואה לתחזיות שבהערכת די.בי.אס אשר צורפה לדוח הרבעון הראשון של שנת 2015 ומצאה כי תזרימי המזומנים החופשיים של די. בי. אס על פי דוחותיה הכספיים לשנים 2015 ו- 2016 גבוהים באופן משמעותי מהתחזיות בהערכת השווי האמורה וכי תזרים המזומנים החופשי של די. בי. אס לשנת 2017 נמוך ביחס לזה שנחזה בהערכת השווי. עיקר הפער בשנים המוקדמות (2015 ו- 2016) מוסבר בהשקעות הוניות נמוכות מהחזוי ובהפרשי עיתוי בהון החוזר התפעולי. עיקר הפער התזרימי בשנת 2017 מוסבר בהכנסות נמוכות מהחזוי בהערכה המוקדמת, פועל יוצא של נטישת מנויים וירידה בהכנסה הממוצעת למנוי על רקע התגברות התחרות בשוק.

יצוין כי התחזיות עבור השנים 2018 ו- 2019 בנוגע לתזרימי המזומנים החופשיים של החברה, כפי שבאו לידי ביטוי בהערכת השווי של די.בי.אס בסעיף 3.3 לעיל, נמוכות משמעותית מהתחזיות שהונחו בבסיס הערכת שווי די.בי.אס אשר צורפה לדוח הרבעון הראשון של שנת 2015 - ראו באור 10.4 בדוחות הכספיים.

3.5 בשל מהותיות התביעות שהוגשו נגד הקבוצה ואשר בשלב זה לא ניתן להעריך או שלא ניתן לחשב חשיפה בגינן, היפנו רואי החשבון את תשומת הלב לכך בחוות דעתם על הדוחות הכספיים.

3.6 ארועים מהותיים לאחר מועד הדוחות הכספיים

- א. ביום 6.3.2018 החליט דירקטוריון החברה לעדכן את מדיניות חלוקת הדיבידנד, באופן בו תחלק החברה לבעלי מניותיה, מדי כחצי שנה, דיבידנד בשיעור של 70% מתוך הרווח החצי שנתי (לאחר מס) על פי הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה וזאת החל מהחלוקה הקרובה. למידע נוסף ראו באור 20.2 בדוחות הכספיים.
- ב. לעניין אישור הדירקטוריון מיום 8.1.2018 להתקשרות החברה בהסכם למכירת נכס מקרקעין במתחם "סקיה" ראו באור 18.8 בדוחות הכספיים.
- ג. לארועים נוספים לאחר תאריך המאזן ראו באור 31 בדוחות הכספיים.

4. פרטים הקשורים לסדרת תעודות התחייבות

א. ביום 1.6.2017 בוצע פרעון סופי של אג"ח סדרה 8 בסך 434,209,624 ש"ח ע.נ.

ב. להלן נתונים אודות אגרות החוב של החברה שבמחזור, נכון ליום 31.12.2017:

	אג"ח סדרה 10	אג"ח סדרה 9	אג"ח סדרה 7	אג"ח סדרה 6	
א	מועד הנפקה (ללא הרחבות)	15.10.2015	15.10.2015	3.7.2011	3.7.2011
ב	סך שוויה הנקוב במועד ההנפקה (ע.נ.) (כולל הרחבות)	881,683,808 ש"ח	1,594,968,000 ש"ח	733,759,000 ש"ח	2,999,981,609 ש"ח
ג	השווי הנקוב (ע.נ.)	881,683,808 ש"ח	1,594,968,000 ש"ח	733,759,000 ש"ח	2,999,981,609 ש"ח
ד	השווי הנקוב משוערך למועד הדו"ח (צמוד למדד המחירים לצרכן)	881,683,808 ש"ח	1,594,968,000 ש"ח	733,759,000 ש"ח	3,082,277,105 ש"ח
ה	סכום הריבית שנצברה משוערכת למועד הדו"ח	1,616,420 ש"ח	4,851,361 ש"ח	931,874 ש"ח	9,503,688 ש"ח
ו	השווי ההוגן כפי שנכלל בדוחות הכספיים	945,694,052 ש"ח	1,745,373,482 ש"ח	746,379,655 ש"ח	3,392,079,205 ש"ח
ז	השווי הבורסאי	945,694,052 ש"ח	1,745,373,482 ש"ח	746,379,655 ש"ח	3,392,079,205 ש"ח
ח	סוג הריבית	קבועה בשיעור 2.2%	קבועה בשיעור 3.65%	משתנה- מק"מ לשנה בתוספת מרווח בשיעור 1.4%	קבועה בשיעור 3.7%
ט	מועדי תשלום הקרן	ביום 1 בדצמבר של כל אחת מן השנים 2022-2025	ביום 1 בדצמבר של כל אחת מן השנים 2022-2025	ביום 1 בדצמבר של כל אחת מהשנים 2018-2022	ביום 1 בדצמבר של כל אחת מהשנים 2018-2022
י	מועדי תשלום הריבית	ביום 1 ביוני וביום 1 בדצמבר של כל שנה החל ב-1.12.2015 עד 1.12.2025	ביום 1 ביוני וביום 1 בדצמבר של כל שנה החל ב-1.12.2015 עד 1.12.2025	ביום 1 במרץ, 1 ביוני, 1 בספטמבר וביום 1 בדצמבר של כל שנה, החל ב-1.9.2011 עד 1.12.2022	ביום 1 ביוני וביום 1 בדצמבר של כל שנה, החל ב-1.12.2011 עד 1.12.2022

4. פרטים הקשורים לסדרת תעודות התחייבות (המשך)

להלן נתונים אודות אגרות החוב של החברה שבמחזור, נכון ליום 31.12.2017 :

	אג"ח סדרה 6	אג"ח סדרה 7	אג"ח סדרה 9	אג"ח סדרה 10
יא	הצמדה	לא צמוד	לא צמוד	הקרן והריבית צמודות לעליה במדד המחירים לצרכן (מדד בסיס אוגוסט 2015)
יב	סך התחייבות ביחס לסך התחייבויות חברה	מהותי	מהותי	מהותי
יג	פרטי נאמן	חברת הנאמנות - רזניק פז נבו נאמנויות בע"מ. שם האחראי בחברת הנאמנות - רו"ח יוסי רזניק ועו"ד עדי מעין דואר אלקטרוני yossi@rpn.co.il, adim@rpn.co.il, טלפון 03-6389200, פקס 03-6389222 כתובת- רח' יד חרוצים 14, תל אביב.		
יד	דירוג	אגרות החוב (סדרות 6,7,9,10) מדורגות בדירוג Aa2.il באופן דירוג יציב על ידי מידרוג בע"מ ("מידרוג") ובדרוג ilAA/Stable על ידי סטנדרד אנד פורס מעלות בע"מ ("מעלות"). לדוחות הדרוג העדכניים ולהיסטוריית הדירוגים של אגרות החוב, ראו דיווחים מיידיים (מדורג) מיום 21.5.2017 (אסמכתא 2017-01-042550), מיום 25.5.2017 (אסמכתא 2017-01-043915) וכן דיווח מיידי מיום 4.2.2018 (אסמכתא 2018-01-010125) הכולל הערה כי הסביבה העסקית המאתגרת ובפרט החרפת תחרות המחירים בתחום הטלויזיה הרב ערוצית פוגמים בסיכון האשראי של החברה. כמו כן ראו דיווחים מיידיים (מעלות) מיום 24.4.2017 (אסמכתא 2017-01-034792), מיום 22.5.2017 (אסמכתא 2017-01-042862) ו- 25.5.2017 (אסמכתא 2017-01-043918) וכן דיווח מיידי מיום 1.3.2018 (אסמכתא 2018-01-016875) אשר כולל הכנסת הדירוג ל- creditwatch עם השלכות שליליות לנוכח אי יציבות בהנהלת החברה. דוחות הדירוג מצורפים לדוח הדירקטוריון על דרך ההפניה.		
טו	עמידה בתנאי שטרי הנאמנות	החברה עמדה בכל התנאים וההתחייבויות לפי שטרי הנאמנות מסדרות 6,7,9,10 ולא התקיימו תנאים המקימים עילה להעמדת תעודות ההתחייבות לפרעון מיידי. לא ניתנו בטוחות להבטחת התשלום למחזיקי תעודות ההתחייבות.		
טז	שיעבודים	החברה התחייבה שלא ליצור שיעבודים נוספים על נכסיה אלא אם כן תיצור בעת ובעונה אחת שיעבודים לטובת מחזיקי אגרות החוב והתאגידים הבנקאיים המלווים (שעבוד שלילי) ובכפוף לחריגים שנקבעו כמתואר באור 13.3.1 בדוחות הכספיים.		

ג. ביום 14.1.2018 נחתמו בין החברה לבין מספר גופים מוסדיים כתבי התחייבות אשר לפיהם, בכפוף לקיום התנאים המתלים, התחייבו הגופים המוסדיים לרכוש מהחברה והחברה התחייבה להנפיק לגופים המוסדיים, בהנפקה פרטית עתידית, אגרות חוב (סדרה 9) בדרך של הרחבת סדרה. ההנפקה הפרטית תתקיים ביום 2.12.2018 או במועד סמוך לאחר מועד זה בהתאם לתנאי כתב ההתחייבות ותהיה בסך כולל של 550 מיליון ש"ח ערך נקוב. התמורה הכוללת בגין ההנפקה הפרטית העתידית תהיה בסכום כולל של 578,325,000 ש"ח. למידע נוסף ראו באור 13.6 בדוחות הכספיים.

5. שונות

למידע בדבר מצבת ההתחייבויות של התאגיד המדווח והחברות המאוחדות בדוחותיו הכספיים ליום 31.12.2017, ראו טופס דיווח שידווח ע"י החברה במגנ"א ביום 29.3.2018.

הננו מודים למנהלי חברות הקבוצה, לעובדיה ולציבור בעלי המניות.

סטלה הנדלר
מנהל כללי

דוד גרנות
ממלא מקום זמני
ליו"ר הדירקטוריון

תאריך החתימה: 28 במרס 2018

דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 בדצמבר 2017

תוכן העניינים	עמוד
דוחות רואי החשבון המבקרים	2
הדוחות הכספיים	
דוחות מאוחדים על המצב הכספי	5
דוחות מאוחדים על רווח והפסד	7
דוחות מאוחדים על הרווח הכולל	7
דוחות מאוחדים על השינויים בהון	8
דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים	9
באורים לדוחות הכספיים המאוחדים	
1 כללי	10
2 בסיס עריכת הדוחות הכספיים	11
4 עיקרי המדיניות החשבונאית	13
4 מזומנים ושווי מזומנים	28
5 השקעות	28
6 לקוחות וחייבים	28
7 מסים על הכנסה	29
8 זכויות שידור בניכוי זכויות שנוצלו	32
9 רכוש קבוע	33
10 נכסים בלתי מוחשיים	35
11 הוצאות נדחות והשקעות שאינן שוטפות	37
12 חברות מוחזקות	38
13 אגרות חוב, הלוואות ואשראי	39
14 ספקים וזכאים אחרים	45
15 הפרשות	47
16 הטבות לעובדים	47
17 התחייבויות תלויות	51
18 התקשרויות	53
19 בטחונות, שעבודים וערבויות	55
20 הון	55
21 הכנסות	56
22 הוצאות הפעלה וכלליות	56
23 שכר עבודה	57
24 הוצאות (הכנסות) תפעוליות אחרות, נטו	57
25 הוצאות (הכנסות) מימון, נטו	58
26 רווח למניה	58
27 דיווח מגזרי	59
28 עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים	63
29 מכשירים פיננסיים	70
30 תמצית נתונים נבחרים מתוך הדוחות הכספיים של פלאפון תקשורת בע"מ, בזק בינלאומי בע"מ ודי.בי.אס שרותי ליוון (1998) בע"מ	77
31 אירועים מהותיים לאחר מועד הדוחות הכספיים	80

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

ביקרנו את הדוחות המאוחדים על המצב הכספי המצורפים של "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן - "החברה") לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 ואת הדוחות המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות בנות שאוחדו אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ-1% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016, והכנסותיהן הכלולות באיחוד מהוות כ-1% מכלל ההכנסות המאוחדות לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2017, 2016 ו-2015. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון האחרים מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, הדוחות הכספיים המאוחדים הני"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה והחברות המאוחדות שלה לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 ואת תוצאות פעולותיהן, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלהן לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות תקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התשי"ע-2010.

ביקרנו גם, בהתאם לתקן ביקורת 104 של לשכת רואי חשבון בישראל "ביקורת של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי", על תיקוניו, רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2017, והדוח שלנו מיום 28 במרס 2018 כלל חוות דעת שלילית על אותם רכיבים בשל קיומה של חולשה מהותית.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הני"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 1.2 בדבר חקירת רשות ניירות ערך בחשדות לביצוע עבירות על פי חוק ניירות ערך וחוק העונשין הנוגעות לעסקאות הקשורות לבעל השליטה והעברת תיק החקירה לפרקליטות, וכן לאמור בביאור זה בדבר פתיחת חקירה משותפת של הרשות לניירות ערך והיחידה למאבק בפשיעה הכלכלית בלהב 433. כאמור בביאור הני"ל, בשלב זה אין ביכולתה של החברה להעריך את ההשפעות של החקירות, ממצאיהן ותוצאותיהן ומניעותה של החברה מביצוע בדיקות כאמור, על החברה ועל נושאי משרה בה, על הערכת הבקרה הפנימית בחברה וכן על הדוחות הכספיים ועל האומדנים ששימשו בהכנת דוחות אלה, אם בכלל.

בנוסף, מבלי לסייג את חוות דעתנו הני"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 17 בדבר תביעות שהוגשו כנגד החברה ואשר בשלב זה לא ניתן להעריך או שלא ניתן לחשב את החשיפה בגינן.

סומך חייקין
רואי חשבון

28 במרס 2018

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ בדבר ביקורת של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי בהתאם לסעיף 9ב (ג) בתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970

ביקרנו רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי של "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ וחברות הבנות שלה (להלן - "החברה") ליום 31 בדצמבר 2017. רכיבי בקרה אלה נקבעו כמוסבר בפסקה הבאה. הדירקטוריון וההנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי המצורפת לדוח התקופתי לתאריך הנ"ל. אחריותנו היא לחוות דעה על רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי שבוקרו נקבעו בהתאם לתקן ביקורת 104 של לשכת רואי חשבון בישראל "ביקורת של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי", על תיקונו (להלן "תקן ביקורת 104"). רכיבים אלה הינם:

- (1) בקרות ברמת הארגון, לרבות בקרות על תהליך העריכה והסגירה של דיווח כספי ובקרות כלליות של מערכות מידע;
- (2) בקרות על תהליך ההכנסות;
- (3) בקרות על תהליך השכר;
- (4) בקרות על רכוש קבוע;
- (5) בקרות על תהליך הרכש;

(כל אלה יחד מכונים להלן "רכיבי הבקרה המבוקרים").

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקן ביקורת 104. על-פי תקן זה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה לזהות את רכיבי הבקרה המבוקרים ולהשיג מידה סבירה של ביטחון אם רכיבי בקרה אלה קוימו באופן אפקטיבי מכל הבחינות המהותיות. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, זיהוי רכיבי הבקרה המבוקרים, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית ברכיבי הבקרה המבוקרים, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של אותם רכיבי בקרה בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו, לגבי אותם רכיבי בקרה, כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. ביקורתנו התייחסה רק לרכיבי הבקרה המבוקרים, להבדיל מבקרה פנימית על כלל התהליכים המהותיים בקשר עם הדיווח הכספי, ולפיכך חוות דעתנו מתייחסת לרכיבי הבקרה המבוקרים בלבד. כמו כן, ביקורתנו לא התייחסה להשפעות הדדיות בין רכיבי הבקרה המבוקרים לבין כאלה שאינם מבוקרים ולפיכך, חוות דעתנו אינה מביאה בחשבון השפעות אפשריות כאלה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו בהקשר המתואר לעיל.

בשל מגבלות מובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי בכלל, ורכיבים מתוכה בפרט, עשויים שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

חולשה מהותית היא ליקוי, או צירוף של ליקויים, בבקרה פנימית על דיווח כספי, עד כדי כך שקיימת אפשרות סבירה כי הצגה מוטעית מהותית בדוחות כספיים שנתיים או רבעוניים של החברה לא תימנע או תתגלה במועד.

החולשה המהותית הבאה זוהתה ונכללה בהערכת הדירקטוריון וההנהלה:

מספר ליקויים משמעותיים שזוהו בבקורות ברמת הארגון (ELC) המגיעים במצטבר לכדי חולשה מהותית, כמפורט בהערכת הדירקטוריון וההנהלה כאמור.

החולשה המהותית הנ"ל הובאה בחשבון בקביעת המהות, העיתוי וההיקף של נהלי ביקורת שיושמו בביקורתנו את הדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2017 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך, ודוח זה אינו משפיע על הדוח שלנו על הדוחות הכספיים האמורים.

לדעתנו, בשל השפעת החולשה המהותית שזוהתה לעיל על השגת מטרות הבקרה, החברה לא קיימה באופן אפקטיבי את רכיבי הבקרה המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2017.

כמתואר בדוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי ליום 31 בדצמבר 2017 של בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן – התאגיד), כנגד התאגיד, חברת הבת די.בי.אס שירותי לוויין (1998) בע"מ ונושאי משרה בחברות אלו, מתנהלת חקירה של רשות ניירות ערך ומשטרת ישראל ולתאגיד אין מידע מלא בכל הנוגע לחקירות אלו, תוכן, החומרים והראיות המצויים בידי רשויות החוק בעניין. כמו כן, לנוכח הוראות הדין הישראלי והחשש משיבוש הליכי חקירה, התאגיד מנוע ונמנע, בשלב זה, מביצוע בדיקות בכל הנוגע לעניינים שעלו במסגרת אותן חקירות, והדבר מגביל את התאגיד בפעילותו, לרבות בכל הקשור לביצוע פעולות ביקורת ובבדיקות לצורך פרסום דוחות התאגיד. בהתאם, אין ביכולתו של התאגיד להעריך את ההשפעות של החקירות, ממצאיהן ותוצאותיהן ומניעותו של התאגיד מביצוע בדיקות כאמור, על התאגיד ועל נושאי משרה בו, על הערכת הבקרה הפנימית בתאגיד וכן על הדוחות הכספיים ועל האומדנים ששימשו בהכנת דוחות אלה, אם בכלל. כמו כן, לא ניתן לקבוע, ביחס לעניינים הנוגעים לאותן חקירות, כי זוהו והוערכו כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות במסגרת הערכת הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 והדוח שלנו, מיום 28 במרס 2018, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים, בהתבסס על ביקורתנו ועל דוחות רואי החשבון המבקרים האחרים, וכן הפניות תשומת לב לאמור בביאור 1.2 בדבר חקירת רשות ניירות ערך בחשדות לביצוע עבירות על פי חוק ניירות ערך וחוק העונשין הנוגעות לעסקאות הקשורות לבעל השליטה והעברת תיק החקירה לפרקליטות, וכן לאמור בביאור זה בדבר פתיחת חקירה משותפת של הרשות לניירות ערך והמשטרה, וכן הפניית תשומת לב לביאור 17 בדבר תביעות שהוגשו כנגד החברה ואשר בשלב זה לא ניתן להעריך או שלא ניתן לחשב את החשיפה בגינן.

סומך חייקין
רואי חשבון

28 במרס 2018

דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 בדצמבר 2017

דוחות מאוחדים על המצב הכספי ליום 31 בדצמבר			
	2016	*2017	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
מזומנים ושווי מזומנים	648	2,181	4,3.3
השקעות	586	289	5,3.3
לקוחות	2,000	1,915	6,3.3
חייבים אחרים	219	270	6,3.3
יורוקום די.בי.אס, צד קשור	-	43	12.2
מלאי	106	125	3.9
סך הכל נכסים שוטפים	3,559	4,823	
לקוחות וחייבים	644	493	6,3.3
זכויות שידור – בניכוי זכויות שנוצלו	432	454	8,3.4
רכוש קבוע	6,876	6,798	9,3.5
נכסים בלתי-מוחשיים	3,047	2,768	10,3.6
נכסי מסים נדחים	1,007	1,019	7,3.15
הוצאות נדחות והשקעות שאינן שוטפות	382	494	11,3.8,2.8,3.3
סך הכל נכסים שאינם שוטפים	12,388	12,026	
סך הכל נכסים	15,947	16,849	

דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 בדצמבר 2017

דוחות מאוחדים על המצב הכספי ליום 31 בדצמבר (המשך)

2016	*2017		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור	
1,825	1,632	13, 3.3	אגרות חוב, הלוואות ואשראי
1,610	1,699	14	ספקים וזכאים
104	152		התחייבויות מסים שוטפים
315	280	16, 3.11	הטבות לעובדים
32	-	12.2	התחייבות ליורקום די.בי.אס בע"מ, צד קשור
80	94	15, 3.12	הפרשות
3,966	3,857		סך הכל התחייבויות שוטפות
9,128	10,229	13, 3.3	הלוואות ואגרות חוב
258	272	16, 3.11	הטבות לעובדים
244	234		נגזרים והתחייבויות אחרות
101	73	7, 3.15	התחייבויות מסים נדחים
47	40	15, 3.12	הפרשות
9,778	10,848		סך הכל התחייבויות שאינן שוטפות
13,744	14,705		סך הכל התחייבויות
2,203	2,144	20	סך הכל הון
15,947	16,849		סך הכל התחייבויות והון

יהלי רוטנברג
סמנכ"ל כספים חברה ומנהל כספים
ראשי קבוצה

סטלה הנדלר
מנהל כללי

דוד גרנות
ממלא מקום זמני ליו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 28 במרס 2018

* ראו באור 2.8.1 בדבר אימוץ מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 15 "הכנסות מחוזים עם לקוחות"

הבאורים המצורפים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 בדצמבר 2017

דוחות מאוחדים על רווח והפסד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	*2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
9,985	10,084	9,789	21, 3.13
הכנסות			
הוצאות הפעילות			
3,869	4,012	3,891	22
הוצאות הפעלה וכלליות			
1,957	2,012	2,005	23
שכר עבודה			
1,684	1,739	1,715	2.8.1,3.5,3.6,3.8 9,10,11
פחת והפחתות			
(95)	-	68	24
הוצאות (הכנסות) תפעוליות אחרות, נטו			
7,415	7,763	7,679	
רווח תפעולי			
2,570	2,321	2,110	
הוצאות מימון			
25, 3.14			
376	508	477	
הוצאות מימון			
(113)	(61)	(60)	
הכנסות מימון			
263	447	417	
הוצאות מימון, נטו			
2,307	1,874	1,693	
רווח לאחר הוצאות מימון, נטו			
12	(5)	(5)	12
חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני			
2,319	1,869	1,688	
רווח לפני מסים על הכנסה			
598	625	453	7, 3.15
מסים על הכנסה			
1,721	1,244	1,235	
רווח לשנה המיוחס לבעלים של החברה			
26			
רווח למניה (בש"ח)			
0.63	0.45	0.45	
רווח בסיסי למניה			
0.62	0.45	0.45	
רווח מדולל למניה			
דוחות מאוחדים על הרווח הכולל לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	*2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,721	1,244	1,235	רווח לשנה
7	(15)	(8)	פריטי רווח (הפסד) כולל אחר (נטו ממס)
1,728	1,229	1,227	סך הכל רווח כולל לשנה מיוחס לבעלים של החברה

* ראו באור 2.8.1 בדבר אימוץ מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 15 "הכנסות מחוזים עם לקוחות"

הבאורים המצורפים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 בדצמבר 2017

דוחות מאוחדים על השינויים בהון לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין כתבי אופציה לעובדים	קרן הון בגין פעילות בין תאגיד לבעל שליטה	קרנות אחרות	יתרת גרעון	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מיוחס לבעלים של החברה						
3,855	253	131	390	(105)	(2,083)	2,441
יתרה ליום 1 בינואר 2015						
-	-	-	-	-	1,721	1,721
רווח לשנת 2015						
-	-	-	-	7	-	7
רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס						
-	-	-	-	7	1,721	1,728
סך הכל רווח כולל לשנת 2015						
עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון						
-	-	-	-	-	(1,777)	(1,777)
דיבידנד לבעלי המניות בחברה						
19	115	(115)	-	-	-	19
מימוש אופציות למניות						
3,874	368	16	390	(98)	(2,139)	2,411
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015						
-	-	-	-	-	1,244	1,244
רווח לשנת 2016						
-	-	-	-	10	(25)	(15)
רווח (הפסד) כולל אחר לשנה, נטו ממס						
-	-	-	-	10	1,219	1,229
סך הכל רווח כולל לשנת 2016						
עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון						
-	-	-	-	-	(1,441)	(1,441)
דיבידנד לבעלי המניות בחברה						
4	16	(16)	-	-	-	4
מימוש אופציות למניות						
3,878	384	-	390	(88)	(2,361)	2,203
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016						
-	-	-	-	-	1,235	1,235
רווח לשנת 2017						
-	-	-	-	3	(11)	(8)
רווח (הפסד) כולל אחר לשנה, נטו ממס						
-	-	-	-	3	1,224	1,227
סך הכל רווח כולל לשנת 2017						
עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון						
-	-	-	-	-	(1,286)	(1,286)
דיבידנד לבעלי המניות בחברה (באור 20.2)						
3,878	384	-	390	(85)	(2,423)	2,144
יתרה ליום 31 בדצמבר 2017						

הבאורים המצורפים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 בדצמבר 2017

דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	באור
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
1,721	1,244	1,235	
רווח לשנה			
התאמות:			
1,684	1,739	1,715	9,10,11
-	-	87	10.4
(234)	(107)	(66)	24
פחת והפחתות			
הפסד מירידת ערך מוניטין			
רווח הון, נטו			
חלק בהפסדי (ברווחי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת			
(12)	5	5	12
השווי המאזני			
307	474	426	25
הוצאות מימון, נטו			
598	625	453	7
הוצאות מסים על הכנסה			
(12)	-	-	-
רווח מעליה לשליטה בדי.בי.אס			
322	106	193	6
שינוי בלקוחות וחייבים אחרים			
(20)	(20)	(35)	-
שינוי במלאי			
(271)	(24)	10	14
שינוי בספקים וזכאים אחרים			
18	(19)	15	15
שינוי בהפרשות			
110	(65)	(33)	16
שינוי בהטבות לעובדים			
(9)	23	(34)	-
שינוי בהתחייבויות אחרות			
(462)	(455)	(446)	-
מס הכנסה ששולם, נטו			
3,740	3,526	3,525	
מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת			
תזרימי מזומנים לפעילות השקעה			
(1,324)	(1,193)	(1,131)	9
רכישת רכוש קבוע			
(311)	(223)	(399)	10,11
השקעה בנכסים בלתי מוחשיים ובהוצאות נדחות			
(1,785)	(917)	(276)	
השקעה בפקדונות בבנקים ואחרים			
3,260	1,088	564	
תמורה מפרעון פקדונות בבנקים ואחרים			
151	138	98	
תמורה ממכירת רכוש קבוע			
(7)	1	(4)	
שונים			
-	(461)	-	
תשלום מס בגין הלוואות בעלים			
299	-	-	
מזומנים בחברה שאוחדה לראשונה			
283	(1,567)	(1,148)	
מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה			
תזרימי מזומנים לפעילות מימון			
1,010	2,161	2,517	13.7
הנפקת אגרות חוב וקבלת הלוואות			
(2,192)	(1,841)	(1,587)	13.7
פרעון אגרות חוב והלוואות			
(1,777)	(1,441)	(1,286)	20.2
דיבידנד ששולם			
(494)	(458)	(415)	13.7
ריבית ששולמה			
(680)	(256)	(61)	12.2
תשלום ליורוקום די.בי.אס בגין רכישת מניות והלוואות די.בי.אס			
5	(31)	(12)	
שונים			
(4,128)	(1,866)	(844)	
מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון			
עליה (ירידה) נטו במזומנים ושווי מזומנים			
(105)	93	1,533	
מזומנים ושווי מזומנים ליום 1 בינואר			
660	555	648	
מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה			
555	648	2,181	

הבאורים המצורפים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

1. כללי

1.1. הישות המדווחת

"בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה רשומה בישראל ומניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה ליום 31.12.2017, כוללים את אלה של החברה ושל חברות הבנות שלה (להלן יחד - "הקבוצה") וכן את זכויות הקבוצה בחברות כלולות. הקבוצה הינה ספק מרכזי של שרותי תקשורת במדינת ישראל (ראו גם באור 27 - דיווח מגזרי).

1.2. חקירת רשות ניירות ערך והמשטרה

1.2.1 החל מיום 20.6.2017 החלה חקירה גלויה של רשות ניירות ערך (להלן - החקירה), אשר במסגרתה, בין השאר, נערכו חיפושים ונתפסו מסמכים במשרדי החברה וחברה הבת די.בי.אס שרותי לוויין (1998) בע"מ (להלן - די.בי.אס).

במסגרת ההליך נחקרו יו"ר דירקטוריון החברה (במועד פתיחת החקירה), מנכ"ל החברה, מנכ"ל די.בי.אס ומנכ"ל הכספים שלה, ולמיטב ידיעת החברה גם נושאי משרה ובעלי תפקידים נוספים בקבוצה.

ביום 6.11.2017 פרסמה רשות ניירות ערך (להלן - הרשות) הודעה לתקשורת בדבר סיום החקירה והעברת תיק החקירה לפרקליטות מחוז ת"א (מיסוי וכלכלה). בהתאם להודעה, רשות ניירות ערך הגיעה למסקנה כי קיימת תשתית ראייתית, לכאורה, המבססת את מעורבות החשודים המרכזיים בתיק בעבירות של (1) קבלת כספים במרמה בקשר עם זכאותו של בעל השליטה בחברה לתמורה בסך של 170 מיליון ש"ח במסגרת העסקה לרכישת מניות חברת די.בי.אס מבעל השליטה בחברה על ידי החברה, תמורה שהותנתה בעמידת די.בי.אס ביעדים; (2) הדלפת חומרי הוועדה הבלתי תלויה של דירקטוריון החברה אשר נדרשו לבחינת עסקאות בעלי עניין (עסקת רכישת מניות די.בי.אס על ידי החברה והעסקה בין די.בי.אס לבין חלל תקשורת בע"מ לרכישת מקטעי לוויין עבור די.בי.אס) לבעל השליטה בחברה ולמקורביו; וכן (3) קידום אינטרסים של החברה במשרד התקשורת תוך ביצוע עבירות על חוק העונשין, תשל"ז - 1977 וחוק ניירות ערך. עוד צויין בהודעה, כי היא מתייחסת להעברת תיק החקירה לפרקליטות, וכי לפרקליטות מסורה הסמכות להחליט על המשך הטיפול בתיק. יצויין, כי במסגרת זו ביום 20.11.2017 התקבל בחברה ובדי.בי.אס "מכתב יידוע לחשוד" לפיו תיק החקירה בו נחקרו החברה ודי.בי.אס כחשודות הועבר לעיון הפרקליטות.

ביום 18.2.2018 נמסר בהודעה משותפת לתקשורת של הרשות ומשטרת ישראל, כי נוכח ראיות שמצאה הרשות במסגרת חקירתה, אשר העלו חשדות לביצוע עבירות נוספות, נפתחה באותו מועד חקירה משותפת חדשה של חוקרי הרשות והיחידה למאבק בפשיעה הכלכלית בלהב 433, במסגרתה נעצרו מספר חשודים ביניהם נושאי משרה בכירים בקבוצה (לרבות דירקטור לשעבר ובעל שליטה בחברה ומנכ"ל החברה) ששחררו בהמשך בתנאים מגבילים. למיטב ידיעת החברה וכפי שעולה מהחלטות בית המשפט נושאי המשרה חשודים ביחד עם אחרים בעבירות של קבלת דבר במרמה, עבירות מנהלים, שיבוש מהלכי משפט, שוחד, עבירות לפי חוק ניירות ערך, מרמה והפרת אמונים בתאגיד וחלקם גם בעבירות על פי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000.

1.2.2 בהמשך לפתיחת החקירה כאמור, נפתחו מספר הליכים משפטיים כנגד החברה, נושאי משרה בחברה וכן חברות מקבוצת בעלת השליטה בחברה, ובכללם בקשות לאישור תביעה ייצוגית ובקשות לגילוי מסמכים לפני הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת. לפרטים ביחס להליכים אלה ראו באור 17.

1.2.3 לחברה אין מידע מלא בכל הנוגע לחקירות המתוארות בסעיף זה, תוכן, החומרים והראיות המצויים בידי רשויות החוק בעניין. כמו כן, לנוכח הוראות הדין הישראלי והחשש משיבוש הליכי חקירה, החברה מנועה ונמנעה, בשלב זה, מביצוע בדיקות בכל הנוגע לעניינים שעלו במסגרת אותן חקירות, והדבר מגביל את החברה בפעילותה, לרבות בכל הקשור לביצוע פעולות ביקורת ובבדיקות לצורך פרסום דוחות החברה. בהתאם, אין ביכולתה של החברה להעריך את ההשפעות של החקירות, ממציאהן ותוצאותיהן ומניעותה של החברה מביצוע בדיקות כאמור, על החברה ועל נושאי משרה בה, על הערכת הבקרה הפנימית בחברה וכן על הדוחות הכספיים ועל האומדנים ששימשו בהכנת דוחות אלה, אם בכלל.

1.3. הגדרות

בדוחות כספיים אלה -
 החברה - "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ.
 הקבוצה - "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ והחברות המאוחדות שלה כדלהלן:
 חברות מאוחדות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות החברה כמפורט בבאור 12.1.
 חברות כלולות - חברות, שהשקעת הקבוצה בהן כלולה, במישרין או בעקיפין, בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.
 חברות מוחזקות - חברות מאוחדות או חברות כלולות.
 צד קשור - כמשמעותו בתקן חשבונאות בינלאומי 24 בדבר צדדים קשורים.
 בעלי עניין - כמשמעותם בפסקה (1) להגדרת "בעל עניין" בתאגיד בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968.

2. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

2.1. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

הדוחות הכספיים המאוחדים הוכנו על ידי הקבוצה בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן: "IFRS") ובהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע - 2010.
 הדוחות הכספיים המאוחדים אושרו על ידי הדירקטוריון ביום 28.3.2018.

2.2. מטבע הפעילות ומטבע ההצגה

הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בשקל חדש, שהינו מטבע הפעילות של הקבוצה ומעוגלים למיליון הקרוב. השקל הינו המטבע המייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הקבוצה.

2.3. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים המאוחדים נערכו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הפריטים הבאים:

- * מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים, הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
- * מלאי הנמדד כנמוך מבין עלות או שווי מימוש נטו
- * השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
- * נכסי והתחייבויות מסים נדחים
- * הפרשות
- * נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים
- * התחייבות לתשלום תמורה מותנית בגין צירוף עסקים

למידע נוסף בדבר אופן המדידה של נכסים והתחייבויות אלו, ראה באור 3 בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית.

2.4. תקופת המחזור התפעולי

המחזור התפעולי של הקבוצה אינו עולה על שנה. לפיכך, הרכוש השוטף וההתחייבויות השוטפות כוללים פריטים המיועדים והצפויים להתמשך תוך שנה ממועד הדוחות הכספיים.

2.5. מתכונת ניתוח הוצאות שהוכרו בדוח רווח והפסד

עלויות והוצאות בדוח רווח והפסד מוצגות ומנותחות לפי שיטת סיווג המבוססת על מהות ההוצאות. הסיווג כאמור מתאים להבנת עסקיה של הקבוצה, העוסקת במגוון רחב של שירותים הניתנים באמצעות תשתית משותפת. כלל העלויות וההוצאות משמשות למתן השירותים.

2.6. שימוש באומדנים ובשיקול דעת

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם ל- IFRS, נדרשת הנהלת הקבוצה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

האומדנים וההנחות נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה עודכנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר אומדנים ושיקולי דעת משמעותיים, אשר לשינוי בהערכות ובהנחות לגביהם קיים פוטנציאל של השפעה מהותית על הדוחות הכספיים:

נושא	הנחות עיקריות	השלכות אפשריות	הפניה
אורך חיים וצפי להפעלת רכוש קבוע, נכסים בלתי מוחשיים, זכויות שידור ונכסי הרכשת מנויים	הנחות בדבר אורך החיים השימושי של קבוצות רכוש קבוע, נכסים בלתי מוחשיים ונכסים נוספים	שינוי בערך רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים ונכסים נוספים ובהוצאות פחת והפחתות	באורים 8,9,10,11
מדידת הסכומים ברי ההשבה של יחידות מניבות מזומנים אשר כוללות מוניטין	הנחת תזרימי המזומנים הצפויים מהיחידות מניבות מזומנים	הכרה בהפסד מירידת ערך	באור 10
מיסים נדחים	הנחה לגבי צפי למימוש הטבת המס בעתיד, לרבות הנחות בקשר לניצול הפסדים מועברים שנצברו בחברת די.בי.אס וכן ההנחה כי יותר סביר מאשר לא (more likely than not) שיאושר ביטול הפרדה מבנית בין החברה לדי.בי.אס	הכרה או ביטול של נכס מס נדחה לרווח והפסד	באור 7
עמדות מס לא וודאיות	מידת אי הודאות לעניין קבלת עמדות המס של הקבוצה (uncertain tax positions) והסיכון כי הוצאות המס והריבית יהיו גבוהות או נמוכות מההוצאות הכלולות בדוחות. זאת, בהתבסס על ניתוח של מספר גורמים, לרבות פרשנויות של חוקי המס וניסיון העבר של הקבוצה	הכרה או ביטול הוצאות מסים על הכנסה	באור 7
מדידת ההתחייבות והשווי ההוגן של עודף המקדמות בגין התמורה המותנית בצירוף עסקים	הנחות בדבר הסכום שצפוי שיוחזר לחברה מעודף המקדמות ששילמה בהתחשב בהערכת יכולת הפירעון של יורוקום די.בי.אס.	שינוי בערך התחייבות לתמורה מותנית בגין צירוף העסקים, שינוי בשווי הוגן של עודף המקדמות בגין התמורה המותנית והכרה ברווח או הפסד בגין שינוי כאמור, בהתאמה	באור 12.2
הפרשות והתחייבויות תלויות	הערכת סיכוי התביעות נגד חברות הקבוצה ומדידת ההתחייבויות הפוטנציאליות המתייחסות לתביעות	ביטול או יצירת הפרשה בגין תביעה, הכרה בהכנסות/הוצאות והכרה ברווח או הפסד בגין שינוי כאמור, בהתאמה	באור 15 ובאור 17
הטבות עובדים לאחר סיום העסקה	הנחות אקטואריות כגון שיעור היוון, שיעור עליית שכר עתידית ושיעור עזיבות	גידול או קיטון במחויבות בגין תכנית הטבה מוגדרת לאחר סיום העסקה	באור 16

2.7. קביעת שווי הוגן

לצורך הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת הקבוצה לקבוע את השווי ההוגן של נכסים והתחייבויות מסוימים. מידע נוסף לגבי ההנחות ששימשו בקביעת ערכי השווי ההוגן ניתן בבאור 29.7 בדבר שווי הוגן.

2.8. יישום לראשונה של תקנים חדשים

2.8.1. החל מיום 1.1.2017 הקבוצה מיישמת באימוץ מוקדם את תקן דיווח כספי בינלאומי "הכנסות מחוזים עם לקוחות" (IFRS 15) (להלן – התקן) אשר קובע הנחיות לעניין הכרה בהכנסה.

התקן מציג מודל חדש להכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות, הכולל חמישה שלבים לניתוח עסקאות על מנת לקבוע את עיתוי ההכרה בהכנסה ואת סכומה:

- א. זיהוי החוזה עם הלקוח
- ב. זיהוי מחויבויות ביצוע נפרדות בחוזה
- ג. קביעת מחיר העסקה
- ד. הקצאת מחיר העסקה למחויבויות ביצוע נפרדות
- ה. הכרה בהכנסה עם קיום מחויבויות הביצוע

בהתאם למודל האמור, הקבוצה מכירה בהכנסות כאשר הלקוח משיג שליטה על הסחורה או השירות. ההכנסה נמדדת על פי התמורה לה הקבוצה מצפה להיות זכאית בתמורה להעברת סחורות או שירותים שהובטחו ללקוח. הכנסה מוכרת עד למידה שצפוי שההטבות הכלכליות יזרמו לקבוצה.

ליישום המודל האמור לא הייתה השפעה מהותית על מדידת ההכנסות בקבוצה בשנת 2017 לעומת המדיניות החשבונאית שקדמה לאימוץ התקן.

ההשפעה העיקרית של יישום התקן בקבוצה הינה לעניין הטיפול החשבונאי בעלויות תוספתיות של השגת חוזה עם לקוח (להלן - הרכשת מנוי), שהינן עלויות שמתהוות על מנת להשיג חוזה עם לקוח ושלא היו מתהוות אם החוזה לא היה מושג (כגון עמלות מכירה). בהתאם לתקן עלויות אלו מוכרות ככנס כאשר מדובר בעלויות המתייחסות במישרין לחוזה שהקבוצה יכולה לזהות באופן ספציפי, הן מייצרות או משפרות את משאבי הקבוצה שישמשו לקיום מחויבות ביצוע בעתיד וכן צפוי כי הקבוצה תשיב עלויות אלו, ולא רק במצבים בהם קיימת התחייבות של הלקוח לרכוש שירותים מהקבוצה לתקופה מוגדרת.

בהתאם לכך, עמלות המכירה הישירות המשולמות למשווקים ולאנשי המכירות עובדי הקבוצה בגין מכירות ושדרוגים במסגרת הסכמים אשר אינם כוללים תקופת התחייבות של הלקוח, מוכרות ככנס בגין השגת חוזה חלף הכרה כהוצאה בדוח רווח והפסד, מכיוון שהקבוצה מצפה להשיב את העלויות התוספתיות להשגת החוזה במסגרת החוזים.

נכס בגין השגת חוזה מופחת בהתאם לאורך החיים הצפוי של המנויים וקצב שיעור הנטישה שלהם בהתאם לסוג המנוי והשירות אותו הוא מקבל (בעיקר על פני תקופה של 4 - 1 שנים).

עלויות להשגת חוזה שהיו מתהוות ללא קשר אם החוזה הושג, מוכרות כהוצאה בעת התהוותן.

הקבוצה יישמה את התקן תוך שימוש בשיטת ההשפעה המצטברת ללא הצגה מחדש של מספרי השוואה.

במסגרת היישום לראשונה של התקן בחרה הקבוצה ליישם את ההקלה בהוראות המעבר, לפיה התקן מיושם רק עבור חוזים אשר טרם הסתיימו למועד המעבר והטיפול החשבונאי בגין החוזים אשר הסתיימו למועד המעבר לא תוקן.

החוזים המתחדשים מידי חודש בחודשו וניתנים לביטול על ידי הלקוח בכל זמן, ללא קנס יציאה, הינם חוזים אשר הסתיימו למועד יישום התקן לראשונה. לפיכך עלויות הרכשת מנוי אשר התהוו לפני 1.1.2017 והוכרו ברווח והפסד כהוצאה, לא טופלו למפרע.

מלבד אופן הטיפול החשבונאי בעלויות הרכשת מנוי לא היו השפעות מהותיות נוספות על הדוחות הכספיים כתוצאה מיישום התקן. כמו כן, ליישום התקן גם לא הייתה השפעה על יתרת העודפים וההון למועד המעבר.

הטבלאות להלן מרכזות את ההשפעות על הדוח על המצב הכספי המאוחד ליום 31.12.2017 ועל דוח רווח והפסד ודוח תזרים מזומנים מאוחדים לשנת 2017, בהנחה

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2017

שהמדיניות הקודמת של הקבוצה לגבי עלויות הרכשת המנויים הייתה מיושמת בתקופה זו.

השפעה על דוח על המצב הכספי המאוחד ליום 31.12.2017

בהתאם לתקן IFRS 15	השינוי	בהתאם למדיניות הקודמת	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
115	111	4	נכס הרכשת מנויים, נטו (מוצג במסגרת הוצאות נדחות והשקעות שאינן שוטפות)
2,144	84	2,060	הון

השפעה על דוח רווח והפסד המאוחד לשנת 2017:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			
בהתאם לתקן IFRS 15	השינוי	בהתאם למדיניות הקודמת	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3,891	(131)	4,022	הוצאות הפעלה וכלליות
2,005	(34)	2,039	שכר עבודה
1,715	54	1,661	הוצאות פחת והפחתות
2,110	111	1,999	רווח תפעולי
1,693	111	1,582	רווח לאחר הוצאות מימון
1,688	111	1,577	רווח לפני מסים על הכנסה
453	27	426	מסים על הכנסה
1,235	84	1,151	רווח לתקופה
0.45	0.03	0.42	רווח בסיסי ומדולל למניה (בש"ח)

השפעה על דוח תזרים מזומנים המאוחד לשנת 2017:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			
בהתאם לתקן IFRS 15	השינוי	בהתאם למדיניות הקודמת	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3,525	165	3,360	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
(1,148)	(165)	(983)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה

החל מיום 1.1.2017 הקבוצה מיישמת את התיקון לתקן IAS 12 "מיסים על הכנסה: הכרה בנכסי מסים נדחים בגין הפסדים שלא מומשו".

התיקון מבהיר, כי לצורך הכרה בנכס מס נדחה, בעת הערכת הכנסה חייבת צפויה, יש לנטרל את השפעת היפוכם של הפרשים זמניים הניתנים לניכוי. בנוסף, התיקון קובע, כי הכנסה חייבת צפויה, עשויה לכלול הכנסה בגין נכסים שיושבו תמורת סכום הגבוה מערכם בספרים, אם קיימות ראיות מספקות לכך. ליישום התיקון לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים של הקבוצה.

2.8.2

3. עיקרי המדיניות החשבונאית

כללי המדיניות החשבונאית המפורטים להלן יושמו בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות מאוחדים אלה על ידי ישויות הקבוצה.

בבאור זה, במקומות שהקבוצה בחרה בחלופות חשבונאיות, שהותרו בתקני חשבונאות ו/או במדיניות חשבונאית בנושא שבו לא קיימת הוראה מפורשת בתקני חשבונאות, הגילוי האמור מוצג **בהדגש**. אין בסימן ההדגשה האמור כדי לייחס חשיבות יתר בהשוואה ליתר המדיניות החשבונאית שלא הודגשה.

3.1 איחוד הדוחות הכספיים

3.1.1 צירופי עסקים

הקבוצה יישמה לגבי צירופי העסקים את שיטת הרכישה (Acquisition method). מועד הרכישה הינו המועד בו הרוכשת השיגה שליטה על הנרכשת.

הקבוצה מכירה במוניטין למועד הרכישה לפי השווי ההוגן של התמורה שהועברה והשווי ההוגן למועד הרכישה של זכות הונית בנרכשת שהוחזקה קודם לכן על ידי הקבוצה, בניכוי הסכום נטו שיוחס ברכישה לנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ולהתחייבויות שניטלו.

התמורה שהועברה כוללת את השווי ההוגן של הנכסים שהועברו לבעלים הקודמים של הנרכשת והתחייבויות שהתהוו לרוכש מול הבעלים הקודמים של הנרכשת, לרבות מחויבות לרכישת מכשירים הוניים של הנרכשת. כמו כן, התמורה שהועברה כוללת את השווי ההוגן של תמורה מותנית. לאחר מועד הרכישה, הקבוצה מכירה בשינויים בשווי ההוגן של תמורה מותנית המסווגת כהתחייבות פיננסית בדוח רווח והפסד במסגרת **סעיף הוצאות מימון**.

בצירוף העסקים שהושג בשלבים, ההפרש בין השווי ההוגן למועד הרכישה של הזכויות ההוניות בנרכשת שהוחזקו קודם לכן על ידי הקבוצה לבין הערך הפנקסני לאותו מועד, נזקף לדוח רווח והפסד במסגרת סעיף הכנסות או הוצאות אחרות.

עלויות הקשורות לרכישה שהתהוו לקבוצה בגין צירוף עסקים, כגון: עמלות ייעוץ, עמלות משפטיות, הערכת שווי ועמלות אחרות בגין שירותים מקצועיים או שירותי ייעוץ, הוכרו כהוצאות בתקופה שבה השירותים מתקבלים.

3.1.2 חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי החברה. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום אובדן השליטה.

שליטה מתקיימת כאשר הקבוצה חשופה, או בעלת זכויות, לתשואות משתנות ממעורבותה בנרכשת ויש לה את היכולת להשפיע על תשואות אלה באמצעות כוח ההשפעה שלה בנרכשת. בבחינת שליטה נלקחות בחשבון זכויות ממשיות המוחזקות על ידי הקבוצה ועל ידי אחרים.

3.1.3 עסקאות שבטלו באיחוד

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הדוחות המאוחדים.

3.2 עסקאות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבע הפעילות של הקבוצה לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף באותו מועד.

3.3 מכשירים פיננסיים

3.3.1

נכסים פיננסיים שאינם נגזרים

נכסים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים בעיקר השקעות בפקדונות, לקוחות וחייבים אחרים ומזומנים ושווי מזומנים.

הקבוצה מכירה לראשונה בנכסים פיננסיים במועד בו הקבוצה הופכת לצד להוראות החוזיות של המכשיר, משמע המועד בו הקבוצה התחייבה לקנות או למכור את הנכס.

נכסים פיננסיים נגרעים כאשר הזכויות החוזיות של הקבוצה לתזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי פוקעות, או כאשר הקבוצה מעבירה את הזכויות לקבל את תזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי בעסקה בה כל הסיכונים וההטבות מהבעלות על הנכס הפיננסי עוברים למעשה.

מכירות נכסים פיננסיים הנעשות בדרך הרגילה (regular way sale), מוכרות במועד קשירת העסקה (trade date), משמע, במועד בו התחייבה הקבוצה למכור את הנכס.

3.3.2

סיווג נכסים פיננסיים והטיפול החשבונאי בכל קבוצה

הקבוצה מסווגת נכסים פיננסיים כדלהלן:

מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים כוללים יתרות מזומנים הניתנים לשימוש מיידי ופקדונות לפי דרישה. שווי המזומנים כוללים השקעות לזמן קצר (כאשר משך הזמן ממועד ההפקדה המקורי ועד למועד הפדיון הינו עד 3 חודשים), ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנת להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי.

השקעות המוצגות לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד

נכס פיננסי מסווג כנמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד, אם הוא מסווג כמחוזק למסחר או אם יועד ככזה בעת ההכרה לראשונה. נכסים פיננסיים אלה נמדדים בשווי הוגן והשינויים בהם נזקפים לרווח והפסד.

הלוואות וחייבים

הלוואות וחייבים הינם נכסים פיננסיים בעלי תשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינם נסחרים בשוק פעיל. נכסים אלו מוכרים לראשונה בשווי הוגן בתוספת עלויות עסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, הלוואות וחייבים נמדדים בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית, בניכוי הפסדים לירידת ערך.

3.3.3

התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים

התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים כוללות: אגרות חוב שהונפקו על ידי הקבוצה, הלוואות ואשראי מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים, ספקים וזכאים אחרים.

הקבוצה מכירה לראשונה במכשירי חוב שהונפקו במועד היווצרותם. התחייבויות פיננסיות מוכרות לראשונה בשווי הוגן בניכוי כל עלויות העסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, התחייבויות פיננסיות נמדדות בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית.

התחייבויות פיננסיות נגרעות כאשר מחויבות הקבוצה, כמפורט בהסכם, פוקעת או כאשר היא סולקה או בוטלה.

3.3.4

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

ערכם של נכסים והתחייבויות פיננסיים צמודי מדד, שאינם נמדדים לפי שווי הוגן, משוערך בכל תקופה בהתאם לשעור עליית/ירידת המדד בפועל.

3.3.5 קיזוז מכשירים פיננסיים

נכס פיננסי והתחייבות פיננסית מקוזזים והסכומים מוצגים בנטו בדוח על המצב הכספי כאשר לקבוצה קיימת באופן מיידי (currently) זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקזז את הסכומים שהוכרו וכן כוונה לסלק את הנכס וההתחייבות על בסיס נטו או לממש את הנכס ולסלק את ההתחייבות בו-זמנית.

3.3.6 א. חשבונאות גידור

הקבוצה מחזיקה במכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור תזרים מזומנים בגין סיכוני שינויים עתידיים במדד המחירים לצרכן.

עסקאות אקדמה נמדדות בשווי הוגן. שינויים בשווי ההוגן של נגזרים המשמשים לגידור תזרימי מזומנים, בגין החלק המגדר האפקטיבי, נזקפים דרך רווח כולל אחר לקרן גידור במסגרת ההון. בגין החלק שאינו אפקטיבי, נזקפים השינויים בשווי ההוגן לרווח והפסד. הסכום שנצבר בקרן גידור מסווג מחדש לדוח רווח והפסד בתקופה בה תזרימי המזומנים משפיעים על דוח רווח והפסד ומוצג באותו הסעיף בדוח רווח והפסד בו נמצא הפריט המגודר.

ב. גידור כלכלי

בנוסף הקבוצה מחזיקה במכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור תזרים מזומנים בגין סיכוני מטבע חוץ. חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים אלה. מכשירים נגזרים כאמור מוכרים לפי שוויים ההוגן; השינויים בשווי ההוגן נזקפים באופן מיידי לדוח רווח והפסד.

3.4 זכויות שידור

זכויות השידור מוצגות לפי העלות, בניכוי זכויות שנוצלו.

עלויות של זכויות שידור קנויות לשידור תכנים כוללות את הסכומים המשולמים לספקי הזכויות בתוספת עלויות ישירות שהוצאו לצורכי התאמת הזכויות לשידור. זכויות השידור מופחתות על בסיס השידורים בפועל מתוך סך השידורים הצפויים להתבצע בהתאם לאומדן ההנהלה או המותרים על פי ההסכם (כאשר החלק שלא הופחת עד לתום תקופת ההסכם מופחת במלואו עם סיומה) או בקו ישר בהתאם לתקופת הסכם הזכויות או אורך החיים הכלכלי הקצר מבין השניים. **השינוי נטו בזכויות השידור מוצג כהתאמות לרווח כחלק מהפעילות השוטפת במסגרת הדוח על תזרימי המזומנים.**

3.5 רכוש קבוע

3.5.1 הכרה ומדידה

הקבוצה בחרה למדוד את פריטי רכוש קבוע לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.

עלות כוללת עלויות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים, שכר עבודה ישיר ועלויות מימון, כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה, וכן אומדן עלויות פירוק ופינוי הפריטים ושיקום האתר בו ממוקם הפריט במקרים בהם לקבוצה מחוייבות לפנות ולשקם את האתר. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד המתייחס, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה.

חלקי חילוף, ציוד עזר וציוד גיבוי מסווגים כרכוש קבוע כאשר הם עומדים בהגדרת רכוש קבוע בהתאם ל- IAS 16, אחרת הם מסווגים כמלאי.

כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים (רכיבים משמעותיים) של הרכוש הקבוע.

רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים על ידי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערכו בספרים. **רווח או הפסד ממכירת רכוש קבוע נכלל בסעיף הכנסות אחרות או הוצאות אחרות, לפי העניין, בדוח רווח והפסד.**

3.5.2. עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי התועלת הכלכלית העתידית הגלומה בחלק החדש תזרום אל הקבוצה ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. עלויות תחזוקה שוטפות של פריט רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

3.5.3. פחת

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. נכסים חכורים בחכירה מימונית מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה ותקופת השימוש בנכסים.

נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו, כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה הנהלה.

שיפורים במבנים שכורים מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת השכירות, הכוללת את תקופת האופציות להארכה שבידי הקבוצה שבכוונתה לממשן ואורח החיים השימושיים של השיפורים במושכר.

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת הינו כדלקמן:

שנה	
4-12	ציוד רשת קווית ובינלאומית (מיתוג, תמסורת וכח)
12-33	רשת קווית
3-15	ציוד ותשתית טלוויזיה רב-ערוצית
4-8	ציוד מנויים והתקנות
6-7	כלי רכב
5-10	ציוד משרדי וכללי
3-7	ציוד אלקטרוני, מחשבים ומערכות תקשורת פנימיים
4-10	רשת סלולרית
עד 31 בדצמבר 2037	ציוד רדיו פאסיבי באתרי הרשת הסלולרית
25	מבנים
4-25 (בעיקר 25)	כבל תת-ימי

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל שנת דיווח ומותאמים בעת הצורך.

3.6. **נכסים בלתי מוחשיים**

3.6.1. מוניטין

מוניטין שנוצר כתוצאה מרכישה של חברות בנות, נכלל במסגרת סעיף נכסים בלתי מוחשיים. לאחר ההכרה לראשונה, מוניטין נמדד לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו. מוניטין נבחן לפחות אחת לשנה לצורך בדיקת ירידת ערך.

3.6.2. עלויות פיתוח תוכנה

עלויות פיתוח תוכנה מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק אם: אפשר למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית; צפויה הטבה כלכלית עתידית מהפיתוח, ולקבוצה כוונה ומקורות מספיקים להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. העלויות שהוכרו כנכס בלתי מוחשי כוללות את עלות החומרים, שכר עבודה ישיר והוצאות תקורה שניתן ליחסן ישירות להכנת הנכס לשימוש המיועד. עלויות פיתוח אחרות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

עלויות פיתוח שהוונו נמדדות לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.

3.6.3 **תוכנות**
 תוכנות המהוות חלק אינטגרלי מהחומרה, אשר אינה יכולה לפעול ללא התוכנות המותקנות עליה, מסווגות כרכוש קבוע. לעומת זאת, רשיונות לתוכנות העומדות בפני עצמן ומוסיפות פונקציונליות נוספות לחומרה, מסווגים כנכסים בלתי מוחשיים.

3.6.4 **זכויות לתדרים**
 זכויות בתדרים מתייחסות לתדרים שהוקצו לפלאפון לקיום פעילות סלולארית, בעקבות זכייתה במכרזים ייעודיים שערך משרד התקשורת. הפחת בגין הנכס נזקף לרווח והפסד לפי שיטת "הקו הישר" מופחת על פני תקופת הקצאת התדרים, שתחילתה במועד השימוש בהם. תדרי הדור הרביעי (LTE) ותדרי דור 3 (HSEA/UMTS) מופחתים עד לתאריך 22 באוגוסט 2028.

3.6.5 **נכסים בלתי מוחשיים אחרים**
נכסים בלתי מוחשיים אחרים שנרכשו על ידי הקבוצה, בעלי אורך חיים מוגדר, נמדדים לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.

3.6.6 **עלויות עוקבות**
 עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו. יתר העלויות, לרבות הקשורות למוניטין או מותגים שפותחו באופן עצמי, נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

3.6.7 **הפחתה**
 הפחתה של נכסים בלתי מוחשיים נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, (למעט האמור להלן בעניין הפחתת קשרי לקוחות), על פני אומדן אורך החיים השימושיים הנכסים הבלתי מוחשיים מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש. מוניטין אינו מופחת באופן שיטתי, אלא נבחן לפחות אחת לשנה לצורך בדיקת ירידת ערך.

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה הנוכחית הינו :

סוג רכוש	תקופת הפחתה
זכויות שימוש בתדרים	על פני תקופת הרישיון עד 2028
תוכנות מחשב ורשיונות לשימוש בתוכנות	3-10 שנים בהתאם לתקופת הרישיון או על פני אומדן משך שימוש בתוכנה
קשרי לקוחות שנרכשו בצירוף עסקים	5-7 שנים בהתאם לאומדן תוואי הנטישה של לקוחות קיימים (בשיטת פחת מואץ)
מותג אשר נרכש בצירוף עסקים	12

האומדנים בדבר שיטת הפחת ואורך החיים השימושי נבחנים מחדש לפחות בכל שנת דיווח ומותאמים בעת הצורך.

3.7 נכסים חכורים

חכירות, לרבות חכירות של קרקעות ממנהל מקרקעי ישראל, בהן נושאת הקבוצה במרבית הסיכונים והתשואות מהנכס, מסווגות כחכירות מימוניות. בעת ההכרה לראשונה נמדדים הנכסים החכורים בסכום השווה לנמוך מבין השווי ההוגן, והערך הנוכחי של דמי החכירה המינימליים העתידיים. **לאחר ההכרה לראשונה, הנכסים נמדדים לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.**

יתר החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים בדוח על המצב הכספי של הקבוצה. תשלומים במסגרת חכירה תפעולית, נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה.

בתחילת ההסדר או בעת בחינתו מחדש, הקבוצה קובעת אם הסדר הוא חכירה או אם הוא מכיל חכירה. הסדר הוא חכירה או מכיל חכירה אם מתקיימים שני התנאים הבאים :

- קיום ההסדר תלוי בשימוש בנכס או בנכסים ספציפיים ; וכן
- ההסדר מכיל זכות לשימוש בנכס.

במידה ובהתאם לתנאים האמורים נקבע כי ההסכם אינו מכיל חכירה, ההסכם מטופל כהסכם שירות והתשלומים בגין השירות נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, בהתאם לתקופת השירות.

3.8. זכויות שימוש בקיבולות

עסקאות לרכישת זכות שימוש בלתי הדירה ("Indefeasible right of use "IRU) בקיבולות כבלים תת ימיים טופלו כעסקאות קבלת שירות. סכום ההוצאה ששולמה מראש מופחתת בקו ישר בהתאם לתקופה הנקובה בהסכם ולא יותר מאומדן אורך החיים השימושיים הצפוי של אותן קיבולות. קיבולות אשר ניתן לזהותן ומשמשות באופן בלעדי את הקבוצה, עונות על הגדרת חכירה מימונית והוצגו בסעיף רכוש קבוע. הנכס מופחת בקו ישר בהתאם לתקופה הנקובה בהסכם ולא יותר מאומדן אורך החיים השימושיים הצפוי של אותן קיבולות.

3.9. מלאי

עלות המלאי כוללת את העלויות לרכישת המלאי ולהבאתו למקומו ולמצבו הקיימים. מלאי נמדד כנמוך מבין העלות וערך המימוש נטו. **הקבוצה בחרה לקבוע את עלות המלאי לפי שיטת ממוצע משוקלל נע.** מלאי כולל ציוד קצה ואביזרים נלווים המיועדים למכירה ושרות וכן חלקי חילוף המשמשים לצורך תיקונים במסגרת שרות התיקונים המסופק ללקוחות. מלאי ציוד קצה, אביזרים וחלקי חילוף אשר צריכתם איטית מוצגים בניכוי הפרשה לירידת ערך.

3.10. ירידת ערך

3.10.1. נכסים פיננסיים שאינם נגזרים

הקבוצה בוחנת ירידת ערך לנכס פיננסי כאשר קיימת ראיה אובייקטיבית לכך שאירוע אחד או יותר השפיעו באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים של הנכס.

בחינת הצורך בירידת ערך, עבור נכסים פיננסיים בסכומים מהותיים, נעשית על בסיס כל נכס בנפרד. עבור יתר הנכסים הפיננסיים נבחן הצורך בירידת ערך באופן קולקטיבי, לפי קבוצות בעלות מאפייני סיכוני אשראי דומים, בהתחשב גם בניסיון העבר. כמו כן, הדוחות הכספיים כוללים הפרשות ספציפיות והפרשות קבוצתיות לחובות מסופקים המשקפות בצורה נאותה, לפי הערכת ההנהלה, את ההפסד הגלום בחובות, שגבייתם מוטלת בספק.

3.10.2. נכסים שאינם פיננסיים

עיתוי בחינת ירידת ערך

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הקבוצה, שאינם מלאי ונכסי מס נדחים, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים, כאמור, מחושב אומדן סכום בר ההשבה של הנכס.

הקבוצה מבצעת אחת לשנה בתאריך קבוע, הערכה של הסכום בר ההשבה של המוניטין, או באופן תכוף יותר, אם קיימים סימנים לירידת ערך.

מדידת סכום בר השבה

הסכום בר ההשבה של נכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש והשווי ההוגן בניכוי עלויות מכירה. בקביעת שווי השימוש, מהוונת הקבוצה את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שעור ההיוון, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס או ליחידה מניבת מזומנים. (אשר בגינם לא הותאמו תזרימי המזומנים העתידיים).

קביעת יחידות מניבות מזומנים

למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים").

הקצאת מוניטין ליחידות מניבות מזומנים

למטרת בחינת ירידת ערך של מוניטין, יחידות מניבות מזומנים אליהן הוקצה מוניטין מקובצות כך שהרמה בה נבחנת ירידת הערך משקפת את הרמה הנמוכה ביותר בה המוניטין נתון למעקב למטרת דיווח פנימי אך בכל מקרה אינה גדולה ממגזר פעילות. מוניטין שנרכש במסגרת צירופי עסקים מוקצה למטרת בחינת ירידת ערך ליחידות מניבות מזומנים אשר צפויות להניב הטבות מהסינרגיה של הצרוף.

הכרה בהפסד מירידת ערך

הפסד מירידת ערך יחידת מניבת מזומנים הכוללות מוניטין, מוכר כאשר הערך בספרים של היחידה מניבת מזומנים, כולל המוניטין, עולה על הסכום בר ההשבה שלה ונזקף לרווח והפסד. הפסד מירידת ערך שהוכר לגבי יחידת מניבת מזומנים, מוקצה תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידה ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי. ראו באור 10.4.

3.11. הטבות לעובדים

3.11.1. הטבות לאחר סיום העסקה

בקבוצה קיימות מספר תכניות הטבה לאחר סיום העסקה. התכניות ממומנות בדרך כלל על ידי הפקדות לחברות ביטוח והן מסווגות כתכניות הפקדה מוגדרת וכן כתכניות הטבה מוגדרת.

א. תוכניות להפקדה מוגדרת

תכנית להפקדה מוגדרת הינה תוכנית לאחר סיום העסקה שלפיה הקבוצה משלמת תשלומים קבועים לישות נפרדת מבלי שתהיה לה מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים.

מחויבויות הקבוצה להפקיד בתכנית הפקדה מוגדרת, נזקפות כהוצאה לרווח והפסד בתקופות שבמהלכן סיפקו העובדים את השירותים.

ב. תוכניות להטבה מוגדרת

מחויבות נטו של הקבוצה, המתייחסת לתכנית הטבה מוגדרת בגין הטבות לאחר סיום העסקה, מחושבת לגבי כל תכנית בנפרד על ידי אומדן הסכום העתידי של ההטבה שתגיע לעובד בתמורה לשירותיו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. הטבה זו מוצגת לפי ערך נוכחי בניכוי השווי ההוגן של נכסי התכנית. החישובים נערכים מידי שנה על ידי אקטואר מוסמך. שיעור ההיוון נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה, שהמטבע שלהן זהה למטבע שבו ההטבה משולמת או צמודה לו, ושמועד פירעון דומה לתנאי המחויבות של הקבוצה.

עלויות הריבית נטו בגין תוכנית להטבה מוגדרת מחושבות על ידי הכפלת ההתחייבות נטו בשיעור ההיוון ששימש למדידת המחויבות בגין הטבה מוגדרת, כפי שנקבע בתחילת תקופת הדיווח השנתית.

הקבוצה בחרה להציג את עלויות הריבית שזקפו לרווח והפסד, במסגרת סעיף הוצאות מימון.

מדידה מחדש של ההתחייבות נטו בגין הטבה מוגדרת כוללת רווחים והפסדים אקטואריים ואת תשואה על נכסי תוכנית (למעט ריבית). מדידות מחדש נזקפות מיידית, דרך רווח כולל אחר ישירות לעובדים.

כאשר חל שיפור או צמצום בהטבות שמעניקה הקבוצה לעובדים, חלק מההטבות המוגדלות או המצומצמות המתייחס לשירותי עבר של העובדים מוכר מיידית כרווח או הפסד כאשר מתרחש התיקון או הצמצום של התכנית.

3.11.2

הטבות אחרות לעובדים לטווח ארוך

המחויבות של הקבוצה בגין הטבות לעובדים לטווח ארוך (כגון מחויבות בגין ימי חופשה ומחלה צבורים), שאינן מתייחסות לתכניות הטבה לאחר סיום העסקה, היא בגין סכום ההטבה העתידית המגיעה לעובדים בגין שרותים שהוענקו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. סכום הטבות אלו מוצג בערכו הנוכחי. שיעור ההיוון נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב קונצרניות צמודות באיכות גבוהה שהמטבע שלהן הינו שקל, ומועד פרעון דומה לתנאי המחויבות של הקבוצה. שינויים אקטואריים נזקפים לדוח רווח והפסד בתקופה בה הם נוצרו. **השינויים האקטואריים הנובעים משינוי בשיעור ההיוון נזקפים לסעיף הוצאות/הכנסות מימון, ואילו יתר ההפרשים נזקפים להוצאות שכר.**

3.11.3

הטבות בגין פרישה מוקדמת ופיטורין

הטבות בגין פיטורין מוכרות כהוצאה כאשר הקבוצה התחייבה באופן מובהק, ללא אפשרות ממשית לביטול, לפיטורי עובדים, לפני הגיעם למועד הפרישה המקובל על פי תכנית פורמאלית מפורטת. הטבות הניתנות לעובדים בפרישה מרצון נזקפות כהוצאה כאשר הקבוצה הציעה לעובדים תכנית המעודדת פרישה מרצון, וכאשר צפוי שההצעה תתקבל וניתן לאמוד באופן מהימן את מספר הנענים להצעה.

3.11.4

הטבות לטווח קצר

מחויבויות בגין הטבות לעובדים לזמן קצר נמדדות על בסיס לא מהוון, וההוצאה נזקפת בעת שניתן השירות המתייחס. מחויבות בגין הטבות לעובדים לזמן קצר בגין בונוס במזומן, מוכרת בגובה הסכום הצפוי להיות משולם, כאשר לקבוצה יש מחויבות נוכחית משפטית או משתמעת לשלם את הסכום האמור בגין שירות שניתן על ידי העובד בעבר וניתן לאמוד באופן מהימן את המחויבות.

סיווג הטבות לעובדים, לצרכי מדידה, כהטבות לטווח קצר או כהטבות אחרות לטווח ארוך נקבע בהתאם לתחזית מועד סילוק המלא של ההטבות.

סיווג הטבות לעובדים כהטבות שוטפות או כהטבות בלתי שוטפות לצורך הצגתן בדוח על המצב הכספי מתבצע בהתאם למועד בו ההתחייבות עומדת לתשלום.

3.12. הפרשות

הפרשה מוכרת כאשר לקבוצה יש מחויבות נוכחית, משפטית או משתמעת, כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, הניתנת לאמידה בצורה מהימנה, וכאשר צפוי כי תידרש זרימת הטבות כלכליות לסילוק המחויבות.

3.12.1

תביעות משפטיות

הטיפול בתביעות משפטיות תלויות הינו בהתאם ל- IAS37 וההוראות הנלוות אליו. על פי ההוראות, התביעות מסווגות לפי קבוצות בעלות מאפיינים דומים, בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפות לסיכון כמפורט להלן:

- א. צפוי - הסתברות מעל ל- 50%.
- ב. אפשרי - הסתברות יותר מקלושה וקטנה או שווה ל- 50%.
- ג. קלוש - הסתברות קטנה או שווה ל- 10%

בגין תביעות לגביהן קיימת לקבוצה מחויבות משפטית או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר שסבירות התממשותן צפויה, נכללות בדוחות הכספיים הפרשות אשר לדעת הנהלות הקבוצה, בהתבסס, בין היתר, על יועציה המשפטיים המטפלים באותן תביעות, הן נאותות בנסיבות כל מקרה ומקרה וזאת למרות שהתביעות הני"ל מוכחות על ידי חברות הקבוצה. בנוסף קיימים מספר

מצומצם של הליכים משפטיים, שרובם נתקבלו לאחרונה, שבשלב זה לא ניתן להעריך את סיכוייהם, ומהטעם האמור לא בוצעה בגינם הפרשה.

בבאור 17 ניתנו פרטים בדבר סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות תלויות אשר סבירות התממשותן אפשרית.

3.12.2. עלויות פרוק וסילוק אתרים

ההפרשה בגין מחוייבות לפירוק וסילוק אתרים מוכרת בגין אותם הסכמי שכירות בהם קיימת לפלאפון מחוייבות להחזיר את הנכס השכור בתום תקופת השכירות לקדמותו, לאחר פירוק והעברת האתר וכן שיקום המקום בעת הצורך. ההפרשה נמדדת על ידי היוון תזרימי המזומנים העתידיים בריבית היוון חסרת סיכון המשקפת את משך הזמן עד המועד הצפוי של סיום החוזה שמכוחו פלאפון נדרשה לפרק את האתר. הערך בספרים של ההפרשה מותאם בכל תקופה על מנת לשקף את חלוף הזמן שמוכר בהוצאות מימון.

3.13. הכנסות

3.13.1. החל מיום 1.1.2017 הקבוצה מיישמת ביישום מוקדם את התקן IFRS 15 "הכנסות מחוזים עם לקוחות" (להלן - התקן). כאמור בבאור 2.8.1, ליישום התקן לא הייתה השפעה מהותית על מדידת ההכנסות בקבוצה בשנת 2017 לעומת הוראות התקינה הקודמת וההשפעה העיקרית של יישום התקן בקבוצה הינה לעניין הטיפול החשבונאי בעלויות תוספתיות של השגת חוזה עם לקוח.

3.13.2. התקן מציג מודל חדש להכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות, הכולל חמישה שלבים לניתוח עסקאות על מנת לקבוע את עיתוי ההכרה בהכנסה ואת סכומה:

- א. זיהוי החוזה עם הלקוח
- ב. זיהוי מחוייבויות ביצוע נפרדות בחוזה
- ג. קביעת מחיר העסקה
- ד. הקצאת מחיר העסקה למחוייבויות ביצוע נפרדות
- ה. הכרה בהכנסה עם קיום מחוייבויות הביצוע

בהתאם למודל כאמור, הקבוצה מכירה בהכנסות כאשר הלקוח משיג שליטה על הסחורה או השירות שהובטחו. ההכנסה נמדדת לפי סכום התמורה לו הקבוצה מצפה להיות זכאית בתמורה להעברת סחורות או שירותים שהובטחו ללקוח, מלבד סכומים שנגבו לטובת צדדים שלישיים.

3.13.3. זיהוי חוזה

הקבוצה מטפלת בחוזה עם לקוח רק כאשר מתקיימים כל התנאים הבאים:

1. הצדדים לחוזה אישרו את החוזה (בכתב, בעל פה או בהתאם לפרקטיקות עסקיות נהוגות אחרות) והם מחוייבים לקיים את המחוייבויות המיוחסות להם;
2. הקבוצה יכולה לזהות את הזכויות של כל צד לגבי המוצרים או השירותים אשר יועברו;
3. הקבוצה יכולה לזהות את תנאי התשלום עבור הסחורות או השירותים אשר יועברו;
4. לחוזה יש מהות מסחרית (כלומר הסיכון, העיתוי והסכום של תזרימי המזומנים העתידיים של הישות חזויים להשתנות כתוצאה מהחוזה); וכן
5. צפוי שהקבוצה תגבה את התמורה לה היא זכאית עבור הסחורות או השירותים אשר יועברו ללקוח.

3.13.4. זיהוי מחוייבות ביצוע

הקבוצה מעריכה במועד ההתקשרות בחוזה את הסחורות או השירותים שהובטחו במסגרת חוזה עם לקוח ומזהה כמחויבות ביצוע כל הבטחה להעביר ללקוח אחד מהשניים הבאים:

- (1) סחורה או שירות (או חבילה של סחורות או שירותים) שהם נפרדים; או
- (2) סדרה של סחורות או שירותים נפרדים שהם למעשה זהים ויש להם אותו דפוס העברה ללקוח.

3.13.5 קביעת מחיר העסקה

מחיר העסקה הוא סכום התמורה לו הקבוצה מצפה להיות זכאית בתמורה להעברת סחורות או שירותים שהובטחו ללקוח, מלבד סכומים שנגבו לטובת צדדים שלישיים. בעת קביעת מחיר העסקה הקבוצה מביאה בחשבון את ההשפעות של כל הבאים: תמורה משתנה, קיומו של רכיב מימון משמעותי בחוזה, תמורה שלא במזומן ותמורה שיש לשלם ללקוח.

קיומו של רכיב מימון משמעותי

לצורך מדידת מחיר העסקה, הקבוצה מתאימה את סכום התמורה שהובטחה בגין השפעות של ערך הזמן של הכסף אם עיתוי התשלומים שהוסכם בין הצדדים מספק ללקוח או לקבוצה הטבה משמעותית של מימון. במקרים אלו החוזה מכיל רכיב מימון משמעותי. בהערכה אם חוזה מכיל רכיב מימון משמעותי, בוחנת הקבוצה, בין היתר, את אורך הזמן החזוי בין המועד בו הקבוצה מעבירה את הסחורות או השירותים שהובטחו ללקוח לבין המועד בו הלקוח משלם עבור סחורות או שירותים אלה, וכן ההפרש, אם קיים, בין הסכום של התמורה שהובטחה לבין מחיר המכירה במזומן של הסחורות או השירותים שהובטחו.

כאשר קיים רכיב מימון משמעותי בחוזה, **הקבוצה מכירה בסכום התמורה תוך שימוש בשיעור ההיוון שישתקף בעסקת מימון נפרדת בינה לבין הלקוח במועד ההתקשרות.** רכיב המימון מוכר כהכנסות או כהוצאות ריבית במהלך התקופה המחושבות בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית.

במקרים בהם הפער בין מועד קבלת התשלום לבין מועד העברת הסחורה או השירות ללקוח הינו שנה או פחות, **הקבוצה מיישמת את ההקלה הפרקטית הקבועה בתקן ואינה מפרידה רכיב מימון משמעותי.**

3.13.6 קיום מחויבות ביצוע

הכנסות מוכרות כאשר הקבוצה מקיימת מחויבות ביצוע על ידי העברת שליטה על סחורה או שירות שהובטחו ללקוח.

3.13.7 עלויות חוזה

עלויות תוספתיות של השגת חוזה עם לקוח כגון עמלות מכירה המשולמות למשווקים ולאנשי מכירות עובדי הקבוצה בגין מכירות ושדרוגים, מוכרות כנכס כאשר צפוי כי הקבוצה תשיב עלויות אלו. עלויות להשגת חוזה שהיו מתהוות ללא קשר אם החוזה הושג מוכרות כהוצאה בעת התהוותן, אלא אם ניתן לחייב את הלקוח בגין עלויות אלה.

עלויות שהונו כנכס מופחתות לדוח רווח והפסד על בסיס שיטתי בהתאם לקצב נטישה ממוצע צפוי של המנויים לפי סוג המנוי והשירות אותו הוא מקבל (בעיקר על פני תקופה של 1 - 4 שנים).

בכל תקופת דיווח הקבוצה בוחנת האם הערך בספרים של הנכס שהוכר כאמור עולה על יתרת הסכום של התמורה שהישות מצפה לקבל בתמורה לסחורות או השירותים אליהם מתייחס הנכס, בניכוי העלויות המתייחסות במישרין להספקת סחורות או שירותים אלה אשר לא הוכרו כהוצאות, ובמידת הצורך, מוכר הפסד מירידת ערך ברווח או הפסד.

3.13.8 ספק עיקרי או סוכן

כאשר צד אחר מעורב בהספקת סחורות או שירותים ללקוח, הקבוצה בוחנת האם מהות ההבטחה שלה היא מחויבות ביצוע לספק את הסחורות או השירותים המוגדרים בעצמה, כלומר הקבוצה היא ספק עיקרי ולכן מכירה בהכנסות בסכום ברוטו של התמורה, או לפעול כדי שצד אחר יספק סחורות או שירותים אלה, כלומר הקבוצה היא סוכן ולכן מכירה בהכנסה בסכום העמלה נטו.

הקבוצה היא ספק עיקרי כאשר היא שולטת על הסחורה או השירות שהובטחו טרם העברתם ללקוח. אינדיקטורים לכך שהקבוצה שולטת על הסחורה או השירות לפני העברתם ללקוח כוללים, בין היתר, את הבאים: הקבוצה היא האחראית העיקרית לקיום ההבטחות בחוזה; לקבוצה יש סיכון מלאי לפני שהסחורה או השירות הועברו ללקוח; וכן, לקבוצה יש שיקול דעת בקביעת מחירים עבור הסחורה או השירות.

3.14. הכנסות והוצאות מימון

הכנסות מימון כוללות בעיקר הכנסות ריבית שנצברו בשיטת הריבית האפקטיבית בגין מכירת ציוד קצה בתשלומים, הכנסות ריבית מפקדונות ושינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הוצאות מימון כוללות בעיקר הוצאות ריבית והצמדה על הלוואות שנתקבלו ואגרות חוב שהונפקו וכן הוצאות מימון בגין הפרשות הנובעות מתביעות משפטיות.

בדוחות על תזרימי מזומנים, ריבית שהתקבלה ודיבידנדים שהתקבלו מוצגים במסגרת תזרימי מזומנים מפעילות השקעה. הקבוצה בחרה להציג את הריביות והפרשי ההצמדה ששולמו בגין הלוואות ואגרות חוב במסגרת תזרימי מזומנים ששימשו לפעילות מימון.

3.15. הוצאות מסים על ההכנסה

הוצאות מסים על ההכנסה כוללות מסים שוטפים ונדחים. הוצאות מסים על ההכנסה נזקפות לדוח רווח והפסד או לרווח כולל אחר במידה ונובעות מפריטים אשר מוכרים ברווח כולל אחר.

מסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדוח. מסים שוטפים כוללים גם שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

עמדות מס לא וודאיות

הפרשה בגין עמדות מס לא וודאיות, לרבות הוצאות מס וריבית נוספות, מוכרת כאשר יותר צפוי מאשר לא כי הקבוצה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות.

מסים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה, בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. הקבוצה לא מכירה במסים נדחים בגין הפרשים הזמניים הבאים:

1. הכרה לראשונה במוניטין
2. הפרשים הנובעים מהשקעה בחברות בנות ובחברות כלולות, במידה ואין זה צפוי שהם יתהפכו בעתיד הנראה לעין ובמידה והקבוצה שולטת במועד היפוך ההפרש.

המסים הנדחים נמדדים לפי שעורי המס הצפויים לחול על הפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה למועד הדיווח.

נכס מס נדחה מוכר בספרים בגין הפסדים מועברים, הטבות מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי, כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל אותם. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות תתממשנה, הם מופחתים. ראו באור 7.4.

קיצוז נכסי והתחייבויות מסים נדחים

הקבוצה מקיזזת נכסי והתחייבויות מסים נדחים במידה וקיימת זכות משפטית הניתנת לאכיפה לקיצוז נכסי והתחייבויות מסים נדחים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס

הממוסה על ידי אותה רשות מס באותה חברה נישומה, אשר בכוונתן לסלק נכסי והתחייבות מסים נדחים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים הנדחים מיושבים בו זמנית.

הצגת הוצאות המס במסגרת דוח תזרים מזומנים

תזרימי מזומנים הנובעים ממסים על הכנסה מסווגים בדוח תזרים מזומנים כתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, אלא אם כן ניתן לזהותם ספציפית עם פעילויות השקעה ופעילויות מימון.

3.16. דיבידנד

התחייבות המתייחסת לדיבידנד שהוצע או הוכרז לאחר מועד הדוחות הכספיים, מוכרת רק בתקופה בה נעשתה ההכרזה (אישור האסיפה הכללית). בדוחות על תזרימי מזומנים, **דיבידנד ששולם מוצג במסגרת פעילות מימון.**

3.17. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו

3.17.1. תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 9 "מכשירים פיננסיים" (להלן – התקן)

תקן IFRS 9 מחליף את ההוראות הקיימות היום בתקן IAS 39 "מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה". התקן החדש כולל הוראות מעודכנות לסיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, מודל חדש להכרה בהפסדי אשראי צפויים (expected credit loss model) עבור מרבית נכסי החוב הפיננסיים, וכן הוראות ודרישות חדשות בנושא חשבונאות גידור.

התקן ייושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1.1.2018 ללא תיקון מספרי השוואה, תוך התאמת יתרות העודפים למועד זה. הקבוצה בחנה את השלכות יישום התקן ולהערכת הקבוצה ליישום התקן לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

3.17.2. תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 16 "חכירות" (להלן – התקן)

התקן מחליף את תקן בינלאומי IAS 17 "חכירות" (להלן - IAS 17) ואת הפרשנויות הקשורות לתקן.

חלה חובה ליישם את התקן לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1.1.2019, עם אפשרות ליישום מוקדם. הקבוצה החליטה ליישם את התקן ביישום מוקדם החל מיום 1.1.2018 תוך שימוש בגישת השפעה המצטברת.

הוראות התקן מבטלות את הדרישה הקיימת מחוכרים לסיווג החכירה כתפעולית או כמימונית. חלף זאת, לעניין החוכרים, מציג התקן מודל אחד לטיפול החשבונאי בכל החכירות, לפיו על החוכר להכיר בנכס זכות שימוש ובהתחייבות בגין החכירה בדוחותיו הכספיים. התקן כולל שני חריגים למודל הכללי, לפיהם חוכר יכול לבחור לא ליישם את דרישות ההכרה בנכס זכות שימוש ובהתחייבות לגבי חכירות לטווח קצר של עד שנה ו/או חכירות בהן נכס הבסיס הוא בעל ערך נמוך. הקבוצה החליטה לא ליישם את החריג בקשר לחכירות לטווח קצר.

במועד היישום לראשונה, הקבוצה תכיר בהתחייבות בגין חכירה עבור החכירות שסווגו קודם לכן כחכירות תפעוליות בהתאם ל- IAS 17. ההתחייבות תימדד בערך הנוכחי של תשלומי החכירה שנתרו, המהוונים בשיעור הריבית התוספתי של הקבוצה במועד היישום לראשונה.

הקבוצה בחרה ליישם את ההקלה הקיימת בתקן, לפיה במועד המעבר יוכר נכס זכות שימוש בגין חכירות שסווגו קודם לכן כחכירות תפעוליות בהתאם לתקן IAS 17, בסכום השווה להתחייבות חכירה.

לאור האמור לעיל, לא צפויה השפעה של אימוץ התקן על יתרת העודפים למועד המעבר.

הקבוצה בחרה לאמץ את התקן תוך יישום ההקלות המתאפשרות בהוראות המעבר לתקן כדלהלן:

א. לא נבחן מחדש אם החוזה הינו חכירה או מכיל חכירה למועד תחילת יישום התקן. לפיכך ההסכמים אשר טופלו בעבר כחוזי חכירה תפעולית, יטופלו בהתאם

לתקן החדש ואילו ההסכמים שטופלו בעבר כחוזי קבלת שירות, ימשיכו להיות מטופלים כך ללא שינוי.

- ב. שימוש בשיעור היוון אחד לתיק חוזי חכירה (portfolio) בעלי מאפיינים דומים ;
- ג. שימוש בהערכה קודמת של חוזה מכביד לפי IAS 37 למועד המעבר כתחליף לבחינת ירידת ערך של נכסי זכויות השימוש ;
- ד. אי הכללה של עלויות ישירות שהתהוו בחכירה כחלק מהנכס במועד המעבר ;
- ה. שימוש ב"ראייה לאחור" בקביעת תקופת החכירה אם החוזה כולל אופציות להארכת או לביטול החכירה ;

הוראות התקן צפויות להשפיע על הטיפול החשבונאי בהסכמי חכירת נדל"ן, אתרים סולאריים, רכבים וכן נכסים נוספים בקבוצה.

להערכת הקבוצה, במועד היישום לראשונה של התקן, צפוי גידול בנכסים שאינם שוטפים בהיקף של כ- 1.4 מיליארד ש"ח, גידול בהתחייבויות שוטפות של כ- 0.4 מיליארד ש"ח וכן גידול בהתחייבויות שאינן שוטפות של כ- 1 מיליארד ש"ח.

בהתאם לכך, החל ממועד היישום לראשונה, חלף הצגת הוצאות השכירות בגין הנכסים החכורים בחכירות תפעוליות, הקבוצה תכיר בהוצאות פחת בגין הפחתות נכסי זכות השימוש שהוכרו, ובנוסף יוכרו הוצאות מימון בגין התחייבות חכירה.

לפיכך, יישום התקן צפוי לגרום בשנת 2018 לירידה בהוצאות הפעלה בהיקף של כ- 0.4 מיליארד ש"ח ועליה ובפחת והפחתות ובהוצאות המימון בסכום דומה. כמו כן, כתוצאה מיישום התקן, צפוי להיות גידול בתזרים מזומנים מפעילות שוטפת וקישון בתזרים מזומנים מפעילות מימון בהיקף של כ- 0.4 מיליארד ש"ח.

השפעת יישום התקן על הרווח הנקי של הקבוצה לשנת 2018 צפויה להיות זניחה.

ההשפעה של יישום התקן על התוצאות הכספיות, על דוח תזרים המזומנים ועל הדוח על המצב הכספי מבוססת על חוזי החכירה הקיימים ליום 1.1.2018 וצפי הקבוצה לגבי ההסכמים העתידיים ותהיה תלויה בהיקף בפועל של הסכמי החכירה שהקבוצה תהיה צד להם החל מתחילת יישום התקן, בשיעור האינפלציה במהלך שנת 2018 ובמשתנים כלכליים נוספים. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהאומדן כאמור.

3.17.3 פרשנות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי IFRIC 22 "עסקאות במטבע חוץ ומקדמות במט"ח"

הפרשנות קובעת כי מועד העסקה לצורך קביעת שער החליפין לרישום עסקה במטבע חוץ הכוללת מקדמות יהא המועד בו החברה מכירה לראשונה בנכס/התחייבות לא כספי בגין המקדמה. כאשר ישנם מספר תשלומים או תקבולים מראש, החברה תקבע מועד עסקה בגין כל תשלום/תקבול בנפרד.

הפרשנות תיושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1.1.2018. להערכת הקבוצה ליישום הפרשנות לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

3.17.4 פרשנות של דיווח כספי בינלאומי IFRIC 23 "עמדות מס לא וודאיות"

הפרשנות מבהירה כיצד ליישם את דרישות ההכרה והמדידה של IAS 12 כאשר קיימת אי וודאות לגבי עמדות מס. הפרשנות תיושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1.1.2019, עם אפשרות ליישום מוקדם. להערכת הקבוצה ליישום הפרשנות לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

4. מזומנים ושווי מזומנים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים ליום 31.12.2017 כוללת בעיקר פקדונות בבנקים לתקופה של עד 90 ימים.

5. השקעות

31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
546	275	פקדונות בבנק
31	14	השקעה בניירות ערך סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
9	-	אחרים
586	289	

הפקדונות עומדים לפרעון עד לחודש יולי 2018 ויתר ההשקעות ניתנות למימוש מיידי.

6. לקוחות וחייבים

6.1. הרכב לקוחות וחייבים :

31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
לקוחות*		
785	765	חובות פתוחים והמחאות לגביה
450	428	כרטיסי אשראי
241	235	הכנסות לקבל
505	472	חלויות שוטפות של לקוחות זמן ארוך
19	15	צדדים קשורים ובעלי עניין
2,000	1,915	
חייבים אחרים ונכסי מסים שוטפים		
145	66	הוצאות מראש
74	204	חייבים אחרים (בעיקר בגין מכירות נדל"ן) ונכסי מסים שוטפים
219	270	
לקוחות וחייבים לזמן ארוך*		
445	387	לקוחות – חובות פתוחים
199	106	חייבים לזמן ארוך (בגין מכירת נדל"ן)
644	493	
2,863	2,678	

* יתרות הלקוחות מוצגות בניכוי הפרשה לחובות מסופקים.

6.2. שעורי ריבית ההיוון של לקוחות לזמן ארוך הינם בהתאם לאומדן סיכון האשראי של הלקוחות. שעורי הריבית ששימשו את הקבוצה להיוון בשנת 2017 הינם 3.5% - 3.4% (בשנת 2016 : 3.5% - 3.3%).

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2017

6.3. מועדי מימוש צפויים של לקוחות וחייבים לזמן ארוך :

מועדי פרעון צפויים	31 בדצמבר 2017
	מיליוני ש"ח
2019	345
2020	142
2021 ואילך	6
	493

6.4. גיול חובות הלקוחות למועד הדיווח :

	31 בדצמבר 2016		31 בדצמבר 2017	
	יתרת לקוחות ברוטו	הפרשה לחובות מסופקים	יתרת לקוחות ברוטו	הפרשה לחובות מסופקים
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
אינם בפיגור	2,282	(8)	2,153	(6)
פיגור של עד שנה	183	(46)	165	(37)
פיגור בין שנה לשנתיים	50	(31)	44	(27)
פיגור מעל שנתיים	41	(26)	32	(22)
	2,556	(111)	2,394	(92)

6.5. התנועה בהפרשה לחובות מסופקים במשך השנה היא כדלקמן :

	2016	2017
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
יתרה ליום 1 בינואר	173	111
הפסד שהוכר מירידת ערך	25	20
חובות אבודים	(87)	(39)
יתרה ליום 31 בדצמבר	111	92

7. מסים על הכנסה

7.1 שיעור מס חברות

המסים השוטפים לתקופות המדווחות מחושבים בהתאם לשיעורי המס הרלוונטיים לקבוצה אשר הינם 24% בשנת 2017, 25% בשנת 2016 ו- 26.5% בשנת 2015.

ביום 22.12.2016 אישרה מליאת הכנסת את חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו- 2018) התשע"ז-2016, לפיו, בין היתר, הופחת מס חברות לשיעור של 23% משנת 2018 ואילך.

יתרות המסים הנדחים ליום 31.12.2017 חושבו בהתאם לשיעורי הצפויים לחול במועד ההיפוך. המסים השוטפים לתקופות המדווחות מחושבים בהתאם לשיעורי המס בפועל, כפי שמפורט לעיל.

7.2 מרכיבי הוצאות מסים על הכנסה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הוצאות מסים שוטפים		
567	437	438
-	(32)	*54
567	405	492
הוצאות מסים נדחים		
-	-	*(54)
-	-	21
31	220	(6)
31	220	(39)
598	625	453

* התאמות בגין שנים קודמות על פי הסכם שומות משנת 2017 כמפורט בבאור 7.6.1 להלן.

7.3 התאמה בין המס התיאורטי על הרווח לפני מיסים על הכנסה לבין הוצאות המסים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,319	1,869	1,688
26.5%	25%	24%
614	467	405
(16)	47	48
-	143	-
-	(32)	-
598	625	453

7.4. נכסי מס והתחייבויות מסים נדחים שהוכרו והשינויים בהם

סך הכל	מסילים ש"ח	התחייבויות מסים נדחים		נכסי מסים		נכס מס נדחה בגין הפסדים בחברת די.בי.אס*
		מסילים ש"ח	מסילים ש"ח	מסילים ש"ח	מסילים ש"ח	
1,127	117	(264)	(353)	208	1,419	יתרה ליום 1 בינואר 2016
שינויים שנזקפו לרווח והפסד:						
(143)	(7)	27	46	(26)	(183)	שינויים בשיעור המס
(48)	-	-	-	-	(48)	ניצול הפסדים מועברים
(29)	(82)	49	4	-	-	אחרים
(1)	3	-	-	(4)	-	שינויים אשר נזקפו להון
906	31	(188)	(303)	178	1,188	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
שינויים שנזקפו לרווח והפסד:						
39	23	38	13	(13)	(22)	יצירה והיפוך של הפרשים זמניים וניצול הפסדים מועברים
1	1	-	-	-	-	שינויים אשר נזקפו להון
946	55	(150)	(290)	165	1,166	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017

הערך בספרים		ליום 31 בדצמבר	
		2016	2017
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסי מסים נדחים		1,007	1,019
התחייבויות מסים נדחים		(101)	(73)
יתרה ליום 31 בדצמבר		906	946

* נכס מס נדחה בגין הפסדים מועברים לצרכי מס בחברת די.בי.אס מופיע בספרי החברה בסך 1,166 מיליוני ש"ח. רישום הנכס הנ"ל מתבסס על תחזית ניצולו בעתיד בהתאם למיזוג הצפוי כמתואר בבאור 7.6.1 שיתבצע לאחר קבלת האישור הרגולטורי לביטול ההפרדה המבנית בבזק. הנחת ניצול נכס המס במיזוג כאמור מתבססת על הערכת הנהלת החברה, הנשענת על שיחות שוטפות של הנהלת החברה עם משרד התקשורת ועל תוכנית העבודה של משרד התקשורת, כי יותר סביר מאשר לא (more likely than not) שביטול ההפרדה המבנית בין החברה לבין די.בי.אס יאושר.

7.5. נכסים והתחייבויות מסים נדחים שלא הוכרו

בחישוב המסים הנדחים לא מובאים בחשבון המסים שהיו חלים במקרה של מימוש ההשקעה בחברות בנות וכלולות, מאחר ובכוונת וביכולת הקבוצה להחזיק בהשקעות אלו. לא מובאים בחשבון מסים נדחים בגין חלוקת רווחים בחברות בנות וכלולות זאת מאחר והדיבידנדים אינם חייבים במס.

7.6. שומות מס סופיות

7.6.1. לחברה שומות מס סופיות עד וכולל שנת 2014.

ביום 15.9.2016 נחתם בין החברה לבין רשות המיסים הסכם שומה ("הסכם השומה") המסיים את המחלוקות בעניין טענות פקיד השומה לגבי הכנסות מימון בגין הלוואות הבעלים לדי.בי.אס וכן בגין הזכויות והאחזקות שנרכשו על ידי החברה בדי.בי.אס.

במקביל לחתימת הסכם השומה נתנה רשות המיסים אישור לצרכי מס לביצוע מיזוג של די.בי.אס עם ולתוך החברה, בהתאם להוראות סעיף 103ב לפקודת מס הכנסה, ולפיו הפסדי די.בי.אס למועד המיזוג יותרו בקיזוז כנגד רווחי החברה הקולטת ובלבד שבכל שנת מס, לא יותר לקיזוז כאמור סכום העולה על כ- 12.5% (פריסה על פני 8 שנים) מסך ההפסדים של החברה המעבירה והחברה הקולטת או על 50% מהכנסתה

החייבת של החברה הקולטת באותה שנת מס לפני קיזוז ההפסד משנים קודמות, והכל לפי הנמוך שביניהם.

האישור ניתן בהתאם לדיני המס החלים בעת נתינתו. מבלי לגרוע מסכום ההפסדים שנקבע בהסכם השומה, במידה ויחול שינוי בדיני המס החלים, רשות המיסים תיבחן מחדש את החלטת המיסוי על פי דיני המס שיחולו במועד המיזוג. עם זאת, הובהר כי תוקף האישור הינו עד ליום 31.12.2019. רשות המסים תאריך את תוקף האישור בשנה נוספת מידי שנה בכפוף להצהרת החברה ודי.בי.אס כי לא חל שינוי מהותי בעסקיהן ובתנאי החלטת המיסוי, ובכפוף לפרשנות שניתנה לדיני המס, ובלבד שפרשנות כאמור פורסמה בכתב. שינוי בדיני המס שאינו מחייב שינוי באישור לא יגרום לשינוי בו.

יתרת הפסדי די.בי.אס לצרכי מס עומדות ליום 31.12.2017 על סך של כ- 5 מיליארד ש"ח.

ביום 25.12.2017 נחתם בין החברה לבין פקיד שומה מפעלים גדולים הסכם שומה סופי לשנים 2014 - 2011 אשר מסדיר את כלל המחלוקות שנתגלו בין הצדדים לרבות בעניין אי הכרה בהוצאות מימון והפרשי עיתוי בהוצאות פחות. חבות המס, נטו שנוספה כתוצאה מהסכם השומה הינה בסך של כ- 70 מיליון ש"ח אשר בגינה כלולה הפרשה מלאה בדוחות כספיים אלה. הסכם השומות מסדיר באופן סופי וממצה את טענות פקיד השומה גם בקשר לשנים 2015 ואילך, בכל הנוגע לייחוס הוצאות מימון להפחתת ההון שבוצעה על ידי החברה בשנים 2013 - 2011 וכן לייחוס הוצאות מימון להכנסות החברה מדיבידנד בין-חברתי שנתקבל או יתקבל מהחברות הבנות, החל משנת 2015 ואילך, בגין סכומי ההשקעות המופיעים בדוחות הכספיים של החברה לתום שנת 2014 (בגין חברת די.בי.אס עד 27.9.2016).

7.6.2. לפלאפון שומות מס סופיות עד וכולל שנת 2014.

7.6.3. לבזק בינלאומי שומות מס סופיות עד וכולל שנת 2012.

7.6.4. לדי.בי.אס שומות מס סופיות עד וכולל שנת 2013.

7.6.5. לוואלה שומות מס סופיות עד וכולל שנת 2011. ביום 12.11.2017 במסגרת דיוני השומות של וואלה, הוציא פקיד השומה לוואלה שומה לפי מיטב השפיטה לשנת 2014. דרישת פקיד השומה הינה לתשלום מס נוסף בסך של כ- 19 מיליון ש"ח. עיקר המחלוקת בין וואלה לפקיד השומה נסובה סביב חבות המס של וואלה כתוצאה ממימוש האחזקות בחברה הבת קורל תל בע"מ. בכוננת וואלה להשיג על השומה כאמור. להערכת הנהלת וואלה הדוחות הכספיים כוללים הפרשות מתאימות.

8. זכויות שידור בניכוי זכויות שנוצלו

31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
800	797	עלות
(368)	(343)	בניכוי זכויות שנוצלו
432	454	

ליום 31.12.2017 די.בי.אס קשורה בהסכמים לרכישת זכויות שידור. בשנת 2017 הסתכמו רכישות זכויות אלו בסך של כ- 248 מיליון ש"ח.

9. רכוש קבוע

סך הכל	ציוד משרדי, מחשבים וכלי רכב	ציוד מנויים	ציוד ותשתיות לטלוויזיה רב-ערוצית	רשת סלולרית	כבלים ותשתיות תקשורת רשת ניחת ובינלאומית	ציוד רשת קווית ובינלאומית (מיתוג, תמסורת, כח)		קרקע ומבנים	מיליוני ש"ח
						מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
עלות									
21,197	842	878	867	2,697	11,668	2,597	1,648	1,648	יתרה ליום 1 בינואר 2016
1,249	73	265	180	196	247	261	27	27	תוספות
(1,038)	(129)	(205)	(11)	(219)	(214)	(172)	(88)	(88)	גריעות
21,408	786	938	1,036	2,674	11,701	2,686	1,587	1,587	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
1,188	75	278	165	152	228	256	34	34	תוספות
(666)	(62)	(42)	(8)	(35)	(192)	(167)	(160)	(160)	גריעות
21,930	799	1,174	1,193	2,791	11,737	2,775	1,461	1,461	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
פחת והפסדים מירידת ערך									
14,303	564	452	143	1,761	8,925	1,295	1,163	1,163	יתרה ליום 1 בינואר 2016
1,235	86	176	236	263	197	234	43	43	פחת לשנה
(1,006)	(120)	(201)	(10)	(219)	(213)	(171)	(72)	(72)	גריעות
14,532	530	427	369	1,805	8,909	1,358	1,134	1,134	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
1,221	85	187	222	234	204	247	42	42	פחת לשנה
(621)	(60)	(38)	(7)	(35)	(192)	(167)	(122)	(122)	גריעות
15,132	555	576	584	2,004	8,921	1,438	1,054	1,054	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
הערך בספרים									
6,894	278	426	724	936	2,743	1,302	485	485	ליום 1 בינואר 2016
6,876	256	511	667	869	2,792	1,328	453	453	ליום 31 בדצמבר 2016
6,798	244	598	609	787	2,816	1,337	407	407	ליום 31 בדצמבר 2017

- 9.1.** ערך השייר של כבלי הנחושת של הקבוצה נקבע על פי הערכת שווי בתום כל רבעון. ערך השייר עומד על סך של כ- 188 מיליון ש"ח ליום 31.12.2017 וכ- 154 מיליון ש"ח ליום 31.12.2016.
- 9.2.** רכוש קבוע בקבוצה נגרע בסוף כל שנה עם הפחתתו המלאה, פרט לקרקע, מבנים, כלי רכב, כבלי נחושת ורכיבים מסויימים ברשת UMTS של חברת פלאפון הנגרעים עם מכירתם. בשנת 2017 גרעה הקבוצה רכוש שהפחתתו הסתיימה בעלות של כ- 496 מיליון ש"ח (בשנת 2016 - 894 מיליון ש"ח).
- 9.3.** חברות הקבוצה בחנו את אורך החיים של הרכוש הקבוע במסגרת ועדות פחת, על מנת לקבוע את אומדן אורך החיים של הציוד שלהן. לשינוי כאמור לא הייתה השפעה מהותית על הוצאות הפחת בקבוצה. בעקבות ממצאי ועדות הפחת בוצעו שינויים לא מהותיים באומדן אורך החיים של נכסים מסויימים.
- 9.4.** מרבית נכסי המקרקעין שבשימוש החברה הינם בחכירה מימונית מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל החל משנת 1993 לתקופה של 49 שנים עם אופציה להארכה ב- 49 שנים נוספות. זכויות החכירה מופחתות על פני תקופת החכירה.
- 9.5.** החברה עוסקת החל משנת 2013 בהקמתה של רשת סיבים אופטיים שיגיעו עד לחצר הלקוח. במהלך שנת 2017 היקף פריסת הסיבים הגיע למצב הדרוש על מנת שיוכלו לפעול לכשיוחלט על הטכנולוגיה בה יעשה שימוש, והחברה החלה בהפחתת הרשת. הפעלה מסחרית של הרשת צפויה בעתיד.
- 9.6.** למועד הדיווח קיימות התקשרויות לרכישת רכוש קבוע בקבוצה בסך כ- 136 מיליון ש"ח (בשנת 2016 - כ- 139 מיליון ש"ח).
- 9.7.** בהתאם לצו התקשורת (בזק ושידורים) (קביעת שירות חיוני שנותנת "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ), התשנ"ז-1997 נדרש אישור ראש הממשלה ושר התקשורת להקניית זכויות בנכסים מסויימים של החברה (בין היתר מתגים, רשת כבלים, רשת תמסורת ומאגרי נתונים ומידע).
- 9.8.** בדבר שעבודים ראו באור 19.
- 9.9.** באשר לשעבודים בקשר עם הלוואות ואשראי ראו באור 13.

10. נכסים בלתי מוחשיים

מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
סך הכל	אחרים	ערוצית	סלולארית	מחשב	תוכנות ורישיונות	מוניטין
עלות						
4,849	188	1,137	480	1,613	1,431	יתרה ליום 1 בינואר 2016
						רכישות או תוספות
198	11	-	-	187	-	מפיתוח עצמי
(71)	(11)	-	-	(60)	-	גריעות
4,976	188	1,137	480	1,740	1,431	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
						רכישות או תוספות
227	-	-	-	227	-	מפיתוח עצמי
(113)	(48)	-	-	(65)	-	גריעות
5,090	140	1,137	480	1,902	1,431	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
הפחתות והפסדים						
מיידית ערך						
1,517	134	141	205	1,031	6	יתרה 1 בינואר 2016
477	24	187	37	229	-	הפחתה לשנה
(65)	(6)	-	-	(59)	-	גריעות
1,929	152	328	242	1,201	6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
414	10	157	29	218	-	הפחתה לשנה
87	-	-	-	-	87	הפסד מיידית ערך
(108)	(43)	-	-	(65)	-	גריעות
2,322	119	485	271	1,354	93	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
הערך בספרים						
3,332	54	996	275	582	1,425	ליום 1 בינואר 2016
3,047	36	809	238	539	1,425	ליום 31 בדצמבר 2016
2,768	21	652	209	548	1,338	ליום 31 בדצמבר 2017

10.1. בדיקת ירידת ערך ליחידות מניבות מזומנים הכוללות מוניטין

לצורך בדיקת ירידת ערך, יוחס המוניטין למגזרי פעילות של הקבוצה כדלהלן:

מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2017
1,027	1,027
265	265
120	33
13	13
1,425	1,338

10.2. בדיקת ירידת ערך מוניטין תקשורת סלולארית (פלאפון)

שווי השימוש לקבוצת בזק של יחידה מניבת מזומנים תקשורת סלולארית, חושב בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים (DCF) בהתבסס על תחזית תזרים מזומנים למשך חמש השנים הבאות. תחזית תזרים המזומנים מתבססת על תוצאות חברת פלאפון בשנים האחרונות, כך שהצמיחה ונתחי השוק העתידיים מושפעים ממגמות בשוק הסלולר כגון, תחרות מחירים, רגולציה והיקף פעילות המפעילים הסלולריים החדשים. תחזית ההכנסות מבוססת על הנחות בנוגע למספר מנויים, הכנסה ממוצעת למנוי ומכירות ציוד קצה. הנחה מרכזית בבסיס התחזית הינה התאוששות בפעילות העסקית של פלאפון במהלך שנת 2019, על רקע הצפי להתייצבות השוק והתכנסות לשיווי משקל תחרותי. בנוסף שווי סינרגיות פוטנציאליות העשויות להיווצר עקב ביטול ההפרדה המבנית בקבוצת בזק לא נמדדו לאור הפער המשמעותי בין שווי הפעילות של יחידה מניבת מזומנים לבין ערכה בספרים.

הוצאות התפעול, המכירה, השיווק וההשקעות הותאמו להיקף הפעילות של חברת פלאפון. מחיר ההון הנומינאלי שנלקח הינו 10% (אחרי מס). כמו כן, הונח כי שיעור צמיחה פרמנטית יעמוד על 2.5%. הערכת השווי נערכה על ידי מעריך שווי חיצוני. בהתאם להערכת השווי הנ"ל, הקבוצה לא נדרשה לבצע הפחתה בגין ירידת ערך של יחידה מניבת המזומנים תקשורת סלולארית.

10.3. בדיקת ירידת ערך מוניטין תקשורת פנים ארצית נייחת (בזק)

שווי השימוש לקבוצת בזק של יחידה מניבת מזומנים תקשורת פנים ארצית נייחת, חושב בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים (DCF) בהתבסס על תחזית תזרים מזומנים למשך חמש השנים הבאות. תחזית תזרים המזומנים מתבססת על תוצאות מגזר תקשורת פנים ארצית נייחת בשנים האחרונות, תוך שקלול ההשפעות העסקיות בגין פתיחת השוק הסיטונאי באינטרנט והרפורמה הצפויה בהקשר של שירותים סיטונאיים בטלפוניה. ההנחות המרכזיות בבסיס התחזית הינן: שחיקה במצבת המנויים ובהכנסה החדשית הממוצעת לקו בסגמנט הטלפוניה, עליה במצבת המנויים ובהכנסה הממוצעת למנוי בסגמנט שירותי האינטרנט, יציבות ביתר השירותים שמסופקים על-ידי מגזר הפעילות הנייחת, ופיתוח אפיקי הכנסות חדשים. תחזית ההכנסות מבוססת על הנחות בנוגע למספר מנויים והכנסה ממוצעת למנוי של תשתית האינטרנט, מספר מנויים והכנסה ממוצעת למנוי של שירותי הטלפוניה וכן הכנסות מתמסורת, תקשורת נתונים והכנסות אחרות. לא נלקחו בחשבון השפעות של ביטול ההפרדה המבנית על מגזר תקשורת פנים ארצית נייחת.

הוצאות התפעול, המכירה, השיווק וההשקעות הותאמו להיקף הפעילות של מגזר תקשורת פנים ארצית נייחת. מחיר ההון הנומינאלי שנלקח הינו 7.5% (אחרי מס). כמו כן, הונח כי שיעור צמיחה פרמנטית יעמוד על 0%. הערכת השווי נערכה על ידי מעריך שווי חיצוני. בהתאם להערכת השווי הנ"ל, הקבוצה לא נדרשה לבצע הפחתה בגין ירידת ערך של יחידה מניבת המזומנים תקשורת פנים ארצית נייחת.

10.4. בדיקת ירידת ערך מוניטין טלוויזיה רב ערוצית (די.בי.אס)

שווי השימוש לקבוצת בזק של יחידה מניבת מזומנים טלוויזיה רב ערוצית, חושב בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים (DCF) בהתבסס על תחזית תזרימי המזומנים מהפעילות לתקופה של חמש השנים הבאות. תחזית תזרים המזומנים מתבססת על הערכות בעניין התפתחות שוק הטלוויזיה הרב ערוצית בכלל ופעילות די.בי.אס בתוכו בפרט. הערכת השווי כוללת הנחות בעניין עוצמת התחרות בשוק, רמות המחירים והסביבה הרגולטורית. הנחה מרכזית בבסיס התחזית הינה כי בטווח הבינוני עוצמת התחרות בשוק תתמתן באופן שישפיע על קצב נטישת המנויים ורמות המחירים. הוצאות התפעול, המכירה, השיווק וההשקעות הותאמו להיקף הפעילות של די.בי.אס. מחיר ההון הנומינאלי ששימש בהערכת השווי הינו 8.5% (אחרי מס). כמו כן, הונח שיעור צמיחה פרמנטית של 1%.

הערכת השווי נערכה על ידי מעריך שווי חיצוני. בהתבסס על הערכת השווי כמוסבר לעיל, הערך בספרים של מגזר הטלוויזיה הרב-ערוצית גבוה בכ- 87 מיליוני ש"ח מהסכום בר השבה שהינו כ- 1,346 מיליוני ש"ח. לפיכך, הוכר הפסד בגין ירידת ערך בסך של כ- 87 מיליוני ש"ח. בעקבות ירידת הערך ביחידה מניבת המזומנים הסכום בר השבה זהה לערך בספרים. ההפסד מירידת ערך יוחס במלואו למוניטין ונכלל בסעיף הכנסות והוצאות אחרות בדוח רווח והפסד.

האירועים והנסיבות שהובילו להכרה בהפסד מירידת ערך הינם הצפי להמשך ירידה משמעותית בהכנסות די.בי.אס בטווח הקצר, למרות תרומתו החיובית של שירות Sting TV

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2017

וכתוצאה מאבדן מנויי לוויין וירידה ברמות ה-ARPU. התחזית מניחה ירידה בהוצאות די.בי.אס, פועל יוצא של צעדי התייעלות במרבית פעילויותיה, אולם זו אינה צפויה לפצות באופן מלא על הירידה החזויה ברמת ההכנסות. אלו, בשילוב עם רמת השקעות הוניות גבוהה יחסית לאורך כל תקופת התחזית, גזרו תזרימי מזומנים שליליים בטווח הקצר ושיפור בכושר ייצור המזומנים של די.בי.אס צפוי בטווח הבינוני עם התמתנות עצמת התחרות בשוק.

11. הוצאות נדחות והשקעות שאינן שוטפות

31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
254	250	הוצאות נדחות (ראו באור 11.1 להלן)
-	115	נכס הרכשת לקוחות, נטו (ראו באור 2.8.1)
58	67	פקדון המשמש לביטחון בגין עסקאות גידור (ראו באור 11.2)
47	51	פקדון בבנק המשמש למתן הלוואות לעובדי החברה (ראו באור 11.3)
18	11	השקעות בחברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
5	-	השקעות אחרות
382	494	

11.1. עסקאות לרכישת זכות שימוש בלתי הדירה ("Indefeasible right of use" IRU) בקיבולות כבלים תת ימיים טופלו כעסקאות קבלת שירות. בהתאם לחוזה, לבזק בינלאומי זכות שימוש בקיבולות עד לשנת 2022 עם אופציה להארכה עד ל-2027. סכום ההוצאה ששולם מראש מופחת בקו ישר עד לשנת 2027.

11.2. פקדון המשמש לביטחון בגין עסקאות גידור, עומד לפרעון בשני חלקים בחודש דצמבר 2019 ובחודש דצמבר 2020.

11.3. פקדון בבנק למתן הלוואות לעובדי החברה ללא מועד פרעון.

12. חברות מוחזקות

12.1. חברות מאוחדות

מקום ההתאגדות של החברות המוחזקות במישרין על ידי החברה הינו ישראל. להלן פירוט החברות המוחזקות במישרין על ידי החברה:

פלאפון תקשורת בע"מ
 בזק בינלאומי בע"מ
 די.בי.אס שירותי לוויין (1998) בע"מ
 בזק אונליין בע"מ
 וואלה! תקשורת בע"מ

זכויות החברה בהון החברות המאוחדות המצוינות לעיל ליום 31.12.2017 וליום 31.12.2016 הינן 100%. לחברות מאוחדות של החברה השקעות לא מהותיות בחברות מאוחדות נוספות.

12.2. די.בי.אס שרותי לוויין (1998) בע"מ (להלן די.בי.אס)

12.2.1 עד ליום 25.3.2015 החזיקה החברה בכ - 49.78% ממניות די.בי.אס וכן היו בבעלותה כתבי אופציה אשר הקנו לה זכות לכ- 8.6% ממניות די.בי.אס ואשר נמנע מהחברה לממשם עד לאותו מועד. יתרת מניות די.בי.אס הוחזקה על-ידי יורוקום די.בי.אס בע"מ. ביום 25.3.2015 מימשה החברה את כתבי האופציה שהוקנו לה, ללא תשלום, וביום 24.6.2015 השלימה החברה עסקה במסגרתה רכשה את מלוא החזקות יורוקום די.בי.אס בדי.בי.אס, וכן את כל הלוואות הבעלים אשר יורוקום העמידה לדי.בי.אס (להלן – עסקת הרכישה).

במעמד ההשלמה העבירה החברה ליורוקום די.בי.אס את תמורת המזומן בגין עסקת הרכישה בסך של 680 מיליון ש"ח. עם השלמת עסקת הרכישה כאמור הפכה די.בי.אס להיות חברה בת בבעלות מלאה (100%) של החברה.

החברה מאחדת את הדוחות הכספיים של די.בי.אס החל מיום 23.3.2015. דוחות רווח והפסד לרבעון הראשון של שנת 2015 כוללים את תוצאות פעילות די.בי.אס בשיטת השווי המאזני.

בהתאם לתנאי עסקת הרכישה, בנוסף לתמורת המזומן בסך 680 מיליון ש"ח, כללה התמורה גם שתי תמורות מותנות נוספות כדלקמן: תמורה נוספת אחת בסך של עד 200 מיליון ש"ח שתשולם בהתאם לגובה ההפסדים המועברים של די.בי.אס שינוצלו לצורכי מס ("תמורה מותנית ראשונה"); ותמורה נוספת בסך של עד 170 מיליון ש"ח, שתשולם על פי תוצאות העסקיות של די.בי.אס בשנים 2015 - 2017 ("תמורה מותנית שנייה").

בחודש ספטמבר 2016 שלמה החברה ליורוקום די.בי.אס סך של 188 מיליון ש"ח (בתוספת הפרשי ריבית בסך של כ- 10 מיליון ש"ח) בגין רכיב התמורה המותנית הראשונה, זאת בהמשך להתקשרות החברה בהסכם שומה והחלטת מיסוי עם רשות המיסים כמפורט בבאור 7.6.1 לעיל. התמורה ששולמה הינה בגין הסכם עם רשויות המס לגבי הפסדי די.בי.אס ליום 31.12.2013. עם קבלת החלטה לגבי ההפסדים הנוספים והסופיים ליום 31.12.2014, יחושב וישולם הסכום הנוסף שיגיע ליורוקום די.בי.אס, כאשר הסכום שטרם שולם ימשיך לשאת ריבית לפי הסכם הרכישה עד מועד תשלומו. יתרת ההתחייבות כלפי יורוקום לתאריך 31.12.2017 בגין התמורה המותנית הראשונה הינה כ- 6 מיליון ש"ח.

ההתחייבות לתמורה המותנית השנייה עודכנה ליום 31.12.2016 ועמדה על 84 מיליון ש"ח. החברה עודכנה את אומדן התמורה המותנית השנייה במהלך שנת 2017 וליום 31.12.2017 ההתחייבות עומדת על סך של כ- 14 מיליון ש"ח.

על חשבון התמורה המותנית השנייה שולמו שני תשלומים בסך של 57 מיליון ש"ח נומינלי כל אחד, האחד ב- 2016 והשני ב- 2017.

כתוצאה מהאמור עומד עודף המקדמות שקבלה יורוקום די.בי.אס מהחברה ליום 31.12.2017 על סך של כ- 94 מיליון ש"ח (לאחר קיזוז התחייבות של כ- 6 מיליון ש"ח בגין התמורה המותנית הראשונה). על פי ההסכם בין הצדדים, ככל שהסכום הסופי יפחת מסכום המקדמות ששולמו, תחזיר יורוקום די.בי.אס לחברה את ההפרש בסמוך לאחר ההתחשבות הסופית הצפויה להיות בסמוך לאחר חתימת הדוחות הכספיים של החברה לשנת 2017 (או במועד המיזוג, לפי המוקדם). ההחזר נושא ריבית בשיעור 4% לשנה. ליום 31.12.2017 נצברה ריבית בגין עודף המקדמות בסך של כ- 10 מיליון ש"ח.

החברה בצעה אומדן של השווי ההוגן של הסכום שצפוי שיוחזר לה מעודף המקדמות ששילמה בהתחשב בהערכת יכולת הפירעון של יורוקום די.בי.אס. שווי החוב הוערך ליום 31.12.2017 בסך של כ- 43 מיליון ש"ח.

עדכון השווי ההוגן של עודף המקדמות ושל ההתחייבות המותנית השניה בסך של כ- 14 מיליון ש"ח בשנת 2017 נרשם כהקטנת הוצאות מימון בדוח רווח והפסד.

12.2.2 בהמשך להודעת מנכ"ל משרד התקשורת מיום 21.12.2016 בדבר "ביטול חובת ההפרדה המבנית בקבוצת בזק", נחתם ביום 25.12.2016 הסכם מיזוג בין החברה לדי.בי.אס (להלן - הסכם המיזוג) אשר בכפוף לתנאים המתלים המפורטים בו, במועד השלמת המיזוג, ובתוקף למפרע מהמועד הקובע למיזוג (31.12.2016), תתמוזג כל פעילות די.בי.אס עם ולתוך החברה, ללא תמורה, בהתאם להוראות סעיף 323 לחוק החברות ובהתאם להוראות סעיף 103ב וסעיף 103ג לפקודת מס הכנסה (כמתואר בבאור 7.6.1), ודי.בי.אס תחדל להתקיים כישות משפטית נפרדת, תתחסל ללא פירוק ורשם החברות ימחק אותה מרשמיו. השלמת המיזוג כפופה להתמלאות תנאים שנקבעו בהסכם המיזוג. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים לא התקיימו התנאים המתלים. החברה ממשיכה לפעול לקידום המיזוג בינה לבין די.בי.אס.

12.2.3 כתוצאה מהמרת הלוואות הבעלים על ידי החברה וההשקעה בהון די.בי.אס בשנת 2016, מסתכם ההון העצמי של די.בי.אס ליום 31.12.2017 וליום 31.12.2016 לסך של כ- 348 מיליון ש"ח וכ- 592 מיליון ש"ח, בהתאמה. ליום 31.12.2017, הגרעון בהון החוזר שלה עומד על סך של כ- 535 מיליון ש"ח. להערכת הנהלת די.בי.אס מקורות המימון העומדים לרשותה הכוללים, בין היתר, את הגרעון בהון החוזר וקבלת הלוואות מהחברה והמרת אג"ח ב' של די.בי.אס להון על ידי החברה (כמצויין בבאור 13.4) יספקו את צרכי פעילות של די.בי.אס לשנה הקרובה.

13. אגרות חוב, הלוואות ואשראי

13.1. ההרכב:

31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
		התחייבויות שוטפות
986	940	חלויות שוטפות של אגרות חוב
839	692	חלויות שוטפות של הלוואות
1,825	1,632	
		התחייבויות שאינן שוטפות
6,044	5,828	אגרות חוב
3,084	4,401	הלוואות
9,128	10,229	
10,953	11,861	

13.2. תנאי אגרות חוב והלוואות

31 בדצמבר 2016		31 בדצמבר 2017			
טווח שעורי ריבית	ערך נקוב	יתרה בספרים	ערך נקוב	יתרה בספרים	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
הלוואות מתאגידים בנקאים:					
פריים-0.33% עד פריים+0.2%	978	978	675	675	הלוואות לא צמודות, נושאות ריבית משתנה
5% - 6.85%	1,084	1,084	631	631	הלוואות לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
2.4%	300	300	300	300	הלוואות לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
3.5% - 4.2%	900	914	1,700	1,725	הלוואות לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
	3,262	3,276	3,306	3,331	סה"כ הלוואות מתאגידים בנקאים
הלוואות ממוסדות פיננסים:					
4.15%	500	500	1,700	1,695	הלוואות לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
5% - 5.25%	147	147	67	67	הלוואות לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
	647	647	1,767	1,762	סה"כ הלוואות ממוסדות פיננסיים
	3,909	3,923	5,073	5,093	סה"כ הלוואות
אגרות חוב שהונפקו לציבור:					
					סדרה 6 - צמודות למדד המחירים לצרכן, נושאות ריבית קבועה
3.7%	2,874	3,041	3,000	3,176	
מק"מ לשנה+1.4%	734	734	734	732	סדרה 7 - לא צמודות, נושאות ריבית משתנה
3.65%	1,103	1,144	1,595	1,645	סדרה 9 - לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
					סדרה 10 - צמודות למדד המחירים לצרכן, נושאות ריבית קבועה
2.2%	400	400	882	900	
5.7%	443	443	-	-	סדרה 8 - לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
	5,554	5,762	6,211	6,453	סה"כ אג"ח שהונפקו לציבור
אגרות חוב שאינן סחירות שהונפקו למוסדות פיננסיים:					
					אג"ח שהונפקו על ידי די.בי.אס ומוחזקות על ידי הציבור - צמודות למדד המחירים לצרכן, נושאות ריבית קבועה
5.35%-8.4%	753	868	15	15	
6.65%	400	400	300	300	הלוואות לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
	1,153	1,268	315	315	סה"כ אג"ח לא סחירות
	6,707	7,030	6,526	6,768	סה"כ אגרות חוב
	10,616	10,953	11,599	11,861	סה"כ הלוואות ואגרות חוב

13.3. הלואאות ואגרות חוב שהונפקו על ידי החברה

להלן פירוט התנאים שהחברה התחייבה להם ביחס להלוואות שנתקבלו ואגרות החוב שהונפקו:

- 13.3.1. ביחס לחוב החברה הכולל נכללו עילות מקובלות לפרעון מיידי של אגרות החוב והלוואות, לרבות אירועי הפרה, חדלות פרעון, הליכי פירוק או כינוס נכסים וכיוצ"ב. כמו כן נקבעה זכות להעמדה לפרעון מיידי במקרה בו מלווה צד ג' העמיד לפרעון מיידי חובות של החברה כלפיו בסכום העולה על סכום שנקבע.
- בנוסף, החברה התחייבה לא ליצור שעבודים נוספים על נכסיה אלא אם כן תיצור בעת ובעונה אחת שעבודים לטובת כלל המלווים (שעבוד שלילי). השעבוד כולל חריגים, בין השאר, לעניין שעבוד נכסים שיירכשו או יורחבו על ידי החברה, אם ההתחייבויות אשר להבטחתן ניתן השעבוד נוצרו לשם רכישת או הרחבת הנכסים האמורים ולעניין שעבוד סמלי.
- 13.3.2. ביחס לאגרות החוב הציבוריות של החברה, להלוואות מתאגידים בנקאים שיתרתן ליום 31.12.2017 הינה כ - 3.3 מיליארד ש"ח, וביחס להלוואות ממוסדות פיננסיים שיתרתן ליום 31.12.2017 הינה 2 מיליארד ש"ח, החברה התחייבה כי במקרה בו תתחייב כלפי גורם כלשהו בהתחייבות בקשר עם עמידה באמות מידה פיננסיות, תתחייב החברה גם כלפי המלווים האמורים בהתחייבות זהה (בכפוף לחריגים מסויימים).
- 13.3.3. ביחס לאגרות החוב הציבוריות של החברה וכן ביחס להלוואות ממוסדות פיננסיים בסך של 1.7 מיליארד ש"ח נכללה עילה לפרעון מיידי במקרה שתחום התקשורת יחדל מלהיות תחום הפעילות המרכזי של הקבוצה.
- 13.3.4. ביחס לאגרות חוב מסדרות 9-10 וכן ביחס להלוואות ממוסדות פיננסיים בסך של 1 מיליארד ש"ח נכללה עילה לפרעון מיידי במקרה של שינוי בשליטה שכתוצאה ממנו יחדלו בעלי השליטה הנוכחיים בחברה להיות בעלי שליטה בה, למעט: (1) העברת שליטה לנעבר שקיבל אישור לשליטה בחברה בהתאם להוראות חוק התקשורת ו/או לצו התקשורת או (2) העברת שליטה בה הנעבר מחזיק בשליטה ביחד עם בעלי השליטה הנוכחיים בחברה ובתנאי ששיעור החזקתם של בעלי השליטה הנוכחיים בחברה במניות החברה לא פחת מ-50.01% מסך מניות החברה המוחזקות בידי בעלי השליטה המחזיקים יחד או (3) שינוי שליטה שיאושר על ידי אסיפת מחזיקי אגרות החוב / המלווים.
- 13.3.5. ביחס לאגרות החוב הציבוריות של החברה וביחס להלוואות ממוסדות פיננסיים בסך של 1.7 מיליארד ש"ח, החברה התחייבה כלפי המלווים לפעול לכך שככל שהדבר בשליטתה, אגרות חוב כאמור יהיו במעקב דירוג על ידי חברה מדרגת אחת לפחות, כל עוד קיימות במחזור אגרות חוב מאותה סדרה או יתרה בהלוואות, בהתאמה.
- 13.3.6. בנוסף ביחס לאגרות חוב סדרה 9 ו-10 וביחס להלוואות ממוסדות פיננסיים בסך של 1 מיליארד ש"ח נכללו עילות לפרעון מיידי של אגרות החוב במקרה שתירשם הערת "עסק חיי" בדוחות הכספיים של החברה למשך תקופה של שני רבעונים רצופים, במקרה של הרעה מהותית בעסקי החברה לעומת מצבה במועד ההנפקה, וקיים חשש ממשי שהחברה לא תוכל לפרוע את אגרות החוב / ההלוואות במועדן (כאמור בסעיף 1ט35(א)1 לחוק ניירות ערך).
- נכון ליום 31.12.2017 ולמועד אישור הדוחות הכספיים החברה עמדה בכל התחייבויותיה כאמור, לא התקיימו עילות להעמדת אשראי לפרעון מיידי ולא נקבעו אמות מידה פיננסיות כמפורט לעיל.

13.4. אגרות חוב שהונפקו על ידי די.בי.אס

בחודש מאי 2017 הנפיקה החברה אגרות חוב מסדרות 6 ו-10 הנסחרות של החברה למחזיקי אגרות החוב (סדרה ב') של די.בי.אס, הנסחרות במערכת "רצף מוסדיים" של הבורסה בתמורה לאג"ח די.בי.אס שבבעלותם.

ההנפקה בוצעה על פי תשקיף המדף ודוח הצעת המדף כדלקמן: 125,000,000 ש"ח ע.נ. של אג"ח די.בי.אס הוחלפו בתמורה ל- 125,750,000 ש"ח ע.נ. אגרות חוב (סדרה 6) של החברה וכן 436,307,797 ש"ח ע.נ. של אג"ח די.בי.אס הוחלפו בתמורה ל- 481,683,808 ש"ח ע.נ. אגרות חוב (סדרה 10) של החברה.

החלפת אגרות החוב, בעלות תנאים שונים באופן מהותי, טופלה כסילוק ההתחייבות הפיננסית המקורית והכרה בהתחייבות פיננסית חדשה בשווי הוגן. בהתאם, הכירה הקבוצה בהוצאות מימון של כ-13 מיליון ש"ח, בגין ההפרש בין העלות המופחתת של אג"ח די.בי.אס לבין השווי ההוגן של אגרות חוב 6 ו-10 שהונפקו על ידי החברה.

בנוסף, בחודש יוני 2017 רכשה החברה 17,401,997 ש"ח ע.נ. אג"ח די.בי.אס בתמורה לסך של כ-20 מיליון ש"ח.

לפיכך, לדי.בי.אס אגרות חוב סדרה ב' שיתרתן ליום 31.12.2017 היתה כ-435 מיליון ש"ח (מתוכם החברה החזיקה סך של כ-419 מיליון ש"ח). לאחר מועד הדו"ח, החברה המירה את יתרת אג"ח די.בי.אס שברשותה להון ונותרה יתרת האג"ח בסכום לא מהותי של כ-15 מיליון ש"ח מוחזקת בידי הציבור.

13.5. אשראי בר דיווח

להלן פרטים בנוגע לאשראי בר דיווח של הקבוצה, בהתאם לעמדה משפטית מספר 15-104 : אירוע אשראי בר דיווח, שפורסמה על ידי רשות ניירות ערך ביום 30.10.2011 וכפי שתוקנה ביום 19.3.2017 (בהתאם לנתוני הקבוצה, אגרות חוב והלוואות בהיקף מעל 1 מיליארד ש"ח). אגרות החוב הונפקו על ידי הקבוצה ללא יעוד ספציפי. פירעון קרן אגרות החוב בתשלומים תקופתיים שווים שמספרם כמפורט בטבלה, ותשלום הריבית על יתרת הקרן הבלתי מסולקת.

קיומה של זכות לפירעון מוקדם	תנאים מיוחדים	ריבית אפקטיבית גלומה בשווי הוגן ליום 31.12.2016	ריבית אפקטיבית גלומה בשווי הוגן ליום 31.12.2017	שווי הוגן של ההתחייבות ליום 31.12.2017 (במיליוני ש"ח)	שיעור ריבית ליום 31.12.2017	מספר תשלומי ריבית בשנה	תשלום החל משנת	מספר תשלומי י קרן בשנה	יתרת קרן משוערכת (בתוספת ריבית לשלם) ליום 31.12.2017 (במיליוני ש"ח)	סכום ההלוואה המקורי או ערך נקוב (במיליוני ש"ח)	סוג ההלוואה	מועד פרעון סופי	מועד נטילת ההלוואה	המלווה
לא	ביאורים 13.3.1 עד 13.3.4	1.08%	0.34%	3,392	3.70%	2	2018	1	3,092	3,000	שקלי צמוד מדד בריבית קבועה	1.12.2022	3.7.2011	אגרות חוב (סדרה 6)
לא	באור 13.3	3.13%	2.19%	1,745	3.65%	2	2022	1	1,600	1,595	שקלי לא צמוד ריבית קבועה	1.12.2025	15.10.2015	אגרות חוב (סדרה 9)

13.6. התקשרות להנפקת אגרות חוב וקבלת הלוואה לאחר תאריך הדוח

13.6.1. ביום 14.1.2018 נחתמו בין החברה לבין מספר גופים מוסדיים כתבי התחייבות אשר לפיהם, בכפוף לקיום התנאים המתלים כמפורט להלן, התחייבו הגופים המוסדיים לרכוש מהחברה והחברה התחייבה להנפיק לגופים המוסדיים, בהנפקה פרטית עתידית, אגרות חוב (סדרה 9) בדרך של הרחבת סדרה. ההנפקה הפרטית תתקיים ביום 2.12.2018 או במועד סמוך לאחר מועד זה בהתאם לתנאי כתב ההתחייבות ותהיה בסך כולל של 550 מיליון ש"ח ערך נקוב. התמורה הכוללת בגין ההנפקה הפרטית העתידית תהיה בסכום כולל של 578,325,000 ש"ח. ההנפקה תבצע לפי שער של 1.0515 ש"ח לאגרת חוב אחת המשקף שיעור תשואה שנתית של כ- 2.7%. כמו כן החברה שלמה לרכשי אגרות החוב עמלת התחייבות.

ביצוע ההנפקה הפרטית העתידית כפוף לקיומם של תנאים מתלים ובכללם קבלת אישור בתוקף של הבורסה לרישום למסחר של אגרות החוב המונפקות, קבלת אישור רשות המסים בדבר חישוב שיעור ניכיון משוקלל, אי קיום איסור או מניעה על פי דין לביצוע ההנפקה, אי קיום אחד או יותר מהמקרים בשטר הנאמנות לעניין זכות להעמדה לפרעון מיידי וכן קיום כל יתר התנאים המפורטים בשטר הנאמנות לביצוע הרחבת סדרה, לרבות התנאי לפיו הרחבת סדרת אגרות החוב לא תוביל לירידה בדירוג אגרות החוב מאותה סדרה, כפי שיהיה באותו מועד. מובהר, כי ככל שלא יתקיימו התנאים המתלים האמורים עד למועד ביצוע ההנפקה, לא תבוצע ההנפקה.

תנאי אגרות החוב שיונפקו בהנפקה הפרטית העתידית זהים לתנאי אגרות החוב (סדרה 9) הקיימות.

13.6.2. בנוסף, בחודש מרס 2018 בוצע גיוס חוב באמצעות הלוואה פרטית מגוף מוסדי בהיקף של 320 מיליון ש"ח.

13.7. תנועה בהתחייבויות הנובעת מפעילויות מימון

	אגרות חוב (כולל ריבית שנצברה)	הלוואות (כולל ריבית שנצברה)	סך הכל
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
יתרה ליום 1 בינואר 2017	7,063	3,944	11,007
שינוים כתוצאה מתזרימי מזומנים מפעילות מימון			
תמורה מהנפקת אגרות חוב וקבלת הלוואות, בניכוי עלויות עסקה	517	2,000	2,517
פרעון אגרות חוב והלוואות	(752)	(835)	(1,587)
ריביות ששולמו	(257)	(158)	(415)
סך מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון	(492)	1,007	515
הוצאות מימון שנקפו לדוח רווח והפסד	216	163	379
יתרה ליום 31 בדצמבר 2017	6,787	5,114	11,901

14. ספקים וזכאים אחרים

31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2016**	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,041	910	חובות פתוחים והוצאות לשלם*
21	92	שטרות לפירעון
1,062	1,002	סך הכל ספקים
זכאים אחרים לרבות נגזרים		
355	353	התחייבויות לעובדים והתחייבויות אחרות בשל שכר ומשכורת
80	98	מוסדות
40	54	ריבית שנצברה
90	82	הכנסה נדחית
54	10	מכשירים נגזרים
18	11	אחרים
637	608	סך הכל זכאים אחרים
1,699	1,610	סך הכל ספקים וזכאים

* מתוכם יתרת ספקים שהם צדדים קשורים ובעלי עניין ליום 31.12.2017 הינה 31 מיליון ש"ח (ליום 31.12.2016 - 21 מיליון ש"ח).

** סווג מחדש

15. הפרשות

סך הכל	פירוק וסילוק		תביעות לקוחות	תביעות משפטיות נוספות	תביעות לקוחות
	אתרי סולר ואחרות	מיליוני ש"ח			
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
127	53	30	44		יתרה ליום 1 בינואר 2017
39	4	15	20		הפרשות שנוצרו
(12)	(1)	(7)	(4)		הפרשות שנוצלו
(20)	(9)	(10)	(1)		הפרשות שבוטלו
134	47	28	59		יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
מוצג בדוח על המצב הכספי כדלקמן:					
94	7	28	59		הפרשות שוטפות
40	40	-	-		הפרשות בלתי שוטפות
134	47	28	59		

לפרטים בדבר תביעות משפטיות ראו באור 17.

16. הטבות לעובדים

הטבות לעובדים כוללות הטבות לאחר סיום העסקה, הטבות אחרות לטווח ארוך, הטבות בגין פיטורין והטבות לטווח קצר.

16.1. הרכב ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים

2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
התחייבויות שוטפות בגין:		
104	115	חופשה
122	142	16.4 מחלה
82	16	16.5 פרישה מוקדמת
7	7	16.3.4 חלות שוטפת של ההטבות לגמלאים
315	280	סך התחייבויות שוטפות בגין הטבות לעובדים
התחייבויות שאינן שוטפות בגין:		
118	120	16.3.4 התחייבות בגין הטבות לגמלאים
51	57	16.3.1 פיצויי פיטורין, נטו (ראו הרכב להלן)
19	23	16.3.3 הודעה מוקדמת
70	72	16.3.2 פנסיה
258	272	סך התחייבויות שאינן שוטפות בגין הטבות לעובדים
573	552	סך התחייבויות בגין הטבות לעובדים
להלן הרכב התחייבות בגין פיצויי פיטורין:		
212	224	מחויבות בגין פיצויי פיטורין
(161)	(167)	שווי הוגן של נכסי התוכנית
51	57	

16.2. תוכניות להפקדה מוגדרת

16.2.1. התחייבות להטבות לעובדים בגיל פרישה בגין תקופת שרותם בחברה ובחברות המאוחדות ובגין העובדים אשר חל לגביהם סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג – 1963, מכוסות במלואן על ידי תשלומים שוטפים לקופות פנסיה ולחברות ביטוח.

2015	2016	2017
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
199	209	228
הסכום שהוכר כהוצאה בגין תוכנית להפקדה מוגדרת		

16.2.2. זכויות הפנסיה של עובדי החברה בגין תקופת עבודתם בשרות המדינה עד ליום 31.1.1985 מכוסות על ידי קרן פנסיה ("קרן מקפת") שקיבלה על עצמה את התחייבות המדינה בעקבות הסכם בין ממשלת ישראל, החברה, ההסתדרות הכללית של העובדים וקרן מקפת.

16.2.3. התחייבות לתשלום פיצויי פיטורין לעובדים שיפרשו מעבודתם בתנאים המזכים אותם לפיצויים מכוסה, לגבי התקופה מיום 1.2.1985, על ידי ההפקדות השוטפות בקופות פנסיה ובחברת ביטוח כאמור לעיל (בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין).

פיצויי פיטורין בגין תקופת העבודה בשרות המדינה ועד ליום 31.1.1985 משולמים בפועל על ידי החברה והכספים שנצברו בקרן מקפת בגין תקופה זו, נשמרים בקרן שתשמש את זכויות העובדים.

16.2.4. כלפי חלק מהעובדים קיימת לקבוצה התחייבות להשלמת פיצויי פיטורין מעבר לסכום שנצבר בקופת הפיצויים על שם העובדים (ראה סעיף 16.3.1 להלן).

16.3. תוכניות להטבה מוגדרת

התחייבויות בגין תוכניות להטבה מוגדרת בקבוצה כוללות את ההתחייבויות הבאות:

16.3.1. ההתחייבות לפיצויי פיטורין בגין יתרת ההתחייבות שאינה מכוסה על ידי הפקדות ו/או פוליסות ביטוח בהתאם להסכמי העבודה הקיימים, חוק פיצויי פיטורין ובהתאם למרכיבי השכר אשר לדעת הנהלת החברות מזכים את העובדים בקבלת פיצויים. בגין חלק זה של ההתחייבות קיימת יעודה המופקדת על שם חברות הקבוצה בקרנות פנסיה וחברות ביטוח. היעודות בקרנות פנסיה ובחברות ביטוח כוללות הפרשי הצמדה וריבית שנצברו. משיכת כספי היעודות מותנית בקיום ההוראות המפורטות בחוק פיצויי פיטורין.

16.3.2. התחייבות בהתאם להסכם הקיבוצי משנת 2006 כלפי עובדים שהועברו משרות המדינה לחברה אשר זכאים עקב פרישה לגמלאות להשלמת הפער בתשלומי פנסיה בין חוק שרות מדינה לבין התקנון האחיד של מקפת. בנוסף לחברה התחייבות למספר עובדים בכירים, הזכאים לתנאי פרישה מוקדמת (פנסיה ומענקי פרישה) שאינם תלויים בהסכמי הפרישה הקיימים לכלל העובדים.

16.3.3. התחייבות על פי הסכמי העסקה אישיים של עובדים בכירים בקבוצה, לתשלום הטבה בגין הודעה מוקדמת עם סיום יחסי עובד-מעביד.

16.3.4. גמלאי החברה מקבלים, פרט לתשלומי הפנסיה, הטבות שעיקרן שי לחג (צמוד לשער החליפין של הדולר), מימון אחזקת מועדוני הגמלאים ופעילויות חברתיות. התחייבות החברה בגין עלויות אלו נצברת בתקופת העבודה. החברה כוללת בדוחותיה הכספיים את ההתחייבות בגין העלויות הצפויות בתקופה שלאחר תקופת ההעסקה.

16.4. הפרשה למחלה

בדוחות נכללה הפרשה בגין פדיון וניצול ימי מחלה. הזכות לצבירת ימי מחלה נלקחה בחשבון עבור כל עובדי הקבוצה והזכות לפדיון ימי מחלה רק עבור עובדים הזכאים בהתאם לתנאים הקבועים בהסכמי העבודה. ההפרשה חושבה על בסיס חישוב אקטוארי הכולל הנחת צבירה

חיובית של ימים אצל מרבית העובדים וניצול ימים בשיטת "נכנס אחרון יוצא ראשון" (LIFO).

16.5. הטבות בגין פרישה מוקדמת ופיטורין

בהתאם להסכם הקיבוצי בין החברה לבין ארגון העובדים והסתדרות העובדים הכללית החדשה מחודש דצמבר 2006 ובהתאם לתיקון להסכם מחודש אוגוסט 2015, החברה תהיה רשאית, לפי שיקול דעתה, לסיים את עבודתם של עד 163 עובדים קבועים וותיקים בכל באחת מהשנים 2015 – 2021 (זכותה של החברה מצטברת על פני השנים).

החברה מכירה בהוצאה בגין פרישה מוקדמת כאשר החברה התחייבה באופן מובהק, ללא אפשרות ממשית לביטול, לפיטורי עובדים לפני הגיעם למועד הפרישה המקובל, על פי תכנית מוגדרת. ההסכם הקיבוצי מקנה לחברה זכות לפיטורי עובדים, אך אינו יוצר לחברה מחויבות באופן מובהק ללא אפשרות ממשית לביטול. לפיכך ההוצאות בגין פרישה מוקדמת מוכרות בספרי החברה במועד אישור התוכנית.

בשנת 2017 הוצאות פרישה מוקדמת הסתכמו בכ- 23 מיליון ש"ח.

בנוסף חברות הקבוצה קשורות בהסכמים קיבוציים בין לבין הסתדרות העובדים וועדי העובדים. במסגרת ההסכמים נקבעו, בין השאר, מנגנונים המשלבים את ועדי העובדים בהחלטות סיום העסקתם של עובדים קבועים ותנאי פיטורין.

16.6. הנחות אקטואריות

ההנחות האקטואריות העיקריות לגבי תוכניות להטבה מוגדרת למועד הדיווח הנין :

16.6.1. שעורי התמותה מבוססים על השעורים שפורסמו בחוזר ביטוח 3-6-2017 של משרד האוצר.

16.6.2. שעורי העזיבות נקבעו על בסיס ניסיון העבר של החברה והחברות המאוחדות תוך הבחנה בין אוכלוסיות העובדים השונות ובהתאם לשנות הוותק. שעורי עזיבות כוללים הבחנה בין עזיבות המקנות זכאות לפיצויי פיטורין מלאים ועזיבות שאינן מקנות פיצויי פיטורין מלאים.

16.6.3. שעור ההיוון (הנומינאלי) מבוסס על תשואה של אגרות חוב קונצרניות צמודות באיכות גבוהה שיש להן משך חיים דומה למשך החיים של ההתחייבות ברוטו.

להלן שיעורי היוון עיקריים :

	31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2017
שעור היוון ממוצע	4.2%	3.3%
פיצויי פיטורין		
הטבות לגמלאים	4.3%	3.6%

16.6.4 הנחות לגבי עדכוני שכר לצורך חישוב ההתחייבויות הונחו על בסיס הערכות ההנהלה תוך הבחנה בין קבוצות העובדים. עיקרי ההנחות (במונחים נומינליים) בדבר עדכוני שכר של קבוצות עובדים עיקריות הינם:

הנחת גידול שכר שנתי	
עובדים קבועים וותיקים בחברה	עדכון ממוצע של 7% לעובדים צעירים, יורד בהדרגה ל-2.7% בגיל 66
עובדים קבועים חדשים בחברה	עדכון ממוצע של 3.2% לעובדים צעירים יורד בהדרגה ל-1.4% בגיל 66
עובדי החברה שאינם קבועים	6.5% לעובדים צעירים יורד בהדרגה ל-0%, 3.5% לעובדים בכירים
עובדי פלאפון	שיעור גידול של 3.1% בהתאם לנקבע בהסכם הקיבוצי בפלאפון
עובדי בזק בינלאומי	שיעור גידול של כ-3% בהתאם לנקבע בהסכם הקיבוצי בבזק בינלאומי
עובדי די.בי.אס	שיעור גידול של כ-3.5%

לגבי עובדי החברה, בנוסף להנחת גידול השכר תלוית גיל, הונח גידול שכר פרטני צפוי לשנים 2019 – 2026, הנובע מהסכם הקיבוצי שנחתם בחודש אוגוסט 2015.

16.6.5 ניתוח רגישות להנחות אקטואריות

להלן ניתוח ההשפעה האפשרית של השינויים בהנחות אקטואריות עיקריות על התחייבויות להטבות לעובדים. החישוב נערך ביחס לכל הנחה בנפרד, בהנחה שיתר ההנחות נותרות ללא שינוי.

2016 בדצמבר 31	2017 בדצמבר 31	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(28)	(29)	שיעור היוון – תוספת של 0.5%
36	40	שעור עליות שכר עתידיות – תוספת של 0.5%
(10)	(17)	שיעור עזיבת עובדים – תוספת של 5%

16.6.6 פירוט משך החיים הממוצע המשוקלל של התחייבויות בגין הטבות לאחר העסקה עיקריות:

2016 בדצמבר 31	2017 בדצמבר 31	
שנים	שנים	
10	10.4	פיצויי פיטורין
14.1	14.7	הטבות לגמלאים

17. התחייבויות תלויות

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד חברות הקבוצה תביעות משפטיות או תלויים ועומדים נגדה הליכים משפטיים שונים (להלן בסעיף זה: "תביעות משפטיות"). לדעת הנהלות חברות הקבוצה המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות באשר לסיכוי התביעות המשפטיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות (כפי שמפורט בבאור 15), במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה כתוצאה מהתביעות המשפטיות כאמור.

לדעת הנהלות חברות הקבוצה סכום החשיפה הנוספת (מעבר להפרשות כאמור), ליום 31.12.2017, בשל תביעות משפטיות שהוגשו נגד חברות הקבוצה בנושאים שונים ואשר ההסתברות להתממשותן אינה צפויה, הסתכם בסך כולל של כ- 6.4 מיליארד ש"ח. בנוסף, קיימת חשיפה נוספת בסך של כ- 4 מיליארד ש"ח בגין תביעות אשר בשלב זה טרם ניתן להעריך את סיכוייהן.

כמו כן, הוגשו כנגד חברות הקבוצה בקשות להכיר בתביעות כתובענות ייצוגיות שלא צוין בתביעה סכום תביעה מדויק, אשר בגינן קיימת לקבוצה חשיפה נוספת מעבר לאמור לעיל.

הסכומים הנ"ל וכל סכומי החשיפה הנוספת בבאור זה הינם צמודים למדד המחירים לצרכן ולפני תוספת ריבית.

לעדכונים לעניין שינויים לאחר תאריך הדוח ראו סעיף 17.4 להלן.

17.1. להלן תיאור ההתחייבויות התלויות של הקבוצה שבתוקף נכון ליום 31.12.2017 מסווגות בהתאם לקבוצות בעלות מאפיינים דומים :

קבוצת תביעות	מהות התביעות	יתרת	סכום	סכום
		ההפרשה	החשיפה הנוספת	החשיפה בגין תביעות שטרם ניתן להעריך את סיכוייהן
מיליוני ש"ח				
תביעות לקוחות	בעיקר בקשות לאישור תביעות ייצוגיות (ותביעות מכוחן) שעניינן טענות לגביית כספים שלא כדין ופגיעה במתן שירותים המסופקים על ידי חברות הקבוצה.	59	4,183	2,148 ⁽¹⁾
תביעות מיוזמים וחברות	תביעות משפטיות בהן נטען לאחריות של חברות הקבוצה בקשר עם פעולתן ו/או בקשר עם השקעות שבוצעו במיזמים שונים.	11	2,005 ⁽²⁾	1,808 ⁽³⁾
תביעות עובדים ועובדים לשעבר של חברות הקבוצה	בעיקר תביעות משפטיות קבוצתיות ופרטניות שהוגשו על ידי עובדים ועובדים לשעבר של הקבוצה שעניינן תשלומים שונים וכן הכרה ברכיבי שכר שונים כרכיבים לצורך חישוב תשלומים שונים לעובדי הקבוצה.	1	4	1
תביעות מדינה ורשויות	הליכים משפטיים שונים מצד מדינת ישראל, גופים שלטוניים שונים ורשויות המדינה (להלן: "הרשויות"). מדובר בעיקר בהליכים בתחום הרגולציה החלה על חברות הקבוצה ומחלוקות כספיות שונות בנוגע לכספים המשולמים על ידי חברות הקבוצה לרשויות (לרבות תשלומי ארנונה).	16	24	-
תביעות ספקים וספקי תקשורת	תביעות משפטיות לפיצוי בגין נזקים נטענים כתוצאה מאספקת השרות ו/או המוצר.	-	148	4
תביעות נזיקין, נדל"ן ותשתיות	תביעות משפטיות בגין נזקי גוף או נזקי רכוש נטענים שחברות הקבוצה אחראיות לכאורה בגינם וכן בנושא נדל"ן ותשתיות. סכום החשיפה הנוספת בגין תביעות נזיקין אינו כולל תביעות שאין מחלוקת לגבי קיומו של כיסוי ביטוחי לגביהן.	-	66	-
סה"כ תביעות משפטיות נגד החברה והחברות המאוחדות		87	6,430	3,961

(1) כולל חשיפה בסך 1.11 מיליארד ש"ח בגין בקשה לאישור תביעה ייצוגית כנגד החברה, וכן כנגד חברת הבת וואלה! תקשורת בע"מ, חברת "יד 2" וחברת פרסום בבעלות וואלה, אשר ענינה שרות B144 של החברה. לאחר תאריך הדוחות הכספיים בקשה זו סולקה על הסף.

(2) כולל חשיפה בסך 2 מיליארד ש"ח בגין בקשה לאישור תביעה ייצוגית של בעלת מניות נגד החברה ונושאי משרה בחברה בה נטען למחדלי דיווח של החברה בעניין השוק הסיטונאי והפחתת דמי קשרי גומלין אשר הוערכה על ידי התובעת בסך של כ- 1.1 מיליארד ש"ח או כ- 2 מיליארד ש"ח (בהתאם לשיטת חישוב הנזק שתקבע).

(3) שתי בקשות לאישור תביעה ייצוגית בהיקף כולל של כ- 1.8 מיליארד ש"ח שהוגשו בחודש יוני 2017 כנגד החברה, נושאי משרה בקבוצה וכן חברות מקבוצת בעלת השליטה בחברה בעניין עסקת רכישת מניות די.בי.אס על ידי החברה מיורקום די.בי.אס בע"מ. בהתאם להחלטת בית המשפט צפויה הגשת בקשה מאוחדת חלף שתי בקשות אלה. ההליך המאוחד עוכב בהמשך לבקשת היועץ המשפטי לממשלה, בשלב זה, עד ליום 10.4.2018.

17.2. במהלך חודשים יוני-אוגוסט ודצמבר 2017, הוגשו על ידי בעלי מניות של החברה כנגד החברה ודי.בי.אס מספר בקשות לגילוי מסמכים לפני הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת בהתאם לסעיף 198א לחוק החברות, כאשר הרקע להגשתן הינו חקירה גלויה של הרשות לניירות ערך בעניין עסקת רכישת מניות די.בי.אס על ידי החברה מיורקום די.בי.אס בע"מ ובעניין עסקאות למתן שירותי תקשורת לווינית בין די.בי.אס וחברת חלל כמתואר בבאור 1.2 לעיל. יצוין כי בנוסף לבקשות אלו תלויה ועומדת נגד החברה, בעל שליטה בה ודירקטורים בקשה משנת 2015 לאישור תביעה נגזרת בעניין התקשרות בעסקה לרכישת מלוא החזקות והלוואות בעלים של יורקום די.בי.אס בדי.בי.אס על ידי החברה. שלוש בקשות לגילוי מסמכים בעניין הסכם רכישת מניות די.בי.אס על ידי החברה נמחקו לנוכח הדמיון לבקשה משנת 2015 המתוארת לעיל.

17.3. בחודש דצמבר 2017 הוגשה בבית משפט במדינת ניו יורק בארצות הברית בקשה לאישור תביעה ייצוגית מתוקנת בעניין עסקת רכישת מניות די.בי.אס על ידי החברה מיורקום די.בי.אס בע"מ. זאת בהמשך לבקשה דומה שהוגשה במקור בשם בעלי ניירות ערך של חברת בי-קומיוניקיישנס (בעלת שליטה בחברה) כנגד בי-קומיוניקיישנס ונושאי משרה בה. במסגרת התביעה המתוקנת צורפו לרשימת הנתבעים לראשונה, בין השאר, גם די.בי.אס וכן נושאי משרה (בהווה ובעבר) בדי.בי.אס ובחברה. החברה עצמה לא צורפה להליך. בשלב זה, אין באפשרות די.בי.אס להעריך את תוצאותיה והשלכותיה של התביעה ואת השפעתה על די.בי.אס.

17.4. לאחר תאריך הדוחות הכספיים הוגשו נגד חברות הקבוצה תביעות בהיקף כולל של כ- 426 מיליון ש"ח. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים טרם ניתן להעריך את סיכויי התביעות כאמור. כמו כן, הסתיימו תביעות שהחשיפה בגינן הייתה כ- 1.2 מיליארד ש"ח (כולל תביעה כאמור בסעיף 17.1 (1) לעיל).

בנוסף לאחר תאריך המאזן הוגשה בקשה לאישור תביעה כתביעה נגזרת כנגד החברה כמשיבה פורמלית, וכן כנגד דירקטורים של החברה בזמנים הרלבנטיים לבקשה וכנגד בעלי השליטה בשרשור בחברה. עניינה של הבקשה הינו התקשרות החברה בהסכם שומה עם רשות המיסים אשר נחתם ביום 15.9.2016 (המתואר בבאור 7.6) ואשר לפיו שילמה החברה לרשות המיסים מס בגין הכנסות מימון מהלוואות לחברת די.בי.אס בסך של כ- 462 מיליון ש"ח, כאשר מנגד הוסכם, בין השאר, כי הפסדי די.בי.אס בגין הוצאות מימון בגין הלוואות בעלים של החברה לדי.בי.אס יוכרו במלואם לחברה לאחר ביצוע מיזוג בין החברה לבין די.בי.אס.

כמו כן, התקבלה בחברה הודעת רשות ההגבלים העסקיים ולפיה שוקלת הממונה על הגבלים עסקיים לקבוע כי החברה ניצלה לרעה את מעמדה כמונופולין בניגוד להוראות החוק ולהטיל עיצום כספי כולל על החברה בסך 30,953,000 ש"ח ועל מנכ"ל החברה עיצום כספי בסך 736,800 ש"ח.

בטרם תעשה הממונה שימוש בסמכויותיה כאמור, ניתנה לחברה ולמנכ"ל זכות שימוע בפני הממונה עד ליום 6.5.2018. בכוונת החברה והמנכ"ל ללמוד את הודעת הרשות, לממש את זכות השימוע ולטעון טענותיהם בפני הממונה, ואין ביכולתם להעריך בשלב זה את תוצאות ההליך.

18. התקשרויות

18.1. חברות הקבוצה קשורות בהסכמי חכירה תפעוליים של מקרקעין, אתרים סלולריים, שטחי נדל"ן וכלי רכב שבשימושן. דמי השכירות העתידיים החזויים המינימליים, מחושבים לפי דמי שכירות שהיו בתוקף וללא התחשבות בתקופות האופציה להערכת ההסכמים ליום 31.12.2017, הינם כדלקמן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	נדל"ן מיליוני ש"ח	כלי רכב מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח
2018	222	88	310
2019	213	74	287
2020	165	48	213
2021	86	-	86
2022	50	-	50
2023 ואילך	74	-	74
	810	210	1,020

18.2. בשנת 2017 התקשרה די.בי.אס בהתקשרות עם חברת חלל תקשורת בע"מ, אשר בשליטת בעל שליטה בחברה, (להלן - "חללי") בתיקון תוספת להסכם הקיים בין הצדדים מיום 4.11.2013 לקבלת מקטעי לוויין בלוויני חלל (להלן - "ההתקשרות"), שעקרונותיה מפורטים להלן: תקופת ההסכם הינה עד ליום 31.12.2028 (ללא שינוי מתקופת הסכם 2013), בכפוף לאפשרויות סיום מוקדם שיפורטו להלן.

הלוויינים בהם די.בי.אס תקבל מקטעי חלל הינם: (א) הלוויין "עמוס 3", (ב) הלוויין "עמוס 7" אשר חלל הינה בעלת הזכות להחכיר בו מקטעי חלל, (ג) הלוויין "עמוס 8" - לוויין חדש הצפוי לשרת את די.בי.אס החל ממועד תחילת פעילותו.

במהלך תקופת ההתקשרות (בכפוף לאירועי אי זמינות ועד לתום חיי עמוס 3 הצפוי בשנת 2026) די.בי.אס צפויה לעשות שימוש ב-12 מקטעי חלל משני לוויינים שונים, בהתאם לחלוקה שנקבעה בהסכם. ההסכם אף מסדיר העמדת מקטעי גיבוי למקטעי החלל במהלך תקופת ההסכם, בתנאים ובמגבלות שנקבעו בו.

העלות הנומינלית הכוללת המשוערת למשך תקופת ההתקשרות הינה כ-263 מיליון דולר, המשקפת עלות שנתית ממוצעת של כ-21.9 מיליון דולר, בכפוף למנגנוני הנחה והחזר שנקבעו בהסכם.

בהסכם נקבעה זכות לסיום מוקדם ללא עילה, בכפוף להודעה מוקדמת בת 12 חודשים ותשלום התמורה בהתאם למנגנון הקבוע בו. כן נקבעה זכות לסיום מוקדם בשל עיכוב בכניסתו לתוקף של ההסכם לבניית "עמוס 8", וכן זכות לסיום מוקדם בתום חיי עמוס 3 בשל אי-זמינות בלוויין "עמוס 8", וזאת ללא תשלום פיצוי ובתנאים שנקבעו בהסכם.

בחודש מרץ 2018 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה את התקשרות די.בי.אס עם חלל בתיקון להסכם 2017, לפיו במהלך התקופה שמאפריל 2018 ועד ספטמבר 2018 (ובמהלך שנה נוספת, ככל שהצדדים יסכימו אודות כך) חלף אחד ממקטעי החלל אותם חוכרת די.בי.אס מחלל בלוויין "עמוס 3" תחכור די.בי.אס משיב בלוויין "עמוס 7" כאשר בגין החלפה זו די.בי.אס זכאית להנחה חודשית בסך של כ-80 אלפי דולרים במהלך תקופת הביניים. נכון למועד הדוח טרם נחתם התיקון האמור.

לעניין התקשרות עם חלל ראו גם באור 28.3.2 (5) בדבר התקשרויות עם צדדים קשורים.

18.3. בחודש אוקטובר 2016 נכנס לתוקפו הסכם התקשרות חדש עם חברת Apple Distribution International ("אפלי") לרכישת והפצת מכשירי iPhone, לפיו פלאפון תתחייב לרכוש כמות מכשירים שנתית מינימלית במשך שלוש שנים נוספות במחירים שיהיו בתוקף אצל היצרן במועד הרכישות בפועל.

18.4. ליום 31.12.2017 לפלאפון התחייבויות לרכישת ציוד קצה, בסכום כולל של כ-147 מיליון ש"ח (ליום 31.12.2016 כ-71 מיליון ש"ח).

18.5. ציוד התשתית של פלאפון ברשתות ה-UMTS/HSPA וה-LTE הינו מתוצרת אריקסון. לפלאפון הסכמים רב שנתיים לתחזוקה, תמיכה ושדרוגי תכנה לרשת ה-UMTS/HSPA וכן הסכם לפריסת דור 4 (LTE) עם אריקסון, ולדעת פלאפון היא עשויה להיות תלויה בה בקשר לתמיכה ברשת והרחבתה.

18.6. ליום 31.12.2017 די.בי.אס קשורה בהסכמים לרכישת ערוצים. בשנה שהסתיימה 31.12.2017 הסתכמו ההוצאות בגין צריכת ערוצים שרכשה די.בי.אס בסך של כ-342 מיליון ש"ח.

18.7. להתקשרויות לרכישת זכויות שידור על ידי די.בי.אס ראו באור 8. לרשימת התקשרויות לרכישת רכוש קבוע ראו באור 9 לעיל.

18.8. ביום 21.1.2018 התקשרה החברה בהסכם למכירת נכס מקרקעין במתחם "סקיה" בתמורה לסך כולל של 497 מיליון ש"ח בתוספת מע"מ, כאשר סכום זה עשוי לגדול עד לסך של כ-550 מיליון ש"ח, ככל שהרוכש, בהתאם לזכותו לפי ההסכם, ידחה את מועד התשלום של עד שני שלישי מהתמורה עד ליום 31.12.2022. רווח הון צפוי להירשם במועד בו יתקיימו התנאים להכרה במכירת הנכס בהתאם לכללי החשבונאות. סכום הסופי של הרווח תלוי בסכומי האגרות וההיטלים שיחולו על החברה בגין מכירת נכס.

18.9. להתקשרות להנפקת אגרות חוב פרטית עתידית בשנת 2018 ראו באור 13.6 לעיל.

18.10. למידע בדבר התקשרויות עם צדדים קשורים ראו באור 28.3.2.

19. בטחונות, שעבודים וערבויות

מדיניות הקבוצה היא לספק ערבויות מכרז, ביצוע וערבויות על פי חוק. כמו כן, החברה מספקת בהתאם לצורך ערבויות בנקאיות להתחייבויות בנקאיות של חברות מאוחדות.

19.1. חברות הקבוצה העמידו ערבויות למשרד התקשורת בקשר להבטחת תנאי רישיונותיהן בסך כולל של כ- 152 מיליון ש"ח (מתוכם כ- 37 מיליון צמודים למדד המחירים לצרכן וכ- 35 מיליון ש"ח צמודים לשער החליפין של דולר ארה"ב).

19.2. חברות הקבוצה העמידו ערבויות בנקאיות לצדדים שלישיים בסך כולל של כ- 61 מיליון ש"ח.

19.3. בהתאם לרשיון הרט"ן של פלאפון היא אינה רשאית למכור, להשכיר, או למשכן נכס מהנכסים המשמשים לביצוע הרשיון ללא הסכמת שר התקשורת, למעט:

- א. שעבוד נכס מנכסי הרשיון לטובת תאגיד בנקאי הפועל כדין בישראל, לשם קבלת אשראי בנקאי, ובלבד שמסרה למשרד התקשורת הודעה בדבר השעבוד שבכוונתה לרשום, לפיה נכלל בהסכם השעבוד סעיף המבטיח כי בכל מקרה לא יגרום מימוש הזכויות בידי התאגיד הבנקאי לפגיעה כלשהי במתן השירותים לפי הרשיון.
- ב. מכירת פריטי ציוד בעת ביצוע הליך של שדרוג, לרבות מכירת ציוד בשיטת ה- Trade in.

19.4. באשר לתנאים שהתחייבה החברה בקשר עם הלוואות ואשראי ראו באור 13.

20. הון

20.1. הון מניות

הון מניות מונפק ונפרע		הון מניות רשום		
מספר מניות		מספר מניות		
31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2017	
2,765,472,386	2,765,485,753	2,825,000,000	2,825,000,000	מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב

20.2. דיבידנדים

20.2.1. מדיניות חלוקת דיבידנד

ביום 4.8.2009 החליט דירקטוריון החברה לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד, אשר על פיה תחלק החברה לבעלי מניותיה, מדי כחצי שנה, דיבידנד בשיעור של 100% מתוך הרווח החצי שנתי (לאחר מס) (רווח לתקופה מיוחס לבעלים של החברה) על פי הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה.

20.2.2.

ביום 6.3.2018 החליט דירקטוריון החברה לעדכן את מדיניות חלוקת הדיבידנד, באופן בו תחלק החברה לבעלי מניותיה, מדי כחצי שנה, דיבידנד בשיעור של 70% מתוך הרווח החצי שנתי (לאחר מס) על פי הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה, וזאת החל מהחלוקה הקרובה. יישום מדיניות חלוקת הדיבידנד כפוף להוראות כל דין, לרבות מבחני החלוקה הקבועים בחוק החברות, ולהערכת דירקטוריון החברה בדבר יכולתה של החברה לעמוד בחבוינותיה הקיימות והצפויות, והכל בשים לב לתזרים הצפוי, צרכי החברה והתחייבויותיה, יתרות המזומנים של החברה, תוכניותיה ומצבה כפי שיהיו מעת לעת ובכפוף לאישור האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה לגבי כל חלוקה ספציפית וזאת כקבוע בתקנון החברה.

יצויין, כי בהתאם להחלטת דירקטוריון החברה מאותו מועד, רווחי הון בגין מכירת נכס סקיה (ראו באור 18.8) (להלן - רווחי סקיה), ככל שיוכרו בשנת 2018, לא יחולקו בשנת 2018, אלא אם תתקבל כל תמורת העסקה במזומן במהלך השנה. כמו כן, דירקטוריון החברה יהיה רשאי להחליט על חלוקת דיבידנד בגין רווחי סקיה במועד מאוחר יותר בהתאם לנסיבות ובכפוף לכל דין.

20.2.3. להלן פירוט חלוקות שהחברה ביצעה במהלך השנים 2015-2017:

2015	2016	2017	סכום למניה שחולק (בש"ח)	תאריך החלוקה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
-	-	578	0.209	29.5.2017
-	-	708	0.256	16.10.2017
-	776	-	0.281	30.5.2016
-	665	-	0.240	6.10.2016
844	-	-	0.307	27.5.2015
*933	-	-	0.339	26.10.2015
1,777	1,441	1,286		

* חלוקת הדיבידנד הינה בגין רווחי המחצית הראשונה של שנת 2015 בסך של 945 מיליון ש"ח בניכוי רווח שערך בגין העלייה לשליטה בדי.בי.אס בסך של כ- 12 מיליון ש"ח, אשר הוחרגו ממדיניות חלוקת הדיבידנד של החברה.

20.2.4. בהתאם לעדכון מדיניות חלוקת הדיבידנד של החברה כמפורט בסעיף 20.2.2 לעיל, ביום 28.3.2018 החליט דירקטוריון החברה להמליץ לאסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה לחלק דיבידנד במזומן לבעלי המניות בסך כולל של 368 מיליון ש"ח. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, הדיבידנד האמור טרם אושר על ידי האסיפה הכללית.

21. הכנסות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015*	2016*	2017
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
תקשורת פנים ארצית נייחת – בזק קווי		
1,438	1,461	1,488
1,456	1,352	1,255
835	835	775
184	203	230
212	213	205
4,125	4,064	3,953
תקשורת סלולארית - פלאפון		
1,948	1,777	1,743
884	811	757
2,832	2,588	2,500
1,333	1,745	1,650
תקשורת בינלאומית, שרותי אינטרנט (ISP) ונס"ר - בזק בינלאומי		
1,487	1,480	1,467
208	207	219
9,985	10,084	9,789

* שרותי ענן ודיגיטל סווגו מחדש והוצגו בנפרד על מנת לשקף את השינוי בתמהיל ההכנסות בתקשורת הפנים ארצית הנייחת.

22. הוצאות הפעלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
880	831	855	ציוד קצה וחומרים
909	825	805	קישוריות ותשלומים למפעילי תקשורת בארץ ובחול
640	697	595	שיווק וכלליות*
458	629	636	עלויות תוכן
616	605	584	אחזקת מבנים ואתרים
199	261	260	שרותים ואחזקה על ידי קבלני משנה
167	164	156	אחזקת כלי רכב
3,869	4,012	3,891	

* ראו באור 2.8.1 בדבר אימוץ מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 15 "הכנסות מחוזים עם לקוחות"

הוצאות הפעלה וכלליות מוצגות בניכוי הוצאות שנוקפו בשנת 2017 להשקעות ברכוש קבוע ובנכסים בלתי-מוחשיים בסך של 65 מיליון ש"ח (בשנים 2016 כ- 64 מיליון ש"ח ובשנת 2015 כ- 63 מיליון ש"ח).

23. שכר עבודה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,871	1,922	1,931	משכורות והוצאות נילוות – תפעולי
585	619	645	הנהלה וכלליות
2,456	2,541	2,576	סך הכל משכורות והוצאות נילוות
499	529	571	בניכוי שכר שנוקף להשקעות ברכוש קבוע ובנכסים בלתי-מוחשיים
1,957	2,012	2,005	

24. הוצאות (הכנסות) תפעוליות אחרות, נטו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	87	הפסד מירידת ערך מוניטין (ראו באור 10)
(234)	(107)	(66)	רווח מממוש רכוש קבוע (בעיקר נדל"ן)
117	96	23	הפרשה בגין סיום יחסי עובד-מעביד בפרישה מוקדמת (ראו באור 16.5)
22	11	24	אחרות
(95)	-	68	הוצאות (הכנסות) תפעוליות אחרות, נטו

25. הוצאות (הכנסות) מימון, נטו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
339	358	341	הוצאות ריבית בגין התחייבויות פיננסיות
-	55	(14)	שינוי בהתחייבות לתמורה מותנית בגין צירוף עסקים (ראו באור 12.2)
51	32	46	הפרשי הצמדה ושער
16	15	35	הוצאות מימון בגין הטבות לעובדים
-	-	36	שינוי בשווי הוגן של נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
46	48	33	הוצאות מימון אחרות
(76)	-	-	הקטנת הפרשה להוצאות ריבית פקיד שומה
376	508	477	סך הוצאות מימון
52	42	35	הכנסה בגין אשראי הגלום במכירות
40	19	25	הכנסות מימון אחרות
21	-	-	ריבית והפרשי הצמדה מהלוואה שניתנה לחברה כלולה
113	61	60	סך הכנסות מימון
263	447	417	הוצאות מימון, נטו

26. רווח למניה

רווח בסיסי ומדולל למניה

חישוב הרווח הבסיסי והמדולל למניה מתבסס על הרווח המתייחס לבעלי המניות הרגילות ועל ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור, מחושב כדלקמן:

2015	2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,721	1,244	1,235	רווח המיוחס למחזיקי המניות הרגילות
2,750	2,765	2,765	הממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות (בסיסי)
13	-	-	השפעת האופציות למניות
2,763	2,765	2,765	הממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות (מדולל)

שווי השוק הממוצע של מניות החברה, לצורך חישוב ההשפעה המדללת של האופציות למניות, התבסס על שערי המניה הממוצעים בתקופה שבה היו האופציות במחזור.

27. דיווח מגזרי

27.1. הקבוצה פועלת בארבעה מגזרים שונים בענף התקשורת באופן שכל חברה בקבוצה פועלת במגזר עסקי אחד נפרד. מתכונת הדיווח הראשית, לפי מגזרים עסקיים, מבוססת על מבנה הדיווח הניהולי והפנימי של הקבוצה. כל חברה מספקת שרותים במגזר בו היא פועלת באמצעות הרכוש הקבוע והתשתיות שבבעלותה (ראו גם באור 21). התשתית של כל חברה משמשת למתן שרותיה בלבד. כל אחת מחברות הקבוצה חשופה לסיכונים ולתוחלת תשואה שונים, בעיקר לעניין הטכנולוגיה והתחרות במגזר בו היא פועלת, לפיכך, המרכיב בר ההפרדה בקבוצה הינו כל חברה בקבוצה. בהתאם לכך המגזרים העסקיים של קבוצת בזק הינם כדלקמן:

1. "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ – תקשורת פנים ארצית ניחת.
2. פלאפון תקשורת בע"מ – תקשורת סלולארית.
3. בזק בינלאומי בע"מ – תקשורת בינלאומית, שרותי אינטרנט ונס"ר.
4. די.בי.אס שרותי לוויין (1998) בע"מ – טלויזיה רב ערוצית.

שאר חברות הקבוצה מוצגות בסעיף "אחרים". פעילויות אחרות כוללות את שרותי המוקדים ללקוחות (חברת בזק און-ליין) ושירותי תוכן וסחר בתחום האינטרנט (באמצעות וואלה). פעילויות אלו אינן מדווחות כמגזרים בני דיווח מאחר ואינן מקיימות את הספים הכמותיים בשנים המדווחות.

תמחור בין-מגזרי נקבע על פי המחיר שנקבע בעסקאות במהלך העסקים הרגיל. תוצאות, נכסים והתחייבויות של מגזר כוללים פריטים שניתן להקצותם באופן ישיר למגזר כמו גם כאלה שניתן להקצותם באופן סביר. ההוצאה ההונית של מגזר הינה סך העלות שהתהוותה במהלך התקופה בגין רכישת רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים.

יצוין כי, השקעת החברה בדי.בי.אס הוצגה לפי שיטת השווי המאזני עד ליום 23.3.2015. החל ממועד זה, הדוחות הכספיים של די.בי.אס מאוחדים בדוחות הקבוצה. הקבוצה מדווחת על הטלויזיה הרב ערוצית כמגזר פעילות ללא התאמה לשעורי בעלות ועודפי עלות בכל תקופות הדיווח.

27.2. מגזרי פעילות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017							
מאוחד	התאמות	אחרים	תקשורת בינלאומית			תקשורת פנים ארצית	תקשורת ניידת
			טלויזיה רב ערוצית	ושרותי אינטרנט	תקשורת סלולארית		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
9,789	-	220	1,650	1,466	2,500	3,953	הכנסות מחיצוניים
-	(425)	17	-	71	46	291	הכנסות בין מגזריות
9,789	(425)	237	1,650	1,537	2,546	4,244	סך הכל הכנסות
1,715	164	20	285	135	383	728	פחת והפחתות
2,110	(250)	(20)	163	174	72	1,971	תוצאות המגזר-רווח (הפסד) תפעולי
477	(58)	-	81	12	3	439	הוצאות מימון
(60)	49	(5)	(10)	(4)	(54)	(36)	הכנסות מימון
417	(9)	(5)	71	8	(51)	403	סך הכל הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
1,693	(241)	(15)	92	166	123	1,568	רווח (הפסד) מגזרי לאחר הוצאות מימון, נטו
(5)	(1)	(4)	-	-	-	-	חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
1,688	(242)	(19)	92	166	123	1,568	רווח (הפסד) מגזרי לפני מיסים על הכנסה
453	(346)	-	336	39	28	396	מיסים על הכנסה
1,235	104	(19)	(244)	127	95	1,172	תוצאות המגזר – רווח (הפסד) נקי
15,501	269	174	1,502	1,199	3,271	9,086	נכסי המגזר
10	11	(6)	-	5	-	-	השקעה בחברות כלולות
1,338	1,322	10	-	6	-	-	מוניטין
14,705	(1,360)	64	1,154	410	536	13,901	התחייבויות המגזר
1,607	-	19	237	169	331	851	השקעות ברכוש קבוע ובלתי מוחשי

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2017

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016							
מאוחד	התאמות	אחרים	תקשורת בינלאומית		תקשורת פנים ארצית	תקשורת פנים ארצית	נייחת
			טלויזיה רב ערוצית	ושרותי אינטרנט			
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
10,071	-	198	1,745	1,478	2,587	4,063	הכנסות מחיצוניים
13	(440)	20	-	70	43	320	הכנסות בין מגזריות
10,084	(440)	218	1,745	1,548	2,630	4,383	סך הכל הכנסות
1,739	193	16	296	137	380	717	פחת והפחתות
2,321	(193)	(34)	264	176	32	2,076	תוצאות המגזר-רווח (הפסד) תפעולי
508	(529)	2	539	15	6	475	הוצאות מימון
(61)	43	(4)	(13)	(5)	(52)	(30)	הכנסות מימון
447	(486)	(2)	526	10	(46)	445	סך הכל הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
1,874	293	(32)	(262)	166	78	1,631	רווח (הפסד) מגזרי לאחר הוצאות מימון, נטו
(5)	(1)	(5)	-	1	-	-	חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
1,869	292	(37)	(262)	167	78	1,631	רווח (הפסד) מגזרי לפני מיסים על הכנסה
625	497	-	(330)	42	17	399	מיסים על הכנסה
1,244	(205)	(37)	68	125	61	1,232	תוצאות המגזר – רווח (הפסד) נקי
14,504	703	193	2,026	1,177	3,294	7,111	נכסי המגזר
18	12	1	-	5	-	-	השקעה בחברות כלולות
1,425	1,409	10	-	6	-	-	מוניטין
13,744	(730)	104	1,434	380	569	11,988	התחייבויות המגזר
1,471	-	13	227	126	277	828	השקעות ברכוש קבוע ובלתי מוחשי
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015							
מאוחד	התאמות	אחרים	תקשורת בינלאומית		תקשורת פנים ארצית	תקשורת פנים ארצית	נייחת
			טלויזיה רב ערוצית	ושרותי אינטרנט			
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
9,969	(440)	197	1,774	1,485	2,831	4,122	הכנסות מחיצוניים
16	(445)	24	-	93	59	285	הכנסות בין מגזריות
9,985	(885)	221	1,774	1,578	2,890	4,407	סך הכל הכנסות
1,684	73	13	322	132	419	725	פחת והפחתות
2,570	(210)	(15)	250	240	157	2,148	תוצאות המגזר-רווח (הפסד) תפעולי
376	(642)	2	635	15	4	362	הוצאות מימון
(113)	26	(17)	(32)	(7)	(53)	(30)	הכנסות מימון
263	(616)	(15)	603	8	(49)	332	סך הכל הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
2,307	406	-	(353)	232	206	1,816	רווח (הפסד) מגזרי לאחר הוצאות מימון, נטו
12	14	(2)	-	-	-	-	חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
2,319	420	(2)	(353)	232	206	1,816	רווח (הפסד) מגזרי לפני מיסים על הכנסה
598	(10)	-	1	60	55	492	מיסים על הכנסה
1,721	430	(2)	(354)	172	151	1,324	תוצאות המגזר – רווח (הפסד) נקי

27.3. התאמות בגין מגזרים בני דיווח של הכנסות, רווח והפסד, נכסים והתחייבויות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הכנסות		
10,649	10,306	9,977
הכנסות מגזרים בני דיווח		
221	218	237
הכנסות מגזרים אחרים		
(445)	(440)	(425)
ביטול הכנסות ממכירות בין מגזריות (למעט הכנסות ממכירות לחברה כלולה המדווח כמגזר)		
(440)	-	-
ביטול הכנסות בגין מגזר אשר הינו חברה כלולה (עד למועד העליה לשליטה)		
9,985	10,084	9,789
הכנסות במאוחד		
רווח והפסד		
2,795	2,548	2,380
רווח תפעולי בגין מגזרים בני דיווח		
(150)	(193)	(250)
הפחתת עודפי עלות		
(263)	(447)	(417)
הוצאות מימון, נטו		
12	(5)	(5)
חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות		
(16)	(34)	(20)
הפסד בגין פעילויות המסווגות בקטגוריית אחרים והתאמות אחרות		
(59)	-	-
ביטול תוצאות המגזר אשר הינו חברה כלולה (עד למועד העליה לשליטה)		
2,319	1,869	1,688
רווח מאוחד לפני מסים על הכנסה		
נכסים		
13,619	15,069	
נכסי מגזרים בני דיווח		
204	178	
נכסים המשויכים לפעילויות המסווגות בקטגוריית אחרים		
1,409	1,322	
מוניטין שאינו מיוחס למגזר פעילות		
1,429	1,636	
עודפי עלות שאינם מיוחסים למגזר פעילות		
(714)	(1,356)	
בניכוי נכסים בין מגזריים והתאמות אחרות		
15,947	16,849	
הנכסים במאוחד		
התחייבויות		
14,364	16,001	
התחייבויות מגזרים בני דיווח		
103	64	
התחייבויות המשויכות לפעילויות המסווגות בקטגוריית אחרים		
(723)	(1,360)	
בניכוי התחייבויות בין מגזריות		
13,744	14,705	
ההתחייבויות במאוחד		

28. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים – יעודכן בהמשך

28.1. זהות בעלי עניין וצדדים קשורים

בעלי העניין והצדדים הקשורים של החברה כהגדרתם בחוק ניירות ערך ובתקן חשבונאות בינלאומי 24 בדבר צדדים קשורים, הינם בעיקר חברת בי קומיוניקיישנס בע"מ (להלן – "בי קומיוניקיישנס"), צדדים קשורים של חברת בי קומיוניקיישנס, חברות כלולות, דירקטורים ואנשי מפתח ניהוליים של החברה או של חברת בי קומיוניקיישנס וחבר קרוב של משפחתו של אדם כלשהו הנמנה על הנזכרים לעיל.

יצוין כי העסקאות המתוארות להלן עם בעלי עניין וצדדים קשורים אינן כוללות התייחסות לאמור בביאור 1.2 בדבר חקירת רשות ניירות ערך ומשטרת ישראל.

28.2. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
10	8	לקוחות – חברות כלולות
(12)	(23)	התחייבויות לצדדים קשורים, נטו
(32)	99	עודף מקדמות (התחייבות) ליורוקום די.בי.אס בע"מ (לא כולל ריבית) בגין תמורה מותנית (ראו באור 12.2)

28.3. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			הכנסות
10	13	23	מצדדים קשורים
*30	7	8	מחברות כלולות (כולל הכנסות מימון בגין הלוואות בעלים)
			הוצאות
127	110	122	לצדדים קשורים
3	2	5	לחברות כלולות
			רכוש קבוע
76	59	28	צדדים קשורים
913	55	** (70)	רכישת אחזקות יורוקום די.בי.אס בדי.בי.אס (ראו באור 12.2)
-	-	**56	עדכון שווי הוגן עודף מקדמות בגין רכישת די.בי.אס (ראו באור 12.2)

* הכנסות מחברות כלולות הינן בעיקר מהכנסות מימון בגין הלוואות בעלים לדי.בי.אס טרם רכישת השליטה בדי.בי.אס.

** עדכון התחייבות לתמורה מותנית בגין צירוף עסקים עם די.בי.אס ועדכון אומדן השווי ההוגן של הסכום שצפוי שיוחזר לחברה מעודף המקדמות ששלמה הוצג כהכנסות מימון, נטו.

פרטים בדבר עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

28.3.1 נוהל זניחות

ביום 7 במרס 2011 החליט דירקטוריון החברה לאמץ קווים מנחים וכללים לסיווגה של עסקה של החברה או חברה מאוחדת עם בעל עניין בה כעסקה זניחה כקבוע בתקנה 41(א)(6) לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התשי"ע – 2010 (להלן – "תקנות דוחות כספיים"). כללים וקווים מנחים אלו ישמשו גם לבחינת היקף הגילוי בדוח התקופתי ובתשקיף (לרבות בדוחות הצעת מדף) לגבי עסקה של החברה, תאגיד בשליטתה וחברה מאוחדת או כלולה שלה עם בעל שליטה או שלבעל השליטה יש באישורה עניין אישי כקבוע בתקנה 22 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל – 1970 (להלן – "תקנות דוחות תקופתיים") ובתקנה 54 לתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיטוט התשקיף – מבנה וצורה), התשכ"ט – 1969, וכן לבחינת הצורך במסירת דיווח מיידית בגין עסקה כאמור של החברה, כקבוע בתקנה 37(א)(6) לתקנות דוחות תקופתיים (סוגי העסקאות הקבועים בתקנות דוחות כספיים, בתקנות דוחות תקופתיים ובתקנות פרטי תשקיף הנזכרים לעיל (להלן – "עסקאות בעל עניין").

החברה וחברות מאוחדות שלה מתקשרות מעת לעת בעסקאות זניחות, שאינן חריגות, עם בעלי עניין בחברה (או שלבעל עניין יש בהן עניין אישי), מן הסוגים ובעלות מאפיינים כמפורט להלן:

1. מכירת שירותי ומוצרי תקשורת על ידי חברות הקבוצה – לרבות, בין היתר: שירותי תקשורת בסיסיים שונים (טלפוניה, תמסורת ו – PRI) ואירוח בחוות שרתים; אספקת שירותים סלולאריים ושירותי ערך מוסף ומכירה ושדרוג של ציוד קצה סלולארי; שירותי גישה לאינטרנט, שירותי טלפוניה בינלאומית, שירותי אירוח ושירותי תקשורת נתונים; שירותי טלוויזיה רב ערוצית.
2. רכישת מכשירים מחברות קבוצת יורקום (חברות בשליטת בעל השליטה בחברה או חברות שהיו בשליטת בעל השליטה במועד אישור ההתקשרות בעסקה) – לרבות, בין היתר: רכישת ציוד אלקטרוניקה, רכישת ציוד קצה, רכישת ציוד תקשורת ורכישת מכסי גובים.
3. רכישת שירותי תחזוקה ופיתוח מחברות קבוצת יורקום, לרבות: שירותי תחזוקה, פיתוח ושדרוג של מערכות המשמשות את חברות הקבוצה, שירותי תחזוקה וחלפים למרכזיות, שירותי פיתוח תוכנה ויישומי תקשורת.
4. מכירת שירותי תחזוקה, שדרוג ופיתוח בידי חברות הקבוצה – לרבות, בין היתר: תחזוקת ציוד, שירותי פיתוח תוכנה ויישומי תקשורת.
5. מכירת זכויות שימוש בתשתיות תקשורת, העברת שיחות – לרבות, בין היתר: מכירת זכויות שימוש בתשתיות תקשורת בינלאומיות ואספקת מקטע מקומי בישראל, שירותי אירוח בחוות שרתים, וכן הסכמי העברה וסיום הדדי של שיחות עם חברות מקבוצת יורקום.
6. שירותי השמה ומיקור חוץ.
7. הסכמי שכירות, ניהול ורכישת נדל"ן, לרבות, בין היתר: שכירות שטחים המשמשים למתקני תקשורת ומחסנים; וכן – השכרת שטחים לחברות קבוצת יורקום בנכסים בבעלות החברה.
8. רכישת שירותי פרסום ושירותי תוכן – לרבות, בין היתר: הסכמים לרכישת אמצעי מדיה מחברות מדיה מקבוצת יורקום; הסכמי שימוש בתכנים בפורטל הרשת הסלולארית של פלאפון; רכישת פורטלים אינטרנטיים מחברה מקבוצת יורקום; שירותי ניהול תוכן מדיה בידי חברה מקבוצת יורקום.
9. עסקאות בקשר עם שיווק, פרסום, הנחות וחסות משותפת ביחד עם חברות מקבוצת יורקום או הקשורים למוצרים של חברות מקבוצת יורקום, לרבות בין היתר: הסכמי הפצה (דילר) לצרכי שיווק שירותי החברה, מבצעים שיווקיים משותפים, הסכמי קונסיגנציה למכירת ציוד יורקום תקשורת דיגיטלית, חסות טכנולוגית בתערוכות המאורגנות על ידי החברה.
10. תרומה לקהילה ביחד עם חברות מקבוצת יורקום ותרומה לעמותות/ פרויקטים בהם מכהן בעל השליטה בחברה או קרובו כנושא משרה בהתנדבות. תרומות אלו הינן במסגרת מדיניות התרומות של החברה.

בהעדר שיקולים איכותיים מיוחדים העולים מכלל נסיבות העניין, עסקה הנעשית במהלך העסקים הרגיל, בתנאי שוק ושאיין לה השפעה מהותית על החברה תחשב לעסקה זניחה במידה ומתקיימים בה כל הפרמטרים הבאים:

- א. היקף ההתקשרות הנקוב בה לא יעלה על 10 מיליון ש"ח.
- ב. החברה אינה נדרשת לדווח בדיווח מיידי על העסקה בהתאם לתקנה 36 לתקנות דוחות תקופתיים או על פי דין אחר.
- ג. העסקה אינה כוללת תנאי כהונה והעסקה (כהגדרתם בחוק החברות, התשנ"ט – 1999 (להלן – "חוק החברות")) של בעל עניין או קרובו, או אינה מהווה התקשרות כאמור בסיפא לסעיף 270(4) לחוק החברות (התקשרות של חברה ציבורית עם בעל השליטה בה או עם קרובו, במישרין או בעקיפין, לרבות באמצעות חברה שבשליטתו, לעניין קבלת שירותים ממנו בידי החברה וכן אם הוא גם נושא משרה בה – באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, ואם הוא עובד החברה ואינו נושא משרה בה – באשר להעסקתו בחברה).

בכפוף להוראות חוק החברות, כפי שיהיו מעת לעת, אחת לשנה, לפני פרסום הדוחות הכספיים השנתיים תבחן ועדת הביקורת את הפרמטרים המפורטים לעיל והצורך בעדכוןם. ככלל כל עסקה תיבחן בנפרד לצורך בחינת קריטריון הזניחות לעיל. אולם, למרות האמור לעיל, עסקאות נפרדות המהוות חלק מאותה התקשרות או עסקאות מתמשכות או עסקאות דומות מאוד המתבצעות באופן תדיר וחוזר, יבחנו כעסקה אחת על בסיס שנתי לצורך בחינת קריטריון הזניחות ובלבד שהיקף ההתקשרויות כאמור לעיל, לא יעלה על 10 מיליון ש"ח.

הדירקטוריון רשאי מעת לעת ועל פי שיקול דעתו, לשנות את הפרמטרים הנ"ל לעסקה זניחה. שינוי כאמור ידווח כנדרש על פי דין.

28.3.2. להלן עסקאות המנויות בסעיף 270 (4) לחוק החברות שאינן נחשבות לעסקאות זניחות

מאות העניין האישי	מהות העסקה	מועד אישור האסיפה הכללית (לאחר קבלת אישור ועדת הביקורת/ התגמול ודירקטוריון החברה), אלא אם צוין אחרת	מאות העסקה
סעיף א' להלן	עלות כוללת המורכבת מ: א. סך מזומן של 680 מיליון ש"ח; ב. סך מזומן של עד 200 מיליון ש"ח (מותנה בהתקיימות תנאים מסוימים); ג. סך מזומן של עד 170 מיליון ש"ח (מותנה בהתקיימות תנאים מסוימים). לפירוט בעניין התנאים לעניין רכיבים ב' ו-ג' ראו באור 12.2 לעיל.	23.3.2015	(1) אישור התקשרות החברה בהסכם הרכישה עם יורוקום די.בי.אס בע"מ (להלן - "יורוקום די.בי.אס") לפיו תרכוש החברה את מלוא החזקותיה של יורוקום די.בי.אס במניות די.בי.אס וכן את כל הלוואות הבעלים שהעמידה יורוקום די.בי.אס לדי.בי.אס (ובכלל זה, קבלת התנאים שקבע הממונה על ההגבלים העסקיים בהחלטת אישור מיזוג שניתנה על ידו ביום 26.3.2014 הן ע"י החברה והן ע"י די.בי.אס וכן הודעה על מימוש האופציה שהייתה קיימת בידי החברה להקצאה ללא תמורה של 6,221 מניות די.בי.אס, המהוות כ- 8.6% ממניות די.בי.אס).
סעיף ב' להלן	עלות כוללת של כ- 14 מיליון דולר.	19.10.2015	(2) אישור הצבעת החברה באסיפה כללית של די.בי.אס בעד התקשרות של די.בי.אס עם יורוקום תקשורת דיגיטלית בע"מ (להלן - "יורוקום דיגיטלית") ו- ADB להזמנת ממירים מסוג yesMaxTotal3, מכח הסכם קיים, לתקופה של עד ליום 31.12.2017.
סעיף ג' להלן	היקף רכש שנתי של עד 50 מיליון ש"ח (לכלל המוצרים).	8.12.2015	(3) תיקון התקשרות פלאפון בהסכם מסגרת עם יורוקום תקשורת סלולרית בע"מ כך שתורחב גם למוצרים ומותגים נוספים, לרבות מתן שירותים נלווים לכלל המוצרים והארכתה עד ליום 31.12.2018 (או בתום שלוש שנים ממועד ביצוע רכישה של איזה מהמוצרים או המותגים הנוספים כאמור, לפי המוקדם).
סעיף ד' להלן	כ- 6.4 מיליון ש"ח לשנה	30.6.2016	(4) הארכת התקשרות עם חברת יורוקום תקשורת בע"מ (להלן - "יורוקום תקשורת") בהסכם מעודכן להענקת שירותי ניהול וייעוץ שוטפים לחברה. ההתקשרות אושרה לתקופה של 3 שנים בתוקף עד ליום 31.5.2019, אלא אם יודיע אחד הצדדים למשנהו על רצונו לסיים את ההסכם בהודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש.
סעיף ה' להלן	עלות נומינלית כוללת של עד כ- 263 מיליון דולר למשך כל תקופת ההתקשרות (עד 31.12.2028) המשקפת עלות שנתית ממוצעת של כ- 21.9 מיליון דולר לשנה. יצוין, כי העלות הכוללת של ההתקשרות עשויה להיות נמוכה יותר במקרה בו יחולו מנגנוני שיתוף בהכנסות עודפות ו/או ההנחות שנקבעו בתיקון להסכם. לפרטים נוספים ראו ביאור 18.2 לעיל.	3.4.2017	(5) אישור הצבעת החברה באסיפה הכללית של די.בי.אס בעד התקשרות די.בי.אס עם חלל תקשורת בע"מ ("חלל" ו"הצדדים" בהתאמה) בתיקון/ תוספת להסכם הקיים בין הצדדים מיום 4.11.2013 לחכירת מקטעי לוויין בלוייני חלל ("ההתקשרות"), לרבות בעד שכלולה של ההתקשרות והוצאתה לפועל. תוקף ההתקשרות הינו ללא שינוי מההסכם הקיים, דהיינו עד לסוף שנת 2028.

עסקה עם בעל שליטה שאינה חריגה אשר הייתה בתוקף בשנת הדיווח:

מועד אישור דירקטוריון החברה (לאחר קבלת אישור ועדת הביקורת)	מהות העסקה	סכום העסקה	מהות העניין האישי
27.11.2014	התקשרות החברה להקדמת תשלומים עם יורוקום דיגיטלית, לפיה די.בי.אס תהיה רשאית להקדים, לבקשת הספק, תשלומים שהיא חבה ו/או תחוב ליורוקום דיגיטלית ביחס להזמנות ממירים.	עד לסכום מצטבר של 6 מיליון דולר. לא נעשה שימוש באישור זה בשנת הדוח.	סעיפים א' ו- ב' להלן
3.11.2016	התקשרות החברה עם יורוקום דיגיטלית לרכש נוסף של עד 90,000 נתבי VDSL תקן N מתוצרת V-TECH, בתוקף עד ליום 30.6.2017.	אישור לרכישות בהיקף של עד לסכום של כ- 11.3 מיליון ש"ח (לא כולל מע"מ). כמו כן, בשנת 2017 בוצעו רכישות נוספות של נתבי VDSL תקן N שלא מכוח המסגרת האמורה, אך בהיקפים שאינם עולים על רף הזניחות כמתואר לעיל.	סעיף ב' להלן
5.7.2017	התקשרות בזק בינלאומי עם יורוקום דיגיטלית בהסכם לרכישה של עד 100,000 יחידות נתבי VDSL מתוצרת Vtech.	אישור לרכישות בהיקף של עד לסכום של כ- 3.2 מיליון דולר (לא כולל מע"מ).	סעיף ב' להלן

הערך הכספי של העסקאות המפורטות בסעיף 28.3.2 לעיל שהתבצעו בשנת 2017 הינו כדלהלן:

סכומים שנכללו בדוח המאוחד	מיליוני ש"ח
הוצאות	91
רכוש קבוע	11
רכישת אחזקות יורוקום די.בי.אס בדי.בי.אס (ראו באור 12.2)	(70)
עדכון שווי הוגן עודף מקדמות בגין רכישה די.בי.אס (ראו באור 12.2)	56

- א. לבי קומיוניקיישנס עניין אישי באישור העסקה בשל היותה של בי קומיוניקיישנס, נכון למועד העסקה, חברה בשליטתה (בעקיפין) של יורוקום תקשורת, המצויה בשליטת שאול ויוסף אלוביץ (בשרשור ובעקיפין), אשר הינם גם בעלי השליטה (באמצעות חברות אחרות ובעקיפין) ביורוקום די.בי.אס בע"מ אשר החזיקה נכון למועד העסקה במניות די.בי.אס.
- עניין אישי נוסף של בעלי השליטה נובע מכך שעם קבלת תנאי המיזוג על ידי החברה ודי.בי.אס, כמפורט לעיל, שוחררה יורוקום די.בי.אס מחובת מכירת מניותיה בדי.בי.אס, אשר הוטלה עליה ע"י הממונה על ההגבלים העסקיים. למיטב ידיעת החברה, יורוקום תקשורת הינה חברה פרטית בשליטת יורוקום אחזקות (1979) בע"מ, חברה פרטית בשליטתם של מר שאול אלוביץ ואחיו מר יוסף אלוביץ.
- לבעלי השליטה עניין אישי נוסף הנובע מרכישת ביטוח לאחריות דירקטורים בגין כהונתם בדירקטוריון די.בי.אס במהלך התקופה של עד מועד השלמת עסקת הרכישה כמפורט בטבלה.
- ב. לבי קומיוניקיישנס, בעלת השליטה בחברה, ענין אישי לאור היותה של יורוקום דיגיטלית חברה קשורה לבי קומיוניקיישנס. יורוקום דיגיטלית הנה חברה הנשלטת בידי חברת יורוקום תקשורת, שהנה בעלת השליטה (בשרשור) בבי קומיוניקיישנס.
- ג. לבי קומיוניקיישנס עניין אישי בעסקה, לאור היותה של יורוקום תקשורת סלולרית בע"מ (צד לעסקה) חברה הקשורה לבי קומיוניקיישנס. יורוקום תקשורת סלולרית בע"מ הינה חברה הנשלטת בידי חברת יורוקום תקשורת, שהינה בעלת השליטה (בשרשור) בבי קומיוניקיישנס.
- ד. בהתאם לתנאי הסכם הניהול, יורוקום תקשורת תעמיד את שירותיו של מר שאול אלוביץ אשר יכהן כיו"ר דירקטוריון פעיל של החברה ושל החברות הבנות שלה. שירותי היו"ר הפעיל יינתנו בהיקף כולל של 70% משרה. בנוסף, יורוקום תעמיד דירקטורים מטעמה שיכהנו בדירקטוריון

החברה ובדירקטוריונים של חברות הבנות של החברה. כן יינתנו על ידי יורוקום שירותי ייעוץ שוטפים בתחומים מגוונים, בהיקף חודשי שלא יפחת מ- 60 שעות יעוץ ויועמדו על ידי אור אלוביץ, אורנה אלוביץ-פלד, עמיקם שורר, פליקס כהן, עמי ברלב וכל גורם אחר אשר ייקבע על פי ההסכם. תמורת הספקת השירותים על ידי יורוקום תקשורת כאמור לעיל, תשלם החברה ליורוקום תקשורת כדלקמן: (א) ישולם גמול דירקטורים, אשר יורכב מגמול השתתפות שנתי וכן גמול השתתפות בפועל לפי סך מרבי לישיבה אחת (כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000), בהתאם לדרגתה הרלוונטית של החברה או החברה בת/נכדה (לפי העניין) באותו מועד, אשר ישולם בגין השתתפותם של הדירקטורים המכהנים מטעם בעלי השליטה בחברה, וזאת במסגרת חברותם וכהונתם כדירקטורים בחברה ו/או בחברות הבנות של החברה והוועדות השונות, בכפוף להתאמות בהתאם למספרם ונוכחותם בישיבות; (ב) סך של 3.5 מיליון ש"ח בשנה, אשר ישולם בגין כהונתו ופעילותו של מר שאול אלוביץ כיו"ר דירקטוריון פעיל בחברה ובחברות הבנות שלה; ו- (ג) סך של 432 אלפי ש"ח בשנה בגין שירותי היעוץ השוטף.

נוכח המגבלות שהוטלו על פעילותם של מר שאול אלוביץ ודירקטורים נוספים המכהנים או שכיהנו בשנת הדוח מטעם יורוקום תקשורת בדירקטוריון החברה וחברות בנות של החברה, בקשר עם החקירה אשר התנהלה על ידי רשות ניירות ערך, ביום 25.9.2017 החליט הדירקטוריון כי הסכום שישולם על ידי החברה ליורוקום תקשורת בגין רכיב שירותי יו"ר הדירקטוריון, בהתאם להסכם הניהול כאמור, עבור התקופה שמיום 20.6.2017 ועד ליום 31.12.2017, יהווה 50% מהסכום הקבוע בהסכם בגין תקופה זו. ביום 29.1.2018 החליט הדירקטוריון שביצוע התשלומים מכוח ההסכם בגין התקופה שמיום 20.6.2017 יעוכב וכן כי ביחס לתקופה שמיום 1.1.2018 תתניע החברה מהלך של בחינת שינויים להסכם הניהול תוך עיכוב תשלומים עד לקבלת החלטות סופיות בנושא. לנוכח פתיחת החקירה הנוספת של רשות ניירות ערך והמשטרה (ראו באור 1.2 לעיל) טרם החל משא ומתן ולא ניתנים על ידי יורוקום תקשורת שירותי יו"ר הדירקטוריון וייעוץ. הדוחות הכספיים והמידע הכלול בבאור 28.5 להלן אינם כוללים את הסכום שעוכב כאמור.

ה. לבי קומיוניקיישנס עניין אישי בעסקה, לאור העובדה שנכון למועד העסקה האמורה, היתה חלל מצויה בשליטת יורוקום תקשורת, שהינה בעלת השליטה בבי קומיוניקיישנס.

לעסקאות המנויות בסעיף 270(4) לחוק החברות שעניינן ביטוח והתחייבות לשיפוי דירקטורים ונושאי משרה, ראו באור 28.6 להלן.

28.4. הטבות לאנשי מפתח ניהוליים

הטבות בגין העסקת אנשי מפתח ניהוליים כוללות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
5	4	5	מספר אנשי מפתח ניהוליים
8,519	8,023	8,877	שכר *
7,375	7,166	6,791	מענק
-	-	414	גמול לממלא מקום יו"ר הדירקטוריון
(130)	-	-	תשלומי מבוססי מניות
15,764	15,189	16,082	

* אנשי מפתח ניהוליים בקבוצה כוללים את יו"ר הדירקטוריון לשעבר (שלא היה זכאי לגמול בגין כהונתו, מעבר לתמורה במסגרת הסכם שירותי הניהול עם יורוקום תקשורת בע"מ), את ממלא מקום יו"ר הדירקטוריון (שאינו זכאי לגמול בגין כהונתו מעבר לתמורה על פי תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000), את מנכ"ל החברה וכן את המנכ"לים של פלאפון, בזק בינלאומי ודי.בי.אס. לעניין רכיב הגמול ליורוקום תקשורת בגין שירותי היו"ר ראו באור 28.3.2 ד' לעיל.

28.5. הטבות לדירקטורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,912	2,796	2,404
6	6	6
587	618	642
1	1	1
5,524	6,364	5,648

- 28.5.1 הדירקטורים המכהנים בדירקטוריון החברה, למעט הדח"צים והדירקטורים הבלתי תלויים, אינם מקבלים גמול מהחברה. גמולו של ממלא מקום יו"ר הדירקטוריון אינו נכלל בסעיף זה ונכלל בסעיף 28.4 לעיל לנוכח היותו איש מפתח ניהולי.
- 28.5.2 השכר המשולם לדירקטור מקרב העובדים הינו בגין עבודתו בחברה והוא אינו מקבל כל תשלום נוסף בגין כהונתו כדירקטור בחברה. בשנת 2017 ונכון למועד אישור הדוחות הכספיים מכהן בחברה דירקטור אחד מקרב העובדים.

28.6. הטבות נוספות לדירקטורים ונושאי משרה

סכום העסקה	מהות העסקה	מועד אישור האסיפה הכללית (לאחר קבלת אישור דירקטוריון החברה), אלא אם צויין אחרת
-	הפיכת פוליסת הביטוח לאחריות דירקטורים ונושאי משרה בחברה לפוליסת Run Off.	8.3.2010
גבול אחריות של עד 150 מיליון דולר לתביעה ובסה"כ לכל שנת הביטוח (בתוספת הוצאות משפט סבירות). סך הפרמיה השנתית הינו כ- 330,700 דולר.	חידוש התקשרות החברה בפוליסת ביטוח לכיסוי אחריות דירקטורים ונושאי משרה בחברה ובחברות הבנות שלה, בהתאם למדיניות התגמול של החברה לתקופה שעד 13.6.18 (ועד בכלל).	13.6.2017
עד לגובה של 25% מההון העצמי של החברה כפי שהיה בעת מתן השיפוי.	התחייבות לשיפוי נושאי משרה בחברה, בהתאם לכתבי השיפוי, כפי שתוקנו ביום 26.10.2011.	17.1.2007
-	תיקון כתבי התחייבות לשיפוי ופטור והענקתם לנושאי משרה ודירקטורים (לרבות הנמנים על בעל השליטה בחברה ו/או קרוביו ו/או נושאי משרה בחברות של בעל השליטה).	3.5.2016

אין צפי לכך שתזרימי המזומנים הכלולים בניתוח מועדי הפירעון יתרחשו מוקדם יותר באופן מהותי, או בסכומים שונים באופן מהותי. לפרטים בדבר התנאים שהחברה התחייבה להם ביחס להלוואות שנתקבלו ואגרות חוב שהונפקו ראו באור 13.

29.5. סיכוני שוק

מטרת ניהול סיכוני השוק הינה לנהל ולפקח על החשיפה לסיכוני שוק במסגרת פרמטרים מקובלים למניעת חשיפות משמעותיות לסיכוני שוק שישפיעו על תוצאות הקבוצה, התחייבויותיה ותזרימי המזומנים שלה. במהלך עסקיה הרגילים מבצעת הקבוצה פעולות גידור מלא או חלקי ולוקחת בחשבון את ההשפעות של החשיפה בשיקוליה בקביעת סוג ההלוואות שהינה לוקחת וניהול תיק ההשקעות שלה.

29.5.1. חשיפה לסיכון מדד המחירים לצרכן ומטבע חוץ

סיכון מדד המחירים לצרכן

שינויים בשיעור האינפלציה משפיעים על רווחיות הקבוצה ועל תזרימי המזומנים העתידיים שלה, בעיקר בשל התחייבויותיה צמודות המדד. במסגרת יישום מדיניות לצמצום החשיפה המדדית, הקבוצה מבצעת עסקאות אקדמה כנגד המדד. עסקאות ההגנה מבוצעות כנגד לוחות הסילוקין של החוב המגודר. החברה מיישמת חשבונאות גידור לעסקאות האקדמה הללו.

חלק ניכר מיתרות המזומנים מושקע בפקדונות שקליים החשופים לשינוי בשוויים הריאלי כתוצאה משינויים בשעור מדד המחירים לצרכן.

סיכון מטבע חוץ

הקבוצה חשופה לסיכוני מטבע חוץ בעיקר בשל תשלומים עבור רכישת ציוד קצה ורכוש קבוע הנקובים או צמודים בחלקם לדולר ולאירו. בנוסף, הקבוצה מספקת שרותים ללקוחות ומקבלת שרותים מספקים ברחבי העולם במטבע חוץ, בעיקר בדולר.

להלן דוח על המצב הכספי לפי בסיסי הצמדה ליום 31.12.2017 :

ליום 31 בדצמבר 2017					
סך הכל יתרות	יתרות לא כספיות	במטבע חוץ או צמוד לו (בעיקר דולר)	צמוד למודד המחירים	ללא הצמדה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים שוטפים					
2,181	-	43	-	2,138	מזומנים ושווי מזומנים
289	-	-	-	289	השקעות
1,915	-	17	36	1,862	לקוחות
270	72	-	154	44	חייבים אחרים
43	-	-	-	43	יורקום די.בי.אס, צד קשור
125	125	-	-	-	מלאי
נכסים שאינם שוטפים					
493	-	-	121	372	לקוחות וחייבים זכויות שידור – בניכוי זכויות שנוצלו
454	454	-	-	-	רכוש קבוע
6,798	6,798	-	-	-	נכסים בלתי-מוחשיים
2,768	2,768	-	-	-	נכסי מסים נדחים
1,019	1,019	-	-	-	הוצאות נדחות והשקעות שאינן שוטפות
494	376	67	-	51	סך הכל נכסים
16,849	11,612	127	311	4,799	
התחייבויות שוטפות					
1,632	-	-	645	987	אגרות חוב, הלוואות ואשראי
1,699	82	237	56	1,324	ספקים וזכאים
152	-	-	152	-	התחייבויות מסים שוטפים
280	-	3	-	277	הטבות לעובדים
94	-	-	52	42	הפרשות
התחייבויות שאינן שוטפות					
10,229	-	-	3,333	6,896	הלוואות ואגרות חוב
272	-	46	-	226	הטבות לעובדים
234	65	10	159	-	נגזרים והתחייבויות אחרות
73	73	-	-	-	התחייבויות מסים נדחים
40	-	-	-	40	הפרשות
14,705	220	296	4,397	9,792	סך הכל התחייבויות
2,144	11,392	(169)	(4,086)	(4,993)	סך הכל החשיפה בדוח על המצב הכספי
-	-	314	1,994	(2,308)	עסקאות אקדמה

להלן דוח על המצב הכספי לפי בסיסי הצמדה ליום 31.12.2016 :

ליום 31 בדצמבר 2016					
סך הכל יתרות	יתרות לא כספיות	במטבע חוץ או צמוד לו (בעיקר דולר)	צמוד למודד המחירים	ללא הצמדה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים שוטפים					
648	-	8	-	640	מזומנים ושווי מזומנים
586	-	6	-	580	השקעות
2,000	-	28	18	1,954	לקוחות
219	152	-	48	19	חייבים אחרים
106	106	-	-	-	מלאי
נכסים שאינם שוטפים					
644	-	-	215	429	לקוחות וחייבים זכויות שידור – בניכוי זכויות שנוצלו
432	432	-	-	-	רכוש קבוע
6,876	6,876	-	-	-	נכסים בלתי-מוחשיים
3,047	3,047	-	-	-	נכסי מסים נדחים
1,007	1,007	-	-	-	הוצאות נדחות והשקעות שאינן שוטפות
382	382	-	-	-	סך הכל נכסים
15,947	12,002	42	281	3,622	
התחייבויות שוטפות					
1,825	-	-	383	1,442	אגרות חוב, הלוואות ואשראי
1,610	75	203	22	1,310	ספקים וזכאים
104	-	-	104	-	התחייבויות מסים שוטפים
315	-	-	-	315	הטבות לעובדים
32	-	-	-	32	התחייבות ליורוקום די.בי.אס בע"מ
80	1	-	54	25	הפרשות
התחייבויות שאינן שוטפות					
9,128	-	-	3,779	5,349	הלוואות ואגרות חוב
258	-	52	-	206	הטבות לעובדים
244	59	9	176	-	נגזרים והתחייבויות אחרות
101	99	-	2	-	התחייבויות מסים נדחים
47	-	-	-	47	הפרשות
13,744	234	264	4,520	8,726	סך הכל התחייבויות
סך הכל החשיפה בדוח על המצב הכספי					
2,203	11,768	(222)	(4,239)	(5,104)	
עסקאות אקדמה					
-	-	272	1,994	(2,266)	

29.5.2. נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן: בשנת 2017 עלה מדד המחירים לצרכן הידוע ב- 0.3% (בשנת 2016 ירידה של 0.3%, ובשנת 2015 ירידה של 0.9%).

29.5.3. ניתוחי רגישות ביחס לשינוי במדד המחירים לצרכן לשינוי בשער החליפין של הדולר גידול/קיטון של 1% במדד המחירים לצרכן במועד הדיווח לא היה משפיע על הרווח ועל ההון באופן מהותי. כמו כן גידול/קיטון של 10% בשער החליפין של הדולר במועד הדיווח לא היה משפיע על הרווח ועל ההון באופן מהותי.

29.5.4. סיכון ריבית הקבוצה חשופה לסיכון שעורי ריבית בשל התחייבות בגין מכשירי חוב נושאי ריבית משתנה.

א. סוג ריבית להלן פירוט בדבר סוג הריבית של המכשירים הפיננסיים נושאי ריבית של הקבוצה.

הערך בספרים	
2016	2017
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מכשירים בריבית קבועה	
1,785	1,504
(9,241)	(10,454)
(7,456)	(8,950)
מכשירים בריבית משתנה	
(1,712)	(1,407)

ב. ניתוח רגישות השווי ההוגן לגבי מכשירים בריבית קבועה נכסים והתחייבויות בריבית קבועה של הקבוצה אינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. לפיכך, לשינוי בשעורי ריבית במועד הדיווח לא תהיה כל השפעה על רווח והפסד.

ג. ניתוח רגישות תזרים המזומנים לגבי מכשירים בשעורי ריבית משתנה גידול/קיטון של 1% בשעורי הריבית במועד הדיווח לא היה משפיע על הרווח ועל ההון באופן מהותי.

29.6. חשבונאות גידור תזרים מזומנים

29.6.1. החברה התקשרה במספר עסקאות אקדמה (Forward), כמפורט בטבלה להלן, לצורך הקטנת החשיפה לשינויים במדד המחירים לצרכן בגין אגרות חוב צמודות מדד סדרה 6. עסקאות אלו מגדרות תזרים מזומנים ספציפי של חלק מאגרות החוב ומוכרות חשבונאית כגידור תזרימי מזומנים. מועד פקיעתן של עסקאות אלה תואם ללוחות הסילוקין של אגרות החוב עליהן יועדו להגן. השווי ההוגן של עסקאות האקדמה נקבע על ידי שימוש בנתונים נצפים בשוק (רמה 2 בהיררכית שווי הוגן).

מספר	ערך נקוב	שווי הוגן	יתרת קרן הון
מספר	עסקאות	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ליום 31 בדצמבר 2017			
9	12.2018 עד 12.2022	1,994	(200)
ליום 31 בדצמבר 2016			
9	12.2018 עד 12.2022	1,994	(176)

29.6.2. די.בי.אס קשורה בעסקאות אקדמה לצורך הקטנת החשיפה לשינויים בשער הדולר. השווי ההוגן נטו של עסקאות אלו ליום 31.12.2017 הינו התחייבות של כ- 12 מיליון ש"ח (ליום 31.12.2016 נכס של כ- 6 מיליון ש"ח).

29.7. מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן

29.7.1. הטבלה להלן מציגה ניתוח של המכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן :

31 בדצמבר 2016		31 בדצמבר 2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
31	14	רמה 1 – השקעה בניירות ערך סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד (ראו 29.7.2)	
(170)	(212)	רמה 2 – חוזי אקדמה (ראו 29.7.3)	
(84)	(14)	רמה 3 – תמורה מותנית בגין צירוף עסקים (ראו 12.2)	

29.7.2. השווי ההוגן של ניירות ערך סחירים נקבע תוך התייחסות למחיר המכירה המוצע המצוטט שלהם בסגירת המסחר, למועד הדיווח (רמה 1).

29.7.3. השווי ההוגן של חוזי אקדמה (Forward) על מדד מחירים לצרכן או מטבע חוץ מבוסס על הייון ההפרש בין המחיר הנקוב בחוזה האקדמה לבין המחיר של חוזה האקדמה הנוכחי בגין יתרת התקופה של החוזה עד לפדיון, תוך שימוש בשעור ריבית מתאים (רמה 2). ההערכה מתבצעת תחת הנחה כי משתתף שוק מביא בחשבון את סיכוני האשראי של הצדדים בתמחור חוזים כאמור.

29.8. מכשירים פיננסיים שנמדדים בשווי הוגן לצורכי גילוי בלבד

הטבלה שלהלן מפרטת את ההבדלים בין הערך בספרים והשווי ההוגן של התחייבויות פיננסיות.

השווי ההוגן של אגרות חוב שהונפקו לציבור נקבע לפי מחיר הרכישה המצוטט שלהן בסגירת המסחר, למועד הדיווח (רמה 1).

השווי ההוגן של הלוואות ואגרות חוב הלא נסחרות, נמדד על בסיס הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים בגין מרכיב הקרן והריבית, המהווים על פי שעור ריבית השוק המתאימה להתחייבויות דומות בתוספת ההתאמות הנדרשות בגין פרמיית סיכון ואי-סחירות נכון לתאריך הדוחות הכספיים (רמה 2).

ליום 31 בדצמבר 2016			ליום 31 בדצמבר 2017			
שיעור הייון (ממוצע משוקלל)	שווי הוגן	הערך בספרים	שיעור הייון (ממוצע משוקלל)	שווי הוגן	הערך בספרים (כולל ריבית שנצברה)	
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	
2.60%	3,089	2,947	2.28%	4,693	4,436	הלוואות מבנקים ומגופים מוסדיים (לא צמודות)
1.18%	3,656	3,473	0.52%	4,338	4,088	אג"ח שהונפקו לציבור (צמודות מדד)
2.30%	1,602	1,592	2.21%	1,745	1,649	אג"ח שהונפקו לציבור (לא צמודות)
1.14%	879	830	0.73%	17	15	אג"ח שהונפקו למוסדות פיננסיים (צמודות מדד)
2.17%	440	403	1.62%	326	302	אג"ח שהונפקו למוסדות פיננסיים (לא צמודות)
	9,666	9,245		11,119	10,490	

29.9. קיזוז נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות

לקבוצה הסכמים עם חברות תקשורת שונות להספקה ולקבלה של שירותי תקשורת. על פי ההסכמים, קיימת לכל צד זכות קיזוז של הסכומים שכל צד חייב. הטבלה להלן מציגה את הערך בספרים של יתרות שקוזזו כפי שהוצגו בדוח על המצב הכספי:

2016 בדצמבר 31	2017 בדצמבר 31	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
119	115	יתרת לקוחות וחייבים אחרים ברוטו
(97)	(99)	סכומים שקוזזו
22	16	יתרת לקוחות וחייבים המוצגים בדוח על המצב הכספי
147	143	יתרת ספקים ברוטו
(97)	(99)	סכומים שקוזזו
50	44	יתרת ספקים המוצגים בדוח על המצב הכספי

30. תמצית נתונים נבחרים מתוך הדוחות הכספיים של פלאפון תקשורת בע"מ, בזק בינלאומי בע"מ ודי.בי.אס שרותי ליוון (1998) בע"מ

30.1. פלאפון תקשורת בע"מ

נתונים מתוך הדוח על המצב הכספי:

31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,275	1,128	רכוש שוטף
2,019	2,143	רכוש שאינו שוטף
3,294	3,271	
465	442	התחייבויות שוטפות
104	94	התחייבויות שאינן שוטפות
569	536	סך הכל התחייבויות
2,725	2,735	הון עצמי
3,294	3,271	

נתונים מתוך דוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,999	1,818	1,782	הכנסות משרותים
891	812	764	הכנסות ממכירת ציוד קצה
2,890	2,630	2,546	סך ההכנסות משרותים ומכירות
2,383	2,248	2,171	עלות השרותים והמכירות
507	382	375	רווח גולמי
247	260	215	הוצאות מכירה ושיווק
98	89	88	הוצאות הנהלה וכלליות
5	1	-	הוצאות תפעוליות אחרות
350	350	303	
157	32	72	רווח תפעולי
			הוצאות (הכנסות) מימון
4	6	3	הוצאות מימון
(53)	(52)	(54)	הכנסות מימון
(49)	(46)	(51)	הכנסות מימון, נטו
206	78	123	רווח לפני מסים על ההכנסה
55	17	28	מסים על ההכנסה
151	61	95	רווח לשנה

30.2. בזק בינלאומי בע"מ

נתונים מתוך הדוח על המצב הכספי :

31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
497	490	רכוש שוטף
691	720	רכוש שאינו שוטף
1,188	1,210	
280	295	התחייבויות שוטפות
100	115	התחייבויות שאינן שוטפות
380	410	סך הכל התחייבויות
808	800	הון עצמי
1,188	1,210	

נתונים מתוך דוח רווח והפסד :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,578	1,548	1,537	הכנסות
1,015	1,015	1,058	הוצאות הפעלה
563	533	479	רווח גולמי
209	221	187	הוצאות מכירה ושיווק
116	118	115	הוצאות הנהלה וכלליות
(2)	18	3	הוצאות (הכנסות) אחרות, נטו
323	357	305	
240	176	174	רווח תפעולי
			הוצאות (הכנסות) מימון
15	15	12	הוצאות מימון
(7)	(5)	(4)	הכנסות מימון
8	10	8	הוצאות מימון, נטו
-	1	-	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
232	167	166	רווח לפני מסים על ההכנסה
60	42	39	הוצאות מסים על ההכנסה
172	125	127	רווח לשנה

30.3 די.בי.אס שרותי לוויין (1998) בע"מ

נתונים מתוך הדוח על המצב הכספי :

31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
440	269	רכוש שוטף
1,586	1,233	רכוש שאינו שוטף
2,026	1,502	
950	804	התחייבויות שוטפות
484	350	התחייבויות שאינן שוטפות
1,434	1,154	סך הכל התחייבויות
592	348	הון
2,026	1,502	

נתונים מתוך דוח רווח והפסד :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,774	1,745	1,650	הכנסות משרותים
1,289	1,261	1,260	הוצאות הפעלה
485	484	390	רווח גולמי
140	128	131	הוצאות מכירה ושיווק
95	92	96	הוצאות הנהלה וכלליות
235	220	227	
250	264	163	רווח תפעולי
			הוצאות (הכנסות) מימון
122	71	81	הוצאות מימון
513	468	-	הוצאות מימון בגין הלוואות מבעלי מניות, נטו
(32)	(13)	(10)	הכנסות מימון
603	526	71	הוצאות מימון, נטו
(353)	(262)	92	הפסד לפני מסים על ההכנסה
*(1)	*330	*(336)	הכנסות (הוצאות) מסים על ההכנסה
(354)	68	(244)	רווח (הפסד) לשנה

* עד ליום 31.12.2015 די.בי.אס לא יצרה נכסי מיסים נדחים, כיוון שלא היה צפוי כי תהיה לה הכנסה חייבת בעתיד הנראה לעין, שכנגדה ניתן יהיה לנצל את הטבות המס. בשנת 2016 ובהמשך להסכם שומות כמפורט בבאור 7.6.1 לעיל ולהמרת הלוואות הבעלים להון, החלה די.בי.אס להכיר בנכס מס נדחה בגין חלק מההפסדים לצרכי מס בהתבסס על הצפי כי יהיו בעתיד רווחים חייבים במס שכנגדם ניתן יהיה לנצל הפסדים אלו. במהלך שנת 2017, כתוצאה מהתפתחויות בשוק הטלוויזיה הרב ערוצית, וביניהן מבנה ועוצמת התחרות, עדכנה די.בי.אס את תחזיותיה האמורות ובהתאם, החליטה להפחית את נכס המס במלואו.

31. אירועים מהותיים לאחר מועד הדוחות הכספיים

- 31.1.** לעניין התקשרות, לאחר מועד הדוחות הכספיים, להנפקת אגרות החוב בשנת 2018 וגיוס חוב נוסף ראו באור 13.6.
- 31.2.** לעניין אישור הדירקטוריון מיום 8.1.2018 להתקשרות החברה בהסכם למכירת נכס מקרקעין במתחם "סקיה" ראו באור 18.8.
- 31.3.** לעניין המרת אג"ח די.בי.אס המוחזקות על ידי החברה בהון מניות די.בי.אס ראו באור 13.4.
- 31.4.** לעניין החלטת הדירקטוריון מיום 6.3.2018 לעדכן את מדיניות חלוקת הדיבידנד והחלטת הדירקטוריון מיום 28.3.2018 להמליץ לאסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה לחלק דיבידנד במזומן, ראו באור 20.2.

**מידע כספי נפרד לשנה שהסתיימה
ביום 31 בדצמבר 2017**

עמוד	תוכן עניינים
2	דוח רואי החשבון המבקרים
	המידע הכספי הנפרד
3	נתונים על המצב הכספי
5	נתוני רווח והפסד ורווח כולל
6	נתונים על תזרימי המזומנים
7	באורים למידע הכספי הנפרד

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לכבוד בעלי המניות של בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

א.נ.,

הנדון: דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי נפרד לפי תקנה 9'ג' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970

ביקרנו את המידע הכספי הנפרד המובא לפי תקנה 9'ג' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970 של "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן - "החברה") לימים 31 בדצמבר 2017 ו- 2016 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017. המידע הכספי הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על המידע הכספי הנפרד בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני אשר ההשקעה בהן הינה כ-92 מיליוני ש"ח וכ-121 מיליוני ש"ח לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 בהתאמה, וחלקה של הקבוצה בהפסדיהן הינו כ-18 מיליוני ש"ח, כ-24 מיליוני ש"ח וכ-2 מיליוני ש"ח לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2017, 2016 ו-2015. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללים בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין במידע הכספי הנפרד הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובפרטים הכלולים במידע הכספי הנפרד. ביקורת כוללת גם בחינה של הכללים החשבונאיים שישומו בעריכת המידע הכספי הנפרד ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה של המידע הכספי הנפרד. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון האחרים מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, המידע הכספי הנפרד ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות תקנה 9'ג' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 12 אשר מפנה לביאור 1.2 בדוחות המאוחדים, בדבר חקירת רשות ניירות ערך בחשדות לביצוע עבירות על פי חוק ניירות ערך וחוק העונשין הנוגעות לעסקאות הקשורות לבעל השליטה והעברת תיק החקירה לפרקליטות, וכן לאמור בביאור זה בדבר פתיחת חקירה משותפת של הרשות לניירות ערך והיחידה למאבק בפשיעה הכלכלית בלהב 433. כאמור בביאור הנ"ל, בשלב זה אין ביכולתה של החברה להעריך את ההשפעות של החקירות, ממצאיהן ותוצאותיהן ומניעותו של התאגיד מביצוע בדיקות כאמור, על החברה ועל נושאי משרה בה, על הערכת הבקרה הפנימית בחברה וכן על הדוחות הכספיים ועל האומדנים ששימשו בהכנת דוחות אלה, אם בכלל.

בנוסף, מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 11 בדבר תביעות שהוגשו כנגד החברה ואשר בשלב זה לא ניתן להעריך או שלא ניתן לחשב את החשיפה בגינן.

סומך חייקין
רואי חשבון

28 במרס 2018

מידע כספי נפרד ליום 31 בדצמבר 2017

נתונים על המצב הכספי ליום 31 בדצמבר		
2016	*2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
נכסים		
182	1,769	מזומנים ושווי מזומנים
549	275	3.1 השקעות
698	685	3.3 לקוחות
72	172	3.3 חייבים אחרים
78	69	10.2 הלוואות שניתנו לחברות מוחזקות
-	43	12.2 יורוקום די.בי.אס בע"מ, צד קשור
-	202	12.9 השקעה באג"ח די.בי.אס
1,579	3,215	סך הכל נכסים שוטפים
ליabilities		
211	121	3.3 לקוחות וחייבים
4,867	4,933	5 רכוש קבוע
229	224	נכסים בלתי-מוחשיים
7,080	6,958	9.2 השקעה בחברות מוחזקות
120	196	10.2 הלוואות שניתנו לחברות מוחזקות
-	257	12.9 השקעה באג"ח די.בי.אס
105	141	3.2 השקעות שאינן שוטפות ואחרות
12,612	12,830	סך הכל נכסים שאינם שוטפים
14,191	16,045	סך הכל נכסים

מידע כספי נפרד ליום 31 בדצמבר 2017

2016	*2017		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור	
התחייבויות			
1,405	1,589	3.5	אגרות חוב, הלוואות ואשראי
679	604	3.4	ספקים וזכאים
96	148		התחייבויות מסים שוטפים
263	223		הטבות לעובדים
32	-	12.2	התחייבות ליורקום די.בי.אס בע"מ, צד קשור
48	59	11	הפרשות
2,523	2,623		סך הכל התחייבויות שוטפות
הון			
8,630	10,223	3.5	אגרות חוב והלוואות
325	570	10.2	הלוואה מחברה בת
220	229		הטבות לעובדים
231	220		גזרים והתחייבויות אחרות
59	36	4.2	התחייבויות מיסים נדחים
9,465	11,278		סך הכל התחייבויות שאינן שוטפות
11,988	13,901		סך הכל התחייבויות
הון			
3,878	3,878		הון מניות
384	384		פרמיה על הון מניות
302	305		קרנות
(2,361)	(2,423)		יתרת גרעון
2,203	2,144		סך הכל הון
14,191	16,045		סך הכל התחייבויות והון

יהלי רוטנברג
סמנכ"ל כספים חברה ומנהל כספים ראשי קבוצה

סטלה הנדלר
מנהל כללי

דוד גרנות
ממלא מקום זמני יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 28 במרס 2018

* ראו באור 2.3 בדבר אימוץ מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 15 "הכנסות מחוזים עם לקוחות"

הבאורים המצורפים למידע הכספי הנפרד מהווים חלק בלתי נפרד ממנו.

מידע כספי נפרד ליום 31 בדצמבר 2017

נתוני רווח והפסד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	*2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
4,407	4,383	4,244	6
הכנסות			
הוצאות הפעילות			
912	898	891	
725	717	728	
721	705	677	7
(99)	(13)	(23)	8
2,259	2,307	2,273	
רווח תפעולי			
2,148	2,076	1,971	
הוצאות (הכנסות) מימון			
362	475	439	
(30)	(30)	(36)	
332	445	403	
רווח לאחר הוצאות מימון, נטו			
1,816	1,631	1,568	
397	12	63	
2,213	1,643	1,631	
רווח לפני מסים על הכנסה			
492	399	396	4.1
מסים על הכנסה			
1,721	1,244	1,235	
רווח לשנה המיוחס לבעלים של החברה			

נתונים על הרווח הכולל לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,721	1,244	1,235	
7	(15)	(8)	
1,728	1,229	1,227	

* ראו באור 2.3 בדבר אימוץ מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 15 "הכנסות מחוזים עם לקוחות"

הבאורים המצורפים למידע הכספי הנפרד מהווים חלק בלתי נפרד ממנו.

מידע כספי נפרד ליום 31 בדצמבר 2017

נתונים על תזרימי המזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	*2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
1,721	1,244	1,235	רווח לשנה
התאמות:			
725	717	728	פחת והפחתות
(397)	(12)	(63)	חלק ברווחי חברות מוחזקות, נטו
323	445	358	הוצאות מימון, נטו
(233)	(107)	(65)	רווח הון, נטו
492	399	396	הוצאות מיסים על הכנסה
53	(51)	61	שינוי בלקוחות ואחרים
(75)	(54)	2	שינוי בספקים וזכאים אחרים
12	(12)	11	שינוי בהפרשות
104	(72)	(37)	שינוי בהטבות לעובדים
(19)	(15)	6	שונים
מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת בגין עסקאות עם חברות בנות			
2	27	(39)	
(350)	(445)	(368)	מס הכנסה ששולם, נטו
2,358	2,064	2,225	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
(71)	(76)	(110)	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים והשקעות אחרות
146	132	94	תמורה ממכירת רכוש קבוע
(1,535)	(905)	(276)	השקעה בפקדונות בבנקים ואחרים
3,065	1,003	547	מימוש פקדונות בבנקים ואחרים
-	(461)	-	תשלום מס בגין הלוואות בעלים
(778)	(758)	(715)	רכישת רכוש קבוע
-	-	(20)	השקעה באג"ח די.בי.אס
-	-	194	תקבול מהשקעה באג"ח די.בי.אס
(7)	2	(12)	שונים
109	148	5	מזומנים נטו שנבעו מפעילות השקעה עם חברות בנות
929	(915)	(293)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
782	2,161	2,517	הנפקת אגרות חוב וקבלת הלוואות
(1,349)	(1,444)	(1,363)	פרעון אגרות חוב והלוואות
(1,777)	(1,441)	(1,286)	דיבידנד ששולם
(680)	(256)	(61)	תשלום ליורקום די.בי.אס בגין רכישת מניות והלוואות די.בי.אס
(384)	(381)	(397)	ריבית ששולמה
3	(21)	-	שונים
מזומנים נטו ששימשו לפעילות שנבעו מפעילות מימון בגין עסקאות עם חברות בנות			
(20)	305	245	
(3,425)	(1,077)	(345)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון
(138)	72	1,587	עליה (ירידה) נטו במזומנים ושווי מזומנים
248	110	182	מזומנים ושווי מזומנים ליום 1 בינואר
110	182	1,769	מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

* ראו באור 2.3 בדבר אימוץ מוקדם של תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 15 "הכנסות מחוזים עם לקוחות" הבאורים המצורפים למידע הכספי הנפרד מהווים חלק בלתי נפרד ממנו.

באורים למידע הכספי הנפרד ליום 31 בדצמבר 2017

1. באור כללי

להלן נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה ליום 31.12.2017 (להלן - "דוחות מאוחדים"), המפורסמים במסגרת הדוחות התקופתיים, המיוחסים לחברה עצמה (להלן - "מידע כספי נפרד"), המוצגים בהתאם לתקנה 9ג (להלן - "התקנה") והתוספת העשירית (להלן - "התוספת העשירית") לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים) התש"ל-1970 בעניין מידע כספי נפרד של התאגיד.

יש לקרוא את המידע הכספי הנפרד ביחד עם הדוחות המאוחדים.

במידע כספי נפרד זה -

"החברה" - "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

"חברה כלולה", "חברה מאוחדת", "הקבוצה", "חברה מוחזקת", "בעל עניין": כהגדרתם של מונחים אלה במסגרת הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה לשנת 2017.

2. באור עיקרי המדיניות החשבונאית שישומה במידע הכספי הנפרד

כללי המדיניות החשבונאית אשר פורטו בדוחות המאוחדים יושמו בעקביות לכל התקופות המוצגות במידע הכספי הנפרד על ידי החברה, לרבות האופן בו סווגו הנתונים הכספיים במסגרת הדוחות המאוחדים בשינויים המתחייבים מהאמור להלן:

2.1. הצגת הנתונים הכספיים

הנתונים על המצב הכספי, רווח והפסד, רווח והפסד כולל ותזרימי המזומנים, כוללים מידע הכלול בדוחות המאוחדים והמיוחס לחברה עצמה. יתרות ההשקעה ותוצאות הפעולות של חברות מוחזקות מטופלות לפי שיטת השווי המאזני. תזרימי מזומנים בגין פעילות שוטפת, פעילות השקעה ופעילות מימון בגין עסקאות עם חברות מוחזקות מוצגים בנפרד בנטו, במסגרת הפעילות הרלוונטית בהתאם למהות העסקה.

2.2. עסקאות בין החברה לחברות מוחזקות

2.2.1. הצגה

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות הנובעות מעסקאות הדדיות, אשר בוטלו במסגרת הכנת הדוחות המאוחדים, הוצגו בנפרד מהיתרה בגין חברות מוחזקות והרווח בגין חברות מוחזקות, וביחד עם יתרות דומות מול צדדים שלישיים.

2.2.2. מדידה

עסקאות שבוצעו בין החברה לחברות מאוחדות שלה, נמדדו בהתאם לעקרונות ההכרה והמדידה הקבועים בתקני דיווח כספי בינלאומיים ("IFRS"). עקרונות אלו מתווים את הטיפול החשבונאי בעסקאות שנעשות מול צדדים שלישיים.

2.3. יישום לראשונה של תקנים חשבונאיים

החל מיום 1.1.2017 הקבוצה מיישמת באימוץ מוקדם את תקן דיווח כספי בינלאומי "הכנסות מחוזים עם לקוחות" (IFRS 15) (להלן – התקן) אשר קובע הנחיות לעניין הכרה בהכנסה. התקן מחליף את תקן חשבונאות בינלאומי IAS 18 "הכנסות" ומציג מודל חדש להכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות.

למידע נוסף בדבר היישום לראשונה של התקן ראה באור 2.8.1 בדוחות המאוחדים.

הטבלאות להלן מרכזות את ההשפעות על הדוח על המצב הכספי ליום 31.12.2017 ועל דוח רווח והפסד ודוח תזרים מזומנים לשנה שהסתיימה באותה תאריך, בהנחה שהמדיניות הקודמת של הקבוצה לגבי עלויות הרכשת המנויים הייתה ממשיכה בתקופה זו.

השפעה על דוח על המצב הכספי ליום 31.12.2017

בהתאם לתקן IFRS 15	השינוי	בהתאם למדיניות הקודמת	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
23	19	4	נכס הרכשת מנויים, נטו (מוצג במסגרת הוצאות נדחות והשקעות שאינן שוטפות)
2,144	14	2,130	הון

השפעה על דוח רווח והפסד לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2017

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			
בהתאם לתקן IFRS 15	השינוי	בהתאם למדיניות הקודמת	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
677	(14)	691	הוצאות הפעלה וכלליות
891	(8)	899	שכר עבודה
728	3	725	הוצאות פחת והפחתות
1,971	19	1,952	רווח תפעולי
1,568	19	1,549	רווח לאחר הוצאות מימון
1,631	19	1,612	רווח לפני מסים על הכנסה
396	5	391	מסים על הכנסה
1,235	14	1,221	רווח לתקופה

השפעה על דוח תזרים מזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2017 :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			
בהתאם לתקן IFRS 15	השינוי	בהתאם למדיניות הקודמת	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2,225	22	2,203	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
(293)	(22)	(271)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה

2.4. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו

לעניין תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו ראו באור 3.17 בדוחות המאוחדים.

3. באור מכשירים פיננסיים

3.1. השקעות לרבות נגזרים

2016 בדצמבר 31	2017 בדצמבר 31	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
546	275	פקדונות בבנק
3	-	נגזרים
549	275	

הפקדונות עומדים לפרעון עד לחודש יולי 2018.

3.2. השקעות שאינן שוטפות ואחרות

2016 בדצמבר 31	2017 בדצמבר 31	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
58	67	פקדון המשמש לביטחון בגין עסקאות גידור (1)
47	51	פיקדון בבנק המשמש למתן הלוואות לעובדי החברה (2)
-	23	נכס הרכשת לקוחות, נטו
105	141	

(1) פיקדון המשמש לביטחון בגין עסקאות גידור, עומד לפרעון בשני חלקים בחודש דצמבר 2019 ובחודש דצמבר 2020.

(2) פיקדון בבנק למתן הלוואות לעובדי החברה ללא מועד פרעון.

3.3. לקוחות וחייבים אחרים

סך הכל	צמוד למדד		מועדי מימוש	
	המחירים	ללא הצמדה		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
31 בדצמבר 2017				
נכסים שוטפים				
685	-	685	2018	לקוחות
172	153	19	2018	חייבים אחרים
857	153	704		סה"כ נכסים שוטפים
נכסים לא שוטפים				
121	103	18	2019-2020	לקוחות וחייבים אחרים
31 בדצמבר 2016				
נכסים שוטפים				
698	-	698	2017	לקוחות
72	48	24	2017	חייבים אחרים
770	48	722		סה"כ נכסים שוטפים
נכסים לא שוטפים				
211	195	16	2018-2019	לקוחות וחייבים אחרים

3.4. ספקים וזכאים אחרים לרבות נגזרים

סך הכל	במטבע חוץ או צמוד לו (בעיקר דולר)	ללא הצמדה		
		צמוד למדד המחירים	(כולל פריטים לא כספיים)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
31 בדצמבר 2017				
604	22	52	530	ספקים וזכאים
31 בדצמבר 2016				
679	11	153	515	ספקים וזכאים

3.5. אגרות חוב והלוואות

3.5.1. ההרכב

2016 בדצמבר 31	2017 בדצמבר 31	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
התחייבויות שוטפות		
581	911	חלויות שוטפות של אגרות חוב
824	678	חלויות שוטפות של הלוואות מתאגידים בנקאיים
1,405	1,589	
התחייבויות שאינן שוטפות		
5,580	5,842	אגרות חוב
3,050	4,381	הלוואות מתאגידים בנקאיים
8,630	10,223	
10,035	11,812	

תנאים וטבלת החזר חובות

2016 בדצמבר 31		2017 בדצמבר 31		
יתרה	יתרה	יתרה	יתרה	
בספרים	בספרים	בספרים	בספרים	
ערך נקוב	ערך נקוב	ערך נקוב	ערך נקוב	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
978	978	675	675	סה"כ הלוואות מבנקים לא צמודות, נושאות ריבית משתנה
2,235	2,249	2,597	2,622	סה"כ הלוואות מבנקים לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
647	647	1,767	1,762	סה"כ הלוואות ממוסדות פיננסיים לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
3,860	3,874	5,039	5,059	סה"כ הלוואות
אגרות חוב שהונפקו לציבור:				
5,554	5,761	6,212	6,453	אג"ח סדרות 6-10
5,554	5,761	6,212	6,453	סה"כ אג"ח שהונפקו לציבור
אגרות חוב שהונפקו למוסדות פיננסיים:				
400	400	300	300	אג"ח לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
400	400	300	300	סה"כ אג"ח שהונפקו למוסדות פיננסיים
5,954	6,161	6,512	6,753	סה"כ אג"ח
9,814	10,035	11,551	11,812	סה"כ התחייבויות נושאות ריבית

לפרטים נוספים ראה באור 13 בדוחות המאוחדים, אגרות חוב, הלוואות ואשראי.

3.5 סיכון נזילות

להלן מועדי הפרעון החזויים של התחייבויות פיננסיות, כולל אומדן תשלומי ריבית (בהתבסס על נתוני מדד מחירים לצרכן וריבית הידועים ליום 31.12.2017):

ליום 31 בדצמבר 2017						
הערך בספרים	תזרים מזומנים חוזי	מחצית ראשונה 2018	מחצית שניה 2018	2019	2020-2022	2023 ואילך
				מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים						
ספקים וזכאים	518	515	3	-	-	-
הלוואה מחברת בת	570	-	24	25	194	631
הלוואות	5,059	193	647	762	2,381	1,794
אגרות חוב	6,753	142	923	1,053	3,025	2,369
התחייבויות פיננסיות מכשירים נגזרים						
חוזי אקדמה (על מדד המחירים לצרכן)	200	-	41	47	112	-
	13,100	850	1,638	1,887	5,712	4,794

3.6 סיכונים מטבע וסיכון מדד

לפרטים בדבר עסקאות הגנה על המדד שביצעה החברה במהלך שנת 2017, ראה באור 29.6 לדוחות המאוחדים. עסקאות אלה מוכרות חשבונאית כגידור תזרימי מזומנים.

4. באור מסים על הכנסה

4.1 כללי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2016	2015
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הוצאות מסים שוטפים		
הוצאות בגין השנה השוטפת	366	411
התאמות בגין שנים קודמות על פי הסכם שומות	54	(32)
סך הכל הוצאות מסים שוטפים	420	379
הוצאות מסים נדחים		
התאמות בגין שנים קודמות על פי הסכם שומות	(54)	-
היפוך הפרשים זמניים על פי הסכם שומות	21	-
יצירה והיפוך הפרשים זמניים אחרים	9	20
סך הכל (הכנסות) הוצאות מסים נדחים	(24)	20
הוצאות מסים על הכנסה	396	399

4.2 שינויים במשך השנה בנכסי מס והתחייבויות מסים נדחים שהוכרו

להלן ההרכב והשינויים שחלו במהלך השנה בנכסי מסים נדחים והתחייבויות מסים נדחים:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2017		יתרה ליום 31 בדצמבר 2016		יתרה ליום 1 בינואר 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
143	(1)	(11)	155	(3)	(28)
(205)	-	19	(224)	-	31
26	-	16	10	(3)	(23)
(36)	(1)	24	(59)	(6)	(20)
תכניות הטבות לעובדים					
רכוש קבוע					
הפרשות ואחרים					

5. באור רכוש קבוע

2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
עלות		
16,215	16,221	יתרה ליום 1 בינואר
751	740	תוספות
(745)	(567)	גריעות
16,221	16,394	יתרה ליום 31 בדצמבר
פחת		
11,462	11,354	יתרה ליום 1 בינואר
615	635	פחת לשנה
(723)	(528)	גריעות
11,354	11,461	יתרה ליום 31 בדצמבר
4,867	4,933	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר

למידע נוסף, ראה באור 9 לדוחות המאוחדים, רכוש קבוע.

6. באור הכנסות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
*2015	*2016	2017
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,450	1,500	1,544
1,499	1,392	1,281
1,053	1,069	975
184	203	230
221	219	214
4,407	4,383	4,244

* שרותי ענן ודיגיטל סווגו מחדש והוצגו בנפרד על מנת לשקף את השינוי בתמהיל ההכנסות בתקשורת הפנים ארצית הנייחת. ראה באור 21 בדוחות המאוחדים

7. באור הוצאות הפעלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2017	2016	2015
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
אחזקת מבנים ואתרים	185	189	202
שיווק וכלליות	188	195	188
קישוריות ותשלומים למפעילי תקשורת	118	130	145
שרותים ואחזקה על ידי קבלני משנה	73	72	60
אחזקת כלי רכב	69	72	78
ציוד קצה וחומרים	44	47	48
	677	705	721

8. הכנסות תפעוליות אחרות, נטו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2017	2016	2015
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
רווח מממוש רכוש קבוע (בעיקר נדל"ן)	(65)	(107)	(233)
הפרשה בגין סיום יחסי עובד-מעביד בפרישה מוקדמת	23	96	117
אחרות	19	(2)	17
הכנסות תפעוליות אחרות, נטו	(23)	(13)	(99)

9. חברות מאוחדות

9.1 למידע בנושא עלייה לשליטה והשלמת עסקת הרכישה של מלוא החזקות יורוקום די.בי.אס ממניות והלוואות בעלים של די.בי.אס במהלך 2015 ראה באור 12.2 בדוחות הכספיים המאוחדים.

9.2 חברות מאוחדות המוחזקות במישרין על ידי החברה :

השקעה בחברות מאוחדות (לפי שיטת השווי המאזני) ליום	זכויות החברה בהון		
	31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2016	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
פלאפון תקשורת בע"מ	100%	3,755	3,744
בזק בינלאומי בע"מ	100%	801	808
בזק אונליין בע"מ	100%	33	(5)
וואלה! תקשורת בע"מ	100%	92	121
די.בי.אס שירותי לוויין (1998) בע"מ	100%	2,277	2,412
		6,958	7,080

לחברות מאוחדות של החברה השקעות לא מהותיות בחברות מאוחדות נוספות. לפרוט בדבר הלוואות שהתקבלו וניתנו לחברות מאוחדות ראה באור 10.2 להלן.

10. באור התקשרויות ועסקאות מהותיות עם חברות מוחזקות

10.1 ערבויות

- 10.1.1 החברה ערבה כלפי בנקים בקשר לאשראי לבזק בינלאומי עד לגובה של 65 מיליון ש"ח במידה ויוענק.
- 10.1.2 החברה העמידה ערבות בנקאית לדי.בי.אס בגין הערבות שדי.בי.אס העמידה לטובת מדינת ישראל בהתאם לתנאי רישיון די.בי.אס. הערבות הינה בהתאם לשיעור החזקותיה העדכני בדי.בי.אס (100%) עד לגובה של כ-31.7 מיליון ש"ח.
- 10.1.3 למידע בדבר ערבויות שהעמידה החברה לגופים שונים, ראה באור 19 לדוחות המאוחדים, בטחונות שעבודים וערבויות.

10.2 הלוואות

הלוואות מחברות מוחזקות

- 10.2.1 ביום 23.5.2016 העמידה פלאפון הלוואה לחברה בסך של 325 מיליון ש"ח. ההלוואה נושאת ריבית שנתית של 3.41%, ותיפרע בארבעה תשלומים שנתיים שווים החל מיום 1.12.2022.
- 10.2.2 ביום 28.5.2017 וביום 15.10.2017 העמידה פלאפון הלוואות לחברה בסך של 150 מיליון ש"ח ו-95 מיליון ש"ח בהתאמה. ההלוואות נושאות ריבית שנתית של 3.41%, ויפרעו בארבעה תשלומים שנתיים החל מיום 1.12.2022.

10.2.3 הלוואות לחברות מוחזקות
להלן ריכוז יתרות ההלוואות שניתנו לחברות מוחזקות:

31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2017
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הלוואות לזמן קצר וחלויות שוטפות	
78	69
78	69
הלוואות שאינן שוטפות	
83	95
37	6
-	95
120	196
198	265

* ביום 6.7.2017 המירה החברה יתרת חוב בסך של כ-38 מיליון ש"ח לשטרי הון

להלן פירוט תנאי ההלוואות שניתנו לחברות מוחזקות (כפי שמוצגים בנתונים על המצב הכספי):

יתרה			
מיליוני ש"ח	מועדי פירעון	מספר תשלומים	טוח שיעורי ריבית
בזק בינלאומי			
80	2018-2020	3	2.56%
84	2017-2019	3	2.56%
בזק און ליין			
6	2020-2023	6	3.25%
די.בי.אס			
95	2022-2025	4	3.15%
265			

10.3 הסכמים למתן שרותים

מתוקף היות החברה והחברות המוחזקות, ספקיות תקשורת, הן קשורות בהסכמים והסדרים למתן וקבלת שרותים שונים בתחום התקשורת כגון: הסכמי תמסורת, הסכמי קישוריות גומלין, הסכמי חיוב גביה, הסכמים שונים להסדרת שרותי תקשורת הניתנים על ידי שתי חברות במשותף, תחזוקת ציוד תקשורת, הסכמי משווקים, הסכמים לרכישת ציוד תקשורת, הסכמי שכירויות (בעיקר של מתקני תקשורת), הסכמי שיתופי פעולה ופרסום באתרי אינטרנט של חברות מאוחדות ועוד. כמו כן, החברה התקשרה בהסכם שירותי ניהול עם החברות המוחזקות. תנאי ההסכמים למתן שרותים כאמור נקבעו על פי תעריפי שוק מקובלים לשרותים מסוג זה.

להלן פרוט העסקאות והיתרות המאזניות הכלולות בספרי החברה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
עסקאות		
הכנסות		
		79
139	116	
155	197	206
4	4	3
3	3	2
301	320	290
הוצאות		
		39
39	35	
30	26	34
3	3	3
72	64	76
יתרות חוב (התחייבות) לחברה		
25	12	
(17)	46	
1	1	
9	59	

למידע נוסף, ראה באור 28 לדוחות המאוחדים, עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

10.4 דיבידנדים

פרטים בדבר דיבידנדים מחברות מאוחדות שנתקבלו:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
243	92	84	פלאפון תקשורת בע"מ
170	142	133	בזק בינלאומי בע"מ
-	* 434	-	וואלה! תקשורת בע"מ
1	-	-	סטייג' ואן קרן הון סיכון
414	668	217	

*הדיבידנד התקבל באמצעות קיזוז הלוואה שקיבלה החברה מחברת וואלה בשנת 2014 שעמדה לפירעון באותו מועד.

למידע בדבר דיבידנדים לאחר תאריך המאזן ראה באור 12 להלן.

11. באור התחייבויות תלויות

11.1 במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד החברה תביעות משפטיות או תלויים ועומדים נגדה הליכים משפטיים שונים (להלן בסעיף זה: "תביעות משפטיות").

לדעת הנהלת החברה, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות באשר לסיכוי התביעות המשפטיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בסך של כ- 59 מיליוני ש"ח, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה כתוצאה מהתביעות המשפטיות כאמור.

לדעת הנהלת החברה סכום החשיפה הנוספת (מעבר להפרשות כאמור), ליום 31.12.2017, בשל תביעות משפטיות שהוגשו נגד החברה בנושאים שונים ואשר ההסתברות להתממשותן אינה צפויה, הסתכם בסך כולל של כ- 3.2 מיליארד ש"ח. כמו כן, קיימת לחברה חשיפה נוספת בסך של כ- 3 מיליארד ש"ח בגין תביעות אשר בשלב זה טרם ניתן להעריך את סיכוייהן. הסכומים הנ"ל הינם צמודים למדד המחירים לצרכן ולפני תוספת ריבית.

בנוסף, הוגשו כנגד החברה בקשות להכיר בתביעות כתובענות ייצוגיות אשר בגינן קיימת לחברה חשיפה נוספת מעבר לאמור לעיל, לנוכח העובדה שלא צוין בתביעה סכום תביעה מדויק.

יתרת הפרשה	סכום החשיפה הנוספת	סכום החשיפה בגין תביעות שטרם ניתן להעריך את סיכוייהן
מיליוני ש"ח		
59	(1) 3,205	(2) 3,020

(1) כולל חשיפה בסך 2 מיליארד ש"ח בגין בקשה לאישור תביעה ייצוגית של בעלת מניות נגד החברה ונושאי משרה בחברה, בה נטען למחדלי דיווח של החברה בעניין השוק הסיטונאי והפחתת דמי קישור גומלין, אשר הוערכה על ידי התובע בסך של כ-1.1 מיליארד ש"ח או כ- 2 מיליארד ש"ח (בהתאם לשיטת חישוב הנזק שתיקבע).

(2) כולל חשיפה :

א. סך 1.11 מיליארד ש"ח בגין בקשה לאישור תביעה ייצוגית כנגד החברה וכן כנגד חברת הבת וואלה! תקשורת בע"מ, חברת "יד 2" וחברת פרסום בבעלות וואלה, אשר עניינה שרות B144 של החברה. לאחר תאריך הדוחות הכספיים בקשה זו סולקה על הסף.
 ב. שתי בקשות לאישור תביעה ייצוגית בהיקף כולל של כ- 1.8 מיליארד ש"ח שהוגשו בחודש יוני 2017 כנגד החברה, נושאי משרה בקבוצה וכן חברות מקבוצת בעלת השליטה בחברה בעניין עסקת רכישת מניות די.בי.אס על ידי החברה מיורוקום די.בי.אס בע"מ. בהתאם להחלטת בית המשפט צפויה הגשת בקשה מאוחדת חלף שתי בקשות אלה. ההליך המאוחד עוכב בהמשך לבקשת היועץ המשפטי לממשלה, בשלב זה, עד ליום 10.4.2018.

11.2 במהלך החודשים יוני-אוגוסט ודצמבר 2017, הוגשו על ידי בעלי מניות של החברה כנגד החברה ודי.בי.אס מספר בקשות לגילוי מסמכים לפני הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת בהתאם לסעיף 198א לחוק החברות, כאשר הרקע להגשתן הינו חקירה גלויה של הרשות לניירות ערך בעניין עסקת רכישת מניות די.בי.אס על ידי החברה מיורוקום די.בי.אס בע"מ ובעניין עסקאות למתן שירותי תקשורת לוויינית בין די.בי.אס וחברת חלל כמתואר בביאור 1.2 בדוחות המאוחדים.
 יצוין כי בנוסף לבקשות אלו תלויה ועומדת נגד החברה, בעל שליטה בה ודירקטורים בקשה משנת 2015 לאישור תביעה נגזרת בעניין התקשרות בעסקה לרכישת מלוא החזקות והלוואות בעלים של יורוקום די.בי.אס בדי.בי.אס על ידי החברה.
 שלוש בקשות לגילוי מסמכים בעניין הסכם רכישת מניות די.בי.אס על ידי החברה נמחקו לנוכח הדמיון לבקשה משנת 2015 המתוארת לעיל.

11.3 בחודש דצמבר 2017 הוגשה בבית משפט במדינת ניו יורק בארצות הברית בקשה לאישור תביעה ייצוגית מתוקנת בעניין עסקת רכישת מניות די.בי.אס על ידי החברה מיורוקום די.בי.אס בע"מ. זאת בהמשך לבקשה דומה שהוגשה במקור בשם בעלי ניירות ערך של חברת בי-קומיוניקיישנס (בעלת שליטה בחברה) כנגד בי-קומיוניקיישנס ונושאי משרה בה. במסגרת התביעה המתוקנת צורפו לרשימת הנתבעים לראשונה, בין השאר, גם די.בי.אס וכן נושאי משרה (בהווה ובעבר) בדי.בי.אס ובחברה. החברה עצמה לא צורפה להליך.

11.4 לאחר תאריך הדוחות הכספיים, הוגשו נגד החברה תביעות בהיקף כולל של כ- 319 מיליון ש"ח. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים טרם ניתן להעריך את סיכויי התביעות כאמור. כמו כן, הסתיימו תביעות שהחשיפה בגינן הייתה כ- 1.1 מיליארד ש"ח (כולל תביעה כאמור בסעיף 11.1 (2)א לעיל).

בנוסף, הוגשה בחודש פברואר 2018 בקשה לאישור תביעה כתביעה נגזרת כנגד החברה כמשיבה פורמלית, וכן כנגד דירקטורים של החברה בזמנים הרלבנטיים לבקשה וכנגד בעלי השליטה בשרשור בחברה. עניינה של הבקשה הינו התקשרות החברה בהסכם שומה עם רשות המיסים אשר נחתם ביום 15.9.2016 (ראה באור 7.6 בדוחות המאוחדים) ואשר לפיו שילמה החברה לרשות המיסים מס בגין הכנסות מימון מהלוואות לחברת די.בי.אס בסך של כ- 462 מיליון ש"ח, כאשר מנגד הוסכם, בין השאר, כי הפסדי די.בי.אס בגין הוצאות מימון בגין הלוואות בעלים של החברה לדי.בי.אס יוכרו במלואם לחברה לאחר ביצוע מיזוג בין החברה לבין די.בי.אס.

כמו כן, התקבלה בחברה הודעת רשות ההגבלים העסקיים ולפיה שוקלת הממונה על הגבלים עסקיים לקבוע כי החברה ניצלה לרעה את מעמדה כמונופולין, בניגוד להוראות החוק וכן להטיל עיצום כספי כולל על החברה בסך 30,953,000 ש"ח ועל מנכ"ל החברה עיצום כספי בסך 736,800 ש"ח.
 בטרם תעשה הממונה שימוש בסמכויותיה כאמור, ניתנה לחברה ולמנכ"ל זכות שימוע בפני הממונה עד ליום 6.5.2018. בכוונת החברה והמנכ"ל ללמוד את הודעת הרשות, לממש את זכות השימוע ולטעון טענותיהם בפני הממונה, ואין ביכולתם להעריך בשלב זה את תוצאות ההליך.

למידע נוסף בדבר התחייבויות תלויות ראה באור 17 בדוחות המאוחדים.

12. אירועים במהלך תקופה הדוח ולאחריה

- 12.1 בדבר חקירת רשות ניירות ערך והמשטרה ראה באור 1.2 בדוחות המאוחדים
- 12.2 ביום 25.12.2016 נחתם הסכם מיזוג בין החברה לדי.בי.אס. למידע נוסף בנושא זה ראה באור 12.2 לדוחות המאוחדים.
- 12.3 בדבר הנפקת אגרות חוב מסדרות 6 ו-10 של החברה חלף אגרות החוב (סדרה ב') של די.בי.אס והמרת ההשקעת החברה באגרות חוב די.בי.אס (סדרה ב') להון מניות די.בי.אס ראה באור 13.4 בדוחות המאוחדים.
- 12.4 בדבר התמורה המותנית השניה ליורוקום די.בי.אס על פי תוצאותיה העסקיות של די.בי.אס. ראה באור 12.2.1 בדוחות המאוחדים ואומדן השווי ההוגן של הסכום שצפוי שיוחזר לה מעודף המקדמות ששילמה.
- 12.5 ביום 15.1.2018 העמידה פלאפון הלוואה לחברה בסך של 140 מיליון ש"ח. ההלוואה נושאת ריבית שנתית של 3.48%, ותיפרע בארבעה תשלומים שנתיים החל מיום 1.12.2022.
- 12.6 ביום 12.2.2018 העמידה החברה הלוואה לבזק בינלאומי בסך של 95 מיליון ש"ח. ההלוואה נושאת ריבית שנתית של 2.61%, ותיפרע בשלושה תשלומים שנתיים החל מיום 12.2.2019.
- 12.7 ביום 7.3.2018 הוחלט על ידי דירקטוריון חברת פלאפון על חלוקת דיבידנד לחברה בסך 45 מיליון ש"ח בחודש מאי 2018.
- 12.8 ביום 5.3.2018 הוחלט על ידי דירקטוריון חברת בזק בינלאומי על חלוקת דיבידנד לחברה בסך 58 מיליון ש"ח בחודש מאי 2018.
- 12.9 לעניין התקשרות להנפקת אגרות חוב וקבלת הלוואה ראה באור 13.6 בדוחות המאוחדים

**פרק ד'
פרטים נוספים על התאגיד
ושאלון ממשל תאגידי
לתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017**

1. תקנה 10א: תמצית דו"חות על הרווח הכולל לכל אחד מהרבעונים לשנת הדיווח
ראו סעיף 1.3 לדוח הדירקטוריון המצורף בחלק השני של דוח זה.

2. תקנה 10ג: שימוש בתמורת ניירות ערך

א. ביום 28.5.2017 הקצתה החברה 384,467,000 אגרות חוב (סדרה 9) של החברה, על דרך של הרחבת סדרה נסחרת, בהתאם לדוח הצעת מדף מיום 25.5.2017 (מס' אסמכתא: 2017-01-045220) ("דוח הצעת המדף"), שפורסם על פי תשקיף מדף של החברה מיום 30.5.2014 כפי שתוקן בתיקון טעות סופר ביום 5.6.2014 (מס' אסמכתא: 2014-01-084171), וכפי שהוארך ביום 11.5.2016, עד ליום 29.5.2017 (מס' אסמכתא: 2016-01-024936). התמורה הכוללת (ברוטו), שהתקבלה על ידי החברה בגין הקצאת אגרות החוב (סדרה 9), הסתכמה בסך כולל של 408 מיליון ש"ח ("תמורת ההנפקה"), ולא נקבע לה יעוד ספציפי במסגרת דוח הצעת המדף. תמורת ההנפקה משמשת את החברה לפעילותה העסקית השוטפת, פעילות השקעה וכן למחזור חוב קיים.

ב. ביום 28.5.2017 הקצתה החברה 125,750,000 אגרות חוב (סדרה 6), ו-481,683,808 אגרות חוב (סדרה 10), על דרך של הרחבת סדרות נסחרות, חלף אגרות חוב (סדרה ב') של די.בי.אס שרותי לווי (1998) בע"מ ("די.בי.אס"), בהתאם לדוח הצעת המדף כאמור. לא שולמה תמורה במזומן בגין ההקצאה של אגרות החוב (סדרות 6 ו-10), כי אם תמורה בסך כולל של 561,307,797 ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה ב') די.בי.אס.

3. תקנה 11: רשימת השקעות בחברות בת מהותיות לתאריך הדוח על המצב הכספי¹

שם החברה	שם המחזיק	סוג המניה	מס' מניות מוחזקות	סה"כ ע.נ.	שעור ההחזקה בהון המונפק ובזכויות ההצבעה	שעור ההחזקה בזכות למנות דירקטורים	ערך בדוח הכספי הנפרד של החברה ² (מיליוני ש"ח)
פלאפון תקשורת בע"מ ("פלאפון")	החברה	רגילות ש"ח	302,460,000	302,460,000	100%	100%	3,755
בזק בינלאומי בע"מ ("בזק בינלאומי")	החברה	רגילות 0.1 ש"ח	1,136,986,301	113,698,630	100%	100%	965
די.בי.אס שירותי לווי (1998) בע"מ ("די.בי.אס")	החברה	רגילות ש"ח	36,117	36,117	100%	100%	2,372
וואלה תקשורת בע"מ ("וואלה")	החברה	רגילות ללא ערך נקוב	47,340,970	-	100%	100%	92

4. תקנה 12: שינויים בהשקעות בחברות בת מהותיות בתקופת הדו"ח³

תאריך השינוי	מהות השינוי ³	שם החברה	סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)
30.11.2017	העמדת הלוואה	די.בי.אס ⁴	95
10.2.2017	פירעון הלוואות שהעמידה החברה לבזק בינלאומי	בזק בינלאומי	42
15.3.2017	פירעון הלוואה שהעמידה החברה לבזק בינלאומי	בזק בינלאומי	8
11.9.2017	פירעון הלוואות שהעמידה החברה לבזק בינלאומי	בזק בינלאומי	20
11.9.2017	פירעון הלוואה שהעמידה החברה לבזק בינלאומי	בזק בינלאומי	8
10.5.2017	העמדת הלוואה	בזק בינלאומי	50
5.2.2017	העמדת הלוואה	בזק בינלאומי	30

¹ לפירוט בדבר חברות מאוחדות נוספות המוחזקות במישרין או בעקיפין על ידי החברה ראו באור 9 למידע כספי נפרד המצורף לדוח.
² הערכים המוצגים כוללים הלוואות שהועמדו לבזק בינלאומי בסך של כ-164 מיליון ש"ח וכן הלוואות שהועמדו לדי.בי.אס בסך של 95 מיליון ש"ח. לפרטים בדבר ההלוואות, תנאיהן, מועדי הפירעון, וכן המרת הון והלוואות שהועמדו לחברות מוחזקות אחרות ראו באור 10.2 למידע כספי נפרד המצורף לדוח התקופתי.
³ סכומי הפירעון המפורטים בתקנה זו מתייחסים לסכומי הקרן בלבד.
⁴ לפרטים בדבר החלפת אגרות חוב של די.בי.אס בתמורה להנפקת אגרות חוב בידי החברה, ובדבר אגרות חוב של די.בי.אס שרכשה החברה בתקופת הדו"ח, וכן לפרטים בדבר המרת אגרות החוב של די.בי.אס המוחזקות בידי החברה להון לאחר תקופת הדו"ח, ראו באור 13.4 לדוחות הכספיים.

5. תקנה 13: הכנסות של חברות בנות מהותיות והכנסות התאגיד מהן לתאריך הדוח על המצב הכספי (במיליוני ש"ח)⁵

שם החברה	רווח (הפסד) לתקופה	רווח (הפסד) כולל לתקופה	דיבידנד	דמי ניהול	הכנסות ריבית
פלאפון	95	94	84	3	-
בזק בינלאומי	127	125	133	1.5	4
די.בי.אס	(244)	(244)	-	1	-
וואלה	(19)	(23)	-	-	-

6. תקנה 20: מסחר בבורסה

- א. בשנת 2017 נרשמו למסחר 13,367 מניות רגילות של החברה בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א, בעקבות מימושים מתוכנית אופציות לעובדים מיום 20.12.2010, ומיום 16.3.2011.
- ב. בשנת 2017 נרשמו למסחר: (1) 125,750,000 ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה 6), בעקבות הנפקה חלף אגרות חוב (סדרה ב') של די.בי.אס, בדרך של הרחבת סדרה שביצעה החברה במאי 2017; (2) 502,467,000 ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה 9), בעקבות הנפקה לציבור בדרך של הרחבת סדרה שביצעה החברה במאי 2017 ושתי הנפקות פרטיות שביצעה החברה ביוני 2017; (3) 481,683,808 ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה 10), בעקבות הנפקה חלף אגרות חוב (סדרה ב') של די.בי.אס, בדרך של הרחבת סדרה שביצעה החברה במאי 2017.
- ג. בתקופת הדוח, לא חלה הפסקה במסחר בניירות הערך של החברה הרשומים למסחר, למעט הפסקות מסחר קצובות עקב פרסום דיווחים מהותיים, ולמעט הפסקת מסחר בגין טעות טכנית של הבורסה מיום 12.7.2017.

7. תקנה 21: תגמולים לבעלי ענין לנושאי משרה בכירה

להלן פירוט התגמולים בגין 2017, כפי שהוכרו בדוחות הכספיים לשנת 2017, לכל אחד מבעלי התגמולים הגבוהים ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה בחברה או בתאגיד שבשליטתה, ואשר ניתנו לו בקשר עם כהונתו בחברה או בתאגיד שבשליטתה (עלות מעביד ועל בסיס שנתי). יודגש, כי הסכומים המצוינים בטבלה הם הסכומים שהוכרו בדוחות הכספיים לשנת 2017, אך תשלומים בפועל לחלק מנושאי המשרה מותנים בתנאים כמפורט להלן.

סעיף להלן	סה"כ (באלפי ש"ח)	תגמולים (באלפי ש"ח)				פרטי מקבל התגמולים				
		אחר (דמי ניהול)	תשלום מבוסס מניות	מענק ⁷	שכר ⁶	שיעור החזקה בהון התאגיד	היקף משרה	מין	תפקיד	שם
א	5,648	5,648	-	-	-	26.34% ⁸	-	תאגיד	שירותי יעוץ וניהול, לרבות העמדת שירותי יו"ר ודירקטורים	יורוקום תקשורת בע"מ
ב	4,040	-	-	2,038	2,002	-	מלאה	זכר	מנכ"ל פלאפון	רן גוראון

⁵ בנוסף, לאחר תאריך הדוח, הוכרו על ידי חברות מאוחדות דיבידנדים כדלקמן:

1. ביום 5.3.2018 הוחלט על ידי דירקטוריון בזק בינלאומי על חלוקת דיבידנד לחברה בסך 58 מיליוני ש"ח בחודש מאי 2018.

2. ביום 7.3.2018 הוחלט על ידי דירקטוריון חברת פלאפון על חלוקת דיבידנד לחברה בסך 45 מיליוני ש"ח בחודש מאי 2018.

⁶ סכומי השכר כוללים את עלות השכר והרכיבים הנלווים לשכר, לרבות הטבות ותנאים סוציאליים, כגון כיסוי הוצאות טלפון, רכב צמוד מסוג הנהוג בקבוצה (עלות ליסינג או הוצאות פחת רכב), קרן השתלמות (ביחס לחלק מהמנהלים), הפקדה בקרן פנסיה והפקדות בשל סיום יחסי עובד-מעביד (לגבי עובדים הכפופים לסעיף 14 לחוק הפיצויים), החזר הוצאות ומכסת ימי חופשה, מחלה והבראה שנתית כמקובל, הוצאות בגין שי לחג לעובד (הסכום המגולם), אגרות בגין חברות בארגונים מקצועיים ששולמו בעבוד העובד (שלא בתחום העיסוק של העובד) וכן, ככל שהועמדה הלוואה לעובד – שווי ההטבה הגלומה בריבית שנושאת ההלוואה.

⁷ סכומי המענק המופיעים בטבלה הינם כפי שהוכרו בדוחות לשנת 2017 וכוללים מענק מותנה ביצועים וכן מענקים מיוחדים (לפרטים ביחס לכל אחד מנושאי המשרה ר' פירוט בסעיפים ב-ז' שאחרי הטבלה להלן), הכל בהתאם למדיניות התגמול של החברה. המענק תלוי הביצועים המופיע בטבלה הינו בגין שנת 2017 (טרם שולם לנושאי המשרה הבכירה למועד הדוח) והוא כולל חלק מותנה שישולם בפועל לנושאי המשרה הנ"ל ע"פ החלוקה המתוארת בביאורים לטבלה. במהלך 2017 שולמו לנושאי המשרה הנ"ל מענקים בגין שנת 2016, אשר סכומם [לרבות חלק מותנה שלא שולם בפועל בשנת 2017, אלא ישולם בפועל בשנת 2018 (ככל שישנא)] נכלל בטבלה המקבילה בדו"ח השנתי של החברה לשנת 2016 (שפורסם ביום 30.3.17).

⁸ שיעור החזקה של יורוקום תקשורת בע"מ בחברה המצוין בטבלה הינו בעקיפין נכון למועד פרסום הדוח.

ג	4,010	-	-	1,493	2,517	-	מלאה	נקבה	מנכ"ל החברה	סטלה הנדלר
ד	3,969	-	-	1,705	2,264	-	מלאה	זכר	מנכ"ל די.בי.אס	רון אילון
ה	3,649	-	-	1,555	2,094	-	מלאה	זכר	מנכ"ל בזק בינלאומי	מוטי אלמליח
ו	2,033			273	1,760	-	מלאה	זכר	מנהל אסטרטגיה ופיתוח עסקי קבוצת בזק	עמיקם שורר ⁹
ז	1,961	-	-	475	1,486	-	מלאה	זכר	סמנכ"ל החטיבה העסקית	יעקב פז

להלן פירוט אודות תנאי ההתקשרות עם נושאי המשרה הבכירה המופיעים בטבלה שלעיל:

א. יורוקום תקשורת בע"מ

יורוקום תקשורת בע"מ ("יורוקום תקשורת"), בעלת השליטה (בעקיפין) בחברה, מספקת לחברה שירותי ייעוץ וניהול שונים החל משנת 2010. בהתאם לתנאי הסכם הניהול שנחתם לתקופה של 3 שנים החל מיום 25.5.2016, יורוקום תקשורת תעמיד את שירותיו של מר שאול אלוביץ אשר יכהן כיו"ר דירקטוריון פעיל של החברה ושל החברות הבנות שלה. שירותי היו"ר הפעיל יינתנו בהיקף כולל של 70% משרה. בנוסף, יורוקום תעמיד דירקטורים מטעמה שיכהנו בדירקטוריון החברה ובדירקטוריונים של חברות הבנות של החברה. כן יינתנו על ידי יורוקום שירותי ייעוץ שוטפים בתחומים מגוונים, בהיקף חודשי שלא יפחת מ-60 שעות יעוץ ויועמדו על ידי אור אלוביץ, אורנה אלוביץ-פלד, עמיקם שורר, פליקס כהן, עמי ברלב וכל גורם אחר אשר ייקבע על פי ההסכם. תמורת הספקת השירותים על ידי יורוקום תקשורת כאמור לעיל, תשלם החברה ליורוקום תקשורת כדלקמן: (א) ישולם גמול דירקטורים, אשר יורכב מגמול השתתפות שנתי וכן גמול השתתפות בפועל לפי סך מרבי לישיבה אחת (כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000), בהתאם לדרגתה הרלוונטית של החברה או החברה בת/נכדה (לפי העניין) באותו מועד, אשר ישולם בגין השתתפותם של הדירקטורים המכהנים מטעם בעלי השליטה בחברה, וזאת במסגרת חברותם וכהונתם כדירקטורים בחברה ו/או בחברות הבנות של החברה והוועדות השונות, בכפוף להתאמות בהתאם למספרם ונוכחותם בישיבות; (ב) סך של 3.5 מיליון ש"ח בשנה, אשר ישולם בגין כהונתו ופעילותו של מר שאול אלוביץ כיו"ר דירקטוריון פעיל בחברה ובחברות הבנות שלה; ו- (ג) סך של 432 אלפי ש"ח בשנה בגין שירותי היעוץ השוטף. נוכח המגבלות שהוטלו על פעילותם של מר שאול אלוביץ ודירקטורים נוספים המכהנים או שכיחנו בשנת הדוח מטעם יורוקום תקשורת בדירקטוריון החברה וחברות בנות של החברה, בקשר עם החקירה אשר התנהלה על ידי רשות ניירות ערך, ביום 25.9.2017 החליט הדירקטוריון כי הסכום שישולם על ידי החברה ליורוקום תקשורת בגין רכיב שירותי יו"ר הדירקטוריון, בהתאם להסכם הניהול כאמור, עבור התקופה שמיום 20.6.2017 ועד ליום 31.12.2017, יהווה 50% מהסכום הקבוע בהסכם בגין תקופה זו. ביום 29.1.18 החליט הדירקטוריון שביצוע התשלומים בסכום שנקבע כאמור בגין התקופה שמיום 20.6.17 ועד 31.12.2017 יעוכב וכן כי ביחס לתקופה שמיום 1 בינואר 2018 תתניע החברה מהלך של בחינת שינויים להסכם הניהול תוך עיכוב תשלומים עד לקבלת החלטות סופיות בנושא תיקון/שינוי ההסכם. לנוכח פתיחת החקירה הנוספת של רשות ניירות ערך והמשטרה מפברואר 2018, טרם החל המו"מ ולא ניתנים על ידי יורוקום תקשורת שירותי יו"ר וייעוץ.

ב. רן גוראון

מועסק כמנכ"ל החברה הבת, פלאפון, החל מיום 8.11.2015, במסגרת הסכם העסקה אישי מיום 15.11.2015. החל מיום 1.1.17, עומדת משכורתו החודשית (ברוטו) של מנכ"ל פלאפון על סך של 125 אלפי ש"ח. יעדי הבונוס של מר גוראון נקבעו מראש ע"י דירקטוריון החברה בחודש פברואר 2017, לאחר אישור ועדת התגמול של החברה וכללו: יעד EBITDA לפלאפון שמשקלו 30% בחישוב הבונוס; יעד תזרים מזומנים חופשי לפלאפון שמשקלו 20%; יעד תוספת מנויים נטו שמשקלו 20%; יעד הוצאות תפעוליות שמשקלו 10%; ויעד הערכת יו"ר דירקטוריון פלאפון שמשקלו 20%. תנאי הסף לקבלת הבונוס היה כי תוצאות ה-EBITDA של פלאפון לשנת 2017 (455 מיליון ש"ח) לא ירדו ביותר מ-40% מתוצאות ה-EBITDA של פלאפון בשנת 2016 - תנאי זה התקיים. שיעור עמידת מנכ"ל פלאפון במכלול יעדי הבונוס לשנת 2017 עמד על כ-119%. בהתאם, הבונוס שיוענק למנכ"ל פלאפון בגין שנת 2017, הינו בהיקף של כ-119% מהשכר השנתי. 40% מהזכאות לגמול בגין עמידה ביעד ה-EBITDA

⁹ סכום השכר של מר שורר כולל יצירת הפרשה בגין הודעה מוקדמת.

בשנת 2017 ישולמו בפועל רק בשנת 2019 (לאחר מועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2018) ורק אם יושג יעד ה-EBITDA המינימאלי שנקבע ביחס לשנת 2018. יצוין, כי לאחר שנת הדוח אושר למנכ"ל פלאפון, בהתאם למדיניות התגמול של החברה, תשלום מענק מיוחד בסך 250 אלפי ש"ח (הכלול בטבלה לעיל ברכיב המענק בגין שנת 2017) וזאת בגין השקעת מאמץ חריג ויוצא דופן בהבאת חברת פלאפון בשנת 2017 לתוצאות טובות ביותר, במיוחד לאור השנים האחרונות ונוכח סביבת תחרות ורגולציה קשות, וזאת תוך תפקוד ניהולי מצוין ושקט תעשייתי.

ג. סטלה הנדלר

מועסקת בחברה בתפקיד המנכ"ל החל מיום 14.4.2013, במסגרת הסכם העסקה אישי מיום 8.5.2013. ההתקשרות הינה לתקופה בלתי קצובה, עם זכות לכל צד להביאה לקיצה בהודעה מוקדמת בת 6 חודשים. ביום 9.5.2017, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה, עדכון לשכרה החודשי של מנכ"ל החברה, באופן שהחל מיום 1.1.2017 עומדת משכורתה החודשית (ברוטו) על סך של כ-155 אלפי ש"ח. יעדי הבונוס של המנכ"ל לשנת 2017 נקבעו מראש ע"י דירקטוריון החברה בחודש פברואר 2017, כדלקמן: יעד EBITDA לחברה (סולו) שמשקלו 30% בחישוב הבונוס; יעד תזרים חופשי (FCF) (סולו) שמשקלו 30%; יעד רווח לאחר מס שמשקלו 20% ויעד הערכת יו"ר הדירקטוריון שמשקלו 20%. תנאי הסף לקבלת הבונוס היה כי תוצאות ה-FFO¹⁰ לשנת 2017 (2,232 מיליון ש"ח), לא ירדו ביותר מ-20% מתוצאות ה-FFO של החברה בשנת 2016 - תנאי זה התקיים. שיעור עמידת מנכ"ל החברה במכלול יעדי הבונוס לשנת 2017 עמד על כ-79%. בהתאם, הבונוס שיוענק למנכ"ל בגין שנת 2017, הינו בהיקף של כ-79% מהשכר השנתי. 40% מהזכאות לגמול בגין עמידה ביעד ה-EBITDA בשנת 2017, ישולמו בפועל רק בשנת 2019 (לאחר מועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2018) ורק במידה ויושג יעד ה-EBITDA המינימאלי שנקבע ביחס לשנת 2018. יצוין, כי תנאי הסף שאושר על ידי ועדת התגמול ודירקטוריון החברה לקבלת בונוס בגין שנת 2018, הוא כי תוצאות ה-FFO של החברה לשנת 2018, לא ירדו ביותר מ-20% מהיעד שנקבע לכך בתקציב החברה לשנת 2018 העומד על 2,199 מיליון ש"ח. יצוין כי לצורך חישוב ה-FFO בתקציב החברה לשנת 2018 נותרו תזרימי המזומנים הכרוכים במכירת נכס סקיה (לפרטים נוספים ראו סעיף 2.7.4.4 לפרק א'). לעניין החלטת ועדת התגמול והדירקטוריון בעניין תשלום המענק מותנה הביצועים לשנת 2017, ראו סעיף ח' להלן. לאחר שנת הדוח, ביום 18.3.18, הודיעה מנכ"ל החברה על פרישתה החל מיום 1.7.18. לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי של החברה מיום 19.3.18 מסי' אסמכתא 2018-01-021327.

ד. רון אילון

מועסק כמנכ"ל החברה הבת, די.בי.אס, במסגרת הסכם העסקה אישי מיום 28.8.2006. ההתקשרות הינה לתקופה בלתי מוגבלת, עם זכות לכל צד להביאה לקיצה בכל עת בהודעה מוקדמת בכתב ומראש של 12 חודשים על-ידי די.בי.אס ו-6 חודשים על-ידי מנכ"ל די.בי.אס¹¹. החל מיום 1.1.17, עומדת משכורתו החודשית (ברוטו) של מנכ"ל די.בי.אס על סך של כ-139 אלפי ש"ח. יעדי הבונוס של מנכ"ל די.בי.אס לשנת 2017 נקבעו מראש ע"י דירקטוריון החברה בחודש פברואר 2017, לאחר אישור ועדת התגמול של החברה כדלקמן: יעד EBITDA לדי.בי.אס (לווין) שמשקלו 30% בחישוב הבונוס; יעד תזרים חופשי לדי.בי.אס (לווין) שמשקלו 20%; יעד מצבת לקוחות לוויין סוף תקופה שמשקלו 10%; יעד ARPU לדי.בי.אס (לווין) שמשקלו 10%; יעד תדמית תוכן – תפיסת התוכן (ממוצע שנתי סקר כלל האוכלוסיה) שמשקלו 10%; ויעד הערכת יו"ר דירקטוריון די.בי.אס, שמשקלו 20%. תנאי הסף לקבלת הבונוס היה כי תוצאות ה-EBITDA לשנת 2017 (460.6 מיליון ש"ח), לא ירדו ביותר מ-40% מתוצאות ה-EBITDA של החברה לשנת 2016 - תנאי זה התקיים. שיעור עמידת מנכ"ל די.בי.אס במכלול יעדי הבונוס לשנת 2017 עמד על כ-75%. בהתאם, הבונוס שיוענק למנכ"ל די.בי.אס בגין שנת 2017, הינו בהיקף של כ-75% מהשכר השנתי. 40% מהזכאות לגמול בגין עמידה ביעד ה-EBITDA בשנת 2017, ישולמו בפועל רק בשנת 2019 (לאחר מועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2018) ורק אם יושג יעד ה-EBITDA המינימאלי שנקבע ביחס לשנת 2018. יצוין, כי תנאי הסף שאושר על ידי ועדת התגמול ודירקטוריון החברה לקבלת בונוס בגין שנת 2018, יהיה כי תוצאות ה-FFO¹² של די.בי.אס לשנת 2018, לא ירדו ביותר מ-25% מהיעד שנקבע לכך

¹⁰ funds from operation (FFO) – מקורות מפעילות – תזרים מזומנים מפעילות שוטפת, כהגדרתו בדו"ח על תזרימי המזומנים, לפני שינויים בהון חוזר ולפני שינויים בסעיפי רכוש והתחייבות אחרים. מדד ה-FFO משקלל בתוכו את הביצועים ביחס ליעדים המזידיים שתוארו לעיל ועשוי שיהיה כפוף לניטרולים בגין אירועים שנקבעו ופורטו במדיניות התגמול.

¹¹ על פי הסכם העסקה, המנכ"ל ייתן לדי.בי.אס עד שלושה חודשי הודעה מוקדמת נוספים, אם וככל שיתבקש לעשות כן על פי הודעת די.בי.אס בכתב. ¹² כהגדרתו בח"ש 10 לעיל.

בתקציב די.בי.אס לשנת 2018 העומד על 275 מיליון ש"ח. לעניין החלטת ועדת התגמול והדירקטוריון בעניין תשלום המענק מותנה הביצועים לשנת 2017, ראו סעיף ח' להלן. יצוין, כי בשנת הדוח אושר למנכ"ל די.בי.אס, בהתאם למדיניות התגמול של החברה, תשלום מענק מיוחד בסך 557 אלפי ש"ח (הכלול בטבלה לעיל ברכיב המענק בגין שנת 2017) וזאת בגין השקעת מאמץ חריג ויוצא דופן בקידום והוצאה לפועל של פרויקט מכירת תוכן לחו"ל, אשר לא נכלל בתכנית העבודה המקורית של די.בי.אס, ואשר ייצר לדי.בי.אס מנוע צמיחה חדש ופוטנציאל רווח אפשרי חדש.

לאחר שנת הדוח, החליטו ועדת התגמול והדירקטוריון, לעשות שימוש בסמכותם להפחתת סכום המענק בהתקיים נסיבות מיוחדות המצדיקות הפחתה כאמור, וזאת לנוכח מכלול הנסיבות ביחס לתוצאות הכספיות של החברה לשנת 2017 וכן לסכום הכולל של התגמולים של מנכ"ל די.בי.אס בשנת 2017 בהתחשב גם, בין היתר, בכך שהוענק לו בשנת הדוח המענק המיוחד הנ"ל, ולהפחית סכום של 100 אלפי ש"ח מהבונוס מותנה הביצועים בגין 2017.

ה. מוטי אלמליח

מועסק כמנכ"ל החברה הבת, בזק בינלאומי, במסגרת הסכם העסקה אישי מיום 28.5.14. ההתקשרות הינה לתקופה בלתי מוגבלת, עם זכות לכל צד להביאה לקיצה בהודעה מוקדמת בת 6 חודשים. החל מיום 1.1.17, עומדת משכורתו החודשית (ברוטו) של מנכ"ל בזק בינלאומי על סך של כ- 120 אלפי ש"ח.

יעדי הבונוס של מנכ"ל בזק בינלאומי לשנת 2017 נקבעו מראש ע"י דירקטוריון החברה בחודש פברואר 2017, לאחר אישור ועדת התגמול של החברה וכללו: יעד EBITDA לבזק בינלאומי שמשקלו 30% בחישוב הבונוס; יעד תזרים מזומנים חופשי לבזק בינלאומי שמשקלו 30%; יעד רווח נקי לבזק בינלאומי שמשקלו 20%; ויעד הערכת יו"ר דירקטוריון בזק בינלאומי, שמשקלו 20%. תנאי הסף לקבלת הבונוס היה כי תוצאות ה-FFO¹³ של בזק בינלאומי לשנת 2017 (258.5 מיליון ש"ח), לא ירדו ביותר מ-20% מתוצאות ה-FFO של בזק בינלאומי בשנת 2016 – תנאי זה התקיים. שיעור עמידת מנכ"ל בזק בינלאומי במכלול יעדי הבונוס לשנת 2017 עמד על כ- 108%. בהתאם, הבונוס שיוענק למנכ"ל בזק בינלאומי בגין שנת 2017, הינו בהיקף של כ-108% מהשכר השנתי.

40% מהזכאות לגמול בגין עמידה ביעד ה- EBITDA בשנת 2017, ישולמו בפועל רק בשנת 2019 (לאחר מועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2018) ורק אם יושג יעד ה- EBITDA המינימאלי שנקבע על ידי הדירקטוריון ביחס לשנת 2018. יצוין, כי תנאי הסף שאושר על ידי ועדת התגמול והדירקטוריון החברה לקבלת בונוס בגין שנת 2018, יהיה כי תוצאות ה-FFO של בזק בינלאומי לשנת 2018, לא ירדו ביותר מ-20% מהיעד שנקבע לכך בתקציב בזק בינלאומי לשנת 2018 העומד על 239 מיליון ש"ח.

ו. עמיקם שורר

מועסק בתפקיד מנהל אסטרטגיה ופיתוח עסקי קבוצת בזק החל מיום 23.4.17 במסגרת הסכם העסקה אישי (כיהן כדירקטור בחברה עד ליום 22.3.17). ההתקשרות הינה לתקופה בלתי מוגבלת, עם זכות לכל צד להביאה לקיצה בכל עת בהודעה מוקדמת של 3 חודשים על ידי המנהל ו- 6 חודשים על ידי החברה. בתחילת תקופת עבודתו עמדה משכורתו החודשית (ברוטו) על סך 120 אלפי ש"ח ונקבעו יעדים למענק תלוי ביצועים, ומאוחר יותר הוחלט כי משכורתו (ברוטו) בתוקף מיום 1.7.17 תעמוד על סך של 90 אלפי ש"ח וכי המענק תלוי הביצועים בגין חודשי עבודתו בשנת 2017 יהיה כולו מותנה בשיקול דעת, וייקבע על ידי ועדת התגמול והדירקטוריון החברה לאחר קבלת המלצות היו"ר (או ממלא מקומו, לפי העניין) ומנכ"ל החברה בעניין זה. לעניין החלטת ועדת התגמול והדירקטוריון בעניין תשלום המענק מותנה הביצועים לשנת 2017, ראו סעיף ח' להלן.

ז. יעקב פז

מועסק בתפקיד סמנכ"ל החטיבה העסקית החל מיום 1.11.2007, במסגרת הסכם העסקה אישי. ההתקשרות הינה לתקופה בלתי מוגבלת, עם זכות לכל צד להביאה לקיצה בכל עת בהודעה מוקדמת של 3 חודשים מראש על ידי הסמנכ"ל ו- 6 חודשים על ידי החברה. לאחר שנת הדוח, מונה פז למ"מ מנכ"ל החברה וזאת החל מיום 28.2.2018, וכיהן בתפקיד זה עד ליום 27.3.2018. יעד הבונוס של הסמנכ"ל נקבעו מראש ע"י דירקטוריון החברה בחודש פברואר 2017 כדלקמן: יעד EBITDA לחברה (סולו) שמשקלו 30% בחישוב הבונוס; יעד תזרים חופשי (FCF) לחברה (סולו) שמשקלו 20%; יעדים אישיים ניהוליים שמשקלם 40%; ויעד הערכת מנהל לרבות עמידה בקריטריונים של חדשנות ודיגיטליזציה שמשקלו 10%. 40% מהזכאות לגמול בגין עמידה ביעד ה -

EBITDA בשנת 2017 ישולמו בפועל רק בשנת 2019 (לאחר מועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2018) ורק אם יושג יעד ה-EBITDA המינימאלי שנקבע ביחס לשנת 2018.

ח. ביחס לנושאי המשרה האמורים בסעיפים ג', ד' ו-ו' לעיל, החליטו ועדת התגמול והדירקטוריון לדחות את תשלום המענק מותנה הביצועים לשנת 2017, עד למועד פרסום הודעה בדבר אי הגשת כתב אישום בעבירות שביחס אליהן נחקר כל אחד מהם. אם תתקבל הודעה אחרת או שעד מועד פרסום הדוחות לשנת 2018 לא תתקבל כל הודעה בענין, יחזרו ועדת התגמול והדירקטוריון לדון בנושא.

בעלי ענין נוספים אשר מקבלים תגמולים מן החברה:

ט. **רמי נומקין**, דירקטור מקרב העובדים (נבחר לכהן כדירקטור ע"י האסיפה הכללית ביום 17.1.07). מועסק בחברה בתחום התרומה לקהילה בחטיבת משאבי ניהול. עובד מועבר ממושרד התקשורת משנת 1966. שכרו הכולל של מר נומקין בסך כ-616 אלף ש"ח הינו בגין שנת 2017 והינו צמוד לטבלאות השכר המקצועיות. שכר זה אינו כולל בונוס בגין שנת 2017 בסך של כ-26 אלף ש"ח אשר טרם שולם במועד הדוח, ואשר נקבע בהתאם לקריטריונים לכלל עובדי החברה המבוססים על תוצאות EBITDA ותזרים חופשי (FCF) של החברה. כל התגמולים המשולמים למר נומקין הינם בגין היותו עובד החברה ולא בגין כהונתו כדירקטור בחברה.

י. **גמול הדירקטורים החיצוניים והדירקטורים הבלתי תלויים** הינו בהתאם לתעריפים המרביים הקבועים בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס - 2000 ("תקנות הגמול") ביחס לדירקטור חיצוני מומחה, צמוד למדד כקבוע באותן תקנות. סך הגמול ששולם לדירקטורים החיצוניים ולדירקטורים הבלתי תלויים בגין כהונתם בדירקטוריון, בוועדות הדירקטוריון ובדירקטוריונים של חברות בנות (לפי הענין) בשנת 2017 הינו כ-2.4 מיליוני ש"ח.

8. תקנה 21א: בעל השליטה בתאגיד

למיטב ידיעת החברה, בעל השליטה הסופי בחברה הינו מר שאול אלוביץ, דרך החזקותיו בחברות יורוקום אחזקות (1979) בע"מ ("יורוקום אחזקות") ויורוקום תקשורת בע"מ ("יורוקום תקשורת")¹⁴. יורוקום תקשורת היא בעלת השליטה בחברת אינטרנט גולד-קווי זהב בע"מ ("אינטרנט גולד"), השולטת בחברת בי קומיוניקיישנס בע"מ ("בי קומיוניקיישנס"), בעלת השליטה (בבעלות מלאה) בחברת בי תקשורת (אס פי 1) בע"מ ("בי תקשורת 1") וחברת הבת שלה בבעלות מלאה, בי תקשורת (אס פי 2) בע"מ ("בי תקשורת 2"). כל אחת מהחברות האמורות נחשבת אף היא כבעלת שליטה בחברה, בהתאם לחוק ניירות ערך. כמו כן, בהתאם לחוק ניירות ערך, רואה החברה במר יוסף אלוביץ¹⁵, אחיו של מר שאול אלוביץ, כ"מחזיק יחד" עם מר שאול אלוביץ, ולפיכך כבעל שליטה בחברה. בי תקשורת 2, נכון למועד פרסום הדוח, הינה הבעלים של 714,169,560 ממניות "בזק", ובי קומיוניקיישנס הנה הבעלים והמחזיקה במישרין של 14,204,153 ממניות "בזק". החברה קיבלה מספר הודעות מבעלי השליטה בה בקשר לבקשת פירוק יורוקום תקשורת שהוגשה על ידי תאגידים בנקאיים ובקשר להגשת בקשה לאישור הסדר נושים. לפרטים ראו סעיף 1.1.2 לפרק א' וכן דיווחים שהחברה פרסמה בנושאים אלו בתאריכים 20, 24, 25 ו-26 לדצמבר 2017, מיום 15.1.2018, מתאריכים 8 ו-25 בפברואר 2018 ומתאריכים 12, 13 ו-21 במרץ 2018.

9. תקנה 22: עסקאות עם בעל השליטה

לפרטים, למיטב ידיעת החברה, בדבר כל עסקה עם בעל השליטה בחברה, או שלבעל השליטה בחברה יש עניין אישי באישורה, אשר החברה, חברות בשליטתה או חברות קשורות שלה, התקשרו בה בשנת הדוח או במועד מאוחר לסוף שנת הדוח ועד מועד הגשת דוח זה, או שהיא עדיין בתוקף במועד הדוח, וכן לפרטים אודות נוהל הזניחות של החברה, ראו באור 24 לדוחות הכספיים.

10. תקנה 24: החזקות בעלי ענין ונושאי משרה בכירה

פירוט החזקות בעלי ענין ונושאי משרה בכירה של החברה, מובא בדוח זה בדרך של הפניה לדוח על מצבת החזקות בעלי ענין ונושאי משרה בכירה של התאגיד, מיום 20.2.18 (מס' אסמכתא: 2018-01-014172).

¹⁴ למיטב ידיעת החברה, בעלי הענין ביורוקום תקשורת הינם כדלקמן: א. יורוקום אחזקות (1979) בע"מ המחזיקה ב-33.99% מהון המניות המונפק והנפרע של יורוקום תקשורת; יורוקום אחזקות (1979) בע"מ הנה חברה פרטית המצויה בבעלותם של מר שאול אלוביץ המחזיק 80% ממניותיה הרגילות ו-75% ממניות ההנהלה בה ואחיו מר יוסף אלוביץ המחזיק 20% ממניותיה הרגילות ו-25% ממניות ההנהלה בה; ב. מר שאול אלוביץ, המחזיק ב-0.67% מהון המניות המונפק והנפרע של יורוקום תקשורת.

11. תקנה 24א: הון רשום, הון מונפק וניירות ערך המירים

ההון הרשום של החברה נכון למועד פרסום הדוח התקופתי הינו 2,825,000,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א ("מניות רגילות").

ההון המונפק והנפרע של החברה, נכון למועד פרסום הדוח התקופתי הינו 2,765,485,753 מניות רגילות. מעבר לאמור, נכון למועד פרסום הדוח אין לחברה ניירות ערך המירים נוספים.

12. תקנה 24ב: מרשם בעלי המניות

מרשם בעלי המניות של החברה מובא בדוח זה בדרך של הפניה לדוח מצבת הון ומרשמי ניירות הערך של התאגיד ושינויים בה מיום 22.1.18 (מס' אסמכתא: 2018-01-007281).

13. תקנה 25א: מען רשום של התאגיד

כתובת: דרך מנחם בגין 132, מרכז עזריאלי (המגדל המשולש), קומה 27, תל-אביב
טלפון 1: 03-6262200 טלפון 2: 03-6262201 פקס: 03-6262209

דואר אלקטרוני: Shelly.Bainhoren@bezeq.co.il (מזכירת הקבוצה והממונה על האכיפה הפנימית)

14. תקנה 26: הדירקטורים של התאגיד

בטבלה זו מפורטים הדירקטורים אשר כיהנו בדירקטוריון החברה נכון לתום שנת הדוח, מתחת לטבלה נכללים פרטים על דירקטורים אשר כיהנו בשנת הדוח אך סיימו כהונתם לפני תום שנת הדוח וכן דירקטורים שמונו לאחר תום שנת הדוח ומכהנים במועד הדוח.

א. דירקטורים אשר כיהנו נכון לתום שנת הדוח (31.12.17)

שם מספר ת.ז. תאריך לידה נתינות	מען להמצאת כתבי בית דין	חברות בוועדות דירקטוריון כהונה כדירקטור חיצוני או בלתי תלוי	עובד החברה, חברת בת או חברה קשורה או של בעל עניין בחברה	מועד תחילת כהונה	השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור (מלבד בחברה)	קרבה משפחתית לבעל עניין אחר בחברה	האם החברה רואה את הדירקטור כבעל מומחיות חשובה ופיננסית
שאול אלוביץ ¹⁶ 042089367 4.1.48 ישראלית	רח' פרידמן 2, רמת גן 5250301	יו"ר הדירקטוריון, חבר ועדת ביטחון. הדירקטור אינו דירקטור חיצוני	כן, ראו פירוט עיסוק בחמש השנים האחרונות.	14.4.10 (ביום 9.5.17 כהונתו הוארכה לכהונה נוספת בת שנה) עד ליום 6.3.18 הגיש את התפטרותו מדירקטוריון החברה	עיסוק בחמש השנים האחרונות: יו"ר ובעלים קבוצת יורקום מזה למעלה מ-25 שנים. תאגידים בהם מכהן כדירקטור: יו"ר דירקטוריון בתאגידים הבאים: פלאפון; בזק בינלאומי; וואלה; בזק און ליין; די.בי.אס; יורקום אחזקות (1979) בע"מ; יורקום תקשורת בע"מ; יורקום תקשורת סלולרית בע"מ; יורקום תעשיות (1986) בע"מ; יורקום תקשורת דיגיטלית בע"מ; טרנס - גלובל אינדסטריז פיטיאי בע"מ; אינטרנט גולד - קווי זהב בע"מ; יורקום די.בי.אס; בי קומיוניקיישנס. דירקטור ביורקום ניהול כללי בע"מ; ד.מ. (3000) הנדסה בע"מ; חלל - תקשורת בע"מ; סאטקום מערכות בע"מ; גילת סאטקום בע"מ; גאיה קום בע"מ; אי פי פלנט טוורק בע"מ; ישראלסט תקשורת בינלאומית בע"מ; בי תקשורת (אס פי) בע"מ; בי תקשורת (אס פי) בע"מ; יורקום מדיה - נט אחזקות בע"מ; יורקום נטוורקס 21 בע"מ; יורקום נטוורקס וטכנולוגיות בע"מ; יורקום נדל"ן בע"מ; מבני דולינגר חברה לבניין והשקעות בע"מ; מבני דולינגר (שער העיר) חברה לבניין והשקעות בע"מ; אר.אפ. השקעות וייזום 1988 בע"מ; קונטיננטל - חברה לבניין והשקעות - ד.א. בע"מ; יורקום	אביו של אור אלוביץ וחמה של אורנה אלוביץ-פלד אשר בין היתר, משמשים/שימשו בשנת הדוח כנושאי משרה בבזק ובחברות בנות שלה. אחיו של יוסף אלוביץ, בעל שליטה (בשרשור) בבזק.	כן

¹⁶ בשל המגבלות שהוטלו על פעילותו של יו"ר הדירקטוריון מר שאול אלוביץ בדירקטוריון החברה, בקשר עם החקירה אשר התנהלה על ידי רשות ניירות ערך כפי שדיווחה החברה בדיווח מיידי מיום 28.6.2017 (מס' אסמכתא: 2017-01-054466), מגבלות אשר הוארכו בהסכמה עד ליום 1.11.2017, כפי שדיווחה החברה בדיווח מיידי מיום 18.9.2017 (מס' אסמכתא: 2017-01-093900), ובשל החלטת דירקטוריון החברה לקבל הצעתו של מר שאול אלוביץ, שלא לשוב ולכהן כיו"ר דירקטוריון החברה וכיו"ר דירקטוריון ודירקטור בדי.בי.אס, בהתאם לדיווח מיידי של החברה מיום 16.11.2017 (מס' אסמכתא: 2017-01-107157), החליט דירקטוריון החברה על מינויו של מר דוד גרנות כממלא מקום זמני של יו"ר דירקטוריון החברה החל מיום 28.6.17. לאחר שנת הדוח ביום 6.3.18 התפטר מר שאול אלוביץ מתפקידו כדירקטור ויו"ר דירקטוריון בחברה ובחברות הבנות שלה: פלאפון, בזק בינלאומי, וואלה ובזק און ליין.

		ניהול פרויקטים (1990) בע"מ; שם ותהילה נכסים והשקעות בע"מ.					
לא	כן. כלתו של שאול אלוביץ, בעל השליטה (בשרשרת)	השכלה: תואר BA במדעים, התמחות במימון וכלכלה - New York Institute of Technology. תואר שני - Executive MBA תכנית מנהלים "קלוג רקאנטי" לתואר שני בינלאומי במנהל עסקים. עיסוק בחמש השנים האחרונות: החל מ-26.5.15 משנה למנכ"ל בחברת עדיקה סטייל בע"מ ונושאת משרה בה. תאגידים בהם מכהנת כדירקטורית: די.בי.אס; וואלה; אורנה נדב פלד בע"מ.	14.4.10 (ביום 9.5.17 כהונתו הוארכה לכהונה נוספת בת שנה) ¹⁷	כן, ראו פירוט תאגידים בהם מכהנת כדירקטורית.	לא הדירקטורית איננה דירקטורית חיצונית	רח' דב פרידמן 2, רמת-גן 525031	אורנה אלוביץ-פלד 028735587 8.6.71 ישראלית
כן	כן. בנו של שאול אלוביץ, בעל השליטה בחברה ובעלה של אורנה אלוביץ-פלד, וכן אחיינו של יוסף אלוביץ (אחיו של שאול אלוביץ), בעל שליטה (בשרשרת)	השכלה: BA במנהל עסקים - המכללה למינהל; מוסמך במנהל עסקים עם התמחות במימון - City of New York University. עיסוק בחמש השנים האחרונות: מנכ"ל חברת יורוקום - תקשורת בע"מ החל מ-2011; סמנכ"ל בכיר לפיתוח עסקי והשקעות בחברת יורוקום תקשורת בע"מ עד לשנת 2011. תאגידים בהם מכהן כדירקטור: ¹⁸ יו"ר דירקטוריון בתאגידים הבאים: חלל - תקשורת בע"מ; דירקטור בחברת סאטקום מערכות בע"מ; בי קומיוניקיישנס; בי תקשורת (אס פי 1) בע"מ, בי תקשורת (אס פי 2) בע"מ; ישראלסט תקשורת בינלאומית בע"מ; גילת סאטקום בע"מ; גאיה קום בע"מ; אי פי פלנט טוורק בע"מ; טלסרב לימיטד; איתג בע"מ; דה טיים חדשות בע"מ.	14.4.10 (ביום 9.5.17 כהונתו הוארכה לכהונה נוספת בת שנה) עד ליום 6.3.18 בו הגיש את התפטרותו מדירקטוריון החברה	כן, ראו פירוט עיסוק בחמש השנים האחרונות.	לא הדירקטור אינו דירקטור חיצוני	רח' דב פרידמן 2, רמת-גן 525031	אור אלוביץ 038475117 24.5.76 ישראלית
כן	לא	השכלה: תואר ראשון בכלכלה (B.A.) מהאוניברסיטה העברית בירושלים, תואר שני במנהל עסקים (M.A.) מהאוניברסיטה העברית בירושלים עיסוק בחמש השנים האחרונות: יו"ר וועדת השקעות בחברת הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ; יועץ פיננסי בחברות פרטיות זרות מקבוצת BSG. בעל מניות בחברת ג.ד גורן ניהול וייעוץ בע"מ ובקרן אניאס ובני שטינגמץ בע"מבע"מ. דירקטור בתאגידים הבאים: דירקטור חיצוני בחברות אלו: נדל"ן ומלונאות בע"מ, טמפו משקאות בע"מ, אורמת טכנולוגיות וכלכלית ירושלים בע"מ. דירקטור בחברת סונול ישראל בע"מ, בקרן אניאס ובני שטינגמץ בע"מ וב-Geregu Power PLC, יו"ר וועדת השקעות באוניברסיטת תל אביב.	9.5.17	לא (למעט כדירקטור בחברות בנות)	ממלא מקום זמני של יו"ר הדירקטוריון ²⁰ הדירקטור אינו דירקטור חיצוני הדירקטור אינו דירקטור בלתי תלוי	רח' השומר 26, רעננה 60850	דוד גרנות ¹⁹ 045333739 30.1.47 ישראלית
כן. כמו כן, החברה רואה את הדירקטור כדירקטור חיצוני מומחה	לא	השכלה: מהנדס תעשייה וניהול (B.Sc.) בהצטיינות)- המכון הטכנולוגי לישראל עיסוק בחמש השנים האחרונות: החל מחודש מאי 2013 מנכ"ל קופ"ח מאוחדת תאגידים בהם מכהן כדירקטור: דירקטור ביאלון (הרחבה 1983) בע"מ (חברת בת של מאוחדת); דירקטור חיצוני ויו"ר וועדת ביקורת ישרס חברה להשקעות בע"מ	3.9.17	לא	ועדת ביקורת, ועדת תגמול הדירקטור הינו דירקטור חיצוני	רח' קלמן מגן 5, תל-אביב 6107077	זאב וורמברנד ²¹ 050772672 19.6.51 ישראלית

¹⁷ ביום 25.2.18 הודיעה גבי אורנה אלוביץ-פלד על מינוי דירקטור חליף, מר עמי ברלב והמינוי אושר ע"י דירקטוריון החברה החל מאותו יום. לפרטים אודות מר עמי ברלב, ראו סעיף ג להלן.

¹⁸ לאחר שנת הדוח ביום 6.3.18 התפטר מר אור אלוביץ מתפקידו כדירקטור בחברה ובחברות הבנות שלה: פלאפון, די.בי.אס, בזק בינלאומי, בזק און ליין ווואלה (וכן חברות פרטיות נוספות מקבוצת וואלה - כמה השוואת מחירים, שופמייל בע"מ, וואלה פי בע"מ).

¹⁹ ביום 9.5.2017 אישרה האסיפה הכללית (שנתית ומיוחדת) את מינויו של מר דוד גרנות כדירקטור בלתי תלוי בחברה וכחבר בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, כפי שדיווחה החברה בדיווח מיידי ביום 9.5.2017 (מס' אסמכתא: 038695-01-2017).

²⁰ נכון למועד הדוח, מיום 28.6.2017, מכהן מר דוד גרנות כממלא מקום זמני של יו"ר דירקטוריון החברה ובאותו מועד חדל לכהן כחבר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של החברה. לפרטים נוספים ראה לעיל, ה"ש 18. בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 28.3.2018 הודיע מר גרנות כי ככל שייבחר כדירקטור במסגרת האסיפה הכללית השנתית והמיוחדת שזומנה ליום 26.4.2018, אין בכוונתו להציג את מועמדותו לכהונה כיו"ר דירקטוריון החברה.

²¹ ביום 15.8.2017 אישרה אסיפה כללית מיוחדת את מינויו של מר זאב וורמברנד כדירקטור חיצוני בחברה.

רמי נומקין	042642306	14.1.49	ישראלית	רמ' מוהליבר 126, יהוד	לא	הדירקטור אינו דירקטור חיצוני	כן, פירוט עיסוק בחמש השנים האחרונות	17.1.07 (ביום 9.5.17) כהונתו הוארכה לכהונה נוספת בת שנה	השכלה: תיכונית. עיסוק בחמש השנים האחרונות: עד שנת 2014 – עובד ביחידת הדוברות בבזק. החל משנת 2014 עובד בחטיבת משאבי אנוש בבזק. הדירקטור הינו דירקטור מקרב העובדים.	לא	לא	כן. כמו כן, החברה רואה את הדירקטור כדירקטור חיצוני מומחה
מרדכי קרת	054759915	7.5.57	ישראלית	ת.ד. 21383 תל-אביב יפו 6121301	לא	ועדת ביקורת- יו"ר, ועדת תגמול, הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, ועדת בטחון, ועדת אכיפה פנימית	לא	4.2.10 (כהונתו הוארכה ל-3 שנים נוספות (כהונה שלישית) החל מיום 4.2.16).	השכלה: רו"ח מוסמך, BA בוגר חשבונאות וכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב עיסוק בחמש השנים האחרונות: החל משנת 2002 ועד היום - מנכ"ל ובעלים קרת ניהול ואחזקות בע"מ תאגידים בהם מכהן כדירקטור: תיארה להשקעות בע"מ (דירקטור חיצוני); איסתא ליינס חברת נסיעות של הסטודנטים בישראל בע"מ; איסתא נכסים בע"מ; איסתא מלונות עולמי בע"מ; היסתור אלטיב בע"מ; שירליעד עיר ימים (2009) בע"מ; שירליעד אחזקות בע"מ; שירליעד נדל"ן בע"מ; קרת ניהול ואחזקות בע"מ; טריא פיזפי בע"מ; סקיליין פיתוח בינלאומי אינק (דח"צ).	לא	כן. החברה רואה את הדירקטור כדירקטור חיצוני מומחה	
יהושע רוזנצוויג	013841069	17.8.52	ישראלית	רמ' ששת הימים 30 (מגדל צ'מפיון, קומה 31), בני ברק 5120261	לא	ועדת אכיפה פנימית- יו"ר, ועדת ביקורת, הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, ועדת תגמול, ועדת בטחון	לא (למעט כדירקטור בחברות בנות)	22.11.10 (ביום 9.5.17) כהונתו הוארכה לכהונה נוספת בת שנה	השכלה: BA במשפטים- אוניברסיטת בר-אילן; תואר שני ושלישי (דוקטורט) במשפטים - NEW YORK UNIVERSITY. עיסוק בחמש השנים האחרונות: (א) משפטים: מ-2005, עו"ד במשרד עו"ד רוזנצוויג & אבירם; 2012-2013, עו"ד במשרד אגמון ושות' רוזנברג הכהן ושות'. (ב) ציבור: קרן מתנה (חבר ועד), חבר מועצת המנהלים של אוניברסיטת בר-אילן; יו"ר ועדה מיעצת לרשות החברות הממשלתיות (2011-2013). תאגידים בהם מכהן כדירקטור: יו"ר דירקטוריון בתאגידים הבאים: וטרפול סקירטי סולושינס בע"מ; מיילויז פתרונות דואר אלקטרוני בע"מ. דירקטור ברזנרס פיתוח עסקי בע"מ; פלאפון; בזק בינלאומי; רוזנרס חברת לנאמנות בע"מ; רוזנצוויג שירותים משפטיים בע"מ; רוזטה גנומיקס בע"מ; אלרוב נדל"ן ומלונאות בע"מ; בבואה השקעות הדמייה (1996) בע"מ; מויניאן לימיטד; 3 די ספייס פתרונות סאונד בע"מ; פודקאסט ישראל מדיה בע"מ	לא	כן	
טלי סימון	024017006	7.3.69	ישראלית	רמ' יגאל מוסינזון 43, תל אביב	לא	ועדת ביקורת, ועדת תגמול- יו"ר, הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים- יו"ר	לא (למעט כדירקטור בחברות בנות)	21.1.13 (כהונתה הוארכה ל-3 שנים נוספות (כהונה שניה) החל מיום 21.1.16)	השכלה: רו"ח מוסמך, BA בוגרת כלכלה וחשבונאות - אוניברסיטת בן גוריון. עיסוק בחמש השנים האחרונות: סמנכ"ל כספים בחברת גזית גלוב ישראל (פיתוח) בע"מ ובחברות בנות שלה (גי) ישראל מרכזים מסחריים בע"מ, גי כפר סבא בע"מ, גי ווסט בע"מ, סמנכ"ל כספים אלטו שירותי ייעוץ בע"מ, סמנכ"ל כספים מגוריט ישראל בע"מ. תאגידים בהם כיהנה כדירקטורית בחמש השנים האחרונות: אכד בנין והשקעות בע"מ; אכד ציוד (1979) בע"מ; G BULGARIA EAD PLOVDIV RETAIL CENTER AD TRIDENTAD G MACEDONIA DOOEL החברה לניהול מרכז חורב בע"מ; חנין מרכז חורב בע"מ תאגידים בהם מכהנת כדירקטורית: טלי סימון יעוץ בע"מ, מידאס השקעות בנדל"ן בע"מ, MDG Real Estate Global Limited	לא	כן. כמו כן, החברה רואה את הדירקטורית כדירקטורית חיצונית מומחית	

ב. דירקטורים אשר כיהנו בשנת הדוח אך סיימו כהונתם לפני תום שנת הדוח :

מר עמיקם שורר כיהן כדירקטור בחברה בשנת הדיווח ועד ליום 22.3.2017.

שם מספר ת.ז. תאריך לידה נתינות	מען להמצאת כתבי בית דין	חברות בוועדות דירקטוריון כהונה כדירקטור חיצוני או בלתי תלוי	עובד החברה, חברת בת או חברה קשורה או של בעל עניין בחברה	מועד תחילת כהונה	השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור (מלבד בחברה)	קרבה משפחתית לבעל עניין אחר בחברה	האם החברה רואה את הדירקטור כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
עמיקם שורר 059821983 27.7.67 ישראלית	רח' פרידמן 2, רמת-גן 525031	ועדת בטחון, ועדת אכיפה פנימית הדירקטור אינו דירקטור חיצוני	כן, ראו פירוט עיסוק בחמש השנים האחרונות	14.4.10 (ביום 3.5.16 כהונתו הוארכה לכהונה נוספת בת שנה)	השכלה: בוגר במשפטים - אוניברסיטת בר-אילן עיסוק בחמש השנים האחרונות: סגן יו"ר דירקטוריון (דירקטור) ביורוקום תקשורת בע"מ; משנת 2011 ועד 2014 יו"ר דירקטוריון חברת אי.גי.אר.אי בע"מ; יו"ר דירקטוריון סאטקום מערכות בע"מ תאגידים בהם כיהן כדירקטור: סגן יו"ר דירקטוריון יורוקום - תקשורת בע"מ דירקטור באנלייט אנרגיה מתחדשת בע"מ; חלל - תקשורת בע"מ; גילת סאטקום בע"מ; גאיה קום בע"מ; אי פי פלנט נטוורק בע"מ; ישראלסט תקשורת בינלאומית בע"מ; גילת סאטקום רוסיה בע"מ; פניקס דאטה פיטיאי בע"מ; בי תקשורת (אס פי 1); בי תקשורת (אס פי 2); יורוקום קפיטל פיננסים בע"מ; רניטק ייזום 2007 בע"מ; איתג בע"מ; TCL Teleserve Communication ; TNL Teleserve Network Ltd ; Ltd Teleserve Limited תאגידים בהם מכהן כדירקטור: פלאפון; בזק בינלאומי; די.בי.אס; וואלה; בזק און ליין.	לא	לא

מר אלדד בן-משה כיהן כדירקטור בלתי תלוי בחברה בשנת הדיווח ועד ליום 8.5.2017.

שם מספר ת.ז. תאריך לידה נתינות	מען להמצאת כתבי בית דין	חברות בוועדות דירקטוריון כהונה כדירקטור חיצוני או בלתי תלוי	עובד החברה, חברת בת או חברה קשורה או של בעל עניין בחברה	מועד תחילת כהונה	השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור (מלבד בחברה)	קרבה משפחתית לבעל עניין אחר בחברה	האם החברה רואה את הדירקטור כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
אלדד בן-משה 058774290 8.6.64 ישראלית	רח' בזלת 17, שוהם 60850	ועדת ביקורת הדירקטור אינו דירקטור חיצוני הדירקטור הינו דירקטור בלתי תלוי	לא	14.4.10 (ביום 3.5.16 כהונתו הוארכה לכהונה נוספת בת שנה)	השכלה: תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות ולימודי המשך בחשבונאות מתקדמת- אוניברסיטת תל אביב; תואר שני (MBA) במנהל עסקים- אוניברסיטת תל אביב; רו"ח עיסוק בחמש השנים האחרונות: מנכ"ל אינרום תעשיות בע"מ, אינרום תעשיות בנייה בע"מ, אינרום השקעות בתעשייה ה.ב. שותפות מוגבלת; שותף בכיר בקרן פימי תאגידים בהם מכהן כדירקטור: יו"ר דירקטוריון בתאגידים הבאים: איטונג בע"מ; איטונג ריצופים בע"מ; כרמית מיסטר פיקס בע"מ; שיש אלוני בע"מ; אורלייט תעשיות (מילניום 2000) בע"מ; אורדן תעשיות מתכת ויציקות בע"מ; נירלט צבעים בע"מ; ענן דבש שמח בע"מ; ענן דבש בע"מ דירקטור בתאגידים הבאים: נמני צבעים צפון בע"מ; החברה לניהול שותפות גומיקס בע"מ; גומיקס שותפות מוגבלת; Urdan ; Link color NA inc ; Industries (usa) inc ; אוניברקול	לא	כן

מר עמיקם שורר מכהן בתפקיד מנהל אסטרטגיה ופיתוח עסקי קבוצת בזק, החל מיום 23.4.2017. 22

		צבעים בע"מ; אינרום תעשיות בנייה בע"מ; נירלט בע"מ; המ-לט (ישראל קנדה) בע"מ					
--	--	---	--	--	--	--	--

מר חגי הרמן כיהן כדירקטור חיצוני בחברה בשנת הדיווח ועד ליום 2.9.2017.

שם מספר ת.ז. תאריך לידה נתינות	מען להמצאת כתבי בית דין	חברות בוועדות דירקטוריון כהונה כדירקטור חיצוני או בלתי תלוי	עובד החברה, חברת בת או של בעל עניין בחברה	מועד תחילת כהונה	השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור (מלבד בחברה)	קרבה משפחתית לבעל עניין אחר בחברה	האם החברה רואה את כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
חגי הרמן 059153650 05.1.65 ישראלית	רח' אשכול 32, גבעת שמואל 5442540	ועדת ביקורת, וועדת תגמול הדירקטור הינו דירקטור חיצוני	לא	3.9.14	<u>השכלה:</u> מהנדס תעשייה וניהול (B.Sc) – אוניברסיטת תל אביב; מוסמך מנהל עסקים (MBA) – אוניברסיטת תל אביב; קורס הכשרת דירקטורים לחברות עסקיות וציבוריות – אוניברסיטת בר-אילן <u>עיסוק בחמש השנים האחרונות:</u> מנכ"ל ואחראי על מיזוג ואינטגרציה בחברת Visionix Ltd <u>תאגידים בהם מכהן כדירקטור:</u> הרמן יוזמות מדעיות – עסקיות בע"מ	לא	כן

ג. דירקטורים שמונו לאחר תום שנת הדוח ומכהנים במועד הדוח:

שם מספר ת.ז. תאריך לידה נתינות	מען להמצאת כתבי בית דין	חברות בוועדות דירקטוריון כהונה כדירקטור חיצוני או בלתי תלוי	עובד החברה, חברת בת או של בעל עניין בחברה	מועד תחילת כהונה	השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור (מלבד בחברה)	קרבה משפחתית לבעל עניין אחר בחברה	האם החברה רואה את כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
עמי ברלב	רח' פרידמן 2, רמת גן	הדירקטור אינו דירקטור חיצוני. משמש החל מיום 25.2.18 כדירקטור חליף לגבי אורנה אלוביץ-פלד.	כן, ראו פירוט עיסוק בחמש השנים האחרונות	25.2.18	<u>השכלה:</u> בוגר לימודי משפטים אוניברסיטת בר אילן <u>עיסוק בחמש השנים האחרונות:</u> סמנכ"ל ויועמ"ש קבוצת יורקום מ"מ יו"ר דירקטוריון בי קומיוניקיישנס בע"מ, מ"מ יו"ר דירקטוריון אינטרנט גולד קווי זהב, וואלה תקשורת בע"מ, פלאפון תקשורת בע"מ, בזק בינלאומי בע"מ, בזק אונליין בע"מ, די.בי.אס. שירותי לוויין (1998) בע"מ, TNL , Teleserve Network Ltd , Gilat Telecom Uganda Limited , TCL Teleserve Communication Ltd, Gilat Satcom Ghana Limited , Gilat Telecom Zambia	לא	לא
דורון תורג'מן 023566838 9 23.4.1968 ישראלית	רח' פרידמן 2, רמת גן	הדירקטור אינו דירקטור חיצוני. שימש החל מיום 25.2.18 כדירקטור חליף למר אור אלוביץ, וביום 6.3.18 מונה ע"י דירקטוריון החברה כדירקטור עד לאסיפה הכללית השנתית הבאה.	כן, ראו פירוט עיסוק בחמש השנים האחרונות	6.3.18 (מכהן כדירקטור חליף החל מיום 25.2.18)	<u>השכלה:</u> בוגר כלכלה וחשבונאות – האוניברסיטה העברית בירושלים <u>עיסוק בחמש השנים האחרונות:</u> מנכ"ל בי קומיוניקיישנס בע"מ ואינטרנט גולד קווי זהב בע"מ תאגידים בהם כיהן כדירקטור: אקס טי אל ביופרמסטיקלס בע"מ, אמ. די. גיי ריאל אסטייט גלובל לימיטד, קבוצת קליין אינטרנשיונל לימיטד	לא	כן

שלמה רודב 030596860 27.10.1949	כרם הזיתים 5, סביון	הדירקטור אינו דירקטור חיצוני.	לא יו"ר דירקטוריון החברה בשנים 2007-2010	6.3.18	השכלה: BA בכלכלה מאוניברסיטת תל אביב MBA במינהל עסקים מאוניברסיטת קולומביה עיסוק בחמש השנים האחרונות: דירקטור בחברה לשירותי איכות הסביבה בע"מ, יו"ר דירקטוריון דירקטור או מנכ"ל בחברות שונות בקבוצת ספנות, קרור, יפ-אורה ותפוגן, יו"ר דירקטוריון פרטנר	לא	כן
--------------------------------------	---------------------	-------------------------------	--	--------	--	----	----

15. תקנה 26א: נושאי משרה בכירה

א. נושאי משרה אשר כיהנו נכון לתום שנת הדוח (31.12.17)

שם	מספר ת.ז.	תאריך לידה	מועד תחילת כהונה	התפקיד שהוא ממלא בתאגיד	האם הוא בעל ענין בחברה או נושא משרה בכירה או של בעל ענין בחברה	השכלתו וניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות
סטלה הנדלר	016750549	4.12.61	14.4.13	מנהלת כללית	כן. בעלת ענין בתאגיד מכוח כהונתה כמנכ"ל החברה	MA כלכלה, האוניברסיטה העברית, ירושלים MBA מנהל עסקים, האוניברסיטה העברית, ירושלים 2011-2013 יו"ר דירקטוריון, הוט- מערכות תקשורת בע"מ
יהלי רוטנברג	017332271	18.10.74	10.9.17	סמנכ"ל כספים בוק ומנהל כספים ראשי קבוצה	לא	מוסמך MBA התמחות במימון, אוניברסיטת בר-אילן תואר ראשון בכלכלה, אוניברסיטת TOURO, ניו-יורק רואה חשבון מוסמך 2012-2017 סגן בכיר לחשב הכללי, ראש חטיבת המימון והאשראי 2014-2016 דירקטור בנמל אשדוד בע"מ
גיא הדס	029654472	8.9.72	9.12.07	סמנכ"ל תקשורת תאגידית	לא	BA כלכלה ותקשורת, אוניברסיטת ת"א MBA מנהל עסקים, אוניברסיטת ת"א
איתמר הראל	028054666	18.10.70	25.10.07	סמנכ"ל, מנהל החטיבה הפרטית	לא	BA בכלכלה ומנהל עסקים MBA במנהל עסקים התמחות בשיווק וחשבונאות, האוניברסיטה העברית
לינור יוכלמן	032037939	11.2.75	19.8.07 סיום כהונה 18.2.18	יועצת משפטית למטה הקבוצה ומוזכירת הקבוצה ²³	לא	BA בוגר מנהל עסקים, המרכז הבינתחומי הרצליה LL.B בוגר משפטים, המרכז הבינתחומי הרצליה
אהוד מזומן	052176336	17.2.54	25.10.07	סמנכ"ל משאבי אנוש	לא	3 שנות לימוד באוניברסיטת תל-אביב - מדעי החברה
אמיר נחליאלי	23012313	30.5.67	1.1.09	סמנכ"ל, יועץ משפטי	לא	MBA (התמחות מורחבת מימון), אוניברסיטת ת"א BA כלכלה, האוניברסיטה העברית LL.B, האוניברסיטה העברית
דני עוז	054299953	16.6.56	1.9.98	חשב וסגן מנהל כספים ראשי	לא	BA- כלכלה וחשבונאות, האוניברסיטה העברית, רישיון רואה חשבון EMBA- ניהול אינטגרטיבי, האוניברסיטה העברית
יעקב פז	058610999	21.10.63	1.11.07	סמנכ"ל, מנהל החטיבה העסקית ביום 28.2.18 מונה גם למ"מ מנכ"ל וכיהן בתפקיד זה עד ליום 27.3.18.	לא	2006 - 2015 דירקטור חיצוני בחברת נקסטקום בע"מ מנכ"ל ובעלים 'קובי פז תקשורת וניהול בע"מ'
שרון פליישר בן יהודה	028531648	25.4.71	1.6.06	סמנכ"ל רגולציה	לא	בוגר מדעי המדינה, האוניברסיטה העברית מוסמך מדיניות ומנהל ציבורי, האוניברסיטה העברית

²³ עד ליום 22.3.17 שימשה הגב' יוכלמן כממונה על האכיפה הפנימית בתאגיד וכמזכירת הקבוצה. ביום 22.3.17, מונתה בנוסף על תפקידיה כאמור, לתפקיד יועצת משפטית למטה הקבוצה. ביום 18.2.18 חדלה לכהן כנושאת משרה בחברה.

יעקב זנו	024280018	26.7.69	1.9.15	סמנכ"ל חטיבת טכנולוגיות מידע ורשת	לא	בוגר הנדסת מחשבים - טכניון חיפה בוגר מנהל עסקים - אוניברסיטת באר שבע טכנאי אלקטרוניקה ותקשורת, מכללת בזק ירושלים 2015 - 1.9.15 ראש מנהל טכנולוגיות שירות בתי הסוהר 2012 - 2014 מנהל אגף תשתיות מחשוב בזק
אייל קמיל	057248999	30.8.61	5.12.06	סמנכ"ל תפעול ולוגיסטיקה	לא	בוגר הנדסה תעשייה וניהול, אוניברסיטת ת"א מוסמך מנהל עסקים, אוניברסיטת ת"א
ליאור סגל	025695701	9.9.73	24.1.11	מבקר פנימי	לא	בוגר בחשבונאות ובוגר לימודי תעודה בחשבונאות - כל אלו באוניברסיטת תל-אביב בוגר לימודי תעודה בביקורת פנימית וציבורית מטעם המי"ל הוסמך לעריכת דין ולראיית חשבון בישראל הוסמך סוקר הבטחת איכות מערך הביקורת הפנימית (QAR) דירקטור ב- אי. אי. ישראל - איגוד מבקרים פנימיים בישראל בע"מ
גיל רוזן	013377445	28.1.72	1.2.16	סמנכ"ל שיווק וחדשנות	לא	בוגר מנהל עסקים, המרכז הבינתחומי הרצליה 2015 - 1.2.2016 מנכ"ל (בפועל) Immmr חברת בת של דויטישה טלקום 2012-2015 סמנכ"ל תקשורת עתידית וניו מדיה דויטישה טלקום
עמיקם שורר	059821983	27.7.67	23.4.17	מנהל פעילות אסטרטגיה ופיתוח עסקי בקבוצת בזק	לא	בוגר במשפטים, אוניברסיטת בר-אילן 2011-22.3.17 סגן יו"ר דירקטוריון ודירקטור בירוקום תקשורת בע"מ 2010-22.3.17 דירקטור וחבר בוועדות דירקטוריון בבזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ 2010-היום דירקטור בחברות מקבוצת בזק. 2010-22.3.17 דירקטור בחברות מקבוצת יורקום 2008-22.3.17 יו"ר דירקטוריון סאטקום מערכות בע"מ 2011-2014 יו"ר דירקטוריון אי.גי.אר.אי בע"מ
רן גוראון	024113268	25.12.68	8.11.15	מנכ"ל החברה הבת פלאפון	לא	BA כלכלה ומנהל עסקים, אוניברסיטה עברית MBA מנהל עסקים, אוניברסיטה עברית 9.1.06 - 8.11.15 משנה למנכ"ל וסמנכ"ל שיווק בחברה
מוטי אלמליח	055734941	24.3.59	15.05.14	מנכ"ל החברה הבת בזק בינלאומי	לא	מוסמך במנהל עסקים (MBA) אוניברסיטת תל אביב בוגר מדעי החברה (BA) אוניברסיטת תל אביב 2006 - 2014 מנכ"ל יורקום תקשורת דיגיטלית בע"מ 2007 - 2014 יו"ר דירקטוריון ד.מ. (3000) הנדסה בע"מ 2011 - 2015 יו"ר דירקטוריון תפנית דיסקונט נובמבר 2015- אוקטובר 2016 יו"ר דירקטוריון כביש חוצה ישראל בע"מ מנכ"ל ובעלים א.מ. שיאים בע"מ
רון אילון	059211722	27.5.65	28.8.06	מנכ"ל החברה הבת די.בי.אס	לא	BA כלכלה, האוניברסיטה העברית בירושלים MBA כלכלה וחשבונאות, האוניברסיטה העברית בירושלים

ב. נושאי משרה אשר כיהנו בשנת הדוח אך סיימו כהונתם לפני תום שנת הדוח :

מר אלון רווה כיהן כנושא משרה בכירה בחברה במהלך שנת הדוח ועד ליום 31.5.2017.

שם	מספר ת.ז.	תאריך לידה	תקופת כהונה	התפקיד שהוא ממלא	האם הוא בעל ענין בחברה או נושא משרה בכירה או של בעל ענין בחברה	השכלתו וניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות
אלון רווה	027914290	29.10.70	11.9.16-31.5.17	סמנכ"ל כספים בזק ומנהל כספים ראשי קבוצה	לא	מוסמך מימון, London Business School LL.B, בוגר משפטים ו-BA חשבונאות, אוניברסיטת תל אביב 2012- שנת הדוח- דירקטור, Palomar Capital Management 2016-2013 סמנכ"ל כספים אקס טי הולדינגס (לשעבר "קבוצת עופר החזקות")

ג. נושאי משרה שמונו לאחר תום שנת הדוח ומכהנים במועד הדוח:

שם	מספר ת.ז.	תאריך לידה	מועד תחילת כהונה	התפקיד שהוא ממלא בתאגיד	האם הוא בעל ענין בחברה או נושא משרה בכירה או של בעל ענין בחברה	השכלתו וניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות
שלי בינהורן	066240045	14.11.82	18.2.18	מזכירת הקבוצה והממונה על האכיפה הפנימית	לא	LLB בוגרת משפטים מאוניברסיטת בר אילן BA בוגרת מדעי המדינה ותקשורת מאוניברסיטת בר אילן עורכת דין מוסמכת יוני 2017 - היום - מ"מ מזכירת הקבוצה 'בזק' החברה הישראלית לתקשורת בע"מ יוני 2013 - יוני 2017 ס. מזכירת הקבוצה 'בזק' החברה הישראלית לתקשורת בע"מ 2010-2013 עו"ד במשרד אגמון רוזנברג הכהן ושות'

16. תקנה 27: רואה החשבון של התאגיד

משרד סומך חייקין, רואי חשבון.
כתובת: הארבעה 17, מגדל המילניום KPMG, תל-אביב 6473917
טל: 03-6848000

17. תקנה 29(א): המלצות והחלטות הדירקטורים בפני האסיפה הכללית והחלטותיהם שאינן טעונות אישור אסיפה כללית בעניינים המפורטים בתקנה 29(א)

- לעניין עסקאות חריגות ראו באור 28.3.2 לדוחות הכספיים.
- החלטה מיום 29.3.17 - להמליץ לאסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה לחלק לבעלי המניות של החברה דיבידנד במזומן בסך כולל של 578 מיליון ש"ח.
- החלטה מיום 23.8.17 - להמליץ לאסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה לחלק לבעלי המניות של החברה דיבידנד במזומן בסך כולל של 708 מיליון ש"ח.
- החלטה מיום 28.3.18 - להמליץ לאסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה לחלק לבעלי המניות של החברה דיבידנד במזומן בסך כולל של 368 מיליון ש"ח.

18. תקנה 29(ג): החלטות של אסיפה כללית מיוחדת

- אישור אופן הצבעת החברה באסיפה הכללית של די.בי.אס שרותי לוויין (1998) בע"מ ("yes") בעד התקשרות yes עם חלל תקשורת בע"מ ("חלל" ו"הצדדים" בהתאמה), בתיקון/תוספת להסכם הקיים בין הצדדים מיום 4.11.2013 לחכירת מקטעי לוויין בלווייני חלל, לרבות בעד שכלולה של ההתקשרות והוצאתה לפועל (החלטה מיום 3.4.2017).

- ב. אישור מדיניות התגמול המתוקנת, בנוסח המצורף כנספח לדוח זימון האסיפה המתקן מיום 22.3.2017 (מס' אסמכתא: 2017-01-023767) (החלטה מיום 5.4.2017).
- ג. אישור עדכון לשכרה החודשי של מנכ"ל החברה (החלטה מיום 9.5.2017).
- ד. אישור חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של החברה, בסך כולל של 578 מיליון ש"ח (החלטה מיום 9.5.2017).
- ה. אישור בחירת הדירקטורים הבאים לכהונה נוספת בחברה, עד למועד האסיפה הכללית השנתית הבאה: שאול אלוביץ, אור אלוביץ, אורנה אלוביץ-פלד, רמי נומקין (דירקטור מקרב העובדים) וד"ר יהושע רוזנצוויג (החלטה מיום 9.5.2017).
- ו. אישור מינויו לראשונה של מר דוד גרנות, כדירקטור בלתי תלוי בחברה, עד למועד האסיפה הכללית השנתית הבאה (החלטה מיום 9.5.2017).
- ז. אישור מינוי משרד רואי חשבון סומך חייקין ושות', כמשרד רואי החשבון המבקר של החברה לשנת 2017 ועד למועד האסיפה הכללית השנתית הבאה, והסמכת הדירקטוריון לקבוע את שכרו לשנת 2017 (החלטה מיום 9.5.2017).
- ח. אישור מינויו לראשונה של מר זאב וורמברנד, כדירקטור חיצוני בחברה לתקופה של שלוש שנים, וזאת עד ליום 2.9.2020 (החלטה מיום 15.8.2017).
- ט. אישור חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של החברה, בסך כולל של 708 מיליון ש"ח (החלטה מיום 18.9.2017).

19. תקנה 29א(4): פטור, ביטוח או התחייבות לשיפוי לנושאי משרה

לפרטים בנוגע לפטור, ביטוח או התחייבות לשיפוי לנושאי משרה, ראו באור 28.6 לדוחות הכספיים.

28.3.2018
תאריך

“בזק” החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

שם החותמים ותפקידם:
דוד גרנות, מ"מ יו"ר הדירקטוריון
סטלה הנדלר, המנהל הכללי

שאלון ממשל תאגידי¹

עצמאות הדירקטוריון		
לא נכון	נכון	
	√	<p>1. בכל שנת הדיווח כיהנו בתאגיד שני דירקטורים חיצוניים או יותר.</p> <p>בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו שני דירקטורים חיצוניים אינה עולה על 90 ימים, כאמור בסעיף 363א.ב(10) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד שני דירקטורים חיצוניים או יותר בשנת הדיווח (ובכלל זה גם תקופת כהונה שאושרה בדיעבד, תוך הפרדה בין הדירקטורים החיצוניים השונים):</p> <p>דירקטור א': 0.</p> <p>דירקטור ב': 0.</p> <p>מספר הדירקטורים החיצוניים המכהנים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: 3.</p>

¹ פורסם במסגרת הצעות חקיקה לשיפור הדוחות ביום 16.3.2014.

		<p>2. שיעור² הדירקטורים הבלתי תלויים³ המכהנים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: 5/9.</p> <p>שיעור הדירקטורים הבלתי תלויים שנקבע בתקנון⁴ התאגיד⁵: _____.</p> <p>☒ לא רלוונטי (לא נקבעה הוראה בתקנון).</p>
	√	<p>3. בשנת הדיווח נערכה בדיקה עם הדירקטורים החיצוניים (והדירקטורים הבלתי תלויים) ונמצא כי הם קיימו בשנת הדיווח את הוראת סעיף 240(ב) ו-(ו) לחוק החברות לעניין היעדר זיקה של הדירקטורים החיצוניים (והבלתי תלויים) המכהנים בתאגיד וכן מתקיימים בהם התנאים הנדרשים לכהונה כדירקטור חיצוני (או בלתי תלוי). <u>ר' הערה בסוף השאלון.</u></p>
	√	<p>4. כל הדירקטורים אשר כיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, אינם כפופים⁶ למנהל הכללי, במישרין או בעקיפין (למעט דירקטור שהוא נציג עובדים, אם קיימת בתאגיד נציגות לעובדים).</p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, הדירקטור כפוף למנהל הכללי כאמור) - יצוין שיעור הדירקטורים שלא עמדו במגבלה האמורה: _____.</p>
	√	<p>5. כל הדירקטורים שהודיעו על קיומו של ענין אישי שלהם באישור עסקה שעל סדר יומה של הישיבה, לא נכחו בדיון ולא השתתפו בהצבעה כאמור (למעט דיון ו/או הצבעה בנסיבות המתקיימות לפי סעיף 278(ב) לחוק החברות):</p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון" -</p> <p>האם היה זה לשם הצגת נושא מסוים על ידו בהתאם להוראות סעיף 278(א) סיפה:</p>

² בשאלון זה, "שיעור" - מספר מסוים מתוך הסך הכל. כך לדוגמה 3/8.

³ לרבות "דירקטורים חיצוניים" כהגדרתם בחוק החברות.

⁴ לענין שאלה זו - "תקנון" לרבות על פי הוראת דין ספציפית החלה על התאגיד (לדוגמה בתאגיד בנקאי - הוראות המפקח על הבנקים).

⁵ חברת איגרות חוב אינה נדרשת לענות על סעיף זה.

⁶ לעניין שאלה זו - עצם כהונה כדירקטור בתאגיד מוחזק הנמצא בשליטת התאגיד, לא ייחשב כ"כפיפות", מאידך, כהונת דירקטור בתאגיד המכהן כנושא משרה (למעט דירקטור) ו/או עובד בתאגיד המוחזק שבשליטת התאגיד ייחשב כ"כפיפות" לעניין שאלה זו.

		<p>☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה).</p> <p>יצוין שיעור הישיבות בהם דירקטורים כאמור נכחו בדיון ו/או השתתפו בהצבעה למעט בנסיבות כאמור בס"ק א: _____</p>	
	√	<p>6. בעל השליטה (לרבות קרובו ו/או מי מטעמו), שאינו דירקטור או נושא משרה בכירה אחר בתאגיד, לא נכח בישיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח.</p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, בעל שליטה ו/או קרובו ו/או מי מטעמו שאינו חבר דירקטוריון ו/או נושא משרה בכירה בתאגיד נכח בישיבות הדירקטוריון כאמור) – יצוינו הפרטים הבאים לגבי נוכחות כל אדם נוסף בישיבות הדירקטוריון כאמור:</p> <p>זהות: _____.</p> <p>תפקיד בתאגיד (ככל וקיים): _____.</p> <p>פירוט הזיקה לבעל השליטה (אם מי שנכח אינו בעל השליטה עצמו): _____.</p> <p>האם היה זה לשם הצגת נושא מסוים על ידו: ☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה).</p> <p>שיעור נוכחותו⁷ בישיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח לשם הצגת נושא מסוים על ידו: _____, נוכחות אחרת: _____.</p> <p>☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).</p>	

⁷ תוך הפרדה בין בעל השליטה, קרובו ו/או מי מטעמו.

כשירות וכישורי הדירקטורים		
לא נכון	נכון	
√		7. בתקנון התאגיד לא קיימת הוראה המגבילה את האפשרות לסיים מיידית את כהונתם של כלל הדירקטורים בתאגיד, שאינם דירקטורים חיצוניים (לעניין זה – קביעה ברוב רגיל אינה נחשבת מגבלה) ⁸ . אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, קיימת מגבלה כאמור) יצוין –
		א. פרק הזמן שנקבע בתקנון לכהונת דירקטור: <u>לגבי דירקטור שאינו דירקטור חיצוני – ממועד המינוי ועד למועד האסיפה הכללית השנתית הבאה, לגבי דירקטור חיצוני – בהתאם להוראות חוק החברות.</u>
		ב. הרוב הדרוש שנקבע בתקנון לסיום כהונתם של הדירקטורים: <u>רוב מיוחד (הרוב הדרוש לצורך אישורה של עסקה חריגה עם בעל שליטה, בהתאם להוראות חוק החברות).</u>
		ג. מניין חוקי שנקבע בתקנון באסיפה הכללית לשם סיום כהונתם של הדירקטורים: <u>מניין רגיל – שני חברים המחזיקים או המייצגים 25% ומעלה מכח ההצבעה של החברה.</u>
		ד. הרוב הדרוש לשינוי הוראות אלו בתקנון: <u>רוב רגיל.</u>
	√	8. התאגיד דאג לעריכת תוכנית הכשרה לדירקטורים חדשים, בתחום עסקי התאגיד ובתחום הדין החל על התאגיד והדירקטורים, וכן דאג לעריכת תכנית המשך להכשרת דירקטורים מכהנים, המותאמת, בין השאר, לתפקיד שהדירקטור ממלא בתאגיד.

⁸ חברת איגרות חוב אינה נדרשת לענות על סעיף זה.

		אם תשובתכם הינה "נכון"- יצוין האם התוכנית הופעלה בשנת הדיווח: ☒ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה)		
	√	<p>בתאגיד נקבע מספר מזערי נדרש של דירקטורים בדירקטוריון שעליהם להיות בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.</p> <p>אם תשובתכם הינה "נכון" - יצוין המספר המזערי שנקבע: <u>ארבעה דירקטורים (בתוכם דירקטור חיצוני אחד).</u></p>	א.	9.
		<p>מספר הדירקטורים שכיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח -</p> <p>בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית⁹: 7.</p> <p>בעלי כשירות מקצועית¹⁰: 2.</p> <p>במקרה שהיו שינויים במספר הדירקטורים כאמור בשנת הדיווח, יינתן הנתון של המספר הנמוך ביותר (למעט בתקופת זמן של 60 ימים מקרות השינוי) של דירקטורים מכל סוג שכיהנו בשנת הדיווח.</p>	ב.	
	√	<p>בכל שנת הדיווח כלל הרכב הדירקטוריון חברים משני המינים.</p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יצוין פרק הזמן (בימים) בו לא התקיים האמור: _____.</p> <p>בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו דירקטורים משני המינים אינה עולה על 60 ימים, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד דירקטורים משני המינים: _____.</p>	א.	10.
		<p>מספר הדירקטורים מכל מין המכהנים בדירקטוריון התאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה:</p> <p>גברים: 8, נשים: 2. <u>ר' הערה בסוף השאלון.</u></p>	ב.	

⁹ לאחר הערכת הדירקטוריון, בהתאם להוראות תקנות החברות (תנאים ומבנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"ו – 2005.

¹⁰ ר' ה"ש 9.

ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית)							
לא נכון	נכון						
_____	_____	<p>מספר ישיבות הדירקטוריון שהתקיימו במהלך כל רבעון בשנת הדיווח:</p> <p>רבעון ראשון (שנת 2017): <u>5</u>.</p> <p>רבעון שני: <u>11</u>.</p> <p>רבעון שלישי: <u>7</u>.</p> <p>רבעון רביעי: <u>12</u>.</p>					
_____	_____	<p>לצד כל אחד משמות הדירקטורים שניהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, יצוין שיעור¹¹ השתתפותו בישיבות הדירקטוריון (בס"ק זה - לרבות ישיבות ועדות הדירקטוריון בהן הוא חבר, וכמצוין להלן) שהתקיימו במהלך שנת הדיווח (ובהתייחס לתקופת כהונתו): <u>ר' הערה בסוף השאלון</u>.</p> <p>(יש להוסיף שורות נוספות לפי מספר הדירקטורים).</p>					
		שם הדירקטור	שיעור השתתפותו בישיבות הדירקטוריון	שיעור השתתפותו בישיבות הועדה לבחינת הדוחות כספיים ¹³	שיעור השתתפותו בישיבות ועדת ביקורת ¹²	שיעור השתתפותו בישיבות הועדה לגבי דירקטור החבר בוועדה זו.	שיעור השתתפותו בישיבות הועדה לגבי דירקטור החבר בוועדה זו.

¹¹ ר' ה"ש 2.

¹² לגבי דירקטור החבר בוועדה זו.

¹³ לגבי דירקטור החבר בוועדה זו.

¹⁴ לגבי דירקטור החבר בוועדה זו.

		ועדת בטחון – 1/1				19/19	שאול אלוביץ			
				2/2		28/28	דוד גרנות			
		ועדת אכיפה פנימית – 2/2 ועדת בטחון – 1/1	8/8	10/10	20/21	33/35	יהושע רוזנצוויג			
		ועדת אכיפה פנימית – 1/1 ועדת בטחון – 1/1	8/8	10/10	21/21	35/35	מרדכי קרת			
					1/1	4/7	אלדד בן-משה			
		ועדת אכיפה פנימית – 1/1	8/8	9/10	20/21	34/35	טלי סימון			
		ועדת אכיפה פנימית – 1/1	7/7		12/12	20/21	חגי הרמן			
		ועדת אכיפה פנימית – 1/1				1/3	עמיקם שורר			

						34/35	רמי נומקין			
						31/32	אורנה אלוביץ-פלד			
						19/19	אור אלוביץ			
				1/1		8/9	13/13	זאב וורמברנד		
√		בשנת הדיווח קיים הדירקטוריון דיון אחד לפחות לעניין ניהול עסקי התאגיד בידי המנהל הכללי ונושאי המשרה הכפופים לו, בלא נוכחותם וניתנה להם הזדמנות להביע את עמדתם.								12.

הפרדה בין תפקידי המנהל הכללי ויושב ראש הדירקטוריון			
לא נכון	נכון		
	√	בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון אינה עולה על 60 ימים כאמור בסעיף 363א. (2) לחוק החברות), ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון כאמור: 0. ר' הערה בסוף השאלון.	13.
	√	בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד מנהל כללי. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהן בתאגיד מנכ"ל אינה עולה על 90 ימים כאמור בסעיף 363א. (6) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהן בתאגיד מנכ"ל כאמור: 0. ר' הערה בסוף השאלון.	14.
		בתאגיד בו מכהן יו"ר הדירקטוריון גם כמנכ"ל התאגיד ו/או מפעיל את סמכויותיו, כפל הכהונה אושר בהתאם להוראות סעיף 121(ג) לחוק החברות ¹⁵ . ☒ לא רלוונטי (ככל שלא מתקיים בתאגיד כפל כהונה כאמור).	15.
	√	המנכ"ל אינו קרוב של יו"ר הדירקטוריון. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, המנכ"ל הנו קרוב של יו"ר הדירקטוריון) –	16.
_____	_____	תצוין הקרבה המשפחתית בין הצדדים: _____.	א.

¹⁵ בחברת איגרות חוב – אישור בהתאם לסעיף 121(ד) לחוק החברות.

		<p>הכהונה אושרה בהתאם לסעיף 121(ג) לחוק החברות¹⁶ :</p> <p>כן ☐</p> <p>לא ☐</p> <p><i>(יש לסמן x במשבצת המתאימה)</i></p>	ב.		
	√	<p>בעל שליטה או קרובו <u>אינו</u> מכהן כמנכ"ל או כנושא משרה בכירה בתאגיד, למעט כדירקטור.</p> <p>☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).</p>			17.

ועדת הביקורת					
לא נכון	נכון				
		<p>בועדת הביקורת <u>לא</u> כיהן בשנת הדיווח -</p>			18.
	√	<p>בעל השליטה או קרובו.</p> <p>☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).</p>	א.		

¹⁶ בחברת איגרות חוב – אישור בהתאם לסעיף 121(ד) לחוק החברות.

	√	יו"ר הדירקטוריון.	ב.		
	√	דירקטור המועסק על ידי התאגיד או על ידי בעל השליטה בתאגיד או בידי תאגיד בשליטתו.	ג.		
	√	דירקטור הנותן לתאגיד או לבעל השליטה בתאגיד או תאגיד בשליטתו שירותים דרך קבע.	ד.		
	√	דירקטור שעיקר פרנסתו על בעל השליטה. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).	ה.		
	√	מי שאינו רשאי להיות חבר בוועדת ביקורת, ובכלל זה בעל שליטה או קרובו, לא נכח בשנת הדיווח בישיבות ועדת הביקורת, למעט בהתאם להוראות סעיף 115(ה) לחוק החברות.			19.
	√	מנין חוקי לדיון ולקבלת החלטות בכל ישיבות ועדת הביקורת שהתקיימו בשנת הדיווח היה רוב של חברי הוועדה, כאשר רוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ואחד מהם לפחות היה דירקטור חיצוני. אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יצוין שיעור הישיבות בהן לא התקיימה הדרישה כאמור : _____.			20.
	√	ועדת הביקורת קיימה בשנת הדיווח ישיבה אחת לפחות בנוכחות המבקר הפנימי ורואה החשבון המבקר ובלא נוכחות של נושאי משרה בתאגיד שאינם חברי הוועדה, לעניין ליקויים בניהול העסקי של התאגיד.			21.
	√	בכל ישיבות ועדת הביקורת בה נכח מי שאינו רשאי להיות חבר הוועדה, היה זה באישור יו"ר הוועדה ו/או לבקשת הוועדה (לגבי היועץ המשפטי ומזכיר התאגיד שאינו בעל שליטה או קרובו).			22.
	√	בשנת הדיווח היו בתוקף הסדרים שקבעה ועדת הביקורת לגבי אופן הטיפול בתלונות של עובדי התאגיד בקשר לליקויים בניהול עסקיו ולגבי ההגנה שתינתן לעובדים שהתלוננו כאמור.			23.

	√	<p>ועדת הביקורת (ו/או הועדה לבחינת הדוחות הכספיים) הניחה את דעתה כי היקף עבודתו של רואה החשבון המבקר ושכר טרחתו ביחס לדוחות הכספיים בשנת הדיווח, היו נאותים לשם ביצוע עבודת ביקורת וסקירה ראויים.</p>	.24
--	---	---	-----

תפקידי הועדה לבחינת הדוחות הכספיים (להלן - הועדה) בעבודתה המקדימה לאישור הדוחות הכספיים				
לא נכון	נכון			
_____	_____	<p>יצוין פרק הזמן (בימים) אותו קבע הדירקטוריון כזמן סביר להעברת המלצות הועדה לקראת הדיון בדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים: <u>3 ימים בעת אישור הדוחות התקופתיים ו-2 ימים בעת אישור הדוחות הרבעוניים.</u></p>	א.	.25
_____	_____	<p>מספר הימים שחלפו בפועל בין מועד העברת ההמלצות לדירקטוריון למועד הדיון בדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים:</p> <p>דוח רבעון ראשון (שנת 2017): <u>3 ימים.</u></p> <p>דוח רבעון שני: <u>3 ימים.</u></p> <p>דוח רבעון שלישי: <u>3 ימים.</u></p> <p>דוח שנתי: <u>3 ימים.</u></p>	ב.	

		<p>מספר הימים שחלפו בין מועד העברת טיוטת הדוחות הכספיים לדירקטורים למועד הדיון בדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים:</p> <p>דוח רבעון ראשון (שנת 2017): <u>6 ימים</u>.</p> <p>דוח רבעון שני: <u>3 ימים</u>.</p> <p>דוח רבעון שלישי: <u>3 ימים</u>.</p> <p>דוח שנתי: <u>5 ימים</u>.</p>	ג.	
	√	<p>רואה החשבון המבקר של התאגיד השתתף בכל ישיבות הוועדה והדירקטוריון, בה נדונו הדוחות הכספיים של התאגיד המתייחסים לתקופות הנכללות בשנת הדיווח.</p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון", יצוין שיעור השתתפותו: _____</p>		26.
—	—	<p>בועדה התקיימו בכל שנת הדיווח ועד לפרסום הדוח השנתי, כל התנאים המפורטים להלן:</p>		27.
	√	<p>מספר חברה לא פחת משלושה (במועד הדיון בועדה ואישור הדוחות כאמור).</p>	א.	
	√	<p>התקיימו בה כל התנאים הקבועים בסעיף 115(ב) ו-(ג) לחוק החברות (לענין כהונת חברי ועדת ביקורת).</p>	ב.	
	√	<p>יו"ר הוועדה הוא דירקטור חיצוני.</p>	ג.	
	√	<p>כל חברה דירקטורים ורוב חברה דירקטורים בלתי תלויים.</p>	ד.	
	√	<p>לכל חברה היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים ולפחות אחד מהדירקטורים הבלתי תלויים הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.</p>	ה.	

	√	חברי הוועדה נתנו הצהרה עובר למינוים.	ו.	
	√	המניין החוקי לדיון ולקבלת החלטות בוועדה היה רוב חבריה ובלבד שרוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ובהם דירקטור חיצוני אחד לפחות.	ז.	
_____	_____	אם תשובתכם הנה "לא נכון" לגבי אחד או יותר מסעיפי המשנה של שאלה זו, יצוין ביחס לאיזה דוח (תקופתי/רבעוני) לא התקיים התנאי האמור וכן התנאי שלא התקיים: _____.		

ועדת תגמול				
לא נכון	נכון			
	√	הועדה מנתה, בשנת הדיווח, לפחות שלושה חברים והדירקטורים החיצוניים היוו בה רוב (במועד הדיון בוועדה). ☐ לא רלוונטי (לא התקיים דיון).		28.
	√	תנאי כהונתם והעסקתם של כל חברי ועדת התגמול בשנת הדיווח הינם בהתאם לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.		29.
_____	_____	בועדת התגמול לא כיהן בשנת הדיווח -		30.
	√	א. בעל השליטה או קרובו.		

		☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).		
	√	יו"ר הדירקטוריון.	ב.	
	√	דירקטור המועסק על ידי התאגיד או על ידי בעל השליטה בתאגיד או בידי תאגיד בשליטתו.	ג.	
	√	דירקטור הנותן לתאגיד או לבעל השליטה בתאגיד או תאגיד בשליטתו שירותים דרך קבע.	ד.	
	√	דירקטור שעיקר פרנסתו על בעל השליטה. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).	ה.	
	√	בעל שליטה או קרובו לא נכחו בשנת הדיווח בישיבות ועדת התגמול, למעט אם קבע יו"ר הועדה כי מי מהם נדרש לשם הצגת נושא מסוים.		31.
	√	ועדת התגמול והדירקטוריון לא עשו שימוש בסמכותם לפי סעיפים 267א(ג), 272(ג)(3) ו-272(ג)(1)(ג) לאישור עסקה או מדיניות תגמול, למרות התנגדותה של האסיפה הכללית. אם תשובתכם הנה "לא נכון" יצוין – סוג העסקה שאושרה כאמור: _____ מספר הפעמים בהן נעשה שימוש בסמכותם בשנת הדיווח: _____		32.

מבקר פנים		
לא נכון	נכון	
	√	33. יו"ר הדירקטוריון או מנכ"ל התאגיד הוא הממונה הארגוני על המבקר הפנימי בתאגיד.
	√	34. יו"ר הדירקטוריון או ועדת הביקורת אישרו את תכנית העבודה בשנת הדיווח. בנוסף, יפורטו נושאי הביקורת בהם עסק המבקר הפנימי בשנת הדיווח: <u>נושאי רכש, שירות ומכירות, תשלומים, טכנולוגיות, אכיפה, נושאים המצוינים בפרק ה' ועוד.</u> (יש לסמן x במשבצת המתאימה).
—	—	35. היקף העסקת המבקר הפנימי בתאגיד בשנת הדיווח (בשעות ¹⁷): כ- 16,700
	√	בשנת הדיווח התקיים דיון (בועדת הביקורת או בדירקטוריון) בממצאי המבקר הפנימי.
	√	36. המבקר הפנימי אינו בעל ענין בתאגיד, קרובו, רו"ח מבקר או מי מטעמו וכן אינו מקיים קשרים עסקיים מהותיים עם התאגיד, בעל השליטה בו, קרובו או תאגידים בשליטתם.

¹⁷ כולל שעות עבודה שהושקעו בתאגידים מוחזקים ובביקורת מחוץ לישראל, ולפי העניין, הן על ידי המבקר הפנימי של החברה והן על ידי המבקרים הפנימיים בחברות הבנות של החברה.

עסקאות עם בעלי עניין

לא נכון	נכון	
√		<p>37. בעל השליטה או קרובו (לרבות חברה שבשליטתו) אינו מועסק על-ידי התאגיד או נותן לו שירותי ניהול. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, בעל השליטה או קרובו מועסק על ידי התאגיד או נותן לו שירותי ניהול) יצוין – מספר הקרובים (לרבות בעל השליטה) המועסקים על-ידי התאגיד (לרבות חברות שבשליטתם ו/או באמצעות חברות ניהול): <u>ר' הערה בסוף השאלון.</u></p> <p>- האם הסכמי העסקה ו/או שירותי הניהול כאמור אושרו בידי האורגים הקבועים בדין:</p> <p>☒ כן - הענקת שירותי ניהול לחברה בשנת הדוח על ידי בעלת השליטה בחברה הינה בהתאם להסכם שהארכתו אושרה ע"י האסיפה הכללית ביום 30.6.16.</p> <p>☐ לא</p> <p>(יש לסמן x במשבצת המתאימה)</p> <p>☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה). _____.</p>
	√	<p>38. למיטב ידיעת התאגיד, לבעל השליטה אין עסקים נוספים בתחום פעילותו של התאגיד (בתחום אחד או יותר). <u>ר' הערה בסוף השאלון.</u></p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון" – יצוין האם נקבע הסדר לתיחום פעילויות בין התאגיד ובעל השליטה בו:</p>

			☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה) ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).
--	--	--	--

הערות סיום לשאלון :

1. עצמאות הדירקטוריון

סעיף 3 – ביחס לדח"צ זאב וורמברנד העלו בדיקות אלו שאלה ביחס להתקשרויות במהלך העסקים הרגיל בין קופת חולים מאוחדת אשר הדח"צ מכהן כמנכ"ל שלה לבין החברה וחברה בת. החברה בחנה את הענין ולדעתה ההתקשרויות אינן מהוות זיקה. החברה העלתה את הנושא בפני רשות ניירות ערך ובמועד הגשת הדוח מצוי הנושא בליבון.

2. כישורים וכישורי הדירקטורים

סעיף 10ב – יצוין כי במועד פרסום שאלון זה, אחת משתי הנשים המכהנות בדירקטוריון החברה היא הגב' אורנה אלוביץ-פלד, אשר ביום 25.2.18 הודיעה על מינוי מר עמי ברלב כדירקטור חליף שלה בדירקטוריון החברה ומאז ונכון למועד שאלון זה אינה משמשת כדירקטורית בפועל. במענה השאלה נלקחו בחשבון הן אלוביץ-פלד והן ברלב.

3. ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית)

סעיף 11ב – יצוין, כי בעמודת שיעור ההשתתפות בישיבות ועדות דירקטוריון נוספות ההתייחסות הינה לוועדות דירקטוריון קבועות בלבד ולא כולל ועדות לא קבועות שהוקמו לצורך נושאים מסוימים.

בשנת הדוח התקיימו ישיבות דירקטוריון ללא השתתפותם של הדירקטורים (נכון לשנת הדוח) מר שאול אלוביץ ובנו, מר אור אלוביץ בשל קיומם של תנאים מגבילים עקב חקירת רשות ניירות ערך מיום 20.6.17. בשנת הדוח (במועדים בהם לא היו מוגבלים הדירקטורים הנ"ל בעקבות חקירת רשות ני"ע מהשתתפות בישיבות הדירקטוריון) התקיימו שלוש ישיבות דירקטוריון שעל סדר יומן עמדו רק נושאים בהם היו בעלת השליטה ונציגיו, קרי הדירקטורים (נכון לשנת הדוח ולמועדי אותן ישיבות) שאול אלוביץ, אור אלוביץ, אורנה אלוביץ-פלד ו/או עמיקם שורר מנועים מלהשתתף (בעקבות עניין אישי או שהם נגזרת של חקירת רשות ני"ע). בישיבות אלו, בהתאם להוראות החוק, לא השתתפו הדירקטורים הנ"ל או חלק מהם, לפי העניין, ועל כן ישיבות אלו לא הובאו במניין הישיבות שנמנו עבורם (לפי העניין). (בישיבות אחרות בהן נכלל נושא כאמור על סדר היום, לא השתתפו דירקטורים אלו בעת הדיון בנושא זה בלבד). הדירקטור הבלתי תלוי אלדד בן-משה חדל לכהן כחבר ועדת ביקורת של החברה ביום 12.1.17 וכחבר דירקטוריון של החברה ביום 8.5.17. ביום 22.3.17 חדל עמיקם שורר מלכהן כדירקטור בחברה. ביום 9.5.17 מונה מר דוד גרנות כדירקטור בלתי תלוי בחברה וכחבר בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, כאשר ביום 28.6.17 מונה דוד גרנות כמ"מ יו"ר דירקטוריון החברה ובאותו מועד חדל לכהן כחבר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של החברה. ביום 2.9.17 חדל חגי הרמן לכהן כדירקטור חיצוני בחברה וכן כיו"ר ועדת תגמול וכחבר בוועדת ביקורת ובוועדת אכיפה פנימית של החברה. ביום 3.9.17 החל זאב וורמברנד לכהן כדירקטור חיצוני וכחבר בוועדת תגמול, בוועדת ביקורת ובוועדת אכיפה פנימית של החברה.

4. הפרדה בין תפקידי המנהל הכללי ויושב ראש הדירקטוריון

סעיף 13 – בתקופה החל מ-20.6.2017 הוטלו על יו"ר הדירקטוריון מר שאול אלוביץ מגבלות שהגבילו את תפקודו כיו"ר הדירקטוריון באופן מלא או חלקי עקב חקירתו ע"י רשות ניירות ערך. לפיכך מינה הדירקטוריון ביום 28.6.2017 את הדירקטור הבלתי תלוי מר דוד גרנות כמ"מ יו"ר הדירקטוריון.

סעיף 14 – בתקופה החל מ-21.6.2017 הוטלו על המנכ"ל מגבלות שהגבילו את תפקודה כמנכ"ל באופן מלא או חלקי עקב חקירתה ע"י רשות ני"ע. מיום 13.7.2017 עד 21.7.2017 היתה מנועה מליצור כל קשר עם החברה, ומיום 21.7.2017 עד 1.11.2017 הוטלו עליה מגבלות חלקיות שלא כללו הגבלות משמעותיות בביצוע תפקידה.

5. עסקאות עם בעלי עניין

סעיף 37 – בתאגיד ובחברות בשליטתו אין מועסקים בעלי שליטה או קרוביהם. בשנת הדוח, העניקה חברת יורוקום תקשורת בע"מ ("יורוקום"), בשליטת בעל השליטה בחברה, שירותי ניהול לתאגיד. במסגרת שירותי הניהול על פי הסכם הניהול, מעמידה חברת יורוקום לתאגיד את שירותיו של מר שאול אלוביץ, וכן את שירותיהם של יועצים מטעם חברת הניהול, ביניהם אור אלוביץ, בנו של בעל השליטה ואורנה אלוביץ-פלד, אשתו של אור וכלתו של בעל השליטה.

סעיף 38 – בעל השליטה אינו עוסק במישרין בתחום הפעילות של התאגיד. עם זאת יצוין, כי חברות שבשליטתו מהוות (והיוו גם במהלך השנים עובר לרכישת השליטה בחברה) ספק מרכזי של שירותים, ציוד ואמצעים אחרים אשר החברה והחברות הבנות רוכשות מהן לצורך הפעילות בתחומי פעילותן. המוצרים והשירותים המרכזיים הנרכשים כאמור מחברות בשליטת בעל השליטה הינם ציוד קצה לפעילות הטלפוניה הסלולרית והקוויית, ממירים וקיבולת לוויין לשירותי טלוויזיה בכבלים. יצוין עוד כי בעל השליטה עוסק בהפצה, באמצעות מפיצים, של מוצר מסוים אשר גם חברה בת של החברה עוסקת במכירתו כמפיץ. מדובר בפעילות בהיקף זניח מבחינת החברה.

יו"ר הועדה לבחינת הדוחות הכספיים: _____

יו"ר ועדת הביקורת: _____

מ"מ יו"ר הדירקטוריון: _____

פרק ה'
דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על
הדיווח הכספי ועל הגילוי לשנה שהסתיימה
ביום 31 בדצמבר 2017

ביום 20.6.2010 אישר יושב ראש הרשות לניירות ערך בישראל, כי דיווחי החברה בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית יעשו במתכונת שנקבעה בהוראות ה-SOX, וזאת כל עוד החברה מיישמת את הוראות ה-SOX בהתאם לדרישות הדין בארה"ב וכל עוד החברה מהווה חברה בת מהותית של חברה נסחרת בארה"ב.

בהתאם לאישור האמור החלה החברה בשנת 2011 ליישם את הוראות ה-SOX בהתאם לדרישות הדין בארה"ב.

לאור מגבלות החלות על החברה מכוח הדין הישראלי ביחס לביצוע הליכי חקירה פנימית בקשר עם הנושאים שעלו במסגרת חקירות רשות ניירות ערך ומשטרת ישראל (להלן: "החקירות") (לעניין זה ראו סעיף 1.1.6 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח תקופתי זה), החברה איננה יכולה להשלים, בשלב זה, בקורות ובדיקות הקשורות לנושאים שעלו במסגרת החקירות.

בעוד שבהתאם להוראות ה-SOX והוראות הדין האמריקאי המגבלות האמורות אינן מאפשרות הוצאת דוח המתייחס לבקרה הפנימית, הרי שבהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), תש"ל - 1970 (להלן: "תקנות דוחות תקופתיים ומיידיים") והדין הישראלי אין מניעה להוצאת דוח כאמור, הכולל גילוי לפיו לאור המגבלות החלות על החברה בשל הדין הישראלי, הדוחות של החברה (ובכלל זה, פרק זה וההצהרות הכלולות בו) אינם כוללים התייחסות לנושאים נשוא החקירות ולהשפעתם האפשרית, אם בכלל, על הדוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.

לאור האמור, החל מהדוח התקופתי לשנת 2017 החברה מדווחת על תהליכי הערכת אפקטיביות של הבקרה הפנימית בהתאם לתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים תחת המגבלה האמורה. בהתאם, כלול בפרק זה דוח שנתי בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, הצהרת מנהל כללי והצהרת סמנכ"ל כספים חברה ומנהל כספים ראשי קבוצה, והכל בהתאם לתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים.

תהליכי הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית בהתאם לתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים בוצעו במקביל לביצוע הליכי SOX אשר בוצעו אף הם בכפוף למגבלות החלות על החברה.

(1) דוח בדבר הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:

**דוח שנתי בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי לפי תקנה 9ב(א)
לתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים:**

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון של "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן – התאגיד), אחראית לקביעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד.

לעניין זה, חברי ההנהלה הם:

1. סטלה הנדלר, מנהל כללי;
2. יעקב פז, סמנכ"ל החטיבה העסקית;
3. אהוד מזומן, סמנכ"ל חטיבת משאבי אנוש;
4. אייל קמיל, סמנכ"ל חטיבת תפעול ולוגיסטיקה;
5. איתמר הראל, סמנכ"ל חטיבה פרטית;
6. אמיר נחליאלי, יועץ משפטי;
7. גיא הדס, סמנכ"ל תקשורת תאגידית;
8. גיל רוזן, סמנכ"ל חטיבת שיווק;
9. יהלי רוטנברג, סמנכ"ל כספים חברה ומנהל כספים ראשי קבוצה
10. יעקב זנו, סמנכ"ל חטיבת טכנולוגיות ורשת;
11. שרון פליישר בן-יהודה, סמנכ"ל רגולציה.

בנוסף לחברי ההנהלה כאמור, במטה הקבוצה מכהנים:

1. יהודה פורת, מנהל יחידת הבטחון;
2. ליאור סגל, המבקר הפנימי;
3. עמיקם שורר, מנהל אסטרטגיה ופיתוח עסקי בקבוצה;
4. שלי ביינהורן, מזכירת הקבוצה והממונה על האכיפה הפנימית.

בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי כוללת בקורות ונהלים הקיימים בתאגיד, אשר תוכננו בידי המנהל הכללי ונושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או תחת פיקוחם, או בידי מי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, בפיקוח דירקטוריון התאגיד, אשר נועדו לספק מידה סבירה של ביטחון בהתייחס למהימנות הדיווח הכספי ולהכנת הדוחות

בהתאם להוראות הדין, ולהבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלות בדוחות שהוא מפרסם על פי הוראות הדין נאסף, מעובד, מסוכם ומדווח במועד ובמתכונת הקבועים בדין. הבקרה הפנימית כוללת, בין השאר, בקרות ונהלים שתוכננו להבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלותו כאמור, נצבר ומועבר להנהלת התאגיד, לרבות למנהל הכללי ולנושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או למי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, וזאת כדי לאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישת הגילוי.

בשל המגבלות המבניות שלה, בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אינה מיועדת לספק ביטחון מוחלט שהצגה מוטעית או השמטת מידע בדוחות תימנע או תתגלה.

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, ביצעה בדיקה והערכה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד והאפקטיביות שלה;

הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי והגילוי שביצעה ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון כללה:

1. מיפוי וזיהוי היחידות העסקיות הרלוונטיות, החשבונות והתהליכים העסקיים אשר התאגיד רואה כמהותיים מאוד לדיווח הכספי ולגילוי;
2. בחינה ועדכון של סיכוני הדיווח והגילוי;
3. עדכון תיעוד הבקרות הנותנות מענה לסיכונים אשר זוהו וכן תיעוד בקרות חדשות;
4. בדיקת והערכת אפקטיביות התפקוד של הבקרות כאמור;
5. הערכה כוללת של אפקטיביות הבקרה הפנימית.

מודל הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי והגילוי הושתת על ארבעת הרכיבים להלן:

1. בקרות ברמת הארגון (Entity Level Controls);
2. תהליך עריכה וסגירת הדוחות;
3. בקרות כלליות על מערכות המידע (ITGC);
4. תהליכים מהותיים מאוד לדיווח הכספי ולגילוי: הכנסות, רכש, רכוש קבוע ושכר.

בהתבסס על הערכת האפקטיביות שביצעה ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון כמפורט לעיל, הדירקטוריון והנהלת התאגיד הגיעו למסקנה, כי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד ליום 31 בדצמבר 2017 אינה אפקטיבית בשל מספר ליקויים משמעותיים שזוהו בבקרות ברמת הארגון (Entity Level Controls), ואשר לדעת ההנהלה והדירקטוריון מגיעים במצטבר לכדי חולשה מהותית כמפורט להלן.

כנגד התאגיד ודי.בי.אס מתנהלת חקירה של רשות ניירות ערך. במסגרת חקירה זו נחקרו יו"ר דירקטוריון החברה (באותה עת), מנכ"ל החברה, מנכ"ל די.בי.אס, סמנכ"ל הכספים של די.בי.אס וכן נושאי משרה ובעלי תפקידים נוספים בקבוצת בזק. ביום 6.11.2017 פרסמה רשות ניירות ערך הודעה לתקשורת בדבר סיום החקירה והעברת תיק החקירה לפרקליטות מחוז ת"א (מיסוי וכלכלה). בהתאם להודעה, הגיעה רשות ניירות ערך למסקנה כי קיימת תשתית ראייתית, לכאורה, המבססת את מעורבות החשודים המרכזיים בתיק בעבירות של קבלת כספים במרמה, הדלפת חומרי הוועדה הבלתי תלויה לבעל השליטה ומקורביו בקשר עם עסקאות בעלי עניין, וקידום אינטרסים של התאגיד במשרד התקשורת תוך ביצוע עבירות על חוק העונשין וחוק ניירות ערך.

ביום 18.2.2018 נפתחה חקירה נוספת של רשות ניירות ערך ומשטרת ישראל כנגד מספר נושאי משרה בכירים בתאגיד. למיטב ידיעת התאגיד, נושאי המשרה חשודים ביחד עם אחרים בעבירות של קבלת דבר במרמה, עבירות מנהלים, שיבוש מהלכי משפט, שוחד, עבירות לפי חוק ניירות ערך, מרמה והפרת אמונים בתאגיד וחלקם גם בעבירות על פי חוק איסור הלבנת הון.

לפירוט נוסף בעניינים אלה ראו סעיף 1.1.6 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח תקופתי זה וכן דיווחים מיידיים של התאגיד אליהם הסעיף מפנה.

לתאגיד אין מידע מלא בכל הנוגע לחקירות אלו, תוכנו, החומרים והראיות המצויים בידי רשויות החוק בעניין. כמו כן, לנוכח הוראות הדין הישראלי והחשש משיבוש הליכי חקירה, התאגיד מנוע ונמנע, בשלב זה, מביצוע בדיקות בכל הנוגע לעניינים שעלו במסגרת אותן חקירות, והדבר מגביל את התאגיד בפעילותו, לרבות בכל הקשור לביצוע פעולות ביקורת ובבדיקות לצורך פרסום דוחות התאגיד. בהתאם, אין ביכולתו של התאגיד להעריך את ההשפעות של החקירות, ממצאיהן ותוצאותיהן ומניעותו של התאגיד מביצוע בדיקות כאמור, על התאגיד ועל נושאי משרה בו, על הערכת הבקרה הפנימית בתאגיד, וכן על הדוחות הכספיים ועל האומדנים ששימשו בהכנת דוחות אלה, אם בכלל. כמו כן, לא ניתן לקבוע, ביחס לעניינים הנוגעים לאותן חקירות, כי זוהו והוערכו כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות במסגרת הערכת הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.

מבלי לגרוע מהאמור, מספר ליקויים משמעותיים אשר זוהו במסגרת הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, הינם ליקויים הנובעים או מושפעים מעצם קיומם של הליכי החקירה כאמור לעיל. בכלל אלו, במהלך תקופת החקירות כאמור נקבעו תנאי שחרור מגבילים לגבי חלק מהנחקרים המכהנים בתפקידי מפתח בתאגיד ובדי.בי.אס, אשר הובילו אף להיעדרות של חלק מהנחקרים לתקופות ממושכות, ובכך להגבלת התאגיד וחברות הקבוצה בפעילותן. על רקע זה וכן על רקע ריבוי ישיבות הדירקטוריונים וועדותיהם בתאגיד ובדי.בי.אס בתקופה שממועד פתיחת הליכי החקירה, חלו אף עיכובים בהשלמת

עריכת פרוטוקולים לחלק ניכר משיבות הדירקטוריון וועדותיו בחברות אלו בתקופת הדוח. כמו כן, נמצאו אינדיקציות לליקויים פרוצדורליים בקשר עם פעילות ועדה בלתי תלויה של הדירקטוריון הנוגעת להתקשרויות המצויות, למיטב ידיעת התאגיד, בחקירה.

כמו כן, נמצא כי מספר מצומצם של עובדים אשר נטלו חלק בתהליך בקרה בתחום ניהול השינויים של אחת ממערכות המחשוב של התאגיד פעלו באופן פסול והנוגד את נהלי התאגיד. בנוסף, עלה חשד, במסגרת בדיקה פנימית שביצע התאגיד בקשר לתקופה שלאחר יום 1.11.2017, כי מזכירת החברה (באותה עת) האזינה לדיונים אשר אסור היה לה להיות חשופה אליהם.

בנוסף, בחלק מחברות הקבוצה התגלו חוסרים בנהלים וצורך בעדכון נהלים מסוימים.

ההנהלה והדירקטוריון החלו בביצוע פעולות שונות, תחת המגבלות הנובעות מהחקירות, תוך הסתייעות ביועצים מקצועיים חיצוניים, כדי להעמיק את בדיקת נאותות הבקורות וכדי להבטיח כי על אף קיומה של חולשה מהותית בבקרה הפנימית, הדוחות ערוכים בהתאם להוראות הדין. כל זאת בנוסף להתפתחויות שונות שחלו בתאגיד מאז נפתחו החקירות, והכל כמפורט להלן:

1. התאגיד שכר שירותי ליווי חשבונאי מקצועי לטובת תהליך הכנת הדוחות הכספיים של די.בי.אס לשנת 2017. שירותים אלו נתקבלו עד מועד הדיווח. כמו כן, במסגרת הכנת הדוח התקופתי לשנת 2017, התאגיד ודי.בי.אס הוסיפו נהלים מפצים בנושאים מסוימים לטובת העמקת הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי והגילוי באותם נושאים.
2. בתקופה שלאחר מועד פתיחת החקירה ועד למועד הדוח, חלו שינויים בהרכב דירקטוריון והנהלת התאגיד, ובין היתר, מונה הדירקטור דוד גרנות, לתפקיד ממלא מקום זמני של יו"ר הדירקטוריון על ידי דירקטוריון התאגיד; הדירקטורים שאול אלוביץ' ואור אלוביץ' (אשר נחקרו במסגרת החקירות) התפטרו מתפקידם ובמקומם מונו על ידי דירקטוריון התאגיד שני דירקטורים חדשים; מר יעקב פז, סמנכ"ל החטיבה העסקית, מונה לממלא מקום זמני למנהל כללי בתאגיד.
3. התאגיד ביצע הליך איתור ומינוי מועמדים לדירקטוריון התאגיד ובהמשך לכך הציע הדירקטוריון לאסיפה הכללית הקרובה למנות שמונה דירקטורים, וזאת בנוסף לשלושת הדירקטורים החיצוניים המכהנים כיום בדירקטוריון התאגיד. התאגיד התקשר עם חברה מקצועית בתחום לצורך ליווי הליך זה.
4. העובדים אשר נטלו חלק בתהליך הבקרה בתחום ניהול השינויים של אחת ממערכות המחשוב של התאגיד ושפעלו באופן פסול והנוגד את נהלי התאגיד, הועברו לתפקידים אחרים שאינם כרוכים בתהליך הדיווח הכספי והגילוי, וכן בוצעו נהלים מפצים לגבי

- פעילותם של עובדים אלו. כמו כן, מזכירת החברה הקודמת הועברה לתפקיד אחר שאינו תפקיד של נושא משרה.
5. קבוצת בזק החלה בביצוע בדיקה מיוחדת בנושאי ממשל תאגידי בהובלת המבקר הפנימי של התאגיד ובליווי יועצים חיצוניים. העבודה כוללת העמקת בדיקות של נושאי ניהול סיכונים, ציות, אכיפה וביקורת פנימית. סיום הבדיקה צפוי עד למחצית שנת 2018.
6. כמו כן, התאגיד ביצע בחודשים האחרונים בדיקה מיוחדת ביחס לנאותות תהליכי הבקרה בתאגיד. הבדיקה בוצעה על ידי יועצים חיצוניים, בהובלת המבקר הפנימי של התאגיד ובפיקוח ועדה מיוחדת ובלתי תלויה מקרב חברי דירקטוריון התאגיד. הבדיקה הסתיימה עד למועד הדיווח, אולם היתה מוגבלת בהיקפה ולא כללה בדיקות עובדתיות ביחס לנושאים שעלו בחקירות. בהמשך לבדיקה זו אושרו על ידי הוועדה המיוחדת תיקונים שונים בתהליכי הבקרה והעבודה בתאגיד, אשר צפויים להסתיים עד סוף שנת 2018.
7. טרם מועד הדיווח, התאגיד אישר לבצע בדיקה של אפקטיביות עבודת הדירקטוריון וכן בחינה של נוהל עבודת הדירקטוריון. העבודות תבוצענה בהובלת המבקר הפנימי של התאגיד וחלקן בסיוע יועצים מקצועיים. הבדיקות צפויות להסתיים עד סוף שנת 2018.
8. החלה השלמת עריכת פרוטוקולי ישיבות דירקטוריון וועדותיו בתאגיד ובחברת די.בי.אס. התהליך צפוי להסתיים עד ליום 30 בספטמבר 2018.
9. חברות הקבוצה יפעלו במהלך שנת 2018 להשלמת נהלים חסרים ולעדכון נהלים נדרשים.
10. עם הסרת המניעה לביצוע בדיקות ובקורות הקשורות לנושאים שעלו במסגרת החקירות, יושלמו הבדיקות בכל הנוגע לעניינים שעלו במסגרת אותן חקירות.

(2) הצהרות מנהלים:

(א) הצהרת מנהל כללי לפי תקנה 9(ב)(ד)(1) לתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים¹:

אני, סטלה הנדלר, מצהירה כי:

(1) בחנתי את הדוח התקופתי של "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן – התאגיד) לשנת 2017 (להלן – הדוחות);

(2) לפי ידיעתי, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;

(3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;

(4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת ובחינת הדוחות הכספיים של התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן –

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;

(5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:

(א) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם של בקרות ונהלים תחת פיקוחי, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן –

(ב) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם של בקרות ונהלים תחת פיקוחי,

¹ הצהרה זו הינה תחת המגבלות הנובעות מהחקירות, כמפורט במבוא לפרק זה.

המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים
בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ;
(ג) הערכתי את האפקטיביות של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי,
והצגתי בדוח זה את מסקנות הדירקטוריון וההנהלה לגבי האפקטיביות של הבקרה
הפנימית כאמור למועד הדוחות.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

תאריך: 28 במרץ, 2018

סטלה הנדלר, מנהל כללי

(ב) הצהרת סמנכ"ל כספים חברה ומנהל כספים ראשי קבוצה לפי תקנה 9(ד) (2) לתקנות דוחות תקופתיים ומידיים²:

אני, יהלי רוטנברג, מצהיר כי:

- (1) בחנתי את הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות של "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן – התאגיד) לשנת 2017 (להלן – הדוחות);
- (2) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;
- (3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;
- (4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת ובחינת הדוחות הכספיים של התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:
- (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות, העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן –
- (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;
- (5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:
- (א) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם של בקרות ונהלים תחת פיקוחי, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו

² הצהרה זו הינה תחת המגבלות הנובעות מהחקירות, כמפורט במבוא לפרק זה.

כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, ככל שהוא רלוונטי לדוחות הכספיים ולמידע כספי אחר הכלול בדוחות, מובא לידיעתך על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחזות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן-

(ב) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם של בקרות ונהלים תחת פיקוחנו, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;

(ג) הערכתי את האפקטיביות של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות למועד הדוחות; מסקנותיי לגבי הערכתי כאמור הובאו לפני הדירקטוריון וההנהלה ומשולבות בדוח זה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

תאריך: 28 במרץ, 2018

יהלי רוטנברג, סמנכ"ל כספים חברה
ומנהל כספים ראשי קבוצה